

2. J. d.

3

Walteri Hemingford,
CANONICI
DE GISSEBURNE,
VOLUMEN SECUNDUM.

Vol. II.

LI

WALTERI HEMINGFORD
CHRONICON
EDWARDI TERTII.

De gestis Regis Edwardi 3ⁱⁱ. et ceteris eventibus.

DWARDUS igitur post conquæ- A. D.
stum 3us, annos 14. in festo Sancti 1326.
Bricii, ante coronacionem suam,
jam habens, in festo Purificacionis
beatæ Mariæ ¹ apud Westmonaste-
rium solempniter coronatur.

Eodem anno in festo Sancti Bri- A. D.
cii Rex Edwardus 3us tenuit Parliamentum apud West- 1327.
monasterium, in quo civibus Londoniarum omnes li-
bertates, prius perditas, et de novo alias, ac etiam

¹ A. D. 1326. juxta computum eccl. Angl. sed 1327. secund.
alios.

A. D. quod omnes pro lattrocinio vel homicidio in libertate
 1327. Londoniarum capti coram Majori in domo communis
 adjudicarentur, libere concessit.

Post hæc Edwardus 2us. de Kenylword ad castrum
 de Berkley est translatus, ubi in mense Septembri, die
 Sancti Mathæi, immisso per posteriora cornu, veruque
 ferreo candente per medium cornu usque ad interiora
 intromisso (ut ferebatur) fuit interfactus.

Hoc anno circa Pentecosten Rex Edwardus 3us, cum
 magno exercitu Anglorum et Hunaldorum, Scociam
 oppugnare proponebat; sed Scotti, quorum capitanei
 fuerunt Thomas Randolph Comes Moraviæ, Jacobus
 Douglas, parkum de Stanhop in Wardale intrantes, 15
 diebus à Rege Angliæ sunt obseSSI. Sed quia Han-
 niensibus Anglici invidebant, vel (ut putabatur) quo-
 rundam Anglorum prodicione, sine lædente Scotti li-
 bera manus illorum evaserunt. Jacobus autem Dou-
 glas, miles strenuus, exercitum Anglorum latenter no-
 ñte quadam cum paucis admodum intravit, et usque
 fere ad Regis Papilionem, ut Regem surriperet vel
 eciam interficeret, appropriavit, sed, capellano suo (vi-
 ro audaci et armato) cum quibusdam aliis extincto,
 vix ad suos illæsus evasit.

Hoc eodem tempore fuit in Westmerlandia senex
 quidam venerabilis (ab Edwardo post conquestum pri-
 mo, cui in adolescentia servierat, sufficienter ditatus) 2
 operibus Elemosinæ deditus, hospitalitati intentus, et,
 quanquam per unum miliare, et amplius, à domo sua
 semota foret ecclesia, nulla ymbrium molestia, aut aë-
 ris intemperie, impeditus, singulis diebus Missam au-
 dire solebat. Noñte vero quadam, dum sopori mem-
 bra dedisset, usque ad plana Salesbiriæ per longa ter-
 rarum spacia subito se translatum videbat. Et ecce!

A. D.
1327.

à septentrione exercitus magnus et terribilis cum equis, armis et universo apparatu, pice nigroribus, apparebat; quem nudus quidam, præter femoralia, antecedens, crucem in humeris bajulavit; ab austro vero processit exercitus non modicus, in omni eorum apparatu albissimus, quam virgo quædam pulcherima, vexillum Sancti Georgii in manibus ferens, præibat, quæ, cum uterque exercitus appropinquare videretur, ante nudum hominem illum genibus flexis prostrata est dicens: *Fili dilectissime, sapius clemenciam tuam humili exoravi prece, quatinus, peccatis Scotorum invalescentibus, qui terram Angliae tociens injuste vexare non desistunt cæde, incendio et igne, in præsentique preces fundo, super scelera eorum vindictam accelerare ne differas.* Cui ille ait: *Num ignoras, mater, Scotos excommunicatos esse, et abominabiles factos?* Si enim vindicta super nequicia eorum fieret festina, reprobi manerent in æternum et dampnati. Parumper enim, si forte se emendaverint, et ab iniurias resipuerint, misericorditer expectabo: *sin autem, manu extenta veniam contra eos, et in virga ferrea et ulciscente taliter percuciam, quod per orbem merito vertentur in fabulam et exemplum.* Hiis dictis, sicut subito uterque venerat exercitus, sic et disparuit ab oculis suis. Senex enim, qui hæc vidit, vicinis suis per odium retulit, et, Scotos Anglorum manus vice illa evadere, firmiter asseruit.

Hoc anno, in festo conversionis Sancti Pauli, Edwardus 3us duxit in uxorem Philippam, Comitis Hannoniæ filiam.

Hoc anno, 12. die mensis Julii, Rex ¹ Scociæ, filius Roberti Brus, duxit in uxorem apud Berewycum, Jo-

A. D.
1328.

¹ David scilicet. Regem autem vocat, quantumvis pater adhuc re vera in vivis esset, quia ipse fere rebus omnibus præcesset, patre valde infirmo, ac regnum gubernare minus valen-

A. D. 1328. hannam de Turri, sororem Edwardi à conquæstu tertii, occasione cuius matrimonii excitatus fuit et inductus rex Angliæ, minoris tunc ætatis, per matrem suam præcipue et Rogerum de Mortuo mari, ad resignandum omne jus et vendicacionem superioritatis, quod ipse, vel progenitores sui temporibus quibuscumque habuerunt, vel, ratione temporis præteriti, successores eciam habere poterunt in futurum. Illis enim diebus Rogerus de Mortuo mari ¹ thesaurrum regium congregavit, potestatem Regiam usurpavit, Regem (ut videbatur) suppeditavit, ita quod Comes Lancastriæ, Henricus Senior, in coronacione Regis per Procerum consensum Regis ² certos deputatus Regi appropriare, consulere, nec certiore valens consilio Archiepiscopi Cantuariensis, Episcoporum ac aliquorum procerum, ductus circa festum S. Hillarii cum magno exercitu, ut defectus reformaret, errataque pro posse corrigeret, contra dictum Rogerum circa Leicestriam et Bedefordiam moram traxit, medianteque Archiepiscopo ac multis aliis, Comes Henricus Regi se humiliavit, et, ut in Parliamento responderet errori inter eos satisfaciendo, repromisit.

A. D. 1329. Hoc anno Robertus Brus, Rex Scociæ, lepra percussus obiit 7 Idus Junii.

Eodem anno Rex Edwardus cum paucis ad Regem Franciæ transfretavit, et in die Pentecostes rediit.

lente. *Nisi magis placet iis ad stipulari, qui transverso ordine hæc de Davide poni censeant. Non desunt etiam forsitan, qui opinentur, satis commode quadrare locutionem cum ejusmodi alibi dictiōnibus, quibus, honoris ergo, tituli filiis tribuntur, patribus (jam sane viventibus) tantummodo vere debitis.* ¹ Sic MS. ² Neque aliter Tr. Et tamen certos etiam in Tr.

Do-

Dominica XL^a. Philippa Regina Angliae apud Westmonasterium coronatur. Prima septimana XL^a. factum est Parliamentum apud Wyntoniam, ubi, in crastino Sancti Gregorii, Edmundus, Comes Cantiæ, Avunculus Regis, fuit arestatus, et in vigilia Sancti Cuthberti morti adjudicatus; ab hora vero diei prima usque ad vesperam extra portas, nullo in eum manum mittere volente, stetit condemnatus, donec miser quidam de Marescallia eum jussus est decollare.

Eodem anno ¹ die Veneris ante festum Sancti Botulfi natus est Regi filius suus primogenitus Edwardus à conquœstu 4us.

In festo Sancti Clementis coronati sunt et inuncti David Rex Scociæ, et uxor sua Johanna soror Regis Edwardi 3ⁱⁱ. Factum est Parliamentum apud Notingham, ubi in crastino Sancti Lucæ Evangelistæ Rex arestari fecit Rogerum de Mortuo mari, Galfridum filium suum, Symonem de Bedefordia militem, et ad turrim Londoniarum transmisit. In vigilia vero Sancti Andreæ proximo sequente dictus Rogerus, Comes Marchiæ nuper factus, Londoniis tractus est equis atque suspensus, ac post duos dies de gratia Regis fratribus minoribus corpus ejus conceditur, et die sequenti honorifice sepelitur.

In hoc Parliamento Londoniarum Rex, de communione consensu Procerum, recepit in manu sua omnes terras, prius matri sue concessas, et quod singulis annis mille libras perciperet ordinavit.

¹ Id est, A. D. 1329. rectius autem sub anno 1330. colloces, quo profecto anno decimus quintus dies Junii (quo die in lucem editus est Edwardus princeps) in diem Veneris incidit, id quod recte monuit cl. Barnesius in vita Edwardi III. p. 44.

A. D. Die Jovis, in Septimana Paschæ, Rex Edwardus cum
 1331. paucis mare transivit, Regi Franciæ Philippo pro terra Vasconiæ homagium fecit, ac rediit, et intra 15. dies apud Dertford torneamentum tenuit. Die vero Lunæ post festum S. Matthæi Apostoli, Londoniis inter crucem et Soperlane 13 milites hastiludia contra quoscunque, venire volentes, per 3 dies tenuerunt.

De gestis illius temporis. 1^a.

A. D. EDWARDUS de Baliolo, jus in regnum Scociæ ven-
 1332. dicans, in principio Augusti, habens in suo ex-
 ercitu Henricum de Bello monte Comitem de Bog-
 ham, Gilbertum de Umfreveile Comitem de Angos, et
 Davidem comitem de Athels, cum 2 militibus et quin-
 gentis armatis et peditibus, Scociam apud Kyncorm
 intravit, ubi Comes de Fif et Robertus Brus (filius Re-
 gis Roberti nothus) Comes de Karrik, cum 10. mili-
 bus Scotorum, Anglicos in ripa ad pugnam provocant,
 sed per paucos Architenentes et alias pedites, ante-
 quam armati terram tangere possent, repelluntur, re-
 liquis in fugam lapsis, una cum Alexandro de Setōn
 (filio Alexandri) milite 900^{ti}. interficiuntur, et statim
 versus Abbatiam de Dunfermlin, victualibus refertam,
 procefferunt. Quadraginta quoque milia Scotorum in
 loco, qui Glaskmore vocatur, parata ad pugnam vene-
 runt, sed Anglici per diem illum, videntibus Scotis,
 in ripa cujusdam aquæ morantes, in nocte, Alexandro
 Moubray præcedente, aquam transeunt, et montem,
 ubi Scotti erant, ascendunt. Mane autem facto, exer-
 citus, dimissis equis, exceptis "exceptis" 40. 3 Atamai-

1 Idem valet quod cetera, sive (ut vulgo) et cetera. 2 De-
 le. Et quidem deest in Tr. 3 Alamainis manu prima; sed 1

nis in equis à tergo existentibus, congregiuntur. Scotti A. D.
virtute divina revera, non humana devincuntur. Co- 1332.
mites de Mar, de Menetheth, de Athels, de Morref,
de Karrik, vitæ finem dederunt. Nigellus Brus, A-
lexander Brus, 12 Barones, 800 milites, 2000 armato-
rum, 13300 peditum, sunt occisa. Ex parte vero An-
glicorum ceciderunt 2 milites, 33 scutiferi, et in transi-
tu aquæ nocte præcedenti Rogerus de Swynerton mi-
les fuit submersus. Duravit autem hoc bellum ab or-
tu solis usque ad horam diei tertiam. Cadavera enim
Scotorum altitudine unius lanceæ (ut ferebatur) fue-
rant elevata, et multo plures corporibus oppressi, quam
in ore gladii interfecti, furciant suffocati. Scotti enim,
paucitatem Anglorum perpendentes et deridentes, ut
laudem sibi adquirerent et nomen, in tantum ad pu-
gnam præpropere festinarunt, quod qui recto erant
præcedentes sub pedibus comprimentes concularunt,
et super eos ceciderunt, sicque facile multi à paucis
occisi sunt. In crastino vero Angli villam Sancti
Johannis, viætualibus repletam, ceperunt, fossis largis
et profundis circumducunt. Cito quoque post hæc
Patricius Comes de Dunbar, Archibaudus Douglas,
cum 40 milibus urbem illam diebus aliquot forti val-
larunt obsidione. Johanni Crabbe nautæ cuidam ex-
perto, apud Berewycum moranti, qui multa mala sæ-
pius per mare pluribus annis Anglis intulerat, ad sub-
jugandum et combutendum naves Anglicorum in aqua
de Teye cum navilio suo festinare jusserunt, qui con-
festim cum 10 navibus superveniens, bargam Henrici
de bello monte subito cepit; sed Angli viriliter re-
sistente, naves omnes Scotorum, una cum barga præ-

*in t commutavit manus recentior. Quid quod & Atamainis
etiam legitur in Tr.?*

A. D. dicta, incendunt. Johanne Crabbe prædicto usque ad
 1332. Berewycum vix per terram fuga dilapso, homines sui
 omnes aut submersi sunt aut interempti die sancti Bar-
 tholomæi Apostoli. Cognito autem hujus rei eventu,
 dimissa obsidione, Scotti ad sua redierunt.

Eodem anno, 5 Kal. Octobris, Edwardus de Baliolo apud Monasterium de Scone in Scocia in Regem solemniter coronatur. Inde vero rediens, apud Rokesburgh cum Scottis congressum habuit, ubi et Andreas de Moravia captus fuit, et apud Dunelmiam in custodia detentus. Post hæc, Patricius Comes et Archibaudus Douglas ab Edwardo de Baliolo usque ad purificacionem treugas pecierunt et optimuerunt, ut tunc, habito Parliamento, pars utraque pro pacis reformatio-
 nione plenius tractaret. Rex vero Edwardus, doli ignarus, gentem suam ad propria remisit. Die enim assignato Scotti armati ex improviso accedentes, quotquot invenerunt, Edwardo sibi vix fuga considente, peremerunt.

A. D.
 1333. Hoc anno 7 Idus Marcii Edwardus de Baliolo, et multi nobiles Angliæ, Scociam intrantes, cæde & incendio cuncta devastarunt, et quæcumque mala facere poterant, incolis ubique inferebant, fortalicum, in quo quondam capti sunt Robertus de Colevile miles, 10 armati, et pedites multi ceperunt et destruxerunt, captivosque usque Berewycum secum duxerunt, quam potenter per mare et per terram obsederunt.

Die circa proxima ante Annunciationem Domini-
 cam, Archebaudus Douglas Angliæ marchiam cum
 3bis milibus intravit, pagum de Gilleflondia per 16
 leucas in longum, et 6 in latum combussit, cum præ-
 da magna et captivis in Scociam sine resistencia remea-
 vit. Antonius de Lusci nobilis miles, et Willelmus
 de

A. D.
1333.

de lacu Mabonis, cum 800 hominibus nocte quadam per 20 miliaria Scociam ingressi sunt; et in redeundo combusserunt, occiderunt, et maximam animalium prædam ceperunt; quibus Willelmus Douglas cum magna multitudine occurrit, sed devictus est et captus, una cum Willelmo Barde, et cum aliis. Humfridus de Bosco, Humfridus de Gardino, milites, Willelmus de Carliolo, cum 160 valentibus, gladio perierunt. Rex Angliæ cum milicia magna ad obsidionem Berewyci venit 9 Kal. Maii, ¹ Edwardus de Baliolo, tanquam stipendiarius, auxilium præbiturus. unde et ² 15 Kal. Junii tam per mare quam per terram villa Berewici fortiter fuit expugnata. Durante autem insultu valido, supervenit subito horribile incendium infra villam, unde animo consternati qui inclusi sunt et conturbati, et quid agerent ignorantes, graciam regum, misericordiam, et treugas in crastinum, factis certis promissionibus, de villa et castro reddendis, juramento firmatis, postea tamen non observatis, pecierunt et optinuerunt.

Qualiter Scotti devicti sunt per Regem Anglia et Edwardum de Baliolo.

POst hæc vero, 5 Idus Julii, omnes Proceres Scociæ cum exercitu maximo congregati, ad succurrendum villæ Berewyci, usque Twedemouth accesserunt. Quibus, ne obsessis quoquo modo succurrere possent, per Anglicos impeditis, partes Northumbriæ per 6 dies comburendo, et mala, quæ poterant, infendo, ac incolas devastando, redierunt. Septimo ve-

¹ Ita etiam Tr. F. Edwardo. ² 17 Tr.

A. D. ro die per suos de castro & villa Berewyci, præcipue-
 1333. que per Willelmum de Keth militem, rogati et infor-
 mati, quod si redirent, ad pugnandum cum duobus re-
 gibus se disposerent, indubitanter prævalerent. con-
 fidebant enim in multitudine populi sui, quia, respectu
 Scotorum, exiguis valde videbatur exercitus Anglico-
 rum. Redierunt igitur, et 4 acies disposuerunt, in qua-
 rum prima fuit Comes Moraviæ, dominus Jacobus Fri-
 sel, dominus Symon Frisel, barones; milites vero no-
 biles, Walterus Stuward, Reginaldus de Chene, Patri-
 cius de Grame, Johannes Graunt, Johannes de Bar-
 dale, Patricius de Berechere, Robertus de Caldecotes,
 Phylippus de Meldrom, Willelmus de Gardin, Tho-
 mas de Kyrkopatrik, Gilbertus Wyseman, Adam Gor-
 doun, Willelmus Gordoun, Jacobus Garnegarth, Al-
 lanus Graunt, Robertus Boid, et cum illis 300 arma-
 torum et 2200 de communitate leviter armati. In 2^a.
 acie Senescallus Scociæ, Jacobus avunculus suus, Mal-
 colmus Fleming, Willelmus Douglas filius ¹ Jacobus
 Douglas, Dunecanus de Cambel, David de Lyndesey,
 barones; Willelmus de Keth marescallus exercitus, et
 plures quam undecim milites, cum 300 armatis, et de
 communitate 3000 leviter armatorum. In 3^a. acie Do-
 minus de Carich, Archebaudus Douglas, Alexander Brus
 comes de Levenax, Johannes Cambel, et plures quam
 17 milites, cum 300 armatis, et de communitate 4300
 leviter armati. In 4^a. acie comites de Ros, de Sondir-
 land, de Stretherne, et plures quam 12 milites, cum
 200 armatis, et de communitate 4000 leviter armati.
 Hii enim 14 Kal. Augosti dictos Reges invaserunt, sed
 virtute divina victi sunt, et cuncti fere proceres Sco-

¹ Jacob; Tr. L. Jacobi.

A. D.
1333.

tiæ, cum multitudine maxima corruerunt populi, uno tantum milite et peditibus 10 Anglicis interfectis. In arto utique positi sunt Angli die illo, et inter 4^{or}. genera hostium quasi undique conclusi. Ex una parte erat mare, altera Tweda fluvius in fluxu suo valde spacioſus, 3^a. villa Berewyci hostibus plena, et in 4^a. Scotorum exercitus copiosus, terram operiens sicut locutæ.

Hoc anno, 14 Kal. Julii, Edwardus, Rex Scociæ, A. D. apud Novum Castrum, in domo fratrum Prædicatorum, fecit et juravit homagium et fidelitatem Regi Angliæ Edwardo, pro toto regno Scociæ, et insulis Scociæ adjacentibus, occasione cuius homagii communitas Scociæ contra utrumque Regem insurrexit, et plures, eis adhaerentes, cepit, et aliquos occidit; unde Rex Scociæ, ad Angliam se transferens, apud Raneſhelm pro tempore moram traxit, cui, post principium mensis Novembris, Rex Angliæ apud Novum castrum in adjutorium venit, et 3°. die post festum S. Martini ambo Reges usque Rokesburgh pervenerunt, in fine vero mensis Decembris Rex Scociæ, cum exercitu sibi per Regem Angliæ assignato, per vallem Avandiæ usque Glaskouue, Carryk et Conygham incendio "incendio" cuncta consumpsit et prædas egit. Rex vero Angliæ Lodouejam et partes adjacentes invasit, & quosdam malefactores cepit, eorumque capitaneos interfecit: redeuntibus vero Regibus versus Berewycum, Comes Patricius, qui fidelitatem juraverat, et homagium fecerat, ab eis recedendo, quanquam Rex Angliæ multas curialitates sibi fecerat, suum homagium per literas suas eas remisit. Circa finem mensis Julii Rex Angliæ,

I Dele. Nam deest in Tr.

A. D. cum suo exercitu Scociam ingressus, incolis plura mala intulit. Hoc idem Rex Scociæ cum suo exercitu ex parte sua cum Comite Warenniæ faciebat. Tandem apud villam S. Johannis ambo Reges convenerunt, ubi Comes de Athels, et Alexander Mowbrai, et alii, qui, propter homagium Edwardi de Baliolo Regi Angliæ factum, à prædictis regibus discesserant, sub certis conditionibus utriusque Regis graciæ se submiserunt, siveque Comes de Athels regnum, vice Regis Scociæ, ultra mare Scoticum suscepit, quem Scotti hostiliter aggressi, atrociter "hostiliter" per insidias occiderunt.

Eo anno captus fuit Comes Moraviae per Willelmum de Prestfen, et usque Londonias carcerali custodiæ deputandus transmissus est.

A. D. Circa finem mensis Maii Rex Angliæ misit Henricum, filium Comitis Lancastriæ Henrici, cum exercitu magno ad Regem Scociæ, qui villam Sancti Johannis ingressi, partes adjacentes undique vastaverunt, ad quorum adjutorium Rex Angliæ cum paucis admodum personaliter accessit, et paucis diebus ibi quiescens, ultra montes Scociæ cum exercitu procedebat, partes illas circumquaque præda et incendio consumendo, et usque Elgyn in Moravia et in Dirnes patriam infestando, per multa milia ultra quam unquam fuerat avus suus. Interim vero apud Aberdene interfactus fuit quidam miles strenuus, per navim veniens, Thomas Roscherm nominatus; cuius mortem Rex Angliæ plurimum ponderans, per Aberdene rediit, et villam comburi fecit, ac partes adjacentes, secundum rebellantium demerita, devastavit. Rediens vero ad villam S.

¹ Dele. Nam omittit Tr.

Jo-

Johannis, Castra de Strivilyn et Bothevile denuo reparavit et munivit, dimissaque cum Rege Scociæ militia copiosa, Angliam rediit. In fine mensis Octobris Johannes de Eltham, germanus Regis Angliæ, Comes Cornubiæ, obiit in villa S. Johannis, et Londoniis honorifice sepelitur. Obiit eciam ibidem Hugo de Frenes, miles quidem, sed, ratione Comitis Lincolniæ, Comes factus fuit.

A. D.
1336.

Qualiter Comitatus Cornubia Ducatus factus est, et de ceteris eventibus illius temporis.

HOC anno mense Marcii Rex Angliæ tenuit Parliamentum apud Londonias, ubi filium suum primogenitum Edwardum post conquæstum 4^m, tunc Comitem Cestriæ, in Ducem creavit Cornubiæ, quod antea ab adventu Anglorum in Britanniam visum non fuit. Fecit eciam in eodem Parliamento 6 Comites, videlicet Henricum de Lancastre juniores Comitem de Derby, Willelmum de Monte acuto Comitem Sarum, Hugonem de Audeley Comitem Gloverniæ, Willelmum de Clinton Comitem de Huntingdoun, Willelmum Boun Comitem Norhamton, Robertum de Ufford Comitem Southfolch, et terras certas five redditus ex munificencia sua illis conferendo, in quorum sollempnitate fecit Rex apud Westmonasterium maximum convivium dominica 3^a. 40^x.

A. D.
1337.

Interea dum hæc agerentur, Comes Patricius, et Andreas de Moravia, et Willelmus Douglas, plura fortalia, videlicet S. Andreæ et Bothevile, invadentes, ceperunt, et castrum de Strevelyn obsederunt. Quo audito, Rex Angliæ ad partes Scociæ se direxit. Audientes vero Scotti ejus adventum, castrum prædictum for-

A. D. 1337. forcius sunt aggressi. In quo confictu Willelmus de Keth, qui de obsidentibus principalis erat, interfectus est, sicque dimissa obsidione ante Regis adventum recesserunt. Rex enim Angliæ, castrum illud victuali bus et novis stipendiariis muniens, vulneratos, vexatos, debiles et infirmos in Angliam secum duxit.

Eodem anno, post festum Corporis Christi, Rex Angliæ apud Stanfordiam magnum consilium tenuit, misitque nuncios solempnes ad Regem Franciæ pro pace inter eos reformanda, videlicet Episcopum Lincolniæ, Comites Sarum et Huntingdoniæ, et alios quosdam nobiles. qui mare intrantes, apud Boloniam in principio mensis Junii applicuerunt, per quosdam intelligentes voluntatem Regis Franciæ mutatam, et transitum suum fore periculosum, versus Comitatum Hanoniæ, quamtocius poterant, properabant cum Ludovico, Duce Bavariæ, regnum Almanniæ tunc occupante, et cum Comite ¹et Gelrs ac aliis Proceribus Almanniæ fœdus, in Regis Angliæ subsidium, inierunt. In redeundo vero, duas naves, de Flandria versus Scociam navigantes, ²50 Scotorum oneratas, capiunt; inter quos fuerunt Episcopus Glasguensis, Johannes Steward, et alii filii nobilium de Scocia, videlicet David de la Hay, Hugo Gyffard, Johannes de la More, Willelmus Baly, Alexander Frisel, cum ². Clericis, magistro ² Thomas Fygas, magistro Willelmo Muffet, et uno Monacho de Dunfermelyn, et cum mulieribus quibusdam nobilibus: quibus omnibus fere interfectis, Episcopus, antequam navis ad portum applicuit, obiit, et aliter in capite vulneratus.

¹ F. de Gelrs. Conjecturam firmat Tr. ubi de *supra* et legitur. ² Potius, Thoma. Itaque male in Tr. magister Thomas Figas, mr Wills.

Hoc tempore "Angliae" Rex Angliae custodiam Marchiæ Scociæ Comiti Warewyci et aliis Proceribus commisit, qui, diversis vicibus Scociam intrantes, modicum profecerunt. Scoti vero ter Angliam intrantes, loca nonnulla igne prædaque devastarunt, et castrum de Edinburgh obsederunt. A. D. 1337.

Nocte Pentecostes, in parochia de Kingesley, Winton. diocesi, et decanatu de Aultōn, mulier quædam, Johanna nomine, in sompnis amasium suum, Willelmum nomine, à quodam visitare monita, in craftino à spiritu incubo, dilecti sui specie sibi apparente, in foresta de Wolmere est cognita. Qua ad domum reversa, gravissima infirmitate detinetur, à dilecto visitatur, et, quod per malignum spiritum fuerat seducta, rei veritas per utrosque facile declaratur, sicque muliere ejulante, & devote delicta ²confidente, intollerabili quasi fœtore domus repletur, post triduum toto corpore inflato, una cum ventre et labiis in nigredinem versis, obiit, ab 8 viris ³vix["] ad tumulum propter ejus molem vix delata. De muliere ab incubo cognita manu diversa.

Hoc anno Comes Sarum et multi nobiles Angliae ⁵ A. D. Kal. Febr. castrum de Dunbar obsident, et obsidione 1338. 19 septimanis durante, acceptis sub certis conditionibus treugis, nichil proficientes, Angliam redierunt. Quæ quidem dimissio et treuga majoribus Angliae et eciam multitudine congregatis plurimum displicuit, quia obsidio ipsa fuerat Anglicis dispendiosa, nec honorifica nec secura, sed Scottis utilis atque grata. Hoc anno quasi completo, mense f. ⁴Marcii, in villa de

¹ Dele. Neque exstat in Tr. ²L. confitente. quo pacto corrigitur etiam in Tr. ³Vix supra lin. manu alia. Proinde delend. ⁴Qua de causa & virgula sub hac voce ponitur in Tr. ⁴Ecclesiæ Anglicanæ computum sive supputationem hic sequitur au-

A. D. Leghtōn, juxta Huntingdoun ad 6 miliaria, natus est
1338. vitulus, duo habens capita, et 8 pedes. Quædam ga-
leæ et naves, plurimis armatis oneratæ, in antevigilia
Annunciationis beatæ Mariæ apud Portismudam appli-
cuerunt, villam quasi totaliter, præter ecclesiam pa-
rochialem et hospitalem, combusserunt, et illæsi cum
spoliis ad naves sunt regressi.

A. D. Hoc anno Rex Angliæ, cum Regina, et comitibus
1339. de Derby, Northamton et Sarum, ac milicia copiosa,
Idibus Julii apud Orewell' in mare se posuit contra
Regem Franciæ: transitoque prospere mari, aput And-
werp moram traxit, habitoque juxta Coloniam cum
Ludovico de Bavaria, regnum Almanniæ tunc occu-
pante, consilio, de toto imperio citra Coloniam ejus
Vicarius factus est, et omnibus imperium tangentibus
vicem ejus gerens.

Qualiter Edwardus scripsit Papa et Cardinalibus.

AMABILIUM Deo patrum, sacrofancié Romana
ecclesia Cardinalium, Collegio venerando, Edwardus,
Dei gratia, Rex Anglia, Dominus Hybernia, et Dux A-
quitannia, salutem, et sincera dilectionis affectum. Sanctissimo patri Domino, summo Pontifici, post debita reverencia
munera, scripsimus in hac verba: *Fus natura pravum,*
pariter animalia cuncta docens, contra violentas injurias li-
cenciam defensionis indulxit, statuens universaliter jure fa-
ctum, quod quisque (vim injuriamque propulsans) suam fe-
cerit ad cautelam. Sane cum dudum animosa guerrarum
pericula, injuriosa dampnorum discrimina nobis mota fuerint
et illata, qua toti mundo notoria, et nostra etiam intimacione

*ctor. 1 Potius, primævum. Vide Rob. de Avesbury, p. 28.
2 Ex al.*

fre-

frequenti apostolica sedi facta, satis pro constanti supponitur A. D.
 beatitudini vestra nota: Nos, cor habentes pacificum (novit 1339.
 Deus) pro vitandis illis, et pacificis subducendis, obtulimus
 nos voluntarie persequenti reverenter et humiliter forte nimis
 amabiles vias pacis, non sine nostrorum magno jurium inter-
 esse, ut, neglecta prosecuzione alia cuiuslibet juris nostri, tem-
 pore illo justi doloris, quapropter accensam furoris Soldani
 Babilonia rabiem, et crucis hostium aliorum ex causa jurati
 contra eos passagii, et solempniter publicati in partibus
 transmarinis peribant, et pereunt Christiani, et crescunt im-
 maniter injuria crucifixi: possemus, sicut debemus et pro-
 pensius anelamus, intendere causæ Christi, quæ negligitur,
 immo verius imponitur in magnam cuiuslibet Christicola Re-
 gis maxime¹ Regis maxime² demerentis infamiam et igno-
 minia magna notam. Sed nescimus veniat quo peccato, quod
 de pacificis oblatis humiliiter (ex quibus surgere debuit pacis
 amor) in eo, qui nos sola voluntate³ persequitur, majoris ira-
 cundiae, majorisque duricie crevit tumor. Contra nos tamen
 illum non provocat (Deo et conscientia nostra teste nobis) ali-
 quod factum nostrum, vel attemptatum per nos aliquid con-
 tra eum, immo vident oculi mundi, publici testes nostri, pra-
 fatus persecutor noster (Francia Regem se nominans) dampno-
 sis injuriis quot et quantis nos et nostra jura vulnerat et de-
 falcat. Ipsius quidem regni Francie (quod ad nos omni suc-
 cessorio jure legitimo pertinere cognoscitur) est invasor et illi-
 citus occupator, regnum ipsum (quod debuit nobis vocatis
 vel defensis legitime debito iuris ordine petere) non veritus
 occupare, cum⁴ vir essemus, et quod persona essemus, cuius
 principaliter interesset, notorie certum esset, et in regno⁴ ipsum
 jus nostrum foret tam notorium quam communi jure funda-
 tum: supposito, sicut evidencia facti notorii presupponit, quod

¹ Dele. Nam omittit etiam Tr. ² Prosequitur, al. ³ U-
 bi pro vir Roberto Avesburiensi. ⁴ Ipso al.

A. D. celebris recordacionis Philippus olim ¹ Rex Francia, immediate defuncti, et serenissima Domina Isabella Regina Angliae matris ² nostræ, fuerit avus noster, cum ³ eidem Karolo, tempore mortis suæ, ex descendantibus secum ab eodem Philippo masculus superstes proximior ⁴ fuerit nullus nobis, et persona feminea dicti regni per jus in eodem regno servatum antiquitus sit non capax, quod ⁵ nos ⁶ jus regni prefati, favorem in viam causæ finalis attendens, ne regnum ipsum sub feminea fragili gubernacione labatur, et propter hoc personam mulieris excludens, non excludit personam masculi, per sic exclusam feminam descendantis, ne fiat juribus ⁶ super odibilibus prorogacio odiorum, personæ videlicet ad personam, sexus ad sexum, causæ ad causam, odii ad favorem, ⁷ neve, contra legum tradiciones communes, feminineum genus, ubi maxime de odio agitur, concipiatur masculum. Ad ⁸ hæc eciam per jus memoratum à regno fragilitas muliebris ⁹ excludit, ut regno salubrius consulatur, et proximior masculus admittendus alias admittatur potissime ad jus illud, quod primordialiter à matre sic exclusa non oritur, sed in nepotem propagatum ab avo originaliter derivatur. Alioquin sequetur et alia iniurias absurditas, per prorogacionem odibilem supradictam, quod ¹⁰ excluderetur collateralis conjunctorum, ut remocior vocaretur, cum tamen, ipso jure gencium naturali, fratres et sorores eorumque filii in successione mutua, collateralibus aliis alterius linea preferantur, et ¹¹ unde dictum jus pro ¹² regni favore, ac ¹³ odii feminea inhabilitatis

¹ Rex Franciæ, pater claræ memoriæ Caroli Regis Franciæ immediate R. Avesb. & Tbo. Walsingh. recte.

² Lege ex Avesburiensi, p. 31. nostræ, maternus fuerit.

³ Eodem Avesbur. ⁴ Fuit al. ⁵ Dele. Et tamen exstat in Tr. ⁶ Potius, semper, cum Tr. Rob. Avesb. & Tbo. Walsingh.

⁷ Ne, al. ⁸ Hoc al. ⁹ L. cum Tr. Avesb. & Wals. excluditur. ¹⁰ Excluderentur collaterales conjunctorum, al.

¹¹ Inde Wals. ¹² Regum Avesb. & W. ¹³ Odio Avesb. Odiis, Tr. ad

ad regnum, exoritur tam¹ viris quam descendencium, ² per A. D.
femineam masculorum injuriam occasio nasceretur. Nec est ^{1339.}
putanda memorati juris intencio sic iniqua, ut matrem et
filium ratione contraria simul dampnet. Immo ³ è⁴ contrario
juris ejusdem judicio, quo mater à successione expellitur, filio
gradum matris ingresso successio tunc differtur, similitudine
filii, qui gradum parentis deficientis ingreditur, ut ad ⁴ pa-
trui successionem cum patruis etiam admittatur, ut sic me-
rito tristis mater, prefato rigore regia hereditate nudata,
substitutione taliter sibi facta, de filio gaudet consolata, nec
afflictioni afflictionem accumulet, quod sancta consideracio le-
gis abhorret, sicut videmus eciam ubi onus afflictionis prea-
mabile non intulit lex, sed casus in lege, s. ⁵ quod consuetudi-
narium legem dampnat, bona concedentem alii naufragorum,
qua ratione quod in expresso legali pro vitanda affic-
tionis adjeccione corrigitur, multo forcius in⁶ tacito prohibe-
tur. Legi ergo regni Franciae sufficiat, plus quam ⁷ pleni
matri, non suo vicio. Sed naturæ facto, ⁸ quod feminam fe-
cit, illam radices regias succidisse, quodque mater expresse
per legem ipsam exheredacionis propria, quasi quoddam nau-
fragium paciatur, absque eo, quod, ex legis prefata conse-
quenti tacito, omni ⁹ jure contrario, cum filio exheredato ite-
rum naufragetur, et sine culpa pœna inveniatur augeri, cum
ubi eciam culpa est, debeat emolliri. Aliter ¹⁰ eciam si pro eo
quod mater ex jure non ¹¹ admittetur ad regnum, repelli jure
filius intelligeretur à regno, Iudaorum regnum contra fidei
fundamentum non pervenisset legittime ad Ihesum, qui ¹² tum

¹ Juris Avesb. & Wals. ² Potius, cum W. ne per.

³ Omittunt Avesb. & Wals. ⁴ Patris W. ⁵ Quæ Avesb.
& Wals. ⁶ Tanto Avesb. & W. ⁷ Plenæ A. & W.
⁸ Quæ A. & W. ⁹ Juri A. ¹⁰ Enim si A. ¹¹ Admit-
teretur A. & W. ¹² Potius, tamen, cum A. & W. Quod
liquido etiam liquet ex Tr. in quo tñ.

A. D. natus Dei misterio, non virili consorcio, ex ¹feminea regali
^{1339.} prole Davitica Maria virgine, ad regnum hujusmodi non
admissa, nec eciam admittenda, per certam fidei veritatem,
Rex verus et legitimus extitit Iudaorum. Absit eciam, quod
Ihesus filius David regalis successio legalis observancia, sive
nodi fuerit fractura sive solutio, cum ²dicit["] legem non ve-
nerit solvere, sed adimplere. Hoc autem excellentissimum
legitimæ successionis exemplum rationabiliter imponit silen-
cium loquacitati ³ contrarii ⁴juri nostro in regno Francie me-
morato, ne quo ad legitimum gradum et ordinem succedendi
separemur in constitucione vel interpretacione juris, quos quo
ad hoc parificat idempunitas rationis. Ne dum autem debita
nostræ vocacio, nostraque defensio (ubi de tanto nostro ageba-
tur ⁵ judicio) est ⁶ obmissa, sed eciam nostri procuratores, qui
in Franciam ierant, ut pro nobis et nostro jure legittime com-
parerent, non solum fuerunt in judicio non admissi, sed mer-
itis horribilis comminacione repulsi. Et sic nostrum memora-
tum titulum factum ¹² parium Francie non excusat, qui
quoad nos (quibus etatis tenella minoritas tunc favebat) re-
lictis ⁷ relictis["] partibus judicuni, ex hoc functi partibus sunt
prædonum; quorum processum, factum in nostrum præjudi-
cium, ipso jure nostra fecit invalidum minor atas, qui quoad
⁸ majorem efficax non fuisset, taliter defensione sublata, qua
competit homini ex jure naturæ, quod ⁹ tali nequit à Prin-
cipe, nec à jure. Notum eciam communiter est ubique, qua-
liter in Aquitannia nostro Ducatu ¹⁰ super invaserit et colli-
serit jura nostra, terras nostras invadens et dissipans, quas
capere potuit, aliis nostris terris quas occupavit adjungens,

¹ Femina A. & W. ² Dele. Et quidem abest Tr. ³ Con-
trariæ A. ⁴ Juris W. ⁵ Præjudicio A. & W. ⁶ Ad-
missa, W. Sed omissa in Tr. ⁷ Dele. Nam omittit etiam
Tr. ⁸ Majorem eciam efficax A. & W. ⁹ Tali eciam in
Tr. L. cum A. & W. tolli. ¹⁰ Semper Tr. W. & A.

A. D.

1339.

et (*jus sibi dicens ad libitum, Dei timore postposito*) sibi tenens. *Scoti etiam, quos nostra corona subjecerant jura temporum antiquorum, sed, iniqua rebellionis* ¹*dementia contra naturalem dominam calcitrantes, continuati in nostros predecessores, et nos, laesa majestatis criminis rei erant, ut contra nos nichil injuria obmitteret, ad nostras injurias* ²*födere adjunxit, in tanto crimine nostra injuria fovens eos, qui jure sanguinis et* ³*natura debuit pocius nos juvare. Cumque præmissa omnia non implerent de nostris injuriis votum suum, collectis undique viribus quicquid potuit, ut nos ira sua torrens subforbeat,* ⁴*aggravavit, tollere nos de mundo sollicitus, ad illud non* ⁵*intentus, forsitan ex intento facto suo contra nos, nostram contra se* ⁶*mentitus intentum,* ⁷*quid colligere vel metiri* ⁸*nequivit per alicujus actus nostri judicium* ⁹*non dum actum. Donum insuper nobis impensum divini numinis agre ferens,* ¹⁰*extimare visus est suam injuriam in Anglia regno nostro nos vivere super terram, et si quantum dabat Dominus prospere, saltem per omnia pacifice quoad eum, quodque serviens nobis populus, vel verius cui servimus, nostris temporibus Dei dono fuerit gloriosus. Hac autem non statim audita vel cognita nos moverunt, sed illa sub dissimulacione transivimus, nulli parcentes oneri vel honori, ut contra nos persecucio sua injuriaque quiesceret, nostrumque cum eo pacificum tempus esset, donec propinquum nobis vidimus gladium nostra ac nostrorum neci et exterminio preparatum. Sed nunquid aliquis est, qui credat, quod* ¹¹*animus, nobis*

¹ Dementiā MS. quasi dementiam legend. effet. Sed notam sexti casus duntaxat esse existimo. Fateor tamen, apud Avesburensem legi, per iniquam rebellionis demenciam, & (omisso per) iniquam rebellionis dementiam apud Tr. ² Födere se astrinxit, A. ³ Naturæ A. ⁴ Aggregavit, A. & W. ⁵ Intentos, W. ⁶ Metitus A. & W. ⁷ Quod Tr. A. & W. ⁸ Nequiunt A. & W. ⁹ Nedum A. ¹⁰ Aëstimare W. ¹¹ Avunculus, W.

A. D. cognitus, ¹ principis tantæ potencie, ² et sic, ut præmittitur,
 1339. occupatae, nobis fuerit negligendus, qui sua ³ viribus voluntatis armatus, potencia undique vocata vallatus, solum ut possit liberius, pro sua voluntate, nos persequi, juratam deserit causam Christi? Quid ergo pro suo jure suaque securitate non licuit regi, sui status siue populi periculum jam videnti, dicat qui noverit, quid non liceat homini, de vitandis injuriis dampnisque certanti, in illis præsertim ⁴ qui ad vitæ statusque radices securim ponere ⁵ probabant. Levisne timor dici poterit aut vanus, qui pro nobis si potuit conjunctorum nobis illustrium forciumque constancia corda concutere, multo forcios debuit eciam nos terrere, quos solos periculorum concepta molimina concernebant? Propter hoc igitur jure naturæ dictante, facti tam nostri, quam nostrorum jurium, non voluntarii sed necessarii defensores, ac ⁶ oportunis caucionibus attendentes, juxta rei militaris documenta probata illustrium antiquorum, quod potencia magna pericula conspirata periculosius expectantur, in laribus illis nuper currentibus ad nostræ lucis et salutis occasum consulcius venimus in occursum, ne contra nos forte discriminose procederent, sed sui ortus præfocarentur ⁷ loca eorum, ⁸ frequenti consilio et auxilio nobis oblato, quos nobis consanguinitas et affinitas conjungebat, et ad quos simul ⁹ spectabant nobiscum periculis nostra destruccionis occurrere, illaque consiliis et auxiliis præcavere, ponentes in manu Dei, quam in manibus Apostolice sedis vestrae, vel aliorum bonorum virorum ¹⁰ communium, quondam voluimus justificatam, quantum potuimus, causam no-

¹ Princeps *W.* ² Etsi (ut præmittitur) occupatis nobis, *W.* ³ Juribus *W.* ⁴ Quæ *W.* ⁵ Sic distinximus. Neque alter interpongendum esse, jam olim etiam conjectimus apud Avesburensem. Ad stipulatur Tr. ⁶ Optimis Tr. ⁷ Loco *A. & W.* ⁸ Freti consilio *A. & W.* ⁹ Spectabat *A. & W.* recte. ¹⁰ Communium, ponere quondam voluimus, *W.*

stram, ut ipse, rectum ex alto prospiciens, sentenciam justam A. D.
 ferat, et in sui gladii viribus exequatur. Nec credimus,
 alme pater, quod arbiter quivis rectus, vel eciam judex ju-
 stus, sic interpretetur aut torqueat nostrum factum, ut, quod
 pro nostrorum tuicione et affecucione jurium, in tanto discri-
 mine nostram fecimus ad defensam, alterius, quod non in-
 tendimus, non agimus nec agemus, putet injuriam vel offen-
 sam. Immo credimus et certi sumus, quod facti nostri inten-
 cio attendetur, et quid, ubi, ac propter quid fiat, debita con-
 sideracione librabitur, et justi ¹ statere judicis appendetur, et,
 sicut sancio legis docet, non factum ex dicto, sed dictum pen-
 setur ex facto. Non eset equidem juris præsumpcio nobilis,
 quod supponit factum ab homine fieri suo jure, non benigna
 interpretacio vel civilis, qualem semper fieri dicitat censura
 legalis, si nostri juris usum notorium, nostraque defensionis
 compendium, dispendum offensionis illicite quis diceret aliena.
 Cesset igitur, quæsumus, omnis conjectura in actibus no-
 stris, ² certis quæ locum duntaxat sibi vendicat, in non certis.
 Denique dicet forsitan accusator, calumpniosus nostræ accio-
 nis interpres, quia suscepimus hominem, contra quem pro-
 cessisse ³ fertur ecclesia vel non parentem ecclesiæ vicario, non
 dicet quod fratri et affinis vicibus fungimur, non ad juris
 habendum titulum, ⁴ necessarium nobis potentia solum ⁵ usum,
 ut necessario fulti præsidio ubi nunc sumus, nos à ⁶ conjectis
 in ⁷ nostram ruinam periculis defendamus, et ⁸ propter nostro-
 rum justa jurium affecucione certemus. Non dicet, quod in-
 tendimus nos defendere, pro nostro jure certare, non eccle-

¹ Statera *W.* ² Certisque locum duntaxat sibi vendi-
 cet, non autem in incertis. Denique *W.* ³ Fertur vel
 ecclesia vel parentis ecclesiæ vicarius, non dicet *W.* ⁴ Sed
 necessarium *A.* ⁵ Usum asciscimus, ut necessario *W.*
⁶ Congestis *A.W.* Conquestis *Tr.* ⁷ Nostri *W.* ⁸ Pro
 nostrorum *A.W.* rectius, nisi mox affecucionem legamus.

A. D. siam impugnare vel ejus impagnacioni favere, pro cuius¹ uti-
 1339. que certaremus honore, nullius habita² respeccione periculi,
 sicut catholicam excellenciam regum decet, cum tamen, ut
 omnis juris³ cessest intencio, ac⁴ ac⁵ cuiuslibet actionis finalis
 causa, vel⁵ racio principaliter attendenda, et ex no-
 ticia voluntatis atque propositi, surgat distincta certaque
 cognicio operis accusati, solumque de gestis hominum realis
 accio non verbalis concepcione ponderetur. Non dicet, quod
 facimus de materia ista scutum contra eum, qui nostro⁶ pro-
 minebat capiti mortis ictum, quodque fecerimus medici sa-
 pientis exemplo, qui materiam morte plenam, currentem ad
 partes corporis ubi vita se recipit, divertere facit ad mem-
 bra, in quibus materia nequit fore suspecta, quæ ad proximum
 fuerat interitum preparata. Sic loquitur, sancte pater, sic
 loquitur propter vehemensiam, qui in suis insidiis nos invenire
 quærebat incautos et penitus imparatos. Sed proculdubio
 caucius fuit nobis, (juxta militarem⁷ theoriam edocentem,
 quod motæ guerræ periculum plus evitat qui eam à terræ sua
 limite prosequerat,) contra notorium hostem nostrum pro jure
⁸ nostro congregi, et terris⁹ potentum potentibus sociatos, quam
 in propria persona nostra solos. Non igitur apud vestra vi-
 scera misericordia et sanctitatis locum inveniant detrahendu-
 cium informacio æmula, vel sinistra facta de filio, qui suo-
 rum hereditario jure majorum, ¹⁰ in nostrorum predecessorum
 nostra et apostolica sedis gracia et obediencia semper incon-
 cussæ persistit et persistet. Immo, si quævis de filio taliter fa-
 cta suggestio pulsaverit vestra beatitudinis forsitan aures, non

¹ Ubique A.W. ² Racione A. ³ Censet A.W. ⁴ De-
 le, cum Tr. ⁵ Racio sit principaliter A. ⁶ Minabatur pro-
 minebat in W. ⁷ Theoricam A. & W. ⁸ Nostro nos
 congregi, A. & W. ⁹ Potenciam A. ¹⁰ In vestra, &
 apostolica sedis gracia &c. W. rectius, ut videtur. Vide
 Rob. Avesb. p. 41.

prius à vestra ¹ dignacione sancta credulitas illi detur, quam A. D.
 auditus sit filius qui ² tangetur, qui confidit, et indefinenter 1339.
 intendit, ante sanctitatis vestrae judicium omni præsidens creaturae (quod negare hæresin est probare) justam dicere, vel justam facere quamlibet causam suam. Illud demum dicimus, ad nostræ intencionis majorisque devocationis evidenciam subjungentes, quod si sit aliquis de nobis fædere naturæ conjunctus, nobisque ad nostram defensionem ³ conjunctus, qui per viam obedientiae apostolicae sedis vestrae non ambulet sicut debet, dare intendimus, ⁴ quod non parum utiliter dare posse confidimus, operam ⁵ indefensam, ut, omni dimisso devio, ad viam obedientiae redeat, omnemque faciat semitam suam rectam. Unum rursus, quod à multis audivimus, petita venia cum reverentia, non tacemus, quod aliâs inauditum, (quanto consideratur attencius, pungit acucius mentem nostram,) videlicet, quod adversarii nostri manus, notorie nunc (ut prius) ⁶ ut nostri ad tantum laborantis ⁷ exercicium, cum guerram faceret nemo sibi, nec ipse alii nisi nobis, de Christi patrimonio sit armatus. Quod certe Reges Angliae nostros prædecessores, illustres Christi pugiles, fidei athletas, sanctæ Romanae matris ecclesie amantissimos zelatores, ejusque mandatorum devotissimos servatores, vel nos eciam, nec scimus nec credimus, meruisse. Et licet propter hoc dicatur à pluribus, non à nobis, quod contra nos facta subvencio, quoad nos, actus patris vel matris non extiterit, sed noverce; nichilominus tamen constanter asserimus, quod sumus, et perseveranter erimus, vestrae sanctitatis, vestraeque sedis, devotus et humilis filius, non privignus. Ex quo non sine ratione speramus, quod nostra humilitas ⁸ sancta major et firmior

¹ Dignitate *A.* ² Tangitur, *W.* ³ Adjunctus, *W.*

⁴ Quam non parum *W.* ⁵ Indefessim, ut omnium dimisso *W.* ⁶ Ad nostrum tantum *A.* Ad nostri tantum *W.*

⁷ Exitium, *W.* ⁸ L. facta cum *A.* & *W.*

A. D. per illud, quod non meruit, nocumentum, vestra paterna caritatis et gracia¹ inveniri debeat exuberancius incrementum, ut quod nobis insontibus intulit,² quod³ non⁴ processit, asperitas punctionis sequens deleat et compenset vestra⁵ lenitatis unctionis.⁶ Hoc autem⁷ vestra justicia, et contra nos injuria⁸ et⁹ sic⁹ multiplicitate, processum, præminencia¹⁰ vestra sancti culminis intimamus, ut vestra summa sanctaque mensura boni et aequi, cuius¹¹ à Deo sibi competit, dare¹² clavis, aperire et claudere in terra¹³ pōitis portas cœli, prout exigit plenitudo sua potestatis, et præcellencia sui fori, quantum fuerit rationis, favere debeat¹⁴ vestro juri, parati semper, nedum à vestro sancto cunctis præsidente judicio, immo et à quolibet alio de veritate contrarii, si quis eam¹⁵ moverit, humiliter¹⁶ informari; et qui sponte rationi¹⁷ subiciimus, aliam datam nobis intelligi veritatem cum plena et humili gratitudine complectemur. Quia vero vos, Patres¹⁸ conscripti, estis in partem sollicitudinis et consilii dicti Domini summi Pontificis condignis meritis evocati, sibique lateraliter ad dandam plebi Christi salutis scienciam assidetis, ista vestra¹⁹ paterna cupimus noticia, ut, cognita causæ nostra justicia,²⁰ veritate possitis impendere quod debetis. Ad²¹ quam circumspencionem vestram providam, quæ solet sine

¹ Invenire A. & W. ² Quæ A. W. ³ Omittit A. ⁴ Præcessit, A. W. & Tr. ⁵ Lenitas A. Bonitas W. Lege proinde,--- ut quod nobis insontibus intulit, quæ præcessit, asperitas punctionis, sequens deleat et compenset vestra lenitas [sive bonitas] unctionis. ⁶ Hunc autem A. W. ⁷ Nostræ W. recte, ut videtur. ⁸ Deest W. ⁹ Multiplicata A. W. ¹⁰ Nescio an, vestri. certe vestri supra vestra scribitur in Tr. ¹¹ Adeo W. ¹² Claves, W. ¹³ Ponitis A. (ubi possitis conjecteram.) Positas W. ¹⁴ Nostro A.W. & Tr. recte. ¹⁵ Voluerit A. ¹⁶ Informare, A. ¹⁷ Subicimur A. Subjicimur W. ¹⁸ Circumscripsi W. ¹⁹ Potius patere, cum A.W. ²⁰ Veracitati A. Veritati W. ²¹ Quod A. W. & Tr.

personarum accepione jura singulorum aequo libramine ponderare, votivis precibus excitamus. Et si forsan in facto nostro quicquam appareat ¹ cautelam exposcentes consilii sanioris, à vobis super hoc cupimus salubriter informari, parati in agendis nostris singulis cedere rationi. Data apud Andewerp 16 die Julii, anno Domini 1339.

A. D.
1339.

Qualiter summus Pontifex rescripsit Regi Anglia Edwardo.

BENEDICTVS Episcopus, S. S. Dei, karissimo in filio Christo, Edwardo &c. Dudum te, fili karissime, clara imitari vestigia progenitorum tuorum Regum Angliae, qui ² gracia Domini, & sacrosanctam Romanam Ecclesiam, velud peculiares ejus alumpni & devoti filii, plenitudine devotionis & fidei claruerunt, ³ tueque splendor prosapia à quavis obfuscacione ⁴ nebulosi contagii presentarunt, eaque in te pralucere cupientes clarius, ⁵ & paternæ caritatis & dilectionis ⁶ affectu, quo te statumque tuum prosequimur, nostras tuae celstudini literas ⁷ detexisse meminimus, inter cetera recententes, qualiter excessus, per nobilem virum Ludovicum de Bavaria, olim, ut asserebatur, discorditer in Regem Romanorum electum adversus Deum, & eandem Romanam Ecclesiam, ac felicis recordacionis Iohannem Papam 22, praedecessorem nostrum, per coacervationem multiplicium & atrocium offendarum, nequiter perpetrati, tuum praterire nequivabant auditum, quos, velud toti mundo notorios, non omnes, (cum prolixa nimis eorum narracio extitisset,) sed ex eis

¹ Cautelam exposcens consilii sanioris, à vobis semper cupimus A. Cautelæ, exposcentes consilii sanioris à vobis, super hoc cupimus W. ² Erga Deum, & sacrosanctam Tr. ut & Walsinghamus p. 124. Ed. Parker. ³ Suæque splendorem W. ⁴ Nubili W. ⁵ Ob paternæ W. ⁶ Affectionem W. ⁷ Direxisse W.

A. D. aliquos, in eisdem literis providimus, ut sequitur, recitando.
 1339. Idem namque Ludovicus (*contra processus prædecessoris ejusdem, et inhibiciones ipsius de consilio fratrum suorum ejusdem Romanae ecclesiae*¹ *Cardinalium factos et habitos, diversas spirituales et temporales pœnas et sentencias continentes*) intravit Italiam, et nonnullos hæreticos, de hæresi publice et notorie condemnatos,² et consorcium publicæ participationis admisit, et afferens hæreses manifestas, ac³ favendo secumque tenendo hæreticos, publice dogmatizantes prædictarum⁴ hæresum detestabiles et horrendos⁵ errores, hæretica quoque dogmata scienter, immo pocius dementer approbans,⁶ et, in evidenciam approbacionis hujus, ea per diversas litteras, sigillo suo noto munitas, deduxit⁷ in aliorum publicam nacionem: sibi eciam nomen imperiale postmodum usurpare, et administrare jura imperii in eadem Italia et Almannia, contra processus et⁸ inhibiciones prædictos, detestabili temeritate præsumpsit.⁹ Et hiis, præter pœnas alias, excommunicationis et anathematis sentencias incurrendo, et tandem, ausus ausibus, et excessus accumulando excessibus, se conferre non expavit ad urbem, ubi in illam nequiciae prorupit insaniam, ut meditatus urbi et orbi¹⁰ universalis scismatis suscitare dispendium, quendam hypocritam, diabolice præsumpcionis virum, nomine Petrum de¹¹ Cobaria, velud abominationis horrendæ simulacrum in apostolica sede, pro Romano Pontifice statuere moliretur. Idque, quantum in eo¹² fuit, produxit

¹ L. Cardinalium, cum Tr. ² In consorcium W. ³ Favendo W. ⁴ Sic MS. Sed hæresum in Tr. ⁵ Horrores, W. ⁶ Et evidentiam approbationis hujus, per diversas W. ⁷ In aliarum discrimen nacionum, sibi W. ⁸ Prohibitones prædictas W. ⁹ Ex W. quo modo etiam scribitur supra lin. in Tr. ¹⁰ Universalis W. Universal' Tr. ¹¹ Corbaria W. ¹² Fuit pro vi actum, fuit veneratus ut Papa, consecrationumque immo potius execrationum W.

in actum, fuit veneratus in papam, consecrationemque, immo
verius execrationem, ac diadema imperiale de facto recepit A. D.
ibidem; ut de multis ¹ insanis aliis processibus, quinimo de-
testandis excessibus, per eosdem Ludovicum et Petrum præ-
sumptione perpetratis heretica, taceretur. Propter quæ di-
ctus prædecessor præfatum Ludovicum fore à ² Domino denun-
ciavit omni honore et dignitate privatum, et in eum (tanta-
rum ³ hæresum et scismatum maculis ⁴ irrititum) exercens
gladium apostolica potestatis, ⁵ eum" cum omnibus, qui adhæ-
rerent eidem, vel præstarent auxilium, consilium, vel favo-
rem, seu pro Romano Rege, aut Imperatore, scienter habe-
rent, tenerent, vel nominarent eundem, non solum excom-
municationis et anathematis, sed eciam alias pœnas et sen-
tencias, tanquam in fautores ⁶ hereticos et scismaticos, pro-
mulgavit, et à jure declaravit prolatas, sicut in diversis pro-
cessibus, per præfatum prædecessorem habitis, seriosius conti-
netur. ⁷ Super quidem pœnis, quantumcunque per ipsum
Ludovicum promeritis, et in eum justo Ecclesiae judicio pro-
mulgatis, si vere pœnitens se ⁸ humilitasset ad graciam, be-
nignam reperisset ⁹ eadem ecclesiam, quæ ipsum, tanquam fi-
lium prodigum de longinquo redeuntem, ad suum gremium
apertis brachiis recepisset, immolatura pro eo (in ubertate
divina laudis) vitulum saginatum. Rursus, adjecimus in
litteris supradictis, quod ¹⁰ quanquam tam prædictorum ex-
cessuum, ¹¹ quam eorundem processuum, per dictum prædeces-
sorem contra dictum Ludovicum exigente justicia postmodum
habitorum, noticiam habuissimus et eciam habemus; ut ta-
men ipsum, à peccatorum nexibus liberatum, de faucibus

¹ Insanis & aliis *W.* ² Dominio *W.* ³ Sic *MS.* Sed hæ-
resum *in Tr.* ⁴ Irretitum *W. & Tr.* ⁵ Deest *in W.* ⁶ Hæ-
reticorum & schismatis *W.* ⁷ Super quibus quidem *W. &*
Tr. ⁸ Humiliasset *W.* ⁹ Eandem *W.* ¹⁰ Tanquam *Tr.*
sed cum tam *supra lin.* ¹¹ Contra pro quam *in W.*

A. D. sempiternæ mortis possemus eripere, postquam fuimus ad A-
 1339. postolatus summi apicem assumpti, diversos nuncios ejus (di-
 versis vicibus et temporibus ad nos missos) receperamus beni-
 gne, ac pro reconciliacione ipsius, per fructum veræ pœnitен-
 ciae promerenda, prolocuciones varias habueramus cum eis,
 et tunc pendebat eciam ad ¹ prolongandum ulterius, terminis
 assignatis, in quo proculdubio per nos non stetit, quo minus
 ulterius fuerit super negocio reconciliacionis ejusdem proces-
 sum. Quare (fili dilectissime) serenitatem tuam requiren-
 dam tunc ² diximus per easdem litteras, et rogandam, ut
 prudenter advertens, et in scrinium internæ consideracionis
 adducens, gravitatem pœnarum in quas inciderent, et sen-
 tenciarum quas incurrerent, quantisque periculis et discri-
 minibus implicarent, qui præfato Ludovico, sic notorie et pu-
 blicè ³ de pravitate hæresis, et sic ⁴ odiose toti Christianitati
 scismatis condempnato, antequam reconciliacionis graciā
 ejusdem ecclesie meruisse, ⁵ precipitare præsumerent, sibique
 impenderent auxilium, consilium et favorem, vel sibi, tan-
 quam imperatori, vel Regi Romanorum, reverencia cultum
 seu titulum regalis vel imperialis nominis assignarent scien-
 ter, ac cujuslibet participacionis ⁶ fædere contrahendo cum
 ipso, et exhibicione reverencia & honoris sibi tanquam Regi
 vel Imperatori, quousque dictus Ludovicus reconciliacionis
 ejusdem ecclesie meruisse graciā optinere, penitus te re-
 trahere, et totaliter abstinere curares, ut tibi fama integri-
 tas et illibata tui generis claritas servarentur. Cum autem
 rumor implacidus et admodum infestus ad nos ⁷ perduxerit
 hiis diebus, quod tu, fili, requisitionibus et rogacionibus nostris
⁸ "hujusmodi" utique salutaribus, et de fonte prodeuntibus ca-

¹ Proloquendum *W.* ² Duximus *W.* Et sc̄ etiam supra
 lin. in Tr. ³ Ab omnibus hæresis, *W.* ⁴ Odiosi *W.* ⁵ Par-
 ticipare supra lin. in Tr. ⁶ Fœdera *W.* ⁷ Perduxit *W.*
⁸ Omittit *W.*

ritatis, non sine detimento tuae salutis et famæ, quod dolentes referimus, obaudit, non solum cum prædicto Ludovico, nondum eidem reconciliato ecclesie, nec à pœnis et sententiis, quibus (propter præmissa et alia multa gravia commissa) per ipsum prædecessorem nostrum implicatus esse noscitur, liberato, nec eciam ¹ processus saepfati prædecessoris, per quos (ut præmittitur) adversus omnes & singulos cuiuscunque præminicie, dignitatis, condicionis, vel status, etiamsi pontificali, ² regali, vel quacunque alia, ecclesiastica seu mundana, dignitate fulgerent, præfato Ludovico adhærentes, seu præstantes, directe vel indirecte, publicè vel occultè consilium, auxilium, vel favorem, vel sibi, tanquam Imperatori, aut Regi Romanorum, reverenciam exhibentes, seu titulum Regalis vel Imperialis nominis assignantes seu ascribentes, graves, spirituales ac temporales, pœnae ac sentenciae infliguntur (nequaquam relaxatis, ³ immo sui roboris efficacia perdurantibus) participaciones, confederaciones, ⁴ jure⁵ sibique adhærere, ac præstare favorem, auxilium et consilium præsumpsisti. immo, quod perniciosius (proth! dolor) et dampnabilius noscitur existere (si veritas ⁶ relationibus suffragetur) vicariatus officium per totam Almaniæ, et Germaniam, ac universas et singulas earum provincias, sive partes, ab eodem Ludovico (sub Imperialis nominis titulo, ut afferitur) suscepisti de facto: cum ipse Ludovicus nec Rex nec Imperator sit, ut præfertur, cuius prætextu nonnullis prælati ecclesiarum, et ⁶ personas ecclesiasticas in terras imperii constitutas, ac in nostra et ecclesie memoratae devocione ac fidelitate debitibus persistentibus, sub pœnis gravibus, per tuas ⁷ eis literas ⁸ com-

A. D.
1339.

¹ Processibus corrigitur in Tr. ² Regali quacunque, vel alia ecclesiastica W. ³ Immo in sui W. ⁴ Deest in W. ⁵ Relationibus W. ⁶ Personis ecclesiasticis in terris imperii destitutis, [f. constitutis,] ac in nostra et Ecclesie W. ⁷ Ei W. ⁸ Comininatas W.

A. D. minatis, mandasse diceris, et districcius injunxit, ut ad te,
 1339. tanquam ejusdem Luddvici in Almania, et Germania, et
 partibus supradictis, vicarium, et audituri sentenciarum et
 judiciorum ipsius Ludovici, tuorumque mandatorum rectitu-
 dinem, ac præstituri eidem Ludovico, vel tibi ejus nomine,
 recognitiones, homagia de terris, bonis et juribus, quæ te-
 nent ab Imperio, convenirent. De te igitur, fili, ¹ubi sit tua
 tuorumque consiliariorum prudencia, ex ²eo præsertim non
 sufficimus admirari, quod cum tu (sicut audivimus) pro il-
 lorum repetitione jurium, quæ ad te asseris pertinere, non
³fri grandium personarum periculis, ac expensarum et sum-
 ptuum profluvii, ⁴peregrinari ad partes Almannia curave-
 ris, et multos super hac feceris apparatus, nunc spretis ejus-
 dem prædecessoris processibus, et deductis dampnabiliter in
 contemptum pœnis et sentenciis supradictis, ⁵quæ te manife-
 ste (si, quæ nobis referuntur, vera sint) non absque horren-
 da nota, quæ non parum obfuscat tui claritatem generis,
⁶proculdubio multiplicati. Et nichilominus quamvis nos te
 nunquam offenderimus, nec contra te aliquid fecerimus;
 quanquam et intelleximus, ⁷falso et ⁸mendaciter suggestum
 tibi per eos, qui te ⁹saltem, et honorem tuum, minime di-
 ligunt, fuerit, quod nos karissimo in Christo filio ¹⁰nostro regi
 Franciæ illustri (in auxilium ¹¹genere sua) ingentem pecunia
 quantitatem, de nostra camera dederamus, quodque institu-
 cionem personarum ecclesiasticarum concederamus eidem in
 omnibus Ecclesiis regni sui, quæ ¹²in" omnimoda carere veri-

¹ Ut sit *W.* ² Ea *W.* ³ Idem quod fratri valet. Sed le-
 ge (cum *Tr.*) sine. ⁴ Peregrinatus sis ad partes Aleman-
 niæ, & multos super hoc *W.* ⁵ Quibus te *W.* ⁶ Quam
 proculdubio multiplicasti. Et nihilominus *W.* ⁷ *L.* falso
 cum *W.* ⁸ Fallaciter *W.* ⁹ *L.* salutem cum *W.* ¹⁰ No-
 stro Philippo regi *W.* ¹¹ *L.* guerræ, cum *W.* Neque aliter
 supra lin. in *Tr.* ¹² Omitte cum *W.* Et tamen inde fere re-
 posuerim. Nam in *MS.* (pariter ac in *Tr.*) ¹scribitur, quod idem
 at-

A. D.
1339.

tate noscuntur. talia namque nunquam postulata fuerunt à nobis, nec ea concessissimus quomodolibet, cum ¹ quantumcunque ² *instancia* petita fuissent, nec decimas contra te regi ³ Francia concessimus, sed adversus Teutonicos ³ Ludovicos'' Ludovico ⁴ adhærentes prædicto, ipsiusque Ecclesiæ Romanæ inimicos, qui ad invasionem regni Francia se (ut habebat rumor publicus et notorius) disponebant, sicut in concessione decimarum ipsarum continetur expresse. Non fuit nempe nostra intencionis adversus te fomentum ministrare discordiæ ⁵ tui", vel eos alicujus subsidii administracione fulcire. Quinimo statum ⁶ regni et eciam regni Francia, pacis et concordia prosperitate et unanimitate potiri, summis desideriis affectantes, ad hoc, serenitati ⁷ sue, et dicto regi Francia, per nos sape directis litteris, et eciam nunciis (videlicet sanctæ Romanae ecclesiæ Cardinalibus, ad partes illas de latere nostro missis) votis ardentibus ⁸ laboramus, et labore non cessamus, nec cessabimus, ut inter te et regem eundem, et utriusque regna, pacis et unitatis serenitas illucescat. Tu tamen, fili karissime, fide (ut videtur) adhibita prædictis falsis suggestionibus et mendosis, te nostrum et ejusdem Romana ecclesiæ persecutorem et hostem, invadere ac occupare honores et jura nostra, et ejusdem Ecclesiæ (ad quos regimen et administracio Imperii Romanorum eo vacante, sicut nunc vacare noscitur, pertinent pleno jure) ⁹ moliris, molestando prælatos et personas Ecclesiasticas, in nostra et ipsius Ecclesiæ devotione ac fidelitate debit is, ut præmittitur, ¹⁰ persistis, ipsosque

atque in (*id est*, per apocopen, inde) valet. ¹ Quantacunque *W.* Quacunque *Tr.* ² Francorum *W.* ³ *Deest in W.* *Linea* sub *bac* *voce* *ponitur in Tr.* ⁴ Adhærentes, prædictæque ipsius Ecclesiæ *W.* ⁵ *Deest in W.* *Tnī* (*id est*, tantum) scribitur in *Tr.* ⁶ Regni tui et etiam *W.* & *Tr.* ⁷ *Tuæ*, *W.* Neque aliter *supra lin.* in *Tr.* ⁸ Laboravimus, & labore *W.* & *Tr.* ⁹ Moliri, *W.* ¹⁰ Persistentes, *W.* & *Tr.*

A. D. ad obedienciam dicti Ludovici, de diversis (ut præmittitur)
 1339. hæresibus et scismatibus, aliisque criminibus sentencialiter
 condemnati, ac jure ¹ regio et Imperii (si quod forsan ad
 eum compescierat vel eciam competebat) justo Dei et Eccle-
 siæ judicio privati, ac præstacionem hujus recognitionis et ho-
 magii sibi, vel tibi ejus nomine, faciendam attrahere, et in-
 dicere coactivis ² impulsibus et commonicionibus ³ satagendo.
 Utinam fili (antequam de hiis tam periculosis et detestan-
 dis ⁴ te" involvas amplius) attente consideres, et matura de-
 liberacione prævia constitutas ante oculos mentis tuae, circuitus
 periculosos et nodosos laqueos, quibus te (subtilibus ingenii
 et fraudibus exquisitis) aliqui, de suis pociis quam de tuis
 solliciti negotiis et comodis, præmissis involvere, tibique onus
 (quod à se quodammodo rejicere cupiunt) non minus leve,
⁵ sed diligenter circumstancias ⁶ attendens, imponere moliti
 sunt, et non sine periculo tui præcipitii moliuntur. Nec te
 latere volumus, quod præfatus prædecessor olim, per quandam
 constitutionem, ab ipso ⁷ de dictorum fratrum suorum editam
 consilio, in omnes et singulos (cujuscunque status, dignitatis,
 vel condicionis existerent, ⁸ et si patriarchali vel quavis alia
⁹ sacratori, aut pontificali, vel Regali, ¹⁰ dignitati fulgerent)
¹¹ et" qui, absque sedis Apostolicæ licencia speciali, vicarii,
 seu cujuscunque alterius officii, nomen in prædicti terris im-
 perii (eo vacante, sicut tunc vacabat, et nunc eciam vacat,
 ut præmissum est) assumere, vel assumptum ultra terminum
² orum mensium præsumerent retinere, seu dimissum reassumere
¹² quoquo modo, ac inobedientes, parentes et intendentes eis-

¹ Regni supra lin. in Tr. ² Impulsionibus W. ³ Com-
 ma tantummodo post satagendo in Walsinghamo; sed plena
 distinctio in cl. Barnesii Vita Edvardi III. p. 132. quam videsis.
 Atque ita etiam in Tr. ⁴ Omittit W. ⁵ Si pro sed in W.
⁶ Attenderis, W. ⁷ Deditorum fratrum W. ⁸ Etiamsi
 W. ⁹ Superiori, W. & Tr. ¹⁰ Dignitate W. ¹¹ Deest
 in W. ¹² Quoquomodo, inobedientes ac non parentes W.
 dem,

A. D.

1339.

dem, excommunicaciones ac alias graves sentencias promulgavit. Nos itaque (qui erga te, fili, claudere viscera paternæ dilectionis nequivimus, et cordis dolore tangimur intrinsecus) cum talia percipimus ¹ ad tuum, tuique honoris, statutus, salutis et famæ dispendium machinari, tuam rogamus magnificenciam, requirimus, et in Domino attencius exhortamur, sano paternoque tibi nichilominus consilio suadentes, quatinus ea quæ præmisimus, et alia quæ circa ² illa tibi possunt occurrere, deducens in rectæ deliberacionis et discussio-
nis examen, ac insuper tenens cercius et attendens, quod di-
ctus Ludovicus (ut præmisimus) nec Rex, nec Imperator est,
nec aliqua quæ ipse fecerit, vel faciet, quamdiu fuerit et erit
dictis processibus ac pœnis et sententiis ³ irrititus, quicquam
valuerunt, vel valent, nec sunt, ⁴ fuerunt alicujus auctorita-
tis, roboris, vel momenti: quodque tibi pericolosum est, ⁵ et
multipliciter formidandum, te bellorum subicere discriminibus,
maxime ⁶ si es supradictis processibus, pœnis et sen-
tentiis (à quibus liberari non posses, nisi duntaxat per sedem
Apostolicam, quæ absolucionem earum sibi expresse retinuit)
involutus, ac Dei et ejusdem Romanæ Ecclesiæ persecutor et
hostis effectus, à quibus te misericordiarum Dominus protegat
et defendat. Consideransque præterea diligenter, quod licet
humanum sit peccare, in peccatis tamen perseverancia diabo-
lica est ⁷ censenda, Te à præmissis singulis sic horrendis de-
viis ⁸ si ad illa forsan declinaveris serpentina deceptione se-
ductus, antequam invalecant perniciosius, seu in conspectu
⁹ Dei et hominum fateant deterius et ¹⁰ putrescant, resilire pe-
nitus, pedesque tuos ad viam rectam, Deo placitam, ac tuis

¹ Ad te, tuumque honoris statutum salutis & famæ W.

² Illa, absque virgula, in W. ³ Irritatus W. ⁴ Aut fue-
runt W. ⁵ Aut W. ⁶ Si omnibus supradictis W. ⁷ Cen-
senda, quodque à præmissis W. ⁸ Deest in W. ⁹ Domini
Tr. ¹⁰ Putrescant, cupimus te resilire W.

A. D. statui, saluti & honori congruam, dirigere ¹ quamtocius non
 1339. postponas eorundem Cardinalium, qui te statumque tuum fin-
 cere diligunt: super reformacione pacis inter te et dictum
 Regem ² mutuo, placabili Deo et amabili hominibus, adquie-
 scens. Videtur equidem, ³ quod si eciam predicti vicariatus
 valeret officium assignari, ⁴ ad huc⁵ tamen tuum (qui tam
 magnus tantusque Rex et Princeps existis, tantoque nomine
 ac titulo regio existere nosceris insignitus in orbe) non dece-
 ret honorem, quod nominareris vicarius alicujus domini tem-
 poralis. Quanto minus ⁶ ergo tuam decuit vel decet excel-
 lenciam, illius vicarium appellari, qui auctoritate nulla (⁶ sic
 ut saepe dictum est superius) præminet, sed (proth dolor!) tan-
 torum existit respersus labe criminum, ⁷ tamque gravibus pa-
 nis et sententiis, cum omnibus sibi adhaerentibus implicatus?
 Sciturus (fili amantissime) quod ⁸ si monitis nostris hujusmo-
 di salutaribus adquieveris, cum effectu (tibi sic impulso, ut
 caderes) manum benignam porrigemus (quantum cum Deo
 poterimus) sublevantem: aliâs autem non poterimus desile-
 re, cum id à nobis exigat officium Apostolica servitutis (quo-
 minus super predictis providere de ⁹ oportunis remedîis) pro-
 cedendo contra te, (quod molestum et grave nobis erit ad-
 modum) si necesse (quod absit) fuerit, prout, exigente justi-
 cia, debebit et poterit fieri, procuremus. Dat' apud Avinio-
 nem Id' Novembris, Pontificatus nostri Anno ¹⁰4°.

¹ Quam ut decreta postponas *W.* ² Mutua, placabili
W. ³ Quod etiam si prædicti *W.* ⁴ Deest in *W.* ⁵ Ig-
 nitor *W.* ⁶ Ut *W.* ⁷ Tantisque gravibus *W.* ⁸ Si his mo-
 nitis nostris salutaribus *W.* ⁹ Optimis *W.* ¹⁰ IV item
 apud Odoric. Val. Vide cl. Barnesii vit. Edv. III. p. 133.

*Qualiter Flandrenses Regi Angliae favent, et de mutatione
sigilli sui, et de gestis inter ipsum et Regem Francie habitis.*

REX Angliæ hoc anno Flandrenses in amiciam suam attraxit, à majori parte illorum, fidelitate sibi jurata, relicto domino suo naturali, fœdera suscepit, mutatoque sigillo et armis suis utriusque Regni, Francorum s. et Anglorum, arma integra, more tamen quadripartito, sibi ¹ apropiavit, Regem Angliæ et Franciæ in litteris suis se scribi jussit. Misit insuper litteras suas patentes, sigillo suo novo signatas, locis Flandriæ conterminis, et portis Ecclesiarum in Gallico talia continentibus affigi fecit ². Edwardus, Dei gratia, Rex Franciæ et Angliæ, dominus Hyberniæ, omnibus Prelatis, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, ³ communibus Regni Franciæ, cujuscunque fuerint condicionis, veritatis cognitionem. *Quia vero notorium est, quod dominus Karolus, bona memoria, dudum Rex Franciæ, de Regno Francia hereditarie seysitus, viam universæ carnis ingressus est, et quod nos filius germana Sororis dicti Karoli esse dinoscimur, post cuius obitum prædictum Francia Regnum nobis hereditario jure existit devolutum, dominusque Philippus de Valesio, filius Avunculi dicti domini Karoli, in longinquiori gradu persistens, contra Deum et justiciam, dummodo minor erat nos fovebat, per suam potentiam dictum Regnum usurpavit et injuste detinere non timuit: Nos vero, per morosam grandemque deliberacionem, in fiducia Dei, bonarumque gencium ac nobilium, Regimen prædicti Regni, sicut tenebatur, assumpsimus et nomen, et cum illis, qui erga nos fa-*

¹ Malim, cum Tr. appropriavit. ² Vide Robertum de Avesbury, p. 50. ³ Communibusque Tr.

A. D. cere voluerint quod tenentur, firmo perseveramus proposito et
 1339. stabili, gracie, quod nobis incumbit, operari. Nec est uti-
 que intencionis nostra, justicias vestras & jura indebite vobis
 auferre, sed aequitatem & justiciam cunctis, Deo propiciis,
 facere meditamur, bonasque consuetudines, tempore progeni-
 toris nostri sancti Ludovici promulgatas, reassumere. Nec
 est voluntatis nostra nostrum emolumenntum querere, vestrum
 que dispendium, per monetarum excambia, seu per exaccio-
 nes indebitas et vectigalia, cum sufficienter, laudetur Deus,
 pro statu nostro manutenendo et regendo habeamus, sed sub-
 ditos nostros, quantum poterimus, alleviare et exonerare in-
 tendimus, et libertates et privilegia Sanctae Ecclesiae pro ri-
 tribus nostris fovere, ac specialiter defensare, in negotiisque
 dicti Regni, Prælatorum, Nobilium et aliorum sapiencium &
 fidelium nostrorum in eodem Regno, sine alicujus rei subita
 vel voluntaria incepcione vel accensione, salubre consilium ri-
 tivis affectibus amplexari et sequi. Dicimus itaque vobis et
 afferimus, quod ferventissimo desiderio, præ ceteris mundi hu-
 jus prosperis, anelamus, quatinus omnipotens dominus, per
 laborem nostrum et fidelium, inter Christianos, præcipue ta-
 men inter nos, pacem apponere curat, et quod passagium
 unum festinum versus terram sanctam, ad eripiendam eam
 de manibus inimicorum Christi, ad quod, Deo nobis favente,
 speramus, fieri posset. Noverit eciam universitas vestra,
 plures rationabiles pacis vias prædicto domino Philippo no-
 sapius obtulisse, quibus non solum assentire non curavit, ri-
 rum eciam in aliis terris nostris nobis guerram commorari,
 totaliter nos annichilare non solum nisus est, verum eciam
 pro viribus suis de mundo tollere sollicitus. Idcirco enim nos
 et nostra defendere, ac jura perquirere, necessitate non modi-
 ca inducti sumus et coacti. Veraciter tamen mortalitatem

I L. spiramus.

et depopulationem non querimus, sed personas singulas ac bona, quantum in nobis est, si per eos non sletterit, servare ac indemnitatem gaudere affectamus. Quocirca, volumus, et de gracia nostra speciali ac benignitate concedimus, quod cuncti fideles dicti Regni, cujuscunque fuerint condicionis aut status, qui (nobis sicut karissimi et fideles nostri patriæ Flandrensis, jus nostrum considerantes, fecerunt) quod justicia ¹ suabit, et illis incumbit facere, citra Pascha proximo futurum nos suum Dominum et Regem agnoscere voluerint, ad pacem nostram specialem, protectionem et defensionem suscipiantur, et possessionibus mobilibus et immobilibus, sine diminutione et gravamine, pro quoquaque contra nos temporibus retroactis commisso, gaudeant, illos viis et modis, quibus poterimus, prout exigit ratio, defendere volumus et protegere. Et quia supradicta ad noticiam omnium de levi specialiter pervenire non poterunt, in portis Ecclesiarum diversarum et locis aliis, ad confortacionem fidelium nostrorum et rebelium terrorem, ut per ignoranciam nullus se valeat excusare, aperte figi mandavimus. Dat' apud Gaunt 8 die ² Februarii anno Regni nostri Francie primo, et Angliae 14.

Eodem anno ³ Rex Anglie, in mense Septembbris, in vigilia Sancti Mathæi Apostoli, cum milicia sua, una cum Duce Brabancie, Comite Gerlensi et Gillers, ac multis nobilibus, comburendo et prædas agendo, Franciam in pago Cameracensi intravit. In crastino Sancti Mathæi dominus Edwardus de Monte acuto castrum quoddam cepit, et Gallicos intus repertos trucidavit, aliudque castrum sibi redditum fuit. Et dominus Walterus de Mauney castrum de Toner subju-

¹ L. suadet. Suadit in Tr. ² Anno scilicet Domini 1339 pro ecclesiæ Anglicanæ computo, sed A. D. 1340. juxta supputationem vulgatam, quam in hoc Chronico maxima ex parte sequitur auctor. ³ A.D. videlicet 1339.

A. D.
1339.

A. D. gavit, et Rex Angliæ sibi contulit illud. Rex autem
 1339. Angliæ juxta Cameracum, quasi 1 miliare, per 15 dies
 moram traxit, et patria circumquaque igne prædaque
 vastata est. Die Mercurii post festum Sancti Michaë-
 lis venit ad Regem Angliæ Marchio de Brandeburgh,
 filius Ludovici de Bavaria. Die Sancti Dionisii Rex
 Angliæ arripuit iter suum versus Veremondoys, et do-
 minum Laurencium de Hastyng fecit comitem ¹Pem-
 brochiæ, nonnullosque alios nobiles eodem die fecit
 milites. In craftino vero domini Cardinales ad tra-
 ctandum de pace accesserunt ad regem. Eodem die
 ad castrum de Hunycourt dirum fecerunt Anglii in-
 sultum, ubi interfectus fuit dominus Thomas Pon-
 nynges miles, cum aliquibus aliis Almanniis et Anglis.
 In vigilia S. ²Wylfridi domini Cardinales cum suis
 responsis redierunt. Die Sancti Kalixti venit ad quen-
 dam locum, qui dicitur Orny S. Benedicti, ad 2 leu-
 cas de Sancto Quintino, et fecit per exercitum procla-
 mari, quod omnes, qui ad pacem suam venirent, vi-
 tam et membra, terras et tenementa sua eis conferret,
 et qui non venirent, extra condicionem illam positi
 forent. Per 10 quasi miliaria circumquaque ab ex-
 ercitu patria fuit combusta. In Vigilia S. Lucæ Ewan-
 gelistæ venit ad Regem Dux Brabanciæ, victualium al-
 legans penuriam, simul frigus hyemale, quasi præsens
 amplius morari suum non esse commodum asserebat.
 Cui Rex, tristis valde effectus, dixit, *Dilectissime con-
 sanguinee, procedamus ad perficiendum negocium incep-
 tump supplico. Deus enim sicut incepit, ita et auxilium nobiscum
 continuabit. Copiam victualium nostrorum omnem tibi tuis-
 que conferimus, carectas nostras, onusque grande caragi,*

¹ Sic etiam Tr. L. Pembrochiæ. ² Sive, Walfredi.

quod habemus, relinquimus, de peditibus equites faciemus, A. D.
et, quousque inimicis nostris obviaverimus, equitando indies 1339.
festinare debemus, et sic victualium habundanciam Deo pro-
picio reperiemus. Dux vero ceterique magnates, habi-
to consilio, ulterius procedere suum nequaquam fore
proficuum communiter inter se dicebant.

*De litteris inter exercitus missis, et qualiter Rex Francie
Anglorum Regi terga dedit.*

EODEM die, dum hæc agerentur, Rex Boëmiæ,
dux Lothoringiæ, Constabularius Franciæ, do-
minus de Niez miserunt litteras Regi Angliæ, sub si-
gillo Galli de Labalme, magistri Balistariorum Regis
Franciæ. Et quia Gallus prædictus Regi Angliæ no-
tus non fuerat, misit illas consanguineo suo domino
Hugoni de Geneue, qui in exercitu Anglorum moram
traxit, sub hac forma. *Dilectissime consanguinee, litteras*
meas, Domino Regi Angliae excellentissimo scriptas, vobis
transmitto, ex corde rogans, quatinus ex parte mea sibi il-
las presentare velitis. Et quod ista vera sint dominus Rex
Boëmia, dominus de Niez, dominus Constabularius, dominus
Lothoringiae mihi per litteras suas testes effecti sunt. Do-
minus noster vos conservet. Script. apud Sanctum Quinti-
nun 17 die Octobris. Littera vero, per magistrum Ba-
listariorum Anglorum Regi directa, talis erat :

Trementissime Domine, Noveritis, quod dominus meus
Rex Franciæ michi in preceptis dedit, quod vobis scire fa-
ciam, quod sape ad aures suas pervenit, quod ubique palam
vobis facitis, si sciretis, ipsum debere, vel eciam velle, vobis-
*cum pugnam inire * 15 diebus, aut certe septimanis 3bis, cum*

* 17 Tr.

A. D. milicia nostra et exercitu, sub condicione bellum committen-
 1339. di cum ipso ardenti affectu moram faceretis. Super quibus
 sciatis, quod, si usque ad diem Mercurii proximo futurum
 expectaveritis, dominus meus rex vobis sic approximando ca-
 strametabitur, quod die Jovis vel Veneris sequente, si tamen
 in loco communis aquis, vel aliis impedimentis, deceptioni-
 busve nobilibus, nullatenus impedimento fueritis, bellum vo-
 biscum committere non tardabit. Et si, ut præmittitur, mo-
 ram feceritis, ex parte domini mei Regis, quod non deficie-
 tis, vobis fidejussor ego sum. Trementissime domine, si pra-
 dicta vera esse non creditis, dominus meus Boëmia, domi-
 nus de Niev, dominus Constabularius, dominus meus Lotho-
 ringiae, sicut vobis scribo, per litteras suas testes fient. Script.
 apud Sanctum Quintinum 17 die Octobris in nocte.

Responsio Domini Hugonis de Geneue, jussu Regis
 Angliae, talis erat. Dilectissime Consanguinee, litteras
 vestras recepi, et intellexi, reverentissimoque domino meo,
 Regi Angliae, illas, sicut rogasti, præsentare non distuli.
 Super quibus bene noscisti, nec vos latere potest, cum notorium
 sit et apertum, quod Rex Angliae dominus meus regnum
 Franciae intravit, tribusque septimanis, et amplius, in illo
 mansit. mora sua ita est notoria et aperta, quod dominus
 vester Rex Franciae, si voluisse, diu est quod bellum habui-
 set. Dominus meus vero Rex Angliae in dicto regno usque ad
 diem, per vos assignatum, causa bellum committendi, si Rex
 Dominus vester venire voluerit, adbuc moram faciet. Et hoc
 ergo, jussu Domini mei Regis Angliae, de consensu domini
 Marchionis de Brandebregh, ducis de Gelre, Marchionis de
 Fulers, domini Johannis de Hannonia, et aliorum nobilium,
 cum vobis decrevi nunciare, dum penes vos et magnates de
 patria vestra cognicionem non habeant. Et scire vos facio,
 quod, si ex parte vestra, sicut per litteras vestras apparere
 videtur, bellum affectatis, in petitione vestra deficere non poten-
 stis.

*sis. Dominus noster vos custodire dignetur. Script. juxta
Orny Sancti Benedicti 18 die Octobris.*

A. D.
1339.

Littera Regis Boëmiæ et Ducis Lothoringiæ, domino Hugoni de Geneue transmissa in Gallico, talis erat. *Johannes, Dei gracia, Rex Boëmia, et Comes de Lucenburgh, et Radulfus eadem gratia dux Lothoringiæ, Dilecto consanguineo nostro, domino Hugoni de Geneue, domino de Vorai et Anchon, Salutem.* Quæ enim Balistariorum magistro domini nostri Regis Franciæ scribere curastis inspeximus, et vos scire facimus, quod dominus noster Rex Franciæ, quemque predictus magister Regi Anglia scripserit, sine dilacione non desinet adimplere, et hoc vobis testificamur pro veritate. Ita tamen, quod loco sufficienti fiat, et quod Rex Anglia sic lente procedat, quod dominus noster Rex Franciæ ipsum sequi valeat, et sicut talem exercitum, sic Regis Franciæ et Anglia fore noscuntur, procedere decet. Et sciatis, quod die Mercurii proximo futura versus exercitum Anglia sine dilacione movere se proponit. In testimonium, quod quicquid magister Balistariorum Regi Anglia scripserit, veritatem contineat, presentibus litteris sigilla nostra sunt apposita. Dat. in castris dicti domini nostri Regis Franciæ juxta villam S. Quintini, die Martis die 19 Octobris, Anno Gratia 1339. ¹ Idie S. Lucæ Evangelistæ Rex Angliæ in eodem loco Gallicos, si forte venire vellent, expectando moram fecit. In crafstino versus patriam de Tyrais per 3 miliaria motus est exercitus, die Mercurii per 2 miliaria, die Jovis infra patriam de Tyrais per 3 miliaria intravit, et circumcirca per 6 miliaria igne concremavit. Die Veneris in eodem loco per totum diem Gallicos expectavit. fuit enim dies ultimus, per litteras (ut præmittitur) assignatus. In vespera enim, cum magnates exercitus Anglorum con-

¹ Didie Tr. L. in die.

cor-

A. D. cordati fuissent in craftino ad sua redire, supervenit
 1339. nuncius quidam ex parte Regis Franciæ, Anglorum
 Regem interpellans, quatinus in craftino locum sibi
 placitum eligeret, et sine dubio ad pugnam Rex Fran-
 ciæ sibi obviaret. Quibus auditis, Rex Angliæ ingenti
 læticia repletus est, et Anglii nocte illa locum suum
 illis aptum eligere festinarunt. Et ecce! eadem nocte
 Comes de Salebiri, et dominus Walterus de Mauney,
 cum suis versus exercitum Franciæ equitantes, usque
 ad vigiles pervenerunt, et fortiter exclamantes, totum
 exercitum, terrore et timore perterritum, quasi ad pu-
 gnam paratum, per totam noctem armatum stare fe-
 cerunt. Et capto milite quodam cum suo scutifero,
 ad suos redierunt. Facto autem mane, Anglii de
 equis descenderunt, et Rex architenentes juxta arma-
 tos collocari fecit, et Wallenses cum suis lanceis juxta
 eos constituit, aciesque suas meliori modo, quo po-
 tuit, ordinavit. Veneruntqne Alamanni et Brabandi-
 ni, ut aciem Anglorum dispositam modumque vide-
 ret. Et videntes dispositionem exercitus, admirati
 sunt. Considerantesque Regem et suos ad vivendum
 et moriendum paratos, vultuque et animo constantes,
 multum animati, ad acies suas redierunt. Et misit
 Rex quosdam de suis, qui patriam exercitumque Fran-
 corum explorarent. Qui circa primam ejusdem diei
 revertentes, quendam Gallicum captum secum addo-
 cunt coram Rege, qui Gallicos festinanter advenire
 et ad pugnam se parare firmiter afferuit. Et accesser-
 runt statim plures ad Regem, et milites de manu ejus
 facti sunt. Post hæc Rex Angliæ et Comites de North-
 amton et Salesbiri afferri vina iusserunt, et eciam ma-
 gna potantes læticia, miles eodem die captus sub con-

I L. viderent, cum Tr.

di

litione sequente vitam et membra consecutus est. A. D.
Mittitur ergo ad Regem Franciæ, cui et diceret, quod 1339.
curiales et probos se non ostenderent Rex Franciæ et
gens sua, nec sicut deberent fecissent homines, labori-
bus fessos, indies modo tali procrastinando, ex quo per
itteras suas die assignata ardenti, ut videbatur, deside-
rio bellum implorassent. Regresso ad suos milite præ-
dicto, processit Rex Angliæ ad videndum et consideran-
dum aciem suam, quæ in 3 alas seu acies divisa fuit.
In quarum 1^a fuerunt domini episcopus Lincoln' Hen-
ricus de Burghaſſ, Henricus de Flandria, Johannes
Darci, Henricus de Ferrariis, Edwardus de Monte
Hermeri, Johannes de Bellomonte, dominus de Se-
grave, Willelmus filius Warini, Reginaldus de Cob-
ham, Walterus de Maunay, Robertus de Ferrariis,
Galfridus de Scrop, Johannes de Norwic', Nicholaus
de Cantilupo, Johannes Molyns, Mauricius de Berk-
ee, Johannes de Strivelyn, Johannes de Mongomery.
In 2^a vero ala dextera Comites de Derby et Sothfolk,
dominus de Sai, et alii plures nobiles. In 3^a ala sini-
stra Comites Northamton', Salesbiriæ et Pemrochiæ,
et ceteri nobiles multi. In media vero custodia five
acie fuerunt Marchio de Brendesburgh, Dux Gelren-
sis, Marchio de Julers, Comes Moncium, dominus J.
de Hannonia, dominus de Facomond, Constabularius
Selandiæ et Holandiæ; dominus W. de Ufford. In 3^a
vero solus dux Brabantia cum gente sua. Dux quo-
que Brabantia, postquam modum Anglorum et ordi-
nacionem eorum in acie sua vidisset, nec non vultum
eorum animique constanciam, et quod ad pugnandum
paratissimi erant, lætus ad suos regressus, fecit procla-
mari, quod quicunque de suis amplitudinem unius
palmæ de vexillo Regis Franciæ sibi deferret, mille

flo-

A. D. cordati fuissent in craftino ad sua redire, supervenit
 1339. nuncius quidam ex parte Regis Franciæ, Anglorum
 Regem interpellans, quatinus in craftino locum sibi
 placitum eligeret, et sine dubio ad pugnam Rex Fran-
 ciæ sibi obviaret. Quibus auditis, Rex Angliæ ingenti
 læticia repletus est, et Angliæ nocte illa locum suum
 illis aptum eligere festinarunt. Et ecce! eadem nocte
 Comes de Salebiri, et dominus Walterus de Mauney,
 cum suis versus exercitum Franciæ equitantes, usque
 ad vigiles pervenerunt, et fortiter exclamantes, totum
 exercitum, terrore et timore perterritum, quasi ad pu-
 gnam paratum, per totam noctem armatum stare fe-
 cerunt. Et capto milite quodam cum suo scutifero,
 ad suos redierunt. Facto autem mane, Angli de
 equis descenderunt, et Rex architenentes juxta arma-
 tos collocari fecit, et Wallenses cum suis lanceis juxta
 eos constituit, aciesque suas meliori modo, quo po-
 tuit, ordinavit. Veneruntqne Alamanni et Brabantini,
 ut aciem Anglorum dispositam modumque ¹vide-
 ret. Et videntes disposicionem exercitus, admirati
 sunt. Considerantesque Regem et suos ad vivendum
 et moriendum paratos, vultuque et animo constantes,
 multum animati, ad acies suas redierunt. Et misit
 Rex quosdam de suis, qui patriam exercitumque Fran-
 corum explorarent. Qui circa primam ejusdem diei
 revertentes, quendam Gallicum captum secum addu-
 cunt coram Rege, qui Gallicos festinanter advenire,
 et ad pugnam se parare firmiter afferuit. Et accesser-
 rent statim plures ad Regem, et milites de manu ejus
 facti sunt. Post hæc Rex Angliæ et Comites de North-
 amton et Salesbiri afferri vina jusserunt, et eciam ma-
 gna potantes læticia, miles eodem die captus sub con-

I L. viderent, *cum Tr.*

di-

dizione sequente vitam et membra consecutus est. A. D.
Mittitur ergo ad Regem Franciæ, cui et diceret, quod 1339.
curiales et probos se non ostenderent Rex Franciæ et
gens sua, nec sicut deberent fecissent homines, labori-
bus fessos, indies modo tali procrastinando, ex quo per
litteras suas die assignata ardenti, ut videbatur, deside-
rio bellum implorassent. Regresso ad suos milite præ-
dicto, processit Rex Angliæ ad videndum et consideran-
dum aciem suam, quæ in 3 alas seu acies divisa fuit.
In quarum 1^a fuerunt domini episcopus Lincoln' Hen-
ricus de Burghaſs, Henricus de Flandria, Johannes
Darci, Henricus de Ferrariis, Edwardus de Monte
Hermeri, Johannes de Bellomonte, dominus de Se-
grave, Willelmus filius Warini, Reginaldus de Cob-
ham, Walterus de Maunay, Robertus de Ferrariis,
Galfridus de Scrop, Johannes de Norwic', Nicholaus
de Cantilupo, Johannes Molyns, Mauricius de Berk-
lee, Johannes de Strivelyn, Johannes de Mongomery.
In 2^a vero ala dextera Comites de Derby et Sothfolk,
dominus de Sai, et alii plures nobiles. In 3^a ala fini-
stra Comites Northamton', Salesbiriæ et Pemrochiæ,
et ceteri nobiles multi. In media vero custodia sive
acie fuerunt Marchio de Brendesburgh, Dux Gelren-
sis, Marchio de Julers, Comes Moncium, dominus J.
de Hannonia, dominus de Facomond, Constabularius
Selandiæ et Holandiæ, dominus W. de Ufford. In 3^a
vero solus dux Brabantia cum gente sua. Dux quo-
que Brabantia, postquam modum Anglorum et ordi-
nationem eorum in acie sua vidisset, nec non vultum
corum animique constanciam, et quod ad pugnandum
paratissimi erant, lætus ad suos regressus, fecit procla-
mari, quod quicunque de suis amplitudinem unius
palmæ de vexillo Regis Franciæ sibi deferret, mille

flo-

A. D. florenos pro suo labore sibi conferret. Circa horam 9
 1339. cum miles prædictus ad Regem Franciæ venisset, re-
 tulit ei, quo modo captus ad Regem Angliæ ductus
 fuerat, et sibi vitam et membra contulerat sub condi-
 cione, et cuncta per ordinem, sicut prædicta sunt, ei-
 dem patenter enarravit. Cumque seriatim Gallici
 omnia audissent, et, quod Anglici animosi et parati ad
 pugnam forent, perpendissent, quasi mente conser-
 nati dixerunt inter se, *Demencia plenus est Rex Anglia,*
qui terram nostram ausus est intrare, gentem nostram inter-
ficere, villas incendere, castra prosternere, et contra vires
Franciæ et ejus potentiam in campo ad pugnandum adhuc
resistere. Tunc Rex Franciæ per sanctum Dionisium
 juramento firmavit, quod, licet Rex Angliæ gentem
 suam confusioni exponere vellet, ipse tamen, cum co-
 ram Deo pro tanta stulticia responderet, nullatenus
 hoc faceret, *Sed redeamus (inquit) et pro voluntate no-*
stra aliâs ei melius obviare debemus. Cumque ad aures
 Regis Angliæ pervenisset, miliciam Gallicorum sic re-
 gressam, mirabatur in immensum, quod gens, ab an-
 tiquo tam famosa, convenciones, litteris suis affirma-
 tas, non servasset. Regresso itaque usque ad Sanctum
 Quintinum Rege Franciæ, Rex Angliæ cito post in
 Angliam transfretavit.

Qualiter Papa cito post hac scripsit Regi Angliæ.

BENECTVS episcopus, Servus ¹ Servorum, ka-
 rissimo in Christo filio Edwardo, Regi Angliæ illustri,
 Salutem et Apostolicam benedictionem. Dum diligenter at-

¹ Dei addit Walsinghamus, p. 129. Ed. Park. Neque ali-
 ter Tr.

tendimus, et profundis cogitationibus meditamur, quanta summi et aeterni Regis fuerit benignitas, et misericordissimæ affluencia pietatis, quod pridem tuis, karissime fili, et karissimi in Christo nostri illustris Francie Regis, ejusque ¹ colligatorum ordinatis aciebus, et multum ex propinquo ad configendum terribiliter et animose dispositis ² hinc inde et secuta non extiterint pericula, quæ tantus fragor armorum et armatorum impetus minabatur, eidem laudum exsolvimus praconia, cum et hoc ad donum Dei maximum et grande operatum misericorditer à clemencia divinæ providentiae, ³ que in sui dispositione non fallitur, miraculum reputetur. ⁴ Ex hoc quidem colligi potest eciam apercius, quod altissimo, qui bella conterit, et gentibus, ea volentibus, per prophetam dissipacionis exterminium comminatur, ⁵ tanta sanguinis redemptorum precioso cruore ⁶ Dominico, quantam fudissent, si conflictum sibi dedissent acies prædictæ tunc temporis, in tocius Christianitatis dampnum et obprobrium, ac animarum multarum periculum, ⁷ effusio ⁸ non placebat. Regalis quoque circumspexio potest eciam advertere ⁹ diligenter, quantum et cum Rex prædictus ¹⁰ indignacionem haberetis formidare divinam, si plures de eis, quos ipse à periculis animarum et corporum ¹¹ eripuit sic benigne, iterum simili ¹² subjacere discrimini curaretis. Timendum esset proculdubio, ut à Deo ¹³ accenderetur, et præsertim vobemencius contra illum, qui ¹⁴ hujusmodi discrimini daret ampliorem operam, et ira Dei, ut tanta strages tantaque confusio sequeretur, quod tota con-

¹ Collegiorum *W.* ² Hinc & inde secuta non extiterunt pericula, *W.* ³ Qui *W.* ⁴ Et pro ex in *W.* ⁵ Tantum *W.* ⁶ Dominico fusum, quantum si conflictum *W.* ⁷ Deest in *W.* ⁸ Omittit *W.* ⁹ Indignationum haberetis formam divinam, *W.* ¹⁰ Comma non post benigne, sed mox post eripuit in *W.* minus recte. ¹¹ Subjicere discrimini curaretis, timendum *W.* ¹² Attenderetur, *W.* ¹³ Hujus discr. *W.*

A. D.

1339.

A. D. ceteretur Christianitas, et reformacio pacis et concordie,
 1339. ¹ non difficilis, sed impossibilis, quod non finat miserator et
 misericors Dominus contingere, redderetur. Et insuper nec
 minus considerandum videtur, quantum, occasione guerrarum
 praesencium, multis et variis modis, ut fertur, regii subditi
 non modicum sunt exhausti pecuniis et aliis bonis suis, et
 eciam si ² continuacionem talium onerum, quod absit, am-
 plius gravarentur. Quodque bellorum eventus est dubius, et
 multum, ³ nisi Dei timetur indignacio, formidandus. Ideo-
 que regiam magnificenciam rogamus in Domino attencius,
 et hortamur, nichilominus per ⁴ Domini misericordiam obse-
 crantes, quatinus præmissa, et alia, qua possunt occurtere
 circumspectioni ⁵ regiae in hac parte, revolvens infra clau-
 strum regii pectoris, et deducens in exactæ deliberacionis exa-
 men, ad reformandam pacem cum Rege ⁶ præfate, vel treu-
 gas ineundas, vel tuis, dilectissime fili, tuorumque ⁷ obvietur
 periculis, et Deo, qui pacem ⁸ diligit, et in viris pacificis
 delectatur, magis placeas, teque accepcio rem eidem ⁹ efficias,
 animum habiles regium et inclines, dilectorum filiorum no-
 strorum Petri tituli Sanctæ Praxidis presbiteri, & Bertran-
 di, Sanctæ Mariæ in Aquiro diaconi, Cardinalium Apostoli-
 cæ sedis, nunciorum zelatorum utique regii honoris et como-
 di, quos dudum ad partes illas propterea, de consilio fratrum
 nostrorum, destinavimus, monitis et salutaribus circa ¹⁰ hac
 persuasionibus effectualiter nichilominus adquiescens. ¹¹ Sa-
 ne tamen præter ea qua præmissa sunt, et quia hujusmodi et
 aliis innumeris periculis, ex guerris prædictis imminentibus,

¹ Non solum difficile, sed impossibile, *W.* ² Continuatione *W.* ³ Ubi Dei *W.* ⁴ Dei *W.* & *Tr.* ⁵ Regis *W.* ⁶ Præfato, & treugas ineundas, ut tuis *W.* Ut etiam *supra* vel in *Tr.* in quo tamen præfate. ⁷ Obviaretur *W.* ⁸ Dirigit, *W.* ⁹ Efficias totum corrobore regnum, *W.* ¹⁰ Hoc *W.* ¹¹ Sane cum præterea *W.*

obviari¹ salubriter, et ut inter te, fili amantissime, dictumque Regem, nexus propinquus sanguinis et affinitatis conjunctum, pacis plenitudo et mutua caritatis dileccio vigeant, pacis reformacionem² hujusmodi ferventibus desideriis peroptamus, si forsan per eosdem Cardinales ad pacem illam attingi non³ posset in illis partibus, tuque,⁴ præcarissime fili, et Rex prædictus vos ad mutuam⁵ habitantes concordiam, Deo placabilem, hominibus amabilem, Christianitati utilem, ac utrique vestrum multipliciter⁶ oportunam, consentire volueritis, ut nos ad pacem ipsam reformandam, tanquam tractatores amicabiles, propria persona intendamus, et, initis aliquibus invicem treugis, vel concessis sufferenciis, ab invasionibus et commocionibus bellicis usque ad tempus⁷ oportunum, intra quod tractatus pacis inchoari, continuari, et, si misericordiarum Dominus dederit, ad finem possit deduci felicem, et votivos nuncios⁸ nostros", mandatis suffultos⁹ idoneos, ad vos propter ea destinando: Nos, licet arduis et importabilibus agitemur continue¹⁰ contra vires, paratos, ad desiderium pacis prædictæ, nos offerimus, "aliis", quantum comode cum honestate fieri poterit, prætermisis, efficaciter, super reformacione¹² hujusmodi, pro quiete, utilitate, ac honore utriusque partis, interponere, sicut præmisimus, prout¹³ Rex" ex alto nobis ministrabitur, sollicitudinis nostræ partes, super quibus matura deliberacione prævia rescribat nobis, quæsumus, Regalis¹⁴ magnificencia sua beneplacitum voluntatis. Dat' &c.

¹ Salubriter possimus, et ut *W.* ² Hujus ferventibus *W. & Tr.* ³ Possit *W.* ⁴ Percharissime fili, rex prædictus vos *W.* ⁵ Habitantes *W.* ⁶ Optimam, consentire volueratis, ut & nos *W.* ⁷ Optimum, infra *W.* ⁸ Deest *W.* ⁹ Idoneis *W.* ¹⁰ Supra *W.* ¹¹ Omittit *W.* ¹² Hujus *W. & Tr.* ¹³ Deest *W.* In *Tr.* prout rex alto, sed sub rex lineola ponitur, & ex superne scribitur. ¹⁴ Magnificencie *W.*

A. D.
1339.

Responsio Regis Edwardi.

REVERENTER et devote recepimus sanctitatis vestrae litteras¹ ultimò nobis missas, per quas pacem reformatam, vel treugas ineundas, cum domino Philippo de Valois nobis vestra benignitas persuasit, clementer adiciens, vos velle ad ipsam² pacem reformandam in propria persona, tanquam tractator amicabilis, intendere, si nos et Philippus predictus³ in hoc voluerimus consentire. Nos quidem, sanctam affectionem vestram, de filiorum quiete sollicitam, in Domino contemplantes, de salubri persuasione vestra, oblatione⁴ in⁵ tanta tamque pia, grates et gratias vobis humiliter exsolvimus quas valemus, et, sub firma⁶ dilectionis relictitudinisque vestrae fiducia, sanis vestris cupimus inhærere consiliis, nosque⁶ sanctis beneplacitis vestris conformare, sed in publicam noticiam jam devenit, qualiter idem Philippus regnum nostrum Franciæ, ad nos per mortem celebris memoriae domini Karoli, ultimi regis Franciæ, avunculi nostri legitime devolutum, sibi contra justiciam usurpavit. et eo non contentus, terras nostras in Ducatu Aquitaniæ sibi attraxit juxta vires: Insulas nostras in mari, et eciam regnum nostrum Angliæ, invadens⁷ hostiliter navigio, quod sub colore sancti passagii transmarini parare se finxerat,⁸ deformat, quam juraverat, causam Christi. Scotos eciam in nostri rebellionem perperam concitavit, machinans omnino nos depri-
mere, ut sic dictum regnum nostrum Franciæ, et alias terras nostras hereditarias, juxta insaciabile suum dominandi desi-

¹ Ab ultimo W. ² Omittit W. ³ Ad W. ⁴ Deest W. Et delend. esse notatur etiam in Tr. ⁵ Dilectione W. ⁶ Sanctis vestris beneplacitis conformare, W. ⁷ Hostiliter cum navigio, W. ⁸ Deformat, cum juraverat in causam Christi. Scotos W.

A. D.
1339.

derium, liberius possit retinere. Cui, ¹sic alias sanctitati vestra scripsisse nos meminimus, plures obtulimus amabiles vias pacis, volentes ab eo pacem redimere, cum non modico nostrorum jurium detrimento, sed ipse per tractatus varios diu protrahens sub incerto, et magnis sumptibus nos exponens, ut nostrum exhauriat errarium, et sic nos ad nostrorum recuperacionem jurium efficeret impotentes, finaliter ²ad nobis facere non curavit, sed semper in ³nos per amplius persecutio sua crevit, propter quod, impellente necessitate, ad partes venimus transmarinas, ad induendum amicorum nostrorum potentiam, pro reformatis illatis et propulsandis infrendis per eum nobis injuriis, et juribus nostris hereditariis optinendis, pro certo negligere non intendimus, sed ea, ⁴nisi aliam viam congruam poterimus, prosequemur pro ⁵viribus Deo duce. Et licet coram reverendis patribus ⁶P. tituli Sanctæ Praxedis presbitero, et Bertrando, Sanctæ Mariae in Aquiro Diacono ⁷Cardinalibus, et Sanctitatis vestre nunciis, qui circa pacis negocium laudabiliter et sollicite laborarunt, petitum sit nostro nomine dictum Regnum Franciæ, quod ad nos pertinere noscitur omni jure: nosque præfatis Cardinalibus, sub certis viis pacis, velle nostrum bona fide fecerimus aperire, offerentes semper ad omnem viam pacis rationabilem nos paratos, pro certo ⁸tamen de voluntate partis adversæ, nec per ⁹predictos Cardinales, nec alios, hucusque scire nequivimus, quod ¹⁰idem dominus Philippus quicquam nobis facere voluerit, vel offerre. Et revera si nobis oblacionem ¹¹et mediocrem tunc fecisset, ad vitanda guerrarum discrimina et expensarum ¹²profluvia, super ¹³ea rationabilem fecisse-

¹ Sicut W. & Tr. ² Lege, cum W. aliquid. Et quidem aliquod *supra* ad in Tr. ³ Nos grassando persecutio sua W. ⁴ Ubi W. ⁵ Juribus W. ⁶ Petro W. ⁷ L. cum W. Cardinalibus. ⁸ Tum de W. ⁹ Dictos W. ¹⁰ Idem dictus Philippus, W. ¹¹ Etiam W. ¹² Profluvia, W. ¹³ Ea respon-

A. D. *mus deliberacionem; sed jam non videmus, quid per viam pacis ulterius cum honore nostro facere valeamus, si tamen adhuc placet prefato domino Philippo nobis offerre rationabilem viam aliquam, vel eciam vestra consideracio provida, seu dicti domini Cardinales, ¹ hujusmodi viam congruam (cui predictus ² dominus" Philippus consentire voluerit) nobis fecerint aperiri, statim (cum de illa constiterit) deliberacionem habere volumus super ea, ³ ac cum omni ceteritate facere responcionem, qua sanctitati vestra (et cunctis, consideratam, rectam, et ordinatam rationem habentibus) videri beat racionabilis et accepta. Et si forsitan in supradicta via nostrorum amicorum et fidelium foret requirendus et optinendus assensus, circa illum optinendum poneremus omnem diligentiam quam possemus, ita quod per nos non stabit, quia concordia bona fiat, si pars altera velit condescendere rationi. Supplicamus igitur vestra clemencia toto corde, quatinus vestras justiciam et intencionem, in veritate fundatas, velitis, si placet, debite ponderare, nosque vos et Sancta Romana Ecclesia in ⁴ omni devocationis plenitudine, et solidae dilectionis et favoris gracia, incidenter confovere, de nobis ut de filio devotissimo sencientes. Nam testis est nobis conscientiarum Dominus, quod honores et libertates Ecclesiasticas extollere cupimus et tueri, et, si Deus nobis prosperari concederit, ad ipsius bella ⁵ contra inimicos fidei peragenda devotis et humilibus affectibus aspiramus. Conservet &c.*

A. D. Factum est Parliamentum apud Westmonasterium 1340. in quo concessa sunt Regi nonum vellus, nonus agnus, nona garba, per biennium, ab omnibus, qui per Baroniam tenerent, et ad Parliamentum venire tenerentur. Et Praelati Religiosi ac ceteri de

sponsionem rationabilem fecissemus, sed jam *W.* ¹ Hujus *W.* ² Deest *W.* ³ Ac talem in omni *W.* ⁴ Omnia *W.* ⁵ Deest in *W.*

Cle-

Clero, ut præmittitur, solventes decimam Regi antea concessam, solvere minime artarentur illa vice. Insuper illi, qui ad Parliamentum venire non consueverunt, Prælati s. religiosi, et ceteri de Clero, solum decimas, antea Regi concessas, solvere tenerentur, pro hac autem concessione remisit dominus Rex et condonavit omnia catalla felonum et fugitivorum, evasiones incaceratorum, fines, exitus, forisfactiones, et amercia-menta murdrorum, et omnia alia delicta de viridi, de venacione, vasta, et quæcunque alia delicta infra forestas facta, adjudicata vel adjudicanda, relevia, scutagia, usque ad passagium suum versus Brabanciam, videlicet 8^m diem Julii, anno regni sui 12°. Et insuper auxilia faciendi filium suum militem, et filiam suam maritandi pro toto tempore suo. Insuper concessit, quod debita, terminata in Scaccario ante tempus suum, et in tempore ¹ suo debitibus antiquis ante tempus suum debitibus, et multa alia essent condonata, remissa et ad-nichilata imperpetuum. Ita tamen, quod ² terminamenta, facta de debitibus ³ et suo tempore ortis, starent in robore suo. Confirmavit eciam magnam Cartam, et Cartam de Foresta, et aliqua alia.

*De bello naval i, inter Anglicos et Gallicos in mari commissio,
et de littera per Regem Prælatis missa.*

RE X Angliae Edwardus cum paucis ⁴ ad modum navibus, et armatorum tenui manu, ad transfretandum versus Flandriam se paravit; sed, Deo volente, de ⁵ glasse Gallicana, quæ mare juxta Sclusam

¹ L. suo de debitibus. *Vide Tho. Walsingh. p. 133. Ed. Park.*

² Terminata, Tr. ³ A supra et in Tr. ⁴ Scribend. admodum, cum Tr. ⁵ Classe emendatur in Tr.

quasi

A. D. quasi operuerat, præminitus, infra 7 fere dies per lo-
 1340. ca diversa et portus in persona propria, cum paucis
 valde equitando, navigium, armatorum copiam, et ar-
 chitenentes, meliori modo quo potuit, festinanter con-
 gregavit. Erectis velis, navigioque vento et mari com-
 misso, juxta Sclusam ad tria miliaria ad villam, quæ
 Ays dicitur, die Veneris, in vigilia Sancti Johannis Ba-
 ptistæ, quasi in meridie, prospere applicuit. Gallici
 vero cum 250 navibus, armatorum et Balistariorum
 multitudine optime munitis, quasi in hostio fluvii, de
 Sclusa decurrentis, ad mare se statuerunt. Die autem
 Sabbati, in festo Sancti Johannis Baptistæ, orto vix
 Sole, velis depositis 4 acies navales, colligatis magnis
 catenis ferreis et cordis insimul navibus, Gallici sta-
 tuerunt, schaphasque suas parvulas, lapidibus plenas,
 in medio mali suspendentes, castella sua lignea in sum-
 mitate mali erexerunt. Misit autem Angliæ Rex ad
 "ad" villam de Ays Episcopum Lincolnensem, ut Flan-
 drenses, et ceteros Anglicos ibidem repertos, cum tem-
 pus infestandi inimicos oportunum arrideret, Rege
 Gallicos impugnante, congregaret, ac paratos exire ad
 bellum faceret: spes tamen ejus evanuit. In confli-
 ctu enim stantes in ripa maris Flandrenses, exitum bel-
 li, ut parati viætrici favere valerent, ut dicebatur, so-
 lum expectabant. Et eodem die, parum ante horam
 vesperarum, navis domini Roberti de Morlee navigio
 Gallicorum primo omnium insultum dedit, post illam
 navis Comitis de Huntingdoun, dein Comitis de
 Northamton, dein Walteri de Maunay, sicque singu-
 læ naves versus inimicos festinantes, solem et ventum
 secum habuerunt juxta votum. Et quasi in agonis
 principio 3 maximos cogones, quos vocabant Edwar-

I Dele cum Tr.

dum,

A. D.
1340,

dum, Katerinam et Rosam, olim de manibus Anglorum in mari sublatos, adepti sunt. Subjugataque prima navalis acie, qui intus erant gladio deletis, et conculcato Regis Franciae vexillo, Regisque Angliae in sublimi in tribus dictis navibus elevato, reliquae naves singulare fugam inire temptabant; circumclusae tamen ab Anglis, depositis armis suis, qui intus erant scaphas intrabant, sed antequam terram tangere possent, naviculae nimis oneratae, submersis circa 2 milibus hominum, profundum maris pecierunt, siveque 3 aciebus subditis, in 4 acie, circa 60 naves habente, erant nonnulli armati a predictis fugati navibus difficiles ad subiendum. Transactaque media nocte, occisis multis milibus, vix subjugari potuerunt. In hoc enim ultimo bello perdiderunt Anglici unam navem et galeam de Hull, cunctis, qui intus erant, lapidibus oppressis. Illi vero qui erant in navi, ubi garderoba Regis Angliae posita est, praeter 2 homines et mulierem quandam, omnes occisi sunt. Navis tamen postea ab Anglicis adepta est. Ceciderunt autem ex parte Gallicorum tum ferro, tum ex illis, qui in mari saltaverunt, tum ex illis, qui, de magnis navibus ¹ et naviculas parvas descendentes, nimio navalii pondere submersi sunt, circa 30 milia virorum. Ex parte vero Anglicorum nullus nobilis, praeter solum dominum Thomam de Monte hermer militem, interfactus fuit die illo. Collata ² itaque super Francigenas a Domino victoria, Rex Angliae, cum quibusdam ad terram veniens, summas altissimo gricias humiliter referebat. Cito vero post haec misit Rex Angliae litteras suas diversis Angliae Pra-

¹ L. in, *cum Tr.* ² Itaque, ut praemittitur, a Deo victoria, *Tr.*

A. D. latis, ut et ipsi graciae ¹ Deo referrent pro victoria sua,
 1340. sub hiis verbis. *Edwardus, Dei Gracia, Rex Anglia et Franciae, Venerabili in Christo Patri &c.* *Effusam circa nos hiis diebus propiciacionis divinae clemenciam ad vestri contemplacionem et latetiam vobis duximus intimandam.* *Scitis autem, immo vos et alii fideles nostri quadam participatione sensistis, quantis fuimus et sumus guerrarum lacerati turbinibus, et velud in mari magno procellosis fluctibus agitati.* *Sed licet mirabiles sint elaciones maris, mirabilior tamen est in altis Dominus, qui procellam convertens in auram, jam inter tot adversa clementissime nos respexit.* *Nam cum pridem ordinassimus passagium nostrum necessarium versus partes Flandriae, dominus Philippus de Valegio, persecutor noster infestissimus, hoc prævidens, classem maximam navium armatarum, quam in expugnacionem nostri nostrorumque fidelium parari fecerat, ad insidiandum nobis in portu de Swyna transmisit, ut vel sic nos caperet, vel nostrum transitum impediret.* *Qui transitus si, quod absit, fuisset impeditus, ardua negocia, quæ prosequimur, fuissent penitus in ruina.* *Quin immo nos et nostri fuissimus verisimiliter periculo confusionis magna subjecti.* *Sed Dominus misericordiarum, videns nos in tantis periculis constitutos, graciis et cicias, quam humana ratio judicare poterit, misit nobis magnum navale subsidium, et insperatum numerum armatorum, ac semper ventum prosperum juxta votum.* *Et sic, sub spe cœlestis auxilii, et justiciae nostræ fiducia, dictum portum navigio venientes, invenimus dictam classem et hostes nostros ibidem paratisimos ad prælium in multitudine copiosa.* *Quibus, in Festo nativitatis Sancti Johannis Baptiste proximo præterito, ipse spes nostra Christus Deus per conflictum fortem et validum nos prævalere concessit, facta stra-*

i Domino Tr.

ge non modica hostium dictorum, capta eciam quodammodo A. D.
 tota dicta classe, cum laſione gentis nostræ modica respectivè,
 1340.
 sicque tucior de cetero patebit transitus nostris fidelibus supra
 mare, et alia bona prælia sunt ex hoc nobis et nostris fidelib-
 bus verisimiliter proventura. De quo spes pulcherima jam
 aridet. Nos autem, tantam cœlestem graciam devotissime
 contemplantes, ipsi Salvatori nostro laudes et gracia humili-
 ter exsolvimus, deprecantes, ut, qui jam et semper in opor-
 tunitatibus copiosis et graciis nos prævenit, continuatis nos
 auxiliis prosequatur, et nobis regere temporaliter sic concedat
 in terris, ut in eo latemur aternaliter in cœlis. Dileccio-
 nem eciam vestram attente rogamus, et per Dei misericordiam
 obsecramus, quatinus soli Deo vivo, qui tantum signum
 nobis fecit in bonum, in vota laudis præconium assurgen-
 tes, nos, jam in remotis agentes, et nedum jura nostra recu-
 perare, sed Sanctam Ecclesiam catholicam attollere, et in
 justicia populum regere, cupientes, sibi votis oracionum in-
 stanciis recommendare curetis, facientes pro nobis missas, et
 alia piæ placacionis officia, misericorditer exerceri. Et ad
 hoc clerum et populum vestrae dioecesis salutaribus monitis in-
 ducatis. Ut Deus ipse miseratus nobis progressum felicem
 et exitum annuat gracieum. Detur servo suo cor docile,
 ut recte possimus judicare et regere, et sic facere quod præ-
 cipit, ut mereamur exequi quod promittit. Dat. Anno re-
 gni nostri Angliae 14, regni vero nostri Francie primo.

*Qualiter Rex Angliae Gallicis multa mala intulit, Torna-
 cum obsedit, et de litteris inter Reges mutuo missis.*

RE X Angliae Edwardus cum sua milicia Fran-
 ciam intravit, villas nonnullas incendio defor-
 mavit, blada vastavit, prædas egit, civitatem Torna-
 censem victualibus et armatis optime munitam obse-
 dit.

A. D. dit. Rex autem Franciæ, collecto exercitu quasi innumerabili, et nostris temporibus inaudito, juxta Tornacum ad 3 miliaria, aqua profunda utrumque exercitum secernente, loco (ut ferebatur) paludibus circumsepto, castrametatus est. Tandem, mediante præcipue Comitissa Hanoniæ, matre Reginæ Angliæ, adjectis conditionibus multis, captivisque interjm partis utriusque libere dimissis, usque ad festum Sancti Johannis Baptistæ initæ sunt treugæ. Quibus elapsis, pacceque inter Reges nondum forte reformata, captivi redirent ad carceres, vel redempciones solverent prætaxatas. Sicque Comites 2 Sarum et Southfolk, qui dudum cum ¹ pacis villæ, quæ Insula dicitur, minus provide apropiantes, à loci incolis inclusi et capti, Parisiusque diu carcerali custodia detenti, initis treugis libere dimissi, Angliam redierunt. Ferebant enim non nulli, pecuniæ inopiam Anglorum Regem plurimum coartasse: si enim thesauri copiam habuisset, ² treugas illis non consensisset. Posuerat quoque in Regno suo custodes et ministros, avariciæ suæ (ut videbatur) confulentes, profectibusque propriis inhiantes, qui, ³ salutis honorisque regii parum curantes, Regem quasi pecunia destitutum dimiserunt et egenum. Re enim vera si gesta Regum à monarcha primo Anglorum revolvissent, accurateque considerassent præteriorum, filium 28 annorum tam strenuum, misericordem et humilem, insulam produxisse minime reperissent. Ante Tornaci obsidionem misit Rex Angliæ Francorum Regi litteras, ipsum nullatenus Regem, sed Philippum de Valesio, nominando, inter cetera talia continentes,

¹ Sic etiam Tr. L. paucis cum Walsinghamo, p. 135. ² L. treugis, cum Tr. & W. ³ Salutem honoremque regium W.

quod,

quod, quia, per nuncios suos, plures pacis vias racionabiles, A. D.
pro jure suo in regno Franciae hereditateque debita recuper-
randis, ac tenus ab ipso contra Deum et justiciam detentis ac
occupatis, ei obtulisset, nec ei rationem neque justiciam, ut
videbatur, facere decrevisset, idem Rex Angliae per medium
¹ Franciae, sicut dominus superior, transferat, collectaque se-
cum terrae ejusdem forcium potentia, versus ipsum se attraherat
in jure suo, finem Deo placabilem affectans facere bre-
viorem. Et quia causa inter ipsos duos fuerat mota, pro op-
pressione populi, vastatione ac strage evitandis, bellum inter
eos fieret singulare. Et si via forte ista sibi non placere con-
tingeret, ex parte utraque centum cum Rege suo forciores
ac validiores convenirent, bellumque ² committeret. Quod si
ista Philippus predictus acceptare non curaret, infra 10 dies,
proximo sequentes, juxta civitatem Tornacensem cum uni-
verso exercitu suo bellum daret. Et quid predictorum elige-
re ³ delibaret, ei per litteras suas remitteret sine mora. Re-
scripsit autem ei Rex Franciae in Gallico ⁴ sub hac for-
ma. *Philippus, Dei gracia, Rex Franciae, Edwardo, Regi
Angliae. Litteras vestras, curiae nostrae Philippo de Valesio
missas, aliquas petitiones, dicto Philippo factas, continentes,
perspeximus.* ⁵ Sed quia litterae nec petitiones predictae, sic-
ut illarum tenore evidenter apparet, nobis missae nequaquam
fuerant nec factae, vobis nullatenus respondemus. ⁶ Et quia
per predictas litteras, et aliter, intelleximus, quod Regnum
nostrum Franciae in manu armatorum valida ⁷ intrare pre-
sumpstiis, dampna non modica nobis, Regno nostro ac populo
voluntate ductus non racione, ea, quae homo ligius domino suo

¹ Flandriæ *W.* Neque aliter apud Rob. Avesburiensem,
quem videbis p.60. ² Potius, committerent, cum *W.* ³ De-
liberaret, *W.* & *Tr.* ⁴ Autographum Gallicum videoas, si lu-
bet, apud Avesburiensem, p. 62. ⁵ Et quia Tho. Walsingb.
p.135. ⁶ Sed quia *W.* ⁷ Intraftis, damna *W.*

A. D. facere tenetur, minime considerando, intulistiſ. Intraſtis si.
 1340. quidem dudum homagium noſtrum ligum, nos (ſicut racio
 exigit) Regem Francie recognoscens, ¹ obedienciam, qualem
 ligio domino ſuo quis promittere tenetur, ſicut litteris vestrīs
 patentibus, magno ſigillo veftro ſignatis, quas penes nos habe-
 mus, et eciā vos habere debetis, liquet manifeſte, ² promi-
 ſtiſtis. Noſtra vero exiſtit intencio cum aptum nobis decreve-
 rimus ad bonorem noſtrum, Regni noſtri populiſque commo-
 dum, vos de Regno noſtro ejicere ac effugare. Et ad hoc
 quoque complendum perficiendumque, firmam ſpem, à quo
 nobis data eſt potencia, habemus in Chriſto. Per veftrā
 quippe guerrā, voluntarie irrationabilerque ³ motam, paſ-
 ſagium ultramarinū retardatur, non modica Christianorū
 copia ⁴ morti ſubit, ſerviciū divinū minoratur, sancta-
 que Eccleſia ⁵ minis teneretur. Quod vero aſſeritis, Flan-
 drenſium animos ſive auxilia vos poſſidere, ⁶ aſtimavimus cer-
 ti eſe, quod probi patriæque communitas erga consanguineum
 noſtrum comitem Flandriæ dominum ſuum, noſque ſuperiorem
 dominum, taliter ſe habebunt, quod honorem ſuum fidelita-
 temque ſervare non omittent: et quod buc uſque commiſ-
 ſum eſſe diuſcitur, per malum eorum conſilium, qui commu-
 ne commodum ſive utilitatē non conſiderant, ſed proprium,
 perpetratum eſt.

*Qualiter Rex Edwardus ministros ſuos ammovit, et Ar-
 chiepiscopus ei litteram miſit.*

REX Edwardus, mari transito, Angliam intravit,
 ministros ſuos, videlicet Cancellarium, The-

¹ Obedientiamque qualem *W.* ² Promiſiſti *W.* ³ Mo-
 tam, ſecundum paſſagium *W.* ⁴ Morti eſt adducta, ſer-
 vitium divinū minoratum, *W.* ⁵ Minus aſtimatur. Quod
W. ⁶ Aſtimamus certe quod iſpi patriæque tota commu-
 nitas *W.* ſau-

saurarium, et alios ¹ ammovit, non clericos, immo seculares, ad placitum suum substituit, non nulla (ut in sequentibus patebit) fautorum ductus consilio inchoavit, unde et Johannes, Cantuariensis Archiepiscopus, ei litteram in ² Gallico scripsit ³ talia continentem. A. D. 1340.
Karissime Domine, dominacioni vestra scire placeat, quod res excellentissima, quae reges et principes debito ⁴ oportunoque detinet statu, sapiens est consilium. Et ideo dicit sapiens, ubi multi consiliarii, videlicet boni, ibi salvacio. Scribitur enim libro Regum, quod Salomon, regum sapientissimus, seniores sapiencioresque terræ sua ascivit, provido quorum consilio, sensuque proprio, totam terram Israël in pace optimuit, et quiete, omnesque Reges, sibi conterminos, voluntati sua tributarios habuit et subjectos. Illo ⁵ autem viam universa carnis ingresso, regnavit filius suus Roboam, qui prætermisso seniorum (qui cum patre ⁶ fuerant) consilio, juvenibus, sibi placere volentibus, adhæsit, unde et terram Israël, præter duodecimam partem, sibi à Domino reservatam, juste amisit. Multique Reges Israël, terrarum insuper aliarum, malo ducti consilio, ad magnas inopias devenerunt. Et, ne vobis, domine, dispiceat, recolitis quidem, quod, per iniquum consilium dudum domini ⁷ nostri regis patris vestri, quem Deus absolvere dignetur, contra ⁸ leges terra, magnamque cartam, majores terra, aliosque, cepit, morti adjudicavit, bona ⁹ dirupuit, ¹⁰ nonnullos redempcionibus gravissimis vexavit. Et ¹¹ quid illa de causa acciderit, vobis manifestum est. Post

¹ Amovit non clericos, immo seculares *W.* Sed rectius (ut videtur) cum commate post amovit. ² Gallice exstat apud Avesburensem, p. 72. ³ Die scil. primo Januarii. ⁴ Optimoque Walsingb. p. 136. ⁵ Deest in *W.* ⁶ Steterant, *W.* ⁷ Vestri *W.* minus recte. ⁸ Legeni *W.* ⁹ Diripuit, *W.* ¹⁰ Nonnullosque redempcionibus *W.* ¹¹ Quid sibi illa *W.*

¹ ejus

A. D. ¹*eius tempus, per consiliarios, vobis adhaerentes, fere corda*
^{1341.} *populi terræ ²vestræ" amisistis, à quibus (ut sibi placuit) vos*
eripuit Jesus Christus. Post hæc autem, per bonam circum-
specionem discretionemque Prælatorum, Magnatum, ac ter-
rae sapientum, negotia vestra taliter sunt deducta, ut integre
corda populi vestri possidetis, et ita clerici, sicut et laici, ma-
gis quam alicui progenitorum vestrorum manus porrexerunt
adjutrices. Sicque sano mediante consilio, populi vestri suf-
fragio, gracia necnon vobis à Deo ³ collata, de inimicis ve-
stris Scociae et Francie gloriose triumphatis, inter Christianos
⁴ *Principes nobilior reputati estis. Sed impræsentiarum,*
per iniquum quorundam terræ vestræ ⁵ consilium, (qui com-
modum proprium sive utilitatem magis, quam honorem ve-
strum, populive salutem, affectare noscuntur) clericos et alios
terræ vestræ capi facitis, processus contra leges terræ, quas
per sacramentum, in coronacione vestra ⁶ præstitum, custodire
tenemini, peragitis indebitos, necnon contra cartam magnam,
contra quam venire præsumentes per Prælatos Angliae, bul-
lamque Papalem, quam penes ⁷ nos habere dinoscimur, sunt
excommunicati. Quæ quidem in animæ vestræ non modicum
periculum, status honorisque detrimentum (proth dolor!) acta
sunt. Et quanquam iidem, qui Rectores terræ, ⁸ magis quam
statui illorum congruit, se faciunt, et consiliarios, intelligere
⁹ *vos conantur, quod ea, quæ in præsenti ¹⁰ agitis, populo vestro*
complacere debent, certissime tamen afferimus, modo nulla-
tenus inchoato, et hoc reperietis. Dubitamus enim non mo-
dicum, quod, si modum prosecuti fueritis jam inceptum, cor-

¹ Ejus vero tempus *W.* ² *Deest in W.* ³ *Collocata, W.*
⁴ *Princeps W.* ⁵ *Consilium, aliorumque (qui W.* ⁶ *Fa-*
ctum W. ⁷ *Vos W. perperam.* ⁸ *Magis etiam quam W.*
⁹ *Nos Tr. & W.* *Sed ne de lectione MS. nostri ambigamus, fa-*
cit interpretatio Barnesiana in Vita Edv. III. p. 215. ¹⁰ *Per-*
agitatis, populo vestro complacebunt, certissime W.

da gentis vestrae, nec non auxilia, ¹ bonam ac rectam amittetis, et querelam ² taliterque citra mare vos implicabitis, quod guerram vestram perficiendi nequaquam vires possidebitis nec potestatem, inimicis vestris occasionem insurgendi contra vos dabitis, et destruendi, bonamque famam vestram ac terram (quod Deus avertat) amittendi. Quare (Domine) ob honoris vestri terraeque salvacionem, querelam vestram nec non confovendam, magnates terra ac sapientes coadunare, et, ut negotia vestra felicem sorciantur effectum, Seniorum ac Magnatum ³ secundum assensum, quorum sine consilio auxilioque terram vestram regere, nec eciam querelam potestis perficere, velitis ⁴ et ⁵ operari. Et quia aliqui vobis collaterales sive faventes, prodicionem nobis et falsitatem impunere non formidant, eos excommunicatos fore denunciamus, et sicut pater vester spiritualis pro talibus eos tenere velitis exoramus. Ob quorundam insuper vobis ⁵ ministrancium in Ecclesiā iniquum eciam vestri absencia ⁷ sive famulatum, villam Tornacensem, alios nec non honores quamplurimos, amisisse nos afferunt et imponunt, velitis, ⁸ Domine', si placeat, Pralatos, Magnates, terraeque nobiles, ubi cum Pralatis secure convenire poterimus, loco competenti congregare, et in quorum manibus ab inicio guerrae vestrae, lanae, denarii, et alia queque, usque in hodiernum diem vobis concessa, devenerunt, qualiterque ministrata ⁹ fuerunt, per quorumque defectum Tornacensis civitas non subacta, sed taliter extiterat dimissa, diligenter inquirere, et, velud dominus aquus et justus, secundum leges terrae, prout demerita exegerint, culpa-

A. D.
1341.

¹ Bonum ac rectum *W.* ² Taliter citra mare contra vos concitabitis, *W.* ³ Secundum capere assensum *W.* ⁴ Deest in *W.* ⁵ Ministrantium inertiam iniqua *W.* ⁶ F. ecclesiā. nam lineolam ejusmodi non raro idem esse atque circumflexum in Codicibus MSS. satis mibi liquet. ⁷ Sine famulatu, *W.* ⁸ Deest in *W.* ⁹ Fuerint, *W.*

A. D. biles castigare. Et quantum nos attinet, judicio parium nostrorum, ¹ Sancta Ecclesiae statu ac ordine nostro aliâs (sicut sape scripsimus) semper salvis, in omnibus nos submittere parati sumus. De nobis itaque, nec aliis terræ vestrae ² fidelibus ac probis, priusquam veritas cognoscatur, nisi bonum³ credere, nec cujusquam dictis fidem adhibere, velitis. Si enim gens sine responso (veritate ne agnita) puniantur, de bonis et malis, reis et insontibus, unum judicium foret et ⁵ idem. Inimicos insuper Galliae et Scociae adeo fortes attencius matu-
reque considerare curetis. Si enim Pralati, Magnates, ac tocius terra ⁶ vestrae sapientes, die nocteque sine ⁷ divisione seu discrepancio, una voluntate forent congrua et assensu, negotia vestra, supra modum ardua, discrete ac circumspecte ⁸ ordinandi, guerram vestram jam inceptam, honorem vestrum, terraeque salvacionem ⁹ conservandi, satis modicum ¹⁰ fore vi-
deretur. Nec vobis displiceat (domine reverende) quod veri-
tatem vobis simpliciter sic mittimus et grosse. ¹¹ Affeccio enim magis, quam erga vos habemus, habuimus, et semper, Deo auctore, habebimus, honoris vestri ac terrae conservacio, et quanquam indigni, Primas tamen tocius Angliae existimus, et pater vester spiritualis, excitare ¹² vos dinoscitur, pericula animæ vestrae ac status detrimentum ¹³ denunciare, man-
dare, ac præmunire cum effectu. Spiritus Sanctus, Domi-
ne, corpus ¹⁴ vestrum" et animam salvet et custodiat, gra-
ciamque bonum consilium habendi et sanum, ac credendi, vi-

¹ Ut sancta ecclesia statuet, ordine *W.* ² Legalibus *W.*
³ Credere, vel etiam cujusque dictis *W.* ⁴ Gentes *W.*
⁵ Idem, inimicos siquidem vestros *W.* ⁶ Omittit *W.* ⁷ Di-
 visione aliqua seu *W.* ⁸ Ordinando, *W.* ⁹ Conservando,
W. ¹⁰ Foret & exile. Nec *W.* ¹¹ Affectione siquidem magna quam erga vos habuimus, & semper *W.* ¹² Ita
 etiam *W.* Repone nos, cum Tr. quo modo & ipse quoque legit
 cl. Barnesius, vit. Ed. III. p. 216. ¹³ Dicere, mandare, *W.*
¹⁴ Desit in *W.*

ctoriam nec non inimicorum vestrorum" vobis concedere dignetur.

A. D.
1341.

Qualiter Archiepiscopus scripsit Cancellario Angliae.

SCRIPTSIT eciam idem Archiepiscopus Cancellario Angliae in Gallico sub tali forma. *Johannes, permissione Divina, Cantuariensis Archiepiscopus, tocius Anglia Primas, et sedis Apostolicae legatus, domino Roberto le Bourser, Cancellario Angliae, libertates sanctae Ecclesiae et terra leges illibatas conservandi voluntatem. Dicit enim sapiens, quod veritas præcognita³ ac prævisa pericula non modica evadere facit post futura. Ideoque vos intelligere volumus, quod decimæ sanctæ Ecclesiae, per unum annum per clerum nostræ Cantuariensis provinciæ domino nostro Regi ultimo concessæ,⁴ citra festum S. Johannis Baptiste proximo futurum, certis terminis, cum aliis decimis à retro existentibus persolvendæ, sub certis concessæ fuerant condicionibus, certisque articulis, à domino nostro Rege dicto clero concessis, et per cartam suam confirmatis. Et insuper, quod dictus clerus nulla alia porcione seu contribucione, domino Regi faciendis, vel eciam concedendis, illa vice foret⁵ oneratus. Post hac quoque, in Parliamento, apud⁶ Westmonasterium, i. 40. proximo elapsa, congregato, concessa sunt Regi nonum vellus, nonus agnus, nona garba, certis tamen modis⁷ et⁸ condicionibus adjectis, videlicet, quod nulli Prælati, nec eciam aliquis de clero predicto, ad hujus⁸ nonæ contributioni portionis aliquatenus tenerentur, nisi tantum illi, qui per Ba-*

¹ Deest in W. ² Roberto Bouser Tho. Walsingb. p. 138.

³ Et prævisa, ac præmissa pericula W. ⁴ Circa W. ⁵ O-

nerandus W. ⁶ Westmonast. quadragesima proxime W.

⁷ Deest in W. ⁸ Nonæ portionis contributionem aliquatenus tenerentur, W.

A. D. roniam tenerent, et ad¹ Parliamentum venire solent. Quod-
^{1341.} que ad solutionem decimæ, ut præmittitur concessæ, Prælati
 et ceteri de² de³ clero, & porcionem prædictam solventes,
 nullatenus forent⁴ astricti. Sed quidam nostræ dictæ Provin-
 ciæ nonæ porcionis collectores, à Prælatis et ceteris de clero,
 qui decimam ante dictam solvunt, et per Baroniam de Rege
 nichil tenant, nec ad Parliamentum venire astricti sunt, no-
 nam, ut præmittitur concessam, levare, et per districciones
 varias nituntur exigere. Insuper, et ab hiis, qui ad solu-
 cionem hujus nonæ astringuntur, contra Deum et justiciam,
 ac concessionem sæpedictam, viros Ecclesiasticos onerando, de-
 cimam exigunt memoratam. ⁴ Quocirca in Domino vos hor-
 tamur et requirimus, quatinus personas religiosas et Eccle-
 siasticas, nisi secundum formam et concessionem antedictas, one-
 rari vel vexari nullatenus permittatis, nec eciam consilium
 seu assensum in dictæ cartæ præjudicium, seu privilegiorum
 ac libertatum Ecclesiasticarum subversionem, præbeatis quo-
 quo modo: si vero breve, commissio præceptumve aliud contra
 formam magnæ cartæ, privilegia, ac libertates antedictas,
 à cancellaria hoc usque fuerint⁵ emissa, infra 10 dies post
 harum receptionem litterarum, sicut tenemini, revocari et
 annullari faciatis. ⁶ Voluntas etenim domini nostri Regis,
 cartam præfatam, privilegia, ac libertates Ecclesiasticas, (ut
 certi sumus) fovere existit, ac conservare. Nec est siquidem
 voluntatis ejus, nec esse debet, quod clerus, ultra concessio-
 nem suam spontaneam, à quoquam oneratus sit, vel grava-
 tus: hoc enim in præjudicium sanctæ Ecclesiæ (quod tollera-
 re non possumus) non modicum⁷ verteretur et gravamen. Si

¹ Parliamentum tenerentur venire. Quodque W. ² De-
 le cum Tr. ³ Comma post astricti tantummodo in W. ⁴ Sed distinc-
 tioni nostræ adstipulatur cl. Barnesius, in Vit. Ed. III. p. 217.
 uti etiam Tr. ⁵ Quare W. ⁶ Transmissa W. ⁷ Voluntas
 revera domini regis, W. ⁷ Vergeret & gravamen, si vero

autem (ut præmittitur) prædicta revocare nequaquam cura-
veritis nec annullare, remedium quale sancta Ecclesia per-
mittere poterit apponere non omittemus. Et quid in præ-
missis feceritis, velut filius spiritualis, fidelis, et Deo ¹ acce-
ptus, infra 8 dies post harum receptionem litterarum per lit-
teras vestras nos certificare curetis. Spiritus Sanctus, sicud
justicias suas sibi, ² quantum in vobis est", servaveritis illi-
batis, corpus vestrum et animam salvare dignetur et custodi-
re. Dat. ³Cant'. 28 die mensis Januarii, anno ⁴ ut supra,
et translacionis nostræ 7°".

A. D.
1341.

Qualiter Archiepiscopus scripsit Regi, consilioque suo⁵.

MISIT quoque Archiepiscopus Regi, ac consilio
suo, cedulam sive billam in Gallico, talia con-
tinente. *Domino nostro Regi, consilioque suo, ac omni-
bus et singulis dicti consilii sui personis, monstramus nos Jo.
permissione divina, Cantuariensis Archiepiscopus, totius An-
glie Primas, et sedis Apostolica Legatus, Quod cum omnes,
clericos capientes, in carcerem invite mittentes ⁶ seu deti-
nentes, ac eos, ⁷ quoscunque voluerint, libere ire non permit-
tentis, ⁸ illos clericos, et publice ac notorie pro talibus repu-
tatos, scientes, et ut clericos se habentes, qui crimina non
confessi, nec de criminibus convicti nec ⁹ judicati, nec etiam
notorie in criminibus sunt deprehensi, à canone latæ senten-*

prædicta revocare (ut præmittitur) nequaquam *W.* 1 Ac-
ceptus post tempus supra dictum infra octo dies per literas
vestras vos certificare *W.* 2 Omittit *W.* 3 Cantuarie *W.*
4 Ut supra consecrationis nostræ. 7. *W.* 5 Hæc epistola
est Gallice in Adamo Muremuthensi. et Fox 477. *inquit*
vir quidam eruditus in Tr. is nempe ad quem apographum illud
Collegii Trinitatis aliquando pertinebat, & qui examinabat.
6 Sive *W.* 7 *L.* quocunque cum *W.* quo modo etiam corrigi-
tur in *Tr.* 8 Illos ut publice *W.* 9 Indictati, *W.*

cia

A. D. cia existunt innodati: ¹ Illam sentenciam in Ecclesia nostra
^{1341.} Cantuariensi ² publicavimus, et per omnes fratres nostros
³ et⁴ suffraganeos provincie nostrae ⁴ Cantuariensis fecimus pu-
blicari. Post cujus siquidem ⁵ sententiae publicationem (ut
præmittitur) factam, capti sunt, et in castellis diversis et
locis ⁶ aliis⁷ Angliae in carceres missi ac invite detenti, Jo-
hannes de Sancto Paulo, Michaël de Wath, Robertus de
Chikwell⁸, Johannes de Thorp, et Henricus de Stretford⁹,
in præjudicium Dei, et Sanctæ Ecclesiæ, ¹⁰ et¹¹ contra leges ac
clericorum privilegia omnium, nec non animarum illorum in
periculum, qui talia commiserunt, consilium dederunt et af-
sensum. Quare dominum nostrum Regem, qui libertates
sanctæ Ecclesiæ (prout in actibus suis Dominus Deus tempo-
ribus elapsis feliciter ⁸ monstravit, clarumque fecerit) et ju-
ra ac privilegia semper conservare curavit illibata, exora-
mus, quatinus dictorum clericorum, et singulorum, contra
cartam magnam, leges terræ ac consuetudines, detentorum,
erepcionem à carcere sive deliberacionem dominacioni sue
præcipere placeat indilate. Rogamus insuper et ¹⁰ hortam-
mur in Domino, omnes consiliarios ¹¹ illos¹², qui talia com-
mittendi consilium ¹² domino¹³ Regi dare præsumperunt, de-
liberacioni detentorum ¹³ præfatæ¹⁴ nullatenus obviare. Dis-
simulare enim non valemus, quin ea, quæ nobis incumbunt,
faciamus in hac parte. Item, quod persona ¹⁴ layæ, homi-
nesque liberi, contra magnam cartam, leges ac terræ con-
suetudines, capti, adhucque in carcere detenti, ¹⁵ ejificant, li-
bereque abire permittantur, prædictaque et alia secundum

¹ Illamque sententiam *W.* ² Publicamus, *W.* ³ O-
mittit *W.* ⁴ Cantuariæ *W.* ⁵ Sententiae denunciationem
sive publicationem *W.* ⁶ Deest in *W.* ⁷ Deest in *W.* ⁸ Mon-
straverit, *W.* ⁹ Exceptionem *W.* ¹⁰ Obsecramus *W.*
¹¹ Omittit *W.* ¹² Deest in *W.* ¹³ Abest *W.* ¹⁴ Laici,
W. ¹⁵ Ejificantur, prædictaque alia, ac secundum for-
mam *W.*

formam, in bulla Innocencii quarti contentam, per quam omnes, contra magnam cartam venire præsumentes seu illum violantes, sentenciam excommunicacionis incurront, dominus Rex reformare placeat ac emendare. ¹ Item, cum non solum ministri sui diversaque condicionis officiales, terram peragantes, domos, grangias, ac loca alia Archiepiscoporum, Episcoporum, religiosorum aliorum, nec non virorum Ecclesiasticorum, intrant, sine custodum ² firmariorumve voluntate, bona pro libito capiunt, inviteque asportant, immo premissa fieri præcipientes, actaque suo nomine rata habentes et grata, saepe fata sentencia sunt innodati: dominus Rex remedium apponere ³ placeat oportunum. Dissimulare enim non possumus, quin contra tales (prout pastoralis officii cura exegerit) et per fratres nostros et suffraganeos, quod nobis et eis incumbit exequamur. Nostræ tamen intencionis non ⁴ est, dominum nostrum Regem, dominam Reginam, aut liberos eorundem, dictis sententiis involvi seu comprehendendi, quatenus de jure poterunt excusari.

Qualiter Archiepiscopus Cantuariensis scripsit Episcopo Londoniensi.

POst hæc quoque Archiepiscopus Johannes, Pater venerabilis, de quo non pauca sinistra plebs indocta retulit, simplex et rudis, incertis ac rumoribus intenta, vanisque favorabiliter aurem inclinans, Episcopo Londonensi litteras misit, ut subsequitur continentes.

Johannes, Dei &c. venerabili fratri nostro Radulfo, Dei gratia, Londonensi Episcopo, Salutem et fraternalm in Do-

¹ Item quod non *W.* ² Firmariorum voluntate, *W.*
³ Dignetur *pro* placeat in *W.* ⁴ Existit, Dominum *W.*

A. D. mino caritatem. Cum animosa guerrarum pericula, et in-
 1341. juriosa dampnorum discrimina, domino Edwardo, Dei gra-
 cia, Regi nostro illustri, in variis mundi partibus, et potissi-
 me per Philippum de Valeſio, se regem Francie pretenden-
 tem, et per Scotos, dicti domini nostri Regis inimicos notorius
 et rebelles, indebita mota fuerint et illata, adeo quod, ob vio-
 lencias et diversas invasiones ac injurias manifestas, oportuit
 eum, pro defensione Regni et Ecclesiæ Anglicanæ, recuperationeque
 jurium suorum, detentorum injuste, usque ad exi-
 nanacionem quasi totaliter exponere patrimonii sui vires:
 Unde Nos, ceterique Prælati, nec non viri Religiosi et Cle-
 rus nostra Cantuariensis Provinciae, hujusmodi inevitabilis
 necessitate attenta, unam decimam bonorum Ecclesiastico-
 rum, secundum taxacionem currentem certis persolvendam
 terminis, quorum ultimus est in festo S. J. Bapiſtæ proximo
 nunc futuro, una cum decimis aliis prius per Nos, Pralatos,
 Religiosos ac Clerum prædictos, eidem domino Regi concessis,
 eisdem eciam terminis persolvendis, benevole duximus conce-
 dendum. Hiis eciam condicionibus manifeste adjectis, quod
 Prælati, ¹ Religiosi et Clerus prædicti, hujusmodi solventes
 decimam, ad nullius alterius porcionis, dicto domino nostro
 Regi concessæ per alios, vel eciam concedenda illi, contribu-
 cionem faciendam aliquatenus tenerentur. Quodque idem
 dominus noster Rex certas libertates Ecclesia concederet An-
 glicanæ, et Cartam super hoc faceret consignari. Postmo-
 dum vero nos, et nonnulli Ecclesiarum Prælati, in Parlia-
 mento apud Westmonasterium 40^a. proximo praterita, uns
 cum Comitibus, Baronibus, aliis Regni proceribus, et cum
 Communitate regni Angliae, congregati, ad ipsum venire ar-
 tati, necessitatem prædictam propicius intuentes, nonam gar-
 bam, nonum agnum, et nonum vellus, per biennium tunc pro-
 ximo fecuturum, sicut ipſi Comites, Barones, proceres et Com-

¹ Sic MS. sed religiosi in Tr.

munitas prædicta concesserunt dicto domino Regi, sub certis A. D.
 modis et condicionibus eidem liberaliter duximus concedenda. Ita videlicet, quod nulli Prælati, vel etiam aliquis de
 clero prædicto, ad hujusmodi nonæ contribucionis porcionem
 aliquatenus tenerentur, nisi tantum illi, qui per Baroniam
 tenerent, et ad Regis parliamentum tenerentur venire. Quodque ad solucionem decimæ, ut præmittitur concessæ, ipsi Prælati, Religiosi, seu alii de clero, nonam porcionem prædictam
 solventes, nullatenus forent astricti. Pro qua autem con-
 ceßione porcionis prædictæ, remissiones multas, libertates et
 privilegia, Prælatis, Comitibus et Baronibus, ac Communitati
 terra sua, idem dominus Rex gratanter concessit, Cartam-
 que, super hoc factam et consignatam, fecit hujusmodi com-
 munitati liberari: sed quidam, vel non intelligentes præmis-
 sa, vel saltem in præjudicium cleri prædicti infringere maliciose conantes, absque ipsius domini nostri Regis, ut credimus, connivencia, à prælatis, viris religiosis clericisque secula-
 ribus, qui et ipsi decimam solvere dicto domino nostro Regi
 tenentur, et per Baroniam nichil tenent de ipso, nec ad par-
 liamentum suum, ut præmittitur, venire sunt astricti, nonam
 rerum prædictarum sic concessam levare, et per districciones
 variæ, et contra prædicta concessionis formam, exigere mo-
 liuntur, in ipsorum Prælatorum et cleri præjudicium manife-
 stum, cum nec ipsi parliamento interfuerunt prædicto, sicut
 interesse minime tenebantur, nec consensum ad dictæ 9^a. por-
 cionis præstacionem aliquatenus præbuerunt. de contrario et
 aliqui maliciosi nituntur à Prælatis et aliquibus religiosis,
 qui ad solucionem hujusmodi nonæ astringuntur, contra præ-
 dicta decimam exigere ¹ memoriam. Cum igitur nichil ma-
 gis congruit humana fidei, quam ea, quæ placuerint, inter
 partes fideliter custodire, ac gracia, quæ de concedentis be-

¹ F. memoratam. Vide Tho. Walsinghamum, p. 138. Et quidem ita corrigitur in Tr.

A. D. nigritate procedit, recipientem evidenter reddit ingratum,
 1341. si vertitur in abusum, aut dominacionis frugalitas deducitur
 in irrisum, quod non contenta suis finibus in donantibus exten-
 dit laesionem: Nec non si præmissa sic fierent, clerusque non
 concessa paritate laicali compelleretur, quod absit, in ecclesia
 sanctæ et cleri præjudicium perpetuum ac manifestum gra-
 vamen: vobis, in virtute obedientia firmiter injungendo,
 mandamus, quatinus, cum abusus, tam in Ecclesia sancta
 Dei perniciem, quam virorum Ecclesiasticorum subversionem,
 tendat, bona fidei occultata, nonam rerum prædictarum ab
 illis viris Ecclesiasticis, qui Decimam prædictam, juxta con-
 cessionem hujusmodi, tenentur solvere dicto Domino nostro
 Regi, Decimam vero ab aliis viris Ecclesiasticis, qui ad no-
 nam prædictam eidem Domino nostro Regi solvendam, ut
 præmittitur, astricti, exigi vel levare in vestra Londoniensi
 Dioceſi nullatenus permittatis, sed exactores hujusmodi, si no-
 nam vel decimam supradictam ab hujusmodi viris Ecclesi-
 sticis alio modo quam præmittitur exegerint, per quascunque
 censuras Ecclesiasticas canonice compellatis. Quod si ex-
 actores hujusmodi, Ecclesiasticis contemptis censuris, nobis pa-
 rere non curaverint, sicut decet, ab exactione residui Decima,
 ultimo sic concessæ, supersedere in dicta vestra Dioceſi facia-
 tis omnino, quoisque fidem servare promissam feceritis in
 præmissis. Nullam Decimam in virtute concessionis prædicta
 à Prælatis et viris Ecclesiasticis dictæ vestre Dioceſis, qui
 Nonam, ut præmittitur, solvere sint astricti, exhibentes, le-
 vari aut exigi facientes, cum à Decima hujusmodi concessæ
 præstacione liberi et immunes esse debeant ex condito. Et
 qui feceritis &c. Dat. &c.

Qualiter Archiepiscopus excommunicari fecit pacis perturbatores et privilegia Ecclesiae infringentes.

MISIT autem Archiepiscopus ad omnes Confratres suos et Suffraganeos, ut et ipsi in suis Diocesibus et locis singulis sentencias, ut subsequitur, publice promulgarent. *Johannes, permissione divina, Cantuariensis Archiepiscopus, tocius Angliae Primas, et Apostolicae sedis Legatus, Venerabili Fratri nostro c. Sacrosancta Ecclesia, quae debet libera esse, variis exaccionibus indebite et angariis infestis opprimitur hiis diebus, cuius bona (ad quae laica manus non ¹deberet extendi) pro libito diripiuntur in prædam, ²Clerusque nostra Cantuariensis provinciae vexatur injuste, ac probroso contemptu nequiter ³conculcata, justicia (quae principaliter elucere deceret, et quae Regibus dat regnare, ac populo quietem præparat oportunam) debito cultu non colitur, sed ad injurias et oppressiones iniquas multorum frenum laxatur impune. Nos, oppressorum gemitis paterno compacientes ⁴affectu, attendentes ad apostolicam dignitatem nos ideo divina Clemencia sublimavit, non ut dies nostros inquiete et deliciarum affluencia duceremus, sed ut, ex injuncto nobis administracionis officio, nostrorum prædecessorum exemplis salubriter instructi, pro Domo Domini ascendentibus ex adverso nos murum inexpugnabilem præparemus, ⁵et errantes ad viam veritatis, inspirante Domino, reducamus, quasdam Excommunicacionum sentencias, à sanctis Patribus et prædecessoribus nostris in subscriptis casibus adversus delinquentes actenus præmulgatas, per denunciacio-*

¹ Debet Tho. Walsingh. p. 140. ² Clerus quoque nostræ W. ³ Conculcatur, W. ⁴ Affectu, ac considerantes attente, quod ad Apostolicam W. ⁵ Ut W.

A. D. ^{1341.} nes publicas, in locis eminentibus faciendas per ¹ vos, et ceteros confratres ac suffraganeos nostros, palam duximus omnibus intimare, ne ignorancia affectata ² nebulose valeant, qui nequam sunt, aliqualiter excusare praetextu ³ veritatis occultatæ, et ut decet minime ⁴ publicata, sed ut singuli melius sibi caveant ⁵ pro futuro. Nostræ tamen intencionis non existit, Dominum nostrum Regem Angliae illustrem, Dominam Reginam, aut liberos eorundem, dictis sentencias, aut aliqua eaurum, involvi, seu sub denunciacione ⁶ hujusmodi comprehendi, quatenus de jure excusari poterunt in hac parte. Mandantes &c. quatinus &c. Tenor vero ⁷ hujusmodi articulorum talis est. In Dei nomine, Amen. Nos ⁷ permissione Divina etc. Omnes et singulos, qui Ecclesiæ suo jure privare, vel per maliciam infringere seu perturbare præsumunt libertates et liberas consuetudines eorundem, et ⁸ eos præcipue qui antiquas libertates aut liberas consuetudines nostræ Cantuariensis Ecclesiæ violaverint, seu in aliquo diminuerint, vel contra privilegia eidem indulta scienter venerint, aut contra ea fecerint, nec non et illos qui pacem et tranquillitatem Regis aut Regni Angliae nequiter et injuriose perturbare præsumunt, seu ad hoc dederint consilium, auxilium vel favorem, majoris Excommunicacionis ⁹ sentencia, sicut sunt à sanctis patribus, innodatos et excommunicatos fuisse et esse denunciamus, et à liminibus sanctæ Matris Ecclesiæ sequestramus, autoritate Dei Patris Omnipotentis, ¹⁰ beatæ Mariae Virginis matris suæ, beati Thomæ Martiris glorioſi, Sanctorumque omnium, publice et sollempniter in hiis scriptis. Item, cum ¹¹ in "Magna Carta Henrici, quondam Re-

¹ Sic etiam Tr. Nos *W.* Neque aliter cl. Barnesius in vita Edv. III. p. 218. ² Nebula se *W.* ³ Veritatis recorditer occultatæ, *W.* ⁴ In marg. publicare. Quid quod & publicare quoque legitur in Tr.? ⁵ De *W.* ⁶ Hujus compr. *W.* ⁷ Hujus *W.* ⁸ Illos *W.* ⁹ Sententiam, *W.* ¹⁰ Beatissimæ *W.* ¹¹ Deest in *W.*

A. D.
1341.

gis Angliae, sit concessum ac eciam ordinatum, quod nullus liber homo Regni Angliae capiatur vel imprisonetur, aut dissefiatur de libero tenemento suo, vel libertatibus aut liberis consuetudinibus suis, seu ¹ outhlagetur vel exulet, aut aliquo alio modo destruatur; Quodque super liberum hominem hujusmodi ² Rex non ibit, ³ vel mittet, nisi per legale judicium parium suorum, vel per legem terra Anglicana; Et quod Rex nulli negabit, nulli vendet vel deferret rectum vel justiciam; Quodque civitas ⁴ Londoniensis habeat omnes ⁵ antiquas & liberas consuetudines suas: ali&que nonnullae libertates et liberae consuetudines in dicta Carta Regno Angliae, ad ⁶ Dei laudem et gloriam, Ecclesie Catholice pacem, et regni quietem ⁷ proinde sunt concessae; et ab Archiepiscopis, ⁸ Episcopis dicti Regni, excommunicati, anathematizati, et a limitibus Sancte Matris Ecclesie fuerunt sequestrati, qui, post concessionem dictae Cartae, libertates et liberas consuetudines, in ipsa, et in carta de Foresta, contentas et concessas Ecclesia Anglicana, quacunque arte vel ingenio violaverint et infregerint, diminuerint, seu ⁹ imminuerint, clam vel palam, facto, verbo vel consilio, contra illas, vel illarum aliquam, in quoconque articulo temere veniendo: Quam plures nichilominus ¹⁰ præmissorum, contra dictas cartas, libertates, et liberas consuetudines, in cartis ¹¹ hujusmodi concessas, venire temere jam conantur, et eas infringere ¹² plures sunt moliti. Nos, ipsorum ausus nephandos ¹³ reprimere cupientes, ac veletam ignoranciam et captatam fugare, ad omnium noticiam deducentes præmissa, monemus in genere omnes et singulos,

¹ Uthlagetur, aut exulet, *W.* ² Lex *W.* ³ Nec *W.*
⁴ Londini *W.* ⁵ Antiquas libertates et liberas consuetudines *W.* ⁶ Omittit *W. male.* ⁷ Provide *W.* ⁸ Et Episcopis *W.* ⁹ Mutaverint, *W.* ¹⁰ Præmissorum non ignorant, contra *W. rectius.* ¹¹ Hujus *W.* ¹² Plurimum sunt *W.* ¹³ Opprimere *W.*

A. D. qui contra præmissa ¹ fecerint in aliquo quovis modo, ² aut
 1341. contra dictas Cartas, vel earum alteram, statuta ediderint,
 vel edita servaverint, consuetudines ³ introduixerint, vel ser-
 vaverint introductas, scriptores eciam statutorum, nec non con-
 siliarios et executores, et qui secundum ea præsumperint ju-
 dicare, quod debite se corrigant, et ordinariorum arbitrio
 plene satisfaciant de commissis infra 15 dies, à tempore mo-
 nitionis nostra continue numerandos, quos, non parentes, ex
 tunc in dictam majoris Excommunicacionis sentenciam, per
 Innocencium Papam 4^m. ex certa sciencia confirmatam, de-
 nunciamus publice et solempniter incidisse. Item, omnes et
 singulos, qui de domibus, manerii, ⁴ grangiis, aut locis aliis,
 ad Archiepiscopos, Episcopos, vel alias personas Ecclesiasti-
 cas, pertinentibus, quicquam, præter voluntatem Dominor-
 rum, vel eorum qui sunt ⁵ hujusmodi rerum custodes deputati,
 abstrahere, capere, consumere vel ⁶ contractare præsumerint,
 capi, consumi, ⁷ seu contractari fecerint, vel hujusmodi ab-
 straccionem, capcionem, ⁸ consumpcionem, suo nomine, vel
 familiaribus suis, factam, ratam habuerint, Ecclesiastica li-
 bertatis et immunitatis violatores existere, et Excommunica-
 cionis Majoris ⁹ sentenciam, contra Violatores Libertatum
 Ecclesia in Concilio Oxoniensi latam, ipso facto incurrere de-
 nunciamus publice et solempniter ¹⁰ in hiis subscriptis. Item,
 quia temporis malicia ¹¹ clericis Laicos reddit infestos, ad-
 eo quod ipsos capiunt et detinent invitatos, aut quo volue-
 rint abire libere non permittunt: Nos omnes et singulos Cle-
 ricos et Laicos nostra ¹² Cantuariensis Provinciae subditos, qui,

¹ Fecerunt W. ² Deest in W. ³ Introduxerunt W.
⁴ Grangis, W. ⁵ Hujus rei custodes W. ⁶ Contractare
 præsumperint, W. ⁷ Vel contractari fecerint, vel hujus
 abstractionem, W. ⁸ Consumptionem, aut contractionem
 sub nomine W. ⁹ Sententiam dictam contra W. ¹⁰ In
 his scriptis W. ¹¹ Clericos laicis tradit infestos, W.
¹² Cantuariæ W.

A. D.
1341.

scientes esse Clericos, et publice ac notorie pro Clericis habitos et reputatos, et eciam se gerentes, de crimine non confessos, non convictos, nec eciam indictatos, in custodia vel carcere ponunt, et ¹detinent, ausu sacrilego invitatos temerarie in casu à jure vel de consuetudine Regni Anglia non permisso, in Cleri obprobrium et injuriam manifestam, majoris Excommunicacionis sentencia, à Canone lata ²in parte, denunciamus publice et solemniter involutos. ³ Item, omnes et singuli, qui in nostra Cantuariensi provincia alicui vel aliquibus crimen falso ex odii somite maliciose imponunt, cum super crimen ⁴sic imposito apud bonos et graves prius non fuerant infamati, cuius impositionis occasione quovis modo graventur, majoris Excommunicacionis sentencia, in Concilio ⁵Oxoniensti contra diffamatores ⁶hujusmodi à sanctis Patribus rite lata, sint et fuerint innodati, ac delinquentes scienter in Archiepiscopos, ⁷aut Episcopos, patres spirituales, Christi Legatos, Ecclesia Columpnas, ex dignitate ⁸offensorum culpam graviorem committant, ⁹adeo quod in ipsis acerbioris debet indignacionis si poterit aculeus merito deservire", ¹⁰auctoritate qua fungimur, omnes et singulos, qui in nostra Provincia Cantuariensi Archiepiscopo, vel Episcopo, vel alii cuicunque, crimen prodicionis, seu aliud quocunque, falso, nequiter et maliciose, actenus imponere ¹¹"temere" ac publice præsumperint, vel in futurum imponent, contra Constitutionem prædictam, dicta majoris Excommunicacionis sentencia, in præfato Concilio ¹²proinde lata, denunciamus publice innodatos, et à sancta matris Ecclesia liminibus sequstratos.

¹ Detinent, aut invitatos temerarie *W.* ² In hac parte *W.* ³ Item, cum omnes *W.* ⁴ Hic *W.* ⁵ Oxoniæ *W.* ⁶ Hujus *W.* ⁷ Aut eos patres spirituales *W.* ⁸ Offensorum *W.* ⁹ Desunt in *W.* ¹⁰ Nos ea authoritate *W.* ¹¹ Omit:it *W.* ¹² Provide *W.*

A. D.
1341.

Qualiter Rex Edwardus scripsit Episcopo Londonensi contra Archiepiscopum.

AUDITIS ita literis Archiepiscopi prædictis, et singulis intellectis, aliis insuper nonnullis finistris ab aulicis (ut putabatur) Archiepiscopo impositis, Rex Edwardus misit Episcopo Londonensi literam¹, ut subsequitur continentem. *Edwardus, Dei gracia, &c. Venerabilis in Christo Patris, R. eadem gracia, Episcopo Londonensi, salutem. Veteribus probatur hystoriis, & ex hiis, quæ cotidie geruntur, clarius elucescit, quomodo multi, probitate principum, & honore qui in eis collatus est, in superbia abutentes, nituntur interdum malicie suæ commentis regum laudabilia studia² deprivare. Et ut manifestius, quod dicimus, cunctis fidelibus nostris innotescat, à vestra & eorum memoria non credimus excidisse, quod nos dudum in annis adolescencie ad regni solium exaltati, in ejusdem suscepto regimine, sanis consiliis dirigi cupientes, quia Iohannem, tunc Wyntonensem, nunc vero Cantuariensem Archiepiscopum, fidelitatis et discretionis virtute credebamus aliis præminere, ejus consilio super hiis, quæ animæ nostræ saluti expediunt, et regni nostri augmentum et conservacionem respiciunt, spiritualiter et temporaliter usi sumus, et in tantam familiaritatem est à nobis susceptus, ac illam in se humanitatem expertus, ut pater noster vocaretur, et adoraretur ab omnibus post regem secundus. Cumque postmodum regnum Francie ad nos jure successorio fuisset devolutum, et à domino Philippo de Valesio de facto notorie usurpatum, idem Ar-*

¹ Exstat tum apud Avesburensem, p. 77. tum & apud Walsinghamum, p. 142. & Stephani Birchingtoni Historiam Archiepp. Cant. à cl. Whartono evulgatam in Angl. Sacr. T.I. p. 23.

² Eos al. ³ L. depravare. quo modo etiam emendatur in Tr. chie-

chiepiscopus nobis importuna *instancia* persuasit, cum principibus Almanniæ contra dictum Philippum fœdus inire, et guerrarum dispendiis exponere nos et nostra, promittens et affirmans, quod expensas, ad hæc necessarias, de terrarum nostrarum proventibus, & aliunde quæsitis subsidiis, habundanter faceret ministrari; adiciens insuper, quod solummodo de personis ad bella doctis et strenuis solliciti essemus, quia ipse pecuniam necessariam pro nostris necessitatibus, et eorum stipendiis efficaciter procuraret: unde nos, mari transito, manum ad ardua misimus, et circa bellicos apparatus immensas, ut oportuit, expensas fecimus, & confederatis nobis in maximis pecuniarium summis nos obligavimus, de promissio nobis auxilio (ut præmittitur) confidentes. Sed, heu! quoniam illusoris baculo arundineo, ¹ cum, juxta sentenciam propheticam, si innixus fuerit homo, intrabit in manum ejus et perforabit, eam fiduciam posuimus, et subtracto nobis (utinam non ² fraudulenter) sperato subsidio, necessitate compulsi, sub usuris gravissimis, quasi importabilia contraximus onera debitorum, et sic retardata expeditione ulteriori, coacti sumus ab inchoatis magnanimiter hostium aggressibus ea vice desistere, et in Angliam remeare, ubi expositis præfato archiepiscopo nostris arumpnis multiplicibus et infortuniis memoratis, convocatoque super hoc parliamento, Prælati, Proceres, certique fideles ejusdem regni nostri, nonæ partis garbarum, agnorum et velerum suorum, præter decimam nobis à clero concessam, tale nobis dedere subsidium, quod si fideliter collectum fuisset congruo tempore et obtentum, ad expedicionem dicta guerra, debitorum solucionem, et inimicorum confusione, non modicum adminiculum præstisset; et forte (secundum multorum opinionem) verisimiliter suffecisset. Idem

¹ Cui pro cum legunt alii. ² Non post fraudulenter, sed mox post sperato, distinguitur in Avesburensi atque Walsingbamo. minus recte.

A. D.
1341.

A. D. archiepiscopus ad dicti subsidii collectionem, et aliorum nobis necessariorum subministracionem, iterum promisit efficaciter interponere partes suas. Unde nos, ejus promissionibus inharentes, resumptis viribus navigio ad hoc congregato, versus Flandriam navigantes, commisso gravi prælio navitico cum hostibus, qui in nostram et tocius gentis nostræ Anglorum perniciem conjuraverunt, misericordissima ejus clemencia, qui ventis et mari imperat, non nostris meritis; ¹ optinuerimus de tantorum hostium multitudine numerosa victoriam et triumphum. Quo peracto, cum prægrandi exercitu, pro jurisdictionum nostrorum recuperacione, exinde progredientes, castra metati sumus prope civitatem fortissimam Tornacensem, in cuius obsidione aliquamdiu jugiter occupati, et continuatis expensis et laboribus fatigati, præstolantes in silencio promissum nobis adjutorium, sperabamus indies, ministerio dicti archiepiscopi, in tot et in tantis nostris necessitatibus relevari; tandem, spē concepta frustrati, licet per plures nuncios, et diversas litteras, plene significaverimus præfato archiepiscopo, et aliis consiliariis nostris sibi adhærentibus, nostras indigencias, et pericula varia, quibus expositi fuerimus propter defectum promissi subsidii memorati, utilitatem insuper et honorem, quos ex succursu pecuniae ² conscripsimus nos posse faciliter optinere, nullum tamen ab eis emolumendum recipere potuimus, quia, sua non nostra negotia curantes, et commoda propria curantes, frivolis excusacionibus, et fucatis verborum faleris, suam desidiam, ne dicamus fraudem vel maliciam, palliabant, similes illusoribus, qui (ut ait Iesaias) deridendo ludificant, dicentes, Manda remanda, manda remanda, modicum ibi, modicum ibi. Unde (proth dolor!) factum est, ut, dum triumphandi super inimicos nostros arrideret nobis gracioſissime spes propinqua, prævalente penuria cogeremur inviti treugis initis consentire, cum verecun-

¹ Obtinuimus al. rectius. ² Potius conspeximus cum aliis.

A. D.
1341.

da nostra expeditio[n]is retardacione, et exultacione non modica emulorum. Reversis nobis in Flandriam, cum essemus pecunia vacui, et aris alieni mole pressi, nec superesset quicquam in nostris aut nostrorum marsupiis, unde possemus nostris necessitatibus consulere, et debita stipendia nostro obsequio militantibus errogare, compulsi sumus usurarum¹ voragini nos submergere, et humeros supponere cumulatis generibus debitorum. Tandem convenerunt ad nos amici fideles, peregrinacionis nostra comites, et tribulacionis nostra participes, cum quibus tractatum habuimus diligentem super optatis remediis, quibus à tanta infortuniorum tempestate possemus commodius respirare. Visum est omnibus, præfatae retardacionis eventum² tristibilem, et egestatis nostra incommoda multiplicia, culpa vel desidia, ne dicamus malicia, præfati archiepiscopi, de cuius discrecione tota regni nostri dispositio pendere videbatur, et ceterorum officialium quos ejus consilio super nostri regni negocia constituimus, accidisse; et vehementer mirantes, ac contra nos murmurantes, super hoc, quod dictorum Archiepiscopi et officialium insolenciam regia mansuetudo tanto tempore relinquere voluit incorrectam, sunt publice protestati, quod, nisi super hiis faceremus congruum remedium celeriter adhiberi, oporteret eos de nostris obsequiis se subtrahere, et ab inito sacerdere retroire, et hoc utique in regni nostri submissionem, et nostram perpetuam ignorominiam, et nationis Anglicanæ sempiternum obprobrium redundare, quod avertat temporibus nostris clementissimi patris benignitas, in cuius soliditate fixa est immobiliter anchora spei nostra. Unde nos, ad disciplinam et correccionem hujusmodi nostrorum officialium mentis aciem dirigentes, quosdam ex eis, quos ex causis probabilibus de mala administracione, justicie subversione, ac subditorum nostrorum oppres-

¹ Voragine al. ² Tristabilem al.

A. D. ne, acceptorum munerum corrupcione, ac aliis offendis gravibus, suspectos habuimus, à suis fecimus officiis (prout nobis iuicuit) amoveri; alios quoque inferioris gradus, in præmisis culpabiles, sub tuta custodia detineri, ¹ ille, si libertatem solitam poirentur, supplantaretur eorum astucia justiciae execucio, et deluderetur callide inquisicio veritatis. ² Quoniam cum ex dicti archiepiscopi animi latebris eo cercius et plenius elicere crederemus, quo nichil eorum, quæ ad informationem nostram in hac parte conserre poterant, ipsum verisimiliter latere debuerat, cui tocius rei publicæ nostræ administrationem, et summam rerum gerendarum à multo tempore duximus committendam, sibi per fidelem nostrum Nicholaum de Cantilupo, ad hoc specialiter destinatum, mandavimus, quod ad nostram præsenciam, quia ejus personali colloquio frui volebamus, ³ Londoniis venire maturius non tardaret. Ipse vero, semper tumidus in prosperis, et timidus in adversis, trepidans timore, ubi non erat timor, ⁴ sibi periculum ⁵ per alios quos nobis assistentes intemperatum et comminatum, si ab ecclesia Cantuariensi recederet, imminere minus veraciter allegavit, quia hoc (teste Deo et propria conscientia) nunquam in mentem nostram cecidit, nec alicujus nobis assistentis (ut credimus) tetigit cogitatum, quanquam clero et populo regni nostri malignitatis suæ merito se reddidit odiosum. Nos autem, qui cunctos ad nostram presenciam accedere, præcipue nostris ad hoc litteris vel nunciis ⁶ advocans, plena volumus securitate gaudere, ad convincendam ejus maliciam, dilectum et fidelem nostrum Radulphum de Stafforde, hospicii nostri senescalum, ad ipsum destinavimus, ut ei securum conductum offerret et faceret; regias super hoc nichilominus lit-

¹ L. ne, si. ² Quam cum ex vel Quoniam eam ex al. ³ Londoniam vel Londinum al. ⁴ Mortis sibi al. ⁵ L. per aliquos nobis. Neque aliter corrigitur in Tr. ⁶ L. advocates.

A. D.
1341.

teras patentes, sigillo regio consignatas, ei fecimus praesentari, iterato mandantes, quod ad nos personaliter accederet, inchoatam sollicitudinem nostram informaturus super regni negotiis, que longo tempore gesserat, ut præfertur. Ipse vero, precum et mandatorum nostrorum lenitate contempta, vultu et animo indignato respondit, quod se nostris conspectibus, seu colloquiis, nequaquam conferret, nisi in pleno Parliamento nostro, quod in hiis diebus ex causis rationabilibus nullatenus expedit convocari. Sicque idem archiepiscopus, quem regalis benignitas beneficiis et honoribus magnificis ampliavit, et in sua familiaritatis sacrarium, et unanimitatem amiciciae, et vinculum fœderis, accessivit, super quem, sicut patrem karissimum, noster spiritus et animus requievit, ¹ quin eciam, dum ejus ² voluptatibus per omnia adquievimus, sophistica dilectionis faciem, fuso mendacis benevolencia palliatam, more patris amabilis, nobis prætendere consuevit, subito in victricum onerosum et gravamen crudeliter est conversus, pro beneficiis acceptis ingratus tumoris arrogancia beneficium persequitur, et illam nobis retribucionem reddidit, quam, juxta vulgare proverbium, mus in pera, serpens in gremio, ignis in sinu, suis consueverunt hospitibus exhibere. Nam licet nobis, ad regale fastigium jure hereditario, divina cooperante gracia, sublimatis, detestabile semper fit et fuerit, abuti potencia magnitudine, qui summis desideriis affectamus clemencia et lenitate cum moderamine justicia gubernare subjectos, ³ et optata mortalibus cunctis pace populus ⁴ pace fruatur: ipse tamen nostram innocentiam, ac consiliariorum et officialium nostrorum, regalem justiciam prosequendum, fidelitatem et diligenciam conviciis lacerat, publice prædicando, et suis litteris patentibus in diversis partibus publicare mandando, quod potestate regia nostris tempo-

¹ Qui eciam, al. ² Voluntatibus al. ³ L. ut. ⁴ Dele. Et quidem prius pace deest in Tr.

A. D. *ribus contra justiciam opprimitur populus, clerus confunditur,*
 1341. *regnum variis exaccionibus et talliis prægravatur. Et quia*
nomen boni pastoris, (quo actenus semper caruit) cum sit re-
vera, juxta communem opinionem, et confessionem propriam
publice (ut fertur) emissam, notorie mercenarius, fallaciter
nititur usurpare, fucatum zelum, vulpine calliditatis ¹foco
perizomate palliatum, ad liberacionem ecclesie, cujus vexa-
ciones, si quas in rebus vel personis nostro tempore sustinuit,
præfati archiepiscopi duntaxat remissioni, et callidis adin-
vencionibus, et reprobis consiliis, sunt veraciter ascribenda,
nequiter simulat se habere, et quasdam excommunicacionum
sentencias, ²et ecclesiasticae libertatis et magna cartæ viola-
tores in genere dudum latae, ad suggillandam opinionem re-
giam, et præfatos ministros regios diffamandos, ac sedicio-
nes in populo nobis commisso proditorie suscitandas, et devo-
cionem comitum, procerum, et magnatum regni nostri, ma-
jestati regiae substrahendam, specificatis nonnullis articulis,
præter et contra solitum modum in concilio provinciali tradi-
tum, mandavit per suas litteras in pluribus locis insignibus
publicari. Quamobrem nos, volentes, ut tenemur, integri-
tati famæ nostræ prospicere, et præfati archiepiscopi malicia
obviare, paratosque nobis et nostris ab ipso laqueos caucius
declinare, providimus, præter ea quæ superius expressa sunt,
ut ad præsens de multis ejus actibus taceamus, aliqua dedu-
cere in publicam ³npcionem. Nempe ejus improviso consi-
lio et succursu in minori atate constituti, tot donaciones pro-
digas, ac alienaciones prohibitas, ⁴ac gracias fecimus ex-
cessivas, quod per eas ærrarium nostrum totaliter est exhan-
stum, et fiscales redditus sunt enormiter diminuti; ⁵ ipsa-

¹ Fuci al. ² L. cum aliis, in pro et. quo modo etiam emen-
 datur in Tr. ³ Noticiam, al. ⁴ Atque sic reponend. in R.
Avesburiensis, ubi (p.88.) ad legitur. ⁵ L. ipsumque. Neque
 aliter corrigitur in Tr.

que munerum accepcione corruptum, magnas pecuniarum A. D.
 summas, nobis debitas, quibusdam sine rationabili causa (cum id nulla necessitas vel utilitas exposcebat) comperimus remisise, et plurimos proventus et redditus, qui pro nostris utilitatibus et necessitatibus conservari debuerant, suis suorumque usibus applicasse, et aliis personis male meritis errogaſſe. *Qui* eciam nedum munerum, sed eciam personarum acceptores, contra votum nostrum, et praefitum nobis fidelitatis juramentum solitum, ad officia publica in terris nostræ dicioni subjectis, dignis et bene meritis postpositis, et repulſos et indignos admisit, multaque alia animo infrunito temere attemptare preſumpſit, in status nostri detrimentum, et dignitatis regiae laſionem, ac populi nobis subditi dampnum non modicum et gravamen, potestate tradita et commisso sibi officio abutendo. *Qui* ſi in elata obſtinata obſtinacione, et obſtinata rebellione et continuata, perſliterit, congruis loco et tempore intendimus apercius declarare, vobis firmiter injungendo mandamus, quatinus hæc omnia et singula singillatim et clare, locis quibus expederitis, publicetis, et faciatis per alios publicari, piam intencionem quam habemus ad subducenda incomoda et promovenda commoda ſubditorum, iphis, juxta datam et vobis à Deo sapienciam, commendantes, et in hiis taliter vos habentes, quod vestrā debeat sollicitudinem merito commendare. Teste me ipſo apud Westmonasterium &c. Anno regni nostri 15.

¹ Acceptor, *al. rectius*. ² Postpositis et repulſis, indignos *al. me probante*. *Nam* & in Tr. repulſis corrigitur, lineaque ſub et indignos admisit ponitur. ³ Audaci pro infrunito in Tr. ⁴ Quæ *al.* ⁵ L. *cum aliis*, in elata obſtinacione. ⁶ Mandantes, *al.* ⁷ L. *cum aliis*, quibus expedire videritis. ⁸ Omittunt *alii*.

A. D.
1341.

Qualiter Ludovicus revocavit vicariatum, regi Angliae colatum.

SCRIPT enim Ludovicus, dux Bavariae, regnum Almanniae occupans, Anglorum regi Edwardo sub hac forma. *Ludovicus, Dei gracia, Romanorum imperii semper Augustus, Edwardo regi Angliae, fratri suo carissimo, salutem et fraternae dilectionis affectum.* Licet innumera grandiaque negocia nostris incumbant humeris, et circa illa multiplicitet et assidue distractur; tamen, cum discordia inter te et Philippum regem Francie, affinem nostrum prædilectum, orta tibi et tuo regno quamplurium personarum et rerum dispendia, ipsa non sedata, in futurum poterit generare, et nostris se² repræsentant obtutibus, mentemque nostram specialiter angit et excitat, ut ad tollendum ipsam studium et operam nostræ sollicitudinis apponamus; propter quod te scire volumus, quod præfatus Philippus, ad requisionem nostram, dedit nobis suis litteris, potestatem tractandi inter te et ipsum super discordia inter vos suscitata; quam et tibi et tuo regno (pensatis diligenter omnibus conditionibus tuis et alligatorum tuorum) multipliciter expedire credentes, amiciciae tuae persuademus, teque cum diligencis hortamur, ut ad hoc tuum assensum præbeas, quod te et ipsum revocare possimus ad concordiam, et inter vos pacis fœdera ordinare, ad quæ libenti animo vacare volumus, et impendere onerosa prosecuzione labores. In quo si consiliis nostris consentire volueris et adquiescere, ut speramus, placeat et nobis tuis litteris dare potestatem præmissam tractandi concordiam, et treugas ad annum vel biennium ordinandi. Nec

¹ Imperator, semper Augustus præclarus, Edwardo R. Avesbur. p.90. quem videtis. ² L. cum aliis, repræsentat.

A. D.
1341.

te moveat amicicia, inter nos et Philippum regem Franciae inita et contracta. Nam ex quo ¹ in treugas et certos terminos, ad tractandum de concordia inter te et predictum regem Franciae, accepisti, absque nostro scitu, et voluntate, et assensu, de consilio nostrorum principum, qui ligias, pacta, et uniones nostras neverunt, (quibus visum fuit, quod hoc, salvo honore nostro, facere possemus) concordiam et amiciciam cum dicto rege Franciae contraximus, et unionem ² univimus, Vicariatum, tibi per nos commisum, ex causis revocavimus prænotatis, pro firme scituras, quod in tractatibus nostris sic tibi fraterne providebimus, quod, si nostris consiliis acquiesceret volueris, causa tua ad finem bonum (mediante nostro consilio) perducetur. Super quibus, ³ tuam amiciciam de nostra intencione plenius informandam, religiosum virum, fratrem ⁴ Ebachardum, lectorem ordinis fratrum heremitarum sancti Augustini, specialem nostræ curia capellanum, tuae fraternitati transmittimus, quem petimus super præmissis celeriter expeditum remitti. Dat' Fraunchunfordie &c. Anno imperii nostri ⁵ 17°.

Qualiter Edwardus Ludovico rescripsit, et eciam Episcopis Angliae.

REX autem Angliae Edwardus Ludovico prædicto rescripsit in hæc verba. Serenissimo principi, Domino Ludovico, Dei gratia, Romanorum ⁶ imperii semper Augusto, Edwardus, eadem gratia, Rex Francia et An-

¹ L. cum R. Avesb. tu pro in. ² Inivimus, vicariatumque, tibi al. ³ Conjeceram ad tuam, sicut monui in Avesburiensi. ⁴ Eliarhardum, A. Edwardum, W. Everhardum, al. quod idem atque Herwart esse monuit cl. Barnesius in vita Edv. III. p. 237. ⁵ 14°. al. ⁶ Imperatori, semper Augusto, al.

A. D. gliae, et Dominus Hyberniae, Salutem, et votivis semper successione
 1341. cessionibus gratulari. Serenitatis vestra litteras reverenter
 recepimus, inter alia continentes, quod Philippus de Valegio
 ad tractandam inter nos et ipsum concordiam dedit vobis, ad
 requisionem vestram, suis litteris potestatem. Et si place-
 ret nobis, potestatem hujusmodi vobis dare, libenti dareis
 animo labores et operam ad dictam concordiam reforman-
 dam, et quod amicicia, inter vos et Philippum inita, mini-
 me nos ¹ admoveret. Nam ex quo, sine scitu, et assensu ve-
 stro, treugas ² ad terminos ad tractandum de pace inter nos
 et dictum Philippum accepimus, dictam amiciciam cum eo,
 de consilio principum vestrorum, quibus visum fuerat, quod
 hoc (salvo honore vestro) possetis facere, contraxistis, Vica-
 riatum nobis per vos commissum ³ revocastis. Et quidem ze-
 lum, quem habetis ad faciendam dictam concordiam, pluri-
 mum commendamus, et revera votivum foret nobis admo-
 dum et acceptum, si posset fieri per tanti mediatoris instan-
 ciam pax optata. Sed quia scimus jus nostrum in regno
 Francie satis clarum, illud arbitrio dubio non proponimus du-
 cere alicui per nostras litteras committendum. Verum dum
 attenta meditacione pensamus, qualiter vestra consideracio
 circumspecta, videns nostram patentem justiciam, et dicti Phi-
 lippi duriciam obstinatam et injuriam, nobiscum contra di-
 ctum Philippum ⁴ vestri gracia ligiam fecistis, velud in spe-
 cialem adopcionis filium de dilectionis exuberancia nos ad-
 mittentes, ut cum pace vestra loquamur, mirari non suffici-
 mus, quod præpotens vestra sublimitas, qua ad laudem bo-
 norum & vindictam malorum est divinitus instituta, contra
 nos dicto Philippo injuriatori nostro notorio se ligavit. Et il-
 lud quod dicitur, nos, sine scitu et assensu vestro, cum præfa-
 to Philippo treugas ad tractatum pacis iniisse, non debuit,

¹ Moveret al. ² Et certos terminos A. ³ Revocan-
tes W. ⁴ Vestra al.

consideratis facti circumstanciis rationaliter, movisse, quia A. D.
dum obsidebamus civitatem Tornacensem, oportuit nos eorum
sequi consilia, qui nobis auxilia et comitivam tunc fecerunt;
et hyemis subita vicinitas, ac locorum distanca vestram su-
per hoc consulere celsitudinem minime permiserunt. Immo
nobis alias (si recolitis) concessistis, quod, si oportunitas ar-
rideret, tractare possemus de pace vobis inconsultis: ita
tamen, quod sine consensu vestro pacem finalem cum dicto
Philippo¹ nullatenus faceremus; quam nunquam facere² pro-
ponemus, priusquam vestrum super hoc providum consilium
habuissimus et assensum. Sed in votis gesimus, vobis in omni-
bus facere, quod debuimus, juxta vires, sperantes, quod fra-
terna nostra plenitudo benevolencia nos ad tempus benignius
supportasset. Videtur eciam aliquibus, quod revocatio dicti
vicariatus facta fuerit premature, ³ juxta sponsonem super
hoc per imperiales apices nobis factam, non debuisset fieri,
quo usque regnum Francia, vel maiorem partem ejusdem suis-
semus adepti. Præmissa quæsumus velit vestra nobilitas de-
bite ponderare, et ulterius facere quod debebit; quia, per
Dei gratiam, vobis et vestris semper, juxta mensuram im-
pensa nobis benevolencia, ⁴ gratis faciemus pro viribus⁵ re-
pensivam. Celsitudini vestra donet altissimus votiva felicita-
tis augmentum. Dat. Londoniis anno regni nostri Franciæ 2.
regni vero nostri Angliæ 15.

Mortuo Benedicto 12. successit Clemens 6. Hic de A. D.
abbate ordinis S. Benedicti factus est Attrebatensis epi-
scopus, postea successive ad Archiepiscopatus Seno-
nensem et Rotomagensem assumptus, demum ad car-
dinalatum, et tandem ad papatum ascendit.

Scripsit autem Edwardus, Rex Angliæ, Episcopis suis

¹ Non pro nullatenus in Tr. ² Proponebamus, al. re-
ctius. ³ Malim, cum A. cum, juxta. ⁴ Gratam A. ⁵ Re-
pensam A.

A. D. 1342. ¹ sub forma. *Edwardus, Dei gracia, Rex Anglia et Francia, et Dominus Hyberniae, &c. salutem.* Terribilis in iudiciis, et inscrutabilis in consilio, rex cœlestis, qui digne flagellat filios, quos diligit, ostendit plerumque peccanti populo dura, peccantes propter iniurias suas humilians, ut sic ad se reversi querant humilius nomen ejus. Pensantes itaque, quantis guerrarum incommodis et adversitatibus nos, et subjectus nobis populus, peccatis nostris, vel ipsius populi, seu utriusque forsitan, exigentibus, suimus à longe retro temporibus, et adhuc sumus, immaniter laceſſiti, ac facultatibus collapsi graviter et exhausti, ac considerantes periculosa discrimina, nobis et nostris ² visibiliter imminencia, nisi divina providencia clemencius respexerit nos ex alto, in tanta tribulacione malorum et dolore dum ³ nostrum conspicimus imperfectum, ⁴ divinam contemplantes omnipotenciam, sperantes, quod justus judex, verax Deus, benigne respiciet causæ nostra veritatem et justiam, et humiliabit calumpniatorem, et sic, sub miseracionis divinæ fiducia, rem aggredientes arduam, passagium nostrum versus partes Flandriae ordinavimus validum et festinum, et alium exercitum versus partes Scociae duximus transmittendum, ut sic, per Dei graciam, comminatis nobis occurramus periculis, et fidelibus nostris, post magnam, quam paſſi sunt, inquietudinem quietis pulchritudinem præparemus. Cum ergo constituti sitis pro hominibus à Domino, ut offeratis dona et sacrificia pro peccatis, attendite, quæſumus, prædicta, nedum nostra sed publica, pericula, preces pro felici progressu nostro fundentes altissimo, ſuplentes vices ⁵ Moysi, ut nos et nostri possimus adversariis

¹ Sub hac forma Tr. ² Verisimiliter T. Walngk. p. 147. Universaliter Tr. ³ Sic etiam Tho. W. Malim tamen, nostram conspicimus imperfectionem. ⁴ Divinam contemplamur omnipotentiam operantes, quod justus W. ⁵ Moses, W.

in vestiarum unctione manuum prevalere, et ut augmentum
gracia nobis, multiplicatis intercessoribus, largiatur, facia-
tis per vestras civitates et dioceses pro nobis "missas celebra-
ri", prædicaciones et processiones fieri, et alia piæ placacionis
officia misericorditer exerceri, ut Deus misericordiarum su-
per nos et exercitus nostros manum suæ benedictionis exten-
dat, et actus nostros in beneplacito suo sic dirigat, ut sibi ce-
dant ad laudem, nobis ad meritum, et subjectis nobis fidelili-
bus comodum et quietem. Dat. &c. anno regni nostri An-
glia 16. regni vero nostri Francie 3°.

A. D.
1342.

*Revocacio sentenciarum et pœnarum, quas incurrerunt præ-
lati, qui scolares ad studia non miserunt.*

CLEMENS episcopus, servus servorum Dei, ad perpe-
tuam rei memoriam. Sacrosancta Romana Ecclesia,
de cunctorum fidelium cura sollicita, circa animarum salu-
tem sedulo vigilat, et intendit ac salubriter obviat periculis
animarum eorundem, et super hiis, ex quibus ipsa pericula
prospicit provenire, oportunis remedii studet salubriter et
utiliter prævenire. Dudum siquidem felicis recordacionis
Benedictus Papa 12. prædecessor noster, pro statu et reforma-
tione religionis nigrorum Monachorum, non nulla statuta et
ordinaciones edidit, quæ mandavit et voluit in eadem reli-
gione perpetuis futuris temporibus observari, in transgresso-
res eorum diversas sentencias variasque pœnas spirituales ni-
chilominus promulgando. Verum quia (sicut habetur multo-
rum Prælatorum et aliorum professorum fidei dignorum et pro-
borum virorum religionis ejusdem, zelancium statum ejus pro-
sperum et tranquillum, exposicio facta nobis, et experientia
facti docet) hujusmodi pœna et sentencia periculosa nimium

¹ Omittit W.

fore

A. D. fore dinoscuntur, et frequenter præparant laqueum animabus: Cum multi prælati, et eorum subditi, religionis ejusdem afferantur excommunicacionum, suspensionum et interdictorum ¹ sentenciis, nec non inhabilitatum et irregularitatum maculas, aliasque pœnas, propter transgressionem statutorum et ordinacionum hujusmodi, incurrisse: Prædicti, et non nulli abbates, et quamplures alii ejusdem religionis Professores, in nostra præsencia personaliter propter ea constituti, nobis humiliter supplicarunt, ut suo, et aliarum personarum religionis ejusdem, statui, et animarum saluti, in hac parte de oportuno providere remedio dignaremur. Nos igitur, personarum dictæ religionis (cujus eciam nos alumpni et professores existimus) animarum saluti affectu paterno ² confuse, et animarum obviare periculis in futurum salubriter intendentes: Considerantes eciam, quod ne dum exaggeratione pœnarum quinimmo immansuetudine, et dulcedine lenitatis subditi in viam rectitudinis et justicia diriguntur, omnes et singulas pœnas et sentencias, spirituales et temporales, in ordinacionibus et statutis contentas, apostolica auctoritate, præsencium tenore, suspendimus. Omnes, qui temporales pœnas, quas prælati et persona prædicti per ordinaciones et statuta nobis (ut præmittitur) ³ constitutos, ac petentes à nobis ab eisdem sentenciis, si quas, occasione transgressionis statutorum et ordinacionum hujusmodi, quomodolibet incurrerint, humiliter se absolvi, à sentenciis absolvimus memoratis, cum prælati et personis prædictis, præsentibus (ut præmittitur) nobis eciam, super irregularitatis macula et ⁴ inhabilitate, si qua pro eo quia sic ligati prædictis sentenciis præsumperunt celebrare divina, vel se immiscere eisdem, seu pœnam alias, occasione transgressionis statutorum ipsorum, quomodolibet in-

¹ Sentencias corrigitur in Tr. recte. ² Conjeceram confusi. Sed consulere in Tr. ³ F. constitutas. ⁴ Inabilitatis, Tr.

currerunt, misericorditer dispensantes. et nichilominus confessoribus, quos abbates et prælati prædicti absentes religiosis ejusdem, qui pœnas et sentencias statutorum et ordinacionum hujusmodi per transgressionem eorum incurserunt, elegerunt in hac parte ipsos abbates et prælatos, à pœnis et sententiis hujusmodi auctoritate apostolica, juxta formam ecclesie, absolvendi, et cum eis super irregularitate et inhabilitatibus, præmissorum occasione, contractis auctoritate prædicta dispensandi, et tam eisdem, ligatis prædictis sententiis atque pœnis, post absolucionem hujusmodi, quam aliis abbatibus et prælatis dictæ religionis, præfatis pœnis et sententiis non ligatis, ex nunc universos et singulos eorum subditos ab omnibus pœnis et sententiis, quas per constituciones et statuta hujusmodi incurrisse noscuntur, auctoritate prædicta absolvendi, et cum ipsis subditis super irregularitate et inhabilitatibus, si quas ex præmissis, vel eorum occasione, forsitan contraxerunt, auctoritate prædicta modo simili dispensandi, injunctis eis salutari pœnitencia, et aliis, quæ viderint expedire, plenam et liberam, tenore præsencium, concedimus potestatem. Nulli ergo omnino homini &c. Dat' Avignon'. kl' Junii, pontificatus nostri anno primo.

De treugis inter reges Angliae et Franciae initis.

HOC anno inita est treuga inter reges Franciae et Angliae, in hunc modum, videlicet, *quod super omnimodis controversiis et dissensionibus, mitterentur ad curiam Romanam aliqui de sanguine regum dictorum nobiles, et alii habentes potestatem concordiam ordinandi, affirmandi et roborandi, super causis et partibus ostensis, secundum tractatum domini papa et nobilium prædicatorum.* Et

1. Causis, à partibus Tho. Walsingb. p. 147.

¹pote-

A. D. ¹poterit partes proponere et dicere raciones suas coram do-
 1342. ¹mino papa, non tamen ad finem dissensionis et dandi senten-
 ciam, sed pro facienda pace meliore et tractatu. Item, quod
 antedicti nobiles, qui ad curiam mittentur Romanam, sint in
 curia citra festum sancti Johannis Baptiste proximo fu-
 rum, negotiaque præfata, ²Domini mediante suffragio, sum-
 mi nec non pontificis instacia, citra festum natalis Domini,
 eciam de assensu dictorum nobilium, termino illo nullatenus
 prolongato, maneant expedita. Si vero dominus papa impe-
 ditus fuerit, vel pacem et concordiam inter reges præfatos re-
 formare non poterit, treugæ nichilominus usque ad terminum
 infra positum perseverent, et firmiter ab omnibus conserven-
 tur. Ad finem quoq; illum, quod negotia supradicta meliorem
 plenioremque forciantur effectum, concedantur treugæ usque
 ad festum sancti Michaëlis in mense Septembri proximo fu-
 turum, et à festo illo usque ad finem trium annorum ³ pro-
 ximo sequencium, inter prædictos reges Angliae et Francie,
 Regemque Scociae, comitem Hanoniae, Duces Brabancia et
⁴Gerl', Marchionem de Gillers, dominum Johannem de Ha-
 nonia, et gentem Flandriae, omnesque eis adhærentes, in omni-
 bus terris eorundem, à tempore datæ treugarum præsencium,
 per totum tempus supradictum. Insuper rex Scociae, comes
 Hanoniae, et dictis regibus ceteri nobiles alligati, mittant
 nuncios suos ad curiam præfatam, cum potestate consenciendi
 et affirmandi, secundum tractatum coram domino papa ⁵ha-
 biturum, in quantum eos attinet, citra festum sancti Johani-
 sis ⁶ prænominatum: si vero dictorum nobilium aliqui nun-
 cios (ut præmititur) ad curiam Romanam mittere non cura-
 verint, negotia supradicta nequaquam ob hoc maneant pro-
 longata. Conserventur quoque prædictæ treugæ in Britannia

¹ L. poterunt, cum Tho. W. & Tr. ² Divino mediante
 W. ³ Proxime W. ⁴ Gelræ, W. ⁵ Habendum, W.
⁶ Prænotatum W.

inter reges supradictos et eis adhaerentes, quanquam in du-
catu illo jus se dixerint ¹ præsidere. Durante vero treuga, A. D.
² civitas Vanetensis in manibus Cardinalium nomine domini
pape detineatur, elapsisque treugis, de urbe illa suam faciant
voluntatem. Cardinales insuper partes suas diligenter ap-
ponant, pro absolucione Flandrensum, et sentenciis, quas in-
currerunt, ammovendis, et quod via bona et racionabilis in-
veniatur, ³ curiose vices suas interponant. Comes Flandriæ
sicut ⁴ dominus durante treuga remaneat in Flandria, ita ta-
men quod hoc fiat de assensu populi Flandriæ. Si vero aliqui
in Vasconia, vel alibi, durante ⁵ durante⁶ treuga, vicinis suis
vel inimicis ⁶ partis adversa guerram suscitent, dicti Reges
⁷ nec⁸ per se, nec per alios, directe vel indirecte, se nullate-
nus intromittant, nec ob hoc treuga violata sint ⁹ nec¹⁰ infesta.
Dicti vero Reges partes suas diligenter sine fraude ap-
ponant, ne unius partis subditi, durante treuga, parti alteri
in Vasconia et Britannia guerram moveant quoquo modo, nec
⁹ aliqui, uni parti ¹⁰ adhaerens, pendente treuga, parti alteri
fædus inire sive amiciciam ¹¹ permittantur. Nec detur vel pro-
mittatur quicquam durante treuga directe vel indirecte pro
guerra suscitanda, et tam per terram quam per mare treu-
ga firmiter ab omnibus sint conservata. In Vasconia vero et
in Flandria infra 15 dies, in Anglia et Scocia infra 40 dies
treuga maneant proclamatæ. Omnes captivi partis utrius-
que à dominica ante festum S. Vincencii proximo præterita,
usque ad diem præsentem, de carceribus ¹² libere¹³ eiciantur,
bona rapta reddantur, et liberi, prout ratio exigit, dimittan-

¹ L. possidere, cum W. & Tr. ² Civitas de Vanes W.
³ Curiose studeant laborare. Comes W. ⁴ Dominus si-
ne medio, & medius velut superior, durante W. ⁵ Dele,
cum Tr. ⁶ Partis alterius guerram W. ⁷ Deest in W. ⁸ O-
mittit W. ⁹ L. aliquis, cum W. ¹⁰ Obediens, W. ¹¹ L.
permittatur, cum W. ¹² Deest in W.

A. D. tur. Nulla ¹ nocumenta, invasiones, durante treuga inter
 1342. partes in præjudicium treugæ fiant vel despectum. Dicti quoque Reges et eis adhærentes durante treuga in tali remaneant possessione et ² seisura, qua hodie persistunt, in omnibus bonis, terris et possessionibus, quas detinent vel ³ adquisierunt quoquo modo. Et secure de una terra in alteram ⁴ ibunt et " redibunt ⁵ omnes mercatores cum mercibus ⁶ suis", et ceteri singuli fideles, tam per terram quam per mare et ⁷ aquas, consuetis tamen in regno persolutis, ita libere veniant et securæ, sicut tempore prædecessorum dictorum regum ire solebant et redire, exceptis bannitis dictorum regnorum pro aliis causis ⁸ et pro guerris regum supradictorum: sed Barones Vasconiaæ, et ceteri de ducatu eodem banniti, in dicta treuga continentur, et ire et redire poterunt, durante treuga sapientia; banniti vero et fugitivi patriæ Flandrensis, qui fuerunt ex parte regis Franciæ durante treuga, Flandriam intrare non ⁹ poterunt nec venire. Dictæ quoque treugæ continebunt et comprehendent Hyspanos, Cathalanos, Fanuenses, Provinciales, episcopum Cameracensem, et capitulum ¹⁰ Cameraicum, castra pagi Cameracensis, dominum de Bret, Vicecomitem de ¹¹ Frousa, dominum de Tynbon, dominum Johannem de ¹² Vermyn, dominum de Roya. Dominus vero Odo dux Burgundiaæ, dominus petrus dux de Bourbon, in animam domini Philippi Regis Franciæ: et dominus ¹³ Henricus de Lancastria, dominus Willelmus de Boun, dominus Willelmus de Monte ¹⁴ acuto, in animam domini regis Anglia Edwardi,

¹ Potius, nocumenta vel invasiones, cum W. ² Seisina, W. ³ Acquisierant W. ⁴ Desunt in W. ⁵ Et omnes W. ⁶ Abeat W. ⁷ Aquas consuetas, tamen W. ⁸ Quam pro et legisse videtur cl. Barnesius in vita Edv. III. p. 284. ⁹ Poterant: dictæ quoque treugæ W. ¹⁰ Cameratum, W. ¹¹ Fronsas, W. male, pro Fronsac. ¹² Vernun, W. ¹³ Henricus Lancastriæ, W. ¹⁴ Acuto comites, in animam W.

secundum mandatum, eis per reges saepatos factum, tactis
sacrosanctis Ewangeliiis juramentum prestiterunt ¹ corpora-
le. Dat. in prioratu sancte Mariae Magdalena de Male-
trete, ordinis S. Benedicti, diocesis ² Vanetensis. 19 die Ja-
nuarii, anno Domini ³ 1342.

Qualiter Magnates Angliae scripserunt papæ contra proviso-
res, sive impetrantes in curia dignitates vel præbendas. A. D.
^{1343.}

SANCTISSIMO ⁴ in Christo patri domino Clementi,
divina providencia, sanctæ Romanae et universalis Ec-
clesiae summo pontifici, sui humiles filii et devoti principes,
duces, comites, barones, milites, ⁵ cives, burgenses, et tota
communitas regni Angliae, in parlimento apud Westmona-
sterium in quindena Pasce proximo præterita congregati, pa-
riter adunati, devota pedum oscula, bonorum cum omni re-
verencia et humilitate. Sanctissime pater, discrecio sancta,
regimen et aquitas, qua in vobis ostensa sunt, et in prælato
tam excellente et sancto, tocius matris ecclesiae capite, re-
gnare debent, per quem eciam sancta ecclesia populusque Dei
velud sole illustrantur, nobis spem firmam conferunt, quod pe-
titiones justæ, ad honorem Dei sanctæque ecclesie sanctitati
vestrae monstratae, gracie à vobis ⁶ erant auscultatae; ⁷ ini-
quitates omnes et errores, cum fructuosa expedizione et re-
medio, gracia sancti spiritus, qui ad statum tam excellen-
tem vos eligere dignatus est et acceptare, abjecti protinus et
expulsi. Quocirca, pater sanctissime, nos omnes et singuli,

¹ Concordale W. ² Nauet. W. De Nantes cl. Barne-
fius. ³ 1343. al. & forsitan rectius. Videſis cl. Barnesii vit.
Edv. III. p. 284. ⁴ Hasce litteras Gallice habes apud Rob.
Avesburienſem, p. 110. ⁵ Sic à prima manu, sed in duces com-
mutavit manus alia. Duces etiam legitur in Tr. sed cum linea
subter duxta. ⁶ L. cum Tr. erunt. ⁷ Et iniuitates al.

A. D. cum plena deliberacione et assensu communi, sanctitati vestre
 1343. humiliter notificamus, quod illustres reges Angliae, et proge-
 nitores nostri et antecessores, simul et nos (secundum graciam
 sancti spiritus illis et nobis collatam) devote ordinarunt,
 fundarunt et dotarunt, ordinavimus, fundavimus et dotavi-
 mus infra regnum Angliae Ecclesias cathedrales, collegiatas,
 abbatias et prioratus, aliasque domos religiosas, pralatos et
 rectores dictis locis assignantes. Terra quoque, possessiones,
 patrimonia, libertates, advocaciones, patronatus, dignitates,
 prebenda, officia, ecclesia, aliaque diversa beneficia, ad finem
 illum et intencionem illis assignata sunt locis, quod cura et
 regimen dictorum beneficiorum talibus forent collata, per quos
 servicium divinum fidesque Christiana essent honorata, am-
 pliata et decorata, hospitalitates et elemosina factae, aedifi-
 cia honeste conservata, preces devote pro fundatoribus fusa,
 parochiani pauperes confortati et adjuti, et ab illis, qui cu-
 ram habent, in ydiomate proprio in confessionibus et aliis
 plene instructi et informati. Et quia, sanctissime pater, er-
 rorum noticiam et personarum defectus partibus tam remo-
 tis, nisi informati plenius fueritis et instructi, commode ha-
 bere non potestis; nos, plenam et certam noticiam errorum,
 et defectuum condicionumque personarum, experimento ¹ per-
 spicati possidentes, sanctitati vestre significamus, quod, pro-
 pter diversas reservaciones, provisiones et collaciones, per
 predecessores vestros summos pontifices, vestroque tempore per
 vos, pater sanctissime, largius solito factas, tam diversis per-
 sonis nationum diversarum, aliquibusque inimicis nostris, no-
 ticiam linguae Anglicanae non habentibus, quam insufficienti-
 bus et minus ydoneis, pericula et calamitates animae conse-
 quuntur, servicium divinum annihilatur, elemosina subtra-
 hantur, hospitalitates pereunt, ecclesia et aedificia ruinam

¹ Prospicati Tr. F. perspicaci.

A. D.
1343.

minantur, caritas restringitur, cura et regimen animarum evanescit, devocio populi minoratur, honesta regni personæ et sufficienes, promocione congrua carentes, scolas relinquunt, thesauri regni, contra fundatorum intencionem, aportati sunt. Quos quidem errores et defectus ac scandala, pater sanctissime, pati non ¹ possimus, nec eciam debemus: et ideo humiliter sanctitatem vestram requirimus, quatinus, prædictis diligenter consideratis, placeat excellencia vestrae, tales reservaciones, provisiones et collaciones exintegro revocare, et, quod amplius non fiant, ordinare, pro malisque, quæ ex causis premissis emergere poterunt, in futurum remedium apponere oportunum: et quod beneficia, adficia et libertates, cum pertinenciis, ad honorem Dei per personas dicti regni Angliae regi possint et defendi et amodo gubernari. Insuper sanctitati vestrae placeat, intencionem vestram super peticionem nostra sine morosa dilacione nobis per litteras vestras sanctas significare, intelligentes pro certo, quod negligere non intendimus, quin labores nostros et operam in causis supradictis pro remedio oportuno et correccione debita faciendis celeriter apponamus. In quorum testimonium litteris istis patentibus sigilla nostra apposuimus. Dat. in pleno Parliamento apud Westmonasterium 18 die Maii, anno graciae 1343.

Qualiter rex Angliae scripsit papæ pro eodem negocio.

SANCTISSIMO in Christo ² patri, domino Clementi, divina providencia, sacrosancta ³ Romana Ecclesia summo pontifici, Edwardus, ⁴ eadem gratia, ⁵ rex Angliae et Franciæ, et dominus Hyberniae, devota pedum oscula ⁶ bono-

¹ L. possumus, cum Tr. ² Patri ac domino, domino Clementi, Tho. Wals. p. 250. ³ Romanæ ac universalis ecclesiæ W. ⁴ Ejusdem W. ⁵ Rex Franciæ & Angliæ, & W. ⁶ Beatorum W.

rum.

A. D. rum. Pensata sedis apostolicae clemencia, quæ de fomento
 1343. devocationis Christi fidelium, et animarum salute, solet esse
 summe sollicita, non quærens quæ junt sua, sed quæ sunt po-
 cius Ihesu Christi, tenet probabiliter nostra fiducia, quod ve-
 stra maturitas in specula celsitudinis apostolicae, præ clarita-
 te meritorum et sciencie, divinitus jam erecta, ea, quæ de-
 cus ecclesie et devocationem plebis attenuant, ac animarum et
 rerum pericula comminantur, curabit misericorditer resor-
 mare. In publicam autem non ambigimus noticiam ¹ perve-
 nisse, qualiter, ab exordio nascentis ecclesie in regno nostro
 Angliae, progenitorum nostrorum regum Angliae, et procerum
 ac fidelium ² digni regni, digne recolendi prioritas propter di-
 vini cultus augmentum construxit ecclesias, et ipsas ³ am-
 plius dotavit possessionibus, ⁴ privilegiis communivit, ⁵ et⁶ po-
 nens in eis ministros ydoneos, qui fidem catholicam in subje-
 ctis sibi linguis, et populis ⁶ fideliter propagarunt, per quo-
 rum curam et sollicitudinem vinea Domini Sabaoth in cul-
 tu et fructu ibidem mirifice fœcundavit; sed quod dolendum
 est, ipsius vineæ propagines degenerantur in labruscas, et ex-
 terminant ⁷ illam apri de silva, singularesque fera depascunt
 eam, ⁸ dum imposiciones et provisiones sedis apostolicae, que
 solito gravius invalescunt, ipsius peculium, contra piam volun-
 tatem et ordinacionem donatorum, manus occupant indigno-
 rum, et præsertim exterorum, et ejus dignitates et beneficia
 pinguia personis conferuntur ⁹ indignis ac¹⁰ alienigenis, ple-
 rumque nobis suspectis, qui non resident in dictis beneficiis, et
 vultus commissorum eis pecorum non agnoscunt, linguam non
 intelligunt, sed, animarum cura neclecta, velud mercenna-
 rii solummodo temporalia lucra querunt, et sic diminuitur

¹ Provenisse, W. ² L. cum W. dicti regni, digne reco-
 lenda. At in Tr. recolende non recolendi. ³ Amplis W.
⁴ Et privilegiis W. ⁵ Deest W. ⁶ Fœliciter peregerunt,
 per W. ⁷ Eam W. ⁸ Dum per imp. W. ⁹ Desunt W.

Christi

Christi cultus, animarum cura necglitur, subtrabitur hospitalitas, ecclesiarum jura depereunt, ruunt adicia clericorum, attenuatur devocio populi, clerici dicti regni, viri magna litteratura et conversacionis honesta, qui curam et regimen possent salubriter peragere, et forent pro nostris et publicis consiliis oportuni, studium deserunt, propter promocionis congrua spem ablatam, quae divina scimus non esse placita voluntati. Quinimmo grave nostrum et fidelium nostrorum versatur in prajudicium et ² inestimabile periculum, nisi super hoc cicias et consulcias caveamus. Nam jus patronatus, quod nos et fideles nostri in talibus optinemus beneficiis, eneratur, curia nostra, in qua duntaxat causa super jure patronatus dictorum beneficiorum tractari debent, deluditur, et sic jura corona nostrae tam probrose quam dampnose depereunt, et regni thesaurus ad extraneos, ne dicamus nostros malivolos, asportatur, subtili forsitan conjectura, ³ et regni depresso sacerocio, ⁴ et arrarii exhausto thesauro, redditur regnum debile in adversis, quae singula, et alia, quae ex præmissis sequuntur, incommoda, ⁵ fuerunt coram nobis in parliamento nostro generali ⁶ per communitatem dicti regni palam exposita, unanimi et ferventi petizione subjuncta, ut predictis dispendiis, quae ⁷ predictæ communitati videntur intollerabilia, celeriter occurramus. Nos autem Anglicanæ depressionem ecclesia, et exheredacionem ⁸ corona regia, ac mala predicta, quae dissimulata diuicius adicerent verisimiliter graviora, patulo cernentes intuitu, ad vos, ⁹ successorem apostolorum principis, qui ad pascendum, non ad tondendum, oves dominicas, ac ad ¹⁰ confirmandos, non ad deprimendos, fratres suos man-

A. D.

1343.

¹ Possent sibi salubriter *W.* ² Ineffabile *W.* ³ Ut *W.*
⁴ Et ejus exhausto t. reddatur regnum debilius *W.* ⁵ Fuerunt nuper coram *W.* ⁶ Pro communitate *W.* ⁷ Dictæ *W.* ⁸ Coronæ nostræ, ac *W.* ⁹ Successores *W.* ¹⁰ Confirmandum, & non ad deprimendum *W.*

A. D. datum à Christo suscepit, ista deferimus, votivis affectibus
 1343. supplicantes, quatinus, præmissis debite ¹ ponderatis, ac con-
 siderato, quod de jure creandi sunt de vico populi magistra-
 tus, et, juxta dictum prophetæ, dandi sunt ² de sedentis loco
 populi munitores, quod per bonos apostolos legitur esse factum,
 dum gentibus viros linguarum suarum habentes noticiam
³ transmiserunt; pensata eciam devotionis plenitudine, qua
 domus nostra regia, et cleris et populus dicti regni persi-
 runt altenus in obedientiam dictæ sedis, propter quod non ha-
 beret paternus affectus eis onera et gravamina cumulare, ⁴ ve-
 litis", ut pater filii thesaurizans, ⁵ alleviare dictarum im-
 positionum, et provisionum, ac onerum, ⁶ jam per sedem apo-
 stolicam invalescencium, gravitatem, permittentes ulterius,
 ut patroni patronatus sui solacium non amittant, ecclesiæque
 cathedrales et aliae dicti regni liberas elecciones et earum ef-
 fectum habeant, quas quidem ecclesias dicti progenitores no-
 stri dudum ⁷ in singulis vacacionibus earundem personis ydo-
 neis jure suo regio libere conferebant, et postmodum, ad ro-
 gatum et instanciam dictæ sedis, sub certis modis et condicio-
 nibus concederunt, quod elecciones fierent in dictis ecclesiis
 per capitula eorundem, ⁸ quæ suas dictis capitulis elecciones
 adimit supradictas, et nobis jus et prærogativam, quæ, juxta
 formam dictæ concessionis, nobis competunt in hac parte, pro-
 pter quod, juxta legem dicti regni nostri, ex quo lex in con-
 cessione posita non ⁹ servatur, concessio ¹⁰ resolvitur, et res-
 statum revertitur in primævum super præmissis. Itaque di-

¹ Ponderatis ac consideratis, *W.* ² De eodem loco po-
 puli vinitores, quod per beatos Apostolos *W.* ³ Trans-
 sumpserunt, *W.* ⁴ Deest *W.* ⁵ Allevians *W.* ⁶ Tam *W.*
⁷ Deest *W.* ⁸ Quæ concessio fuit per sedem apostolicam
 ex certa scientia confirmata. Sed contra formam conce-
 ssionis & confirmationis prædictarum, dicta sedes per re-
 servationes & provisiones suas dictis capitulis *W.* ⁹ Ob-
 servatur, *W.* ¹⁰ Revolvitur, et rei status *W.*

gnetur, quæsumus, vestra benignitas, ad honorem Dei et salutem animarum, necnon ad ¹ tollenda scandala, præjudicia prælibata, festinum et salubre temperamentum apponere, ut nos et ² nostri, personam vestram sanctissimam et sanctam Romanam Ecclesiam revereri cupimus ut debemus, cessantibus dictis malis intollerabilibus, in paterna vestra dilectionis dulcedine quiescamus, revirescat ³ vestra devocio per ostensam nobis pia moderationis vestra clemenciam recreata. Conservet vos altissimus ad regimen ecclesie sua sanctæ per tempora prospera et longava. Dat. apud Westmonasterium 26 die Septembbris anno regni nostri Francie 4. regni vero nostri Anglia 17.

A. D.
1343.

Commissio nunciorum ad curiam Romanam transmissorum,
et qualiter rex scripsit delegatis ac notariis graciarum
domini papæ, et Vic. suis.

UNIVERSIS, presentes litteras inspecturis, Edwardus &c. Salutem. Noveritis, quod cum, ob reverenciam sanctissimi in Christo patris domini Clementis, divina providencia, papæ 6. et sedis apostolicae legatorum, et ad laboriosam instanciam reverendorum patrum ⁴ P. Penestrini et A. Tusculani episcoporum, ad nos nuper, dum eramus in Britannia, pro reformatio[n]e pacis inter nos et consanguineum nostrum Philippum de Valesio, per dictum summum pontificem specialiter transmissorum, quædam treuga inter nos et dictum Philippum sub certa forma inita sit et formata, et eciam, inter alia, concordatum, quod, circa festum sancti Joannis Baptista proximo futurum, mittantur ex utraque par-

¹ Tollendum scandala & præj. *W.* ² Nostri, qui personam *W.* rectius. ³ Vestraque devotio *W.* ⁴ Sive Petri Palestrinæ et Annibaldi Tusculani &c. Vide Barnesii Vit. Edv. III. p. 313. Vide item infra ad p. 378.

A. D. te ad curiam Romanam solennes nuncii, cum potestate sufficienti ad tractandum coram dicto domino summo pontifice, non ut papa, vel ut judice, sed ut persona privata, et amico communi, de pace et finali concordia inter nos et dictum Philippum per Dei gratiam reformanda. Nos, volentes ea, que in hac parte condicta fuerant ac promissa, quatenus ad nos attinet, observare, ac de fidelitate et circumspetione provida venerabilis in Christo patris &c. ac dilectorum et fidelium nostrorum &c. plenam fiduciam optinentes, ipsos 6. 5. 4. et 3. eorum nuncios et procuratores nostros facimus et constituiimus speciales; dantes et concedentes eisdem 6. 5. 4. et tribus eorum plenam potestatem et mandatum speciale, ad tractandum coram dicto summo pontifice, non ut judice, sed ut privata persona, et amico communi, non in forma nec in figura judicii, sed extra judicium amicabiliter cum procuratoribus partis adversa super jure, quod habemus, vel habere poterimus, in regno, et ad regnum et coronam, Francie, necnon super quibusdam dominiis, et dignitatibus, et honoribus, terris, possessionibus et juribus, ad nos quocunque jure vel colore et titulo pertinentibus, de quibus inter nos et dictum Philippum dissencionis vel controversiae materia est suborta, vel poterit suboriri. Ac eciam insuper universis et singulis questionibus, querelis, controversiis, arrestiis, demandis et debatis, actionibus realibus, personalibus atque mixtis, ac litibus et processibus super hiis dependentibus, quae mutuo competunt vel competere poterunt, necnon super omnimodis dampnis et injuriis, hinc inde tam in terra quam in mari datis et illatis, et expensis interesse, quae exigi poterunt hinc inde, et generaliter super omnibus dissencionibus et guerrarum commotionibus, inter nos et ipsum exortis, et tam super praedicto regno et jure, nobis ad dictum regnum et coronam Francie competentibus, quam praedictis aliis universis et singulis concordandis, pacificandis, componendis, et pacem

A. D.
1343.

perpetuam et finalem concordiam ineundis. Eaque sic contracta, concordata, pacta, composita, transacta fuerint quacunque securitate firmandis, ac securitatem, quæ à nobis fieri debeat in hac parte, stipulandi et recipiendi, et omnia alia et singula faciendi et exercendi, quæ in præmissis necessaria vel oportuna fuerint, eciā si mandatum exigant speciale. Promittentes, pro nobis et heredibus nostris, nos ratum et gratum ¹ habituri quicquid per dictos nostros procuratores et nuncios 6. 5. 4. tres eorum, actum vel gestum fuerit in præmissis et quolibet præmissorum. In cuius rei &c. Dat. &c. anno regni nostri Angliae 17°. reg. vero n. Francie 4°. Scripsit autem Rex Angliae delegatis ac notariis graciarum domini papæ, et vicecomitibus suis, sub hac forma: *Edwardus &c. delegatis, subdelegatis, executoribus, subexecutoribus graciarum, personis alienigenis de beneficiis ecclesiasticis regni nostri Angliae, vacantibus vel vacaturis, per sedem apostolicam concessarum, ac ipsis alienigenis, et procuratoribus, ac nunciis, et eorum substitutis, ac notariis publicis, et omnibus fidelibus suis salutem. Quia provisiones, per sedem apostolicam ² excessimus solito personis alienigenis, de beneficiis ecclesiasticis regni nostri Angliae hiis diebus, ne dum in depauperationem dicti regni, et diminucionem divini cultus ibidem, sed in nostri et juris coronæ nostra regiae intollerabile præjudicium, et exheredacionis nostræ et subditorum nostrorum periculum manifestum, ac diminucionem et enervacionem juris patronatus et advocacionis, ad nos et fideles nostros in hac parte spectantium, cedere dinoscuntur, (ex quibus, nisi Deus avertat, gravia timeri possunt discrimina provenire) Nos, ad instantissimam requisitionem communitatis dicti regni nostri, in parliamento nostro, apud Westmonasterium in quindena Pasce ultimo præterita convo-*

¹ F. habituros. ² F. concedi solitæ.

A. D. cato, nobis factam, de consilio et assensu comitum, baronum,
 1343. iusticiariorum, et aliorum fidelium nostrorum, ibidem tunc
 existentium, volentes tantis periculis occurrere, et conatus
 eorum, qui advocationes et jura corona nostra regiae nituntur
 præripere, pro viribus, ut constat, refrenare, vobis, super omni,
 quod nobis foris-facere poteritis, prohibemus, ne vos delega-
 ti, subdelegati, executores, subexecutores, hujusmodi graciae
 per vos vel alios exequamini, nec vos alienigenæ, procurato-
 res, et substituti, et nunci, ipsas graciae prosequamini, ¹ ne
 vos notarii super ipsis graciis, vel aliquibus factis, ipsas pro-
 visiones seu processum eorum concernentibus, instrumenta pu-
 blica vel prothocolla faciatis, nec vos aliquando fideles nostri
 dictis alienigenis, vel eorum procuratoribus, nunciis, aut eo-
 rum substitutis, delegatis, subdelegatis, executoribus, sub-
 executoribus, notariis, in hac parte pareatis, vel aliquatenus
 intendatis. Nec vos vel vestrum aliquis quicquam in
 hac parte faciatis, vel attemptetis per vos vel alios publice
 vel occulte, quod in præjudicium dignitatis et juris nostri re-
 gii, ac enervacionem et diminucionem juris, patronatus et
 advocationis, nobis et fidelibus nostris competencium, possit
 aliqualiter redundare. Teste &c. anno ut supra. Scriptit
 quoque Rex Vic. sub hiis verbis: Rex Vic. &c. Pra-
 cipimus tibi, firmiter injungentes, quod in singulis locis in-
 fra ballivam tuam, ubi expedire videris, publice proclaimari,
 et ex parte nostra firmiter inhiberi, facias, ne quis, cujuscun-
 que status seu condicionis fuerit, sub gravi forissactura nostra,
 infra regnum nostrum Anglie deferat litteras, bullas, pro-
 cessus seu instrumenta aliqua, nobis, seu populo nostro, præju-
 dicitalia, seu quicquam aliud, quod in laisionem corona et digni-
 tatis nostra, seu dicti populi nostri præjudicium, cedere va-
 leat, archiepiscopis, episcopis &c. in regno nostro Anglia

I F. nec.

¹ libe-

¹ liberandis. Et quod nullus ea aliquo modo, sine mandato A. D.
nostro speciali, sub forisfactura predicta, recipere presumat,
et omnes, quos, contra proclamationem et inhibicionem pre-
dictas, bullas, processus seu instrumenta aliqua, nobis seu po-
pulo nostro prajudicialia, seu quicquam aliud, quod in nostri
seu populi nostri prajudicium cedere valeat, deferentes inve-
neritis, ea ab ipsis capias, et corpora hujusmodi deferencium
capi et arestari, et in personis nostris salvo custodiri, facias,
donec aliud inde praceperimus &c. Teste &c.

Qualiter papa scripsit regi, quia nuncios ad curiam non
misit.

CLEMENS episcopus &c. karissimo in Christo filio A. D.
Edwardo, regi Anglia &c. Serenitatis tua regiae lit-
teras, nobis per dilectos filios Michaëlem de Northburgh ca-
nonicum Lichfeldensem, et nobilem virum Nigellum de Lo-
ring militem, nuncios regios, presentatas, (per quas, inter
cetera, te, fili karissime, excusabas, quia dilectos filios nobi-
les viros Henricum de Lancastria comitem Derby, et Bar-
tholomeum de Burghass, prout alias ordinatum extiterat, ad
nostram preficiam non mittebas) benignitate recepimus
consueta, et intellectis plenius, quae continebantur in eis et
illis, nichilominus ² que predicti nuncii, presentibus venera-
bilibus fratre nostro Willermo episcopo Norwicensi, et dilecto
filio magistro Johanne de Ossord decano ecclesie Lincolnien-
sis, nobis super causis, quae ad defitendum à missione nuncio-
rum ipsorum movebant, ex parte tua celitudinis exponere
curaverunt, satis de hujus tui mutacione propositi fuimus ad-
mirati, considerantes, causas ipsas, per predictos nuncios ex-

¹ F. liberanda. ² quod que sane valet. alioqui
quia fortean malit nonnemo.

A. D. ^{1344.} *positas, non sic existere, si in libra recti deducantur judicii, efficaces, quod, attentis hiis, que (ut regalis novit excellencia) tractata fuerant, à priori laudabili proposito te retrahere debuissent. Profecto, fili dilectissime, quanto nobis, qui regis pacifici vices ¹in fratris licet immeriti gerimus, inter cunctos fideles omni tempore debet existere pax acceptata, tanto econtrario discordia inter illos, præsertim ex quorum discidio animarum pericula, strages et excidia; ac bonorum disspendia innumerabilia, necessario proveniunt, est proculdu-
bio displicibilis et exosa, maxime temporibus istis, quibus con-
tra Turcos, in transmarinis partibus constitutos persecuto-
res et blasphemos Christiani nominis, qui fideles illarum par-
cium, sine sexus et ætatis delectu, crudeliter, in nostri crea-
toris contumeliam, et tocius Christianitatis obprobrium, op-
primunt, et eorum sicientes sanguinem, in ipsos inhumaniter ferali rabie debacantur, et quam plures, zelo fidei et pia
devotionis affectu accensi, se ad repellendam dictorum infide-
lium proterviam, et confortandam ac corroborandam fidelium
impotenciam, viriliter et utiliter accingebant, qui, occasione
guerræ, si eam inter te et karissimum in Christo filium no-
strum Philippum, regem Franciæ illustrem, moveri (quod ab-
sit) contigerit, non sine magno Christianitatis disspendio, et
animarum periculo, verisimiliter extimatur, à tam utili, et
Deo grato, proposito retrahantur. Ideoque diligencius at-
tententes, quod ex parte mutua, præter alia varia commo-
da, Christi negocium promoveri posset felicius, et ex guerra
prædicta periculosius impediri, Nos, vias omnes, per quas ad
pacem quomodolibet pervenire poterat, perquirentes, post la-
bores diversos, quos voluntarie, multis aliis negotiis arduis
prætermisssis, ut pax inter te, fili karissime, et prædictum re-
gem Franciæ posset haberi, duximus subeundos, adbuc nos*

I F. in fratrem licet immeritum.

offe-

offerebamus, paratos, si præfati comes et Bartholomeus de A. D.
intencione tua, sicud scripseramus et condictum fuerat, in- 1344.
structi venissent, non parcentes laboribus et sumptibus, nec
calores vel frigora, seu passiones alias temporis, formidan-
tes, amore tam fructuosa pacis, tam Deo placabilis, et ne-
dum utilis, sed ⁱn necessitate, prædicto negocio transmarino to-
tis viribus fideliter et sedule laborare. Quo circa magnifi-
cenciam regiam plenis deprecamur affectibus, et rogamus
attente, quatinus, hiis, et contentis in aliis nostris litteris,
dicti negotiū transmarini statum plenius describentibus, intel-
lectu pio et benigno collectis, et intra claustra tui pecto-
ris diligencius recensitis, non ad guerram, ad quam te pa-
rare plures afferunt, quod credere non vallemus, maxime pro-
pter treugas dudum initas, juramento, prout celsitudo regia
non ignorat, firmatas, adhuc usque ad festum beati Michaë-
lis proximo futurum, et abinde inantea per annum unum,
continue duraturas, sed pocius ad pacem, mundo desiderabi-
lem, effectualiter te disponas, treugas ipsas, quas (prout ha-
bet relatus quorundam displicibilis) aliqui de parte tua in-
fringere moluntur, facias inviolabiliter (sicut decet hone-
statem regiam) observari; cum et præfatus rex Franciæ, cui
observacionem treugarum ipsarum, et quibusdam aliis tra-
 datum prædictum tangentibus, per venerabilem fratrem no-
strum Guydonem episcopum Edwen seriosius scripseramus,
nobis rescripsit, se velle prædictas treugas servare, et, quan-
tum in eo erat, hucusque inviolabiliter observasse, et quod in-
ibi tu nuncios tuos ad nostram præsenciam destinares, ipse
suos mitteret, super hiis, quæ scripseramus eidem, plenius in-
formatos. Ceterum super illa dispensacione, quam, ne desi-
derata pacis obstatum præbere valeat, et ex aliis certis et
rationabilibus causis, de præsenti non concedimus, nos habeat

ⁱ L. cum Tr. necessariæ.

A. D. regalis excellencia, quæsumus, excusatos. Dat. Avinion. 10.
1344. kl. Aprilis, anno 3°.

Anno Domini 1344. 15. die Novem. dominus papa fecit unum principem in consistorio publico, ubi maxima fuit populi pressura; et in creacione illius assumpsit pro themate, dicens, *faciam principem super gentem magnam*, et optime prædicavit et prosequebatur materiam, et, qualiter ad ipsum pertinuit, hujusmodi creacio optime tetigit. Et fuit ille, qui creatus fuit, unus ex ambassiatoribus regis Franciæ. vocabatur dominus Ludovicus de Hispania. et nominavit ipsum, *principem fortunæ sive insularum fortunatarum*. Et illo die papa fecit magnam sollennitatem, et tenuit magnum festum. Et die sequenti princeps ille tenuit festum sollenne apud fratres prædicatores. Factum utique laude dignum fuisset, si pacificam possessionem contulisset. Sunt enim prædictæ insulæ 9. vel 10. et in illis insulis sunt homines, qui non sunt Christiani nec Saraceni, sed vivunt sicut bestiæ, et incedunt nudi, et blada ibi crescunt non seminata, et panem suum scindunt cum lapidibus, et cum talibus armis pugnant, quia non habent ferrum, neque cultellos, nec alia arma. Et ibi crescunt arbores, quæ habent in longitudine 115. pedes.

A. D. Qualiter Rex Angliae declaravit treugas per Philippum violatas, et ipsum ab observacione illarum fore inmunem.
1345.

REX omnibus, ad quos præsentes litteræ pervenerint, Salutem. In publicam non ambigimus noticiam devenisse, qualiter, celebris memoria Karolo, Rege Franciæ, fratre serenissimæ dominae Isabellæ, regina Anglia, matris nostræ, viam universæ carnis ingresso, ¹ dicto regno ad nos, ut

¹ Dictoque regno Rob. Avesb. p. 115.

A. D.
1345.

ad proximum heredem masculum dicti regis tunc in huma-
 nis ¹ agentis, incommutabiliter devoluto, dominus Philippus
 de Valesio, filius avunculi dicti regis, et sic ipsum in gradu
 remociori consanguinitatis attingens, dictum regnum, dum
 eramus in annis ² minoribus constituti, sibi per potentiam con-
 tra Deum et justiciam usurpavit, et sic illud detinet occupa-
 tum, invadens ulterius, vastans, et occupans terras nostras
 in ducatu nostro Aquitannia, et contra nos Scotis rebellibus
 nostris se adjungens, et alias ³ ad nostri nostrorumque subver-
 sionem tam in terra quam in mari ⁴ laborans pro viribus et
 initens. Et ⁵ licet vero, pro vitandis dampnis inextimabi-
 libus, quæ timentur ex ⁶ communicacione guerra inter nos et
 ipsum posse verisimiliter provenire, obtulerimus præfato Phi-
 lippo plures amabiles vias pacis, non sine magno nostrorum
 jurium detrimento, ut sic contra blasphemos ⁷ Christiani" no-
 minis, in sancto passagio transmarino, possemus, sicut cupi-
 mus, intendere guerræ Christi, ⁸ qua necglitur, proth do-
 lor! in ignominiam non modicam milicia Christiana; ⁹ ipse
 tamen, vulpina calliditate diu sub incerto nos protrahens, ni-
 chil nobis facere voluit in ¹⁰ effectum, sed semper pendentibus
 simulatis tractatibus cumulavit per amplius mala malis. Pro-
 pter quod, donum Dei, qui nobiscum in devolucione dicti re-
 gni suam mirificavit graciam, nolentes necligere, sed volen-
 tes, ut ¹¹ constat, circa recuperanda et defendenda jura no-
 stra hereditaria, sub spe cœlestis auxilii, et justicia nostra fi-
 ducia, laborare, ex quo per oblatas vias pacificas ¹² proficere
 nequivimus, impellente necessitate, vim armatam induimus,

¹ Agentem, *A.* ² Junioribus *A.* ³ In nostri & nostro-
 rum subv. *A.* ⁴ Atque sic etiam reponend. apud Avesburien-
 sem, ubi laborata perjuribus legitur. ⁵ Licet nos, pro *A.*
⁶ Commocione *A.* ⁷ Deest *W.* ⁸ Qui *A.* ⁹ Ipse, cum
 vulpina *A.* ¹⁰ Effectu, *A.* ¹¹ Convenit, *A.* ¹² Perfi-
 cere *A.*

A. D. venientes Britanniam pro reformatis¹ illatis, et pro pul-
 1345. sandis inferendis nobis, per eum injuriis, et juribus nostris
 hereditariis obtinendis, volentes pocius ad succursum nobis ad-
 hærencium sibi patenter occurrere, quam comminata nobis
 pericula in laribus expectare. Et cum ibidem in expedicio-
 ne guerræ nostræ ageremus, supervenerunt² reverendi patres,
 P. ³Penestimus et A. Tusculanus episcopi, Cardinales, san-
 ctissimi in Christo ⁴ patris domini Clementis pape 6. et sedis
 apostolicae nuncii, de treugis cum præfato Philippo ad tempus,
 infra quod coram dicto domino summo pontifice tractari posset
 de pace finali, ineundis, ex parte ejusdem⁵ domini⁶ summi
 pontificis nos rogantes, ⁷adicientesque, quod præfatus⁸ do-
 minus⁹ summus pontifex crederet invenire viam, per quam
 pax posset comode reformari, ¹⁰et¹¹ sub spe pacis bona, per
 sanctam mediationem suam facienda, specialiter ob ipsius do-
 mini summi pontificis dictaque sedis reverenciam, ¹²consensi-
 mus dictis treugis, et propter hoc nuncios cum potestate suffi-
 cienti ad præsenciam suam destinavimus, fueruntque treuge-
 sic inita inter nos et dictum Philippum, ita quod servaren-
 tur ubique infra potestatem parcium, et specialiter in ducatu
 Britanniae, inter nos et ipsum Philippum, et adhærentes nobis
 vel sibi, eciam si jus in dicto ducatu¹³ se habere prætendant.
 Et¹⁴ quod coadjutores et alligati parcium remanerent in tali
 possessione rerum et bonorum, qua fuerant tempore treugarum
 initiarum, et sub aliis modis et conditionibus expressis
 plenius in eisdem; ¹⁵et sic cum, spe pacis arridente, iub di-
 ctarum treugarum fiducia, redeuntes in Angliam, dimisis-

¹ Illatis, propulsandis & inferendis A. ² Venerandi A.
³ Penestrinus A. Vide supra ad p. 369. ⁴ Patris nostri
 Domini Papæ Clementis 6. A. ⁵ Abest A. ⁶ Adientes,
 quod A. ⁷ Deest A. ⁸ Omittit A. ⁹ Consentimus, A.
¹⁰ Prætenderant se habere. Et A. ¹¹ Quod omnes co-
 adjutores A. ¹² Et cum sic, spe A.

paucis ministris ¹ nostris in Britania pro regimine dictarum parcium et coadjutorum nostrorum ibidem, ordinassemus A. D. nuncios nostros ad dicti domini summi pontificis præsenciam, 1345. pro tractatu pacis, prout condicatum fuerat, transmittendo, supervenerunt nobis nova certa, non leviter pungencia mentem nostram, de morte videlicet quorundam nobilium nobis adhærencium, captorum in Britannia, et de speciali præcepto dicti Philippi Parisius ignominiosa morti, contra formam dictarum treuarum, tyrannice traditorum, necnon de strage et depopulacione magna fidelium ² et bonorum nostrorum in Britania, Vasconia et alibi, ac tractatibus subdolis et occultis cum alligatis et subditis nostris habitis, quos sic à nobis auferre et sibi attrahere nitebatur, ac aliis de facili non numerandis injuriis et ³ flagiciis, contra dictas treugas, per partem præfati Philippi tam in terra quam in mari factis et attemptatis, per quas dictæ treuga noscuntur per partem dicti Philippi notorie dissolutæ; et licet, treugis per culpam dicti Philippi sic dissolutis, potuissimus, sicud adhuc de jure possumus, guerram contra eum statim licite resumpsisse, ad vitanda tamen guerrarum discrimina, volentes primitus experiri si possemus reformatiōnem attemptatorum hujusmodi ⁴ amabiliter optinere, misimus diversis vicibus ⁵ diversos nuncios nostros ad ipsius domini summi pontificis præsenciam, tam ad tractandum de pace prædicta, quam ad petendum reformatiōnem attemptatorum prædictorum, statutos terminos ad sic tractandum pluries prorogando, reservata nobis semper libertate resumendi guerram, per culpam ⁶ præfati Philippi nobis, ut prædictetur, adquisita. Et quia jam ⁷ elapsi sunt statuti termini ad tractandum, et adhuc nulla via pacis rationabilis nobis, seu dictis nunciis nostris, est aperta, nec idem

¹ Deest A. ² Et locorum nostrorum A. ³ Fallaciis, A. ⁴ Amicabiliter A. ⁵ Deest A. ⁶ Dicti A. ⁷ La-
psi A.

A. D. *Philippus attemptata prædicta in aliquo reformare curavit,*
 1345. *licet per litteras¹ dicti summi pontificis, super hoc sibi missas,*
rogatus fuisse et monitus, sicud idem dominus summus pon-
tifex per litteras suas nobis scripsit, sed semper multiplican-
tur contra nos tirannide conspiraciones et² alliganciæ, in sub-
versionem³ nostrum, per præfatum Philippum, contra formam
dictarum treugarum, subdole machinata, ut taceamus de ex-
cessibus per⁴ nuncium dicti summi pontificis, pridem⁵ pro
conservacione treugarum prædictarum missum in Britaniam,
perpetratis, qui, quod sedasse debuit, dissidium propencius ex-
citavit, non conservatorem treugarum, sed partem contra nos
et nostros pocius se ostendens: super quo idem dominus sum-
mus pontifex, salva pace sua, remedium non adhibuit, licet
super hoc fuisse, ut decuit, requisitus: penes Deum et⁶ ho-
mines excusari debemus, si⁷ illatas nobis et injurias, cum
aliud non reperiamus remedium, propulsemus, præsertim⁸ cum
certam justissimam et mundo notissimam habeamus. Et ideo
reputantes, sicut sunt, treugas prædictas, ex causis prædictis,
quas scimus, et, pro loco et tempore, probare volumus, esse
veras, et præfatum Philippum,⁹ adhærentes sibi, maxime in
dicto ducatu Britania¹⁰ prætendens se jus habere, fore¹¹ dis-
solutas, nosque ab¹² earum["] observacione liberos et exutos,
præfatum Philippum, ut violatorem dictarum treugarum, ac
inimicum et persecutorem nostrum capitalem, et regni nostri
Franciæ occupatorem injustum, et aliorum jurium nostrorum
temerarium invasorem, sicut impellit necessitas, diffidamus,
protestantes, nos nolle quicquam in offendam, quod absit,¹³ ipsius

¹ Dicti Domini summi A. ² Allegaciones, A. ³ Nostram, A. ⁴ Nuncium hujusmodi Domini Summi A. ⁵ De A. ⁶ Hominem A. ⁷ Illatas nobis vim & injuriā, A. ⁸ Cum causam justissimam A. ⁹ Et adhærentes A. ¹⁰ Prætendentes A. ¹¹ Dissolutos, A. ¹² Deest in A. ¹³ In ipsius A.

A. D.
1345.

domini summi pontificis, vel sedis apostolicae, quos revereri
cupimus in omnibus ¹in omnibus", ut debemus, nec in ali-
cujus injuriam attemptare, sed solum cum ordinato modera-
mine jura nostra prosequi, et defendere nos et nostra; est ta-
men semper intencionis nostra, pacem racionabilem ² amabi-
liter admittere, cum eam habere poterimus bono modo. Hæc
autem, quæ, propter defectum remedii, facimus et inviti, di-
cto domino summo pontifici præfatisque Cardinalibus, per quo-
rum mediationem dictis treugis ³consensimus, significare du-
ximus, per eos, ut personas medias, parti alteri ulterius in-
timanda. Et ne fama volatilis, fictis et detractoriis condu-
cta relatibus, ⁴vobis in hac parte aliud de nobis sentire fa-
ciat, ⁵vel amicorum corda perturbet, puram et ⁶justam fa-
di veritatem vobis duximus explicandam, universitati vestrae
nostram recommendantes innocenciam et justiciæ ⁷veritatem.
Dat. apud Westmonasterium 14. die Junii, anno regni nostri
Angliae 19. regni vero ⁸"nostri" Franciae sexto.

Qualiter rex Franciae scripsit David Regi Scocie.

A. D.
1346.

HOC anno rex Angliae Edwardus, congregato
magno exercitu, transito prospere mari, apud
Hogges in Normannia applicuit, ante cujus adventum
rex Franciae Philippus direxit litteras suas Scotorum
regi David, in Gallico ut subsequitur continentes.
Karissime ac dilectissime consanguinee, litteras vestras ami-
cabiles cum immenso incolmis status vestri gaudio, quem
nobis significastis, recepimus, et vobis scire facimus, quod nos,
regina, liberique nostri, cum præsentes de curia nostra ema-
narunt litteræ, soßitate (laudetur Deus) gaudebamus et sa-

¹ Dele. Et quidem defunt in A. ² Amicabiliter A.
³ Consentimus, A. ⁴ Vos A. ⁵ Vel aliquorum corda
A. ⁶ Nudam A. ⁷ Comunitatem A. ⁸ Deest in A.

A. D. lute. *Et hoc in veritate intelleximus, quod rex Anglia ad 1346. gravandum nos et nostros in regno nostro festinum adventum maturare intendit, nobisque videtur, amantissime ac dilectissime, quod cum illis, qui ad partes nostras venire præsumunt, conquirendi patriam suam, vel dampnum, quod nunquam recuperare poterit, inferendi, emolumentum consequi poteritis non exile.* Idcirco, *præcarissime Rex, forciori modo, quo valetis, parare vos satagite.* Aliás enim tempus tale contra dictum regem Angliae, inimicum nostrum, arridere non videmus, qui, sicut nostis, in tantum inhonerare, dampnificare vos nititur et gravare. *Quæ revera oblivioni tradere non debetis, et certos vos esse volumus, ¹est vero*, quod ad partes nostras, sicut per suum apparatum apparet bellicum, applicuerit, vel non tantam in Angliam cum armatorum copia ²transmitteremus classem, qua, Dei nostrique mediante suffragio, ipsum subicere meditamur. Vos itaque requirimus, et, in quantum sufficimus, exoramus in fide et dilectione, tam per consanguinitatem, quam per alligancias inter nos et vos habitas, nobis debitatis, et aliter, quatinus in præsenti articulo omnem diligenciam vestram et curam apponere nullatenus omittatis. Vice namque præsenti, divino favente auxilio, nos et vos ad nostrum propositum deveniemus et intencionem, sicut pro vobis faceremus. Papæ scripsimus ad finem, quod decimas petitas possidere valeatis. Insuper et pro comite marchia, prout fuimus requisiti, eidem cum affectione scribere curavimus non exili. Dat. apud hospitale de Mesy 20. die Junii. Nostro karissimo ac dilectissimo consanguineo regi Scociae. Idem vero Philippus, postquam rex Angliae aput portum de Hogges terram arripuit, prædicto David sine mora litteram in Gallico direxit sub hac forma: *Karissime ac dilectissime con-*

1 F. delend. Sed in Tr. verum est pro est vero. 2 F. transmitteremus.

sanguinee, verum est, quod rex Angliae ad partes regni nostri versus Constanciem jam applicuit, et juxta navigium suum moram trahit, remansitque patria Anglia vacua praesidio et immunita. Nam major pars exercitus sui cum ipso est, altera pars in Vasconia, et altera in partibus Flandriae et Britannia divisa est. Iccirco enim in Anglia forcium copia et armatorum esse non potest, cunctisque videtur, quod in tota patria Anglia si diligenciam vestram et curam apponere vultis, maximum sibi dampnum inferre potestis. Quocirca non nulli in immensum admirari non desinunt, quod aliter sibi dampnum nondum intulisti, nec insertis. nam magis emolummentum, quam in praesenti possidetis, nunquam habere potestis. Exoramus itaque vos et requirimus, super dilectione et alligancia habitis inter nos, quatinus, meliori modo et forciori quo valetis, ipsi ac toti patriæ suæ Angliae dampnum inferendi, cum tempus jam arrideat et punctum, vos ordinare curetis, et amorem promissionesque, quos penes nos habetis de corde et opere nobis, ostendatis. Et scire vos facimus, quod, si in Angliam suum maturaret regressum, confessim et sine dilacione aliqua classem nostram, cum armatorum copia (quia parata est, completa et munita) si regredieretur in Angliam per mare, ¹ transmittemus. Idcirco enim negociandi festinate et dampnificandi dictum regem, nostrum inimicum et vestrum, quia si negotium bene manucapere vultis, destruetis et conquiretis maximam partem patriæ suæ. Et scire nos faciatis de novis parcium vestiarum, et de statu vestro, quem prosperum faciat dominus noster. Spiritus sanctus vos custodi dire dignetur. Dat. apud sanctum Dionisium in Francia 22. die Julii. Nostro karissimo ac dilectissimo consanguineo regi Scociae.

I F. transmitteremus.

Qua-

A. D.
1346.

Qualiter rex Angliae et Franciae ante bellum de Cressi mutuo litteras transmiserunt.

RE X enim Franciae Philippus Anglorum regi Edwardo ante conflictum de Cressi per 12. dies in Gallico transmisit litteram, ut subsequitur continentem. *Philippus, Dei gracia, rex Franciae, vobis Edwardo, regi Angliae, veritatis cognicionem. Viis omnibus et modis, quibus potuistis, sine causa rationabili nobis guerram comovistis, veniendo et faciendo contra fidem et fidelitatem aligianciam, quibus nobis, sicut homo noster ligius, astricli estis. Et de novo, in proposito vestro irracionabili perseverantes, regnum nostrum Franciae cum exercitu vestro intrastis, concrematis, devastatis et deprædati estis patriam et populum nostrum et subditos nostros, et, si nullus resisteret, pejora, pro posse vestro, et mala malis indies nitimini cumulare. Quocirca nos, considerantes gravamina injusta et deprædaciones, quæ populo nostro et subditis nostris inferre non timuistis, et pro jure nostro et honore illibate conservandis, molestias populi nostri grave non modicum sustinemus, non in superbia et elacione, præsumptione, nec in fiducia potestatis gentis nostræ, sed et confidencia Dei et justicie, quas habemus, et quod guerra ista finem sorciatur breviorem, vobis scire facimus, quod, si vos, qui in elacione et præsumptione terram nostram intrastis, ausi fueritis et expectare vultis inter sanctum Germanum de pratis extra Parisius et vallem Girardi, vel inter Francam villam et Pontasium, proximo die Jovis, Sabatti, die dominica, vel die Martis proximo sequente, vel quo die assignato acceptare decreveritis, pugnandi contra nos et exercitum nostrum, una cum subditis nostris et amicis fortunam, quam nobis omnipotens donare dignetur, amplexabimur. Idcirco enim vos, qui terram vultis conquerere, si belum*

lum affectatis sicut afferitis, oblationem istam refutare non debetis. Et quod omnibus palam fiat, quod per nos mora prolixior fieri non contingat, locum communem, ubi tales exercitus Franciae et Angliae forma congrua et decente congressum habere poterunt, vobis capere offerimus et liberare. Et quod interim vos et gens vestra dampna, combustiones et depradaciones, quales facitis, non committatis. Et sine dilacione per litteras vestras super hiis voluntatem vestram nobis certificare curetis. Si enim per vos, qui multum (ut afferitur) bellum affectatis, oblatio praefata negligita non fuerit, sed acceptata modo prescripto conflictum possidendi, deficere non potestis. In quorum testimonio sigillo nostro magno litteras istas fecimus sigillari. Dat. apud sanctum Dionisium in Francia 14. die Augusti, anno gracie 1346.

Responsio Regis Edwardi.

PHILIPPE de Valesio, litteras vestras intelleximus, per quas nobis significastis, quod inter sanctum Germanum de Pratis extra Parisius, vel inter Franciam villam et Pontasium, die Jovis, sabbati, vel die dominica, vel Martis proximo sequentibus, contra nos et exercitum nostrum bellum committere vultis, et quod nos et gens nostra dampna, combustiones et depradaciones interim non committamus. Super quibus vos scire facimus, quod in fiducia Dei, et juris nostri clarissimi, quod in corona Franciae habere dinoscimur, quam in exheredacione nostra, contra Deum et justiciam, injuste occupare non formidatis, non in superbia et elacione, nec in presumpcione, regnum nostrum Franciae intravimus, ad terminandum guerram et nostrum bellum, versus te dirigentes iter nostrum; sed quia vos, qui bellum quasi ad placitum habere valuistis, pontes inter nos et vos sponte prosterni facitis, ne vobis appropinquare, nec aquam Secana, quo usque

A. D. que Pussiacum veniremus, pertransire possemus. Ibi enim
 1346. pontem, per vestros prostratum, reparari fecimus, et 3. die-
 bus, vos et exercitum vestrum per vos congregatum, ibidem
 præstolantes. Secundum enim voluntatem vestram ex una
 parte aquæ vel altera in eodem loco nobis obviaisse potuistis;
 sed hoc quidem facere, sicut evidenter appetet, sic vos à no-
 bis subtrahentes, votivum affectum non habetis. Quocirca,
 deliberato proposito, ex quo conflictum in immensum deside-
 ratum consequi non valemus, per regnum nostrum antedictum
 transeuntes ad confortandum amicos nostros et fideles, ad ca-
 stigandum nostros rebelles, quos injuste subditos vestros asseri-
 tis; et in dicto regno nostro pro expeditione guerra nostra
 continue morari intendimus, ad majus nostri commodum, quo
 valemus, et vestri dampnum et rebellium nostrorum. Si enim
 voluntatem congregandi contra nos, et, quos subditos ve-
 stros asseritis, salvos facere, sicut per litteras vestras appa-
 rere videtur, in praesenti de facto monstrare valetis: Deo
 vero propicio, quem pro communi Christianitatis comodo sum-
 me affectamus, ad resistendum vobis in campo, si veneritis,
 nos semper paratos invenietis, ex quo nullam rationabilem
 pacis viam tractare dignamini nec acceptare. Quo ad hoc
 enim, quod nobis locum et diem belli assignare decrevistis,
 consulti non sumus, nec volumus per vos taxari, nec sub con-
 dicionibus prædictis de vobis locum et diem belli acceptare,
 sed secundum modum nostrum proprium, et graciam nobis à
 Deo collatam, sicut rex in suo regno, nosmetipso taxare vo-
 lumus et ordinare. Dat. sub sigillo nostro *15. die Augusti,
 Anno regni nostri Francie 7º. et Angliae 20º.

¹ De bello inter reges Angliae et Franciae, apud Cressy com-
 missio.

* 17 al. et rectius, ut videtur. Vide cl. Barneſi Vit. Ed. III.
 p. 349. ¹ Deest hoc lemma in Tr.

A N O N Y M I
HISTORIA
 EDVARDI TERTII

ANTE HAC INEDITA.

E Codice veteri MS. describendam curavit
 cl. TANNERUS.

Nos chronologiam ad marginem designavimus, notulisque
 aliquot illustravimus.

LIB. VII. CAP. 43.

OST hæc, in Vigilia Purificatio- A. D.
 nis B. Mariæ, Edwardus, post con- 1326.
 quæstum tertius, primogenitus Ed-
 wardi II^{di}. puer 15. circiter anno-
 rum, vivente adhuc patre sub cu-
 stodia, apud Westmonasterium co-
 ronatus est per Walterum¹, Archie-
 piscopum Cantuar. Quo etiam die filii Domini Ro-
 geri de Mortuo mari, cum multis aliis, milites insi-
 gniti sunt.

A. D. Item dos assignata tunc fuit Reginæ talis et tanta,
 . 1326. quod Regi filio suo regni pars tertia vix remansit.
 Hoc anno, in vigilia * Sancti Nich. fuit magister Jacobus de Berkeleye, non obstante reservatione Papæ, ignoranter, licet concorditer, in Episcopatum Exon. electus, et Dominica mediæ Quadragesimæ à Waltero Archiepiscopo, metu, ut postea dicebat, ad hoc inducto, Cantuariæ consecratus.

Postea, quia videbatur aliquibus, quod Dominus Edwardus, pater regis, apud Kenleworth fuit minus delicate tractatus, ordinabatur, quod Dominus Thomas de Berkeleye (frater prædicti Jacobi Exon.) et Dominus Johannes de Mautravers custodiam ipsius haberent; unde, circa ramos palmarum, fuit usque Berkeleye secrete ductus, et quia timuerunt aliquorum adventum ad ipsum liberandum, de loco prædicto fuit deductus de nocte ad loca diversa, viz. ad Korff, et aliqua alia secreta loca: sed finaliter reduxerant eum ad Berkeleye, ita quod vix sciri potuit ubi fuit. Sed semper Dominus Thomas de Berkeleye habuit custodiam ejus uno mense, qui erga eum humaniter se habebat, et Dominus Joannes de Mautravers alio mense, qui erga eum aliter se habebat: Regina vero misit sibi indumenta delicata, et literas blandientes; sed ipsum videre nolebat, fingens, quod communitas regni non permisit; expensas autem habuit taxatas ad libitum Reginæ, viz. centum marcas pro mense. Et sic apud Berkeleye et alibi, non quo volebat, sed quo voluit dictus Johannes de Mautravers, taliter qualiter vicitavit, usque ad tempus inferius annotatum.

Novus itaque rex juvenis, cum matre sua et stipendiariis suis alienigenis, Hunis vel Hanoniensibus, con-

gregans magnum exercitum, versus Scotiam se translit; cum quo venerunt plures, tam voluntarię quam inviti. Sed apud Eborum fuit gravis conflictus inter Anglicos et Hannonienses; sed Angli detersorem partem habebant. Facta tamen pace, se versus Scotiam transtulerunt, ubi fuit exercitus Scotorum apud ¹Scanoparke, et licet exercitus Regis Angliæ fuisset in triplo major et fortior, Scotti tamen, per prodictionem quorundam magnorum Angliæ, sine læsione fugerunt, et Rex juvenis Angliæ est cum dolore et sine honore reversus, et remisit Hannonienses et stipendiarios ad partes suas.

Hoc anno, in festo Sancti Johannis Baptistæ, mortuus est Dominus Jacobus de Berkeley, Episcopus Exoniæ, apud Petreshey in introitu suæ diœcesis, antequam ecclesiam suam intrasset, expectans literas Apostolicas approbationis suæ, quia, non obstante Apostolica reservatione, se fecerat consecrari; et licet Joannes de Godeleye, Decanus Wellensis, concorditer postmodum fuisset electus, Papa tamen motu proprio, cum unanimi Cardinalium assensu, pridie Idus Augusti providit Ecclesiæ Exoniensi de Domino Joanne de Grandisono, nuntio prædicto sedis Apostolicæ, tunc in Vasconia apud Sanctum Macharium exeunte, hoc penitus ignorante, licet Rex pro Magistro Thoma de Cherleton supplicasset; qui Joannes in festo proximo Sancti Lucæ Evangelistæ fuit in curia per Dominum Petrum Penistrinum, et Vicecancellarium consecratus. Postea ²10°. Kal. Oct. Anno Dom. ³XXVIII mortuus fuit, qualiter nescitur, Rex Edwardus, pater

¹ Stanhop=parke, al. ² XI. al. ipso nempe festo S. Matthei. ³ Potius XXVII.

A. D. Regis, in castro de Berkeleye, in quo, ut præmittitur,
 1326. fuit carceri mancipatus seu detentus. Et licet multi
 Abbates, priores, milites, et Burgenses de Bristolia et
 Glocestria, ad videndum corpus suum integrum vocati
 fuissent, et tale superficialiter conspexissent, dictum ta-
 men fuit vulgariter, quod per ordinationem Johannis
 de Mautravers et Thomæ de Gorney per cautelam oc-
 cisis: propter quod ipsi duo et quidam alii fugierunt.
 Sed dictus Thomas de Gorney fuit post triennium
 notus et captus in remotis partibus, et remissus ver-
 sus Angliam, poenam pro demeritis recepturus. Sed
 in mari fuit decapitatus, sub quo colore, ne forte
 magnas, et magnos prælatos et alios in Anglia de con-
 sensu et conniventia mortis regis accusaret: sed Do-
 minus Joannes de Mautravers se transtulit ad partes
 remotas, et ibi mansit.

Hoc anno mortuus fuit Dominus Carolus de Va-
 loys, patruus Regis tunc Franciæ, qui, ut prædictum
 est, in Vasconia contra fratrem Regis Angliæ equita-
 vit. Qui Carolus in vita sua habuit Anglicos semper
 exosos. Item hoc anno fuit mortuus Robertus le
 Brus, relicto filio suo David 7 vel 8 annorum, quem
 Scotti receperunt pro Rege. Item mortuus fuit Comes
 Moraviæ Thomas Radulf.

C A P. 44.

A. D. **A** NNO Dom. 1327 à festo Sancti Michaëlis, dicti
 1327. vero Joannis Papæ 12°, ac Regis Edwardi ter-
 tii à conquæstu anno primo. Et nota, quod iste ter-

I F. quodam colore, ne forte magnas personas, et ma-
 gnos.

mi-

A. D.
1327.

minus à conquestu, qui à quibusdam sapientibus mundi est repertus, ad denominandum certum Edwardum, eo quod plures præcesserant ante et post Willelmum, dictum conquestorem, male ab aliquibus interpretabatur: quia revera minus provide videtur dictum, eo quod idem Willelmus verus erat successor Beati Edwardi.

Anno gratiæ prædicto Papa fecit consecrari Dominum Joannem de Grandisono in Episcopum Exoniensem in festo Sancti Lucæ Evangelistæ, qui in Romana curia per aliquod tempus tardavit, pro diminuenda quadam immoderata obligatione per prædecessorem suum Jacobum in camera Papæ pro servitio communis nominato: Quod servitium multas Ecclesiæ in servitatem diabolicam redegit, ut pene Symoniacam Hæresim (salva gratia Romanæ curiæ) sapere videatur. Cujus promotio fuit in die cinerum postea Exoniæ publicata. Et in octava die Assumptionis, ob devotionem glorificationis, seu resurrectionis Beatæ Virginis, quæ per Octavarum significatur numerum, fecit se in Ecclesia Exon. intronizari, accepto in sermone themate, *Tenuisti manum dextram meam, et in voluntate tua deduxisti me, et cum gloria suscepisti me*, de Beata Virgine exponendo. Constituitque postea, ut eadem dies celeberrima in ipsa Ecclesia haberetur, similiterque ut in capella ejusdem virginis tam matutinæ quam vesperæ, et aliæ horæ de eadem quotidie cantarentur, cuilibet feriæ per Hebdomadam officium juxta Beatæ Mariæ festa distingundo, et in singulis anni temporibus officium proprium ordinando. Fundavit etiam idem Johannes Episcopus novum Collegium Canonorum et Cle-

A. D. ricorum secularium apud Otry Sanctæ Mariæ, ejusdem
 1327. diœcesis, in honore Virginis glorioſæ.

Anno Pontificatus sui decimo in fine adquisivit etiam à Rothomagensibus idem dominium cum Ecclesia, quod per trecentos fere annos capellæ Rothomagensi fuerat appropriatum, à Sancto Edwardo Rege et confessore datum. Fuit autem idem Joannes filius Domini Willelmi de Grandisono, fratri Domini Othonis, nominatissimi militis, orti in Burgundia imperiali: cuius mater erat neptis Sancti Thomæ Herefordensis. Soror ejusdem Catherina conjugata fuit Domino Willelmo de Monte acuto, Comiti Sarum, Regi acceptissimo.

Hoc anno mortuus fuit Carolus Rex Franciæ, tertius frater: Qui post mortem Philippi, patris sui, regnavit. Cui successit in regno Philippus Domini Caroli filius de Valoys, qui Anglicos nunquam dilexit. Item hoc anno juvenis Rex Angliæ supradictus duxit filiam Comitis Hanoniæ Philippam in uxorem, quæ fuit etiam filia sororis dicti novi Regis Franciæ. Licet illa affinitas, nec aliqua alia cum Francigenis unquam contracta Angliæ valuisset.

Hoc anno tenuit juvenis Rex Angliæ Parliamentum Northamptoniæ in quindenam Paschæ, ubi fuit notificata turpis pax inter Anglicos et Scotos: Ita facta, quod David, Filius R. le Brus, duceret sororem Regis in uxorem; quod et post factum est verum et dolendum. Rex Angliæ juvenis et infra ætatem existens fecit Scottis chartas, cuius tenoris vel continentiae communiter ignoratur. Sed per chartas, ut dicebatur, albas; et totum per ordinationem Reginæ, et Rogeri de Mortuo mari, et Jacobi Duglas, qui fuit strenuus miles et cautus in guerra pro Scotia. Qui post nuptias, inter dictum puerum David le Brus et sororem Regis apud

Bere-

Berewick celebratas, adivit Fronterum Hispaniæ versus Granatam contra infideles, et ibi mortuus est. Rex A. D.
autem Angliæ juvenis prædictus, post dictum Parliamentum Northamptoniæ, cito quod post festum Sanctæ Trinitatis, se transtulit versus Herefordiam, ubi 1327.
fuerunt solennes nuptiæ interfilias Domini Rogeri de Mortuo mari, et quosdam alios nobiles, viz. filium Comitis Mariscaldiæ et heredis Domini Joannis de Hastings. Item fuerunt ibi hastiludia solennia, quibus interfuit Regina mater. Item hoc anno mense Novembri obiit Walterus Cantuariæ episcopus, cui successit per electionem canonicam Magister Symon de Mepham, qui fuit Magister in Theologia, et canonicus Cicestricæ, de Cantia oriundus.

Hoc anno mortuus fuit Magister Thomas Cobeham episcopus Wigorniæ, cui successit per provisionem Papæ Adam episcopus Herefordiæ, tunc præsens in curia pro negotiis Regis Angliæ; et statim Ecclesiæ Herefordiæ de Magistro Thoma de Charleton, in curia tum præsente, qui consecratus fuit cum prædicto Joanne Exoniensi.

Hoc anno, incipiendo annum à festo Sancti Michaëlis: unde in præcedenti anno et isto multa sunt transposita et aliquando anticipata.

C A P. 45.

ANNO Dom. 1328. dicti vero Joannis Papæ 13°. A. D.
Regni vero dicti Regis Edwardi tertii à con- 1328.
quæstu anno secundo, à festo Sancti Michaëlis incipien-
do annum, post quindenam ejusdem festi tenuit Rex

I F. papa providit ecclesiæ.

Vol. II.

D d d

Par-

A. D. Parliamentum Sarum, in quo fecit tres Comites, sc.
 1328. Dominum Joannem de Eltham, fratrem suum, Comitem Cornubiæ, et Dominum Rogerum de Mortuo mari, sæpe nominatum, Comitem Marchiæ Walliæ, et Boteler Hiberniæ Comitem de Ormondia. Ad quod Parliamentum Dominus Lancastriæ Comes, et Dominus de Wake, et alii quidam nobiles non venerunt, licet prope venerant armati: de quo Rex fuit offensus. Qui tamen postmodum in æstate se gratiæ Regis, procurante non sine nota displicitatis archiepiscopo, submiserunt.

Eodem anno, circa festum Ascensionis, Rex Angliæ transivit mare, fratre suo Comite Cornubiæ custode in regno relicto, et Ambianis fecit homagium suum Regi Franciæ pro toto ducatu Aquitaniæ, et comitatu Pontyniæ, sub quibusdam (ut dicebatur) protestationibus: quod homagium Rex Franciæ recepit sub aliis protestationibus: fecit videlicet, quod non admisit homagium pro terris, quas pater suus Karolus (ut præmittitur) ¹equitavit, donec esset sibi satisfactum de damnis et expensis.

Eodem anno, die Veneris post purificationem Beatæ Mariæ, Symon, archiepiscopus Cantuariensis, tenuit consilium provinciale London, in quo ordinavit aliqua, ²scilicet modicum ponderando, scilicet, quod in die Perascevæ, et in commemoratione omnium animarum, ab omni servili opere cessaretur. Item ipse et omnes episcopi præsentes excommunicarunt et excommunicatos denunciarunt omnes illos, qui Walterum de Stapuldon, Exoniæ episcopum, interfecerunt, seu manus violentas quomodolibet injecerunt in eum; et

¹ Vendicavit Tho. Walsingb. p. 110. ² Licet Tho. W.

omnes,

omnes, qui eis opem, assensum, vel consilium, præ- A. D.
buerunt. 1328.

C A P. 46.

ANNO Domini 1329, dicti Joannis Papæ 14, di- A. D.
cti vero Regis Edwardi à conquæstu tertio. 1329.
Hoc anno circa medianam quadragesimam tenuit rex Par-
liamentum Wintoniæ, ubi, procurante Regina et Ro-
gero de Mortuo mari, fuit Comes ¹Cantuariæ, patruus
Regis, et multi alii accusati de eo, quod quidam, con-
fingentes patrem Regis vivum, conspiraverant eum li-
berare, et ad statum regni reducere. Licet hoc totum
falsum et phantasma rei exitus postmodum declaravit,
tamen dictus Comes, propter quasdam confessiones
suas, et quasdam literas secum inventas, licet nullæ il-
larum confessionum, vel literarum, et si veræ essent,
deberent causam tribuere morti suæ, fuit decollatus
ibidem. Alii vero accusati dimissi fuerant sub manu-
captione, ut episcopus Londoniæ. Alii vero carceri
mancipati, ut Robertus de Tantonie clericus, et qui-
dam alii. Dictus tamen Comes eo minus à populo
conquerebatur, quod malam habuit familiam, Res po-
pulorum eundo per patriam auctoritate propria occu-
pantes, et parum vel nihil solventes eisdem.

Hoc anno, circa medianam quadragesimam, vacavit
Ecclesia Sarum, per mortem Magistri Rogeri de Mor-
tevaus. Cui Ecclesiæ Papa providit de Roberto de
Wyveley, qui scripsit speciales literas Reginæ ²matri,
viro utique ³sufficienter (ut dicebatur) literato, quem

¹ Potius Cantiæ vel Cantii. ² F. matri. ³ Id est, me-
diocriter.

A. D. si Papa vidisset, nunquam eum (ut creditur) ad tantum apicem promovisset. Item hoc anno mortuus fuit ^{1329.} ¹ Joannes, episcopus Batoniensis ; et licet Magister Radulphus de Salopia fuisset concorditer electus, confirmatus, consecratus per Symonem, Cantuariæ archiepiscopum, postea tamen ² de curia Romana se redemit, ut rata essent facta de ipso, non sine magna (ut dicebatur) pecuniæ summa.

Item hoc anno Papa fecit graves processus iterato contra Ducem Bavariæ, electum Imperatorem, et contra sibi adhærentes : et pro sustinenda guerra contra eum, omnes fructus beneficiorum vacantium per quadrennium reservavit. Parcat sibi Deus, quia licet in omnibus aliis bonus et justus habetur, in hujusmodi tamen decimarum et primorum fructuum, ac beneficiorum, maxime dignitatum, reservatione, et curialium Clericorum promotione, et principum complacentia, videbatur in gloria sua maculam posuisse. Sed nemo vix sine macula reperitur ; unde est sibi in his, tanquam homini aliâs bene merito, ignoscendum.

C A P. 47.

A. D. ^{1330.} **A**NNO Domini 1330, dicti vero Joannis Papæ 15°, ac dicti Regis Edwardi tertii à conquœstu 4°, die Veneris proxima post festum Sancti Lucæ Evangelistæ, fuit Parliamentum apud Notingham, ubi fuit captus de nocte, in camera Reginæ, matris Regis, Dominus Rogerus de Mortuo mari, Comes Marchiæ, per Dominum Willelmum de Monte acuto et alios, ipso Rege præsente ; ubi fuit occisus Dominus Hen-

¹ Id est, Joannes de Drokenesford. ² Sive, in.

ricus de Turpington, et quidam alii resistentes. Et A. D.
statim fuit missus dictus Comes ad turrim Londoniæ
usque ad Parliamentum, quod fuit parum ante festum
Sancti Andreæ, in quo Parliamento apud Westmona-
sterium, in vigilia Sancti Andreæ fuit idem Comes ¹in-
dictatus ad mortem per pares suos: non tamen venit
coram eis, nec habuit responcionem. nec mirum, ² quin
à morte Comitis Lancastriæ, usque ad mortem istius
Comitis, omnes nobiles, ad mortem traditi, sine re-
sponsione et sine convictione legitima, voluntarie per-
ierunt. Et, ut patet ex præcedentibus, quod quisque
juris in alterum ³statuit, aut usus extitit, eo jure et ea-
dem mensura, qua aliis mensi fuerant, erat remensum
eiisdem. Et eadem Vigilia Sancti Andreæ fuit dictus
Comes Marchiæ Rogerus de Mortuo Mari suspensus
apud ⁴Elmiis super communi furca latronum, ubi pen-
debat per biduum, et postea fuit sepultus Londoniæ
apud fratres minores: sed per multa tempora postea
transportatus extitit ad Wigomore.

Hoc anno concessit Papa decimas Regi Angliæ
omnium bonorum Ecclesiasticorum in Anglia per qua-
diennium, medietate sibi retenta. Item hoc anno,
cito post Pascha, ⁵ anno 31, Dominus Rex Angliæ,
cum Domino Johanne de Stratfordia (Episcopo Win-
toniæ) et Domino Willelmo de Monte acuto, et aliis
paucis admodum, transivit mare, sicut Mercator cum
⁶manticis et sine harnesiis, ita quod vix habuit secum
quindecim equites: (et fecit proclamari Londoniæ,

¹ Indicatus *al.* ² Potius, quoniam. ³ Statuit, usus ex-
tit eo jure; & eadem *al.* ⁴ Elmes *frive* Elmis *al.* ⁵ An-
no scilicet 31, *al.* Pro 31 autem malim cum aliis 30. Erro-
ris causa est, quod diversis calculis usus sit, id quod & ipse in su-
perioribus agnoscit. ⁶ Mantellis *al.*

A. D. quod ivit in peregrinacionem, & non ex alia causa
 1330. licet communiter diceretur, quod ibat ad Regem Franciæ, ad eum placandum, prout postea claruit evidenter:) et interim fecit Custodem regni Dominum Jo-hannem de Eltham, fratrem suum: & rediit Rex ante finem mensis Aprilis, in cuius reditu fuit torniamen-tum apud ¹Herefordiam.

Hoc anno, parum ante festum Sancti Michaëlis, fe-cit Dominus Rex pulcherrima hastiludia Londoniæ, in Chepe. ubi Regina ²juvenis, cum multis Dominibus, cecidit de quadam machina, sine læsione tamen cor-porum, de quo plurimi mirabantur. Causæ vero mor-tis dicti Comitis Marchiæ, sc. Rogeri de Mortuo mari, quæ imponebantur eidem, fuerunt infra scriptæ.

Prima, quia dicebatur, quod ipse fuit consentiens, quando pater Regis in castro de Berkeley fuerat suffo-catus. ex qua causa Dominus Johannes de Montra-vers, & Dominus Thomas de Gorneye senior, qui fue-runt deputati Custodiæ dicti patris Regis ibidem, præ-ter prædictum Comitem Marchiæ, et quidam alii, se ³retraxerunt ad partes transmarinas, et propterea Do-minus Symon de Berefordia fuit suspensus.

Secunda causa imposita fuit, quod ipse impedivit honorem Regis et regni apud **Stannon park**, ubi Scotti fugerunt, qui capi et interfici faciliter potuissent, ⁴sed ipse, qui fuit tunc major de consilio Regis, Anglicos cum Scottis tunc congregdi fecisset.

Item tertio, quod ipse recepit *30000 librarum à Scottis, ut illos permitteret evadere: et turpem pacem postmodum inter Scottos & Regem Juvenem procura-vit, & super hoc chartam Regis eisdem fecit fieri, et

1 Dertaford *al.* 2 Juvencula, *al.* 3 Extraxerunt *al.*
 4 *L. cum aliis*, si ipse. * 20000 *al.*

etiam

etiam vile matrimonium, contractum inter Sororem A. D.
Regis Angliæ et David, filium Roberti le Brus, fieri 1330.
consuluit & procuravit.

Item quarto, quod male consumpsit totam pecuniam inventam in thesauris Regis et ¹Dominorum de Sopers et omnia bona regni, postquam Angliam ²Regina intravit, ita quod ipse et Regina abundabant, & Dominus Rex fuit egenus.

Item quinto, quod appropriavit sibi custodias & maritagia pinguia per totam Angliam, et quod fuit manus Consiliarius Regis & Reginæ matris et nimis secretus cum ea, ut de aliis taceamus.

C A P. 48.

ANNO Domini 1331, dicti vero Johannis Papæ A. D.
decimo sexto, ac dicti Regis Edwardi tertii à 1331.
conquœstu Angliæ quinto, tenuit Dominus Rex solen-
niter natale apud Wells usque Epiphaniam, ubi fie-
bant multa mirabilia sumptuosa.

Archiepiscopus vero Cantuariæ Symon³, tunc visi-
tans Dicecesim Batoniæ, tenuit natale apud ⁴Wenellis-
comb; qui postmodum se velle inchoare visitacionem
suam mandavit in Ecclesia Exoniæ. Conceperat autem
prius (ut dicebatur) indignacionem contra Joannem de
Grandifono, episcopum Exoniæ, unde ⁵comminebatur
contra eum ⁶ut ejus Clericos gravia attemptare. Sed

¹ Domini Hugonis Dispenser al. ² Cum Regina, al.
³ Mepham. ⁴ Wemblycumbe, Tho.Wall. p.113. Wynef-
combe al. Wivescomb in hundredo de North Curry esse existi-
mo, non Winscomb in hundredo de Winterstoake. Sed quid mi-
rum, si per nscribatur, quum u & n in MSS. inter se invicem sa-
piissime confundantur? ⁵ L. comminabatur. ⁶ F. et.

idem

A. D. idem episcopus Joannes Exoniæ præveniens, accessit
 1331. Romanam curiam, impetrans *privilegium, ne ipse aut
 sui ¹ possunt quibuscumque censuris archiepiscopi al-
 ligari. Unde archiepiscopus magis provocabatur, et
 contra *privilegium ejusdem ficte appellavit. Sed ta-
 men non prosequebatur, quia dictus Johannes, episco-
 pus Exoniæ, causam ipsam in Curia defendendo inh-
 ibitionem obtinuit ex causa potissimum ordinis Diœcesum
 visitandarum non observati: et tum postmodum venit
 ad visitandum archiepiscopus in civitate Exonia die
 Lunæ proximo post festum ascensionis Domini. Quod
 ne fieret, Exoniæ episcopus appellaverat. Qua appella-
 tione non obstante, dicto die Lunæ accessit idem ar-
 chiepiscopus ad civitatem Exoniæ; sed non fuit sibi
 permisum ecclesiam neque ² claustrum intrare, unde
 inanis recessit, et episcopus suam appellationem usque
 ad inhibitionem est (ut dicitur) prosecutus.

Hoc anno, circa festum nativitatis B. Mariæ, fuit
 concilium provinciale Londoniæ congregatum; sed,
 propter discordiam inter archiepiscopum & suos suf-
 fraganeos, contra eum appellantes, sine effectu aliquo
 vituperabiliter terminatum; quod maximæ discordiæ
 inter eum & Exoniensem imputabatur. Item parlia-
 mentum tunc ibidem sine aliqua utili expeditione fini-
 tur. Rex tamen habuit quintam decimam, à civibus
 & Burgensibus sibi per unum annum concessam.

Hoc anno, circa festum Sancti Laurentii, venit in
 Angliam Dominus Edwardus de Baylle, dicens, se ha-
 bere jus in regno Scotiæ; cui adhæserunt Dominus
 Henricus de Bello monte, Comes de ³ Aſſel, Dominus
 Richardus Talbot, et multi alii nobiles, afferentes, se

* *Vel*, privilegium. ¹ *F.* possent. ² Claustrum *al.*
³ *Vel* Aſſeles. *Rectius vero aliis Athels.*

lus habere ad terras & possessiones in dicto regno, vel A. D.
ratione juris hereditarii, vel ratione uxorum suarum,^{1331.}
volentes ingredi Scotiam per regnum Angliæ; sed
Rex Angliæ, ¹ fictè contemplatione sororis suæ, nu-
ptæ David, filio Roberti de Brus, ipsos per terram
suam Scotiam non permisit intrare: unde ipsi in ² An-
gliam intraverunt mare, et postmodum per mare in-
gressi sunt Scotiam, circa festum Sancti Laurentii,
juxta Abbatiam de Dunfermelyn, ubi statim in littore
maris resistentiam habuerunt; sed pedites Angliæ, pau-
ci numero, citius ad terram applicantes, omnes Sco-
tos, qui ibi fuerant, fugabant, & plures interfecerunt,
antequam viri armati ad terram poterant applicare.

Postea vero infra paucos dies habuerunt conflictum
prope Abbatiam, ubi duo millia Anglicorum vicerunt
quadraginta millia Scotorum, præ multitudine & pres-
sura seipso etiam opprimentium: de quibus Scottis
quinque Comites, et alii multi, imperfecti & oppressi
fuerunt; et hoc totum non sua virtute, sed gratia Dei,
ipsi Anglici factum esse dixerunt, et ideo Deum lauda-
verunt.

C A P. 49.

ANNO Domini 1332, dicti vero Johannis Papæ A. D.
17°, ac Domini Regis tertii Edwardi à conquæ-^{1332.}
stu 6to, continuata fuit guerra ³ inter Scottos, ut præ-
mittitur, inchoata per dictum Edwardum Baillel et
alios nobiles supradictos; et circa festum Sancti Jo-
hannis Baptistæ multi alii nobiles & viri bellicosi vo-
luntarie propriis sumptibus accesserunt, & villam &

¹ Deest al. ² Recte Angliam, non (ut nonnemo forte con-
jiceret) Anglia. ³ In al.

A. D. castrum de Berewyck obsiderunt. Rex autem Angliae,
 1332. considerans multa vituperia sibi & Antecessoribus suis
 per Scotos illata, & quod concordia facta inter ipsum
 & Scotos fuit inita per proditionem, et ipso ¹ juniori
 ætate notorie constituto, & in custodia matris suæ ² ex-
 stante, quæ consilio Domini Rogeri de Mortuo mari
 per omnia regebatur, contra ³ concilium matris suæ,
 collecta multitudine armatorum ad Berewyk viriliter
 & potenter accessit, et ibi aliquamdiu permanxit, ubi
 tenentes castrum & villam habuerunt cum illo multos
 dolosos tractatus, ut ab extra adjutorium expectarent,
 sicut exitus declaravit. In festo enim Sanctæ Margar-
 retæ virginis, anno Domini 1333, venerunt Scotti in
 maxima multitudine, de tota Scotia congregati, volen-
 tes obsidionem removere, si possent. Quibus Rex cum
 exercitu suo peditando, et ipso Rege exercitum præ-
 cedente, et omnes bono vultu & audaci animo con-
 fortante, ita viriliter se habebat, quod, post aliqualem
 numerum occisorum, ⁴ manu ad manum pugnaverunt
 universi, Scotti sunt in fugam conversi. Quos Domi-
 nus Rex et suus exercitus, occidendo et fugando, per
 quinque milliaria ⁵ sequebatur; ita quod vix evase-
 runt aliqui magni, nisi pedites & agrestes. Numerus
 vero occisorum & fugitorum, per æstimationem se ad
 60000 extendebat, et cito postea reversus est Rex ad
 eos, quos dimisit circa obsidionem castri et villa de
 Barewyck, quod castrum et villa statim reddebantur
 eidem. Et sic dicebatur publice, quod guerra Scotor-
 rum fuit finaliter terminata, quia nullus remansit de
 natione illa, qui posset, sciret, aut vellet homines ad
 prælium congregare, aut regere congregatos. Sed non

¹ In minori al. ² Existente, al. ³ Potius, consilium.
 4 Dum manu al. ⁵ Sequebantur; al.

sic contigit, ut postea patuit evidenter. Facta igitur Regis voluntate de iis, qui fuerunt in villa et in castro, et relicta custodia nomine suo in ipsis; quia dixit, illa sua esse jure hereditario, et ex conquæstu antecessorum suorum, dimisit Edwardum de Baillie cum aliis nobilibus, qui secum erant, ad custodiam totius regni Scotiæ: et ipse met Rex Angliæ, cum modica familia, quasi per totum autumnum ad diversa loca devota Angliæ, ad quæ sua devotio eum duxit, peregre est profectus. Prælati vero totius Scotiæ in Franciam fugerunt, et aliqui ad summum Pontificem accesserunt, conquerentes Regi Franciæ et summo Pontifici de eorum infortunio, adjutorium et remedium requirentes; sed hucusque suo desiderio sunt frustrati.

Hoc anno, parum ante festum Sancti Michaëlis, vacavit ecclesia Dunelmensis, per mortem Domini Lodovici de Bello Monte; de cuius successore infra proximo anno patet.

C A P. 50.

ANNO Domini 1333, Pontificatus Johannis Papæ 18, ac Regis Edwardi tertii à conquæstu 7, circa festum Sancti Kalixti Papæ, vacavit ecclesia Cantuariorum per mortem Symonis de Mepham, qui 7 Cal. Novembris Cantuariorum est sepultus: cuius loco capitulum Cantuariorum magistrum Johannem de Stratfordia, Wintoniorum episcopum, postularunt, faciendo de necessitate virtutem. ¹ Sciverunt enim, quod Dominus Rex scripsit summo Pontifici pro eodem, et ipse fuit bene in gratia Papæ, cui Papa providit de dicto archiepisco-

A. D.
1332.A. D.
1333.¹ Sciverant al.

A. D. patu, primo die Decembris, non virtute postulationis
 1333. capituli Cantuariæ, sed proprio suo motu.

Eodem anno, primo die Decembris, transtulit Papa magistrum Adam de Orletonia de ecclesia Wigorniensi ad Wintoniam, ad preces Regis Franciæ, ut dicebatur; cuius translationem Dominus Rex Angliæ non habebat acceptam, imponens sibi, quod ipse erat tunc nuncius Regis Angliæ ad Regem Franciæ; et quod ipse plus placuit Regi Franciæ, quam Regi Angliæ, nec ejus negotia utiliter procuravit; et quod idem Rex Franciæ scripsit Papæ, pro ipso ad Wintoniæ ecclesiam ¹transferendum. Item ex eo Rex Angliæ erat magis offensus, quod ipse pro alio, sc. Domino Symone de Monte acuto, fratre Willelmi de Monte acuto, Domino Papæ scripsit pro episcopatu eodem: sibique visum fuerat, quod preces suæ pro episcopatibus & dignitatibus in Anglia citius audiri deberent, quam preces Regis Franciæ supradicti.

Hoc anno, cito post festum Sancti Michaëlis, capitulum Dunelmiæ elegit unum monachum ejusdem ecclesie, nomine ²Richardum, qui cito postmodum per archiepiscopum Eborum fuerat confirmatus, et ante festum natalis Domini in ecclesia Eborum solenniter consecratus, non obstante fama per totam Angliam volante, quod Papa ipsum episcopatum contulit Domino Richardo de Bury, Clerico ³dicto Domini Regis, quam famam rei exitus postmodum comprobavit. nam idem Dominus Richardus, cito post festum Natalis Domini, optentis literis Apostolicis, ⁴supra sua provisione, fecit, auctoritate Apostolica, in monasterio de Charte-

¹ Transferendo al. ² Malim Robertum, ut intelligatur de Roberto de Graystanes, de quo videsis *Angl. Sacr. Part. I. p. 762.* ³ Dicti al. ⁴ Super al.

sey, per Dominum Wintoniæ episcopum, electum Cantuariæ, consecrari; et à Domino Rege obtinuit temporalia ipsius episcopatus integre liberari, quod prius dicto monacho facere denegavit. Quo viso et intellecto, idem monachus electus et consecratus, ad claustrum sine episcopatu episcopus est reversus.

Hoc anno Dominus Edwardus de Baylel, Rex Scotorum, tenuit Parliamentum cito post festum Michaëlis; ad quod venerunt nobiles regni Angliæ, terras ibidem et possessiones habentes, et finito Parliamento in pace sunt reversi.

Hoc anno tenuit Rex Angliæ natalem Domini apud Walingford, cum Regina prægnante; et, finitis festis, misit eam apud Woodstock ad pariendum: et ipse, post Purificationem beatæ Mariæ, se transtulit versus Eborum, ad tenendum Parliamentum ibidem, quod die Lunæ, in secunda hebdomada Quadragesimæ, inchoavit; ad quod Parliamentum vocatus fuit Rex Scottiæ, sed non venit, propter insidias inimicorum suorum, in insulis juxta Scotiam ¹ latitantibus: propter quod misit excusatores solennes, sc. Dominos Henricum de Bello monte, et Willelmum de Monte acuto, et quosdam alios milites seu Barones.

Hoc anno, circa festum Sancti Joannis, Rex Angliæ recepit homagium Edwardi le Baylol, Regis Scottiæ, apud Novum castrum super Tynam; et cito postea recepit homagium Ducis Britanniæ, pro Comitatu Richemondiæ. et postmodum vocavit prælatos et Magnates, quod, infra sex dies post translationem beati Thomæ, venirent ad eum apud Nottingham, pro concilio et aliis tractatibus habendis ibidem. et tunc ² te-

A. D.
1333.

¹ F. latitantum. ² Ordinavit al.

A. D. nuit Parliamentum Londoniæ, et archiepiscopus con-
 1333. vocavit clerum ibidem ad Sanctum Paulum, die Lunæ
 post festum exaltationis Sanctæ crucis: et quia nova
 venerunt ad Parliamentum, quod Scotti omnes insur-
 rexerunt, et cuperunt Dominum Richardum Talbot,
 et sex alios milites, et multos pedites occiderunt, Rex
 promisit, se iturum versus Scotiam, pro Scotorum ma-
 litia ¹refrenanda. Populus concessit sibi * 20 denarium
 de temporalibus, et de civitatibus et Burgenibus de-
 cimum denarium, et Clerus concessit unam decimam.
²In dicto Parliamento Dominus Rex consensit, quod
 iret in terram sanctam, propriis sumptibus; ³sed cer-
 tum inchoandi iter non expressit, sed ordinavit mittere
 archiepiscopum ⁴Cantuariæ ad Papam, et ad Regem
 Franciæ, ut possent de tempore concordare, ita quod
 illi duo Reges possent, cum suis potentiis, arripere
 dictum iter simul.

C A P. 51.

A. D.
 1334.

ANNO Domini 1334, dicti Johannis Papæ 19°,
 Regis vero Edwardi tertii à conquœstu 8vo, in-
 cipiendo ⁵festum in festo Sancti Michaëlis, et conti-
 nuando usque ad finem ⁶eiusdem: in festo Sancti Dio-
 nysii, archiepiscopus prædictus ⁷Cantuariæ, instituit,
 solenne convivium more solito celebravit, et, in festo
 Apostolorum Simonis et Judæ, transivit mare ⁸usque
 ad Regem Franciæ cum aliis nunciis, sicut prius fue-
 rat ordinatum.

¹ Refrenanda, & populus *al.* * 15 *al.* ² Item in di-
 cto *al.* ³ Sed tempus certum *al.* ⁴ Joannem scilicet S. rat-
 ford. ⁵ L. annum *cum aliis.* ⁶ Ejusdem anni: in festo
al. ⁷ Cantuariæ, ecclesiam intravit, *al.* ⁸ Versus Re-
 gem *al.* Hoc

A. D.
1334.

Hoc anno, cito post festum Sancti Michaëlis, Rex se transtulit versus Marchiam Scotiæ, et in illis finibus hyemavit: et auditō, quod Comes de ¹Aseles fuit proditiose conversus ad Scotos, et quia Dominus Henricus de Bello monte fuit in quodam castro obseßus à Scotis, Scotiam intravit, et obsidionem fecit ammove-ri, et tenuit festum nativitatis apud Rokesborch.

Hoc anno, circa festum Sancti Martini, Dominus Edwardus le Boun fuit submersus in Marchia Scotiæ, dum voluit liberare ²domicellum suum, fugantem præ-dam animalium: ita quod neuter evasit.

Item hoc anno, in nocte Sancti Clementis, per ni-miam inundationem maris per totum regnum Angliæ, et maxime in Thamisia, fuerunt rupti muri maritimi, et animalia infinita submersa, et terræ fructiferæ in sal-fuginem sunt conversæ, adeo quod ad fertilitatem fo-litam per multa tempora non speratur posse redire.

Item hoc anno, quarto die Decembris, obiit Joha-nes Papa ^{22^{us}}. in palatio suo Avinoniae, et in ecclesia beatæ Mariæ, eidem palatio contigua, est sepultus, in qua ipse fuit episcopus ante cardinalatus honorem. Vacavit sedes Apostolica diebus ¹⁵, ³ quod ^{20^o} die ejus-dem mensis Decembris fuit electus in Papam frater Ja-cobus, ⁴ tertius Sanctæ Priscæ presbyter cardinalis, qui fuit monachus ordinis Cisterciensis, et Magister in

¹ Athels al. ² Pulchrum quendam juvenem. Quos vero do-micellos tunc temporis vocabant, nos vulgo appellamus valet-tos sive **valetts**. Multi autem sunt nobis auctores, antiquis tem-poribus eo nomine signatos fuisse magnatum filios; adeo ut existi-mem, & Edwardi le Boun domicellum nobilem itidem quendam fuisse juvenem, quem ob venustatem pariter atque virtutem ma-gni astimabat Edwardus. Me tamen non fugit, historicos recen-tiores à servis vulgaribus non distinguere. ³ Quia al. ⁴ Ti-tuli Sanctæ al.

A. D. Theologia, de Comitatu Fuxensi juxta partes Tholofanos oriundus, et die Dominica post Epiphaniam tunc sequentem fuit coronatus apud fratres Prædicatores Avinoniacæ.

Archiepiscopus Cantuariæ rediit circa Epiphaniam, et, statim post Purificationem, ecclesiam suam, civitatem et diœcесim Cantuariæ visitavit. Et, cito post Epiphaniam, Rex Franciæ misit nuncios Règi Angliæ, scil. episcopum¹ Ebricensem et quendam Baronem, pro pace Scotorum; qui usque ad diem Lunæ mediæ Quadragesimæ in² Angliam expectarunt, et tunc apud Nottingham concessæ fuerunt treugæ usque ad festum Sancti Johannis Baptistæ tunc futurum, ut interim fieret Parliamentum super illis, et aliis tangentibus statum regni. In quo Parliamento, apud Eboracum celebrato, extitit ordinatum, quod Rex et Comites et Barones cum suis exercitibus irent in Scotiam, et mare Scotticum pertransirent; quod cito postea fuit factum. Sed Scotti, campestre bellum expectare nolentes, finxerunt, se velle habere pacem; et post modicum tempus, circa festum Sancti Michaëlis, multi venerunt ad pacem, et præcipue Comes de³ Assellia, sed alii noluerunt: ita quod postmodum captus fuit Comes de⁴ Morf apud Ednebroh, et in Anglia carceri mancipatus, et Dominus Richardus Talbot pro duobus millibus marcarum redemptus: Comes vero de⁵ Arsellia, volens ostendere

¹ Sequente al. ² Abricensem, al. Abrincensem recentiores. cum nimirum. atque hanc veram esse lectionem, non defunt qui affirment. minus animadvertisentes, n de industria sape omisso veteres. Hinc quoties vulgatius est quam quotiens. ³ Anglia al. et rectius. Licet promiscue usurpatum in MSS:is. reperiam. ⁴ Athels, al. ⁵ Morif al. At Moravia Thomæ Walsinghamo. ⁶ Athels, al.

se ¹ vere, reversus, equitavit contra Scotos ad obsidio-
nem unius castrī, et subito cum paucis equitans, ² in-
cidit in magna multitudine hostes constipatos; et no-
lens se reddere, sed pugnare, cum ^{* 13} peditibus me-
diocribus est occisus post festum Sancti Michaëlis. Rex
autem semper in illa ³ Marchia morabatur, à qua ad-
huc nuncii Papæ et regis Franciæ nullatenus recesse-
runt, sed, ut aliquam pacem, vel longam treugam, no-
bis inutilem, facerent, expectarunt.

A. D.
1334.

C A P. 52.

ANNO Domini 1335, Domini Papæ Benedicti 12 A. D.
anno 1°, Regis vero Edwardi tertii à conquœstu ¹³³⁵
nono, incipiendo annum à festo Sancti Michaëlis, et
continuando usque ad idem festum anno revoluto.
Rege in Marchia Scotiæ contra suos inimicos ⁴conti-
nuo remanente, et, mediantibus nunciis Papæ et Re-
gis Franciæ, multi tractatus pacis inutiles habebantur;
et multæ treugæ ex parte Scotorum, subdole agentium,
concessæ fuerunt, sed nihil efficaciter expeditum; quia,
illis ⁵ recedentibus, interfecerunt Comitem de ⁶Arcel-
lis, sicut supra proximo capitulo est expressum. Rex
autem non permisit Johannem, archiepiscopum Can-
tuariæ, ab ipso longe distare. Hoc anno habuit Rex
decimam à Burgenib; quindecimam ab aliis, deci-
mam à clero; et circa Pentecosten habuit Parliamen-
tum ⁷ Norham, ubi dimisit prælatos et alios tractare,

¹ Vere ad regem Anglorum conversum, reversus *al.*
² Incidit in hostes, magna multitudine constipatus; & no-
lens *al.* * 13 personis mediocribus *al.* ³ Marchia Scotiæ
morabatur, *al.* ⁴ Continue *al.* ⁵ Pendentibus, *al.* ⁶ A-
thels, *al.* ⁷ Northamtoniæ, *al.*

A. D. et ipse secrete equitavit versus Scotiam, cum paucis,
 1335. usque ad Berwick, et, assumptis secum paucis armatis,
 equitavit ad castrum Sancti Johannis, ubi invenit suos,
 qui de suo stupebant et admirabantur adventu, et di-
 ctam villam fecit muniri fossatis et muris: et suos Co-
 mites misit cum Rege Scottiæ per patriam, si possent
 invenire Scotos resistentes; sed nulli ausi sunt eos ex-
 pectare, sed per montes, et paludes, et nemora latita-
 bant.

C A P. 53.

A. D. **A**NNO Domini 1336, Papæ Benedicti 12 anno
 1336. secundo, Regis vero Edwardi tertii à conqua-
 stu anno decimo, incipiendo annum à festo Sancti Mi-
 chaëlis, et continuando usque ad idem festum anno re-
 voluto, tenuit idem Rex Parliamentum Londoniæ in
Quadragesima; et apud Eltham tenuit Pascha; et post
 Pascha misit versus Scotiam tres juvenes, Comites viz.
 Lancastriæ, Warwyk et Arundelliæ, et multos alios
 nobiles, et ipse tenuit Pentecosten apud Wodestock, et
 postea se transtulit versus Scotiam, ubi castra munivit,
 et fecit bonum quod potuit: sed Scotti nunquam vo-
 luerunt bellum expectare campestre, sed fugientes sem-
 per, montes, paludes, nemora, et loca abscondita pe-
 tierunt.

Hoc anno, in mense Octobris, mortuus est Johannes
 de Eltham, Comes Cornubiæ, frater Regis Angliæ, in
 Scotia sine bello. Item hoc anno Dominus Rex in sin-
 gulis ecclesiis Cathedralibus fecit capi totam pecuniam,
 collectam et repositam in subsidium terræ Sanctæ. Item
 hoc anno Papa revocavit decimam sexannalem, con-
 cessam in subsidium terræ sanctæ, pro eo quod Rex

Fran-

A. D.
1336.

Franciæ versus terram sanctam ¹nimas distulit iter suum, et ²noluit quod solutum redderetur: sed in Anglia nihil fuit redditum, quia fuit per clerum Angliæ concessum. Hoc anno, circa festum Epiphaniæ, Rex et archiepiscopus venerunt de partibus borealibus Londonias pro sepultura Johannis de Eltham, Comitis Cornubiæ, qui apud Westmonasterium est sepultus. Et tunc convocavit Rex Parliamentum suum ad diem Lunæ, post festum Sancti Matthiæ Apostoli; in quo Parliamento fecit filium suum primogenitum Ducem Cornubiæ, et Dominum Henricum de Lancastria filium suum Comitem Derbeiæ, et Dominum Willelmum de Boun Comitem Northamptoniæ; Dominum Willelmum de Monte acuto Comitem Sarum; Dominum Henricum Audele Comitem Gloucestriæ; Dominum Willelmum de Clynton Comitem Huntingdoniæ; Dominum Robertum Dufford Comitem Suthfolchiæ. Et isti facti fuerunt Dominica secunda Quadragesimæ, apud Westmonasterium, ubi etiam fecit viginti quatuor milites.

Item in eodem Parliamento statutum fuit, quod ³nula in Anglia lana regnum exiret; sed quod ex ea fierent panni in Anglia, et quod omnes operatores pannorum, undicunque in Anglia venientes, ⁴reciperent; et quod loca opportuna assignarentur iisdem cum multis libertatibus et ⁵privilegiis, quia à Rege haberent vadia quo usque possent commode de sua arte lucrari.

Item statutum fuit, quod nullus uteretur panno extra Angliam operato, et in posterum deferendo, Rege

¹ Minus Tho. Wals. ² Voluit Wals. id quod ipse etiam malim. ³ Nulla crescens in Anglia al. ⁴ Reciperentur; al. ⁵ Privilegiis; & quod haberent vadia regis, quo usque al.

A. D. et Regina et eorum liberis duntaxat exceptis: quorum
 1336. statutorum nullus sequebatur effectus, nec aliquis ea
 servare curabat.

C A P. 54.

A. D. **A**NNO Domini 1337. Benedicti Papæ 12 anno
 1337. **A** 3º regni Regis Edwardi tertii à conquæstu un-
 decimo, incipiendo à festo Sancti Michaëlis, Rex ha-
 buit Parliamentum Londoniæ, et archiepiscopus eo-
 dem tempore convocationem Cleri apud Sanctam Bri-
 gidiæ ultra Fletebrigg Londoniæ cito post festum San-
 cti Michaëlis; ubi fuit concessa Regi per Clerum de-
 cima triennalis. Item comunitas regni concessit sibi
 triennalem decimam de burgis, et civitatibus, et quin-
 tumdecimum denarium de in subsidium
 guerræ imminentis contra regem Franciæ, et ad sol-
 vendum Theutonicis, Brabantii, et aliis, cum quibus-
 dam sibi confœderatis in marchia Almanniæ contra Re-
 gem Franciæ, propter quod ipse Rex fecit capere ad
 manum suam omnes lanas regni sui alicujus quantita-
 tis, sub certa forma, inter mercatores conventa, pro
 modico pretio et cum illis lanis, quæ ad
 numerum triginta milium ¹saccorum se extendebat,

I Quid sibi velit saccus, pariter atque petra inferius comme-
 morata, ne te lateat, interque dubii sermonis vocabula penas,
 opera pretium fore censeo ut *Lexicographos consulas*, qui do-
 cent, saccum lanæ apud nos Anglos continere 26 petras;
 petram autem 14 libras. idque ad decretum parliamenti re-
 gnante Edvardo III. Sic enim Statutum I. an. 14. dicti Regis
 cap. 21. And the Sacke ought to conteine XXVI. stones, and
 euerie stone XIII. li. Quo facilius etiam intelligas illa, que
 hic, atque in subsequentibus, memoriae prodidit historicus de la-
 nis, non abs re erit & alias leges, eo circiter tempore latas, per-

misi in Brabantiam episcopum Lincolnensem, Comitem Northamptoniæ, et multos armatos, et architentes, et Wallenses, cum navium magna classe, quæ naves fuerunt per totam æstatem præcedentem et per autumnum in Tamisia et aliis portibus detentæ, ad magnum damnum totius regni, quia tota utilitas mercatorum et nautarum, vinorum ac omnium mercimoniorum vehendorum et reportandorum per mare fuit illo anno nequiter impedita, et Dominus Walterus de Manny juxta Flandriam exercuit magnam sævitiam, quia interfecit omnes, quos invenit in quadam insula, quæ vocatur Caget, et cepit fratrem naturalem Comitis Flandriæ: et hoc fecit, quia interfecerunt duos Anglicos, qui applicuerunt ad terram insulæ, pro aqua dulci quærentes: sed Dominus Rex fratrem dicti Comitis cito remisit, pulchris muneribus, equis et jocalibus honoratum.

Hoc anno circa festum Sancti Andreæ venerunt Londoniæ duo Cardinales, missi per Papam pro pace inter Reges Angliæ et Franciæ reformanda, viz. Dominus Petrus Hispanus Cardinalis Sanctæ Praxedis presbiter, et Dominus Bertrandus de monte Favenio Sanctæ Mariæ in Aquiro Diaconus Cardinales: quibus archiepiscopus Cantuariæ, Wigorniæ, Eliensis, Cicestrensis et Coventriæ episcopi et communitas Londoniæ dederunt obviam parum citra Shetereshelde: et Dux Cornubiæ cum Comite Warrenniæ, et multi alii nobiles per unum milliare extra London: sed Rex obviavit eis in hostio minoris aulæ suæ in Westmonasterio, et introduxit eos in cameram pictam, ubi negotium, pro quo venerunt,

legere ac expendere. maxime si nancisci possis easdem leges, in vett. membranis conceptas, Codicibus impressis et (ut videtur) plenioribus et correctioribus.

A. D. exponebant. Quibus auditis, Dominus Rex jussit vo.
1337. cari Parliamentum suum ad craftinum Purificationis
sequentis, tractandum et consulendum super hujusmo-
di negotio, et ad deliberandum super bona responsio-
ne danda iisdem; sed ipsemet tenuit natale suum apud
Guldestade, et infra 8 dies arripuit iter versus Sco-
tiā. Qui quidem Cardinales habebant potestatem
recipiendi procreationem tantam, quam unus Car-
dinalis, qui plus receperat, recipere consuevit. Nec
fuit inventum in aliquibus scripturis, quod unquam re-
ceperunt nisi 4 denarios de marca, et sic illi duo non
deberent percipere nisi portionem unius, viz. 3 dena-
rios tantum; sed ipse, more solitae cupiditatis Ro-
manae, primo voluerunt de marca 8 denarios habuisse;
sed finaliter de marca 4 denarios habuerunt, propter
favorem prælatorum omnium fere per sedem Roma-
nam creatorum, nolentium, vel potius non audentium,
recalcitrare. Non longe prius fuerat Regi concessum
per Laicos, quod haberet pro mediocri pretio medie-
tatem lanæ eorum per totum regnum in æstate futura,
quam etiam recipit à nolentibus Laicis, quibus tamen
nihil solvit. Et licet Cleri ad hoc non fuerunt voca-
ti, exceptis paucis prælatis, qui Clerum ab injuriis
defendere non curarunt; tamen Rex à Clero lanas ex-
egit, et pro magna parte postea vi extorsit. Item in
dicto Parliamento per Regem, ut præmittitur, decre-
to tractatum fuit de transitu Regis ad partes transma-
rinas: omnes vero majores et seniores non consense-
runt, quod Rex in persona propria transfretaret, sed
expressius dissenserunt: in quo vellet modis
omnibus transfretare consuluerunt, quod in terram

suam propriam, sc. Vasconiam, se conferret: sed Rex, quorundam consilio, nescitur quorum, hominum aut mulierum, contrarium attentavit, de quo quid contigit inferius apparebit.

Item hoc anno, circa festum nativitatis Beatæ Mariæ, apparuit stella cometa per quindecim noctes et amplius, quæ futuram guerram maximam, secundum Astrologos, designabat. Item hoc anno, die sabbati, in festo translationis Sancti Benedicti Abbatis, Ann. Dom. 1338, dicti duo Cardinales, frustrati totaliter de intentione, intraverunt mare apud Doveriam. Et eodem die, circa horam nonam, applicuerunt apud Withsond, et Johannes archiepiscopus, et Richardus Dunelmensis episcopus, ¹ cum ad tractandum de pace cum rege Franciæ, si bono modo posset fieri, transfretarunt. Et die Jovis tunc sequente, viz. 17 Cal. Augusti, Dominus Rex et Regina prægnans, et duæ filiæ Regis, cum magna classe CCCCC navium, intraverunt mare apud Gipswike: de cuius transitu quidam versificator compo-
suit istos versus:

*M. simplex. C. ter. X. triplex. V. semel. I. ter
Belliger rex E. ter. trans mare sumpfit iter,
Ortus vigeno ² sex, regni duodeno,
XV. lux Julii, sit tibi navigii.*

Qui versus tantum significant, quod Ann. Dom. 1338. Edwardus rex Angliæ tertius à conquæstu, anno à nativitate sua vigesimo sexto, et anno regni sui duodecimo, decimo quinto die mensis Julii, intravit mare versus Brabantiam, et applicuerunt apud Andwarp, ubi fuerunt prima facie cum honore recepti, et sibi ³ derunt obviam ibidem Dux Brabantiaæ, Comites Ha-

¹ F. cum illis ad. ² F. sexto. ³ Vel venerunt.

A. D. noniæ, de Gelre, et de ¹ Julke, et alii magnates partium
 1337. illarum, parati ad suum servitium, ut dixerunt; dum
 tamen mentio facta servaretur eisdem, viz. quod sol-
 veretur eis magna quantitas pecuniæ pro expensis, ad
 quod Regis ærarium non suffecit. Post Rex accessit
 ad Coloniam, ad quam descendit Dux Bavariæ, Rex
 Alemanniæ in imperatorem electus, loquuturus cum eo,
 et habito cum eo aliquali tractatu, et facta inter eos
 quadam confœderatione, rediit Rex ad Mechelinam
 in Brabantia; cardinales vero, et archiepiscopus Can-
 tuariensis, et Dunelmensis remanserunt in civitate.

Hoc anno in quodam consilio sive Parliamento, ten-
 to apud Northamptoniam per Ducem Cornubiæ, sive
 custodem Angliæ et prælatos multos et Barones, con-
 cessa fuit lana Domino Regi per eos qui fuerunt præ-
 sentes, ad gravissimum onus populi. Sed quia Clerus
 regni ad illud concilium vocatus non fuerat, ordinatum
 est, quod vocaretur; unde, facta convocatione
 Londoniæ, ad primum diem mensis Octobris, Anno
 Domini 1338, Clerus concessit Regi Angliæ unam deci-
 mam pro anno tertio tunc sequente, ultra duas deci-
 mas prius promissas. et quod decima anni tunc præ-
 sentis solveretur terminis brevioribus quam prius or-
 dinatum fuerat. Solutionem vero lanarum expresse
 negarunt, quas tum Laici solverunt, ad gravissimum
 onus ipsorum, quod ad duplum quintædecimæ prius
 solutæ per eos.

Et attende diligenter, quam mirabiliter, vel potius
 miserabiliter, ista extorsio lanarum excogitata fuerit
 et perfecta. Nam in priori Parliamento in Quadra-
 gesima Londoniæ, cum de modo succurrenti Regi tra-

¹ Potius, Juliers.

etaretur, conclusum fuit per majores prælatos laterales Regi, quod nulla alia via foret nisi haberentur lanæ, quas debebant; jam de elapsō anno in numero sexaginta millium saccorum superesse, eo quod transire non permittebantur: ad hoc sc. quod panni fierent in Anglia, et stapulæ certæ ¹ assignabantur, et ut Flandrenses et alii mercatores magis inde Regi submitterentur.

Unde, ne forte tumultus fieret in populo, ordinatum fuit isto modo, ut illi, qui lanas ultra unum sacrum haberent, medietate sibiipsis retenta, aliam medietatem præteriti anni duntaxat Regi, sub bona securitate, usque ad 30 millia tantum saccorum, comodarent, et sic ab omni alia exactione interim cessaretur. Sed ecce totum in contrarium est perversum. nam et pro medietate totalis, pro securitate severitas; pro præteritis tam præsentes quam futuræ pariter successerunt. Qui siquidem nec lanas, immo nec unquam ovem, aut ovis pellem vel vellus, habuerant, petras lanæ, quam nunquam totonderant, emere et reddere ab ancilla ad molam stante usque ad ingentem parietem sunt coacti. Qui autem lanas habebant, ipsas integras dare, non fœnerare, sine aliqua parte etiam sibi retenta vel securitate recepta, quinimo potius plures lanas, ad exactorum judicium vel magis libitum, superaddere compellebantur.

Et quod magis aggravabat, prædicta cum moneta terræ exhausta, et extra regnum quasi totaliter portata, fuisset, et propter hæc blada, vel animalia, propter pretii vilitatem, ad modicum, vel nihil, se extenderent, tamen pecunia pro lanis ab eis, qui neutrum ha-

¹ F. assignarentur.

A. D. bere poterant, exigebatur: ad ultimum super omnem
 1337. populorum dolorem vulnera addiderunt regii exactores, qui etiam pro seip sis in omni villa et villula et parochia, ultra prædicta fisco applicanda, cum revera vix idem dotem rex habiturus esset, portionem suam pecunialiter non mediociter emulserunt: et heu! sic non duplici sed decupli contritione sunt attriti.

Item hoc anno, parum ante Pascha,¹ Stephanus, episcopus Londoniæ, ab hac luce migravit, et circa festum inventionis Sanctæ crucis electus fuit concorditer Richardus de Benthworth, qui, circa festum Ascensionis, apud Oxoniam fuit per archiepiscopum confirmatus: et, circa festum Sancti Johannis, apud Lambeth per Cicestriæ episcopum consecratus, et statim eodem die intronizatus apud Sanctum Paulum.

C A P. 55.

A. D. **A**NNO Domini 1338. Benedicti Papæ 12 quarto, regni Regis Edwardi tertii à conquæstu 12°, incipiendo à festo Sancti Michaëlis, galeæ regis Franciæ ceperunt 5 majores naves regis Angliæ, stantes in portu de Sclus, fere tamen vacuas, dum nautæ fuerunt in villa, et eas ad partes Normanniæ perduxerunt. et die Lunæ post festum Sancti Michaëlis venerunt subito quinque galeæ, plenæ armatis hominibus, quasi hora nona apud Southamptoniam, et in illo die villam deprædaverunt, et quicquid poterant ad galeas et naves suas portarunt, et per totam illam noctem in eadem villa manserunt, fugatis et imperfectis omnibus, qui in villa fuerunt; et in crastino percipientes, quod se pa-

¹ Stephanus sc. de Gravesend.

A. D.
1338.

tria congregaret, posuerunt ignem in quinque locis ejusdem villæ, et ad galeas redierunt.

Hoc anno per totum hyemem Rex Angliæ perendinavit apud Andwerp et locis vicinis, ubi regina Angliæ peperit sibi filium, quem fecerunt vocari Leonem. Moritur Thomas Heminale, episcopus Wigorniæ, qui fuit monachus Northwicensis et electus in episcopum Norwic. et eligitur frater Wolstanus, prior Wigorniensis, et de eadem civitate oriundus, qui bis antea in episcopum ejusdem ecclesiæ electus fuit. Qui, post varia impedimenta injuriosa, per Cicestrensem episcopum, vicarium generalem archiepiscopi Cantuariæ, in partibus transmarinis cum Rege existentis, confirmatus, et die dominica in ramis palmarum Cantuariæ consecratus, die Paschæ sedem suam Wigorniæ intravit.

Item per istum hyemem congregabatur lana per totum regnum Angliæ domino regi trans maremittenda; et congregatæ fuerunt multæ naves lanis onustæ apud Herewich, ubi diu steterunt propter ventum contrarium, quem habebant; et quia galeas timuerunt, plures naves expectarunt, ut possent secure transire.

Item hoc anno rex noster suscepit vicariatum imperii à Lodovico Bavarо, super quo Papa scripsit regi literas redargutionis et comminationis, satis dure conceptas, de data Idus Novembris, pontificatus sui anno quarto.

Item hoc anno, in jejunio quatuor temporum, ante natale Papa fecit sex cardinales, viz. quinque de regno Franciæ, et unum solum de Italia.

Item hoc anno, in vigilia Annunciationis, incipiente anno Domini 1339. venerunt novem galeæ ad Herewich, et dederunt insultum ibidem, et posuerunt ignem

A. D.
1339.

G g g 2 in

A. D. in tribus locis: sed non multum nocuit ignis propter
 1339. ventum, qui contrarius fuit eis; et patria cito occur-
 rebat eis viriliter resistendo: et sic recesserunt, modo
 damno dato.

Item hoc anno, à principio Octobris usque princi-
 piū mensis Decembris, ceciderunt tot pluviae, quod
 reddiderunt terram quasi totam aquosam, quod An-
 glici, ut deberent, non poterant seminare. Et à prin-
 cipio mensis Decembris venit gelu durissimum, quod
 totam terram sic aquosam adeo congelavit, quod tota
 terra quasi glacies videbatur. Quod gelu duravit duo-
 decim septimanas, adeo quod omnia semina hyemalia
 quasi mortificata fuerunt, adeo quod in Martio, Apri-
 li, et Mayo quasi nulla apparuerunt, et maxime in val-
 libus pinguibus, et aliis bonis terris, et omnia genera
 bladorum in modico pretio habebantur, non propter
 copiam bladorum, sed propter monetæ defectum.

Item hoc anno ante Pentecostem venerunt piratæ
 Regis Franciæ in galeis et spinaceis prope Hampto-
 niam. Et quia patriam ibi bene paratam ad resisten-
 dum viderunt, se protinus retraxerunt; et quia ibi
 non audebant applicare, nec in insula Vecta, quæ fuit
 bene munita, se transtulerunt ad alia loca quasi cam-
 pestria, et multa mala, quasi latrunculi, commiserunt.
 Et postea, in festo Corporis Christi, apud Hastingsam
 quædam tuguria piscatorum combusserunt, et aliquos
 homines occiderunt. Item contra insulam Taneti se mul-
 totiens ostenderunt, et contra Doveriam, et etiam con-
 tra Folkstoniam: sed ibidem multa mala non fecerunt,
 nisi contra pauperes, quia patria semper parata fuit
 contra eos. Sed in portibus Devoniæ, in hebdoma-

1 Pinnaces. 2 F. partibus.

A. D.
1339.

da Pentecostes sequente, feria quarta, venerunt pirati, cum galeis et spinaceis octodecem, ad portum de Plimmouth in Devonia, et ibidem¹ septem naves de Bristolia, et locis aliis remotis, nec non alias naves ejusdem portus; ad quas illi de villa statim accesserunt, ad reprimendum saevitiam hujusmodi piratarum. Et habito inter nostrates et eos conflictu bene longo, in illo occisi erant de villa sexaginta et plures, et alii de nostratis, et de locis remotis viginti et novem: ex parte vero illorum quingenti ad minus, secundum estimationem, exceptis vulneratis et multitudine copiosa, qui postea in partibus aliis decesserunt. Dicti etiam piratae feria sexta ad villam se resumptis viribus conferentes, omnes naves nostras combusserunt, ingressique terram, quasdam domos de villa concremarunt, et eadem die Dominus Hugo Courtenay senior, Comes Devoniæ, propter laborem præcedentem, et senectutem suam, recessit vicecomiti Devoniæ, cum aliis militibus et patria ibidem dimissis. Illi vero piratae, se dominica sequenti conflictum facere promittentes, eadem dominica, in festo Trinitatis, bello campestri non expectato, vecorditer conferentes se ad portum de Hamptonia, ubi duas naves statim postea combusserunt.

C A P. 56.

HOC anno conventum et concordatum inter Reges Angliæ et Franciæ, excepto quod sigilla regum ad scripta indentata nondum apponebantur; quod sc. rex Angliæ haberet omnes terras suas de du-

A. D.
1353.¹ Subintelligend. forte combusserunt.

- A. D. catu Aquitaniæ, per Regem Franciæ hactenus usurpatas, ita quod Rex Angliæ dimitteret & resignaret Regi Franciæ totum jus & claimeum, quod habebat ad regnum Franciæ. Super quo negotio missi sunt, ex parte Regis Angliæ, solennes nuntii, viz. Henricus nobilis Dux Lancastriæ, Richardus comes Arundelii, Wilielmus episcopus Norwicensis, & Guido de Bryan miles, ad curiam papalem, pro pactis imbullandis, sed, subrepente fraude ¹Rex Franciæ, una cum convenientia Domini Papæ, irritata sunt pacta & rejecta. Qua de causa paravit se Anglia ad dimicandum pro suffractis recuperandis. Dominus Rex Angliæ cum valida manu militum intravit regnum Franciæ, sed, audita captione Berwici, rediit in Angliam, & Bericum de Scottis liberavit.
- A. D. Hoc anno tanta fuit siccitas, ut per tres menses continuos, scilicet Aprilem, Maium & Junium, vix caderet gutta pluviae super terram.

^{1356.} Feria tertia, in hebdomada Pentecostes, combusti sunt duo fratres, de ordine minorum, apud curiam Avignonæ, pro quibusdam erroneis opinionibus, prout videbatur Papæ & cardinalibus. Eodem anno, in festo B. Mariæ, transfretavit Edwardus, primogenitus Regis Angliæ, in Vasconiam, cum nonnullis comitibus, et sagittariis quam pluribus, ad recuperandum terras, quas Rex Franciæ de ducatu Aquitaniæ jam diu usurpaverat, ubi moratus plene per annum sine congreSSIONe. Sed medio tempore urbes Narbonam & Carcathonam, & quasdam alias sibi rebelles, cepit, diruit, deprædavit & incendit. Tandem in fine anni adventus sui, vigesimo primo die mensis Septembris,

Princeps Edwardus prædictus, Duce Lancastriæ in Britannia minore, in obsidione civitatis Berenensis,² ex-eunte, ripas Ligeris fluminis, quæ sunt de ducatu Aquitaniæ, perageret, congressus est cum eo Rex Franciæ copiosum ducens exercitum, sed devictus est, & captus, atque in urbem Burdegalam in Vasconia adductus, ubi demoratus est usque ad Pentecosten sequentem.

C A P. 57.

HOC anno, circa festum Pentecostes, transfreta-vit Edwardus prædictus de Vasconia in Angliam, una cum Johanne, Rege Francorum, & statim missi sunt in Angliam, ex parte Papæ, duo cardinales, ad tractandum de concordia inter duos Reges, ubi per annum plene demorati, et tertius cardinalis ultimo venit pro Rege Franciæ consolando, & cum aliis Londoniæ morabatur. Hoc quoque anno, circa festum Omnium Sanctorum, liberatus est David Rex de Bruce, Scotiæ Rex, de diutina custodia, sc. undecim annorum, qua detinebatur apud castrum de ³Odinam, magna mediante redemptione. Hoc etiam anno magna controversia cœpit in curia Romana inter episcopum Hiberniæ Armachanum et fratres mendicantes. Eodem etiam anno facta est magna vastatio in Britannia & Normannia per Philippum (fratrem Regis Navarriæ) Dominum Navarre, Dominum Jacobum de Pipe, Robertum de Knollia, & alios quamplures Angliæ sine capite, mandato Regis Angliæ.

¹ F. cum Princeps. ² F. existente. ³ Odiham *postius*.

Hoc

A. D. Hoc anno, circa festum Assumptionis B. Mariæ, Ed.
 1358. wardus Rex Angliæ, ejus Primogenitus Princeps Walliæ, Dux Lancastriæ, et omnes fere Proceres Angliæ, cum magno exercitu equitum & sagittariorum, congregati cum mille curribus apud portam de Sande-whichia aliquamdiu sunt morati. Dux autem prædictus, circa festum Sancti Michaëlis proxime sequens, apud Valoys transfretavit. Rex autem & Princeps circa festum Omnium Sanctorum ad eundem locum, & immediate post regnum Franciæ, equitare cœperunt. Sed in partibus Burgundiæ & Campaniæ sub divo usque ad festum Annuntiationis B. Mariæ manserunt, & interim Normani cum modica navium classe Angliam apud Wynchelsee Idus Martii appulerunt, & pro parte combusserunt. Sed ex piratis quam pluribus ibidem occisis & submersis, ad naves redire, & ab Anglia recedere sunt compulsi per Abbatem de Bello & sibi adhærentes.

A. D. Hoc anno, circa festum Sancti Dunstani, Rex Angliæ
 1360. cum exercitu suo, treugis initis ac spe pacis cum Francis concepta ¹ in Anglia & reversus, cum non modico populi sui, equorum, curruum detrimento, per tempestatem juxta Parisium, octavo die post Pascha, caufato, &c, circa ad vincula Sancti Petri proxime sequens, Armachanus & ordines mendicantes, ad præceptum summi Pontificis à controversia inter se convenerunt.

Illo etiam eodem tempore princeps Walliæ, dux Lancastriæ, et alii quam plures magnates Angliæ, una cum rege Franciæ, Calesiam pro pace reformanda accesserunt, et ibidem pace vinculo juramenti ab utraque parte reformata, Rex Angliæ et Franciæ in sua re-

¹ F. in Angliam est reversus.

A. D.
1360.

gna repedaverunt circa festum Sancti Michaëlis sequens. Et cito post missi sunt nuncii summo pontifici Avinioniæ, pro pace et pactis mutuis confirmandis. Deinde in Parlamento apud Westmonasterium facta collatione concordiae inter reges præhabitos, placuit universis eidem consentire. Item celebrata missa de Trinitate apud Westmonasterium à Cantuariæ archiepiscopo, astante rege cum suis filiis et magnatibus, illos, qui non præstiterunt alibi juramentum super hujusmodi de pace formanda, fecit rex jurare, supra sacrosanctum corpus Domini, tam Francos quam Anglicos nobiles maxime, hujusmodi pacem servare.

Decesserunt hoc anno Reginaldus Wigorniæ, Michael Londoniæ, Thomas Eliensis, quibus successeverunt, provisione Papæ, Magister Johannes ¹Bernert ad Wigorniam, Symon Langham ad Eliensem, et magister Symon Sudbury ad Londoniæ ecclesias.

Item isto anno idem princeps Walliæ duxit in uxorem comitissam Cantiacæ, relictam Domini Thomæ Holland, quæ olim fuit seperata à Comite Sarum causa dicti militis.

C A P. 58.

EODEM anno, sexto die Maii in meridie, fuit eclipsis solis. Sequebatur ²etenim magna siccitas, et, ob defectum pluviae, frugum et fœni sterilitas. In Burgundia cecidit pluvia sanguinea, et in Bolonia, in festo Corporis Christi, apparuit in aëre crux sanguinea à mane usque ad sextam horam, et illico, multis videntibus, se movebat, et in medio mari cadebat.

¹ Vel, ut infra (sub A.D. 1363, & 1366.) Bernet. Aliis Barnet. ² Idem quod vere sive autem.

A. D. Quo etiam anno, verno tempore, in locis planis et in.
 1361. solitis apparuerunt, tam in Anglia quam in Francia,
 duo castella, de quibus egressi sunt duo exercitus ar-
 matorum, unus albo, alter nigro colore coopertus. in-
 ito certamine vicerunt albi, et iterum readunni vice-
 runt nigri, et ingredientes eorum castra omnes dispa-
 ruerunt.

Vacante sede Londoniæ, postulatus fuit ad eandem
 frater Symon Langham, Abbas Westmonasterii; pro-
 visum ¹tum fuit per Papam dictæ sedi de magistro Sud-
 bury, et fratri Symoni Langham de episcopatu Eliensi.
 Item fuit hoc anno magna mortalitas in Anglia homi-
 num, præcipue masculini sexus, ²quorum feminæ, quasi
 degeneres, sumpserunt maritos, tam extraneos quam
 alios, imbecilles et vecordes, pudori non parcentes,
 prout est vitium quarundam mulierum, ³proprio ho-
 nore oblitos, de viris sublimioribus descendendo, se
 cum inferioribus copulare.

Idcirco incliti et nobiles prælatique ecclesiarum
 hoc anno quamplures obierunt, de quibus licet ⁴nunc
 de omnibus, tamen de aliquibus dignum est mentio-
 nem facere: sc. de duce Lancastriæ Henrico, de Re-
 ginaldo Cobham, et Willelmo filio Warini, viris uti-
 que præclarissimis.

Item hoc anno dominus Johannes Gaunt, filius re-
 gis Edwardi, factus est dux Lancastriæ, ratione suæ
 uxor, filiæ et heredis Henrici, quondam ducis Lan-
 castriæ. Item hoc anno orta est magna comitiva diver-
 sarum nationum coadunata. ducem habuerunt de An-
 glicis. vocabantur tamen *gens sine capite*. villam San-

¹ F. tamen. ² F. quoniam. ³ F. proprii honoris ob-
 litarum. ⁴ F. non.

Ati Spiritus ceperunt Franciam, vastaverunt villas, et A. D.
castella diutius occupantes, nec valuit eos Rex Franciæ 1361.

à suis finibus expellere ullâ cautelâ. Item isto anno emanavit alia comitiva, vocata *alba comitiva*, quæ per provinciam transivit in Lombardiam, redemptionem de castris, civitatibus, atque villis multiplicem acceperunt. Istius comitivæ major et duces erant Angligenæ, aliqui stipendiarii, aliqui rapinis et redemptionibus dediti, inibi diu sunt morati.

Quintodecimo die Januarii, circa horam vesperarum, ventus vehemens Notus, Auster, Africus, tanta rabie erumpens, quod flatu suo domos altas, ædificia sublimia, turres, campanilia, aliaque durabilia et fortia, violenter prostravit penitus et impegit, sic quod residua, quæ exstant, sunt adhuc deteriora, de quo quidam metricus sic ait:

*C. ter erant mille, decies VI. unus et ille,
Luce tua, Maure, vehemens fuit impetus aure.*

Innuunt istius versus, quod Anno Domini 1361, in festo Sancti Mauri Abbatis, contigit iste ventus insolitus, et hoc est verum secundum computationem ecclesiæ Anglicanæ, sed secundum computationem ecclesiæ Romanæ vera est quotatio, superius posita in margine.

Hoc anno Symon Langham, Abbas Westmonasteriensis, factus est episcopus Eliensis in festo Apostolorum Petri et Pauli. Contulit Rex Edwardus ecclesiæ Westmonasteriæ vestimenta Sancti Petri, in quibus idem Apostolus missam celebravit.

Eodem anno Edwardus, primogenitus regis Edwardi, accepit principatum Aquitanæ, factis patri homagio et fidelitate. Quo etiam anno in Vasconia transfretavit cum uxore et suis. Item eodem anno Rex Ed-

A. D. 1362. wardus Leonellum filium suum fecit ducem Claren-
tiæ, et Johannem Ducem Lancastriæ, et quartum fi-
lium Edmundum comitem Cantabrigiæ.

Hoc anno obiit Innocentius papa sextus. Successit
ei Urbanus quintus, vir quidem insignis, et multæ li-
teraturæ peritus. Hic, secundo pontificatus sui anno,
constitutionem edidit contra clericos, pluralitates be-
neficiarum optinentes, tamen modicum profuit, quia
tunc temporis clerici quamplures variis beneficiis, ope
et favore dominorum, ita essent suffulti, ditati pariter
et elevati, quod prædicta constitutio, vocata horribilis,
mediantibus prece et pretio nullatenus potuit sortiri
effectum.

A. D. 1363. Statutum est hoc anno in Parlamento, quod homi-
nes juris regni de cetero placitarent in lingua mater-
na. Hoc anno Londoniæ quidam inhumani corpus
cujusdam sacerdotis in quatuor partes dividebant, quas
per quatuor partes civitatis contemptibiliter proje-
runt: autores vero hujus sceleris usque in publicum
nondum venerunt.

Fama exorta in cunctis regnis et provinciis de pro-
bitate et virtutibus regis nostri et suorum, venerunt ad
eum tres reges isto anno; Rex Franciæ, Rex Cypriæ,
Rex Scotiæ, gratia visitandi et alloquendi eum. à quo
plurimum honorati duo illorum ad propria sunt re-
versi: Rex vero Franciæ gravi morbo detentus in An-
glia remansit.

Item hoc anno obiit bonæ memorie Radulphus de
Shrowsberry, episcopus Batoniæ, qui in elimosynarum
largitione et in aliis piis operibus erat valde devotus.
Tunc Papa transtulit Magistrum Johannem 'Bernet de

¹ Vide supra ad A. D. 1361.

Wigorniæ ecclesia ad Batoniam, Magistrum Willelmum de Wittelesseye de Roffensi ecclesia ad Wigorniam, et Magistrum Thomam Trilleke in episcopatum Roffensem confirmavit. A. D. 1363.

Hoc anno fuit forte gelu, et diu duravit, viz. à festo Sancti Andreæ usque ad 14 Calend. Aprilis: quo tempore Abbas de bello, eundo versus Londoniam, cui-dam, damnato ad furcas in Marescallia Domini Regis, "quem" obviavit, quem, ex virtute libertatum suarum, à necis interitu liberavit: et licet Rex et alii magni factum ejus graviter corde tulerunt, chartas tamen suas per placitum ibidem habuit approbatas.

Item hoc anno in Britannia, apud Doveri commissum est bellum valde lethale, inter Dominum Johannem de Monte forti et Dominum Carolum de Bloys. Cessit victoria Domino Johanni prædicto, ope tamen et auxilio Anglicorum captis nobilibus militibus et armigeris ac aliis infinitis: in quo bello cecidit ipse Carolus cum innumerosa multitudine, ac ex parte nostra ceciderunt tantummodo septem viri.

Obiit hoc anno apud Saveye Johannes Rex Franciæ, A. D. 1364. cuius exequias Dominus Rex Angliæ in diversis locis procuravit honorifice celebrari, ac usque Dovoriam à diurnis personis conduci regaliter ordinavit sumptibus suis et expensis, sepultusque est apud Sanctum Dionysium in Francia, et regnavit Carolus filius ejus pro eo.

Eodem anno accusati sunt Lombardi mercatores à consortiis suis de magna infidelitate, in mercimoniis suis facta regi; unde major pars illorum in turri Londoniæ aliquamdiu fuit inclusa, quousque finem Regi juxta voluntatem ipsius fecissent.

I F. delend.

Hoc

A. D. Hoc anno Edmundus Langheley, filius Regis, filiam
 1364. comitis Flandriæ et heredem disponsasset, nisi linea
 consanguinitatis attigissent, unde pro dispensatione ha-
 benda missum est ad Papam: quod audiens Rex Fran-
 ciæ, ne matrimonium procederet impedivit viribus cu-
 mulatis. demum mulier prædicta nupta est Philippo,
 fratri regis Franciæ, duci Burgundiæ.

Eodem anno commissum est bellum lethale inter
 Christianos et Paganos in die omnium Sanctorum in
 plano Turkiæ, ubi principes Christianorum fuerunt Jo-
 hannes rex Hungariæ, Siwardus Rex Gorniæ, magister
 hospitalis insulæ de Rodes, cum Christianorum multi-
 tudine. Occubuerunt Pagani quadraginta millia nu-
 merati, et multi absque numero sunt occisi: de Chri-
 stianis autem quinque millia numerati CCX in illo
 prælio corruerunt; in quo quidem ex parte Pagano-
 rum princeps Soldanus Babiloniæ, rex Turkiæ, rex
 Baldac, ¹rex Belmarus, rex Tartarorum, rex de Læ-
 towे, ex quibus tunc tres Reges fuerant imperfecti, ut
 ipsi, qui interfuerunt dicto prælio, referebant.

A. D. Hoc anno natus est principi Walliæ et Aquitaniæ fi-
 1365. lius vocatus Edwardus, qui septimo ætatis suæ anno
 vitam finivit. non tamen præmature, ut plurimi asse-
 rebant. Vigesimo septimo die mensis Julii dominus
²Cowſi apud Wyndeshore cum maxima solennitate
³ducens in uxorem Isabellam, filiam regis Angliæ, qui
 solum pro amore voluit despontari.

Eodem anno capta est civitas Alexandriæ per Re-
 gem Cypriæ, perempta ibidem magna multitudine

¹ Belmarinus *Tho. Walsingh.* p. 174. ² Paullo post creatus
 comes de Bedford. *Vide Dugdalii Baronag.* Tom. I. p. 761.
 Male autem Comyn pro Cowſi apud *Tho. Walsingh.* ³ F.
 duxit.

A. D.
1365.

Paganorum; quod illi ægre ferentes, surrexerunt contra eum in multitudine glomerosa. Ipse vero cernens, sibi periculum imminere, consumpta igne magna parte civitatis, divitiis immensis ditatus abcessit cum suis post quartum diem. Quo damno captionis species propter hoc erant diu postea cariores.

Hoc anno decepsit Symon Islepe, Archiepiscopus Cantuariæ, vir utique Deo devotus: cui successit Symon de Langham, episcopus Eliensis, provisione Papæ, qui etiam translit. Magistrum Johannem Bernet de ecclesia Batoniæ ad Eliensem, et Magistrum Johannem Harewel in episcopum Batoniæ et Wellensem.

Eodem anno natus est ¹ Burgaliæ Domino Edwardo principi secundus filius Richardus, quem Richardus, Rex Armoricanum, de sacro fonte levavit.

Circa istud tempus, ad jussum Domini Regis Edwardi, ² redditis regi Franciæ per magnam comitivam in Francia diu possessit Dominus Bertrandus Cleyken, miles belligerosus, ³ quietis impatiens contra Dominum Regem Hispaniæ cum præfata comitiva processit, causa ejiciendi eum à Regno suo, fatus auxilio et favore Domini Papæ, quia innotuit sibi, quod pessimam duxit vitam. qui timore perterritus, fugit ad Vasconiam ad Dominum Principem pro subsidio habendo ab eo. quo fugato, frater ejus Bastardus, de consensu majoris partis Hispaniæ, in Regem est levatus et coronatus. Numerus dictæ comitivæ erat circiter 60000 pugnatorum.

Obiit hoc anno Dominus Willelmus de Edyngtonia, episcopus Wintoniensis; cui successit per electionem Dominus Willelmus de Wikeham, ad procuratio-

¹ Potius (ut alii) Burdegaliæ. ² F. redditus regis. ³ F. qui quietis.

A. D. nem Domini Regis Edwardi: cuius tamen electionem
1366. Dominus Papa per aliquod tempus, ob certas causas,
distulit confirmare.

C A P. 59.

A. D. 1367. **T**ERTIO die Aprilis in lato campo juxta villam de Naser in Hispania commissum est bellum fortissimum inter Dominum principem Aquitaniæ et Henricum Hispaniæ intrusorem. cessit victoria, Deo favente, dicto Domino principi; unde plures nobiles ex parte Hiberorum erant capti, et ad 7000 ferro et aqua occisi. Inter alios capti erant ibidem Dominus Comes de Deen, et Bertrandus Cleyken, qui fuit principalis fautor ex parte dicti intrusoris, et dux primæ aciei. Post princeps illustris prædictus præfatum Dominum Petrum restituit in regnum suum; et postea in dolo sæpe dicti intrusoris in mensa jugulatus ¹ occubuit.

Habita vero victoria, multi strenui et nobiles de Anglia in Hispania fluxu ventris et aliis diversis infirmitatibus perierunt. Eodem anno, in principio mensis Maii, Papa Urbanus quintus de Avinonia cum tota curia sua transtulit se versus Romam, ubi, circa festum Sancti Lucæ Evangelistæ, applicuit, ² summo cum honore est receptus. in cuius præsentia major in populo causabatur lætitia, quia à tempore Bonifacii Papæ octavi, nullus eorum nisi iste visus ³ fuisset. Statim loca sancta collapsa et ecclesias dirutas reparavit; reliquias sanctorum auro et argento ac gemmis pretiosis

¹ Petrus scilicet. ² F. & summo. ³ Subintellige, ibidem.

splendide adornavit: multa quoque et alia bona ibi
fecit, propter quæ pia opera memoriale suum in secu-
lum seculi erit in laude.

Hoc anno mense Martii visa est stella comata inter
partes septentrionales et occidentales, versus Franciam
suos radios porrigena.

Hoc anno, mense Aprilis, Leonellus, filius regis Ed-
wardi et Dux Clarentiæ, cum electa multitudine nobi-
lium Anglicorum transivit versus Mediolanum, ad du-
cendum filiam ¹ Colias in conjugem, cum qua haberet
mediatatem dominii Mediolani. Tandem matrimo-
nio inter eos cum ingenti gloria celebrato, ipse Dux
circa festum nativitatis Beatæ Mariæ diem clausit ex-
tremum.

Eodem anno, mense Octobris, Symon Langham, Ar-
chiepiscopus Cantuariæ, creatus est in cardinalem;
et sequente anno, ² mensis Aprilis, versus curiam pro-
fectus est: unde Papa transtulit Magistrum Willelmum
Winchesee, episcopum Wigorniæ, ad ecclesiam Can-
tuariæ, et Magistrum Willelmum Lyme, episcopum
Cicestriensem, ad ecclesiam Wigorniæ: et Magistrum
Reede in episcopum Cicestriæ promovit.

Eodem anno Francigenæ pacem fregerunt, equitan-
tes super terras regis Angliæ, in comitatu de Pountif,
catalla, oppida, et villas et munitiones optinuerunt:
homines vero quosdam occiderunt, et quosdam cepe-
runt. Causam fractionis pacis Anglicis cautelose im-
ponebant et subdole.

Hoc anno obiit Ducissa Lancastriæ, filia Henrici, A. D.
quondam ducis Lancastriæ; et in ecclesia Sancti Pauli
honorifice sepelitur. Circa finem mensis Maii Rex

¹ Gallias *five* Galeas *alii*. *Vulgo Galeasum vocant.* *Is fuit*
Dux Mediolanensis. ² *L.* Mense.

A. D. Edwardus tenuit Parliamentum apud Westmonasterium, in quo tractavit de rupto fœdere inter ipsum et regem Franciæ: et qualiter se super injuria, sibi illata, melius vindicaret. Hoc anno erat magna pestilenta hominum ac grossorum animalium, ac per inundationes aquarum sequebatur magna damnificatio bladi, in tantum, quod proximo anno sequenti modius frumenti pro tribus solidis vendebatur.

Eodem anno mortua est regina, mulierum nobilissima, et apud Westmonasterium honeste humatur. Eodem anno Magister Henricus Percy Norwicensis, Magister Lodowicus Charleton Herfordensis, et Dominus Johannes de ¹Grauntston Exoniæ episcopi obierunt. Quibus, ²auctoritate, Magister Willelmus Courtenay ad Herfordiam, Magister Henricus de le Spencer ³de Norwicensi, ac Dominus Thomas Brentyngham, favore literarum Domini regis, ad Exoniæ ecclesiastis successerunt. Eodem anno, circa festum nativitatis Sancti Johannis Bap. Dux Lancastriæ et Comes Herfordiæ, magna militum caterva stipati, in Franciam transfretarunt, ubi ingens exercitus Francorum super montem de Chalhullia et exercitus Anglorum juxta montem prædictum longo ⁴tempore. Quidam valentes de Anglicis bellandum fore cum Francigenis decreverunt, sed prædicti Domini ratum noluerunt habere. Igitur postquam innotuit Francigenis de adventu comitis de Warewyk, antequam ad terram venit, relictis tentoriis suis cum vietualibus latenter in fugam sunt reversi. Comes vero ad terram applicans cum suis versus Normanniam properavit, insulam de Caws ferro et igne vastavit, sed (heu!) in redeundo versus An-

¹ Sive Grandison. ² F. auctoritate papæ, magister.
³ F. ad Norwensem. ⁴ Subaudi, jacuerunt.

giam,

gliam, apud Calesiam morbo pestilentiae occubuit, tam A. D. nobilem in Anglia post se non reliquit. Fovebat ^{1369.} etiam tunc temporis ecclesia Romana guerram contra Dominos Mediolani, qui terras injuste redditas, et castella de patrimonio Beati Petri longo tempore occupaverunt: contra quos etiam et cum ecclesia Dominus de Spenser arma movebat, et laudabiliter in illis partibus post mortem ducis Clarentiae, cum quo advenerebat ad illas partes, diu se habuit.

Quo in tempore floruit ille famosus Miles, natione Anglicus, Dominus Johannes Haukewode nuncupatus, habens secum illam albam comitivam, superius nominatam, qui nunc contra Ecclesiam, et nunc contra præfatos Dominos, bella fovebat; et multa et magna mirabilia ibi operatus est cum suis. Hoc etiam anno, circa conversionem Sancti Pauli, Rex Edwardus, expletis sumptuosis exequiis circa sepulturam Philippæ Reginæ, tenuit Parliamentum suum apud Westmonasterium, in quo petuntur à Clero decimæ triennales. Clerus vero distulit eas concedere usque post Pascha, et tunc bene consenserunt, sic quod in tribus annis forent certis terminis persolvendæ. consimiliter à laicis triennalis quinta decima fuit concessa.

Hoc anno strenuus et sapiens miles, Dominus Johannes Chaundos, in Vasconia erat ab hominibus interfactus. Hoc anno in principio Rex Edwardus sinistro usus consilio, magnam summam pecuniae à Prælatis, Dominis, Mercatoribus, et aliis dicitibus², dicens, quod in defensionem Cleri et Regni illam expenderet. Nihil ³tum inde proficit, verum, nativitate Sancti Jo-

¹ Relinquens malint alii. ² Adde ex Thoma Wals. p. 179.
mutuo petuit & accepit. ³ Potius, tamen inde profecit.

A. D. 1370. hannis Baptiste, magnum exercitum fecit à Regni valdissimis congregari, inter quos fuerunt aliqui Domini, viz. Dominus Fitzwater, Dominus Grauntson, et alii valentes milites, quibus præfecit Dominum Robertum Knoull, militem, in bellicis actibus valde expertum, ¹ volente, ut ejus regimine et concilio omnia agerentur. Tandem in ² Regno Franciæ pervenerunt, et quamdiu in unitate insimul persistiterunt, Francigenæ irruere in illos non audebant.

Demum, circa principium hyemis, propter invidiam et cupiditatem inter eos orta dissensione, in diversas turmas se improvise diviserunt. Robertus Knollius cum suis in quoddam castrum Britanniæ se recepit. Francigenæ quoque, sic in alias divisos, nec tutis locis benc munitos, acriter irruentes, omnes pro majori parte aut occidunt, aut captivos secum ducunt.

Hoc anno Urbanus Papa de Roma rediit Avignoniam, ea de causa, ut Reges Angliæ et Franciæ aliquo modo pacificaret, et pacem inter eos in perpetuum stabiliret; sed (proh dolor!) ante opus inceptum morte præventus, vigesimo primo die Decembris diem clausit extremum, sepultusque est ibidem ad tempus in Ecclesia Cathedrali juxta magnum altare. Transacto unius anni spatio, ossa ejus de terra erant levata, et in Abbatiam Sancti Victoris juxta Marsiliam (ubi Abbas quondam extiterat) deportatus, sepulturæ traducitur, et in utroque loco fuerunt ad laudem Dei immensa miracula, divina cooperante clementia, cui successit Gregorius undecimus, Diaconus Cardinalis, prius Petrus ³ Rogerii nuncupatus.

¹ Rectius, volens. ² Malim, regnum. ³ Rogerii Tho. Wals. At vero Platina monuit, Petrum Belfortem antea fuisse vocatum.

Hoc anno civitas ¹Elinavicensis rebellavit contra Principem sicut ceteræ civitates in ²Aquitania, propter graves exactiones, et alia per prædictum Principem quodammodo importabilia sibi imposita, rebellant, divertentes ab ipso, et se Regi Franciæ reddiderunt; quare exasperatus, in redeundo versus Angliam duris impugnationibus et insultibus illam expugnavit, et solo tenus fere destruxit, inventos in ea occidit et cepit, ipse vero, propter quandam infirmitatem, quam incurrebat, et propter defectum pecuniæ (unde rebellantibus resistere non valebat) ad Angliam festinavit, et circa principium mensis Januarii cum uxore et familia ibidem applicuit, relinquent post se in Vasconia Ducem Lancastriæ, et Dominum ³Edmundum Cantabrigiæ, cum aliis nobilibus viris atque bellicosis.

A. D.
1370.

Hoc anno, annuente Rege Edwardo, venit Rex Navarre ad Regem apud Clarindoniam, ad tractandum cum eo super certis tangentibus guerram suam, diversis pro eo in Normandia relictis obsidibus usque ad redditum suum illuc; sed Rex noster obtinere non potuit ab eo, quod petebat. Dictus Rex ad sua rediit, magnis donariis honoratus, circa principium mensis Martii. Celebrato Parliamento apud Westmonasterium, Rex petiit à Clero subsidium quinquaginta ⁴ milia librarum, quod sub deliberatione in convocatione Cleri, facta post Pascha, fuit concessum, et tantum de populo laicali.

A. D.
1371.

In isto Parliamento, ad petitionem Dominorum, in odium Ecclesiæ, amoti sunt Cancellarius et Thesaurarius Episcopi, et Clericus de privato sigillo, et loco il-

¹ F. Lemovicensis. Nam Lemovicensium in T. Wals.
² Vasconia T. W. ³ Edmundum comitem Cantebrigia, T. W. ⁴ Millium T. W.

A. D. lorum seculares ¹fuerant subrogati. Durante Parlia-
 1371. mento, venerunt Londoniæ solennes Ambassiatoræ,
 missi à Domino Papa, ad tractandum cum Domino Re-
 ge de pace, ²cupientes (ut afferuit) sui prædecessoris
 exsequi voluntatem, sed profecto ex hoc nullus seque-
 batur effectus.

C A P. 60.

NON o die mensis Junii Rex Edwardus tenuit
 Parliamentum apud Wintoniam, et duravit per
 octo dies, ad quod de clero citati fuerunt ³Episcopi
 et quatuor Abbates duntaxat. Factum erat illud Par-
 liamentum, propter mercatores Londoniæ, et alios de
 locis diversis in aliquibus diffamatos, quod sc. rebel-
 lare voluerunt.

Hoc anno Dux Lancastriæ, ⁴Comes Cantabrigiæ,
 frater ejus, de Vasconia in Angliam sunt reversi, ⁵ac-
 ceperunt sibi uxores, filias sc. Petri, quondam Hispa-
 niæ regis. Dux vero majorem, et Comes minorem.

Hoc anno missi sunt duo Cardinales à latere Papæ,
 sc. Cardinalis Anglicus et Parisiensis, ad tractandum
 de pace inter duo regna. Unde ambo in sua provin-
 cia exeuntes, diu ibidem et in locis vicinis hinc inde
 tractabant. Tandem acceptis procurationibus, ver-
 sus curiam absque pacis effectu iter arripuerunt.

A. D. Hoc anno erat navale bellum inter Anglicos et Flan-
 1372. denses. vicerunt Angli, et viginti quinque naves,
 sale onustas, ceperunt, homines occidentes et submer-
 gentes, inscii, quod de partibus illis fuissent; et pro-

¹ Fuerunt T. W. ² L. cupiente. ³ Quatuor Episcopi
 T. W. ⁴ Et comes Cantebrigia, T. W. ⁵ F. & al.

fecto multa mala inde contigissent, ni pax inter eos ci-
tius reformata fuisset.

A. D.
1372.

Eodem anno Franci obsiderunt villam de Rochelia. unde missus erat Comes de Pembroke in Vasconiam, cum multitudine armatorum, ad ¹disolvendum obsidionem prædictam; qui fulcantes mare, ad portum de Rochellia salvi pervenerunt, ubi ²antiquam portum intrassent, subito irruit in eos classis Hispanica, quos, ad pugnam tunc inordinatos, in multo discrimine per-
sonarum vicerunt Hispani. In isto congresu omnes Angli aut erant capti aut occisi, et quidam ex eis le-
thaliter vulnerati. Naves vero illorum Hiberi ³

combusserunt. Igitur captum Comitem, cum im-
menso thesauro regni Angliæ, et cum multis aliis no-
bilibus, sc. in vigilia nativitatis Sancti Johannis Bapti-
stæ, quæ est dies Sanctæ ⁴Etheldredæ virginis, in Hi-
spaniam adduxerunt. Verum de isto infortunio non
est multum mirandum, tum quia Comes iste fuit malæ
vitæ, utpote publicus adulter, tum quia in quodam
Parliamento stetit contra jura et libertates Ecclesiæ,
tum quia suasit regi et ejus consilio, ut plus exigere-
tur ab Ecclesia Anglicana, quam ab aliis sibi subditis
in regno suo: et quia Rex et ceteri de consilio ejus
perversa dicta deinceps attentarunt sequi, quod jura
ecclesiastica defendere et tueri nequaquam sicut antea
contra hostes suos meliorem manum, fortuna finistran-
te diu, postea habuerunt. Eodem anno Rex Edwar-
dus cum magno exercitu mare intravit, ad removen-
dum obsidionem de Rochellia, sed ventus contrarius
non permisit eum longe à terra redire; quare aliquam-
diu prope littus maris commorans, ventum prosperum

¹ Sic. ² Pro, antequam. ³ Deest flammis, vel quid ejus-
modi. ⁴ Sive, Ediltrudis.

A. D. expectavit, sed nondum venit. demum cum suis ad
 1372. terram veniens, illico ventus ad partes oppositas se con-
 vertit.

Hoc anno obiit Magister Thomas Trilleke, Episco-
 pus Roffensis, cui ex provisione Papæ successit frater
 Thomas de Bramptonia, monachus Norwicensis, pœ-
 A. D. nitentiarius Domini Papæ. Hoc anno dux Lancastriæ
 1373. cum ingenti ¹ exercitu Franciamque perissit in Burgun-
 diam, et sic per totam Franciam usque Burdegaliam,
 absque Gallorum resistentia, qualitercumque modicum
 ultro nullum damnum eis inferri permisit, redemtio-
 nem à diversis locis et villis accepit, et sic in quiete ab
 eis deceffit.

Eodem anno misit Rex certos Ambassiatores Domi-
 no Papæ, rogans eum, ut super reservationes benefi-
 ciorum in Curia sua in Anglia factas de cetero ² super-
 cederet, ut etiam electi ad Episcopales dignitates suis
 electionibus pleno jure gauderent, et à suis Metropo-
 litanis, prout antiquitus fieri solebat, ³ idem electi va-
 leant confirmari. De iis, et aliis regni negotiis et re-
 gnum tangentibus, receptis responsis injunxit eis Pa-
 pa, quod super hujusmodi responsis primo certiorarent
 eum de voluntate Regis et regni, et literis suis (nun-
 quam præmissis articulis) aliquid determinaret.

Eodem anno obierunt Magister Johannes Thoresby
 Archiepiscopus Eboracensis, Magister Johannes Bernet
 Eliensis, Magister Johannes Lyme Wigorniæ Episco-
 pus; quibus successerunt auctoritate Papali Magister
 Alexander Nevyl ad Eboracum, Thomas Arundellius
 filius Comitis Arundelliæ ad Eliensem, et Dominus
 A. D. Wakefield ad Wigorniæ Ecclesiam. Hoc anno in Par-
 1374.

¹ F. exercitu transfretavit, Franciamque transivit per
 Parisium in Burgundiam. *Vide Tho. Walf. p. 182.* ² L. su-
 persederet. ³ Pro, iidem. lia-

liamento erat decretum, quod Ecclesiæ Cathedrales suis electionibus congauderent, et quod Rex de cetero contra electos non scriberet, sed per literas suas ad eorum confirmationes juvaret. Hoc autem statutum in nullo ¹ perfecit. In isto Parlimento concessa fuit Domino Regi una decima per Clerum, et quintadecima per laicos. Circa ista tempora tota Aquitania, præter Burdegaliæ et ² Basoniam, contra Regem Angliæ rebellavit, et ad Regem Franciæ se convertit.

Quinto die mensis Julii obiit Magister Willelmus ³ Wynchelesey, Archiepiscopus Cantuariæ: unde Monachi ejusdem ecclesiæ Cardinalem ⁴ Angliæ in Archiepiscopum postularunt: qua de causa Rex offensus, proposuit dictos Monachos exlegasse; plura vero expenderunt, antequam Regis gratiam habuerunt. Postulationi factæ de Cardinali Rex noluit consentire. sed nec Papa, nec Cardinales. Circa principium mensis Augusti fuit tractatum apud Bruges de diversis articulis, pendentibus inter Regem Angliæ et Papam. Duravit iste tractatus fere duobus annis. tandem concordatum est inter eos, quod Papa de cetero reservationibus beneficiorum minime uteretur, et quod Rex beneficia per breve, vocatum, *quare impedit*, ulterius non conferret. Sed de electionibus, superius tactis, nihil actum est; et hoc ascribitur aliquibus, qui sciebant, se posse citius per Curiam Romanam, quam per electiones, ad dignitates episcopales, quas ambiunt, promoveri.

¹ Rectius, profecit. ² Bayonem T. Wals. (p. 133.) aliisque. rectius. ³ Lege, Wittlesey. ⁴ Id est, Simonem Langham, quem abdicati archiepiscopatus (nam ad cardinalis dignitatem elevatus abdicasse perhibetur) pœnituisse videtur. Vide Whartoni Angl. Sacr. P. I. pag. 120.

A. D. Hoc anno, circa purificationem Beatæ Mariæ, con-
1375. venerunt apud Bruges utriusque regni nobiles atque
valentes, ad tractandum de pace inter duo regna; du-
ravitque iste tractatus per duos annos, cum magnis
sumptibus utriusque partis. Tandem recesserunt abs-
que pacis effectu.

Quarto Nonas Maii, vacante adhuc Archiepiscopatu, translatus est ad sedem Cantuariæ, Magister Symon de Sudbury, Londoniæ episcopus, ad Londoniæ vero ecclesiam translatus est Magister Willelmus Courtnay Herfordiæ Episcopus, ad quam translatus est ¹Bangor-
niensis.

Hoc anno, in quodam tractatu de pace, concessæ erant Treugæ inter duo regna, à festo nativitatis Sancti Johannis Baptistæ usque ad idem festum anni sequentis. Eodem anno, circa principium mensis Aprilis, dux Britanniæ, cum Comitibus, Baronibus, et nobilibus Angliæ, transfretavit in Britanniam, ubi prospere se ha-
buissent, nisi dictæ treugæ, tam cito captæ, eos impe-
divissent.

Eodem tempore insula de Constantynia, in qua si-
tuatur castrum Sancti Salvatoris, à Francigenis oppu-
gnata et obsessa, eis redditur, cum suis pertinentiis, in
non modicum regni Angliæ detrimentum.

Hoc anno erant calores nimii, et pestilentia pergran-
dis, tam in Anglia, quam in aliis diversis mundi parti-
bus, inolevit, ² quando infinitos utriusque sexus extin-
xit. Item hoc anno decepsit Dominus Robertus Wi-
feldus, Episcopus Sarum, cui successit magister Radul-
fus Argum, Doctor juris civilis. Sublatus est etiam de
medio isto anno Dominus Edwardus Le de Spencer,

¹ Joannes Gilbert. ² Potest & quæ legi.

et in ecclesia Monachorum de Teukesbury traditur sepulturæ. Durante ista epidimia, Dominus Papa, ad instantiam Cardinalis Angliæ, concessit omnibus in Anglia, qui de peccatis suis contriti fuerint et confessi, plenam remissionem, per duas Bullas, sex mensibus duraturas.

A. D.
1375.

Hoc anno Comes de Pembroke, per Bertrandum Cleykyn redemptus, inter Parisium et Calesium itinerando versus Angliam, die Sanctæ Etheldredæ ¹ virginis diem clausit extremum. Offenderat namque dictam virginem in multis, ut dicitur; igitur diebus ejusdem, in Ecclesia celebratis, multa mala passus est. Eodem anno, mense Novembris, occurserant apud villam de Brugis Dux Lancastriæ et Dux Andegaviæ, cum aliis Dominis et prælatis utriusque regni, ² tractandum de pace.

C A P. 61.

IN principio mensis Maii, Rex Edwardus maximum Parliamentum apud Westmonasterium celebrari fecit; in quo, more solito, à comunitate quoddam subsidium petiit concedi, pro defensione sui et regni: sed illi de comunitate responderunt, se fore indies talibus exactiōibus aggravatos, nec tale onus diu posse ferre. Dicebant namque, liquide eis constare, Regem pro defensione sui et regni sufficienter habere, si regnum foret bene et fideliter gubernatum: sed quamdiu tale regimen per malos officiarios habetur in regno, nunquam rerum copia vel divitiis abundabit. ³ Hæc ita-

A. D.
1376.

¹ Vide supra, ad A.D. 1372. ² L. ad tractandum. ³ Hoc Th. Walf. p. 185.

A. D. que se offerebant certissime probaturos ; ¹ut si, post
 1376. probationem hujusmodi,² inventum, regem ulterius³ in-
 digisse, ipsum libenter juxta eorum facultates adjuva-
 rent. Postea vero publicata fuerunt plura mala de di-
 versis officiariis, regi jugiter assistentibus, et potissimum
 de Domino Latemer, Regis Camerario, super pessima
 Regis gubernatione et regni. Tandem de quadam A-
 licia Peres inibi tractabatur, super ejus maleficiis, quæ
 per eam, et ejus fautores, fiebant in regno. Rex enim
 eam per multa tempora tenuerat in concubinam, unde
 liberius potuisset, feminea fragilitate pensata, ad tam
 inhumana et nefaria declinare. Quos omnes à socie-
 tate Regis comunitas petuit amoveri, et nobiles viros
 approbatos et valentes loco eorum provide subrogari.
 Erat namque inter illos de comunitate quidam miles
 sapiens, facundus et disertus, nomine Petrus de la Mare,
 in cuius ore sententia omnium dependebat. Hic ve-
 ro quia contra dictam Aliciam, et quosdam alios de
 consilio Regis, quædam enormia veraciter in publi-
 cum deduxisset, ad instantiam præfatæ mulieris, apud
 Nottingham perpetuo carceri adjudicatur, in quo bien-
 nio manebat.

Sexto Idus ⁴Julii, durante Parliamento apud Wel-
 monasterium, in Palatio Regis mortuus est Princeps

¹ L. eo, cum T. W. ² Subintellige, esset. ³ Pro, indi-
 guisse. Sed indigere (*idque, ut videtur, rectius*) apud T. W.
⁴ L. Junii. Nam A.D. 1376. dies S. Trinitatis incidit in diem
 octavum Junii. Restissime igitur Johannes ab Ardern sive de
 Ardern in tractatu suo, de Fistula in ano, membraneo, eleganter
 scripto, penes celeberrimum amicissimumque Medicum Ricardum
 Meadum, de morte Edvardi hujus Principis invictissimi verba
 sequentia litteris consignavit, fol. 77. sicuti meam in gratiam ex-
 scripsit vir ingenio ac eruditione præstans Martinus Folkesius,
 Armiz r, Societatis Regiae Sodalis, qui sane Codicem curiosis lu-
 stra-

Walliæ, primogenitus Regis Edwardi, in die Sanctæ Trinitatis, ad cuius reverentiam quolibet anno, eo die, ubicunque foret orbe terrarum, maximam solennitatem consueverat celebrare; cuius fortunam militiæ, tanquam alterius Hectoris, omnes gentes, tam Christiani quam Pagani, dum vixit sanus, plurimum formidabant. Corpus vero ejus in Ecclesia Christi Cantuariæ honorifice sepelitur.

stravit oculis. Ad cuius notæ fidem certissime corrigi queat Stoveus noster, qui docuit in Annalibus, Cantuariæ in palatio archiepiscopali Principem animam exhalasse; secus plane atque optimi Historici veteres. Nimurum Stoveo forsitan imposuerat malus quidam Codex Adami de Muriuth, nisi putas ap̄ḡm̄ps̄ esse vel unpn̄gn̄r̄ vel typographicum pro Westmonasterii, adeoque bac in re ān̄yððoia sive inscitiæ non debere accusari virum diligentissimum. At in Stovei Summariis deest locus mortis Edwardi: eò forte & in Annalibus similiter tollendum quis censuerit. Exadverso vocum talem pennam ipsius pennæ figuram adhibuit Ardernus, uti etiam in nota sua Folkesius. Nos autem figuram hanc, tanquam nullius in re nostra historica usus, utpote nemini fere incognitam, omisimus. Neque operæ est notare, & in margine alias subinde occurrere illuminationes, quemadmodum & in tractatu alio mox præcedente in eodem Codice, cuius hoc esse principium monuit Folkesius. Hoc est Speculum fleobothomiæ, in quo qui sanguinem minuere volunt, diligenter inspicientes scire possunt evidenter, de qua parte corporis, de quibus venis, quo tempore, et pro quibus ægritudinibus fleobothomia sit laudabiliter facienda. Sed hoc pacto Folkesii è Codice Meadiano nota de morte Edwardi. Præstat enim locum integrum adscribere, quam nostra qualiacumque demum in medium proferre verba. Capite de Emoroidibus infra anum latentibus, videlicet ubi Nastare depingitur et penna Principis Walliæ, viz, folio præcedente. “Et nota, quod talēm pennam albam portabat Edwardus, primogenitus filius Edwardi Regis Angliæ, super crestam suam. Et illam pennam conquisivit de Rege Boëmo, quem interfecit apud Cresse in Francia. Et sic assumpsit sibi illam pennam, quæ dicitur Ostrichfether, quam prius Dominus Rex

“no-

A. D. Hoc anno, circa principium mensis Julii, homines
1376. et tenentes Comitis Warwici contra Abbatem et con-
ventum de Evesham et eorum tenentes maliciose in-
surrexerunt. Abbatiam cum villa distruere molientes,
homines illorum quosdam verberantes, vulneraverunt,
quosdam interfecerunt. Denique accedentes ad ma-
neria eorum, clausuras parcorum fregerunt et combusse.

“ nobilissimus portabat super crestam suam. Et eodem an-
“ no, quo Dominus strenuus et bellicosus Princeps migra-
“ vit ad Dominum, scripsi libellum istum manu propria,
“ viz. anno Millesimo CCCLXXVI°. et Dominus Edwar-
“ dus Princeps obiit VI° Idus Junii, viz. die Sanctæ Trini-
“ tatis, apud Westmonasterium in magno Parliamento.
“ quem Deus absolvat, quia fuit flos Milicie Mundi sine
“ pare. Nastare species est clysteris sive enematis. Inde Fol-
kefius lingua vernacula interpretatur, a sort of glister pipe.
Verum enimvero, sicuti anonymum nostrum correxiimus, ita &
alii similiter emendandi sunt auctores, quotquot octavo die Julii
obiisse principem nigrum tradiderunt, speciatim Thomas Wal-
singhamus, & anonymous ille calamo exaratus in collegii Magda-
lenensis Oxonii bibliotheca, qui Walsinghamo quicquid fere con-
signavit, acceptum retulit. Hanc vero in sententiam anonymous
Magdalenensis: Eo tempore, non dum finito parliamento,
dominus Edwardus, princeps Walliae, auuo [lege octavo]
die Julii, i. in die sanctæ Trinitatis, prout optavit, defun-
gitur. Quo obeunte, omnis obiit spes Anglorum. Quo
superstite, nullius hostis incursum, nullius [i. nullius] belli
congressum formidaverant. Qui sospes dum extitit, nul-
lam gentem adiit, quam non vicit; nullam civitatem ob-
sediit, [i. obsedit,] quam non cepit. Quo extincto, extin-
ctus est parliamenti praesentis effectus. Quandoquidem vero
in Praefatione breviter de hoc anonymo vidimus, de eo nunc am-
plius non agamus. Meque sine dubio nugari putares, si ad fidem
hujus auctoris illa ederem, quæ fusi emendatiusque jam antea
apud Walsinghamum divulgata esse patet. Itaque plura hic ex
anonymo Magdalenensi, mibi ab amicissimo juvene, bonarum lit-
terarum cultore illo eximio, Joanne Lovedao, ostendo, descri-
bere mereor & esse videatur.

runt,

A. D.
1376.

runt, feras occiderunt et fugaverunt, capita vivarium fregerunt, aquam excurrere fecerunt, pisces ceperunt et secum asportaverunt, damna plurima perpetrarunt, pro certo dictam Abbatiam cum suis membris (prout verisimile videbatur) finaliter destruxissent, nisi Rex manus adjutrices citius apposuisset. Igitur Rex misit literas suas ad Comitem prædictum, præcipiendo, ut hujusmodi malefactores et pacis perturbatores compesceret omnino, et ita, mediantibus amicis, pax inter eos reformata est. Propter istam ¹bri-
gam, ut dicebatur, Rex noluit ²gubernari per istos Dominos in Parliamento constitutos, sed filium suum Ducem Lancastriæ ad sui regni regimen reassumpsit, qui usque ad mortem sic stetit.

Eodem anno, post purificationem Beatæ Mariæ, ³celebrato apud Westmonasterium Parliamento, in quo Rex quoddam subsidium à clero et populo laicali postulavit, unde tunc tale subsidium sibi erat concessum, viz. quod perciperet à qualibet laicali persona utriusque sexus, annos quatuordecim excedente, quatuor denarios, exceptis notorie pauperibus, qui publice mendicarent; et de qualibet persona ecclesiastica promota duodecim denarios, et de singulis aliis non promotis quatuor denarios, exceptis fratribus quatuor ordinum mendicantium.

Circa istud tempus surrexit in Universitate Oxoniæ quidam Doctor Theologiæ Johannes Wycliffe, tenens opiniones erroneas publice in Scolis et alibi, contra statum universalis Ecclesiæ contrarias et absurdas, et præcipue contra Monachos et alios religiosos possessio-

¹ Id est, rixam. ² Gubernare al. Sed gubernari *etiam* Thomæ Wals. p. 187. ³ F. celebratur ap. W. Parliamen-
tum.

A. D. natos male sonantes: et ut suam hæresin contra insul-
 1376. tantes fortius et latius propalaret, ascivit sibi comites
 unius sectæ, sc. in Oxonia habitantes, longis vestibus
 de Rusceto induitos, nudis pedibus incedentes, hujus-
 modi errores in populo ventilantes, et palam in eorum
 sermonibus prædicantes. Inter alia, dicunt et afferunt,
 quod Eucharistia in altari post sacramentum non esse
 verum corpus Christi, sed ejus figuram. Item, quod
 Domini temporales possunt meritorie auferre bona for-
 tunæ ab ecclesia delinquentे. Ista, et plura alia, pu-
 blice, in ¹ subversionem, disseminabant et afferebant,
 in tantum, quod magnates terræ, et multi de populo,
 eos in suis erroribus confovebant, eo quod tantam pie-
 tatem, ad auferendum bona temporalia à viris ecclæ-
 siasticis, ipsis attribuerunt. Demum conclusiones ipsius
 Johannis cum Papa in audientia exhibitæ et perlectæ
 fuerunt. Papa vero, super hujusmodi consultus, viginti
 tres ex ipsis conclusionibus, tanquam erroneas, hære-
 ticas et vanas, damnavit, dirigensque Bullas suas Do-
 mino Archiepiscopo Cantuariæ, et Episcopo Londoniæ,
 ut prædictum Johannem facerent arrestari, ac ipsum
 super ipsis conclusionibus examinaret. Quo facto, et
 facta declaratione super ipsis, licet siue, Archiepisco-
 pus sibi, et omnibus aliis, super illa materia perpetuum
 indixit silentium, ne de cetero ullo modo de illa tra-
 ctarent. Qui aliquandiu siluerunt; tandem, contem-
 platione Dominorum et aliorum sibi adhærentium, eas-
 dem opiniones et peiores reassumentes, in eorum ma-
 litia continuaverunt.

Eodem etiam anno Londonienses, unanimiter con-
 surgentes, hospitium Domini Ducis Lancastriæ de Sa-
 veye, inter Londoniam et Westmonasterium situatum,

¹ *Additio nostræ fidei ex Thoma Wals. p. 188.*

igne consumere minabantur, nisi quidam miles Petrus de la Mare (de quo supra) à carceribus, quibus mancipatus fuerat, liberaretur. Sed episcopus Londoniæ, ne hoc fieret, cum magna instantia, licet vix potuit, eos ab eorum proposito refrænare, et sic tandem quievèrent.

A. D.
1376.

Dux vero auditu rumore consurgens de prandio ad manerium de Kenyngton, ubi tunc Richardus filius principis erat, festinanter accessit, propter quod Dominus Rex majores et seniores dictæ civitatis deponi fecit et alios eorum loco creari.

Hoc anno, statim post festum Sancti Michaëlis Archangeli, Richardus, filius Principis, factus est Princeps Walliæ, cui Rex contulit Ducatum Cornubiæ, cum comitatu Cestriæ. Hoc anno, circa idem tempus, Dux Lancastriæ persecutus est graviter Episcopum Wintoniæ, dicens, eum falsum fuisse patri suo, dum esset ejus Cancellarius, unde nimis rigorose, immo et injuste, magna summa pecuniæ condemnatus erat Domino Regi, pro qua in manus ejus omnia sua temporalia erant capta, nec sibi ante mortem regis ullius prece poterant restaurari. Cardinalis Angliæ eodem anno post prandium subito percussus, loquela suam amisit, qui per tres dies aut quatuor supervivens, in festo Sanctæ Mariæ Magdalena spiritum exhalavit.

C A P. 62.

IN principio mensis Octobris Papa Gregorius transf-
tulit se cum curia sua de Avinonia ad urbem Ro-
manam. Duodecimo Cal. Apr. Johannes Menstrworthe,
miles, Londoniæ primo fuit tractus, deinde suspensus,
postea decollatus. Postremo, corpus ejus quadriparti-

A. D.
1377.

A. D. tum ad quatuor civitates in Anglia famosas mitteba-
 1377. tur; caput vero ejus super pontem Londoniæ erat ¹ef-
 fixum. Fuit namque iste Johannes Regi et regno in-
 fidelis, cupidus et instabilis, eo quod frequenter ²ma-
 gnam summam pecuniaæ, à Rege pro vadiis hominum
 armatorum ³ acceptis, in usus proprios convertebat, ti-
 mensque aliquando se super hoc forsitan accusari, ad
 regem Franciæ latenter aufugit. cui facta fidelitate,
 promisit classem Hispanicam in confusione Anglo-
 rum ad illorum fines adducere: sed Deus justus, cui
 nullum latet secretum, recte illum antea permisit con-
 fundi etiam et puniri, ⁴quamvis ut dolose Dominum
 suum solumque natale nequiter debellando, suum ini-
 quum propositum adimplesset.

In festo Sancti Georgii Martyris Rex Edwardus
 apud Windesoram Richardo de Burdeaux, filio Ed-
 wardi Principis, heredi suo ordinem contulit milita-
 rem. Qui postquam quinquaginta annis et amplius
 regnasset, apud Shene 21 die Junii moriens, in Mona-
 sterio Westmonasterii sepelitur. Erat namque iste Rex
 Edwardus, inter omnes mundi magnificos, bonitate
 immense dictus gratus, quia virtute gratiæ, sibi di-
 vinitus concessæ, universos prædecessores suos, viros
 illustres et nobiles, quadam excellentia præfulgebat.
 Corde magnanimus, quia, ad infortunia et incommo-
 da aliqua accidentia, nunquam expavit. Belliger, in-
 signis, et fortunatus, quia in terra et in mari, in hujus-
 modi bellicis congressibus, triumphali gloria victoriam

¹ Potius, affixum. *Nam sic etiam T. Wals. p. 189.* ² Ma-
 gnas summas *T. W.* ³ Acceptas *T. W.* Sed acceptam hic
 reponend. ut *ne* magnam summam congruat. ⁴ F. quam dolo-
 se. *Sed in T. W.* quam ut adimpleret *pro* quamvis ut adim-
 plefset.

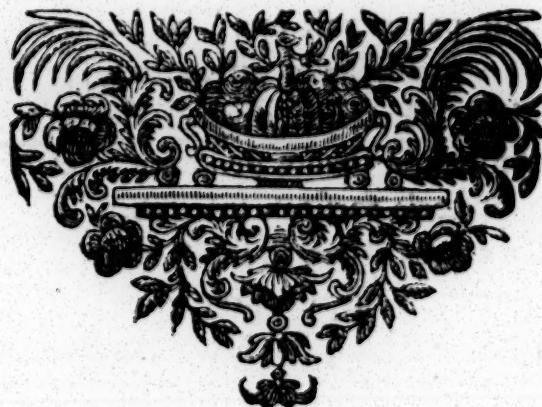
reportavit. Clemens, benignus, familiaris et mansuetus etiam ad omnes, tam ad ¹ exteros quam ad internos suos subditos, et alios sub ejus regimine constitutos. Deo devotus, quia ² ecclesias Dei, et ejus ministros, in maxima veneratione colebat. In curis temporalibus tractabilis, providus in consilio et discretus, in eloquii suavitate affabilis et mitis, in gestu et moribus maturus; afflictis compatiens, in beneficiis conferendis profusus, in rerum affluentia modestus, in ædificiis construendis sollicitus ac curiosus, leviter ferens damna, deditus occupationi, attentius circa illam vacabat; corpore elegans, vultum habens Deo similem, quia tanta gratia in eo mirifice relucebat, ut si quis ejus faciem inspicerit, vel nocte de illo somniaverit, eo die sperabat sibi jocunda solatia et prospera evenire. Regnum vero suum usque in senium gloriose rexerit; largus in donis et prodigus in expensis. Erat enim in universa morum honestate præclarus, unde ejus fama in tantum percrebuit apud barbaras nationes, ut ejus magnalia prædicando astruerent, nullam terram sub cœlo fuisse, quæ tam nobilem Regem, tam generosum aut felicem unquam produxit, vel eo extincto consimilem posteris forsitan suscitabit. Luxus tamen et motus suæ carnis etiam in senili ætate non cohibuit, unde citius, ut creditur, propter illius immoderantiam vitam finivit. Et profecto hîc notandum est, prout gesta supra testantur, quia sicut in ejus primordio cuncta grata et prospera successive ipsum inclytum reddiderunt, ³ atque ejus media ætate in summa gloria et honore abundantí felicitate transacta: ita vero ad senium eo vergente, et ad occasum tendente, peccatis

¹ Patius, externos. Vide T. Walf. p. 190. ² Rectius, ecclesiam. ³ Sicque ejus al.

A. D.
1377.

A. D. 1377. exigentibus, paulatim illa felicia decrescebant, infortuniaque et infausta, enormia et alia incommoda crebrescebant, et plura mala pululare cœperunt, et (quod dolendum est) longam continuationem postea habuerunt.

Hucusque Historia Edvardi III. Sequitur in iisdem schedis Tannerianis tractatus historicus de Rege Richardo II. Sed omittendum duximus, quod idem sit atque Vita Ricardi II. nuper à nobis edita. Contulimus tamen, & inde colligimus, editionem nostram in plerisque eo esse longe correctiorem, in aliis maculatiorem. Quomodounque sit, visum est subsidio schedarum dictarum notas in nostram editionem novas scribere, & mantissa vice vnde dum Juris facere publici.

N O T Æ

IN VITAM RICARDI II.

à nobis divulgatam.

PA G. I. l. 4. *Nondum plene*] *Nondum etatis plene*
T. l. 14. *Sollemnitate*] *Sollennitatem* T. l. 16.
Henricum post Dominum addit T.

P. 2. *Sithardum*] *Guychardum* al. l. 3. *Baptistæ post*
Johannis in T. l. 22. *Aliquando*] *Aliquos* T. l. 25. *Tem-*
pore post illo in T. l. 26. *Anno*] *Tempore* T. l. ult. *Le-*
wes. Vero] *Lewes, ubi* T.

P. 3. l. 30. *Barenetti,*] *Baronetti,* T. me improban-
te. Not. 1. post Cl. adde, & T.

P. 4. l. 12. *Multitudine armatorum*] *Multitudine Anglo-*
rum armatorum T. l. 13. *Incurrunt. Unde*] *Incurrunt.*
Verum T. l. 15. *Sicque*] *Sic quod* T. Not. 1. post *omnia*
Cl. adde, & T. Not. 2. post *novi* Cl. adde, & T.

P. 5. l. 13. *Affugerunt.*] *Aufugerunt* T. l. ult. *Julii,*]
Aprilis al. Not. 1. post Cl. adde, & T.

P. 6. l. 10. *Effugit.*] *Affugit* T. pro *aufugit.* l. 21. *Per*
nos] *Pronos* T. quo modo ad *imum* pag. *conjeceram.*
l. 23. *Qui*] *Quæ* T. sicuti *conjeceram.* l. 24. *Quæ in*
brevi pervagando] *Qui in brevi pernavigando* T. l. 26. *Fi-*
lium,] *Deest* T. l. 27. *Seperat,*] *Fecerat,* T. quo modo
conjeceram ad *calcem.* Ib. *Intercepit*] *Intercepit* T.
l. 29. *Onustis*] *Onusta* T. Not. 4. post *simile* adde, *sed*
spatium duntaxat vacuum in T.

P.7. l.5. *Calverlee,*] *Camilee,* T. l.7. *Festum Sancti Jacobi*] *Festum Nativ. S. Johannis* al. l.10. *Bokingham frater ejus, Comes de T.* l.11. *Armatorum, applicantes*] *Armatorum, & applicantes T.* l.20. *Dejectos.*] *Frustratos T.* l.29. *In dictum*] *In omittitur in T.* Not. 2. post *Cl. adde, et T.* Not. 3. post *habituros adde, et tamen habiturum etiam in T.* Not. 4. post *Cl. adde, intrarunt, T.*

P.8.l.4. *Privilegium*] *Privilegia T.* l.15. *Quidem fecerunt*] *Quidem hoc fecerunt T.* Not. 1. post *violantes adde, vel potius legend.* (*ut nunc tandem video legi in T.*) *malefactores frangentes, dictum.*

P.9.l.10. *Posuit*] *Posuerat T.* l.25. *Londonias,*] *Londonienses, T.* Not. 1. post *indicatus adde, sed depræjudicatus in T.* Not. 3. post *Cl. adde, & T.* *Quin & in T.* *quas habebat.* Not. 4. post *Cl. adde, & T.* Not. 5. post *Cl. adde, & T.*

P.10.l.26. *pro ratione in T.* *legitur commune.* Not. 1. post *eis adde, Et sic quidem plane legitur in T.*

P.11. l.14. *Festum S. Johannis*] *Festum nativitatis S. Johannis T.* l.19. *Prompto*] *Prompta T.* atque ita ad calcem conjecteram. l.30. *Maris*] *Deest T.* l.32. *Americanorum*] *Armoricorum T.* haud aliter atque ad finem conjecteram. Not. 2. post *Cl. adde, Cherburgia T.*

P.12. l.19. *Flandritarum,*] *Flandrensium, T.* l.22. *Dirupissent.*] *Diripuisserent T.* Not. 1. post *Cl. adde, Casselensis T.* Not. 2. post *Cl. adde, & T.* Not. 3. post *Cl. adde, Regiis T.*

P.13.l.16. *Scivere,*] *Sinerent, T.* l.21. *Illud*] *Istud T.* Not. 1. post *vina adde, et tamen lectio vulgata potest retineri, modo sic distinguas, Januensis.* Propter quod? ut dicitur, quod. *Quo pacto & in T. interpungerem, in quo, Januensis, propter quod, ut dicitur, quia.* Not. 2. post *Cl. adde,*

adde, & T. Not. 3. post, p. 235. adde, *Conjecturam firmat T. in quo plane eo modo legitur.*

P. 14. l. 1. *Pellitur terra*] *Pellitur à terra* T. l. 2. *Ubi*] *Nisi* T. quo modo ad finem conjecteram. Ib. *Consilio*, id] *Concilio universo*, id T. l. 9. verum pro bene in T. l. 13. *Contra Dominum*] *Contra ipsum ad Dominum* T. Ib. *Persequuntur.*] *Prosequuntur*, T. l. 14. *Est auctoritate Regis, dictus*] L. cum T. est, et *authoritate Regis dictus*. l. 18. 27] XXV. T. l. ult. *Advenit*,] *Evenit*, T. Not. 1. post *consilio* adde, *quo modo sane in T. nisi quod concilio (per c) habeat*. Not. 2. post *Brumfield* adde, *Sed in T. Bromfylde*. Not. 5. post *prædecessoris* adde, *et tamen prædecessores etiam in T.*

P. 15. l. 6. *Ambassitores*] *Ambassiatores* T. l. 7. *Infle-*
xibilem] *Infelixibile* T. l. 8. *Propositi, idem*] *Propositi, et idem* T. l. 16. *Londoniarum*] *Landavensi* T. male. l. 22. *Completa.* *Postea, circa annum gratiæ 1385, Edmundo prædicto*] *Completa postea, circa annum gratiæ 1385. Edmundo vero prædicto T.*

P. 16. l. 5. *Habens*] *Habentes* T. l. 6. *Destinati*] *De-*
stimatorum, T. l. 14. *Deseruntur*] *Deseruntur* T. l. 23. *Ascen-*
derunt,] *Ascenderent*, T. l. 25. *et pro apporiasse in T.* l. 26. *Uxores*] *Sorores* T. l. 30. *Irrepuisse,*] *Eripuisse*, T. Not. 2, 3, 4, 5. post Cl. adde, & T.

P. 17. l. 3. *cum pro qua in T.* Not. 2. post Cl. adde,
& T.

P. 18. l. 1. *suis pro viris in T.* l. 2. *Quam stipendiariis,*] *Deest quam in T.* Ib. *Quam & beneficiatis,*] *Deest & in T.* l. 3. *de*] à T. l. 6. *6um* pro *Vicarium in T.* l. 28. *Conferre*] *Conferri* T. l. 24. *Katerinton,*] *Kinyngton*, T. Not. 1. post *solvenda* adde, *quo modo sane legitur in T.* Not. 2. post Cl. adde, *Viz. 8vo die T.* Not. 3. post Cl. adde, & T.

P. 19. l. 5. *Verisimile*] *Verisimiliter* T. l. 12. *Agit,*] *Egit,*

T.

T. Not. 1. post malim adde, *Nam omittitur plane in T.*

P. 20. l. 5. *Westmoriam, T. l. 7. & imperfectis]* Deest
& in T. l. 23. post Gandavenses in T. additur nempe.
l. 24. & in medium] Deest & in T. l. ult. 10 vell] De-
 sunt in T. Not. 2. post villam adde, *quam conjecturam*
firmit T. in quo, villam de Winchylsee. l. 24. Not. 4.
 post perlatis adde, *quo modo in T.*

P. 21. l. 25. *Pascha]* Pascham T. Not. 1. post sed ad-
 de, & tamen seu etiam in T.

P. 22. l. 12. sc. Paleus pro *specialis Presbiter* in T. &
 mox *cum Duce pro Duce.* l. 22. *Arripuit,*] Arripuerunt,
 T. l. 24. *Disperso]* Depresso T.

P. 23. l. 4. *Humani generis]* Humano generi T. l. 28.
Secretius iniantes,] Ferocius ineuntes, T. Not. 1. post mi-
 raculosum adde, *Et tamen malim cum T. mirabile.* Not. 2.
 post Cl. adde, *et T.* Not. 3. post *displacere* adde, *quo pa-*
cto legitur in T. Not. 4. post Cl. adde, & T.

P. 24. Not. 1. post Cl. adde, T. Not. 4. post *Londoniam*
 adde, *quo modo in T. legi nunc tandem intelligo.* Not. 5.
 post Cl. adde, *et T.*

P. 25. l. 12. *Viderunt,]* Viderant, T. l. 24. *Implentes,]*
Replentes, T. Not. 1. post Cl. adde, *Malim autem cum*
T. quin destruebatur.

P. 26. l. 6. *Ceteris]* Certis T. l. 10. *Unde]* Verum T.
 l. 12. *Transferebant,]* Transferebat, T. in quo & mox,
prostravit, destruxit, & fecit. l. 27. *Et tunc novum & in-*
auditum accidit, T. Not. 1, 2, 3, 4. post Cl. adde, & T.

P. 27. *Ad eos inermis.]* Ad eos veniret inermis T. l. 15.

Bene] Deest T. in quo tamen est spatium vacuum. l. 19.

Super] Supra T. l. 24. *Qui]* Quod T.

P. 28. l. 7. *Circa]* Contra T. l. 13. *Erunt]* Essent T.
 l. 14. *Quibuslibet]* Quibuscunque T. l. 15. *Villis, mercato-*
riis,] Deest comma post *villis* in T. l. 18. *Et si contraria*

antea tenta f. in p. non] Et si antea contrarium attentatum fuisset, in posterum tamen non T. Not. 1. post recessurum adde, quo modo plane legitur in T. Not. 3. post perdonaret adde, vel potius promulgatas, perd. Nam in T. promulgatis, perdonaret. Not. 6. post Cl. adde, et T.

P. 29. l. 1. *Tailar*] *Tyler* T. l. 22. 3 *vel*] *Desunt* T. Not. 1. post Cl. adde, *Quid quod et quasi etiam exstat in T?* Not. 5. post *clamanti* adde, *ut scribitur in T.*

P. 30. l. 15. *Scribere &c. totius*] *Scribo, multa vero qua pratereo per viros diabolicos in turbationem totius* T. l. 17. *Qui*] *Quia* T. l. 20. *Quorundam ex post*] *Quorundam, qui ex post* T. Not. 1. post Cl. adde, et T. Not. 2. post *vel* adde, *cum T.* Not. 3. post *Parker* adde, *At in T. hoc modo effertur: perimerunt in fidei detrimentum. Quid fecerint magistros &c. unde fortean nonnulli nota interrogandi post fecerint distinguerent. Sed priorem nostram conjecturam malim.* Not. 4. post *compulerunt* adde, *sive, ut in T. compellunt.*

P. 31. l. 3. *Attramentarium*] *Atramentum* T. l. 6. *Invenierat, Meruerat,* T. rectius. l. 9. *Mandamus, Mandavimus,* T. l. 17. *Consilio*] *Consilium* T. l. 18. *Potuissent.*] *Potuisset* T. l. 19. *Posteriorius*] *Postremo* T. Not. 1. post p. 280. adde, *uti etiam T.*

P. 32. l. 1. *Nobis favebat,*] *Nobis non favebat,* T. rectius, ut videtur. l. 4. *Adjuvet*] *Adjuyat* T. l. 14. *Nec stipendiis*] *Nisi stipendiis* T. recte. l. 22. *Ceteri*] *Certi* T. l. 28. *Dominus Rex*] *Dominusque Rex* T. Not. 2. post Cl. adde, et T.

P. 33. l. 23. *Cassavit & penitus adnullavit.*] *Quassavit & adnullavit* T. Not. 2. post *civitatem* adde, *vel, cum T. comitatum.*

P. 34. l. 11. *Tradidit,*] *Reddidit,* T. l. 13. *Autem*] *Etiam* T. l. 27. *Voluit*] *Valuit* T. rectius. Ib. *Sic quod*]

Sicque T. l. 31. Pendebat, quod Rex] Pendebat, quod illud, quod Rex T. Not. 1. post subintelligas adde, Sed cui firmat T. Not. 2. post Cl. adde, Bruciswys T.

P. 35. l. 3. Deest Parliamento in T. l. 16. Accidentem,] Occidentalem, T. l. 26. Nonas] Nonis T. l. 27. Sequenti,] Sequentis, T. l. 29. in] de T. Not. 2. post p. 150. adde, Sed 5to in T. Not. 4. post Cl. adde, & T.

P. 36. l. 6. Trinaturam,] Trinacriam, T. l. 9. Burges,] Brugis, T. l. 10. Flandritarum,] Flandrensum, T. l. 11. Owdenard,] Wodenarde, T. l. 12. usque natale Domini T. Not. 1, 2. post Cl. adde, & T.

P. 37. l. 1. Comprehensionem] Destructionem T. l. 15. Deviarunt] Deviarent T. Not. 1. post Viclefensium adde, vel cum T. Wyyclifensium. Not. 2. post fuerat adde, ut plane in T.

P. 38. l. 1. Ac diversis] Ac in diversis T. l. 8. Monuerunt] Moverunt T. l. 14. Hæretica vero,] Vero hæretica, T. Not. 1. post Cl. adde, & T.

P. 39. l. 16. Execrans] Excommunicans T. l. 26. Decano] Diacono T. l. 28. Alia, de] Alia persona, de T. Not. 2. post Walsingh. adde, & T. Not. 3. post Cl. adde, Excommunicati, T. Not. 4. post Cl. adde, & T.

P. 40. Not. 2. post Walsingh. adde, & T. Not. 3. post Cl. adde, & T. Not. 5. post Cl. adde, & T. Not. 6. post Cl. adde, & T.

P. 41. l. 2. Conclusionum, quas] Conclusionum opiniones, quas T. l. 6. Autem] Etiam T. l. 8. Cruciatam] Cruciatum T. l. 9. Regni] Regis T. l. 13. Tamen redeunii ante Regi] Tamen ante redditum Regis T. l. 20. Parvis,] Pueris, T. l. 25. Anglis] Anglia T. Not. 1. post Cl. adde, at in T. pro inter sororem legitur intrusorem. Not. 2, 3. post Cl. adde, et T. Not. 4. post sufficientiam adde, quo pando legitur in T.

P. 42. l. 3. *Prospero*] *Prospero* T. l. 4. *Domino*] *Deo* T.
l. 12. *Molendinas*] *Molendina* T. l. 13. *Submersit*] *Sub-
vertit*, T. l. 16. *Cruciatum*] *Cruciata* T. l. 29. *Ipsorum*] *Suorum* T. Not. 1. post *Cl.* adde, & *T.* Not. 3.
post *qui adde, vel potius, cum T.* quod.

P. 43. l. 6. *Cruciatum*] *Cruciata* T. l. 12. & per]
Deest & in *T.* l. 19. *Deest sibi* in *T.* l. 21. *Illud*] *Istud*
T. l. 29. *Reliquique*] *Deest que* in *T.* Not. 1. post *ad-
harentes* adde, *Nam ita legitur in T.* Not. 3. post *expul-
sum* adde, *quo modo plane in T.*

P. 44. l. 6. *Terra sua*] *Terram suam* T. l. 9. *Asume-
ret.*] *Affumerent* T. Not. 1,2. post *Cl.* adde, & *T.*

P. 45. l. 8. *cui qui pro et qui in T. in quo & mox re-
stiterunt pro resistentes.* l. 13. *prædicta ad pro prædata &
ad in T.* l. 23. *Unde, ut dicebantur,*] *Verum, ut diceba-
tur*, T. l. 25. *Deest fuerant in T.* Not. 1. post *Grave-
ling* adde, *Sed Grevenyngia in T.* Not. 2. post *delend.*
adde, at in T. ad die Dominica [f. diem Dominicam]
ea debellata cum legitur. Not. 3. post *contentis* adde,
quo modo plane in T. Not. 4. post *parte* adde, *Nam eo
modo in T.* Not. 5. post *Cl.* adde, *Sed excæcaverunt
recte effertur in T.*

P. 46. l. 1. *tunc 10 vel 11 pro inter 10 & 11 in T.*
l. 11. *Deest suarum in T.* l. 12. *Deest regulari in T.*
l. 15. *Posse & scire se ipsos satis bene*] *Posse satis seipso be-
ne* T. l. 20. *Venisset,*] *Venissent*, T. l. 26. *In adventu*] *In primo adventu* T. l. 27. *Sicut oppugnavit villam de
Grevenyngia, oppugnasset*, T. l. 29. *Existentes cotidie*] *Exeuntes continue* T. Not. 1. post *ceperunt* adde, *vel
potius legend. cum T.* Postea villam de Neuport, & be-
ne alias quinque villas bonas, cum omnibus in eis con-
tentis, nostri viriliter conquerti sunt: sicque plurimi
&c. Not. 2. post *conjiciebatur* adde, *Nam sic etiam T.*

M m m 2 Not.

Not. 5. post *Cl.* adde, & *T.* Not. 6. post *vel* adde, *cum T.*

P.47. l.5. *Aliis modis*] *Aliis variis modis* *T.* l.6. *Noſtri*] *Noſtra* *T.* l.12. *Venerunt*] *Venerant* *T.* l.14. *Graueyng*,] *Gravenyngia*, *T.* l.17. *de villa pro villam* in *T.* me improbante. l.20. *Tamen*] *Veruntamen* *T.* l.21. *Quid*] *Quod* *T.* l.25. *Quasi ictus fulgoris multiplicatos*,] *Quasi ignis fulgoris multiplicatus*, *T.* Not. 1. post *Cl.* adde, & *T.*

P.48. l.12. *Graueyng recepto*,] *Grauenyngia accepto*, *T.* l.14. *quod eandem villam dimitteret*, *T.* l.16. *Sicque*] *Sic quod* *T.* l.17. *Fuerat*] *Fuit* *T.* l.27. *Communi*] *Communium* *T.* Not. 1. post *affectione* adde, *Vel potius cum T. legend.* Prædictus Dux Britanniæ tum miserans strenuitatem eorum, tum ponderans affectionem, quam habebat &c.

P.49.l.7. *Tantum*] *Tunc* *T.* l.14. *Burdegallū*] *Burdegallia* *T.* Not. 1,2. post *Cl.* adde, & *T.* Not.4. post *Cl.* adde, & *T.* Not. 5. post *incumberent* adde, *Nam in T.* qui *incumberent*.

P.50. l.6. *Militum, scutiferorum*] *Militum, et scutiferorum* *T.* Not. 1. post *Cl.* adde, & *T.* Not.2. post *sine* adde, *Nam sic quidem in T.* Not.4. post *Cl.* adde, et *T.*

P.51. l.16. *Coram fratre*] *Coram dicto fratre* *T.* l.18. *Deest per in T.* l.29. & ita dire acerime fuerit tormentatus,] & tunc diu acerrime tormentatus, *T.* l.ult. *Describitur*] *Dicebatur* *T.* Not. 1. post *tum* adde, *quo modo profecto legitur in T.* Not. 2. post *transirent* adde, & *tamen transiret etiam in T.*

P.52. l.1. *Illis,*] *Ejus*, *T.* l.8. *Eodem*] *Eo* *T.* l.13. *Affectibus relinquens*] *Affectibus post se relinquens* *T.* l.17. *suo familiari eum*] à *suo familiari eum* *T.* l.27. *Dioc.*] *Dioceſanus* *T.* l.28. *Hujus*] *Hujusmodi* *T.* l.29. *Unde*]

Ve-

Verum T. Ib. Oxoniam] Exoniae episcopum T. Not. 1. post Scotos adde, vel cum T. Northamhimbros, Northamhimbri Scotos. Not. 2. post p. 336. adde, Neque aliter T. Not. 3. post visitationi adde, nisi cum T. mox legas subivit pro submittit.

P. 53. l. 10. Oxon.] Exoniae, T. Ibid. Edere] Comedere T. l. 17. Dioc. suam Oxon. Bathon. et Wigorn.] Diocepsim Exoniae, Batoniae et Wigorniae, T. l. 19. Hujus] Hujusmodi T. Not. 1. post fuerant adde, vel, ut in T. fuerunt. Not. 2, 3, 4. post Cl. adde, T. Not. 6. post emulum adde, vel potius cum T. æmulis. Not. 7. post menciendo adde, quo modo plane in T.

P. 54. l. 1. Dnu. pro dictus in T. l. 2. Invitavit,] Invitaset, T. l. 3. Intimo de privilegio in Conf. extr.] In titulo de privilegiis inconstanter extravagantium T. l. 6. sibi pro si in T. l. 17. Fladbury pransus pro Flamburn comedisset in T. l. 19. Equo descendit, & versus] De equo descendens, versus T. l. 20. Ingressum] In gressu T. l. 21. Propinquante,] Appropinquante, T. l. 22. Contra] Extra T. l. ult. Exemptionis jurisdictionibus,] Exemptæ jurisdictionis, T. recte.

P. 55. l. 6. Deest sibi in T. l. 10. Ipsarum] Iporum T. l. 11. In istis] In omittit T. l. 17. Prostravit in orationibus dictis secreto,] Prostravit, orationibus dictis secreto, T. l. 19. In villa divertit,] In villam se divertit T. l. 23. Hoc anno,] Hoc etiam anno, T. l. 26. Regis pro ipsius in T. l. 28. Quo ipse propria] Quod ipse in propria T. Not. 1. post velle adde, malim tamen cum T. voluit. Not. 2. post premissis adde, quo modo sane legitur in T. Not. 4. post quam adde, At desunt ad quem ipse voluit ipsius via directa in T.

P. 56. l. 8. Quo] Quod T. l. 14. de] à T. Ib. professo] per fædum T. l. 16. Deest prefatum in T. l. 28. hoc est,

est, unum] hoc esse vitium T. Not. 1. post Cl. adde, & T. Not. 2. post erga adde, *quo modo plane in T.* Not. 3. post qui adde, *At in T. hac ita leguntur:* Postea cum in tractatu quodam inter ipsos & nos fuisset, contra eos objectum est, quod &c.

P. 57. l. 7. Deest *Dominus* in T. l. 9. *succinctus* profuit *invitatus* in T. l. 17. *Legencia*] *Ligentia* T. l. 19. *Posit*] *Posset* T. l. 21. *Dedit consilium,*] *Dedit tale consilium*, T. l. 22. *Servaret,*] *Servare*, T. l. 28. *Tum dictus Dux*] *Tamen dictus D^{nus}.* *Dux* T. Not. 1, 2. post Cl. adde, & T. Not. 3. post *secura* adde, *Nec quidem aliter in T.* Not. 4. post Cl. adde, *Rectius autem in T. jure-jurando solummodo.*

P. 58. l. 4. *Ut*] *Prout* T. l. 9. *Archiepiscopum percussisset pro voluit Archiepiscopum percussisse* in T. l. 11. *Sicque*] *Sic quod* T. l. 14. *Conf. D. Pr.*] *Concilio Dominorum et Prelatorum* T. l. 26. *Atri Ditis,*] *Recte*, non, ut in T. *attractis.* l. 31. *Bourser*] *Bouser* T. Not. 1. post Cl. adde, et T. Not. 2. post Cl. adde, *At in T. quem ex crebris inventionibus.*

P. 59. l. 7. *Venisia,*] *Venetia*, T. l. 12. *Zang, Cardinalis Corsiens.*] *Zangia, Cardinalis Corsiensis*, T. l. 14. Deest *dictus* in T. l. 20. *Apprime*] *Vir optime* T. l. 24. *Exinde &*] *Et hiis et* T. l. ult. *Dicto*] *Prædicto* T. l. 6. post *quidam* adde, *Nam eo modo T.*

P. 60. l. 1. *Permitit*] *Permissus* T. l. 27. *Maio*, T. Not. 1. post Cl. adde, *Strettonia*, T.

P. 61. l. 1. *Promittentes, quod sibi plura, quam sint*] *Promittentes sibi plura, quam fuit* T. l. 6. Deest *posteriorius destruere* in T. l. 20. *et ibi pro ibi* in T. l. 21. *Parte Angliae*] *Parte regni Angliae* T. l. 29. Deest *ipsius* in T. l. ult. *incontinenti* T.

P. 62. l. 9. *Et quando aliquos cap. aliquos oc.*] *Et ali-*
quan-

*quando alios capiebant, aliosque occidebant T. l.10. Nam
pro vero in T. l.14. usque ad mare T. l. 21. Eden-
burgh, T. l.27. & suis, ejus consilium spr.] & ejus fami-
lia, illud spr. T. l.29. Remeavit,] Se semovit, T. l.ult. De-
est valentem in T. Not. 1. post delend. adde, & quidem
deest in T. Not.2. post Cl. adde, & T.*

P.63. l.4. R.] Richardus T. l.5. Richardi de Staffor-
dia pro Comitis Stafford in T. l.7. Vehementer & u.m.e.
iratus & turbatus,] Vehementer ultra modum erat turbatus,
T. l.9. Off. dign.] Dignitatibus et officiis, T. l.12. In-
munitatis loco] Immunitate loci T. l.14. Desunt reciperet
nec in T. l.23. et pro set in T. l.24. mille viz. dolia &
octoginta.] viz. 1800 dolia T. l.27. Contraxit] Traxit T.
l.29. Intus erant,] Inerant, T. l.30. Villam pro villa cu-
stodiā in T. Not.1. post regiae adde, Sed regis in T.

P.64. l.1. utilia mox post usui additur in T. Sed
nil opus. l.3. et mox post set additur in T. l.14. vel
oc.] Et occisi T. Ib. Tunc pro tertio in T. l.23. Tribu-
tum] Tributa T. l.24. Pascentes tenebantur] Pascendos
tenebant T. l.30. Prospere] Prospere T. Not.1. post vel
adde, cum T. Not.2. post coggonem adde, & sic T.

P.65. l.5. Autem] Etiam T. l.12. Propter Domini e.
reptionem vacarent.] Propter Deum ejus reptioni vaca-
runt T. l.15. Granade,] Gaynede, T. l.19. unde pro
dum in T. l.23. Praessente,] Praeunte, T. l.29. Irru-
ptione] Non ut in T. eruptione. l.31. Maxima] Ma-
gna T. l. ult. Postea Rex P. supra eosdem] Postea supra
dictus Rex contra eosdem T. Not.1. post Regem adde,
quo modo in T. Not.2. post quos adde, Nam ita T.

P.66. l.15. Deest Marchionem in T. l.30. Proximo]
Proxime T. Not.1. post Hiberniam adde, quo modo cer-
te in T. Not. 2. post eam adde, Sed ad subiciendum
eos in T.

P.67. l.1. Deest post in T. l. 3. in isto pro isto habet T. l.15. la pro le in T. l.21. & populo] & à populo T. l.28. *Supradictas,*] Deest in T. Not.1. post p.349. adde, Neque aliter in T. Not. 2,3. post Cl. adde, & T. Not.4. post Cl. adde, Sed in T. datus est ei. Not.6. post Walsingh. adde, Sed in T. in pace uti consueverat non armatus in Bello.

P.68. l.4. *Prosequens, & eum*] *Persequens, eum* T. l.21. *Statuit,*] *Statuunt*, T. l.30. *Fuerunt inter hæretica*] *Fuerunt in parte hæretica* T. Not.1. post Cl. adde, & T. Not.2. post earum, adde, *quo modo in T.* Not.3. post Cl. adde, & T.

P.69. l.1. *Promisissent, voluerunt stetisse.*] *Promiserunt, stetissent* T. l.5. *Abierunt.* *Quod*] *Abierunt retrorsum.* *Quod* T. l.9. & nunquam] *Quod nunquam* T. l.14. *Hostium*] *Domum* T. l.15. *Parte*] *Partem* T. l.18. *Qui e. c. q. erat convictus,*] *Quo erat convictus,* T. l.22. *Inter Regna*] *Inter Reges et Regna* T. l.23. *actum.* *Præter*] *actu præter* T. l.29. Deest sua in T.

P.70.l.1. *Volumus,*] *Nolumus*, T. l.2. *Pro tunc visus est,*] *Per tunc usus est*, T. l.7. *Mensam, & die*] Deest & in T. l.11. *Regis quondam,*] *Quondam Regis Hispanie*, T. l.18. *ante pro annum in T.* l.19. *Antistes, quando*] *Episcopus, qui* T. l.21. *Concessio viluit*] *Concessio tantum viluit* T. l.22. *Cruce signationi*] *Profectioni sive cruce signationi* T. Not.1. post p.350. adde, Neque aliter T.

P.71. l.1. *Egressum*] *Aggressum* T. l.6. *Egressi contra*] *Egressi, congressi contra* T. l.7. *ceperunt et confregerunt*, T. l.14. *Regno*] *Regni* T. l.18. *Aquitaniam,*] *Aquitania*, T. l.21. *Prolocutor*] *Prælocutor* T. l.26. Deest *fundatus* in T. Not.1. post malis adde, *Sed qui in T.* Not.2. post Walsingh. adde, *Quo modo & T.*

P.72.l.28. *Toto*] *Toti* T. Not.1. l.6. post importa-
bi-

bile adde, *cum T.* Not. 2. post *Wals.* adde, *Vel sic ar-*
ctaret Catholicos T. Not. 3. post *minus* adde, *Sed quin*
in T. Not. 4. post *Wals.* adde, *& T.*

P.73. l.4. *Fecit*] *Facit T.* l.6. *Ergo*] *Autem T.* l.12.
Propositum] *Proposito T.* l.13. *Meticulosi ut*] *Meticulosi*
sicut T. l.21. *ac Lond.*] *et Lond.* T. l.24. *Deest sicut*
in T. l.27. *Sentirent*] *Scirent T.*

P.74. l.12. *Ferebant,*] *Properabant, T.* l.21. *Pro eis-*
dem.] *Cum eisdem T.* l.29. *& cum*] *Deest & in T.* l.30.
Set obs. v. &c. paratus] *Obsidente vento, laus Deo, cona-*
tus suos [f. sui] frustrantur, totus ille apparatus T.

P.75. l.14. *Quas causas,*] *Quam causam, T.* l.16. 20
milibus Marcarum] *1000 marcis T.* l.30. *Qui & se*]
Deest & in T. Not. 1. post *contra* adde, *nisi malis cum T.*
contra Regem et Regnum. Not. 2. post *tamen* adde,
Nam ita etiam T.

P.76. l.2. *Pro conductu,*] *Pro salvo conductu, T.* l.8.
Consentiret,] *Assentiret, T.* l.11. *Nec item secundo An-*
glia] *Nec secundo quidem Anglia T.* l.14. *Portu*] *Portum*
T. l.23. *Anglia metu liberata,*] *Anglia à metu liberatur,*
T. l.30. *Regis petitionem*] *Regis etiam petitionem T.*
Not. 1. post adventui adde, Sed adventum in T. Not.
2. post p. 353. adde, Permissum T. Not. 3. post *W.*
adde, & T.

P.77. l.1. *Francis v. pro 30 m. Marc.*] *Franciae vende-*
ret pro 3000 marcarum, T. l.3. *Ut ea et duntaxat*] *Et*
ea duntaxat T. l.12. *Institutus*] *Constitutus T.* Not. 3.
post L. adde, cum T.

P.78. l.5. *ad pro in legitur in T.* l.7. *Omnesque pro*
que omnes in T. l.9. *Regni*] *Regnis T.* l.10. *Thomas*
pro Comes in T. l.11. *et pro vel in T.* Not. 1. post
capta adde, Nam ita T. Not. 2. post *p. 356. ad-*
de, Neque aliter T. Not. 3. post *W. adde, et T.* Not.

NOTÆ IN VITAM

6. post *Cl.* addé, *T.* Not. 9. post *Cl.* adde, & *T.* Not. 10. post *malim* adde, *cum T.* Not. 11. post *Cl.* adde, & *T.* Not. 12. post *W.* adde, & *T.*

P.79. l.2. *att le pro atte* in *T.* l.3. *Arte sua*] *Acta sua T.* l.19. *Quam Gallicos,*] *Quam inter Gallicos, T.* l.21. *vel intrepidus pro intrepidus* in *T.* Ib. *Injunctum*] *Predictum T.* Not. 1. post *Cl.* adde, *Execrabilis T.* Not. 2. post *W.* adde, et *T.* Not. 4. post *Cl.* adde, *T.* Not. 5. post *W.* adde, *At in T. in dolo pro indoli.* Not. 6. post *Cl.* adde, & *T.*

P.80. l.9. *Concesserant*] *Concesserat T.* l.20. *Libertati*] *Libertate T.* l.23. *Exequacium*] *Sequacium T.* l.26. *Fecerit,*] *Fecerat, T.* Not. 1. post p.357. adde, *Accedenterunt, T.* Not. 4. post *Petro* adde, *Et tamen Petrus Pastfullius in T.* Not. 5. post *potius* adde, *cum T.* Not. 6. post *Wiclefensibus* adde, *vel, ut in T. Wycliffensibus.* Not. 7. post *polluerant* adde, *cum T.*

P.81. l.3. *Mala, tanta*] *Mala, et tanta T.* l.7. *Egressi (ad)*] *Egressi (sc. ad T.)* l.22. *Deest tamen in T.* l.30. *Cognosceret,*] *Nosceret, T.* Not. 1. post p.357. adde, *Sed neutra vox exstat in T.* Not. 2. post *vel* adde, *cum T.* Not. 3. post *L.* adde, *cum T.*

P.82. *Quondam*] *Quosdam T.* l.3. *Edidit*] *Edicit T.* l.5. *Vel*] *Et T.* l.7. *Tradidores,*] *Proditores, T.* l.11. *Nido*] *Sinu T.* l.21. *Scribantur*] *Scribebantur T.* Ib. *Transcripta exinde sibi*] *Transcriptum sibi exinde T.* Not. 1. post *vel* adde, *cum T.* Not. 2. post 358. adde, *Sed in T. Clenbowe.* Not. 3. post *potius* adde, *cum T.* Not. 4. post *Cl.* adde, *T.*

P.83. l.9. *Deest velut in T.* l.16. *Herford,*] *Herefordius, T.* Not. 1. post *pistrinum* adde, *nisi malis cum T.* *pistrinum suum locum deferri.* Not. 2. post *Wals.* adde, *Suffragatur T.* Not. 3. post *in* adde, *T. et.* Not. 4. post *vel* adde, *cum T.* P.

P.84. l.2. *ingratus pro jugiter in T.* l.4. *Superduxit,] Supraduxit, T.* l.6. *Nomen &c. surrepsit delunt in T.* l.10. *Ind. proc.] Indignabantur proinde proceres, T.* l.13. *Si] Sibi T. recte. Not.3. post vel adde, cum T.* Not.5. *post Cl. adde, et T.*

P.85. l.2. *Redit] Rediit T.* l.16. *Elegissent.] Elegisset T.* Not.2. *post Cl. adde, quo modo etiam in T. nisi quod gratiam (ut legi jussimus) pro gracia, et pro ut, rependerunt pro rependerent, indicaruntque pro indicarent habeat. Not.4. post Cl. adde, & T.* Not.5. *post mutes adde, Sed deest plane in T.*

P.86. l.11. *Statutum] Statuta T.* l.19. *Pr. quod] Præfertim eo quod T.* l.23. *Voluerii] Voluerat T.* Not.2. *post dederat adde, cum T.*

P.87. l.4. *Poterat] Poterit T.* l.24. *Procedatur?] Procedant? T.* Not.1. *post pertinuerint adde, Sed pertinuerunt in T.* Not.3. *post eosdem adde, cum T.*

P.88. l.3. *extunc pro tunc in T.* l.4. *est pro existit in T.* l.27. *Justiciarii] Justitiam T.* Not.2. *post Lokton adde, Sed Laketonus in T. in quo tamen p. 89. l.5. Blake tantummodo pro Blaketon.*

P.89. l.11. *Interea & rumor] Interea rumor T.* l.26. *qnibus pro quia in T.* Not.1. *post L. adde, cum T.* Not.2. *post L. adde, cum T.*

P.90. l.20. *Votum] Vota T.* Not.1. *post Cl. adde, et T.* Not.2. *post delend. adde, vel potius legend. cum T.* antequam mutuis viribus sibimet subvenirent.

P.91. l.1. *Venturum] Proventurum T.* l.6. *Plurimum] Plurium T. & sic etiam l.6. — l.30. Unde] Verum T.* Not.1. *post Cl. adde, Ut Londoniæ, T.*

P.92. l.5. *Vicecomitibus Londoniarum,] Vicecomites Londoniæ, T.* l.15. *In regalibus] Tò in omittitur in T.* Not.3. *post Cl. adde, et T.* Not.4. *post deprehenden-*

dos adde, Sed deprehensuros in T. Not. 5. post *Cl. adde, & T.* Not. 6. post *nulli adde, cum T.* Not. 7. post *p. 361. adde, nisi malis cum T.* ideo sibi sumens manuetudinem. Not. 8. post *convenisse adde, cum T.*

P. 93. l. 10. *Recipietis*] *Recipietur T. l. 20. Fūbit,*] *Fūserat, T.* Not. 1. post *Cl. adde, et T.* Not. 3. post *Cl. adde, Sed universis legitur in T.* Not. 4. post *Cl. adde, Sed in T.* surgere in hac. Not. 6. post *Cl. adde, & T.* Not. 7. post *legi adde, Nam & ita etiam T.*

P. 94. l. 10. *D^{ns} pro dictus in T. l. 24. Comparaverat,*] *Præparaverat, T. l. 30. Unde] Verum T.* Not. 1. post *Cl. adde, Molynes, T.* Not. 2. post *vel adde, cum T.* Not. 3. post *p. 362. adde, Sive, ut in T. junctis.* Not. 4. post *& adde, At in T. armarium &.* Not. 5. post *subtraham adde, Et quidem me etiam in T.*

P. 95. l. 10. *Paraverunt.*] *Præparaverunt, T. l. 24. Extr. c. id e. D.] Extracto Dagario T.* Not. 1. post *sua-
fisti adde, At in T. legitur, promisisti, tu ad hoc nos co-
ēgisti.* Not. 3. post *Molineus adde, vel cum T. Molynes.*

P. 96. l. 4. *Unde] Verum T. l. 5. Deest etiam in T.* l. 19. *Cognitus propter*] *Cognitus ab eo propter T.* Not. 2. post *Cl. adde, & T.* Not. 3. post *Cl. adde, Reperi-
erunt T. quo modo & in aliis quibusd. antiquitatis ef-
fertur monumentis.* Not. 6. post *Cl. adde, Eo futuram,
latenter T.* Not. 7. post *Cl. adde, Willelmo de A-
thoo T.* Not. 9. post *tutaretur adde, vel cum T. curaret.* Not. 10. post *excesserat adde, vel cum T. recesserat.*

P. 97. l. 1. *& orans*] *Deest & in T. l. 3. Autem] Tunc T. l. 6. Quod] Quo T. l. 20. Regis] Regi T. l. 25. Re-
ticentes,] *Rejicientes, T. l. 26. Properavere]* *Præparavere* T. l. 28. *Ea vice,]* *Eadem vice, T.* Not. 1. post *Cl. ad-
de, Discerneret T.* Not. 2. post *Cl. adde, Burfordiam
prope Babbelake ubi T.* Not. 3. post *de adde, cum T.* Not.*

Not.5. post *Vasconiam* adde, *nisi cum T.* de *Vasconia*
malis. Not.6. post *Cl.* adde, & *T.*

P.98. l.4. Deest *distincti* in *T.* l.10. *portas* post *aper-*
rinent in *T.* l.12. & *præsto* *sunt*] *Etiam præsto fuit T.*
l.19. *Liberatione,*] *Deliberatione,* T. l.20. *Hospicium*]
Hospitia T. Not.1. post *Cl.* adde, & *T.* Not.3. post
Lege adde, *cum T.* Not.4,5. post *Cl.* adde, & *T.* Not.
6. post *L.* adde, *cum T.* Not.7. post *divitum* adde,
cum T. Not.8. post *et* adde, *Sed desunt & exercitu in*
T. l.9. post *hic* adde, *cum T.* Not.10. post *expendent*
adde, *cum T.*

P.99. l.4. *Optinerent.*] *Haberent T.* l.5. *Tameſin*]
Thamenſem T. l.8. *Mitius*] *Vicinis T.* Ib. *Renunciari*]
Renunciare T. l.10. *Voluerunt*] *Vellent T.* l.15. *Vel ul-*
deſ. ſi vol.] *Vel quot de ſuis voluerint, T.* l.24. *Quas ce-*
perant,] *Quas interceperant, T.* l.26. *Firmandi,*] *Affir-*
mandi, T. l.28. *Rex nescivit,*] *Deest Rex in T.* l.30.
Capta tunc licentia,] *Licentia tunc petita, T.* Not.1,2.
post *loquar* adde, *cum T.* Not.3. post *Cl.* adde, & *T.*
Not.4. post *prævideant* adde, *cum T.* Not.6. post *Cl.*
adde, & *T.* Not.7. post *concessus* adde, *cum T.* Not.
8. post *depressum* adde, *Notabiliter etiam in T.*

P.100. l.5. *Cubitum,*] *Cubatum, T.* l.16. *Elevaren-*
tur,] *Delerentur, T.* l.24. *Eboraci*] *Eboracenses T.* Not.
2. post *eligerent* adde, *cum T.* Not.3. post *tractatus* ad-
de, *cum T.* Not.5. post *Bemond* adde, *five cum T.* Re-
mundia. Not.6. post *Albredum* adde, *cum T.* Not.8.
post *al.* adde, *five, ut in T.* de Berfordia.

P.101. l.2. *Powygg*] *De Powiggus, T.* l.6. *Beaucamb*
T. l.13. *Blak*] *Blake T.* Not.1. post *legendum* adde,
Nam in T. expulſæ *sunt et Dominæ.* Not.2. post *Mo-*
lyng adde, *vel, ut in T.* Molynes. Not.3. post *al.* ad-
de, *Et quidem Elinham in T.* Not.4. post *Cl.* adde, &
T.

T. Not. 6. post *Lake* adde, *Sed Flake* in *T.* Not. 8. post *Cl.* adde, & *T.* Not. 9. post *Cl.* adde, *Quod (omisso eo) in T.* Not. 10. post *Cl.* adde, & *T.* *Quin & in T.* intercessores pro interceptores. rectissime.

P. 102. l. 14. Deest *Edwardo* in *T.* l. 24. est post *sopita* additur in *T.* l. ult. Desunt *Jo. Holt*, *R. Fult.* in *T.* Not. 1. post *urbis* adde, cum *T.* Not. 2. post *fecerat* adde, cum *T.* Not. 4. post *vel* adde, cum *T.* Not. 5. post *tractus* adde, cum *T.* Not. 6. post *L.* adde, cum *T.*

P. 103. *Expetitum.*] *Expeditum* *T.* l. 13. *le Mustre* & *de Rochel*, *de Elum* *T.* l. 15. *Percipiens,*] *Recipiens*, *T.* l. 23. Deest *eis* in *T.* Not. 2. post *Olorum* adde, *sive*, *ut in T.* *Olerum.* Not. 3. post *sive* adde, cum *T.* Not. 4, 5. post *Cl.* adde, & *T.* Not. 7, 8. post *Cl.* adde, et *T.*

P. 104. l. 2. Deest *Sandi* in *T.* l. 33. *In castris,*] *In castra*, *T.* Not. 3. post *L.* adde, cum *T.*

P. 105. l. 12. *Et sic, &c. vacuatum* desunt in *T.* l. 16. *Cantebriæ,*] *Apud Cantabrigiam*, *T.* l. 24. Desunt *eo ipso* in *T.* Not. 1. post *vel* adde, cum *T.* Not. 2. post *vel* adde, cum *T.* Not. 4, 5. post *Cl.* adde, & *T.* Not. 10. post *Cl.* adde, & *T.* Not. 11. post *al.* adde, quo modo & *T.*

P. 106. l. 1. *Burnewell*] *Barnewelliam* *T.* l. 2. *Equum calcaribus, cadit*] *Equum cum calcaribus, equus cadit*, *T.* l. 3. *Vitam in*] *Vitam usque in T.* l. 5. Deest *illud* in *T.* l. 9. *Cruciatis*] *Cruciata* *T.* l. 17. *Eboracensem, — quia*] *Eboracensem*, *Alexandrum Nevyle proditorem et susurronem ad episcopatum S^ti. Andreae in Scotia, quem non habiturus esset, quia T.* l. 20. fuerunt *T.* l. 29. *saltem pro treugis T.* Ib. deest *Franciæ* in *T.* Not. 2. post *Cl.* adde, & *T.* Not. 3. post 368. adde, *Sed Shirlaw Vetonensem in T.* *quoniam Bathoniensem in marg.* in quo Codice & infra etiam *Shirlaw* legitur.

P.107. l.12. *Tum*] *Tamen* T. l.17. *Adducentes*] *Abducentes* T. l.24. *Duxit*] *Duxerat* T. l.25. *Deest Thomas* in T. Not.1. post *Clambowe* adde, *sive*, *ut in T. Clenbowe*. Not.2. post *Dagworth* adde, *sive ut in T. Segworthe*. Not.3. post *vel* adde, *ut in T.* Not.4. post *dicitis* adde, *Sed istis in T.* Not.5. post *Cl.* adde, & *T.* Not.6. post *Cl.* adde, & *T.* Not.9. post *Moubray* adde, *sive, ut in T. Moumbray*. Not.11. post *Cl.* adde, & *T.*

P.108. l.10. *viz.* post *Edmundo* additur in T. l.11. *tempore pro anno* in T. l.24. *responderent*, T. l.28. *enim pro vero* in T. Not.1. post *Episcopum* adde, *Et quidem Roffenses pro ad Roffensem in T.* Not.2. post *Godwino* adde, *Nec Godwino favet T. in quo plane, M^rum. Johannem de Barnet.* Not.3. post *vel* adde, *cum T.* Not.4. post *ut* adde, *cum T.* Not.6. post *habebat* adde, *sive cum T. quot annos habebat?* Not.7. post *debere* adde, *cum T.*

P.109. l.11. *Movit*] *Dimovit* T. l.23. *Tinemuthia — succenderant,*] *Tinemutham vastaverunt, deprædati fuerunt et succederunt*, T. l.25. *Tineimutha* T. Not.1. post *Cl.* adde, & *T.* Not.3. post *Clenbow* adde, & *T.* Not.5. post *L.* adde, *cum T.* Not.7. post *vifpilliones* adde, *sive, ut in T. vespilliones*.

P.110. l.3. *Balaustre*,] *Balista*, T. l.6. *Celarium* T. l.10. *Ad curam ipsum hab.*] *Et curam ipsius haberet*, T. Not.1. post *Cl.* adde, *Murte*, T. Not.2. post *Cl.* adde, *At in T. suum suis sumptibus.* Not.3. post *Cl.* adde, *Sed in T. Franciæ excluderentur.* Not.4. post *Cl.* adde, & *T.* Not.5. post *indisciplinatum* adde, *cum T.*

P.111. l.12. *Cæptum*] *Cæpta* T. l.25. *ad pro ante in T.* Not.1. post *Cl.* adde, & *T.* Not.2. post *Cl.* adde, & *T.* Not.4. post *Cl.* adde, & *T.* Not.5. post *L.* ad-

adde, *cum T.* Not. 6. post *improperio* adde, *Sed in T.*
vituperio. Not. 10. post *potius* adde, *cum T.*

P. 112. l. 2. *Neque possent]* Deest neque in T. l. 3. *De-*
trahere] Retrahere T. l. 6. *laici, & manus T.* l. 7. *Per-*
turbatio] Turbatio T. l. 8. *quamdiu T.* Ib. *habitacula*
T. l. 18. *derelinquere T.* l. 20. *Magna form.] Magna et*
form. T. l. 25. *Conceptu]* Conceptione T. l. 29. *Regi &*
proc.] Regi nec proc. T. Not. 1. post *apud* adde, *T. &*
Not. 2. post *Cl.* adde, *& T.* Not. 4. post *nam* adde,
Adstipulatur T. in quo, Nam jocando repente. Not. 5.
post *L.* adde, *cum T.*

P. 113. l. 12. *Perfidum]* Perfidia T. l. 19. Desunt tri-
ginta tribus in T. Not. 1. post *devium* adde, *cum T.*
Not. 2. post *Cl.* adde, *& T.* Not. 4. post *novos* adde,
cum T. Not. 5. post *ipse* adde, *cum T.* Not. 6. post
autem adde, *cum T.*

P. 114. l. 4. *suum* post *errorem* in T. l. 5. *Sunnyng.]*
Non Summynge ut in T. l. 10. *Quod]* Quæ T. l. 12.
Foverunt hæc universa] Sciverunt hæc universi T. l. 15.
Rictibus] Retibus T. l. 17. *etiam pro ipsis in T.* Not. 1.
post *prodita* adde, *cum T.* Not. 4. post *manifestissima*
adde, *cum T.* Not. 5. post *Cl.* adde, *Neque aliter T. in*
quo & suam post villam desideratur. Not. 6. post *Cl.* ad-
de, *& T.*

P. 115. l. 3. *Eo temp.]* Eodem tempore T. l. 9. *Mani-*
festa quam mir.] Manifesta tamque mir. T. l. 11. *Suffe-*
ctura,] Sufficere, T. l. 14. *Oxonium,] Exoniam, T.* l. 17.
Turbabantur] Turbantur T. l. 20. *Vac.]* Evacuandam T.
l. 23. à *vis.]* à sua vis. T. Not. 5. post *Cl.* adde, *& T.*
Not. 6. post *Cl.* adde, *& T.*

P. 116. l. 16. *Habetis]* Habebitis T. l. 25. *quamdiu T.*
Not. 1. post 374. adde, *& T.* Not. 2. post *Wals.* adde, *& T.*

P. 117. l. 1. *Die S.]* Die vero S. T. l. 5. Nol. a. m. il-

lud

*lud s. conc. illa] Noluit ullo modo desistere illa T. l. 10.
Deest petiit in T. in quo tamen mox post venissent legi-
tut ignoravit. l. 18. Dunstabillia T. l. 19. Deest ca-
piendum in T. l. 25. Adventu suo &c. ipsius villa.] Ad-
ventu suo pulsata sunt campana [monasterii] aut Ecclesia-
rum parochialium ipsius villa T. Not. 2. post arce adde,
vel, ut in T. arte. Not. 3. post imitaretur adde, Conje-
cturam firmat T.*

*P. 118. ita ut pro ut in T. l. 11. Passus est primo,] Pas-
sus primo, T. l. 14. Etenim vero cum] Etenim cum T.
l. 28. Cum 4 milibus] Cum 9000 T. l. ult. Recedant,]
Recedunt, T. Not. 2. post Cl. adde, Sed licet sibimet
(sine ut) in T. Not. 4. post Cl. adde, & T.*

*P. 119. l. 2. Ex eis rel.] Ex iis in vita relinquam T.
l. 9. Imploravit] Implorat T. l. 10. Misericordia,] Miseria,
T. Ib. Cor. v. pr.] Correctorem ducere vitam, T. l. 14.
Insuperato,] Improsperato, T. Not. 1. post Wals. adde, &
T. Not. 3, 4. post Cl. adde, & T. Not. 6. post vel ad-
de, cum T.*

*P. 120. l. 2. Castelle Librarum p. t. et sec. sol-
vendi residui. obsides] Castelle 10000 Librarum pro tunc,
et pro securitate solvendi residui obsides T. l. 17. Discesserunt.] Recesserunt T. l. 18. Natale cum] Natale Domini
cum T. l. 19. Deest suum in T. l. 20. 17. an.] 11 an-
norum, T. l. 21. Cupit,] Velle, T. Not. 1. post Cl. ad-
de, & T. Not. 3. post dictum adde, cum T. Not. 5.
post 578. adde, In T. autem Defed pro Draes. Not. 6.
post rectius adde, At in T. Ivero.*

*P. 121. l. 17. aliquod T. l. 21. Romanam prov.] Roma-
nam pro obtainendis provisionibus T. l. 22. Posit] Posset T.
l. 24. Deest etiam in T. Ib. Oc. quales A. Bordres]
Occultos jugatores, quos Anglici Bordre T. Not. 2.
post L. adde, cum T.*

P. 122. l. 5. *Libra 12 d. et de dolio]* *Librario et dolio T.*
 l. 12. *Garther T.* l. 24. *Signum et stigma T.* l. 28. *Kin-*
nningtoniam, T. Not. post *Cl.* adde, *De Gelre, T.*

P. 123. l. 1. *Garther, intererant T.* l. 5. *Cathenasia T.*
 l. 9. *Curia vac.] Curia Romana vacantia T.* l. 13. *Anglo*
per. e. anno. In] Anglico perimitur. Eodem anno in T.
 l. 19. *Glabonius]* *Glabonius T.* Not. 1. post *Cl.* adde, *et T.*

P. 124. l. 4. *Prior Evesham,]* *Prior de Evesham, T.* l. 5.
Deest pariter in T. l. 10. *Desunt de dicta Aquitania in*
T. l. 16. *Deest etiam in T.* l. 20. *ut pro quod in T.*
 l. 22. *Obiciuntur.] Objicientur T.* Not. 3. post *vel* adde,
cum T. Not. 4. post *Cl.* adde, *Dallingerbrugge T.*

P. 125. *Aub. de Weer]* *Aubrey Veer T.* l. 8. *Thesau-*
ros] *Thesaurum T.* l. 15. *Natale apud]* *Natale Domini*
apud T. l. 16. *Tentum parl.] Tentum est parl. T.* l. 18.
Deest die in T. l. 20. *Regina, D.A. A. cum aliis Ep.]*
Regina, cum D^{no}. Archiepiscopo aliisque Episcopis T. l. 23.
Domini, nec non &c. alia Dominae. Ad] *Domini et D^{no}.*
Ad T. l. 27. *Solvebant.] Solvebat T.* Not. 1. post *locum*
adde, Et quidem ita T.

P. 126. *Deest sequente in T.* l. 7. *Decessit,]* *Deceesse-*
rit, T. l. 8. *In quantum]* *In omittit T.* l. 9. *Plebei in e.*
m. v. cond.] Plebei ejus mortem valde dolebant T. l. 11.
Execr.] Inexecrabiles, T. l. 25. *Namera,]* *Naverna, T.*
 l. 27. *Deest sape in T.* Not. 2. post *Cl.* adde, *et T.*

P. 127. l. 4. *Unde,]* *Verum, T.* l. 7. *Blokley vitam]*
Blokely tertio die mensis Martii vitam T. l. 10. *Postre-*
num] *Postremo T.* l. 11. *Proxima]* *Proxime T.* l. 15.
Meridionale] *Meridionalis T.* l. 17. *Deest alias in T.*
 l. 18. *Deest Regis in T.* Not. 1. post *Cl.* adde, *quo pacto*
etiam T. nisi quod audiisset non audiisset habeat. Not. 2.
 post *Landavensis* adde, *cum T.* Not. 3. post *Cl.* adde,
& T.

P.128.l.2. *Post suc.] Post hæc suc.* T. l.8. *Alium Bewford,*] *Alium Henricum Beuford,* T. l.9. *Filias, de quibus &c. Quos]* *Filias. Quos* (omissis de quibus una C. W. f. altera) T. in quo nec ullum spatum vacuum. l.11. *Eodem]* *Hoc* T. l.12. *Keynton.] Keningtoniam* T. Not.1. post *Swynford* adde, *Et quidem Swinfordiam in T.* Not.2. post *alii* adde, *Atque ita etiam T.* Not.3. post *Cl.* adde, & T.

P.129.l.11. *Posita]* *Reposita* T. l.13. *Kyngton]* *Keningtoniam* T. l.14. *Civitate]* *Communitate* T. l.15. *Deest eorum in T.* l.18. *Cornhill.* *Eodem]* *Corunhullia interierunt.* *Eodem* T. l.19. *Est Regina]* *Est ista Regina* T. l.21. *Cornhil]* *Cornhullia* T. Not.1. post *nostro* adde, *cum T.* Not.2. post *Cl.* adde, *At in T.* Corn-street.

P.130.l.1. *Deest Ric.* in T. l.16. *Deest illam in T.* l.23. *discurrentes* T. l.26. *Huis diebus]* *Huis etiam diebus* T. Not.2. post *Cl.* adde, & T.

P.131.l.3. *Nunc, se]* *Se nunc* T. l.16. *Advenire]* *Ad hoc venire* T. l.34. *Et eam]* *Et quod eam* T. l.36. *Adseq.] Ad subsequentia* T. l.37. *Sunt]* *Sint* T.

P.132.l.3. *Misit]* *Fusit* T. l.6. *Incidentes, vel personis &c. exceptis, dum]* *Incidentes, 50 personis exceptis, dum* T. l.13. *Discr. & el. v. per]* *Discretionis et eloquentia, per* T. l.18. *Mi Rex, precepto]* *Mi, ex præcepto* T. Not.1. post *Cl.* adde, *Neque aliter T. nisi quod eos post* *Craftino addat.* Not.2. post *Cl.* adde, Decimo, proditorie comp. T. Not.3. post *Cl.* adde, & T.

P.133.l.10. *dictus pro Dominus in T.* l.24. *Cestriæ,* T. l.25. *Desunt inter ceteros in T.* l.28. *Deest tunc in T.* l.ult. *Tensis]* *Tetentis* T. Not.3. post *adjudicatur* adde, *Nec quidem aliter T.* Not.4. post *Cl.* adde, & T.

P.134.l.5. *Quod in eod.]* Tò in omittit T. l.7. De-

est eorum in T. l. 18. Desunt et rediit in T. Ib. hoc pro hac in T. l. 26. Deest earundem in T. l. 28. *Trādendis] Tractandis* T. l. 29. *Instanti] In instanti* T. l. 31. *Reg. s. &c. Regni] Et regalia sua, ac quiete, pace & tranquilitate Regni,* T. Not. 1. post dignos adde, Sed in T. illas 50 personas, in generali perdonatione existentes, breviter dico et volo, quod petens hoc est morte dignus. Not. 2. post Sic adde, At expressionem in T.

P. 135. l. 10. *Libere]* Libenter T. l. 13. Deest vestri in T. l. 17. *Quod,]* pr. i. pr. vestrae r. jurisd. prod.] *Quia, p̄textu illius proditoriae comissionis vestrae regaliae, prodicione* T. Not. 1. post Cl. adde, At in T. magnarum consanguinitatis.

P. 136. l. 7. *In die]* Tò in omittit T. Ib. *Apostoli) Dux]* *Apostoli et Evangelista) Dux* T. l. 14. *Quo]* *Qua* T. l. 18. Deest etiam in T. l. 20. *Pers.] Prosequendam* T. l. 21. Deest mox in T. l. 22. *Capicio]* Caputio T. in quo & mox infra etiam caputium. l. 25. *Domino de Nevyle:] Domino Johanni Nevyle:* T. l. 14. post Cl. adde, Wykham Wintoniæ, in dicta T. Not. 2. post Rotelondia adde, *Nec quidem aliter in T.* Not. 4. post Cl. adde, & T. Not. 5. post Cl. adde, Harnegi Park contra T.

P. 137. l. 2. *Vere ment.]* Vere tu mentiris, T. l. 6. *Perditione]* Perdonatione T. l. 7. Illi &c. omnes.] Illi qui me accusaverunt de proditione, sunt inimici mei, mentiuntur T. l. 15. *Transm. anteq.]* Transmarinis fuisti, antequam T. l. 21. Meum fundendum T. l. 25. *Scio, quia]* Scio bene, quod T. l. 30. *Nonne]* Numquid T. l. 31. *Eramus]* Erratis T. Not. 1. post illa adde, Nam in T. Illa perdonatio.

P. 138. l. 1. *tu mentiris]* Deest tu in T. l. 2. Deest meo in T. l. 4. *Dixisti, in]* Dixisti mibi, in T. l. 14. *Corpore desc.]* Corpore tuo desc. T. l. 19. *Quantum]* Quantum T.

T. l.23. *Judicij*] *Judicio* T. l.28. *Tandem*] *Tam diu* T.
 Not.1. post *Cl.* adde, *quo modo etiam in T. nisi quod igitur pro sibi habeat.* Not.2. post *Cl.* adde, & *T.* Not.3. post *prodictionis* adde, *quo modo sane in T.*

P.139. l.14. *Annexionem*] *Annexionem* T. l.18. *Respondit, de lib.*] *Respondit, quod se deliberaret* T. l.24. *Desunt vel dampn. in h. parliamento in T.* l.29. *Masculi, per*] *Masculi, vel per* T. Not.1. post *delend.* adde, *Nam deest in T.* Not.4. post *prodictionis* adde, *quo modo plane in T.*

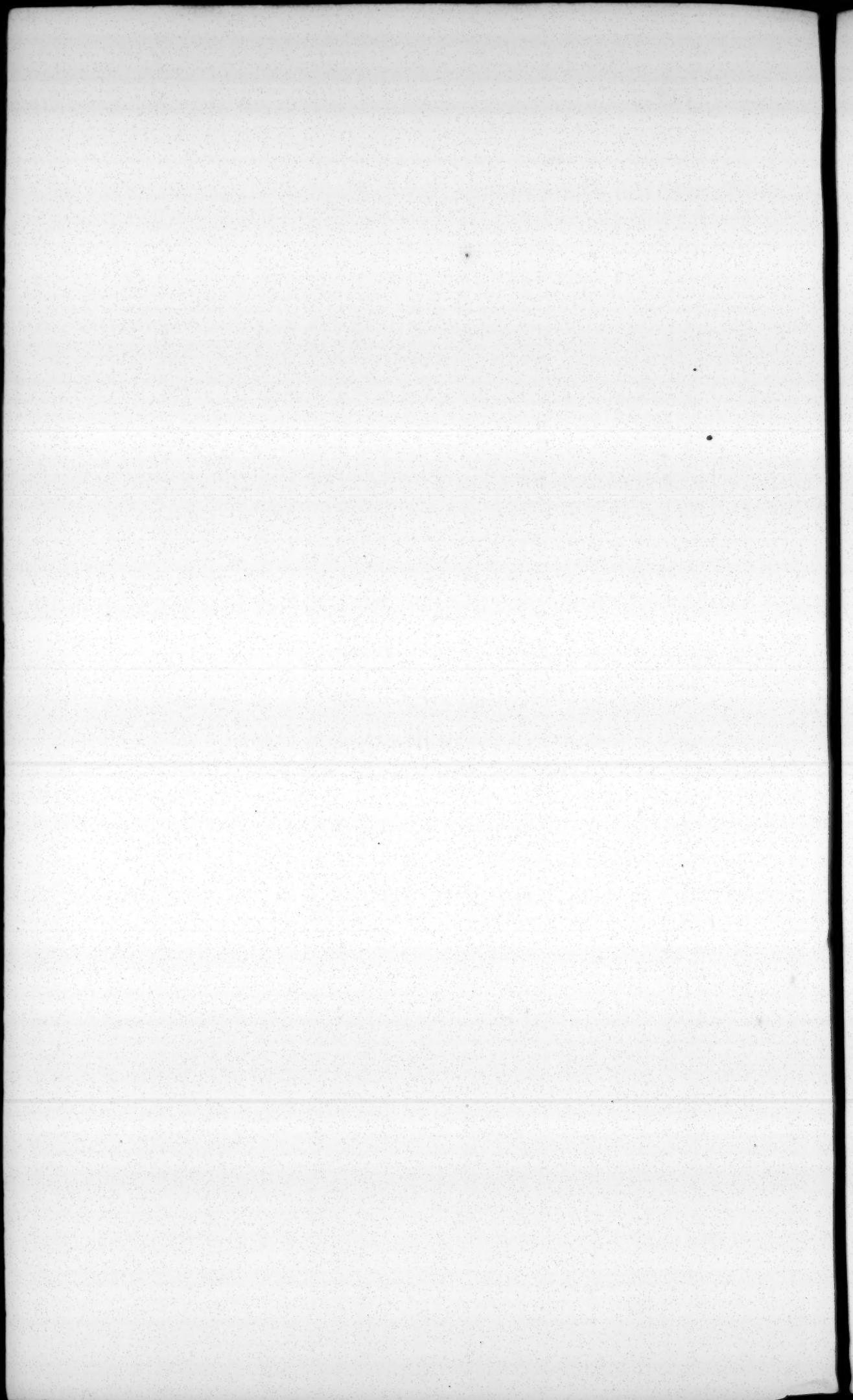
P.140. l.2. *Deest isto in T.* l.7. *Capicio,*] *Capucio,* T. l.10. *Esse pro proditorie in T.* l.13. *Alligatus*] *Allectus* T. l.16. *Westmonasterii, ac semp.*] *Westmonasterio semper* T. l.28. *Transeundi.*] *Transeundum* T. l.31. *Conc. est*] *Concessit* T. l.ult. *Respondendum.*] *Hic desinit T.*

P.396. l.33. post *repositorym* adde, *nisi malis cum T. comma post adulacionis tollere.* l.37. post *fecerat* adde, *Firmat conjecturam T. in quo fecerat displicare.*

P.397. l.2. post l.12. adde, *Et quidem hic loci (pag. 62.) fugerunt plane in T.* l.3. post *erumpabant* adde, *quo modo sane in T.* l.4. post *Apogr.* adde, & *T.* l.8. post *inante fautores* adde, *Sed in T. vidit plures fautores.* l.10. post *Walsinghamo* adde, & *T.* l.15. post *quando-cunque* adde, *Nam & ita etiam T.* l.18. post *Walsingha-mus* adde, *uti etiam T.* l.19. post *fatisceret* adde, *At in T. faceceret.* l.21. post *Beauchamp* adde, *sive ut in T. Beaucham.*

P.400. l.25. pro P.108. lege, P.106.

P.402. l.3. post *Hibernorum* adde, *Nam ita T.* l.4. post *de violatione* adde, *nisi malis cum T. de super vio-latione.*

Johannis de Whethamstede
NARRATIO,
ANTEHAC INEDITA,
DE
REGINALDI PECOCKII
ABJURATIONE.

PRÆMITTUNTUR

Quæ de eodem PECOCKIO memoriæ prodiderit
Historiæ & Antiquitatum Universitatis OXO-
NIEensis Au&tor.

DE
REGINALDO PECOCKIO,
Ex Historia & Antiquitatibus
Universitatis OXONIENSIS, I.I. p.220.

CICCDLVII.

PER hæc tempora & antea Academicæ quidam nostræ in dispensandis Reginaldi Pecocke, Episcopi Cicestrensis, propositionibus occupati erant; quas utique Præsul ille scriptis, concionibus, & colloquiis quotidianis ingerere non cessabat; illæ vero numerum ¹ septenarium non excedunt, & sic se habent.

I. Nullus scit probare, quod Episcopus, in hoc quod est Episcopus, obligatur prædicare in sua propria persona vulgo suæ Diœces. accipiendo istum sermonem prædicare in sua maxime famosa significatione.

II. Item posuit, quod Episcopi non debent tenere, seipso esse obligatos ad prædicandum in propriis personis suis, communitati propriæ suæ Diœces. in eo, & pro eo, quod sint Episcopi superiores aliis curatis, sed tenentur tenere seipso liberos & solutos ab isto onere prædicandi; verbis positis in ista conclusione acceptis famosissimis significationibus.

¹ Ibid. in 1. [nimirum] part. [Thomæ Gascoigne Dict. Theol.] p.343.

III. Item Episcopi, in hoc quod sunt Episcopi, debent habere scientiam in illis materiis, quas Curati inferiores debent prædicare vel docere, & debent habere majorem scientiam in responsione & solutione magnarum quæstionum, quam debent habere Curati inferiores, in hoc & pro hoc quod sunt Curati inferiores.

IV. Item Episcopi habent autoritatem, ad resumendum & assumendum sibi & ad dimittendum quando volunt officium & opus Prædicationis, consimiliter sicut habent potestatem ad resumendum & ad accipiendum quodlibet ad opus Curæ pertinens infimo & immediatissimo Curato quando volunt, sic quod per hoc Episcopi non sunt impediti à meliore opere suæ ordinariæ curæ, quod per eos fieri debet, & quod non potest fieri ordinariè per alium Curatum.

V. Item Episcopi possunt pro diversis causis esse absentes à suis Diœcesibus, & non residentes in suis Diœcesibus, excusatoriè & meritoriè & cum gratiarum actione penes Deum, & aliter peccarent coram Deo, durante tempore illarum causarum.

VI. Item magis utile opus potest fieri animabus hominum quam est opus prædicationis, isto termino prædicatione accepto in sua famosa, & usitata significatione.

VII. Item nec Papa, nec Episcopi *Angliae* sunt Symoniaci in hoc, & pro hoc, quod recipient à Papa suos Episcopatus per provisionem, & solvunt primos fructus suorum Episcopatum.

*Has ille Propositiones ad Crucem Paulinam Londini,
anno CI CXLVII. quo nimirum tempore Episcopatum*

ⁱ His temporibus Annata vocabantur.

Asaphensem gerebat, in Concione¹ propalavit; deinde vero in charta vulgari & Pergamena indentata descriptas viris pluribus² detulit, nominatim Gualtero Hart, Episcopo Nordovicensi Fautori suo, Adamo Molens Episcopo Cicestrensi, & Vincentio Clement Doctori Oxoniensi arrogantissimo, qui minis & promissis Gradum Regentibus & non Regentibus in magnâ Congregatione coactis extorserat, quorum haud paucis, Conscientia fidem servare cupientibus, statutum erat eundem repellere. Ad Pecockium redeo, qui cum opiniones suas proseminalaret, oppugnatores frequentes ex utraque, maxime vero Cantabrigiensi, Academiâ habuit; easdem Concionibus, Scriptis, & Determinationibus, Londini coram Johanne Staffordo, LL. D. & Archiepiscopo Cantuariensi, ac deinceps coram Archiepiscopo Kempe, & Thomâ Bouchier successore ejus, multisque præterea Episcopis ac Theologiae Doctoribus, celebratis, convellentes. Horum de numero³ erant Gilbertus Worthynge, Gulielm. Littlefeild, Petrus Beverley alias Hyrford, è Diaœci Lincolniensi, Guliel. Myllyngton ex Agro Eboracensi, Doctores Cantabrigenses: Thomas Eborall Collegii Wythyngdoniensis Praefectus, & Johannes Burbach, Oxoniensis uterque; præter eruditos familiarum Mendicantium Doctores, nostra plerosque Universitatis Alumnos. His addendi Doctor Hugo Damlet, qui Pecockium illum è Scriptis suis hæreseos coarguit, Johannes Bury Monachus Augustinensis, & Johannes⁴ Milverton, Oxoniensis, quorum tamen duorum scripta videre nondum contigit.

Pecockius autem in Walliâ natus perhibetur, unde, post annos aliquot in re Grammaticâ positos, Oxoniam accessit, & inter socios Orielenses brevi cooptatus, Episcopus demum Asaphensis potentum duorum Clericorum operâ⁵ crea-

¹ Gascoigne ut supra p. 343. &c. ² Ibid. ³ Ibid. in Gascoigne in 2. part. p. 595. ⁴ Vide Balæum cent. 8. nu. 20. & 44. ⁵ Ib. in Gascoigne in 1. part. p. 324. tur.

tur. *Haud ita diu, Theologiae Doctor, ex vitiosâ Regentium¹ dispensatione, nobiscum evasit, exercitiis pro formâ nequaquam præstis; sed neque pro Doctoratu à tempore Inceptionis, quæ sub Monacho Cisterciensi erat, Actum aliquem Scholasticum aut Concionando, aut Legendo, aut denique disputando fecit. Brevi admodum ad Sancti Alaphen-sis sedebat; operâ enim Gulielmi Suffolciæ Ducis, qui-cum gratiâ plurimum valebat, & Gualteri Hart Episcopi Nordovicensis, qui eundem Hæreticum esse (seculi nimi-rum dialecto cum Vasconiensi utor) probe noverat, ad Epi-scopatum Cicestrensem transferebatur. Posthac autem in eadem sententiâ permanxit, & viginti annorum spatio libros, si Galcoigno fides, hæretica pravitatis refertissimos Idio-mate Anglicano² conscripsit, animo se vacillare testatus, ex eo quod inter scribendum plurima deleret, quæ mox iterum chartæ mandabat. Leprâ cum Juvenis esset, uti & cognatorum plurimos, laborasse refert idem Galcoignus, morbum vero consimilem adulti animum corripuisse perhibet, hæreticiam nempe pravitatem intelligens, quam haud paucis affri-cuisse afferit, juvenique speciatim Oxoniensi annos viginti nato, Grammaticaque nobiscum studenti. Secularis autem is erat, Regique de hæresibus variis delatus, maxime vero quod die quovis jejunii (inexpiable plane nefas) carnibus vesci solebat, Episcopo Lincolnensi in manus traditur, Carcerique Wallingfordensi ab eo mancipatus est; apud quem opiniones deinde suas retractavit, Monachumque Ab-bendoniæ induens, coram Gulielmo³ Abbate agnovit er-rores sese omnes à solo Pecockio accepisse.*

Hic vero Pecockius in Scriptis ubique suis sanctorum quatuor Doctorum, Hieronymi nempe, Ambrosii, Augu-

¹ Ibid. in 2. part. p. 596. 597. & in 1. part. p. 343. &c.

² Ibid. in 1. part. p. 343. ³ Gulielmo scilicet Ashenden. Vide Lelandi Coll. Vol. VI. p. 194. H.

stini & Gregorii authoritatem ¹ vilipendebat, & improbabat, quoties de illis mentio incideret, exclamare paratus, Vah! de scriptis eorum sanctorum, nisi ratione naturali dicta sua probarent. Cum Petro nimis Abælardo sentiebat, cuius effatum erat, quod ille cito & male credit, qui sine ratione naturali primo credit; licet hanc sententiam in scriptis suis contra dictum Abælardum refutarat S. Bernardus, sanctusque Gregorius ² affirmarat, quod fides non habet meritum cum humana ratio præbet experimentum. Volebat ³ porro Pecockius, eum quidem sacrae Scripturae sensum esse, quem ejusdem author destinavit; hunc tamen non aliunde colligendum, quam à prevalente humani generis ratione. Præterea, in Epistola quadrada, ad Doctorem Gulielmum Godard Fratrem Minorem, & Oxoniensem aliquando alumnum, data, iſlius avi Concionatores, Clamatores in pulpitis appellavit. Insuper, Symbolum, Apostolicum vulgo dictum habitumque, ab Apostolis fuisse conditum ⁴ negavit, variisque in eodem Articulis fidem derogans (maxime autem in libello, cui Provocatori nomen fecit) rem omnem ingenio humano assignat, nec à Clerico quovis admittendum esse contendit; unde novum ipse Symbolum, tædio plenissimum, procudit, Angliceque evulgavit, quod hoc eodem anno Londini damnavit Archiepiscopus. Articulo autem illi fidem præsertim elevabat, quo dicitur, Christum ad inferos descendisse, eoque nomine Doctorem Subtilem erroris ⁵ insimulat, Propositionem illam temporibus Divi Augustini in Symbolo non fuisse repartam asserans. Hac in re Grostesto palam repugnans, qui Capitulum de Christi ad inferos descensu è Textu Hebreo, sic redito, & vita mea ad Infernum descendit, propugnavit,

¹ [Gascoigne] Ib. in 2. parte p. 595, 596. ² In homelia 26.
³ Ibid. in Gascoigne. in 1. parte p. 502. ⁴ Ibid. p. 522. ⁵ Pecock in libro suo de fide part. 2. cap. 5.

velut

velut in Opusculo super Psalterium, suâ manu exarato, in que celeberrimâ Franciscanorum Bibliothecâ Oxonii deposito, videre olim erat. Affirmavit¹ porro, credi quidem posse, Ecclesiam esse Catholicam, verum Christianum neminem teneri, ut ejusdem Constitutionibus obtemperet, quibus contrarii existimârit rectæ rationis dictamina.

Horum pleraque cum scriberet Episcopatu Asaphensi fruebatur, anno autem CICCDXLIX. de Episcopis concessionandi munere liberandis crebras habuit Conciones. Complices vero potioris nota viri partes ejus fovebant, quorum de numero erant Gul. Poole Suffolciæ Dux, Gualt. Hart Episcopus Nordovicensis, cum Episcopis aliis haud paucis, quorum² plerique Academiâ Oxoniensi prodierant, quod etiam in causâ suisse opinor, cur nostrates tarde admodum & inviti quodammodo contra virum, prædicando vel disputatione biennii spatio surrexerint; quamvis Myllyngtonus, ex Aulâ Clarense in Academia Cantabrigiensi, Pecockium proximâ prædicandi vice ad Divi Pauli excipiens, aperte³ denuntiavit, ut prosperis rebus uterentur ejusdem Patroni Regnum Angliæ haudquaquam esse passurum. Et profecto haud secus non ita multo post evenit. Nam Pecockii Conciones, tum alibi paſsim, tum Londini præsertim habita, tantam Episcopis invidiam apud plebem cumularant, ut eosdem his frequenter verbis⁴ proscinderent: Væ Episcopis qui ditantur, qui volunt vocari Domini, & ut eis serviatur genibus flexis, & equitant cum tot & tot pomposis equis, & nihil volunt facere prædicando verbum pro salute animarum; aut enim nesciunt prædicare, negotiis sæculi & delitiis corporis impediti, aut quoniam non possunt verè prædicare, nisi prædicant illa mala, in quibus, vel pro quibus, ipsi Episcopi sunt

¹ Gas̄. ut supra in part. 2. p. 596. ² Ut videtur in F. ep. 241. ³ Gas̄. in 1. part. p. 409. ⁴ Ibid. p. 404.

rei,

rei, nec bona opera prædicant, quæ Episcopi non faciunt, sed negligunt, & talia bona operantes derident vel non ponderant, &c.

Hac & similia conspirantem populi indignationem declarabant, quæ quidem eo nuper proruperat, ut anno CICDL. Adamum Molens Cicestrensem, & Gulielmum Askue Sarisburensem Episcopos trucidarint, eorumque juxta & aliorum Episcoporum Palatia solo complanârint. His adiiciendi Episcopi Lichfeildiæ & Nordovici, quos seditione plebs fugientes insectabatur; & Jurisperiti ac Episcoporum Officiarii spoliati partim, partim etiam interempti; denique Rectores & Vicarii Cantiani, aliquique prope Sarisburiam & Hungerfordiam bonis exuti.

Sed nec prosperis rebus semper utebatur Pecockius. Postquam enim præcipua, qua nitebatur, columna rueret, Sufolciæ Dux, (qui anno CICDL. morti occubuit;) aliique ejus fautores eriperentur, dici non potest, quantam sibi apud omnes invidiam subito conflavit, quem hoc anno solenni Ordinum Conventu, ipsoque Londino excedere ¹ jussit (Barone seculari ne uno aliquo intercedente) Thomas Bouchier Archiepiscopus Cantuariensis. Aliquanto post cum præciperet idem Cantuariensis, ut Libros suos omnes, quo nempe de iisdem inquireretur, secundum Decretum in eam rem editum, adferret; rescripsit ille, libros infra triennium contextos prolaturum sese, & Doctrinæ in illis contentæ rationem redditurum; ceterum quod ad alios pertineret, fateri se, temere omnes & sine judicio maturo exaratos fuisse, ideoque quicquid illis inesset non esse defensurum. Attulit quidem deinde ad Archiepiscopum libros novem, verum, eratis pluribus in locis quæ scripta primitus fuerant, novo sensu interpolatos; qui tamen postquam à XXIV. Doctoribus jubente Archiepiscopo, ibidem, cum Episcopis nonnullis ipso-

¹ Ib. in Gæc. in 2. part. p. 595.

que

que Pecockio, præsentे, excusi fuissent, ex inquisitorum iſtorum ſententiā, erroribus immo hæreticā pravitate ſcatere declarantur, quod & Doctores illi coram Rege & Optimatibus probandum fuſcipiebant. Ceterum reclamabat Pecockius, eorumque judicium palam detrectabat, doctrinam ſuam ab iis, qui ſibi in Scholasticis diſputationibus pares erant, eventilandam fruſtra efflagitans. Cauſam vero ſuam perorantem adſtantium plurimi verbiſ aspere caſtigarunt, ſpeciatim Georgius Nevill ad Sedem Exoniensem electus, qui hunc indignabundus in modum corripuit: Deus ex ſuo juſto juđicio, vult vos hæc opprobria magna pati, quoniam vos indignè valde reprehendistiſ, & negatiſ eſſe vera, ſcripta verba per B. Hieronymum, & S. Auguſtinum, & S. Papæ Gregorii Doctoris dogmata, & etiam opera aliorum sanctorum. Ad quaꝝ Pecockius; poenitet me ſic ſcripſiſſe, fui enim non ſufficienter videns in materiis.

Denique, babito ſepiuſ doctriṇa ejus examine, Lambethæ XXVIII. Nov. hoc anno [CICCDLVI.] præſentibus cum Archiepiscopo, Episcopis, Doctoribusque haud paucis, Domino Thomâ Stanley, Dominoque Scalys Baronibus, ſcriptis aperte renuntiavit, libroſque omnes, maxime autem quem de Episcopis ad prædicandum minime obligatis ediderat, revocavit; Episcopos vero, rem diligentius perpendentes, haud parum habuit ſollicitos, quod ea Anglicano ſermone propalaverat, quaꝝ populum à pietate potius avertent quā ad eandem incitarent. Ceterum his ita geſtiſ, Cantuariam delatus eſt Pecockius, ubi admifſorum poenitentiam agens, verſiculos hoſce iſpum inviſentibus proferre ſolitus eſt;

Wit hath wonder that reason cannot ſkan,
How a moder is Mayd, and God is man.

Quibus in hunc modum pie subjicit Gascoignus noster.

Leve Reason, beleve the wonder.

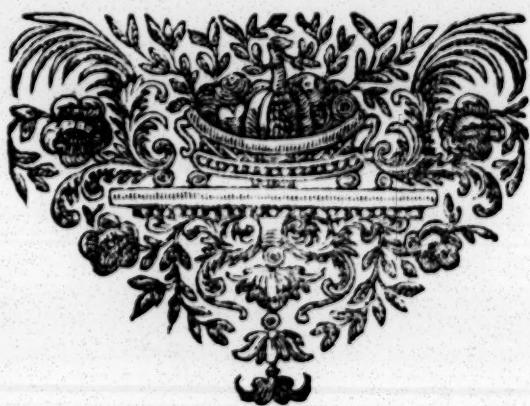
Belief hath Pastry, & Reason is under.

Postremo autem, adventante die solenni causa hujus cognitioni præstitutâ (quarto nempe Decembris hujus anni) Peckockius, abjuratis denuo Libris suis omnibus & opinionibus, ad Divi Pauli Cæmiterium deducitur, Stolâ Episcopali indutus, ibique ad Archiepiscopi pedes consedit. Adarrant vero, præter multa hominum millia, Thomas Kempe Londinen sis, Joh. Low Roffensis, & Laurentius Booth Dunelmensis Episcopi; quibus arbitris coram proferebantur XIV. viri illius Tractatus, quorum tres grandiori volume & (ut ex recepto more loquamur) in folio, reliqui autem minori sive in quarto conscripti erant; omnes autem igni, in eam rem parato, immisi in cineres abierunt. Conspiciebat Operum suorum interitum ipse Author, fassusque, id sibi dedecoris & ignominiae peperisse insolentiam animi nimiumque fastum, Maydstonam in Cantio deportari jubetur, eoque in loco supremam sententiam expectare. Quonam inde concesserit, aut an ibidem (ab Episcopatu enim detrusus erat) reliquam transegerit etatem, prorsus ignoror¹. Constat autem quotquot Librorum ejus exemplaria Oxoniæ deprehendebantur, ad Quadrivium, vulgo Quatervois, decimo septimo dicti mensis die, concremata fuisse, Cancellario Mr Thomâ Chaundler, & Academicis universis eò solenniter procedentibus; qui & ante mensem datis ad Archiepiscopum ² literis detestari se hominis dogmata professi fuerant,

¹ At è Præfatione nostra liquet, ipsum ad Thorneyam fuisse amandatum. Mihi que extra controversiam ponendum esse videtur, ibidem ipsum non tantum mortuum, sed & humatum fuisse. *H. 2 F. fol. 104. ep. 233.*

ut diutino eorundem ea in re silentio ignosceret obsecrantes.

Hactenus de Pecockio illo, de quo certe hac referenda duxi (tametsi ab instituti Operis ratione aliena nonnihil videantur) quod Oxoniensis fuerit, praesertim vero quod illa Scriptorum neminem attigisse crediderim præter unicum Galcoignum; cuius, cum eorum quæ refert pleraque, oculis & auribus præsens hauserit, vestigia premenda mihi religiose videbantur.

Vol. II.

Q q q

Jo-

JOHANNIS de WHETHAMSTEDE
N A R R A T I O
De R. PE COCKII Abjuratione.

¹A. D.

^{1457.}

E Registro,
sive Chronico,
Johannis de Whe-
thamstede
MS. in bi-
bliotheca
Collegii
Armariorum
Londini,
fol. 117.b.

*Processus cuiusdam abjuracionis, fa-
ctæ per Reginaldum Pekok, Episco-
pum Ciciſtrenſem, in publica au-
diencia apud crucem sancti Pauli
Londoniarum, propter pravas, per-
fidias, & perversas opiniones, quas
scribere, docere, & publicare præ-
ſumpferat mutabili populo et flui-
tanti.*

N N O ² adhuc et adhuc ulte-
rius isto tempore, videlicet
illo quo sol à medio cœli
descenderat, stabatque pene
in yemali folſticio ſuo, in-
ſurrexit infra regnum iſtud

¹ Notationem hanc chronologicam in margine iſfe adjeci.

² A. D. videlicet 1457. sive anno ſexto ſecundæ Prælaturæ Johannis de Whethamſtede. do-

doctor quidam doctrinæ perfidæ opinionisque
perversæ, præfularis tamen dignitatis, ac cathe-
dratus in ecclesia Cicistrensi, nomine & cogno-
mine Reginaldus Pecok nuncupatus, qui licet
adinstar pavonis tam vultu quam gestu pennas
haberet satis splendidas, fucatoque suo colore
complacentes multis, publicacione tamen et pro-
palacione operum suorum & opinionum, vocem
habebat in tantum terribilem, quod cogeret
quam plures Christi fideles præ timore tremere,
credereque, quod vellet, si nequaquam celerius
contradictores susciperet, non paucos corrumpre
de plebe simplices, facereque in articulis fi-
dei fluitare. In tantum etenim in suo sensu de
sua sciencia superbierat, taliterque se supra se
in altum elevabat, quod ultra oracionem illam
salvificam, quam doctor doctorum doctissimus,
dominus videlicet Ihesus Christus, proprio suo
ore composuit, ederet in suo vulgari nedum alias
tres, et populo ad dicendum propalaret, quin-
yimo ulterius ad tria simbola ecclesiæ, ad simbo-
lum videlicet Apostolicum, ad simbolum Niceni
concilii, et ad simbolum editum per sanctum vi-
rum Athanasium, superadderet in vulgari eciam
suo quartum. In quo una cum articulo de de-
scensu Christi ad inferos seposuit alios varios,
quasi nec fidem nec credenciam ullam haberet
in illis. Quibus in populo divulgatis, & ad au-
res virorum illorum devenientibus, qui fuerunt

A. D.
1457.

Q q q 2 for-

A. D. forciores fidei pugiles, militesque aulæ ecclesiasticæ audaciores, statuerunt primo et ante alia coram oculis suis illud, quod scribitur in Canone, Octogesima tercia distinctione, *Error cui non resistitur, approbatur, opprimiturque virtus, quæ nullatenus defensatur.* Deinde secundo, id quod scribit Ieronimus in libro de exorcione catholicæ fidei; *Arrius in Alexandria modica primo sittilla fuerat, sed quia non statim extinctus, brevi processu temporis, totum pene orbem facibus suæ impiæ doctrinacionis inflammabat.* Deinde vero tertio, id quod consultit Ovidius, in primo de remedio amoris parum à principio :

*Opprime, dum nova sunt, subiti mala semina morbi.
Nam mora dat vires, teneras quoq; decoquat uvas:*

* *Et validas segetes, quod fuit herba, facit.*

* Fol. 118.
b.

Item subsequenter ibidem :

*Principiis obſta. ſerò medicina paratur,
Cum mala per longas convaluere moras.
Sed propera: nec te venturas differ in horas.*

Et hiis scriptis five dictis dentibus rationis maturius masticatis, decreverunt, ne per moras diutinas invaleſceret nimium tanta pestis, illius obſtare principiis, de talique remedio provide-re, quo obſtruere poſſent os loquencium iniqua, ac manum præſcindere talia ſcribentis, quæ ſunt

1 *Sic. L.* exorcione. 2 *L.* decoquit. ſuspe-

suspicio*rum* lectionis, & poena adiunctionis digna. A. D.
Pergentes igitur ad reverendissimum in Christo
patrem ac dominum, Magistrum Thomam Bou-
cher, Archipræfulem Cantuariæ, qui protunc
cardo erat solidior, forciorque columpna tocius
in regno ecclesiæ Anglicanæ, requisiverunt eum,
quatinus, in præservationem naviculæ fidei à
periculo submergendi, citari faceret prædictum
Episcopum, limitaretque sibi diem, horam &
locum ad comparendum coram ipso, ad respon-
dendumque in hiis, quæ in causa fidei obicienda
erant contra eum. Comparens igitur coram
eo apud Westmonasterium in quadam camera
concilii, præsente tunc ibidem tam domino Re-
ge quam multis eciam proceribus de diversis
partibus regni, quæstionabatur primitus in arti-
culo de descensu Christi ad inferos, deinde se-
cundo de auctoritate ecclesiæ universalis, dein-
de tertio de potestate conciliorum, deinde quar-
to de sensu et intellectu sacrarum scripturarum,
deinde vero quinto de aliis variis, de quibus in
subsequentibus fiet mencio plane magis. Cum-
que, replicationibus & responsionibus hinc in-
de factis, protraheretur tempus prolixius, mul-
tiplicanturque verba plurima, sed absque ter-
mino conclusionis, aperuit tandem dominus ar-
chiepiscopus os suum, loquebaturque, dicens per
hunc modum. *Confrater condilecte, Magister Re-*
ginalde. Quoniam ut in majori sunt heretici omnes,
in

1457.

A. D. *in lumine sui intellectus taliter obcæcati, quod licet*
^{1457.} *sibi concludi melius sciverint, sibi tamen conclusum esse*
pertinaciter contradicere solent, nolumus multum te-
cum verbis contendere, quia plus sermonibus quam ra-
cionibus novimus te habundare; volumus tamen osten-
dere tibi sub brevibus, declarareque succinccius, quo-
<sup>* Fol. 119.
a.</sup> *modo in antefatis articulis contra^{*} dicta doctorum ma-*
gis autenticorum manifeste contravenire præsumis.
Nam quantum ad articulum de Christi descensu ad
inferos, dicit doctor Tarentinus, in quadam sua quæ-
stione de tribus simbolis, quod ideo articulus dictus re-
linquebatur tam extra simbolum Niceni concilii, quam
eciam sancti viri Athanasii, quia illis in temporibus
nulla contra eum oriebatur hæresis, nec solebat de eo
magna quæstio commoveri. Quantum ad articulum
de auctoritate universalis ecclesiæ, dicit doctor Augu-
stinus in epistola sua contra fundamentum, tantam
esse illius auctoritatem, quod nullatenus sacro Christi
euangelio crederet, nisi quatenus per ipsam ecclesiæ
auctoritatem approbata esset. Quantum ad potestatem
conciliorum, dicit doctor Gregorius, et decretatur di-
ctum suum in Canone quindecima distinctione. Sic-
ut. Illa sacra quatuor concilia, videlicet Nicenum,
Constantinopolitanum, Ephesinum, & Calcedonense, non
minoris honoris aut reverenciae esse, quam sunt qua-
tuor libri sacri euangelii, nec minori amplecti voluit
ea devocione, aut inferiori approbacione custodiri.
Quia in ipsis (ut ipse asserit) velut in quadrato lapi-
de consurgit structura sacræ fidei, omnisque vitæ ac

ac-

accionis bonæ norma consistit. Dicunt eciam ceteri A. D.
doctores concorditer quasi omnes: *Licet sacra concilia errare poterint in hiis, quæ sunt facti, non tamen in hiis, quæ sunt fidei; quia in omni concilio generali, ubi duo vel tres congregati fuerint in nomine Christi, ibi statim inter eos adest ille spiritus bonus, qui non permittit eos aut errare in fide, aut à via recedere veritatis.* Quantum vero ad sensum et intellectum scripturæ sacræ, dicit doctor Ieronimus, quod quicumque aliter eam intelligit, exponit sive elucidat, quam sensus spiritus sancti, cuius digito scripta est, efflagitat, eum pro hæretico habere constat. Concordat eciam cum ipso doctor Lincolniensis, scribens ad propositum sub isto modo dicens: *Quicumque opinionem ex cogitat aliquam scripturæ sacræ contrariam, si eam publice docuerit, pertinaciterque defenderit, pro hæretico habendus erit. Quare, magister, cum tu omnium horum doctorum dictis contradicimus, ymo magis contradictorius esse convinceris,* oportet nos, juxta doctrinam dicti doctoris Ieronimi, resecare te, tanquam carnem putridam, à corpore universalis ecclesiæ, repellereque ab ovili velut alteram ovem scabidam, ne totum habeas corrumpere gregem aut contaminare. Igitur ex hiis duobus unum tibi eligas: Utrum mavis à tuis erroribus recedere, facere que abjuracionem publicam, & sic de cetero cum ceteris Christi fidelibus in tuis opinionibus convenire, aut incidere in pœnam canonis, patique non solum opprobrium degradacionis, quineciam ulterius tradi potestati*

* Fol. 119.
b.

A. D. *stati brachii secularis, quatinus, quia thesaurum fidei
1457. violenter deprædari niteris, fias, juxta verbum prophetæ, tam cibus ignis, quam eciam alimentum pro combustione. Ex hiis duobus unum tibi elige, quia hæc est divisio immediata in hæreticorum cohercione.* Episcopus hanc archipræfusis oblationem audiens, stabat per pauculum temporis sub silencio, quasi videretur fuisse in se angustiatus, quid apcius daturus esset pro responso. Demum tamen os suum aperiens, respondebat dicens: *Angustiae sunt michi undique, & quid de duobus michi propositis eligam michi melius, sto paulisper sub desperacione. Si enim opiniones meas et posiciones defendero, mors michi est & ignis combustio. Si vero non defendero, incidam in linguis hominum, nec evadam absque scandalo. Melius igitur est michi incidere in plebis obloquium, quam derelinquere legem fidei, & mitti post decepsum in gehennam ignis, & ad loca suppliciorum. Eligo ergo abjuracionem facere, intendoque imposturum taliter michi vivere, quod cessabit amodo omnis talis contra meam personam citacio, nec dabitur suspicio aliqua vel minima ullo tempore de residuo. Abjuracionem igitur ac eciam confessionem fecit primo quasi in privato coram dicto domino Archiepiscopo, coram dominisque præsentibus, deinde palam & in aperto apud Crucem sancti Pauli, congregata tunc ibidem utriusque conditionis, cleri videlicet et plebis, numerosa multi-*

tudine & prægrandi. Et utriusque, abjuracio- A. D.
nis videlicet et confessionis, h̄c subsequuntur ^{1+57.}
tenores. Et primo de confessione. Et est il-
lius tenor talis.

Tenor confessionis.

* **I**N nomine sanctæ & individuæ Trinitatis, *^{Fol. 110. a.} patris & filii & spiritus septiformis, Ego Reginaldus Pecok, Episcopus Cicistrensis quamquam indignus, ex mea pura potencia, liberaque voluntate, absque ullo genere cohercionis, metus seu compulsionis, fateor, confiteor & recognosco, quod Ego ante hæc tempora, præsumendo nimium de naturali ingenio meo proprio, præferendoque judicium meæ naturalis rationis supra vetus & novellum testamentum, ac eciam supra determinacionem nostræ matris ecclesiæ catholicæ, tenui, scripsi & docui aliter aliquo modo quam sancta Romana ecclesia tenet, docet, prædicat, aut observat. Et super hæc contra veram, catholicam & apostolicam fidem, edidi, scripsi & docui, ac eciam publicavi multas periculosas pernicioſasq; doctrinas, ac eciam libros, continentes in se hærefes & errores contrarios fidei catholicæ, tociusque ecclesiæ determinacioni, & præcipue in hiis hærefibus et erroribus qui h̄c nunc subsequuntur.

A. D.

1457.

Copia quorundam articulorum, in quibus dictus Episcopus hæreticavit contra fidem.

IN primis, quod non est de necessitate fidei credere, quod dominus noster Ihesus Christus post mortem descendit ad inferos.

Item, quod non est de necessitate salutis credere in spiritum sanctum.

Item, quod non est de necessitate salutis credere in sanctam ecclesiam catholicam.

Item, quod non est de necessitate salutis credere in sanctorum communionem.

* Fol. 120. b. * Item, quod ecclesia universalis potest errare in hiis, quæ sunt fidei.

Item, quod non est de necessitate salutis credere & tenere, quod illud, quod consilium generale & universalis ecclesia statuit, approbat, seu determinat, in favorem fidei & ad salutem animarum, sit ab universis Christi fidelibus approbandum & tenendum. Et quod reprobatur, determinat seu condemnat esse fidei catholicæ vel bonis moribus contrarium, sit ab eisdem pro reprobato & condemnato esse credendum & tenendum.

Item, bene licebit unicuique scripturam sacram in sensu litterali intelligere, nec tenetur aliquis de necessitate salutis alicui alteri sensui inhærere.

Te-

A. D.

1457.

Tenor abjuracionis.

QUARE ego miser peccator, qui longe ante hæc tempora ambulavi in tenebris, sed modo, per misericordiam et infinitam Dei bonitatem, sum reductus in viam rectam, et in lucem veritatis, considerando, me ipsum peccasse graviter, ¹ inqueque informasse, ac eciam infecisse populum Dei, revertor & revenio ad unitatem sanctæ matris ecclesiæ, et omnes hæreses & errores, ac eciam omnes alias hæreses & errores per me scriptos & contentos in præfatis meis libris et operibus, ego hic solēniter et aperite revoco & renuncio. Quas hæreses omnes et errores, omnesque alias opiniones hæreticam pravitatem sapientes, ego ante hæc tempora coram Reverendissimo in Christo patre domino meo Cantuariensi in forma canonica judicialiter abjuravi, submittendo me ipsum existentem tunc ibidem, ac eciam adnunc, ego vere pœnitens, vereque contritus, submitto me correccióni sanctæ matris ecclesiæ, dictique domini mei Cantuariensis. Et super hæc exhortor et requiro, in nomine & virtute Dei omnipotentis, in salvacionem animarum omnium hic existencium, ac eciam animæ meæ, * quod nullus hominum ab.

Fol. 121. a.

¹ Sic. L. inqueque.

A. D. isto tempore in antea det fidem aut credenciam
 1457. persidis meis doctrinis, hæresibus aut erroribus,
 sive præfatos meos libros legat, teneat aut cu-
 stodiat aliquo modo, sed quod ipsi omnes suspe-
 cti de hæresibus liberentur cum omni possibili
 festinacione dicto domino meo Cantuariensi,
 aut alicui suo Comissario sive deputato, in eva-
 sionem & effugacionem multorum inconvenien-
 cium, graviumque periculorum animarum, quæ
 aliter ex ipsis causari possent & evenire. Et su-
 per hæc, in planam declaracionem meæ conver-
 sionis & poenitenciæ, ego h̄c aperte confensio,
 quod dicti mei libri omnes, propter declaracio-
 nem superius positam, liberentur & deputentur
 igni, & aperte 'comburentur, in terrorem &
 exemplum omnium aliorum sic errancium. Qui-
 bus per ipsum taliter dictis publiceque perlectis,
 allati fuerunt adstatim posterius in medium libri
 ejus plures, projectique in ignem, tunc ibidem
 accensum, in finalem eorum destrucionem, et
 in signum perpetuae condempnacionis. Sicque
 pastor ille perditissimus, qui in quanto plus sibi
 sapuit, in tanto plus desipuit, quantumque in se
 sanioris opinionis videbatur sibi fuisse, tantum
 magis insaniit insaniorisque opinionis convince-
 batur extitisse, humiliter modo de se sentit, hu-
 militer in se sapit, humiliterque ymo humilime

I Sic F. comburantur.

fatetur se errasse, ac quod apud sc̄ sapuit amplius quam oportuit ipsum sapuisse. Sic eciam intoxicator ille impiissimus, qui perfidiæ venenum imbiberat, ut ipsum imbibitum effunderet iterum, ac populum simplicem in fide infective informaret, expuit ipsum modo taliter & evomuit, quod dum Sol dat radium, Mars gerit aut gladium, ipsum rebibere seu reglutire nullatenus ausus erit. Sic insuper illud horribile monstrum, quod regnum Angliæ jam nuper abortive produxit ad esse, in melius reformavit archipræstularis autoritas, deque rudi massa & deformi, fecit esse habitaculum spiritus sancti, receptaculumque graciæ melioris. Sicque adhuc ulterius, ut recenter magis retineatur in mente memoria nominis ipsius, scribitur de ipso Episcopo metrice sub hiis verbis:

A. D.
1457.

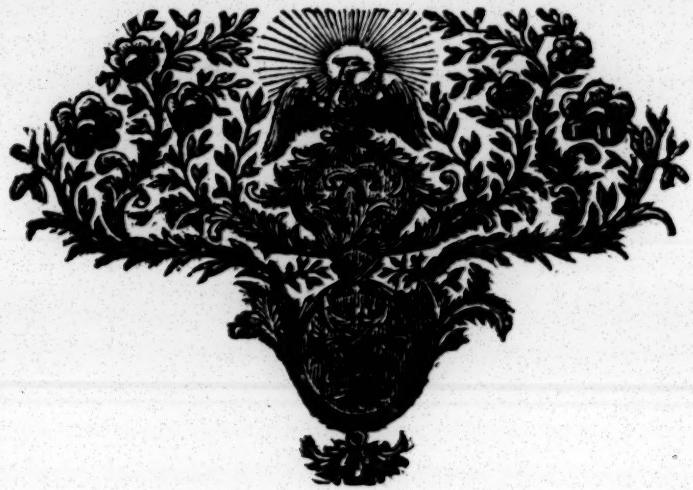
* *Sic deplumatus pavo fuit & spoliatus,* *Fol. 121. b.
Sicque sibi siluit, vox quia rauca fuit.
Sic dudum volucris quæ nomen habebat honoris,
Bubo non pavo dicitur esse modo.
Nomine privari vult atque gradu spoliari,
Qui violat fidei dogmata sive Dei.
Ne sic priveris hæc qui legis, aut spolieris,
Nec baffe tendas, nec nimis alta petas.
Dum medium tenuit, currum patris bene rexit,
Alta sed ut peciit, Pheton ab arce ruit.

Et

A. D.

1457. Et patet in hiis paucis, qualis fuit reduccio, reformatio, reconciliacioque præfuslis, de quo jam dicitur, delirantis.

*Acta fuerunt ista et peracta in anno Domini
Millesimo, Quadringentesimo Quinquagesimo
Septimo, Mensis Decembris die Quarto, Et
regni Regis Henrici sexti Anno Tricesimo
Sexto.*

Col-

Collectanea historica
Ex DICTIONARIO THEOLOGICO
Thomæ Gascoignii.

PRÆMITTITUR
EJUSDEM GASCOIGNII
VITA,
Ex Hist. & Antiq. Univ. OXON.

THOMÆ GASCOIGNII

VITA,

Ex Historia & Antiquitatibus
 Universitatis OXONIENSIS, l. II. p. 106.
 ubi de Collegii *Oriensis* Scriptoribus agitur.

THOMAS VASCONIENSIS, vel VASCONIUS, vulgo GASCOIGNE, patriâ Eboracensis, Hunsfletæ in Agro illo natus, an. CIICDIII. Patrem habuit Ricardum, & Matrem Beatricem, è quibus Ricardus Pater fatis concessit cùm filius annum attingens decimum octavum ageret, quo tempore ad Universitatem nostram accessit. Post operam quam maxime sedulam literis, præcipue autem Theologiæ, navatam, in Ecclesiâ Præbendariâ de Thame, Presbyter ordinatus est, an. CIICDXXVII. proximoque anno in Commensalium Oriensium numerum admissus: cuius cum Bibliothecæ, tum erigendæ, tum instruendæ nummos Librosque contulisset (sub id vero & Collegiorum Balliolensis, ac Lincolniensis Bibliothecis munificum se præstítit) à Preposito & Sociis statuitur, ut illo simul nomine, & quoniam in Collegio viginti jam annis commoratus fuerat, totidemque Solidos pro Camerâ suâ quotannis pensitarat, Camerâ superiori, Refectorio Plateam versus apposita, quo adusque Sodalitio valediceret, gratis frueretur.

1 Reg. Coll. Oriel. penes Decanum ejusdem Collegii,
 p. 36.

Hoc in annum CICCDXLVIII. cedit. An. autem CICCDXXXIV. die S. Basiliæ ad Doctoris in Theologiâ Gradum promovetur, quo tempore integrum Universitatem ingenti Epularum apparatu excepit. Haud ita multo post Cancellariatu Academico non semel fungebatur; prout ipsius verba, obscure licet, subinnuunt: . — novi enim (inquit ille¹) unum Cancellarium Universitatis Studii Oxoniensis, qui publica fama bonus Rector Universitatis & Cancellarius vocabatur, & ter fuit ibidem electus in illud officium, & resignavit tandem officium contra voluntatem Villæ & Universitatis, & per XII. annos antea rexit ibi in S. Theologia, & per totum tempus illius Regentia, nec per tempus quo stetit Cancellarius illius Universitatis, nulla persona in Anglia obtulit ei Ecclesiam aliquam, nec Præbendam, nec Dignitatem, nec Episcopatum, nec aliquod Ecclesiasticum undè posset vivere ut Sacerdos vel ut Graduatus Clericus, sed vixit toto hoc tempore de parvo patrimonio suo temporali ad quod natus fuit, eo quod filius unicus fuit in morte patris sui, & novi quomodo eodem tempore, quo prædictus Doctor fuit Cancellarius Oxonia, in magna fama Scientiæ, & boni regiminis apud homines, quod inter ceteros indigne promotos, unus satuus Juvenis, XVIII. annorum in ætate existens, fuit promotus ad XII. Præbendas, & ad magnum Archidiaconatum centum librarum in valore, & ad unam magnam Rectoriam, &c. Alibi² autem sic edifferit: Ego novi, quod jam in Studio Oxoniensi stetit unus Doctor Theologus in Oxonia ultra XXIV. annos, & fuit Regens in S. Theologia per annos XII. ibidem, & post-

¹ In 1. sua part. Theologici Dict. p.311. ² Ib. in 2. part. p.567.

ea bis Cancellarius Oxoniæ, & ter ibi electus in illud officium, & creavit XXXV. Doctores S. Paginæ, & tamen à principio mundi usque in diem resignationis dicti Cancellariatus, nunquam aliquis Episcopus, nec Abbas, nec aliquis Temporalis, obtulit sibi aliquam Ecclesiam cum cura, nec sine cura animarum, nec Præbendam, nec Capellam, excepto uno Milite. Is Pluralitates (ut voce utar forensi) impugnare solitus est, nec Rectoria unquam fruebatur, præter illam de Dighton, in Comitatu Eboracensi, quam Doctori Thomæ Eborall consignavit; quem & ibidem commoraturum, & propterea curæ animarum (ad quam arctissimis conscientiæ vinculis teneri Parochum existimabat) sedulo magis incubiturum sperrabat. Beckingtonus quidem, Episcopus Batho-Wellenfis, Præbendam de Combe, ad Ecclesiam suam pertinentem, & XII. quotannis Marcas præstantem, Vasconio obtulit, quam ille multis de causis accipere detrectavit; sed neque Ecclesiæ Eborac. Cancellariatum, à Kempio Archiepiscopo oblatum, & post mortem Doctoris Kexby, qui in eo tum versabatur, ad se ex præconcessâ Advocatione ad se deventurum, accepit; utpote quod cum Proventus muneris istius ab Ecclesiis duabus, usui isti appropriatis, redirent, Cancellario propterea emolumenta intervertenti imputandam crederet summam Vicariorum duorum egestatem. Insuper, ut ab ipso ¹ proditum invenio, Windelsoriæ agentem his verbis compellavit Henr. VI. Quare non estis vos Dr. Gascoigne Episcopus? cui dedit hunc responsum. Domine, dico vobis, si cuperem esse pecuniarum multarum fidelis adquisitor, mallem esse bonus Sutor quam scien-tissimus Doctor in Anglia, existente statu in Anglia, ut est modernis temporibus; testis est enim mihi Deus, quod mallem bonos & plures Prædicatores verbi Dei in

¹ Ib. in 2. part. p. 306.

Regno *Angliae* multiplicari, quam omnes divitias temporales, quæ sunt cum ditissimo homine in *Anglia*, &c. Ut *Viri modestiam*, vitamque *Regulâ* quavis *Monasticâ* severiorem omittam, verbum Dei ab an. CICCDXXVII. ad obitum usque tam *Academicis*, quam *Oppidanis* frequenter annuntiavit. *Grostestum*, *Episcopum Lincolnensem* (quem *Beatae memorie virum appellat*) in summo semper pretio habuit; cuius opera, quæ nimurum in *Franciscanorum Oxi-*
nensium Bibliothecâ evolverat, citare crebrius gestiebat. Ne singula persequar, clarissima *Pietatis* juxta, & *Erudi-*
tionis indicia in scriptis ejus reperiuntur, utpote quibus *Epi-*
scopi Romani Tyrannidem in *Angliâ* exercitam, variasque
Curiæ Romanæ, suique seculi, corruptelas, aperit & exag-
itat. Denique tanto eum studio complectebatur *Academia*,
ut de vita probitate necnon egregiis ejus *Concionibus*, lite-
ras¹ testimoniales, sigillo publico m^{ea}ritas, exhibuerit. *Scri-*
pſit:

Hieronymi vitam. *Lib. 1. Princ. An. Dom. incarnationis*, CCCXXXIII. MS.

Dictionarium Theologicum. *Vol. 2. MS. in Bib. Coll. Lincoln.*

Ordinarias Lectiones. *Lib. 1. MS.*

Sermones in Evangelia. *Lib. 2. MS. & alia.*

E vivis migravit XIII. Martii, juxta comput. Engl.
an. CICCDLVI. *inque Capella Collegii Novi* (ubi * *Epi-*
taphium ejus, pro Temporum illorum ingenio conscriptum,
videre licet) sepultus jacet. Ex Testamento supremo, quod
ego s^{apientius} ² perlegi, Libros suos omnes in Folio & Quarto
Viris Religiosis de Sp^{on} prope Brentfordiam in Diœcesi
Londinensi, consignavit; quorum de numero erat Dictionariorum five *Lexicon ejus Theologicum, propriâ manu exa-*

¹ In F. fol. 38. b. ² In Aaa. fol. 166.

ratum, quod iis hac detulit conditione, ut in Charta pergamena pulchre transcribendum curarent; id quod ipsi praestiterent, apud quos & Autographum, & Exemplar ad sodalitii usque eversionem comparebant. Ad hanc vitam¹ S. Brigidae, è Latino Anglice, additis in Monialium usum Annotationibus, redditam, eidem sodalitio donavit; quam quidem Divam plusquam prudentem deceret coluisse perhibetur; cuius etiam ope (ut Gascoignus² fatetur) Tenantius quidam, Oxoniensis Procurator, à Dæmone solutus erat.

* *Ibid. p. 154. Epitaphium THOMÆ GASCOIGNII, in capella exteriori Collegii Novi sepulti.*

Vir gravis, ingenuus natu, jacet hinc tumulatus,
Doctor præcipuus, Thomas Gascoigne vocatus.
Quem probitas morum, genus, & Schola philosopho-
Ac sacra scriptorum fidei fecere decorum. [rum,
Hic curam studiis bis Cancellarius egit,
Hinc ubi Gregorii lux craftina, mille peregit,
Et centum quater, L. septem tempora Christi,
Optimus iste pater moritur clero nece tristi.

*Sic se habuit Epitaphium illud sepulti meritis longe quidem impar, utpote cum is præcipuum Academiae nostræ ornamen-
tum, seu Viri pietatem, seu eruditionem inspicias, habitus
quoad vixit fuerit. Sub ipsis autem imagine, laminæ aeneæ
insculptâ (perinde vero ac versiculos prædictos furto jam olim
ablatam constat) comparuere, quæ etiamnum supersunt,
Gascoignorum de Hunsfleet, in Agro Eboracensi, Arma
gentilitia. Conspiciuntur quoque hodierno die manus binae è
nubibus protensa, pileum doctoralem (rotundum utique &
non nihil fastigatum, quali temporibus iis utebantur Theolo-
giae Professores) supra Viri verticem sustinentes.*

1 MS. in Bib. Cotton, sub Othone, A. 14. 2 In 2. part.
Dict. Theol. p. 86. & 188. COL-

COLLECTANEA
Ex DICTIONARIO THEOLOGICO
THOMÆ GASCOYGNE,
S. Theologiae Doctoris Oxoniensis.

MS. fol. in Biblioteca Collegii Lincolniensis Oxon.

N Parte 1ma. Voce *Absolutio*. p. 23.
Thomas Walden, Doctor Oxoniensis Cathedræ in Sacra Theologia, scripsit contra Wycliff & Hus & Ieronymum de Praga tria Volumina, vocata ab ipso *Doctrinale Antiquitatum Ecclesie*; et mortuus est ¹ qui fuit in partibus Galliæ cum Rege Angliæ Juvene Henrico VI°, existens Confessor suus, ² sic prius fuit Confessor Patris sui Henrici V^{ti} Regis Angliæ, & Frater fuit Ordinis Carmelitarum, qui dicunt, scipios esse Professores Essentialium Regulæ S^{ti} Doctoris Basiliⁱ Doctoris Græci.

1 F. quum, cum vel quando. 2 F. sicut.

p. 30. Dominus Lincolniensis sanctæ memorię Episcopus erat Doctor Sacré Theologiæ Oxoniensis.

p. 42. Magister Johannes Scot ordinis Fratrum Minorum, & Doctor Sacré Theologiæ, natus in villa vocata Duns, in Borea Angliæ.

p. 55. P. 2. Voce *Appropriatio & Non-Residentia*. Jam in Anglia periiit cura Animarum per Ecclesiās Appropriatas, & per Non-Residentiam Curatorum & Prælatorum, & per indignorum promotionem, & per pluralitates Beneficiorum seu Maleficiorum, & per pessimam Collationem gradus Scholasticī, & concessionem gratiarum indignis & vitiosis & insciis personis in Osonia & in aliis Studiis. quæ Collatio mala graduum Scholasticorum non erit destructa, quo usque potestas dispensandi cum bonis Statutis retrahatur à Regentibus & à Procuratoribus Universitatis, qui pessima concedunt pro lucro proveniente eisdem per Graduatos & per Graduandos per eosdem.

p. CXI. vocat se Thomam Gascoigne Eboracenſis Dioceſeos Doctorem Theologiæ Oxoniæ.

ibid. Johannes de Capistrane fecit multas prædicationes in Boëmia contra M. Johannem Husse & alium Magistrum artium Hieronymum de Praga, qui nutriti erant in malis eorum erroribus & hæresibus per libros mali Doctoris Johannis Wickliff de Anglia, quos libri Boëmi Scholares in Osonia portaverunt in Boëmiam, ut patet in libro de Gestis Concilii Constantiensis & Basiliensis. Et pessima Regina Boëmiæ, Uxor Wenceslai Regis Boëmiæ, defendebat prædictos duos hæreticos Bohemos, & eis adhærentes, et etiam malum Magistrum Artium Oxoniæ, Petrum Anglicum, qui portavit libros multos prædicti Wycliffe Hæretici de Anglia in Pragam in regnum Bohemiæ. Qui Pe-

trus

trus fuit filius unius ¹ Trantigeni. Sc. natus fuit in villa Angliæ quæ vocatur **Hogh** juxta villam vocatam Grantham, & vocavit seipsum Petrum Clericum, Anglice **Clark**. Et prædicti Johannes Husse & Hieron. de Praga fuerunt combusti, ut Hæretici, in Constantia tempore Concilii Constantiensis, ut dixit mihi Doctori Gascoigne bonæ memoriæ Episcopus quondam Herefordensis Dominus Thomas Spofforth sepultus Ebora-ci, qui hoc vidit Constantiæ in tempore præd. Concilii Generalis Constantiæ.

p. 120. Voce *Christus*. Hæc scripsit Dominus Lincolniensis Doctor Robertus Grosseteste super Psalterium, propria manu sua scriptum, & opus illud est O-xoniæ inter Fratres minores. Et ista Conclusio Domini Lincolniensis est contra Conclusionem Magistri Reginaldi Pecock Cicestrensis Episcopi, qui dixit, quod anima Christi non descendit ad Inferna. Item dixit & scripsit in Symbolo suo magno Anglicano, per eundem Pecock episcopum edito, quod Apostoli non fecerunt Symbolum nostrum Commune. Sed illud Symbolum Pecock episcopi fuit Londoniis ad Crucem S. Pauli declaratum pro nullo Symbolo habendo, auctoritate Archiepiscopi Cantuariensis & Episcoporum utriusque Provinciæ in Anglia, anno Christi 1457.

p. 143. V. *correctio*. Ego credo, quod anno Domini 1450. permisit Deus Episcopos in Anglia à suis subditis occidi, & loca eorum & palatia ad terram proster-ni, & unam causam credo esse, quod Reginaldus Pe-cock Episcopus tunc Cicestrensis & prius Assavensis, & alii Episcopi faventes ei dixerunt, quod Episcopi non

¹ *Conjeceram*, Francigenæ. Sed natus &c. Nam Fran-cigenæ etiam *infra in Coll. è Part. II. p. 456.*

terientur prædicare populo vocaliter, & credo, quod Deus ideo prædicavit tunc vocaliter puniendo eos graviter, & permittendo eos affligi & odiri à toto populo communiter. Gildas enim Scriptor de Gente Britonum in Chronica sua, & Malmesburiensis in sua Chronica, testantur, Britones in vitia magna corruisse, & terram suam perdidisse per desidiam prædicationis Episcoporum.

Hic locus
citur à
Br. Twyne
in Apol.
Oxon. p.
291. G. H.

p. 165. V. *castitas*. Nobilis memoriæ Doctor Magister Thomas Walden, alias Nettar, sacræ Theologiæ Doctor Oxoniensis & Frater Carmelita, obiit in Domino in Civitate Rotomagensi, existens prius Confessor Henrici 5^{ti}, & postea fuit Confessor Henrici 6^{ti} Regum Angliæ. Solebant enim Reges Angliæ habere in suos Confessores bonos Doctores Theologos, non Episcopos. Henricus enim 6us fuit primus Rex in Anglia qui habuit Episcopum continue secum manentem in suum ^{Aiscoth} Confessorem, Episcopum Sarum Willelmum Hachko, qui à suis Diocefanis occisus fuit anno Christi 1450, eo quod non residebat in suo Episcopatu, ut dicebatur.

p. 204. V. *Contra Caudas Dominarum*. Secundum relationem Antiquorum, in tempore Annæ Reginæ Angliæ, & uxoris Regis Richardi 2^{di}, nec ante tempus illud, vestes Dominarum ad terram descenderunt cum Caudis: i. e. *Trains* Anglice.

p. 251. V. *Deus*. Domini Lincolniensis Doctoris Roberti Grossteste Commentarium super Psalterium, propria manu sua scriptum, Ego Thomas Gascoigne sæpe vidi, & credo firmiter, quod opera, quæ Dominus Lincolniensis Doctor Robertus Grosseteste edidit & propria manu sua scripsit (quæ opera ego sæpe vidi) extendunt se in quantitate scripti ultra quantitatem

tem

tem Doctoris de Lyra (Nicholai de Lyra) super Scripturam Sacram in sensu historico, & in opere suo morali super Bibliam, quod opus morale Doctoris de Lyra ego idem Thomas Gascoigne vidi Oxoniæ in Collegio Balioli in manibus Doctoris Roberti Twathys, Magistri Principalis illius Collegii.

p. 257. V. Deus. O! quam magna sunt opera tua, Domine Deus, hoc anno Christi Jesu 1457°, in quo fecisti plurimos homines mori in Anglia, emittendo sanguinem per os, per nares, per oculos, per ungues, per juncturnas, & per secessum! sc. in illis partibus corporis, per quas horribiliter jurare consueverunt. sc. per oculos Christi, per faciem Christi, per latera Christi, per sanguinem Christi, per cor Christi pretiosum, per clavos Christi in suis manibus & pedibus, in quibus partibus homines plurimi tunc illo anno Dominice incarnationis sanguinem emiserunt, ut ego auctor hujus libri novi, & propter memoriam futurorum hæc scripsi, & credo firmiter, quod magna ira Dei imminet super capita plura seu Rectores plures in populo Dei, qui ponunt festucas in populo ubi ponerent columnas vivas in regimine animarum & populi Dei. ponunt enim pueros in Ecclesiis, in Præbendis, in dignitatibus & in Episcopatibus, ubi ponerent viros eximios, scientes & devotos, & Papa Romanus licentiat eos, ut novi, ad habendum fructus, & ad percipiendas omnes pecunias Episcopatus, sic tamen quod ipsi non consecrarentur in Episcopum illius Episcopatus per 4^{or} annos, vel amplius. Heu, heu! quod hoc venenum non solum intravit in Romam sub Calisto III. sed etiam in malum exemplum posteris intravit in Angliam circa annum Domini 1455, ipsis promotis in Ecclesiam retinentibus omnia beneficia priora per licentiam Papæ,

et etiam recipientibus omnes pecunias Episcopatui certo ¹pertinentibus, non obstante quod Papa mandat eis per tot annos in Episcopum non consecrari propter defectum ætatis in annis pluribus &c. O! Domine Deus, quomodo sunt ista introducta in destructionem animarum &c?

p. 317. V. *Episcopus.* Episcopus Assavensis, Wallicus origine, nomine Reginaldus Pecock, anno Domini 1449 & antea, Londoniis afferuit publice, quod Episcopi, quales nunc sunt in Ecclesia, non tenentur prædicare populo suæ Dioceſeos, nec alterius, et ex isto dicto, & ex hoc, quod non ponderat de dictis sanctorum Doctorum, sed de suis propriis glossis, maxima perturbatio & occasio multiplicium malorum in Anglia, & alibi, orta fuerunt, diversis doctoribus Oxoniæ & Cantabrigiæ publice coram Episcopis contra eundem Episcopum Londoniis, & in Universitatibus contra cum legentibus, determinantibus & prædicantibus, & Episcopi ei favebant. Et idem Episcopus dixit Magistro Chapman, quod ex opinione sua Episcopali sequetur, quod nullus deinceps loquetur malum de Episcopis, nec de eis murmurabit, quod per ipsum Episcopum omnibus notum erit in scriptis, quod Episcopi non tenentur prædicare, nec alia opera curæ animarum facere, sicut Clerus & Vulgus opinantur, sed tenentur superintendere. Et tamen, dicto suo non obstante, quasi omnes clamant, vœ! vœ! Episcopis, quæ primus per eorum defectum hæc scribo in veritate A.D. 1449.

p. 320. V. *Episcopus.* Noviter intravit in Angliam magnum exemplum peccati, quando Papa Calixtus 3^{ius} licentiavit, dispensavit seu dissipavit cum uno Ju-

I Sic Apogr. Harb. F. pertinentes.

vene Sacerdote, magistro Artium, Georgio Nevil, quod ipse, existens viginti trium annorum vel circiter, haberet omnes proventus & redditus Episcopatus Exoniensis, & quod omnia Beneficia sua alia retineret, quæ habuit ante illam licentiam Papalem, ita tamen, quod ipse, tunc annorum 23, non esset consecratus in Episcopum Exoniensem, quo usque attingeret 27 ætatis suæ annum; et sic Papa habilitavit eum, ut vocaretur Electus & confirmatus Exoniensis Episcopus, & quod reciperet per certos annos omnes Proventus illius Episcopatus, sed non quod consecraretur in Episcopum illius Civitatis Exoniensis per annos 4. Et ita istud venenum Immo intravit tunc in Ecclesiam Anglicanam, & tam nequam posteris exemplum. Ille enim Juvenis Georgius, filius Richardi Comitis Sarum, fuit licentiatus Romæ, ad pecunias Episcopatus Exoniensis colligendas, sed non ad animas illius Episcopatus Deo colligendas, quia Papa habilitavit eum sua dispensatione seu licentia, ut fructus omnes illius Episcopatus reciperet, sed non quod Episcopus fieret quo usque ipse, tunc 23 annorum in ætate, attingeret 27 annum. Quod exemplum malum inductum fuit in Angliam A. C. 1456, licentiante Papa Calisto 3^{io}.

p. 322. V. *Episcopus.* Nuper Martinus 5us, Papa Romanus, scripsit Episcopis mihi notis, ut certas consuetudines malas & certa mala Statuta regni publice reprehenderent, & contra ea prædicarent, & contraria Statuta in Parlamento regni decerni & statui laborarent; & quia Episcopi nec hæc fecerunt, nec hæc ausi sunt facere, idem Papa Martinus excommunicavit eos, & Archiepiscopum Cantuariensem suspen dit à sua Legacia, qua est Legatus natus in Anglia, sed non Legatus missus. Et tunc Episcopi dixerunt

T t t 2

plane,

plane, quod Concilium Generale fuit supra Papam, & à Papa appellaverunt ad Concilium Generale proximò post tunc celebrandum, quamvis pluries antea mutaverunt sententiam suam, dicentes, quod quilibet Papa est supra Concilium Generale, & illud potuit ad libitum suum dissolvere. Et idem Papa Martinus obiit intra breve tempus postea, & non tulit sententiam interdicti, quam promisit se illaturum contra régnum, nisi cetera mala & statuta reformarentur in regno Angliæ, & Rex Henricus 6us tunc fuit in ætate puerili, & Archiepiscopus Cantuar. Henricus Chichele Doctor Juris Civilis &c.

P. 343. V. *Episcopus*. Novi nuper in Anglia homines pessime promotos, qui habuerunt licentiam à Rege Henrico 6°, ut laborarent Papæ Romano pro Provisione, & qui illam acceptarent, & sic per Provisiōnem factam Romæ in diebus meis facti sunt plures Episcopi & Abbates & Decani sine Electione quacunque, excepta electione Papæ, quæ vocatur *Provisio*.

P. 343. V. *Episcopus*. Anno Dom. Incarn. 1447 prædicavit Londoniis apud crucem S. Pauli Reginaldus Pecock, Wallicus origine, postea Cicestrensis Episcopus, qui per Henricum 6um Regem tunc Juvenem, instantiâ duorum virorum, factus est ibidem episcopus, quamvis antea ab eis multum oditus est, & hæreticus reputatus à pluribus. Scripsit enim continue quasi per 20 annos tales materias in lingua Anglicana, ex quibus, ut creditur, pessima mala oriuntur & occasionaliter orientur. Qui Doctor fuit in Oxonia per gratiam absentandi. nunquam enim respondit alicui Doctori pro forma sua, ut esset Doctor, nec aliquem actum in Scholis fecit in Oxonia, postquam incepit in Theologia, an postea faciet nescitur à nobis. per omnes annos

nos à die Inceptionis suæ in Oxonia usque ad diem præsentis scripturæ, nullum actum fecit Scholaisticum, nec legendo, nec prædicando, nec disputando, nec determinando. Iste Reginaldus Episcopus prædictus prædicans, ut præfertur, ad crucem S. Pauli, affirmavit & asseruit in suo Sermone, & per Indenturas, in Anglicana scriptura scriptas, tradidit diversis personis post Sermonem istas Conclusiones, plurium malorum & abusionum ¹ causatias, in Anglia et alibi. viz.

Nullus scit probare, quod Episcopus, in hoc quod est Episcopus, obligatur prædicare in sua propria persona vulgo suæ Dioecesis, accipiendo istum sermonem *prædicare* in sua maxime famosa significatione.

Item posuit, quod Episcopi non debent tenere, se ipsos esse obligatos ad prædicandum in propriis personis suis, pro eo quod sunt Episcopi superiores aliis Curatis, sed tenentur tenere seipso liberos ab isto onere.

Item, Episcopi in hoc quod sunt Episcopi, debent habere scientiam in illis materiis, quas Curati inferiores debent prædicare vel docere.

Item, Episcopi possunt, pro diversis causis, esse absentes à suis Dioecibus & non-Residentes excusatorie & meritorie.

Item, Nec Papa, nec Episcopi Angliæ sunt simoniaci in hoc, & pro hoc, quod recipiunt à Papa suos Episcopatus per Provisionem, & solvunt primos fructus suorum Episcopatum.

² Istæ Conclusiones, quæ sunt plurium malorum origines & occasiones, prædicavit præd. Peacock Episcopus, præd. anno 1447, & tradidit eas scriptas in An-

1 Sic *Apogr. Harb.* F. causativas. 2 Sic *Apogr. Harb.* F. istas.

glico Episcopo Norwicensi suo fautori, & Episcopo Cicestriæ, & Magistro Vincentio Clement Doctori insolventi, qui Oxoniæ in Theologia incepit, in ordine Diaconatus existens, gradu suo obtento minis & promissis & diversis literis Regiis & Brevibus Regiis missis contra eos, qui in magna Congregatione Regentium & non Regentium in Oxonia, gratiam suam petitam ex sua conscientia negaverunt.

ibid. p. 345. Ego Doctor & Cancellarius Oxoniæ novi, quod iste præd. Episcopus Reg. Pecock per plures annos solebat plura scribere, & semper, postquam scripta erant, propriâ suâ manu cancellavit omnia, dicens, seipsum reperisse fatua & inepta se prius scripsisse. Ille Reginaldus, Episcopus Assavensis in Wallia, valde fuit dispositus ad lepram corporis, & plures de Parentela sua fuerunt corpore leprosi, etiam iste Episcopus fuit leprosus mente, i. e. Hæreticus, famâ plurium. Fuit nuper unus, qui 20 annorum Scholaris in Grammatica¹ Oxonia, qui existens in habitu seculari accusatus fuit Regi Angliæ Henrico 6to de diversis & pessimis hæresibus, & qui comedebat carnes omni feria 6ta, & traditus Episcopo Lincolnensi Domino Willelmo Alnwyke incarceratus fuit in Wallingforth, & coram Episcopo abjuratus, factus est Monachus Abendonæ, & ibi confessus est manifeste coram Abate Willelmo², quod omnes hæreses suas & errores recepit & didicit ab ore præd. Reginaldi, & à nullo alio.

p. 352. Ego Doctor Thomas & Cancellarius Oxoniæ Regens ibidem per 12 annos in Sac. Theologia, dum vixero plangere opto coram Deo, eo quod ex ju-

¹ Sic Apogr. Harb. ² Ashenden.

dicio meo debitæ prædicationi Verbi Dei non vacavi,
nec tam sæpe prædicavi, ut potui, quamvis nullam Ec-
clesiam seu Præbendam, vel dignitatem Ecclesiasticam
pro tunc habui, sed ex Patrimonio Patris mei Ricardi
Gascoigne Eboracens. Diocef. vixi, pro cuius anima &
matris meæ Beaticis Laus Deo vero semper in Gloria.

p. 360. V. *Episcopus.* O! Episcopi attendite & vi-
dete, quomodo jam in hoc tempore per Concessiones
Papales & Indulgentias ab ipso vocaliter concessas,
quasi tota potestas vestra est exhausta, & quasi destru-
cta. Videte, an hoc fiat, vel propter abusum vestræ
potestatis, vel propter usurpationem & cupiditatem
Curiæ Romanæ & Romanorum Curtesanorum? Nu-
per enim novi, quomodo Episcopus Cistrensis Magi-
ster Richardus Praty, Doctor Sac. Theologiæ Oxonī,
quendam Vicarium pessimæ famæ & nequam Vitæ ex-
communicavit & beneficio privavit, et idem Vicarius
ipsum Episcopum post longam vexationem in Curiâ de
Arcubus Londonī requirebat, sub magnis pœnis, ipsum
absolvere à sua excommunicatione, virtute potestatis
absolvendi concessæ à Papa Eugenio cuicunque ido-
neo Sacerdoti de fraternitate Domus S. Antonii Lon-
doniis. Et Episcopus nunquam hoc fecit, sed ipsum
excommunicatum privavit vicaria sua, & nunquam pro
rogatu Comitis Arundel & aliorum ipsum restituit,
sed à Dioceſi sua nequam pecus ejecit, dicens, *hæc li-
tera, quam dicis tibi concessam à Papa, enervat omnem po-
testatem concessam à Deo Episcopis, quia ex illo concessu se-
quitur, quod quivis malus erit absolutus ab Episcopo suo, ve-
lit nolit Episcopus, vel aliter Episcopus incurret offendam
Papæ, & sic Episcopus quilibet absolvet pessimum tyrannum
pro ostensione Bullæ Papalis, sine quocunque alio medio re-
quisito ad absolutionem vestram coram Deo.* Item inquit
idem

idem Episcopus, non sequitur, me debere te absolvere quia habes Bullam Papalem, qui fallere potest & falli; quia novi, quod in Curia Romana, postquam Papa aliquam petitionem sibi factam concessit Bullari, sub hac forma, fiat ut petitur, tunc Cubicularii Papæ & Camerarii & stantes, avaritiæ veneno inebriati, faciunt Bullas augendo & diminuendo Clausulas in Bulla, quæ nunquam Papa novit, nec concessit, nec concedere potuit acceptorie coram Deo. Et ego, inquit Episcopus, non faciam secundum Bullam tuam, quia credo, quod Papa vocaliter ista non concessit, & scio, quod realiter concedere non potuit; potestas enim sua data est sibi à Christo, ut liget quod est ligabile recte ab homine &c.

p. 381. Consimiliter Thomas Arundel, Baccalaureus Artium & Archiepiscopus Cantuariensis, fecit cum suis Constitutionem Provincialem, ne quis non privilegiatus prædicaret populo sine licentia obtenta Episcopi, quam habere non potest, nisi cum magnis instantiis aliorum, vel pro pecuniis. Et iste Arundel citato post illam Constitutionem factam de verbo Dei alligando, fuit obtrusus in suo gutture, quod non potuit nec bene loqui, nec deglutire, & sic moriebatur; homines enim tunc crediderunt, quod Deus ligavit linguam ejus, quia ligaverat linguas quasi omnium Prædicatorum propter paucos Hæreticos, qui tunc à prædicatione fuerant suspensi. Vide postea in Dictionario T. Gascoigne, p. 478. eadem de T. Arundello.

p. 382. Episcopus Assavensis Reg. Pecock dixit, quod Episcopi non tenentur prædicare; postea tamen dixit & afferuit (ut mihi dixit suus Capellanus Magister Johannes Orle) quod Episcopi tenentur prædicare, i. veritates divinæ Scripturæ publicè dicere & ostendere, sed non tenentur, ut ipse dixit, prædicare modo

nunc

nunc usitato, sc. accipiendo Thema, introductionem & divisionem Thematis facere; sed tenentur prædicare veritates divinæ Scripturæ apte dicendo & declarando, ut dixit idem Episcopus, sicut mihi dixit præd. Magister Orle, S. T. Bacalaureus. Et postea idem Episcopus prædicavit & prædicari fecit in sua Diocesi, ita quod aliqui mirabantur dicentes, *Episcopus iste jam prædicat publice.*

p. 386. V. *Episcopus.* A. D. 1452do. & 3^{tio.} Rectores, Vicarii & Sacerdotes in Wallia, habentes Concubinas secum in domibus eorum commorantes, dixerunt Episcopo suo Menevensi, cuius nomen fuit De la bere: *O Domine Episcope, nos Sacerdotes Diocesis vestrae, timore Dei ducti, & metu pœnae æternæ peccatoribus debitæ, supplcamus Paternitati vestrae, ut auctoritate vestra Pontificali faciatis seu compellatis Concubinas nostras recedere, & in perpetuum separari à nobis & à domibus nostris. Nos enim optamus & obsecramus, ut per vestram auctoritatem sic à nobis separentur, & à domibus nostris, ut nunquam habeamus occasionem peccandi cum eis, nec ipsæ mulieres Concubinae occasionem peccandi habeant per nos cum eis cohabitantes.* Et Episcopus abominabilis memoriæ respondebat, *ego non volo concedere, quod Concubinae vestrae nec à vobis, nec à domibus vestris separentur, nec separari cogantur, quia tunc ego Episcopus vester perderem annuatim 400 Marcus, quas recipio annuatim in Dioceſi mea pro Concubinis Sacerdotum.* De quolibet enim Sacerdote recipio annuatim unum Nobile, vel ultra, pro sua Concubina. Et Sacerdotes dixerunt Episcopo illi Sti David, *O Domine Episcope, nos optamus illas separari à nobis, & ipsæ Concubinae non volunt separari à nobis, nec à Domibus nostris, sed volunt manere & nutriti bonis nostris, velimus nolimus; & nos quia non audemus eas expellere, propter metum suorum*

amicorum qui eis favent, rogamus, ut per vos, Domine Episcope, separentur à nobis & à domibus nostris. Et Episcopus dixit eis, non volo compellere eas separari à vobis, quia tunc ego perderem plures pecunias annuatim. Et iste est Episcopus De la bere, qui male fuit Provisus in Decanatu Ecclesiæ Wellensis per Papam Nicolaum ^{5^{um}}, in-vito Capitulo illius Ecclesiæ, sed non ibi receptus fuit, eo quod timuit mortem suam ibidem violentam, & postea fuit pessime, per eundem Papam, Provisus in Episcopum Menevensem in Wallia, eo quod Rex Angliæ Henricus ^{6^{us}}, qui postea fuit alienatus à mente sua, licentiavit eundem Eleemosynarium suum De la bere acceptare Papæ Provisionem in Decanatu Welliæ & in Episcopatu Menevensi.

p. 387. V. *Episcopus*. Johannes Kemp de Cantia Episcopus Roffensis & postea Cicestrensis, & postea Londoniensis, ac deinde Eboracenfis fuit, & per 28 fere annos, in quibus stetit Archiepiscopus Eboracensis, fuit totaliter absens à sua Dioceſi, manens Londoniis, vel in Cantia, vel in aliis locis in Anglia remotis à sua Dioceſi, excepto quod aliquando semel in 10 vel 12 annis mansit in sua Dioceſi Eboracensi per duas vel 3 septimanas, paucis diebus vel nullis mansit in Eboraco, & in tempore suo Palatium Archiepiscopi Eborac. defecit, & fere ad solum ruebat, & ipsum Palatium, ipso existente Archiepiscopo, reparatum non fuit. Et in recessu suo ab Eboraco, quum Rex Angliæ Henricus VI. & Dux Summersettæ Edmundus fecerunt eum Archiepiscopum Cantuariensem, reliquit Ecclesiam suam Eboracensem in magna perturbatione sine remedio. Post mortem enim Decani Eboracensis, ^cFeltar

mine, Canonici Ecclesiæ pacifice elegerunt Bermyngham in Decanum suum Eboracensem, & in tempore Electionis in Capitulo duo mali Canonici Eboraci & Prior S^ti Oswaldi elegerunt extra Capitulum, juxta imaginem S^ti Christophori, in Decanum Ecclesiæ Eborac. Magistrum Richardum Andrew, Secretarium R. Henrici VI. & factâ appellatione per illos tres Canonicos contra electionem veram Bermyngham, factam in Capitulo, R. Henricus VI. licentiavit illum Richardum, qui fuit pessime & injuste sic à tribus extra Capitulum electus, sub Sigillo suo, acceptare Provisionem Papæ, ut esset Eboracenfis Decanus, ita quod Papa Nicolaus 5us ipsum Ricardum in Decanatum Ecclesiæ Ebor. Provideret, & Electionem Bermyngham factam legitime cassaret & revocaret seu adnullaret. Et sic factum fuit Romæ per pecunias præd. Ricardi; et quia Capitulum Eboracense ipsum Ricardum, Provisum per Papam, recipere in suum Decanatum non voluit, idcirco per Bullas Papæ Nicolai diversi Canonici Ecclesiæ Cathedralis Ebor. excommunicati fuerunt, & Ecclesia Cathedralis exposita Interdicto & suspensa per plures septimanas, ita quod nec Matutinæ, nec aliqua Missa fuit in illa Ecclesia per plures septimanas, nec Vesperæ. Et in ista perturbatione reliquit præd. Johannes Kemp suam Ecclesiam Eboracensem, quum fuit factus Episcopus Cantuariæ; et fuit cum hoc Cardinalis Episcopus de Roma, & tamen Romam non ivit, nec cum fuit Archiepiscopus Eboracensis & Cardinalis Presbyter, nec cum fuit Archiepiscopus Cantuar. & Cardinalis Episcopus, & in alios, & extraneos, & Curtesanos Romanos Providit & elegit in magnas dignitates suæ Ecclesiæ Eboracensis, & in Rectores suæ Dioceesis. De his Rebus T. Gascoigne postea, p. 421.
v. *Episcopus.*

p.401. Ante Regem Henricum VI. solebant Reges Angliæ maturos Doctores Theologiæ, exutos à Curiâ aliâ, eligere in suos Confessores, & Episcopi suæ curæ tunc vacabant. Sed in tempore Henrici VI, Staf-
ford Episcopus Cantuariaæ & Bastardus origine, fuit Cancellarius Angliæ, Adam Molens Episcopus Cice-
strensis fuit Custos Privati Sigilli & occisus fuit, Epi-

Hart
scopus Norwicensis Walter Lyard de Cornubia fuit Confessor Reginæ residens in Curia, & Episcopus Car-
liolensis & postea Lincolniensis Marmaducus Lumley fuit Thesaurarius Angliæ, & indignus Episcopus ¹Ce-
striæ, Buth ² nomine, fuit tunc Cancellarius Reginæ Margaretæ Angliæ.. Vide Ant. Wood Hist. Oxon.

p. 154.

p.403. Doctor Millington de Cantabrigia, fuit Do-
ctor Sacrae Théologiæ de Comitatu Eboraci, egregie determinans contra Reg. Pecock.

p.404. Reginaldus Peacock factus Episcopus Cic-
strensis per media Willi Pule, Ducis Suffolciaæ. Cau-
sa fuit Reg. Peacock, quod plurimi in populo surrexerunt, & occiderunt Episcopum Cicestrensem Adam Molens, & Episcopum Sarum Will. Asku, & persecuti sunt Episcopum Cestriæ, Buthe nomine, & Episco-

Hart
pum Norwicensem Walterum Lyart, & Rectores &
Vicarios diversos in Cantia, & juxta Sarum, & circa Hungerford spoliaverunt. Et eodem anno intravit Dux Eboraci in Angliam ab Hibernia, in qua tunc fuerat contra voluntatem suam, ex mandato Regis Angliæ Henrici VI. Et revera, ex quo præd. Episcopus Reg. Peacock & alii Episcopi per Regem intrantes dixerunt,

¹ Id est, Lichfeldiaæ. ² Guilielmus Boothe.

quod

quod Episcopi non tenentur prædicare per seipso vocaliter, Deus Omnipotens prædicavit in Anglia realiter, puniendo realiter, & puniri permittendo Episcopos &c. in Anglia.

p. 409. Doctor Willelmus Millyngton Eboracensis Diocesis, de Clara Aula Cantabrigiæ.

p. 419. V. *Episcopus*. S. Episcopus magnus Thomas Cantuar. Episcopus fuit electus in episcopum Cantuariensem Londoniis Westmonasterio, per episcopos suos suffraganeos, & per Monachos deputatos Cantuariorum, quū ipse Thomas Becket electus in episcopum Cantuariensem fuit ordinis Diaconatus, & fuit electus feria 4ta in Hebdom. Pentecost. & in Sabbato postea, sc. in Vigilia St Trinitatis, fuit consecratus in sacerdotem, & in festo illo f^m Trinitatis fuit consecratus in Episcopum, & in crastino illius Festi sanctissimæ Trinitatis, sc. in die Lunæ, idem B. Thomas, tunc Cantuar. Archiepiscopus, sigillum Regium, quod ipse portavit Cancellarius Angliæ, misit Regi Henrico II. tunc Angliæ Regi, & illud officium Cancellariatus Angliæ dimisit & renuntiavit, dicens, Seipsum Episcopum non posse officio & debito illius Archiepiscopatus debite vacare, nisi dimitteret officium Cancellariatus Angliæ; ex quo facto Rex Angliæ iratus est contra Sanctum Thomam; Qui S. Thomas nullos solvit primos fructus seu Annata Papæ Romano, quod nullus Episcopus in tempore S. Thomæ solvit primos fructus Papæ, nec antea. Postea tamen, in tempore Papæ Romani Johannis 22ⁱ. primi fructus sive Annata Papæ solvi coeperunt, ex cupida ordinatione Papæ Johannis 22. & sibi adhærentium in Curia Romana. Et sic jam inolevit in Anglia Consuetudo, quod consensus Papæ Romani & ejus Cameræ, & consensus Regis in Anglia,

&

& certa millia pecuniarum constituunt Episcopum quemcunque, jam in Anglia ut sit Episcopus. Electio enim Episcopi in Anglia, his diebus, nihil facit nisi nomine tenus tantum, & ideo Episcopi non audent offendere Regi & suis per quos constituuntur.

p.423. Hæc S. Beda libro suo super Proverbia Solomonis, qui liber est in Osney juxta Oxoniam.

p.424. A.D. 1456°. Quum magna victoria Dei fuit ostensa contra Turcas, nec Archiepiscopus Angliæ Primas Thomas Bourcher, nec alii Episcopi fecerunt actus publicè laudis, nec processiones ad Dei opera miraculose manifestanda. Oxoniæ tamen eodem anno processio generalis, & Cantus solennis cum *Te Deum laudamus*, in Crastino S. Luciæ fiebat, & etiam Sermo publicus unius antiqui Theologi, cui propitietur Deus.

refused

p.432. T. Gascoigne refutavit Cancellariatum Ecclesiæ Cathedralis Eboracenfis, quoniam se isto honore indignum credidit. [*Qua de re hoc pacto loquitur:* Ego Tho. Gascoign, indignus Sacerdos & Doctor Theologiæ Eboracenfis Diocesis, fateor, quod, licet curas Ecclesiarum Parochialium, mihi oblatarum, refutavi, propter diversa impedimenta in corpore meo & infra, tamen opto & desidero plures sanctos & devotos viros, & scientes, potius habere Officia & Curas in Ecclesiis, quam meipsum habere milia Marcarum, & quam meipsum habere maximum Episcopatum Regni, & eligere an vellem dare alteri homini, ego potius darem alteri quam accipere illum Episcopatum mihi ipsi, si scirem vel crederem, quod ille, cui darem Episcopatum vel Officium, melius posset, sciret, & vellet proficer animabus, quam ego, scilicet si sic proficeret recte prædicando, sancte exemplificando, hospitalita-

tem

tem tenendo, sobrie inter homines vivendo, et recte consulendo. Et hæc dico, non propter vanam gloriam, ad honorem ex hoc mihi habendum in hoc seculo, sed ut alii, hæc legentes, moveantur & inclinentur accipere Officium et Ecclesiam, seu refutare talia oblata, sicut Deus vult, et ad intentum fiendum quod Deus præcepit fieri; & quoniam scit, an bene vel male feci in refutando Cancellariatu Ecclesiæ Cathedralis Eboracensis, cui sunt appropriatæ duæ Ecclesiæ Parochiales, & male ut ego judico; ideo offero me infinitæ misericordiæ Dei, & precibus omnium Sanctorum, quoniam in refutando hoc & alio credo firmiter, me esse & fuisse inhabilem, & non habentem necessaria requisita ad standum in prælio pro Domino Deo, ad destruendum mala & peccata magna valde.]

p. 438. V. *Episcopus*. Episcopus modernus Eboracensis Willelmus Buthe, nec est bonus Grammaticus, nec scientificus, nec virtuosus reputatus, nec Graduatus, sed Legista Juris Regni, qui confert Beneficia & Præbendas pessime pueris & juvenibus, qui non fuit Electus in Episcopum Eboraci per Capitulum Ecclesiæ Cathedralis Ebor. sed licentiâ R. Henrici VI. recepit Provisionem Papæ Nicolai 5. Papa enim Romanus in diebus istis cassat omnes Electiones Dignitatum eligibilium, & illas Electiones reservat sibi ipsi & suis Cardinalibus, & suam *Provisionem* vocat *Electionem* suam; ita ut tria ista * faciunt hominem Episcopum esse in Anglia, viz. Voluntas Regis, Voluntas Papæ vel Curiæ Romanæ, & pecuniæ in abundantia solutæ Curiæ Romanæ. sc. diversa millia librarum Anglicanæ monetæ soluta hîc in Anglia Lombardis pro Cambio, quod de-

* Sic *Apogr. Harb.*

pauperat regnum. In Concilio Generali Deus, si sibi placeat, det remedium, vel per appellationem Regis & Regni à Papa ad Concilium Generale. Concilium enim Basileense, quod fuit translatum Ferrariæ & postea ad Florentiam, statuit & ordinavit remedium contra ista annata, quæ Anglici vocant primos fructus Episcopatum, sed illud remedium non vidimus executum, an sit executum in Francia nescio. O Deus, respice de Cœlo, & vide & visita vineam Ecclesiæ tuæ.

p.451. V. *Expositio S. Scripturae.* Hæc scripsi manu mea propria ego Magister Thomas Gascoigne, filius & heres Richardi Gascoigne de Hunflet in Com. Ebor. in Anglia, Doctor in habitu seculari in Sacra Theologia in Universitate Studii Oxoniensis, & hæc prædicta de Sanctissimo Hieronymo, Cœlesti Doctore, probavi esse vera, anno D. 1445, in quo anno resignavi officium Cancellariatus Universitatis Oxoniensis.

p.502. V. *Fides.* A. D. 1457. visum est diversis Magnis & pluribus doctoribus, quod libri editi inscripti in Anglico & in Latino, per Reg. Pecock Episcopum Cicestrensem, meritò abjecti essent à lectura hominum & auditura eorundem. Scribitur etiam de eodem Reginaldo Episcopo, quod in libro suo, quem ipse intitulat, *de Fide*, dicit & scribit, quod hoc dictum B. Gregorii (Homil. 26.) *Fides non habet meritum cui humana ratio præbet experimentum*, est falsum, et etiam ibi ponit, quod B. Gregorius contradicit sibi ipsi. Item in epistolâ suâ directâ, in Titulo, Doctori Ordinis Fratrum Minorum, *Godard*, vocat Prædicatores modernos Clamitatores in Pulpitis. Item prædicavit Londoniis ad Crucem S. Pauli, quod Episcopi solventes Papæ Romano, antequam per Papam admittantur ut sint Episcopi, quinque millia Marcarum seu majorem summam,

non

non peccant in hoc; nec hæc solvendo Papæ aliquid dant Papæ, ut ipse dicit, sed tum tribuunt Papæ quod Papæ est, sicut tribuit aliquis Ballivus suo Domino. Item scribitur de eo, quod non tenetur quis ad credendum s. Ecclesiæ Determinationi, sed debet credere quod Ecclesia Catholica est. Item, quod Bona Ecclesiastica & Divitiæ Episcoporum &c. non sunt Bona Pauperum, sed sunt Bona ita propria Ecclesiasticorum, sicut sunt bona temporalia illorum virorum qui habent illa ex hereditate &c.

p. 550. De Ieronymo de Praga, Johanne Wicliff &c. vide in V. *Hæresis*, ubi hæc habet etiam de Wicliff. Ille Johannes Wycliff Secularis Doctor in Theologia et Anglicus, non fidei Catholicæ, obiit in Villa de Luttworth in Anglia, Lincoln. Diocef. A. D. 1384. in die S. Sylvestri. Ipse Wyycliff in 4to libro Trialogi sui ter damnati, Capitulo 36. Prædictum Concilium contra eum celebratum A.D. 1380. Londoniis, et Universitas Oxoniensis A.D. 1410, damnavit 200 & ultra ejus Conclusiones, & libros ejus combussit in Quadrivio, præsente Cancellario Abbe Salopiæ.

p. 550. Ego Thomas Gascoyne, seu Gascoyn, Eborac. Diocef. qui fui Cancellarius Oxoniæ A. D. 1434. copiam Epistolæ T. Arundel Archiepiscopi contra Wyycliff scripsi de libro de Gestis Concilii Generalis Bascileensis qui est Oxoniæ in Collegio Dunelmiaæ, & etiam in illo libro sunt 45 Conclusiones hæreticæ Wicliff damnatae Londoniis in Concilio Episcoporum, ipso Wicliff tunc vivente. sc. A.D. 1380.

p. 644. Frater Thomas Dokking, Doctor Theologiæ Ordinis Minorum, in opere suo egregio super Job.

*Collectanea ex Parte 2da Dictionarii
Theologici D. Thomæ Gascoigne.*

p. 47. V. *Luxuria*. Novi ego Magister Thomas Gascoigne, licet indignus Sac. Theologiæ Doctor, qui hæc scripsi & collegi, diversos viros qui mortui fuerunt ex putrefactione membrorum suorum genitalium & corporis sui; quæ corruptio & putrefactio (ut ipsi dixerunt) causata fuit per exercitum Copulæ Carnalis cum mulieribus. Magnus etiam Dux in Anglia, sc. J. de Gaunt, mortuus est ex tali putrefactione membrorum genitalium & corporis sui, causatâ per frequen-tationem mulierum, (magnus enim fornicator fuit, ut in toto regno Angliæ divulgabatur,) & ante mortem suam jacens sic infirmus in lecto eandem putrefactio-nem Regi Angliæ Ricardo II ostendit, cum idem Rex ipsum Ducem in sua infirmitate visitavit¹. et dixit mihi qui ista novit, unus fidelis Sacræ Theologiæ Ba-calaureus. ² Willielmus -- -- -- vir maturæ ætatis & decentis Londoniis mortuus est ex tali putrefactio-ne membrorum suorum genitalium & corporis sui, causatâ per copulam carnalem cum mulieribus, ut ipse-met pluries confessus est ante mortem ³ suam.

p. 94. Magister Albertus Livoniæ & Prusiæ Archie-piscopus, & Apostolicæ Sedis Legatus, in vita quam

¹ Vide *Ant. Wood. hist. Oxon. l. I. p. 193. G. H.* ² *Lege ex Appendice nostra ad Hist. Glast. Anglice consignatam*, p. 290, (ubi hæc juxta fidem Codicis MS. quem olim vidi in cubiculo cuiusdam è Sociis collegii Lincolniensis, ad litteram edidi:) Willielmus etiam Longe, vir &c. ³ Suam, quando manu sua propria elimosinarie distribuit, ut ego novi anno Domini millesimo CCCC^{mo}. XXX^{mo}. *Hist. Glast.*

scripsit de Sancto Edmundo, Archiepiscopo quondam Cantuariensi. Qui *S^{tu}s* Edmundus fuit Magister Artium Oxoniæ & Doctor Parisiensis.

p.92. V. *miraculum*. J. Wycliffe miracula Sanctorum vituperavit, & tamen ascripsit miraculo terræ motum factum Londoniis, quando, ipso vivente ac personaliter existente in Concilio Episcoporum Londoniis, plures Conclusiones ipsius damnatae fuerunt coram Archiepiscopo Cantuar. *Courtney*. Et etiam damnatae sunt Oxoniæ, & postea in Concilio Generali. sc. in Concilio ¹Constantino coram Papa Martino Quinto, & idcirco vocatur Wycliffe nequam memoria ter damnatae. Et Doctor Oxonⁱ Magister Woodforth Ord. Minor. ostendit causas & rationes, quare merito damnabantur 18 Conclusiones Wycliffe, & istæ 18 Conclusiones abjurantur à quolibet Oxoniensi Graduato, ut patet in Statuto edito Universitatis, & illæ 18 quæstiones damnatae patent in opere Doctoris Will. Woodforth misso Archiepiscopo Cantuariensi Tho. Arundel, in quo patent rationes & causæ quare damnantur. Notent ergo Oxonienses ibidem illas Conclusiones. Quod Wycliffe vituperavit miracula, patet in 4to Trialogi sui capitulo 38°. & per Doctorem Walden l.6. sui Doctrinalis cap.124; & ultra illas 18 conclusiones damnatas, fuerunt plures aliæ Conclusiones Wycliffe damnatae Oxoniis & Londoniis, & in Concilio Generali² Constantino. Et ipse Wycliffe in 4to Trialogi Capitulo 36°. præd. Concilium Episcoporum, in quo damnatae erant 200 Conclusiones ejus & ultra, vocat Concilium Tonitru. tunc enim accidit tonitruum, in signum, ut ipse dixit, quod fuit defectus attestationis

¹ Sic *Apogr. Harb.* L. Constantiensi, uti etiam *infra*.
² Sic *Apogr. Harb.*

humanæ conclusionibus suis, & ideo dixit Terræ motum fieri insolitum, in signum quod Terra clamat pro eo, & tamen depravat in aliis libris miracula, & præcipue in Capit. 36º. sui Trialogi 3ⁱⁱ. Canonizationes Sanctorum vituperat. Et Capit. 16º. in Dialogo sui majoris mendacii.

p. 171. V. *Papa*. In tempore Papæ Nicolai 5^{ti}, & tempore Regis Angliæ Hen. VI. fuit Civitas Constantinopolis capta, & in manus Turcorum Paganorum tradita, per fraudem & cupiditatem Januensium. Et tunc recessit ab Obedientia Regis Angliæ Andegavis in Andegavia, & Cenomanis in Cenomania, quas R. Angliæ Henricus VI. sub sigillo suo magno dedit Duci Lotharingiæ Patri Margaretæ Reginæ Angliæ, & heredibus ejusdem Ducis. Et cito post recessit tota Normannia & tota Francia ab obedientia ejusdem Regis Henrici VI. et etiam Vasconia & Burdegalia. Et idem Rex dedit à se & ab heredibus suis quasi omnes terras & castra Coronæ Angliæ pertinentia, Dominis certis in Anglia, & famulis domus Regiæ & eorum heredibus, ita quod ille Rex Angliæ vix potuit expendere de Terris & Tenementis ad valorem ¹ quadringenta librarum. Et tunc in Anglia occisi fuerunt per Anglicos, Dux Suffolciæ Willelmus Poole, & Jacobus vocatus Dominus de Say, & Dominus Willelmus Aiscough Episcopus Sarum & tunc Confessor R. Hen. VI, & occisus fuit per ipsos suos Diocesanos post Missam suam, quam celebravit in die Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, & devote accepit mortem suam, ut dicebatur, & male tractabatur à suis Diocesanis propriis, qui eum occidebant & bona sua multa rapiebant, dicentes, *iste*

¹ Sic *Apogr. Harb.*

mansit semper cum Rege & fuit ejus Confessor, & non mansit in sua Dioceſi Sarum nobiscum, nec tenuit hospitalitatem, ideo occidetur. Et sic verberabant eum & percutiebant eum cum instrumentis horribilibus, ipsum vulnerantes tirannice & occidentes, post extractionem ejus extra Ecclesiam, & ipsum nudum jacere in Campo fecerunt.

p. 173. V. *Papa.* Papa Alexander <sup>5ta fuit Bacalau-
reus Sacræ Theologiæ Oxoniæ, & Doctor Theologiæ
Parisiis, ut ipſe Papa in Concilio Pisano dixit Domino
Thomæ Spofforth, Abbatii Ecclesiæ B. Mariæ Eboraci,
qui Dominus Thomas fuit etiam in Concilio Constan-
tensi. Vide Ant. à Wood Histor. & Antiqu. Uni-
vers. Oxon. l. I. p. 77. 204.</sup>

p. 191. In tempore Papæ Johannis <sup>22^{ti} Papa non pro-
videt, nec confert Episcopatum alicui in Anglia, nisi
ille Provisus solvat 500 vel mille Marcas Papæ vel Cu-
riæ Romanæ, & pecuniæ sic Romæ solutæ, antequam
aliquis sit ordinatus in Episcopum, vocantur Romæ
Annata, quas pecunias nos Angli vocamus *primos fru-
ctus*. Domine Deus, respice de cœlo, & vide & visita
Ecclesiam Vineæ tuæ &c.</sup>

ibid. Romæ in tempore Eugenii Papæ <sup>4^{ti} prædica-
vit <sup>st^{ra} memoriæ Prædicator frater Thomas de Calna
juxta Neapolim Carmelita. Et Romæ prædicavit con-
tra abusus Curiæ Romanæ & Cardinalium, & contra
Symoniam eorum &c. & Cardinales fecerunt eum
comburi &c. hæc dixit mihi homo nobilis de regno
Hungariæ Dominus Erasmus Fullar Sacerdos, qui hæc
in Roma vidit & novit &c. Et præd. frater Thomas
de Calva fecit, cooperante Deo, tam magna miranda,
quod Papa Nicolaus <sup>5ta voluit eum Canonizare, sed
Cardinales restiterunt &c.</sup></sup></sup>

p. 302. S^{cas} Beda Monachus ordinis S. Benedicti, fuit monachus nigri ordinis in monasterio S. Pauli Apostoli, ubi mansit, & per 4 milliaria distant monasterium S. Petri Apostoli in *Wermouth*, & monasterium S. Pauli in *Jaru*, & quia ista duo monasteria unum & eundem Abbatem habuerunt, ideo S. Beda in libris suis duobus de Gestis trium Abbatum, monasterium suum ubi mansit vocat aliquando *Jaru* seu *Giru*, & aliquando *Wermouth*, quia ista duo Monasteria unum Abbatem Benedictum Biscop habentia, unum Monasterium censebantur & vocabantur; & ista duo monasteria in borea Angliae stant inter aquam *Tyne* & aquam *Weer*, & villa juxta quam aqua *Tyne* currit in mare orientale, vocatur *Tyemouth*, & villa juxta quam currit aqua *Weer*, vocatur *Wermouth*; Hæc patent in Chronica Dunelmensis Ecclesiæ.

p. 304. Ego Thomas Gascoigne rexii Oxoniæ in Theologia 12 annis, & resignavi sponte Rectoriam meam de Dighton, quam unicam habui, Doctori Thomæ Eborall, ea intentione, ut ipse, aptior me ad circum-eundum & ad prædicandum in Dioceſi Eboracensi, ibidem maneret & prædicaret; quem Doctorem postea retraxit ab ea Cura Dr Richardus Prate, Episcopus Ciceſtrenſis. Multiplex impedimentum fuit, quod ego non circuivi prædicando Verbum Vitæ, ut volui. O Domine Jesu parce mihi remittendo quæ merui, & omnis Spiritus laudet Deum semper pro donis suis, cuius gratiâ nec optavi, nec recepi licentiam à Papa ad habendum pluralitates, nec duo incompatibilia &c.

p. 306. Hæc Doctor Robertus Groſteſte vocatus Dominus Lincolniensis Episcopus, & antequam fuit Episcopus, fuit Archidiaconus Lancastriæ & Doctor S. Theologiæ Oxoniæ, ut ego vidi scriptum manu suâ

pro-

propriâ, qui fuit Pauper origine seu ex Nativitate sua, sed pro sancta vita ejus & magna scientia fuit factus instantiâ Regis Angliæ Episcopus Lincolniae. Sed completi sunt dies. sc. illi, 'qui non est nunc sicut tunc fuit. Nam Henrico VI dicente & quærente à me, apud Castrum suum Windsor, quare, inquit Rex, *non estis Vos Doctor Gascoigne Episcopus?* et ego respondi sibi, Domine, dico vobis, *Si cuperem esse pecuniarum multarum fidelem adquisitorem, mallem esse bonus Sutor quam Scientissimus Doctor in Anglia, existente statu in Anglia, ut est modernis temporibus.* testis enim mihi est Deus, quam mallem bonos & plures Predicatores Verbi Dei in populo Angliae multiplicari, quam omnes divitias temporales quæ sunt cum ditissimo homine Angliae, Deo semper gratias. Amen. et omnis Spiritus laudet Deum semper. Amen.

p. 397. Ego Thomas Gascoigne, vocatus Doctor Theologiæ & Cancellarius Studii Universitatis Oxoniæ, Eboracens. Dioceſeos, submitto me & meipſum offero misericordiæ Dei, eo quod non prædicavi publice quoties, ut credo, sic prædicasse. Anno enim Domini 1427 fui ordinatus in Sacerdotem in Ecclesia Præbendali Thame Lincoln. Dioces. autoritate Doctoris Theologiæ Magistri Ricardi Fleming, tunc Episcopi Lincolniensis, nati in Dioceſi Ebor. Et ab illo anno Domini credo, quod ego miser Thomas Gascoigne prædicavi quolibet anno in diversis locis usque ad annum istum in quo hæc scripsi, i. e. ad annum Domini 1456. Sed miserere, miserere mei, Piissime Jesu, quia nec prædicavi toties ut debui. &c.

p. 450. Nunquam invenire potui, quod aliquis Rex Angliæ habuit Episcopum in suum Confessorem, nec

Episcopum in domo sua ¹ hebdomatim manentem, excepto Henrico VI. Henricus enim IV, quando Confessor suus factus fuit Episcopus, ipsum Curæ suæ & Episcopatui ire præcepit. Henricus etiam V. prudens Rex valde & regnis pluribus terribilis, secum habuit unum maturum Doctorem in Sacra Theologia M. Thomam Walden in suum Confessorem, qui nullâ curâ animarum oneratus erat; & sic Reges & Domini quondam solebant suos Capellanos retinere, qui omni cura animarum soluti erant.

p.445. Acta Concilii Basiliensis patent in tribus magnis Voluminibus; & opto, quod aliquis bonus Vir per Dei gratiam laboret ad habendum Acta in illo Concilio scripta verâ manu; quia ille liber magnus, continens tria Volumina, continet plura Acta bona, & Determinationes Doctorum notabilium in Theologia de unione Græcorum in una fide Ecclesiæ Latinorum, cui postea Græci contradicebant & tunc destructi fuerunt.

p.456. Petrus Payn, aliâs Clerk, Anglus ² in Praga obiit 1455. Iste Petrus Hæreticus habuit diversa nomina. Vocabatur Magister Petrus Payn, item Petrus Hogh, quia natus fuit in Villa **Hogh** juxta Grantam. Item vocabatur Petrus Freyng, i. e. de Francigenis, quia Francigena fuit Pater ejus, & vocabatur Magister Petrus Inglys, i. e. Anglicus, quia fuit natus in Anglia, et quia fuit Magister Artium Oxoniæ, vccavit seipsum Petrum Clerk. Vide Ant. Wood Hist. Univ. Oxon. I.I. p.203. 215.

p.504. A.D. 1452. in Quadragesima surrexit Ricardus Dux Eboraci pro Reformatione Regni Angliæ, ut dixit idem Dux, et tunc Decanus Capellæ Regiæ in

¹ Sic *Apogr. Harb.* ² Vide supra ad Part. I. p. CXI.

domo Regis Magister Will. Say dixit mihi, qui hæc scribo, Thomæ Gascoigne, quod Magnates & plures Angliæ optant, quod non esset aliquis Prædicator Verbi in Anglia, & hæc opinio incepit in Anglia ex quo Reginaldus Pecock, Episcopus Affavensis & postea Cicestrensis, prædicavit London. quod Episcopi non tenentur prædicare in eo quod Episcopi sunt.

p. 516. Ab anno Christi 1403, in quo fui natus, non novi promotos esse in Ecclesia qui sciunt, possunt, et volunt debito modo animabus prodesse.

p. 508. A. D. 1450. Durante Parliamento Leycestriæ insurrexit Communitas Kantiæ, & vocabant se ipsos Publicos Petidores publicæ justitiæ fiendæ; et ipsis insurgentibus Parliamentum istud finitum fuit, quod diu continuatum erat Londoniis & Leycestriæ, ut Communitas, aggravata expensis & laboribus, consentiret certis petitionibus Regis, & certis Taxis quas petiit: sed concessa non fuerunt quæ¹ petiebantur à Rege. Dictum enim fuit in Publico, quod, nisi Communitas Angliæ articulis propositis consentiret, Parliamentum non finiretur. Et plures minas à Rege & à suis juvenibus Consiliariis sustinuit Communitas illius Parliamenti; & in mandatis à Rege habuerunt, quod procederent in articulis, Communitati ex parte Regis propositis; et unus articulus fuit, quod Communitas Angliæ provideret pro pecuniis, quibus Normannia defenderetur per Anglicos, & quod Communitas Angliæ non intromitteret se de factis Regis & Dominorum. Et tamen Rex prius dederat Andegaviam Regi Siciliæ existenti tunc in Francia, quia alter non potuit habere ejusdem Regis filiam in uxorem;

¹ Sic Apogr. Harb. pro petebantur.

et quia Dux Suffolciæ Willelmus Poole, nomine procuratorio Regis Angliæ, cum Regis Siciliæ filia in Gallia contraxit, ideo dixerunt Gallici, quod eam extra regnum Franciæ non duceret, quo usque eorum amicus Rex, nomine & non re, Siciliæ haberet sibi & suis successoribus collatum à Rege Angliæ Ducatum Andegaviæ. Sic sub literis R. Angliæ Patentibus, Andegavia à præd. R. Angliæ & suis successoribus alienatur. Et præd. Parliamentum, indies vexatum laboribus & expensis, palam dixit, quod nunquam concederet Taxam Regi, nisi prius ille autoritate Parliamenti resumeret actualiter omnia pertinentia coronæ Angliæ, quæ idem Rex alienârat. &c.

p. 517. Thomas Gascoigne nonnulla habet de se ipso.

p. 539. Ego, qui hæc scripsi, fui Doctor Regens in Theologia Oxoniæ per 14 annos, & ibi Cancellarius, & à juventute mea vixi patrimonio meo temporali sine alio vietu, & utinam dum viverem solum illud haberem, sic quod remediata esset appropriatio Ecclesiarum ab illis, qui essent veri Curati & immediati.

p. 551. 552. de Roberto Grosteste Episcopo Lincoln, & ejus cum Papa Diffensione, quod sequitur. Hæc est ratio s^re memoriæ Doctoris Roberti Grosteste, quondam Episcopi Lincoln. in Epistola sua Responsiva Literæ Innocentii 4^{ti} Papæ, qui voluit & mandavit, quod juvenis nepos ejusdem Papæ Innocentii, Fredericus nomine, ex Provisione ipsius Papæ haberet proximam extunc vacaturam Præbendam in Ecclesia Lincolniæ. Cui mandato Papæ Dominus Lincolniensis nunquam obedire voluit, afferens in præd. Epistola, tale factum esse contrarium Dei mandato & saluti animarum. Et epistola illa incipit, *Novit discretio vestra, quod Mandatis*

App-

Apostol. &c. Iste enim Papa Innocentius scripsit Innocentio Collectoris suo in Anglia & Archidiacono Cantuariensi mandatum, ¹ &, non obstante quocunque Statuto vel decreto, consuetudine vel juramento præstando in Ecclesiis Cathedralibus, ipsi duo inducerent Fredericum Nepotem Papæ & Alienigenam, in realem possessionem Præbendæ proxime vacaturæ in Ecclesia Lincolnensi. Sed Dominus Lincolnensis ipsum Fredericum in Canonicatū recipere non voluit, nec ejus Procuratores nomine ipsius, afferens, ipsum Fredericum esse actu inhabilem, & in ætate juvenili indispositum ad regimen animarum & ad actus pertinentes & debitos Præbendæ vacanti Lincolnæ, & eisdem Collectoris Papæ in Anglia & Archidiacono Cantuar. rescripsit Dominus Lincoln. Qui enim nunc vocatur Collector Papæ in Anglia, in tempore Domini Lincolnensis vocabatur *Scriptor Papæ* in Anglia. Hæc reperi in Chronicâ Eveshamiæ Ego Magister Tho. Gascoigne.

[p. 567. in verbo *Rector* vel *Episcopus*. Novi jam in Ecclesiâ valde vitiosos & fatuos ex nativitate exaltari, ita quod unus habet 12. Præbendas & magnum Archidiaconatum 100 librarum, & nunquam per 20 annos aliquem earum personaliter visitavit, sed unus vir nuptus et armiger omnia bona Præbendarum & Archidiaconatus illius annuatim recipit & secum retinet, & habet 20 libras annualis pensionis à præfato stulto, & alius secularis habet 10 libras, & alius secularis 10 libras, & alius mundanus 100 solidos, & ipse nullum denarium habet, nisi secundum voluntatem prædicti secularis, qui omnia bona præfati Archidiaconi recipit, & ipse Archidiaconum exhibuit per 20 annos in

1 F. ut.

Y y y 2

do-

domo alterius ad Communias Hebdomadales 16^d, & audivi ego Doctor & Professor S. paginæ eundem Archidiaconum dicentem anno Domini 1440. *Non curio de Clerimoniâ, ego enim majora habeo, quam Magni Doctores, & ego credo ita bene sicut illi. Credo enim tres Deos esse in una persona, & Credo quicquid Deus credit.* Hæc absurdæ ego Cancellarius Oxoniæ audivi personaliter ab ore ejus, Deus scit quod non mentior; & tamen ego Novi, *Quod jam in Studio Oxoniensi stetit unus Dr Theologiæ in Oxoniâ ultra 24 annos, & fuit regens in Sanctâ Theologiâ per annos 12 ibidem, & postea bis Cancellarius Oxoniæ, & ter ibi electus in illud Officium, & creavit 35 Doctores S. Paginæ, & tamen à principio Mundi usque in diem Resignationis dicti Cancellariatus, nunquam aliquis Episcopus, nec Abbas, nec aliquis Temporalis obtulit sibi aliquam Ecclesiam cum curâ nec sine curâ animarum, nec Præbendam nec Capellam excepto uno Milite.]*

p. 569. [in verbo *Rector, Jūdex, Princeps.*] Ante magnam pestem in Anglia paucæ fuerunt querelæ in populo & paucæ implacitationes, & sic fuerunt [tunc] pauci Legistæ in Angliæ regno, & pauci Legistæ in Oxonia, ¹quum fuerunt triginta millia Scholarium in Oxonia, ut vidi in Rotulis Antiquorum Cancellarium Oxoniæ, ²quum ego fui ibidem Cancellarius. Et promotio bonorum Virorum, & Residentia in suis Curis, & Ecclesiæ sufficienter dotatæ, & non appropriatae aliis non Curatis extra parochiam manentibus, fuerunt causa, ³quia paucæ lites tunc regnabant in parochiis, & pauci errores in ⁴compositione litium & querelarum & errorum qui jam sunt. Et tunc Justitiarii

¹ Quando T. ² Quando T. ³ Quare T. ⁴ Comparsatione T.

regni Angliæ utebantur in Caputiis sui officii pellibus agninis & non de *minuto vario*; solum enim Episcopi, doctores & magistri in Universitatibus, & Domini de Parliamento utebantur illis diebus *minuto vario*, & albo & griseo, ut mihi dixerunt qui ista viderunt & noverunt. Et tunc solum Doctores in Theologia utebantur rotundis pileis, ¹ cum prædicabant Clero seu populo; [& quale ornamentum capitis est Pilleum, declarat S. Hieronymus in Epistola ad Fabiolam. Sed heu! jam sunt signa sine signatis seu significatis in pluribus, quia non sunt in eis bona propter quæ signa instituta sunt, nec monerent mentem hominis qualiter oportet eum agere, & ut ut cogitaret, qualis esset, & onera sui Officii.]

p. 591. Heraldus de Armis R. Franciæ Karoli, in tempore Regis Angliæ Hen. VI. juravit per Deum, & per ipsum Karolum Regem Franciæ, armigero Angliæ de Somersetshire vocato St Barbe, quod ipse Heraldus armorum audivit Regem Franciæ dicentem, quod Rex Angliæ præd. cum consensu diversorum Dominorum de Concilio ejusdem Regis Angliæ, dedit & concessit Regi & Coronæ Franciæ omnes terras extra Angliam, quas idem Rex Angliæ habuit, seu se habuisse prætendebat, exceptis tribus locis. sc. Villa de Calis, & Castello Hamys, & Castello Kyme juxta Calisiam, & hæc esse vera juravit per Deum idem Heraldus Armorum.

[Ex Diction. Thomæ Gascoign in Verbo *Regis*.]

— Sed quia iste Pecoke Episcopus prædictus visus fuit diversis Episcopis Angliæ disonerasse Episcopos ab obligatione prædictâ Dei, & ab obligatione plurima opera curæ animarum faciendi, ideo, ut creditur & di-

citur, habuit diversos Episcopos Angliæ ei faventes. Quamvis diversi Doctores Oxonienses & Cantabrigien-ses multa fecerunt contra eundem Episcopum Pecoke, prædicando, scribendo, legendo & determinando pu-blice Londoniis in præsentia Archiepiscopi Cantuarien-sis, Stafford, qui fuit Civilista, et in præsentia etiam ibi plurium Episcoporum, et postea coram Archiepiscopo Cantuariensi Kemp nomine, & postea coram Domino Thom: Bouscher Archiepiscopo Cantuariensi, inter quos Doctores præcipui in Causa Dei fuerunt Mr. Pe-trus Hyrford Lyncoln Diœcesis, Mr. Guliellimus Myl-lington Eboracensis Diœcesis, Dr. Thomas Eborall, & Johannes Burback, & Doctores egregii etiam 4 ordi-num fratrum, & Doctor Hugo Damlett, qui in diversis scriptis ipsius Pecoke Anglicis & Latinis ipsum erro-neum et hæreticum judicaverunt]

p. 594. Episcopus Reg. Pecock in libro suo de fide (pte 2da. c. 5) dicit, quod Doctor Subtilis fuit deceptus, qui dixit, quod, Christum descendisse ad Inferos, est articulus fidei, quia ponitur in Symbolo; & dicit ibi præd. Pecock, quod in tempore Augustini non fuit ille articulus in Symbolo, & sic non est verum, quod Apostoli posuerunt illum in Symbolo. hæc ille Pecock ibidem contra omnia testimonia Sanctorum Pa-trum. A. D. 1457. præd. Pecock Episcopus circa Fe-stum S. Martini Episcopi [& Christi Confessoris] ex-pulsus fuit Londoniis à præsentia Regis & Dominor-um regni Spiritualium & Temporalium, & à domo Concilii Regis & Dominorum Regni, jubente sibi in illa domo Archiepiscopo Cantuar. Domino Thoma Bourcher, quod ipse Pecock [episcopus] exiret ab illa domo [Concilii Regii] & à præsentia Regis ibi tunc existentis, [& à præsentia Dominorum Regni ibi tunc

ex-

existentium spiritualium & temporalium.] Nullus enim Dominus Temporalis tunc in illo Concilio magno Regis & Regni existens, voluit loqui consilium suum nec avisamentum, nec ea quæ intellexit pro bono regni ibi exprimere, quoisque ille Episcopus Pecock esset ¹extra domum illius Concilii, magnis doctoribus & pluribus in Theologia ibi in illo Concilio Regio præsentibus, & libros ipsius Pecock exigentibus à Domino præd. Cantuariensi, qui ²permisit ut haberent illos ad examinandum. Et præd. Episcopus Pecock dixit præd. Archiepiscopo, quod ipse voluit inducere coram illo Archiepiscopo omnes libros suos, quos fecit ³intra triennium ante illum diem, & pro illis libris voluit, ut ibi dixit, respondere, sed non pro aliis librís suis, quos [ipse Episcopus Pecoke] ante [illud] triennium tradidit aliis hominibus, quia, ut dixit, illi libri non fuerunt correcti per ipsum [Pecoke, sed indeliberate aliis petentibus illos Libros incorrectos eis tradidit.] Et sic postea libri ejus, sc. novem, introducti sunt in præsentiam præd. Archiepiscopi [per eundem Pecoke,] & inventi tunc fuerunt illi libri ipsius Pecock in pluribus locis eorundem cancellati & rasi in diversis locis, & [iterum] de novo scripti per eundem Episcopum, & sic exivit à domo Concilii Regii apud Westmonasterium iste Pecock Episcopus Cicestrensis [Wallicus origine,] qui præposuit legem Naturæ supra ⁴scriptam & supra Sacra menta, [& qui in factis suis et verbis dixit, Anima mea nauseat super cibo isto levissimo, scilicet, de scriptis Sti. Hieronymi, S. Ambrosii, S. Au-

¹ Intra fortasse. G.H. Sed quoisque idem est hic quod donec. Itaque extra retinerem. Neque aliter Tannerus. ² Promisit, quod hab. Tanneri apogr. ³ Infra Tanneri apogr. ⁴ Scripturam Tan. ap.

gustini & S. Gregorii & aliorum Sanctorum, eorum enim scripta vituperavit, & in pluribus illa vera esse negavit,] et rationi suæ propriæ adhæsit. Iste Pecock Episcopus A.D. 1457. in Sabbato infra Octavas ¹S^mi. Martini & Confessoris citatus & monitus per Archiepiscopum Cantuar. Tho. Bourcher [præsentavit Archiepiscopo illi novem Libros, quos Pecoke edidit, ut traderentur per Archiepiscopum illum Doctoribus præcipuis ad examinandum, qui contra ipsum Pecoke Episcopum indies instabant;] qui Pecoke [episcopus,] exclusus illo anno de concilio Regis & Regni, optavit & petiit, quod non judicaretur secundum judicium illorum Doctorum, sed [per] sibi pares, quos æstimabat esse non Episcopos Angliæ, [qui tunc, ut credebant aliqui, inventi sunt minus habentes,] sed optabat habere tales examinatores librorum suorum, quos ipse vocabat sibi pares in scholaistica disputatione, [& favore quem optabat habere per adhærentes ei Juvenes & malæ fidei notatos & reputatos. Istius Pecoke Episcopi] novum Symbolum quod edidit, fuit destruetum & revocatum & inhibitum ut pro Symbolo ab aliquo haberetur, per præd. Cantuariensem & per Confratres suos Episcopos, qui sic proclamari fecit per Doctorem in Theologia Pinchebek nomine, ad Crucem S. Pauli Londoniis A.D. 1457. [in Dominica infra octavas S^ti Martini Christi Confessoris.] Archiepiscopus Cantuar. Thomas Bourcher consulto Rege Henrico VI. expulit ipsum Pecock Episcopum Cicestrensem à Domo Regii Concilii, omnibus ibi Dominis regni temporalibus ipsum expelli optantibus.

p. 596. Angliæ fuit multum perturbatum A.D. 1457. per libros Anglicanos editos per Reg. Pecock, Episco-

I Sic Apogr. Harb. At S. Martini Christi Confessoris Tan.
pum

pum Cicestrensem. Qui primò prædicavit Londoniis, publicè dicens ad Crucem S. Pauli, quod Episcopi, in hoc quod Episcopi, non tenentur prædicare, & tunc post hoc incidit de abyssō malorum in majorem abyssum & profundum malorum, reprehendendo dicta Sanctorum. & A.D. 1456. misit literam suam Majori Londoniarum, Canyng nomine, quā lectā ut valde suspicīosā perturbationis fidei & insurrectionis in regno Angliæ, idem Major misit illam literam Regi Henrico 6°, quæ ipsum & Dominos suos in odium ipsius Pecock Episcopi multum excitavit. Et A.D. 1457. Doctores 24, in præsentia Archiepiscopi præd. Cantuar. & fratrū suorum Episcoporum, Londoniis, multa scripta Pecock probaverunt, in præsentia ipsius Pecock episcopi, esse erronea, & ipsa scripta, per eum si essent defensata, esse hæretica, & hoc se probaturos coram Rege Henrico VI, & sui regni Dominis, ipsi Doctores, ibi coram Rege Hen. VI. suis pileis utentes, ¹ proviserunt. Episcopus enim electus & confirmatus de Exoniâ, Magister Georgius Nevyl, filius Comitis Sarum, dixit Pecock præd. Episcopo, in tempore suæ examinationis, passionato seu irâ commoto, *Domine Cicestrensis, Deus ex suo justo judicio vult vos hæc opprobria magna pati, quod vos indigne valde reprehendistis & negastis, esse vera scripta verba per B. Hieronymum & S. Augustinum &c.* Et Episcopus Pecock Cicestrensis dixit Electo in Episcopum Exoniensem, *pœnitet me sic scripsiſſe, fui enim non sufficienter videns in materiis.* Omnes enim Domini Temporales Regni, qui tunc fuerunt Londoniis cum Rege Henrico VI. optabant, ipsum Episcopum Pecock expelli de domo Concilii Regis & Dominorum, & sic

¹ Promiserunt T.

Vol.II.

Z z z

fuit,

fuit, & multum infesti erant ei propter diversas causas. Una fuit, quia scripsit tales profundas materias in Anglicis,¹ quia magis aptæ erant lædere legentes & audientes quam illis proficere. Item, quia scripsit Episcopus ille literam suam Majori Londoniarum, *Cannynge*s nomine, quam literam ille Major London. misit præd. Regi. Qua litera Episcopi Pecock lecta coram Rege Henrico VI. & suis Dominis, inventæ fuerunt in ea evidentiæ, seu conjecturæ, seu probabiles suasiones ad mutationem fidei in regno Angliæ, & etiam ad magnam populi in regno perturbationem, & in scandalum magnorum Dominorum in regno, quos dixit in litera sua ipsi Episcopo, &² "in" libris suis Anglicanis, adhærere. Item, præcipue provocavit omnes Dominos Temporales tunc Regni in odium ipsius Pecock Episcopi, quod mutavit Symbolum nostrum Commune, quod ediderunt Apostoli Domini nostri Jesu Christi. Ipse enim Episcopus *Pecock* scripsit & dixit, quod Apostoli non fecerunt illud Symbolum nostrum Commune, & diversos articulos in illo Symbolo negavit, verbis suis, & scriptis suis, & ideo novum Symbolum magnum & longum in Anglicis verbis composuit, quod damnatum fuit Londoniis ut pro nullo Symbolo haberetur, nec nominaretur, auctoritate Archiepiscopi Cantuariensis & etiam Eboracensis & aliorum multorum Episcoporum. Quæ damnatio lecta fuit Londoniis per Doctorem *Pynchbek* ad Crucem S. Pauli A.D. 1457. Et in crastino S. Edmondi Regis & Martyris, idem Pecock Episcopus revocavit diversas Conclusiones per eum positas in libris suis, & ab eis recessit coram Archiepiscopo Cantuariensi & aliis Episcopis & Doctoribus

¹ Sic *Apogr. Harb.* Forte quæ. ² Sic *Apogr. nostrum.*
Abesse malim.

Theologiæ secularis habitus & religiosi: et A.D. 1457. apud Lambeth, die Novemb. 28. in præsentia Domini Cantuar. & aliorum Episcoporum & plurium Doctorum Theologiæ, recessit à libris suis quos scripserat, & à conclusionibus suis, & illas abjuravit ibidem, ipsis præsentibus & duobus Dominis secularibus, sc. Domino Thoma Stanley & Domino de Scalys, & multis militibus. Et omnes libros tunc revocavit, & sic revocavit illum librum suum proprium in quo scripsit, quod Episcopus, in eo quod Episcopus est, non obligatur prædicare. Et magnæ causæ movebant Clericos & Dominos temporales multum contra eum. sc. Quod scripsit altas materias & profundas in Anglicis, quæ potius abducerent Laicos à bono, quam ex verosimili plures ducerent ad bonum. Item, 2um magnum motivum contra illum Peacock Episcopum fuit, quod vilipendit & renuit opera & scripta Sanctorum Doctorum Ecclesiæ, sc. Hieronymi, Augustini, Ambrosii, Gregorii &c. & omnes alios scriptores, dicendo *vath* de Scriptis eorum Sanctorum, nisi ratione naturali dicta sua probarent. Item, quia negavit, Commune Symbolum esse Symbolum ab Apostolis editum. Item, quia fecit novum & longum Symbolum suum proprium in Anglicis, in quo omisit certa posita in Symbolo nostro Apostolorum, & scripsit, quod homo crederet Ecclesiam Catholicam esse, sed non tenetur stare determinationi Ecclesiæ, si homo habeat sufficientem exceptionem in ingenio suo contra illam. Et eodem A. D. 1457. [2^a dominica adventus Domini, quæ fuit illo anno in die S. Barbaræ Virginis & Martyris, sc.] 4to [die] Decembris, in præsentia Archiepiscopi Bourcher & Episcopo-

i Anno Christi Jesu 1457. T.

rum Roffensis & London, idem Pecock recessit a libris suis omnibus, & in scriptis ibi abjuravit, & combusti fuerunt tunc ante eum ad Crucem S. Pauli [Apostoli] in illo cœmeterio [libri ejusdem.] Iste *Pecock* Wallicus origine, tunc Episcopus Cicestrensis, qui antea fuit Episcopus Assavensis, quondam fuit Socius Collegii de Oriell in Oxonia, & Doctor fuit Oxoniensis in Theologia, & nec ante nec post gradum illum fecit aliquem actum in Scholis pro forma sua, sed recepit illum gradum per dispensationem, i. e. per dissipationem seu licentiam ad malum, per Regentes in Oxonia. Et ego Thomas Gascoigne novi, quod iste Pecock provisus tunc in Episcopum Cicestrensem per media Willelmi Ducis Suffolciæ & Walteri Hart Episcopi Norwicensis, incepit in Theologia sub quodam Monacho Cistercien sis ordinis, quem ego præd. Doctor Thomas Gascoigne Eborac. Diocef. natus fui Cancellarius Oxoniæ circa annum D. 1445. Et ¹quum libri præd. *Pecock* fuerunt combusti Londoniis, anno, die & loco prædictis, ipse Episcopus Pecock fuit præsens in loco combustionis eorundem, sedens ad pedes Episcoporum. Et sic ille idem Episcopus [Pecok,] qui antea prædicavit ad Crucem S. Pauli, quod Episcopi [in hoc quod Episcopi sunt] non tenentur prædicare, [et hoc idem scripsit,] illud idem postea revocavit, & in eodem loco ubi malum hoc prædicavit, videbat libros suos ante seipsum comburi in præsentia Episcoporum, & in præsentia Cleri & magni populi [anno Domini Jesu 1457, secundâ Dominicâ adventus, quæ fuit quarto die mensis Decembris.] Et eodem tempore, in præsentia 20000 hominum, iste Pccock Episcopus ²inductus in habitu Episcopali ad pedes Archiepiscopi Cantuar. [Domini]

¹ Quando T. ² “F. indutus”, *inquit tl. Tannerus.*

Annotatio Georgii Harbinii.

Vide Bry. Twyne Acad. Oxon. Apolog. l. 3. p. 291.
308.311.316.349.350.372.

Ex Registro Nich. Bubbewith, Episcopi Bath. & Well. A.D. 1457. Dnus Episcopus Cantuariensis scribit Episcopo Bath. & Well. ad faciend. processiones solennes pro tranquillitate Ecclesiæ & Regni — . Et dolet de rumore, quod sunt nonnulli Cantuar. Provinciæ, plus sapere quam oportet, libros diversorum operum habentes, non solum Reginaldi, Cicestrensis

I Sanctissimi T.

Epi-

Episcopi, in vulgari Anglico compositos, verum etiam
alios nonnullos &c.

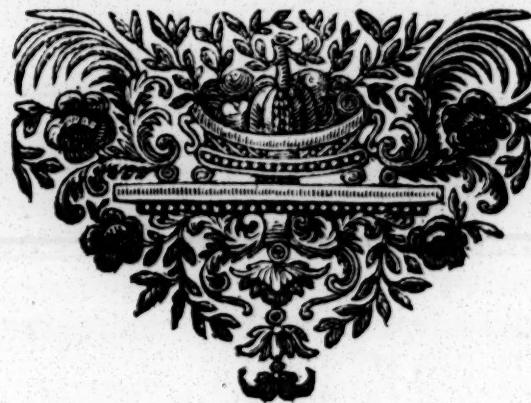
Vide Excerpta ex Th. Gascoigne Dictionario Theo-
logico in Ant. a Wood Hist. Univers. Oxon. p. 58. l. i.
& p. 59. & p. 77. 78. 82. 83. 105. 154. 184. in marg.
193. in marg. & in Textu. 202. 203. 204. 209. 213. 214.
215. 220. 224. 225. 272. & l. 2. p. 31. 107.

De Reginaldo Pecock, Episcopo Cicestrensi, vide
Ant. Wood. Hist. Univers. Oxon. l. i. p. 220. &c.

De Tho. Gascoigne vide Ant. Wood. Hist. Univers.
Oxon. l. i. p. 226. & l. 2. p. 106. 107.

Et Cottoni Posthuma de hoc Dictionario.

Et Chronicon [Johannis] Whethamsted Abbatis S.
Albani de Reg. Pecock Episcopo.

A N
ACCOUNT
O F
King CHARLES Ist.
E S C A P E
O R
DEPARTURE from OXFORD
In the Year 1646,
By Dr. MICHAEL HUDSON.

Together with
Mr. ROBERT BARHAM of Sandwiche's
Examination relating to the said Dr. MI-
CHAEL HUDSON. As also somewhat
of curious Remark that concerns Sir K E-
NELM DIGBY.

Now first published from Original Papers.
To which is prefix'd Dr. MICHAEL HUDSON's
Life from *Athenæ Oxonienses*.

THE LIFE Of Dr. MICHAEL HUDSON,

From *Athenæ Oxon.* Vol. II. col. 59. Ed. genuin.

MICHAEL HUDSON a Westmorland man¹ born, became a poor serving child of Queen's Coll. in the year 1621. and in that of his age 16, afterwards Tabarder, and in the year 1630 Fellow of that House, he being then Master of Arts. About that time he took holy Orders, married Capt. . . . Pollard's daughter of Newnham Courtney in Oxfordshire, and was beneficed in Lincolnshire. But when his Maj. K. Ch. I. set up his standard, he left his Benefice, adhered to him, and after Edghill battle, retiring to Oxon, was in Feb. 1642. actually created Doctor of Divinity, and made Chaplain to his Majesty. About that time he being esteemed an understanding and sober Person and of great fidelity, was made Scoutmaster General to the Army in the north parts of England, under the command of William Marquess of Newcastle, whereby he did wonderfully advantage himself in the ways and passes of those parts. In that employment he continued some years, with very good success. At length his Maj. (who usually called him his plain dealing Chaplain, because he told him his mind, when others would, or durst not) having an especial respect for his signal loyalty and courage, entrusted him, and

1 Reg. Matric. Univ. Oxon. P. P. fol. 87.b.

John

John Ashbournham one of the Groomes of his Bedchamber, with his Person, at what time he left Oxon in a disguise 27. Apr. 1646, in order to surrender himself into the hands of the Scots, then besieging Newark on Trent. Afterwards his Maj. being settled for a time in Newcastle, a Serjeant at Arms, or his Deputy, was ordered by the Parliament 23 of May following, to fetch our Author Hudson to London, for conveying the King to the Scotch Army, and to bring Ashbournham with him; but they having timely notice, drew aside and escap'd the messenger. Afterwards Hudson crossing the Country in order to get to London, was discovered at Rochester, and apprehended on the 8 of June following, brought to London, and committed Prisoner to London-house. On the 18 of the same Month, he was examined by a Committee of Parliament, and confessed, that the King, when he left Oxon, crossed the Country, was at Henley in Oxfordshire, Harrow on the hill, at Brentford, and almost persuaded to go to London. Afterwards he went to St. Alban's, and so to Harborow in Leycester-shire, where the French Agent (Monsieur de Montereal or Montrevil) was to have met him, but came not. From thence he went to Stanford in Lincolnshire, and thence to Downham in Norfolk, where he lay at a petty Ale-house, and that sometimes he passed by the name of Hudson's Tutor, at other times by the name of Doctor, and sometimes went as Ashbournham's Servant. On the 18. of Nov. the same year, he broke out of Prison, and, as 'tis said, conveyed Letters from the King to Maj. Gen. Rowland Langhorne in Wales, which, I suppose, is false. In Janu. following, he was retaken by Maj. Gen. Sedenham Pointz, sent from Hull to London, and committed close prisoner to the Tower, with strict order given, that none should speak

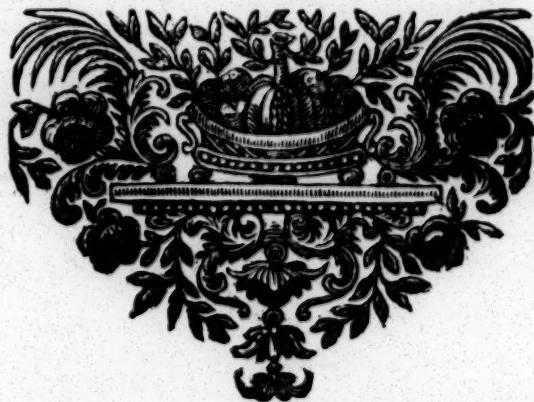
¹ In the *Memorials of English affairs*, p. 237.

with him, but in the presence of his keeper. During his confinement there, he wrot,

The divine right of government, natural and political, in two books — Printed 1647. qu. wherein he shews himself to be a Scholar, as he before had, by his martial feats, a courageous Soldier. But he making an escape thence in the beginning of 1648, he went into Lincolnshire, where he raised a party of horse for his Majesty, and had engaged some of the Gentry of Norfolk and Suffolk in the like design. On the 6 of June 1648, intelligence was brought to the Parliament, that the Malignants, that is the Royalists, were up in Arms in Lincolnshire under the command of Dr. Hudson, and two days following were letters read from Col. Tho. Waite, that he had suppressed the insurrection of Malignants at Stanford in Lincolnshire, and had killed their commander Dr. Hudson. It seems the chief body of these Malignants so called, fled to Woodcroft house, in the Parish of Helpston near to Peterborow in Northamptonshire, about 7 miles distant from Stanford, where Hudson was barbarously killed on the 6 of June in 1648. sixteen hundred forty and eight. The manner of which was briefly thus. After the Rebels had entred into the house, and had taken most of the Royalists, Hudson with some of his courageous Soldiers went up to the battlements thereof, where they defended themselves for some time. At length upon promise of quarter they yeilded, but when the Rebels had got in among them they denied quarter : Whereupon Hudson, being thrown over the battlements, he caught hold of a spout or out-stone and there hung ; but his hands being beat or cut off, he fell into the moat underneath, much wounded, and desir'd to come on land to die there. Whereupon one Egborough (servant to Mr. Spinks, the intruder into the Parsonage of Castor belonging to the Bishop of Peterborough)

knocked

knocked him on the head with the but-end of his musket. Which being done, one Walker, a Chandler or Grocer in Stanford, cut out his tongue, and carried it about the Country as a trophie. His body for the present was denied burial, yet after the enemy had left that place, he was by some Christians committed to the earth. In Aug. 1684, I was informed by the letters of Mr. Joh. Whitehall, Preb. of Peterborough and Dean of Oundle, that the body of the said Dr. Hudson was removed soon after his death to Uffington near Stanford in Lincolnshire, where it was solemnly buried. Quære. As for Egborough, he was not long after torn in pieces with his own gun, which burst while it was under his arm in Long Orton; and Walker since, through poverty, quitted his trade, and was become a scorn and by-word to the boys when he passed through the streets of Stanford.

PAPERS ENDORSED,
HUDSON's PAPERS
EXAM. & CONFEST. 1646.

The first Paper, endors'd, *Hudson's Confession before Committee of Parl.*

ON Friday Aprill ¹ the 2^d. The French Agent departed from Oxon. & went towards Southwell. The next day Aprill the ² 3^d. I was told, that the Kinge intended to goe to the Scottish Army upon Tuesday after, being Aprill ³ 6th. Upon Sunday Aprill ⁴ 4th. I went to Secretary Nicholas, to

¹ It should be the 3^d. the first of April falling that year upon a Wednesday. and yet 'tis so not only in the Transcript sent me by Mr. Baker, but in that also which he keeps by him, and Mr. Baker assures me, that 'tis so in the Original. Dr. Hudson being then in durance, his Papers seiz'd, & his confession made so long after the thing hapned, he might easily mistake the Date of a day.
² 4th. ³ 7th. ⁴ 5th.

know

know the truth of this, and he seemed not to know any certaintie, but withall told me, It was the King's pleasure, that I should waite once a day upon him, for he did believe, the Kinge would acquaint me with some thinge verie shortlie.

Upon Tuesday the Kinge sent for me in the Morninge, and bid me prepare my selfe for a Journey, & was verie much troubled, that there should be anie rumor in the Towne of his Intention to goe to the Scotts: & told me, that indeed he had acquainted his nephew Prince Rupert, & the Duke of Richmond with it, but did not thinke, they would have imparted it to any other. In conclusion he commanded me to prepare to goe my selfe the next morninge to Harborow, & see if need were to the Scottish Quarters, & that Mr Ashburnham, & Mr Secretary Nicholas should furnish me with Instructions that night for my Journey. And so about 8. of the Clocke that night they told me, I must of necessity be at Harborow next night, & there I should find Mounser Mountrell, & 500. of the Scottish Horse, waitinge to receive the Kinge: And wished me to tell Mountrell, that because the Kinge had received never a Letter from him, since his departure from Oxon. to assure him of the Scotch Horse waitinge for him (accordinge

as Mounser & the Scotch Commissioners had concluded at London, & as Mounser had there-upon undertaken to the Kinge at Oxford) the Kinge would not adventure his person, but had sent me to let him understand the reason, why he came not. But yet if the Scotch & he were there, that then the Kinge, upon notice from him by me, would come to Harborow, with all possible speed. My further Instructions from Mr Ashburnham & Mr Secretary were, that if I found none at Harborow, I should ride to Southwell to Mountrell.

Upon Wednesday I went from Oxford to Harborow, & found neither Mountrell nor Scott. Upon Thursday I went to Southwell, to Mountrell, who told me, the Scots (notwithstanding their former promises) absolutely declined the meetinge at Harborow, because it would be a manifest breach of peace between them & the Parliament, but that they could give no full answere to Mountrell's Demands before Monday followinge being April the 12th. Upon Saturday I departed from Southwell, & returned again upon Wednesday after, for the Scotts absolute answere, being Apr. 14th. Upon Friday Apr. 16th. Mounser told me, they had concluded to send a Partie of Horse to Burton upon Trent, & a small partie besides to Bos-

1 13th. 2 15th. 3 17th.

worth

worth to receive the Kinge, but could not goe any further for feare of occasioninge some Jealousie in the Parliament. Upon Sunday after Apr. 18th. I came back to Oxford, & related all the former passages to the Kinge, concerning the Scotts, letting him likewise understand, how the Parliament Horse were quartered in all the Townes, which he was to pass through towards Bosworth, & that it was not possible for him to pass in that way which he intended, by forceing his passage, with his new raised Horse of the Prince's ; but that he might passe what way he pleased in a disguise, as a private Man : yet concerninge the Scotts, I then delivered my opinion, that I did verily beleeve, there Intentions were either to make a benefitt of the Kinge, & make there advantage of his cominge to them, to compasse there ends for money from the Parliament ; or else if they were disappointed of those ends, to use the Kinge's power & Interest to raise an English Army under there Command, & to employ them one against another, till they could so farre weaken the Kingdome, that they might enslave the whole Kingdome. Upon this & the consideration of the unworthy dealinge of the Scotts, in faylinge him at Harborow, the Kinge declined all thoughts of goeinge to the Scotts.

i 19th.

Yet

Yet in regard he found the Armies drawinge round about Oxford, & noe answere returned to his Messages, nor any hope of releefe in Oxford, after it was besieged, and a Vote (as it was reported) past in the Parliament of the Independent Partie, against Monarchie, he thought it not safe for him to stay at Oxford: but about this both the Lords & others were divided in there opinions; Mr Secretarie Nicholas & some others conceiving it best for him to stay with his Lords, & if he did perish, he should so perish hon^{bly}. by their advise. Mr Ashburnham & some conceived it best for him to depart Oxford, & that also in a private manner, which Mr Secretarie likewise did utterlie dislike fearinge it might be dangerous to his person, beinge perswaded, that if he should be discovered upon the way, they would kill him, after they knew him, because they were resolved he should never raigne againe in England. But however, Mr Ashburnham gave me private order, to prepare all thinges in readinesse for the Kinge's goeinge & his own along with my selfe towards London, and told me, he did beleeve the Kinge was resolved to depart Oxford, & would acquaint his Lords with it immediately before his departure, & not before, & wished me to waite upon him once a day, & he would let me know the Kinge's Resolution alwaies

waies whether it continued the same or not. That weeke I got a Passe from a Captaine, that was to goe to London, about his Composition. Upon Sunday after beinge April 26. at Dinner I came to Mr Ashburnham as soone as he was awake (beinge returned but that Morninge from a Treatie at Woodstocke, beinge sent thither the Eveninge before with 2. Lords & S^r W^m. Fletwood) & he told me the Kinge must goe my way, for they had made tryall of other waies, but nothinge could be effected, & wished me to bringe all thinges to his Chamber, and thither the Kinge would come about 11. of the Clocke that night, all which was accordinglie done, & about 12. the Kinge came with the Duke of Richmond, & there Mr Ashburnham cut of his Locke, & some part of his beard. In the Interim they sent me to call the Governor, who came about two of the Clocke, & the Kinge havinge acquainted him with his Intentions to goe out of Oxford, the Governor went back for the Keyes, & just as the Clocke struck 3. we passed over Magdalen bridge, & after we were out of the last port a little, the Governor returned, havinge received Orders from the Kinge, not to let any port be opened, nor any passe in or out of Oxford for 5. dayes. So we three passed through 2 Mouch Balden, & thence to

1 L. Fleetwood. 2 L. Marsh.

Dorchester, where was a Guard of Dragoons, which we passed without any difficultie or examination. At Benson a small partie of Horse mett us, & asked to whom we belonged (Mr Ashburnham & I rideinge both with Pistolls) I answered to the House of Commons, and so passed. At Henley we passed in like manner without any question, onely shewinge the Passe to the Corporall, and givinge 12^d. to the Guard. One of Col. Ireton's men rid in our Company from Nettlebed to Slow, & seeing me give mony alwaies at the Guard, asked him if his M^r. were not one of the Lords of the Parliament, he answered noe, his M^r. was of the lower House. After we were passed Maydenhead & Slow, we turned out of the Road towards Uxbridge, & there passt another Guard at the water, in the same manner we had passed the former. After we had passed Uxbridge, at Mr Teasdale's House, a Taverne in Hillingdon, we alighted & stayed to refresh our selves, betwixt ten & eleven of the Clocke, & there stayed 2. or 3. houres, where the King was much perplexed, what course to resolve upon, London or Northward. The consideration of the former Vote, & the apparent danger of being discovered at London, moved him to resolve at laft to goe Northward and through Norfolke where he was leaft known, & there to stay till he had fent me againe to

Mountrell,

Mountrell, to heare what he had donne with the Scotts, resolvinge absolutely, that if the Scots would not send him an assurance under their hands, of such conditions as he expected, he would rather cast himselfe upon his English, then trust them, and wished me to bringe their hands to him, or if there were danger in that, to see all their hands to such Propositions, as they agreed to. About 2. of the Clocke, we tooke a Guide towards Barnet, resolvinge to crosse the Roads into Essex; but after we were passed Harrow upon the Hill, I told the Kinge, if he were not knowne much in St Albon's Road, It was much the neerer way to goe through St Albon's, & thence towards Royston, which he approved of, & so passed through St Albon's, where one old Man with an Halberd asked us, whence we came, I told him, from the Parliament, & threw him six pence & so passed. After we had ridd a mile, a Gentleman well horst came gallopinge after us verie fast, which put us in some doubt, that we had been discovered in St Albon's, but they tow turninge aside, I turned my horse to mee him, & saluteinge him, found him verie drunke, & soe to avoid his Company, turned up another way, till he was past, & after went to Wethamsteed 3. Miles from S^t. Albon's, where we lodged that night, & next morninge tooke horse at day breake, & went

towards Baldocke: & as we rid upon the way, It was resolved, that I should goe directly away towards Southwell, & the Kinge, & M' Ashburnham towards Norfolke, & to stay at the White Swann at Downham, till I came back to them. So at Graveley, the Kinge gave me a little Note to Mountrell, wherein he expressed his departure from Oxford, & desired him to make an absolute Conclusion with the Scots, & if they would give such assurance for hon^{ble}. Conditions for him, as should satisfie him (concerninge the particulars, whereof the Kinge had given me Instructions) then he would come to them; If not, he was resolved to dispose otherwise of himselfe upon my returne. I came to Southwell next morninge, and acquainted the French Agent with these particulars, who upon Thurday night told me, they would condiscend to all the Demands, which the Kinge & Mountrell had agreed to make to them, before Mountrell came from Oxford (of which Mountrell told me the Summe) but would not give any thinge under there hands. I desired to avoid mistakes, that the particulars might be sett downe in writinge, least I should afterwards be charged with makinge a false Relation, & soe he sett the Propositions downe in writinge.

(1) That they should protect the Kinge in his person & in his honour.

(2) That

(2) That they should presse the Kinge to do nothinge contrarie to his Conscience.

(3) That Mr Ashburnham & I should be protected.

(4) That if the Parliament refused, upon a Message from the Kinge, to restore the Kinge to his Rights and Prerogatives, they should declare for the Kinge, and take all the Kinge's Friends into there protection. And if the Parliament did condiscend to restore the Kinge, then they should be a meanes, that not above 4. of them should suffer banishment, & none at all death.

This done, the French Agent brought me word, that the Scots seriouly protested the performance of all these, & writt a little Note to the Kinge to accept of them, & such security, as was given to him, in the King's behalfe.

I came to the Kinge upon Friday night, & related all, & he resolved next morninge to goe to them, & soe upon Tuesday Morninge, we came all to Southwell to Mountrell's Lodgeings, where some of the Scotch Commissioners came to the Kinge, & desired him to march to K^ellom for security, whither he went after Dinner.

That night they procured an Order from the Kinge to the Lord Bellasis, for Surrender of New-

Newarke, that they might make the more spedie
repaire to Newcastle. And while the Kinge
stayed at Kellom, pressed the Kinge to some
thinges, contrarie to the former Propositions,
at which the Kinge was much displeased.

Upon Thursday we marched alonge with the
Scottish Army (as soone as ever the Articles of
Newarke were agreed) towards Newcastle, whi-
ther we came upon Wednesday after; where
we mett more Commissioners come from Scot-
land. Then they all pressed the Kinge to dis-
band Montrossē's forces, & to settle the Presby-
terian Goverment, & to surrendre Oxford, &
some other particulars contrarie to there Pro-
positions protested at Southwell, & desired him
to send away M^r. Ashburnham, because the Par-
liament had sent a Serjeant at Armes for him,
& therefore they could not protect him with-
out manifest breach of Covenant, he beinge a
person excepted, but promised to protect me.
Mr Ashburnham went to Jarrah with Sr Henry
Gibb upon Saturday morninge, & about 4. dayes
after was shipt away for Holland. That after-
noone I was apprehended by the Deputy Maior
& Alderman, & confined to the Maior's House,
where I remained till that day senet, & then
beinge sent for to the Kinge, the Maior & some
of the Committee consented I should goe, &
sent a Gentleman with me to Court, whom the

Kinge

Kinge desired to returne to the Maior, & tell him he had some occasion for me, to waite upon him, for that day after dinner the Maior & Aldermen came to the Kinge, & the Kinge requested of them, that I might stay at Court some time, which they granted, but that night it was resolved I should be sent away, & the Scots motioned, I might be shipt at Tinmouth & sent into Holland: but I desired the Kinge, I might goe to London, & know, how busines stood there, & if it were possible to doe him some service, as I found occasion offered. The Kinge was verie willinge, but some of the Scots much against it, least I should be taken againe. Upon Sunday about tow of the clocke in the morninge, I was brought out by the Captaine of the Guard, who had order for it from the Governor, & had the word given me; soe from thence I came to London upon Munday June 1. & went to the Swan in old Fish Street, & sent for Dr Crosse my Brother in lawe, & imparted my Intentions to him, concerninge the procuringe of some Friend, to let some of the House of Commons know, that if they would propose any hon^{ble}. conditions for the Kinge, I would undertake to bring him up from the Scots, to the Parliament, without the consent or privity of the Scots. But I found he had not soe much Interest in any of the House, that he could presume

sume securely to acquaint them with the busynesse. And I desired him to send for Mr Stevens, with whome I was formerlie intimateliie acquainted : soe he wrigg a Note, but Mr Stevens not knowinge, that I was there, did not come. After I wrigg in mine owne hand, & then Mr Stevens came to Dr Crosse, who brought him into Southwarke, to the House where I stayed. So we three went together to the blew Anker Taverne, & there I acquainted M^r. Stevens with my desire to serve both Kinge & Parliament, in bringinge the Kinge hither, if they would propose any Conditions, which might satisfie the Kinge, especiallie concerninge his Friends, & declared unto him, how perfidiously the Scots had dealt with him. He conceived that Motion would be verie acceptable, if I could be certaine of effectinge it. I told him, that all the difficultie in the busynesse would be, to worke my readmission to the Court, which I could noe way devise to bringe to passe, but by the Queene's assistance, to whom I had a Letter of Credence from the Kinge, & therefore if he would agitate the busynesse heere with the Parliament, I would goe into France to the Queene, & prepare my way, by procureing Letters from her, one to the Lord Lowden to give him thanks & the rest for there reall expressions of Loyaltie & fidelitie to the Kinge. Another to the Kinge to in-

treat

treat him to be constant to the Scots, & to be whollie advised by them, in all his proceedinges, which the Kinge should shewe to the Scots Lords, & within a fortnight I would returne hither againe to London, & if the Motion were approved of, & all things disposed for the Kinge's satisfaction, I would returne immediately to Newcastle to the Kinge. Mr Stevens doubted not, but within a fortnight against my returne, all thinges would be finished heere accordinge to my desire, both for the Kinge's satisfaction & my security in my passages; & so I left him & Dr Crosse, & sett forward on my journey towards Dover, havinge prevailed with my Brother Crosse (who had some acquaintance with the Speaker, to procure me a Passe in his name) & upon Saturday met Col. Pitman upon Rochester Bridge, who brought me to Sandwich that night, & there left me, & went home, but next day came againe, & about 7. of the clocke at night, when I was takinge horse for Dover, discovered me to mine Host, & soe to M^r. Maior.

Mich. Hudson.

Mr. Baker does not know Dr. Mich. Hudson's hand, but he believes the said Paper to be an Original, he is sure, it is the same that was layd before the House of Commons when he was their Prisoner. Tho' it contains a piece of History very curious, yet 'tis much in the dark.

In the same hand is also the ensuing Paper, containing Dr. Hudson's Examination at Newcastle, viz.

**Villa Novi Castris super Tynam] The Examination
of Michaël Hudson, late of Queen's Colledge in
Oxford Clarke, taken the XVIth. day of May
1646. before Henry Dawson, Esq; deputie Maior,
& other his Maj^{tie}'s. Justices of the peace of the
said Towne.**

Who being demanded, what his occasions were, to come from Oxford, & when he came from thence? He saith, that he came from Oxford on Monday Morninge about three of the Clocke, being the 27th. of Aprill, his Maj^{tie}. havinge sent for him the night before; & by his Maj^{tie}'s. Command, he this Examinant, & Mr. John Ashburneham came out of Oxford at the same tyme. And beinge asked, whether he knew of his Maj^{tie}'s. Resolution to goe out of Oxford, before the tyme he came to his Maj^{tie}? He saith, he had noe knowledge of it, 'till that tyme. And being asked, whether his Maj^{tie}. knew him before that tyme, or whether he had formerly employed him in any particular Service? He saith, his Maj^{tie}. knew him before, & had sometymes employed him, but concerninge the particulars, he desires not farther to be examyned. And saith, that his Maj^{tie}, Mr Ashburnham, & this Examinant made use of an old Passe,

Passe, which they had gotten from a Captain in Oxford, whose name he doth not now remember. And when they came from Oxford, they went to Dortchester, to Henley, Maydenhead, & so on the Roade towards London, but he was commanded by his Maj^{tie}. not to reveale the place, where his Maj^{tie}. lodged on Monday night. And being demanded, whether his Maj^{tie}. was in London or no? he desires to be excused, beinge commanded by his Maj^{tie}. to the contrarie. And saith, that when they turned their faces about for the North, his Maj^{tie}. lodged at Whitt-hamstead neere unto St Albane's, but the tyme when, he is also commanded by his Maj^{tie}. to conceale. From thence his Maj^{tie}. went to a place called Downam toward the Isle of Ely, where his Maj^{tie}. lodged, & from thence to Cop-pingford neere Stilton, & there lodged, & from thence to Stamford, where they lodged one night, & stayed till eleaven of the Clocke the next night. And then went from thence, & came unto the Scotts Army upon Twesday the fift of May, where his Maj^{tie}. continued untill he came with the Army for this Towne. And beinge demanded, whether his Maj^{tie}. had any Intelligence by the way? he saith, he had none, untill he came unto the Scotts Army, & then a Letter came by a serveing man, & was delivered to his Maj^{tie}. & this Examinant supposeth it

C c c c 2 came

came from Secretary Nicholas from Oxford, but he knoweth not the Contents of the Letter, nor knew the man that brought it. And beinge demanded, 'whether he intended to goe this day, havinge byn obſerved to take his leave at the Court of Mr Creswell? He faſh, he intended to goe to Jarrow, beinge invited thither, with the French Embaſſador to dynner to Sr Henry Gibb's, & intended to have byn back at eight of the clocke at night. And for Mr Creswell, when he came from the Court, Mr Creswell ſpake to him, to give him his advice, how he might procure a Paffe for himſelfe to goe awaye, or a Proteccon to ſtay here; but this Examinant told him he was in haſt, & putt it off, untill he ſhould come backe. And beinge demanded, when he laſt ſaw Mr Ashburneham? he faſh, he ſaw him about eight of the clocke this day, but ſaw him not ſince, nor knowes not ²whether he is gone. And beinge demanded, whose the Portmantle, Lynnē, Money, & other thinges therein were, which was upon one of the Horses in this Examinant's company? He faſh, he beleeves they were Mr Ashburneham's, & were to be conveyed unto him, by the French Agent's Servant, but to what

¹ *Sic, pro* whither. ² *Sic.*

place

place he was to carry them, this Examinant knowes not.

Mich. Hudson.

Capt. coram nobis Hen. Dawson deput. Maior, }
Leonard Carr, Thomas Ledyerd, Thomas Bonner. }

Endors'd *Read 25°. Maii 1646. Examinacon of*
M' Hudson at Newcastle.

Another Paper endors'd, Hudson's Exam. of 12
June.

12 Junii 1646. When I came to Mountrell to Southwell, Aprill 29. Mountrell told me, that the Scotch Horse were then waiting at Bosworth & Burton for the King's cominge to receive him.

Mountrell proposed to the Scotts the releevinge of Newarke, either by falling upon the English, or drawinge of, or to have Newarke surrendred into y^r. hands, if they would declare for the Kinge, for now I gave Mountrell a Warrant, directed to my Lord Bellafyse, from the Kinge, to be sent to him, if there should be occasion. But the Scots absolutely refused to condiscend to any of these motions, because they would neither make a manifest breach with the Parliament, nor divide their Army.

After Mounser Mountrell had related all the particulars, which were agreed upon betweene the

forte April 30.

the Scots & him upon Thursday May 30. & told me, the Scots would give noe assurance, but there words; I bid him never expect the Kinge, for I was sure he was resolved not to trust them, unless it were under there hands, because of the miscarriage at Harborow. He asked me then, what other course the Kinge could resolve upon to secure his person. I told him, the Kinge & Mr Ashburnham should stay in some private place, & I would adventure into London, to know how businesse stood there, & take some directions from the Kinge, to some Friends of his, to try what meanes could be made, to receive him there hon^{bly}. He replyed, that was noe good way, the Kinge would be lost, & therefore desired me to sett down in writinge, what I would relate &c. *ut in priori Examinacōe.*

Before I parted from the Kinge upon Tuesday Aprill 28. It was resolved, that if the Scots agreed to such thinges, as the Kinge expected, then upon my returne we three should goe by water directlie to Newcastle, & never come to the Scotch Army before Newarke, which way was best approved of by the Scotch Lords, as Mountrell told me. And therefore before I parted from Southwell, he told me, that my Lord Dumfirlin, & he would goe from thence

to

to Newcastle to meeke the Kinge, & leave the rest of the Commissioners, to come afterwards with the Army, when Newarke was surrendred. But I desired him not to goe, before he knew the King's Resolution, for I could not assure him, that the Kinge would come. But if he pleased to send his servant with me, I would write by him to Mountrell, after the Kinge had resolved. Soe I tooke his servant with me to Stanford, and there left him, and went my selfe to the Kinge.

After the Kinge had resolved to goe to the Scots, Mr Ashburnham presst earnestlie to goe by water directlie to Newcastle. But in regard I found by the Bookes, that we three were discovered to be come together out of Oxford, & those Bookes were come into Norfolke, & that we had noe warrant from any of Parliament to goe by water, I advised the Kinge to goe by land, as the safest way, which he agreed to, & thereupon we tooke our Journey next morninge for Southwell.

Upon Tuesday June 2^d. when I was at Mr Crosse's House, I desired to speak with Mr Stevens. Upon Wednesday morninge, my Brother Crosse sent a note to him, that he should come to him. But upon that Mr Stevens came not. About 8 of the clocke we tooke a Coach, & went to the white Lyon in Tower Street, that
my

my Brother Crosse might advise with a Kinsman of his at the Custome House, about a Passe. When it could not be had there, he went to procure one from Mr Speaker, which he told me, could not be had till the next Morninge. When we parted that night, I gave him a Note under mine own hand to Mr Stevens; which he sent to him, and that night about 2 of the clocke, Mr Crosse's House was searched, of which newes was sent me the next morninge by a man I sent downe to my Brother Crosse for the Passe. Then I sent for Mrs Mortimer, & sent her downe to know the busynesse more fullie: she brought me word, that my Brother was to appeare that afternoone before the Committee of Examinations, & that it was about me, & they imagined that it was upon Mr Stevens his Information.

Then I despaired of havinge the Parliament acquainted with my Intentions to bring up the Kinge by Mr Stevens, & remembringe that I had heard verie much of my Lord Maior's affection to the Kinge (though I protest to my knowledge, I never heard my Lord Maior so much as named either by the Kinge, Mr Secretarie, or Mr Ashburnham, nor had any Commission from the Kinge, either to speak with him or send to him) I thought if I could come to speak to the Lord Maior, I might doe the Kinge a double service.

(1) By

(1) By lettinge him truly understand, how unworthily the Scots had dealt with the Kinge: for though the Cittie Petition did plead much to the Parliament in behalfe of the Scots, yet I imagined that was not done so much out of their reallitie to the Scots, as because they had an opinion, that the Scots were reall to the Kinge.

(2) By makinge him an Instrument to some of the House to acquaint them with my Intentions of bringinge awaye the Kinge from the Scots to the Parliament, which I conceaved he could doe effectuallie, & presumed he would doe willinglie, after I had acquainted him how the Kinge was abused & deceived in expectation by the Scots.

But could not contrive any meanes, how to come with speach with the Lord Maior, & walkeinge in a roome verie melanchollie, beinge partlie vexed, that Mr Stevens should prove (as I then thought) unfaithfull to me, & partlie perplexed, that I could not finde out any other convenient way besides him, to make knowne my Intentions to some of the House, before I left the Kingdome, I accidentallie let fall these words, in M^r. Mortimer's hearinge (*well, I wish I could have spoke with my Lord Maior*) not havinge the least thought, that she knew meanes to effect it. She presentlie answered, she had a

Friend, whom she was confident could bring me to speach of him, & one who she knew was faithfull to the Kinge, and would not discover me, & this was the Lord Salton. Soe that night she went to the Lord Salton, and he under-tooke it. Next morninge she brought me word from my Lord Salton, that the Lord Maior was out of Towne that day, but would return at night, & then he would acquaint him with my desires, & wished her to bringe me to the Howp Taverne at the bridge foote about 8 of the clocke, & there he would be. In the Interim my Brother Crosse brought Mr Stevens to me: & as soon as I had spoke with Mr Stevens, I told M^{rs}. Mortimer, that now I had noe occasion to speak with my L^d. Maior, & therefore I would goe waite upon my L^d. Salton at the place appointed, & excuse it, wch. I did that Friday at 8 of the clocke at night, & from thence went immediately to Greenwich, & soe to Sandwich.

Mich. Hudson.

In the same hand with the former, & (as I presume) his own.

Mr Rushworth had probably seen these Papers (as at Vol. VI. Pag. 267.) but makes so many mistakes in his short account of 20 or 30 lines, that he must have trusted his memory, which fail'd him.

T. B.

From

From the same Bundle, endorsed Hudson's Papers &c. 1646.

The Examination of Robert Barham of Sandwich Innholder, taken the 9th. of June 1646, by Sr H. Heyman, Lieu^r. Coll. Oxenden, & Capt. John Nutt.

Who faith, that a Gentleman naming himself Mr. Crosse, came to his Howse upon Saturday last, being the sixth of this Instant, about 3 of the Clock in the afternoon, accompanied with one Coll. Pitman, & one who called himself Mr Crosse's servant. That the Coll. went to his own Lodging that night about one mile of the Inne, & upon his departure recommended the said Crosse to this Examinant, & desired him to use Crosse well, in regard, he the Coll. said he was a Man of some eminent Quality, & a Parliament Man, as he did believe, & did sollicite this Examinant upon the Lord's day following to recommend him to some Friend at Dover, who might assist the said Crosse, in getting passage for France. Whereupon the Examinant wrote a Letter to Jeniper of Dover to that effect. But when the said Crosse was ready to take horse, the said Pitman calling this Examinant aside, said in his eare, that if I suffer this Gentleman (meaning Crosse) to pass away, I am a dead Man, for his name is Hudson, &

D d d d 2 is

is one of the three that conveyed the King from Oxford. Whereupon this Examinant demanded & received of Hudson, his Letter to Jeniper back again, & immediately rent it, & with the assistance of the said Pitman, ¹ ceased upon the said Hudson, disarmed him, & sent to the Maior to acquaint him therewith, who presently came with some of his Brethren, to the three Kings, whither this Examinant had carried him the said Hudson, and tooke him into their custody. And this Examinant further saith, that he knoweth not of any Company, that resorted to him, but Pitman & his own servant.

This Examinant also saith, that his Ostler Arth. Caryngton did this present Tuesday morning find a small Letter (Indorsed 141, 351, 143, 347: sealed up) in a Crevice of the Stone wall, in the Stable near the Manger, which this Examinant received from his said Servant, & did deliver to the Maior.

He saith further, that Hudson & his Man both affirmed, they had a Passe from Mr Speaker of the House of Commons; but afterwards they both denying it, the Passe upon search was found in his Man's Bootes, and was delivered to the Maior.

Robert Barham.

¹ L. seized.

Thefe

These are to will & require you, to permitt the Bearer hereof Mr Francis Crosse D^r of Physick, with his Servant Rich^d. Ambler, to imbarque themselves at Gravesend, or any other Port under the Command of the Parliament, to be transported into Flanders, for the Improvement of his Profession (they not carrying any thing prejudicall to the State or prohibited by the Lawes) for which this shall be your warrant. Dated 3°. Junii 1646.

W^m. Lenthall Speaker.

His name in his own hand, as I presume, no very good one.

There are more Papers in the same Bundle, to this purpose, but these are enough to explain & confirm what I sent you. There are likewise severall other Bundles of Original Papers, containing many things very curious & very valuable, & of great use both to correct & improve our Histories of that time.

Having yet roome, I send you somewhat that concerns a Man of great Note in your University.

A Paper endor'sd, Letter to the Queen Regent, Mother to the French Kinge.

Madam,

Les deux Maisons du Parlement ayans entendu par Le Sieur de Gressy le desire de vostre Majesté, qu' elles accordassent la liberté

té au Chivalier Kenelm Digby : Nous ont commandé de faire cognoitre a vostre Majesté, que bien que la Religion, les Procedures passées, et les habiletz du dit Gentlehomme puissent donner juste Umbrage qu' il pratique au prejudice des Constitutions de ce Royaume : neant moins elles ayans grand Regard a Recommandation de vostre Majesté luy ont octroyé la liberté, et nous ont autorizè en oustre d' assurer vostre Majesté, combien elles feront prestes de tesmoigner en toutes autres occasions leur Respect envers elle : Aussi bien que d' avancer tout ce qui regardera la bonne correspondence d' entre ces deux Estates. Sur quoi Nous demeurons de Voste Majesté

Madam, Les tres humble serviteurs &c.

Whereas upon the Mediation of her Ma^y. the Queene of France, It hath pleased both Houses of Parliament to permitt me, to goe into that Kingdome : In humble acknowledgement of their favour therein, & to preserve & confirme a good opinion of my sincere Zeale, & honest Intentions to the honor & service of my Country ; I do here upon the fayth of a Christian, & the word of a Gentleman, protest & promise, that I will neither directly nor indirectly negotiate, promote, consent unto, or

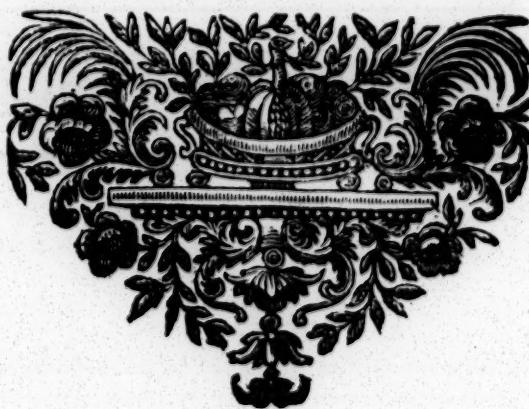
conceale any practice or design prejudicall to
the honor or the safety of the Parliament. And
in witnesse of my reality herein, I have here-
unto subscribed my name, this third day of Au-
gust 1643.

Kenelme Digby.

*This last is all in his owne hand (a very fair one)
whicb I have often seen, which I rather mention,
because this Account does not agree with Mr Wood's,
& yet is undoubtedly an Originall.*

*The Letter to the Qu. of Fr. is only a Copy or first
Draught, & yet being upon gilded Paper, looks, as if
it had been design'd to be sent.*

T. B.

D^r.

✓

Dr. ARCHER's
ACCOUNT
OF THE
RELIGIOUS HOUSES

In the Diocese of
BATH and WELLS,

AND

Of those out of it that had any Revenues in it.

Vol. II.

Eeee

Part of a Letter from Dr. A R.
C H E R to the Publisher.

Worthy Good Sir,

I Have sent you by our good Friend Mr Tottenham, what I have collected from our registers concerning the religious houses of this diocese, & those out of it that had any revenues in it. I Pray your kind acceptance of what I present to you. The valuation of the monasteries in Henry VIIIth's time are taken from the book of tenths sent from the augmentation office to the bishop of this diocese, by which the first-fruits were to be paid. It is, I think, to be depended upon, tho it differs in some particulars from the account given by Dr & Tanner in his *Notitia*. ———

Wells Feb. 7

1729.

An

An ACCOUNT OF THE RELIGIOUS HOUSES

In the Diocese of
BATH and *WELLS*,

AND OF

Those out of it that had any Revenues in it.

Monasterium Sancti Salvatoris, et apostolorum Petri et Pauli de Athelney, ordinis Sancti Benedicti.

HE king was founder & patron.

The abbats were summoned to sit in the convocation.

A.D.

888

1159 Benedict was abbat. *Reg. Well.* i. fol. 26.

1198 About this time Savaricus bishop of Bath &

E e e e 2

Gla-

John was the first abbat.

Monast. tom. I. p 203.

Glastonbury made a proposal to the abbat of Cirencester, to make a grant to him of his church or rectory of Milbourn Port, with a design to make it a prebend in the cathedral of Wells, to be enjoyed by the abbats of that convent & his successors for ever; but it did not take effect.

The same proposal he made to Benedict abbat of Athelney as to his church of Long Sutton, which was complied with, and the prebend of Sutton was given to him, and possessed by his successors, 'till the dissolution of the religious houses. Savaricus did this in imitation of his great predecessor Reginald fitz Joceline, who about the year 1175 made Robert abbat of Glassenbury prebendary of Pilton, as about the year 1188 he made the abbat of Bec in Normandy prebendary of Old Clyve in this diocese, the monastery there being a cell depending upon that in Normandy. And Dec. 1. 1201 Savaricus gave the prebend of Ilmister to the abbat of Mochelney & his successors, who enjoy'd it till the dissolution of their convent.
Reg. I. fol. 59, 60.

- 1221 Benedict was abbat. *Reg. I. fol. 38.*
- 1231 Roger. *Reg. I. fol. 40.*
- 1249 & 1263 Robert. *Reg. I. fol. 71. Reg. 3. fol. 33.*
& 397.
- 1325 Robert de Isle was confirm'd March 25.
Drok. 237.
- 1362 Robert de Hacche was abbat. *Drok. 289.*
- 1391 John Hywiche abbat was installed prebendary of Long Sutton Aug. 4. he was abbat 1427.
Reg. I. fol. 298. & Reg. 3. fol. 52.

1446 John Pederton was abbat. he died Feb. 10.

1457. *Bekinton.*

1457 Robert Hylle elected Feb. 27. *Stillington.*

Nine monks were then in the convent, and two absent.

He died Oct. 10. 1485.

1485 John George, prior, elected Oct. 29. *Stillington.*

Eleven monks in the convent. He died in May 1503.

1503 John Wellington abbat elect was confirmed July 26. *King.* he died in 1516.

1516 Richard Wraxal abbat elect was confirmed Jan. 7. *Adrian.*

1525 John Herte was abbat. *Clark.*

1539 R. Hamlyn was abbat, who with eight monks surrendered the monastery to the King Feb. 8. The abbat having a yearly pension of 50-00-00 given him & his prebend of Long Sutton for a gratuity. *Burnet collect. tom. I. 146.* *Fuller p. 344.*

This abbat & convent had not one advowson of a rectory, and but one church appropriated to them¹, that of Ling, in which parish the monastery stood, the revenues of which church were valued 20 Edw. I at VII marks & half. & 26. Hen. VIII at 10-08-04.

The abbat & convent presented to the vicarage.

The abbat was prebendary of Long Sutton, which prebend 20 Edw. I was taxed at XXXVI marks.

¹ Sutton Bingham belonged to the Monastery of Athelney. *Sir Philip Sydenham.*

In the year 1444 The clergy of the province of Canterbury granted a tax of a penny, to be paid out of every mark, to raise an army against the Turks. *Bekinton fol. 26.* and then the revenues of the abbey of Athelney were valued at 147 marks or 98 pounds a year. *ib. fol. 29.* and 1534 26 Hen. 8 at 209--00--05. the tenths 20-18-00. ob.

The abbat received a yearly pension from the church of Selworthy of X shillings.
Bawdrip ——— XL shill.

Prioratus sancti Nicolai de Barlich ordinis sancti Augustini.

THE priors were not summoned to con-vocation.

- 1175 Walter was prior. *Reg. 3. fol. 389.*
- 1263 Robert, & 1268, 1277. *Reg. 1. fol. 86, 90, 110.*
- 1320 Jan. 13. Hugh Price resigned. *Drok. 159.*
- 1387 William *Reg. 3. fol. 183.*
- 1430 John Porter died in November. *Stafford.*
Thomas Bury prior elect was confirmed Nov.
24. he died Jan. 4. 1456.
- 1456 Feb. 5. Thomas Thornbury elected; *Bekin-ton.* Seven canons were then in the convent.
- 1488 John Chester died Sept. 22. *Stillington.*
Oct. 4. Robert Wynde canon, elected by
two canons, there being no more at that time
belonging to the convent.
- 1492 Robert Wynde was deprived. *Fox.*
Sep. 3. Thomas Bird canon of Taunton
elected by three canons.

1524 Thomas Bird resigned. *Clark.*

Dec. 7. John Norman, canon of this house, elected by Dr Thomas Benet, commissary to cardinal Wolsey, nine canons in the convent having by compromise devolved the election of a prior to him.

The prior & convent had the rectories of Bradford,

Brompton *regis*,

Winsford in this county, &

Morebath in Devon. appropriated to them, to the vicarages of which they presented, and the whole tithes of the stipendiary cures of Hillfarrance & Upton.

20 Edw. I { Bradford was valued at XX marks
the rectory } King's Brompton at XII
of Winsford at — XII

The rectories were appropriated to the common use of the whole convent, but the prior had a particular pension from

King's Brompton of III marks
Winsford of — X shillings.

The church of Bradford was appropriated to the convent about the year 1387. *Reg. Well. 3.*
fol. 183.

1444 The revenues of this priory were valued at 47 marks or 31-06-08. and 26 Hen. VIII at 98-14-09 $\frac{1}{2}$. the tenths 09-17-05 $\frac{3}{4}$.

Barwe, Barrow-Gurney, Mynchyn-Barrow,
Prioratus sanctæ Trinitatis.

A Benedictine nunnery. Thomas de Berkeley patron.

1316

- 1316 Johanna de Gurney elected prioress Oct. 4.
Drok. 180. shee resigned in April 1325.
- 1325 Agnes de sancta cruce elected. *Drok.* 229.
 shee died 1328.
- 1328 Oct. 14 Basilia de Sutton elected. *Drok.* 300.
 shee died June 13. 1340.
- 1340 Aug. 12 Juliana de Grandy elected. *Rad.*
 211.
- 1348 Oct. 20 Agnes Walim prioress elect confirm'd.
Rad. 326.
- 1410 Sep. 2 Margeria fitz Nichol resigned. *Bub.*
 57.
- 1432 May 20 Johanna Stabler. *Stafford* 76.
- 1511 March 2 Isabella Cogan confirmed. *King.*
 This nunnery had a pension of two marks
 out of the appropriated tithes of Barrow-Gur-
 ney. The revenue of the church of Barwe *mo-
 nialium* was valued 1426 at four marks. *Staf-
 ford* 8. The nuns had likewise a small pension
 from the rectory of Twerton by Bath.
 The yearly income of it was valued 26 Hen.
 VIII at 23-04-04 $\frac{1}{2}$.
 The tenths 03-19-06 $\frac{3}{4}$.

*Hospitale sancti Johannis baptistæ Bathoniae cum
 capella sancti Michaëlis annexa.*

- 1260 **A** DAM was master. *Reg.* 1. fol. 107.
- 1343 **A** Sep. 7 Thomas Gosmale collated by
 the bishop by lapse. *Rad.* 293.
- 1398 John Ashmeek died in March. *Bekinton.*
 John Shaftesbury succeeded & resigned in
 January 1428. *ibid.*

1438 Peter Byryman was master, & resigned in January 1457. *Stafford* 155 & *Bek.* 135.

1460 Jan. 8. John Vobe, presented by the prior & convent. *Bekinton* 261.

1483 Aug. 5. Thomas Cornysh M. A. collated by the bishop, by lapse. *Stillington*.

This hospital escaped the general dissolution.

The revenues were valued 26 Hen. VIII at 22-16-10 $\frac{1}{2}$. & pays tenths 02-05-08 $\frac{1}{4}$.

Queen Elisabeth 1578 granted the advowson of this hospital to the mayor & commonalty of the city of Bath.

1662 Feb. 12 John Rustat, chaplain to king Charles the second, was presented by him to this hospital, *jure devoluto*. *Peers* 106.

1680 Feb. 1 Will. Peake succeeded, presented by the mayor &c. *Mew* 40.

1683 Dec. 3 Will. Clement M. A. *Mew* 50.

1711 Jan. 3 John Chapman M.A. *Hooper* 19.

Monasterium sanctorum apostolorum Petri & Pauli Bathoniae, ordinis sancti Benedicti.

THE bishop patron, and as such collated the precentor, sacrist & celarar.

The priors were always summoned to the convocation.

1159 Peter was prior. *Reg. I. fol. 26.*

1175 Walterus. he died May 31 1198. *Wharton to. I. p. 303.*

- 1199 G was prior.
- 1205 Robert was prior 1205. *Reg. Well. 1. fol. 56.*
& elected abbat of Glastonbury in October
1233.
- 1223 Thomas was prior *MSS. fol. 41.* & 1243.
- 1261 Walter elected in May. *Reg. 1. fol. 106.*
- 1300 Thomas was prior. *Reg. 3. fol. 284.*
- 1303 Robert Cloppecote was prior & 1321. *Drok.*
177. he was buried Feb. 17.
- 1332 Robert Sutton elected & confirm'd March
12. and so continued till June 1333. soon af-
ter he was removed by the authority of the
pope's provisional bull, who had collated Tho-
mas Christy, who was in possession of the priory
Sep. 30. 1333. *Rad. 71.*
- 1340 Thomas Christy left the priory in August.
Rad. 211.
- 1363 John was prior. *Rad.*
- 1406 John Dunster was prior. *Bowet.* he died
Feb. 6. 1411.
- 1411 March 10 John of Telesford, a monk of the
cell at Dunster, was elected. *Bubwith.*
There were nineteen monks present, viz. four-
teen at Bath, and five from the cell at Dunster
belonging to this priory.
- 1426 William Southbroke succeeded; *Stafford.* he
died June 7. 1447.
- 1447 Sep. 16 Thomas Lacock elected by the bi-
shop, upon whom the nineteen monks, then be-
longing to this convent, had by compromise de-
volved the nomination of the prior. *Bekinton.*
he was prior 1451.
- 1476 Richard was prior. *Stillington.*

1489 John Cantlow was prior. *Stillington.* he died in August 1499.

1499 Aug. 31 William Bird elected by the bishop. King. There were twenty one monks in the convent beside William Bird, who by compromise devolved the election of a prior to the bishop. he died May 22. 1525.

1525 July 5 William Holway elected; twenty one monks belonged to the convent, whereof three were absent. *Clark.*

William Gibbs was prior. 1539 Jun. 29 he surrendred his monastery to the king, and had a yearly pension of eight pounds allowed, with an house in Bath to dwell in.

The prior & convent of this monastery had the advowsons of these four rectories in this diocese, *viz.* North Stoke, Preston, Staunton Prior & Camely, & possessed the appropriate rectories of fourteen vicarages, of which they were patrons, *viz.*

St. Mary Stally with the chapel of Widcomb,
taxed 20 Edw.I at XL sh. IV pence.

Bathford 20 Edw.I valued at XIII marks.

Batheaston XV marks.

Bathampton X marks & half.

Inglecombe VI mar. III sh. IV pence,
South Stoke.

Weston.

Compton Dando C shill.

Corston VII marks IX sh. IV pence.

Long Ashton XVII marks.

Kilton VI marks III s. IV pence.

Castle Cary XX marks.

Account of the Religious Houses

Carhampton IV marks & half.

Dunster. XII marks.

Tho the parsonages were appropriated to the prior & convent in general, The prior had a yearly pension from Bathweek XIII sh. IV pence.

Corston IV sh.

The prior of Bath received a yearly pension from the parsonage of Camely of XIII sh. & IV pence.

Radstock IV marks.

Banwell XL shill.

Preston VIII shill.

Newton & Loe VII sh.

VIII pence.

The almoner & sacrist had a yearly pension from Batheaston of IX marks.

The keeper of the infirmary from Walcot VI sh. VIII pence.

This convent received a yearly pension of C shillings from the parsonage of Bridgwatter.
Rad. 71.

The revenues of this monastery were valued in the year 1444.88 marks, 6^s & 8^d & 58-13-0⁴ and 1534. 26 Hen. VIII at 617-02-03 $\frac{1}{2}$. The tenths 61-14-02 $\frac{3}{4}$.

Prioratus de Bertle alias Spraulesmede, ordinis sancti Augustini.

THE abbats & convent of Glastonbury presented the prior.

Robert of Baltesborough prior died in Feb.

- 1349 Feb. 22 William of Fulbroke. he died 1362.
1362 Dec. 31 William Tannere.
1409 Dec. 30 Thomas Horneblowton.
John Romney died 1464.
1464 Dec. 6 Thomas Bone. he died 1470.
1470 Ap. 26 John Fairman. he died 1473.
1473 Oct. 18 John Benet. he died 1488.
1488 May 19 Thomas Vele. he died 1501.
1501 June 1 William Badcocke.
Stephen Clarke. he died 1518.
1518 March 10 John James, canon of Bruton. he
died 1520.
1520 Oct. 23 Stephen Stawell.
26 Hen. VIII the revenues of this house were
valued at 06-05-02 $\frac{1}{2}$. the tenths 00-12-06 $\frac{1}{4}$.

Hospitale sancti Johannis Baptiste de Bruggewater, ordinis sancti Augustini.

OR DINATIO seu fundatio hospitalis sancti Johannis de Bruggewater *Reg. Bekinton. fol. 215.*
Universis sanctæ matris ecclesiæ filiis, ad quos præsentes literæ pervenerint, Jocelinus, permissione divina Bathon. episcopus, salutem in Domino sempiternam. Noverit universitas vestra, cum nobilis vir Willemus Bruere, pio ductus affectu, hospitale sancti Johannis apud Bruggewater nostræ diœcesis nuper fundasset, ac fratres clericos Deo servituros ibidem constituisse, ac quasdam terras, res, possessiones, et redditus ad sustentationem eorum, et pauperum Christi, pietatis intuitu eisdem contulisset, ac plura dare, conferre et procurare promisisset, nosque eidem et piis ejusdem desideriis nostrum benignum præbentes assensum,

præ-

præhabita deliberatione ac diligent tractatu cum capitulis ecclesiarum nostrarum Bathon. et Wellen. ad petitionem, supplicationem seu præsentationem ipsius Willelmi, et aliorum amicorum, ecclesias de Brugge-water, de Northover et de Isle Brueres, cum omnibus juribus et pertinentiis suis, cum capella in castro de Bruggewater, præfato hospitali & fratribus, et eorum successoribus, capitulorum nostrorum prædictorum unanimi accedente consensu, intuitu charitatis, conferentes & appropriantes in perpetuum ; Insuper subscripta certa de causa, unà cum eodem Willelmo & fratribus unanimi consensu duximus statuenda, et in dicta domo perpetuo observanda, videlicet, ut prædicta domus hospitalis, domus Dei sit libera, pura et perpetua pro pauperibus Christi tantummodo fundata, et aliis, ut divitibus, nullatenus teneatur. Item, ut dicta domus et fratres easdem habeant libertates et liberas consuetudines, quas aliqua domus aut fratres hospitalis, vel consimilis religionis habent, seu habere solent, et ab oneribus episcopalibus, procurationibus, expensis et aliis ac etiam extraordinariis totaliter sint quieti pariter et immunes. Item, ut fratres dictæ domus magistrum seu custodem de suo gremio eligendi, ac magister assensu fratrum alios recipiendi, liberam, puram, et perpetuam habeant seu habeat facultatem. Item, ut magister, fratrum suorum consensu, de omnibus rebus, officiis et ballivis internis et externis, ad domum suam qualitercunque spectantibus, libere disponat et ordinet, prout sibi et domui videbitur expedire. Item, ut habitum et vestes ferant clericales, prout decet fratres hospitalis aut consimilis ordinis vel religionis debitè portare, cruce tamen nigri aut *nidii* coloris in mantellis et indumentis suis superioribus de-

cen-

center impressa, prout decet. Item, ut regulam, observantias et constitutiones approbatas et laudabiliter observandas præ oculis habeant, et secundum eas facili. Item, ut ecclesiæ parochiali de Bruggewater, ubi resident, quam in usus proprios possident, per aliquem eorumdem fratrem, et per alium capellatum secularum idoneum pro cura supportanda honestè faciant deserviri. Item, ut eorumdem frater aliquis, aut aliis capellanus secularis cum in statu fuerit, in capella castri de Bruggewater unam missam celebret quotidie, et etiam cum dominus castri ibidem fuerit et fieri postulaverit in horis canonicis ibidem tenetur ministrare, prout decet. Magister vero et fratres proventus omnes et oblationes, ubicunque locorum in dicto castro fiant, plenarie habeant sine contradictione. Dominus autem castri, qui pro tempore fuerit, libros, vestimenta, vasa, luminaria ac omnia alia pro dicta capella seu loco necessaria et convenientia inveniet et sustentabit temporibus futuris. Item, ut eorum aliquis frater idoneus tutelam et curam pauperum infirmorum et egenorum in infirmeria ibidem sub magistro habeat specialem, prout decet, eisdem ministrando secundum statum et modum domus, & suam facultatem. Item, ut duæ aut tres mulieres, non nobiles, sed idoneæ, bonæ conversationis et famæ, volentes & potentes pauperibus infirmis ibidem deservire, per magistrum et fratres debite admittantur, quæ in cellula, aut camera in infirmeria prope egenos et pauperes per se morentur, et ibidem jaceant et sustententur prout magistro et fratribus videbitur expedire, et quæ mulieres semper sint solicitæ ac etiam paratæ de die et de nocte infirmos juvare, et eisdem in omnibus ut decet ministrare, et quæ ad alios actus et servitia præter preces debitas

non

non se divertant. Proviso, ne de cetero plures mulieres sorores aut aliæ ultra dictum numerum duarum vel trium in domo admittantur nec sustententur ullo modo. Item, ne quis leprosus aut demens, aut morbum caducum vel alium contagiosum habens, aut mulier prægnans, aut infantulus lactens, nec aliquis intolerabilis licet pauper & infirmus in prædicta domo admittatur ullo modo. Et si forte ignoranter aut casu tales admissi fuerint quicunque expellantur. ac etiam quando alii pauperes et infirmi ibidem convaluerint, licentientur sine mora. Item, quia indignum est, et rationi contrarium judicatur, ut ea, quæ à Christi fidelibus ad sustentationem pauperum Christi, pietatis intuitu, conferuntur aut deputantur, ad alias usus illicite transferantur pro alicujus libito voluntatis, districte prohibemus, ne res, possessiones quæcunque aut redditus ad hoc piissimum opus collati, aut pia devotione fidelium in posterum conferendi, aut quæ artificio, ingenio, aut industria vel providentia ipsorum magistri et fratum seu alias acquiri valeant undecunque, ad alias usus nisi pauperum Christi ibidem transferantur, sed in eisdem et in utilitatem domus totaliter expendantur secundum providentiam magistri et fratum, qui ad ipsorum custodiam fuerint deputati. Item, ne res, possessiones aut redditus dictæ domus vendantur, alienentur indebite, nec perpetuo obligentur ullo modo. Item, ne corrodia, liberationes, perendinationes, pensiones aut cantariæ in dicta domo vendantur nec concedantur prece vel pretio. Item, ne aliqua onera perpetua sustentanda intra domum vel extra, fratres aut domum onerando vel obligando, admittantur nec concedantur quovis modo, nisi possessiones et redditus perpetui et sufficienes ad onera sustentanda fuerint

col-

collati et deputati, ac etiam ad ea specialiter obligati, et insuper magna et manifesta domus utilitas id exposcat, assensu & discretione diocesani et domus patroni qui pro tempore fuerint interveniente speciali. Et si in contrarium præmissorum aliquid fieri contigerit, pro non facto penitus habeatur, et adnulletur omnino per diocesanum et domus patronos absque mora aliquali. Item prohibemus, ne divites aut potentes, nec etiam loci diocesani seu ordinarii aut domus patroni, qui pro tempore fuerint, nec eorum ministri aut balivi quicunque fuerint, in dicto hospitali perendinare, morari aut hospitari, domum aut fratres onerando, nec per suos frequenter accessus, nec per equorum suorum aut aliorum quorumcunque moras vel perendinationes, in aliquo domum gravare præsumant, nec à fratribus aut à domo aliqua bona illicite extorqueant vel asportent, nec damnum aliud aut gravamen eisdem inferant, nec inferri procurent, nec eis nocere intentent quovisque pro colore sub anathemate et divina ultiōne. Conservatores vero et protectores omnium et singulorum præmissorum, et etiam adjutores domus et fratrum speciales sint loci diocesani et domus patroni qui pro tempore fuerint, prædicta omnia et singula debite conservando. Et etiam si contra eadem aliquid perpetratum vel factum fuerit, et quam citius eis innotuerit, ad pristinum et debitum statum, prout decet, redigendo sine mora, prævaricatores insuper, et horum contemptores seu rebelles modis omnibus puniendo, & debite compescendo, prout decet. Nos vero una cum præfato Willelmo Bruere præmissa omnia et singula, ut præmittitur, rata et grata habentes, ea autoritate episcopali approbamus, et in perpetuum confirmamus, pro nobis et successoribus nostris, de consensu capituli

Wellen. antedicti. In cuius rei testimonium, ad dictorum magistri et fratum et aliorum amicorum rogatum speciale, præsenti scripto, super præmissis confecto et indentato seu diviso, sigillum nostrum et sigillum dicti Willelmi Bruere dictæ domus fundatoris et patroni alternatim duximus appendendum. his testibus, Willelmo præcentore, Willelmo archidiacono, Alardo cancellario, Godefrido thesaurario, Lamberto subdecano, Roberto succentore Wellen. Gilberto de Taunton, canonicis Wellen. & multis aliis. Datum per manum nostram apud Woky XII Kal. Augusti, pontificatus nostri anno quarto decimo. 1219.

Patrons of this hospital.

1219 William Bruere founder. *Bek.* 215.

1312 Margareta de mortuo mari. *Drok.* 136.
Earls of Merch.

Lord de la Zusche.

1449 Henry VI during the minority of the Lord
de la Zouche's son. *Bek.*

1456 Richard duke of York, Earl of Ulton, Lord
of Wigmore & William Lord la Zouch & Sey-
mour. *Bek.*

1524 The patronage was divided into three parts,
whereof one belonged to Katharine queen of
England, the other two to Henry Dawbeny
Knight lord Daubeney, and these two granted
a license to the confreres to elect a new master.

Masters.

1298 Galfridus de Mark was master. *Drok.* 264.

1312 Henry of Stanford was elected in March.
Drok. 136. he was master 1329.

1334 May 11 John of Walchlyn was confirmed.
Rad. 92.

1340 Thomas of Badicote was master. *Rad.* 375.

1422

- 1422 John Pathul died in February.
Feb. 16 Thomas Pulton master elect was confirm'd. *Bubw.*
- 1449 Oct. 30 Roger Cory master elect was confirm'd. 1456 he resigned. *Bek.*
- 1457 March 28 John Holford was elected. Nine brethren were present & three absent. *Bek.*
- 1498 Thomas Spenser was master. he died Dec. 4
1524. King 24.
- 1524 Jan. 3. Robert Walshe. *Clarke.* Feb. 3. 1539
he and seven brothers surrender the hospital to
the king. he having a yearly pension given
him of 33-06-08 and a gratuity of 16-13-04.

Leland saith this hospital maintain'd thirteen
poor persons, besides the brothers & strangers.
Collect. tom. I. p. 44, 78.

The master & brothers had the advowson of
the rectory of Chilton & Idestoke, and the
appropriate tithes of Bridgewater, Wemdon,
Northover & Islebrewers, of which vicarages
they had also the advowson.

The yearly revenues of this hospital were va-
lued 1534.6 Hen. VIII at 120-19-02. The tenths
12-01-011.

- 1284 Bishop Robert Burnel appropriated the church
of Wemdon to this hospital, as Peter Quivill
bishop of Exeter did the church of Morwinston
in Cornwal. *Drok. 264.*

*Hospitale sancti Johannis baptiste Bristol: ordinis
sancti Augustini.*

THE mayor & communalty of Bristol
were patrons, & presented the master.

- 1348 June 25 John of Manyngton master resigned.
Rad. 324.
- 1410 John Saint Paul was master. *Bubwith* 38.
- 1424 John Shaftesbury resigned in July, & went to
 the mastership of St. John's in Wells. *Bub. 209.*
 Nich. Sterre died in 1437. *Stafford* 139.
- 1437 John Halle Jan. 24. he resigned 1467. *Stil-*
lington 10.
- 1467 Jul. 18. William Prowe.
 John Mede died in 1494. *Fox.* 23.
- 1494 May 27 Richard Colyns B.D.
- 1537 Richard Bromfeld was master, & with the
 brothers granted the next advowson of Butcomb
 to John Ketynghall. *Knight* 6.
 The master & brothers were patrons of the
 rectory of Butcombe.
 In the book of tenths, sent to this diocese, in
 Henry VIIIth's time the revenue of this hospital
 is not mention'd.

*Hospitale sanctæ Katharinæ de Bedmynster juxta
 Bristol.*

Patrons.

- 1325 **M**AURICE of Berkeley. *Drok.*
 1327 Thomas of Berkeley, & 1338, 1349,
 1353.
 Edward III during the minority of Thomas
 of Berkeley.
- 1414 Thomas Lord of Berkeley.
- 1425 Richard Beauchamp earle of Warwick.
- 1452 Edmund duke of Somerset, John earl of Sa-
 lop, & George lord Latemer.

1497 Margaret Countess of Richmond & Derby,
mother of king Henry the VIIth.

1513 Edward duke of Buckingham, earl of Hartford, Stafford, & Northampton.

1523 Henry earl of Essex lord of the manour of Bedmyster, which was given by Henry VIII.

1543 King Henry VIII.

1568 Hugh Broke esq. & John Hill gent.

1573 Edw. Nevil esq.

Masters.

1325 April 25 John of Babbe Cary. *Drok.* 238.

1327 Sep. 30 Richard of Borefordescote Wyke. *ib.*

269.

1332 April 11 John Randolph of Coleshulle. *Rad.* 55.

1338 Oct. 22 John of Malmesbury. *ib.* 182.

1348 Dec. 10 John of Eggesworth. *ib.* 328.

1349 Ap. 14 William of Foston. 340.

Ap. 19 Walter of East Ham. 350.

1353 Oct. 29 John of Kymersden. 424.

John Dyfford.

1414 Apr. 21 John Worthy. *Bubw.* 83.

1414 Nov. 19 John Dyer. *Bub.* 87.

John Coriscomb.

1425 June 1 Thomas Fulford D. D. a preaching friar. *Stafford* 12.

1432 Oct. 11 Jacobus Akadensis episcopus. *ib.* 168.
Henry Abyndon.

1497 Sep. 1 Thomas Cosyn B.D. *King* 10.

1513 Ap. 21 John LLoyd. *Hadrian* 107.

1523 May 12 Richard Waldegrave gentleman, a layman. *Clark* 3.

1543 Ap. 14 William Clarke, a layman. *Knight* 14.
John Aungel.

- 1568 Aug. 23 James Bond B.D. *Barkley* 25.
- 1570 Nov. 23 John Bridgwater canon residentiary
of Wells. *ib. 31.*
Edw. Mowcroft.
- 1573 May 26 Francis Nevil. *ib. 38.*
- 1534 26 Hen. VIII the revenue of this hospital was
valued at 21-15-10. the tenths 02-03-07.

*Hospitale sancti Marci de Gaunt sive Wyleswyke
juxta Bristoliam.*

- 1310 **W**ILLIAM was master. *Drok.* 33.
1326 Walter de Belvere was master. *Reg.*
I. 165.
- 1411 William Lane was master. *Bubw.* 52.
The master & brothers presented to the re-
ctory of Stockland-Bristol, which in the year
1314 was appropriated to them, as was that of
Overstowey in 1326. They presented to the
vicarage of Stockland, but the bishop reserved
the advowson of Overstowey to himself.
20 Edw. I. the rectory of Overstowey was
taxed at XIII marks and Stockland in ten.
1444 The revenues of this hospital were valued at
LXXI marks 47-06-08.

*Ecclesia conventualis beatæ Mariæ virginis de Bru-
ton, ordinis sancti Augustini.*

JOHNNES Luttrell Armiger, dominus de
Dunsterre, patronus.
The priors were summoned to the convoca-
tion.

1144

- 1144 G--- was prior. *Reg. Well. 1. fol. 37.*
1159 William. *ib. fol. 46.*
1184 Robert. *ib. fol. 48.*
1188 Philip. *ib. fol. 46.*
1194 Gilbert. *Reg. 3. fol. 155.*
1416 Nov. 9 John was summoned to the convocation. *Bubw. 124.*
1418 John Cosham prior died.
Dec. 10 John Schoyle. he resigned 1429.
Stafford 61.
1429 Aug. 8 Richard Glastonbury. he died Sep. 14.
1448. *Bek.*
1448 Oct. 4 John Henton. There were fourteen canons in the convent, and two were absent, having renounced their profession.
He was summoned to convocation June 30
1463. *Bek. 286.*
1498 William Gilbert was prior. he was suffragan bishop to cardinal Wolsey when he held the bishopric of Bath & Wells in commendam, with the title of *episcopus Majorensis*; he was instituted into the vicarage of South Petherton Dec. 16 1525. Leland saith he went to Rome, and obtain'd a grant from the pope to change the style of this convent from Priory to Abby. *King 28.*
1533 John Ely was abbat, he and fourteen monks surrender the Abby 1539 April 1. he had a yearly pension of 80-00-00 & a gratuity of 20-00-00. *Barkley 41. Fuller.*
The prior & canons had these rectories appropriated to them, and presented to the vicarages.

Ban-

Account of the Religious Houses

Banwell with the chapels Puxton & Churchill.
Westbury with Priddy.

Milton Clevedon.

Shepton Mountague.

South Petherton & the chapels belonging to it
Swell.

Cutcomb & Luxborough.

Minhead.

Charlton Adam.

Chilthorne Domer.

They had the whole tithes of the perpetual curacies of Brewton with Brewham and Pitcomb appropriated.

20 Edw. I.
the church of

Banwell was taxed at XLVII marks.
Westbury at VII marks.
Milton Clevedon IIII marks.
Shepton Mountague VIII marks.
South Petherton LIII pounds VI^{sh.} VIII^{d.}
Swell IIII marks & half.
Bruton in XL marks.

1444 The revenues of this monastery were valued at CCXCVI marks VI^s & VIII^{d.} i.e. 197-13-04. and 26 Hen. 8. 439-06-08. the tenths 43-18-08.

20 Edw. I. The hospital of Bruton received a yearly pension of XX shill. from the parsonage of Banwel.

Buckland, Mynchyn Buckland Nunnery.

WILLIAM de Erlegh founded here a priory & convent of seven canons of

of the order of St. Austin. About this time Walter was prior *Reg. Well.I. fol. 38.* These were soon removed, the canons having killed the Steward of their founder, & King Henry II placed in their room a prioresse & eight sisters of the order of St. John of Jerusalem, and they were the onely nuns that were so in England. *Monaft. tom. 2. p. 550.*

They had the intire tithes of the parishes of Bromfeld & Durston appropriated to them by the tenor of St. John's, to whom they belonged, and received four marks a year from the vicar of North Petherton, which are still paid to the crown. *Bek. 64.*

1320 March 9 John de Werewell was *praeceptor domus de Boukeland,* &c was appointed by the prior of St. John of Jerusalem to be procurator & administrator of the estate belonging to that hospital in this diocese. *Drok. 159.*

The revenues were valued 26 Hen. VIII at 223-07-06. the tenths 22-06-09.

Katharine Bowser prioresse surrendred her house to the King Feb. 10 1539. & had a pension of 50 pounds a year, with a gratuity of 25-00-00. *Fuller 345.*

Prioratus monialium de Canyngton, ordinis sancti Benedicti.

ROBERT fitz Payne Lord of Stoke Curcy patron.

1317 Emma of Gylescumb prioresse resigned. *Drok.*

106.

Vol.II.

H h h h

Ma-

Matild of Merston was elected. her election was vacated. *Drok.* 718.

Johanna collated by the bishop; she resigned Aug. 15.

Matild chosen again. *Drok.* 150.

1336 May 4 Wilhelma of Blachyndon died I.

17 Johanna of Bere elected: there were twelve nuns present, & one in the infirmary. *Rad.* 153.

1343 Aug. 12. Avitia of Reyngers. *Rad.* 282.

1440 Johanna of Chedelden died. *Stafford* 155.

April 14 Johanna Gofyse.

1499 & 1502 Eleanora was prioress. *King* 52, 96.

1504 March 30 Cæcilia Verney vac. *King*. 8. shee was prioress 1533.

The revenues of this nunnery were valued 26 Hen. VIII at 39-15-07 $\frac{1}{2}$. the tenths 03-19-06 $\frac{3}{4}$.

This prioress & convent had the rectorie of Camyngton appropriated to them, & they presented to the vicarage.

They had also the rectory of Wytherigge in the deanary of South Molton, Devon. appropriated to them. *Rad.* in *Drok.* 299.

Monasterium beatæ Mariæ virginis de Clyva ordinis Cisterciensis.

THIS was a cell to the abbey of Bec in Normandy; and in the year 1188 William de Roumara earl of Lincoln gave the church of old Clyve to Savaricus, bishop of Bath & Glastonbury, who made it a prebend in the ca-

the-

thedral church of Wells, and annexed it to the abbat of Bec & his successors.

The abbats were summoned to convocation.

1297 Henry was abbat.

At this time there were twenty six monks in this convent, when Gilbert of Woollavington added two more, who were to be priests & say masses for him & his family in the chapel of that monastery. *Rad. 204.*

1315 Sep. 21 Richard le Bret made his profession before the bishop in these words : *Ego frater Ricardus, electus abbas de Clyve, subjectionem, reverentiam et obedientiam à sanctis patribus constitutam, secundum regulam sancti Benedicti, tibi, domine pater episcope, tuisque successoribus canonice substituendis, et sanctæ sedi Bathon. & Wellen. salvo ordine nostro, perpetuo me exhibitrum promitto.* *Drok. 91.* The abbey just before is said to be of the Cistercian order, which being grafted on the order of St. Benedict, is the reason that this abbey is said sometimes to be of the order of St. Benedict, tho generally of the Cistercian.

1321 Sep. 29 Robert de Clyva abbat elect made the same profession. *Drok. 177.*

1407 John was abbat. *Bowet 46.*

1416 Nov. 9 Leonard was summoned to the convocation. *Bubwith 124.*

1419 Sep. 28 William Seylake was confirmed.

1421 Oct. 1 John Stone confirm'd. *Bubw. 187.*

1438 Ap. 20 David Joyner was summoned to the council of Florence. *Stafford 145.* and to the convocation June 20. 1463. *Bek. 286.*

1509 Jan. 26 John Paynter was summoned to the convocation. *Adrian 72.*

1510 Aug. William Dovell was confirmed.

The abbat & convent rented the church of the Abbat of Bec, & paid him a clear rent of fourty marks a year. of which see Adam de Domerham vol.I. p.213. They had the rectory of East Camel appropriated to them, & presented to the vicarage. an account of the value of which see there p.203.

1444 The revenue of this monastery was valued at LXX marks VI^s. & VIII^d. i.e. at 47-00-00. & 1534. 26 Hen. VIII at 155-09-4 $\frac{1}{2}$. the tenths 15-10-11 $\frac{1}{4}$.

Dunster.

THIS was a cell to the priory of Bath. it consisted of a prior and four or five monks.

1332 Oct. 24 Robert de Sutton made prior. *Rad. 71,72.*

1411 William Bristow was prior, & there were four monks with him. *Bubwith.*

1425 July 28 John Henton, monk of Bath, was collated by bishop Stafford the priory of Bath being now void. *Stafford 13.*

This cell was endowed with the appropriate rectories of Dunster & Kilton, but the prior & convent presented to the vicarages.

20 Ed.I the church of Dunster was taxed in XII marks.

and Kilton in VI marks III^{lb}. & IIII pence. The

The prior of Dunster received from the rector of Cutcombe a yearly pension of XL shill. & IIII pence,

And from the parsonage of Stokegumber VII shillings.

1444 The revenues of this priory were valued at XLVI marks, i.e. 30-13-04. and 1534. 26 Hen. VIII at 37-04-09 $\frac{1}{2}$. the tenths 03-14-05 $\frac{3}{4}$.

Glastonbury.

1456 At the election of Walter More there were present fifty three monks. he died Oct. 22. and Nov. 15 John Selwood was elected, forty eight monks being then present.
Bekington.

1524 Jan. 20 Richard Beer died, & fourty seven monks devolve the election of their abbat to cardinal Wolsey, who declared Richard Whiting abbat, who was then chamberlain of the monastery. *Clark.*

The abbats & convent presented to the rectories of

Limpsham.	Streat & Walton.
Marksbury.	High Ham.
Wrington.	Puddimore Milton.
Batcomb.	Greinton.
Ditchet.	Monkton.
Mells.	

The churches of these vicarages were appropriated to them, and they presented the vicars:

Doulting

Doultong with the four chapels of East & West, taxed 20 Edw. I at Cranmere, Downhead & Stokelane.

The rectories of Doultong & East Brent were appropriated to this monastery, first by bishop Walter Gyffard June 9. 1266. & bishop William de Button the second Aug. 7. 1267. *Reg. 3. fol. 184. & Reg. 1. fol. 84.*

East Pennard & Bradly taxed XX marks.

Butley & Balstonborough XXII marks.

Mere — VI marks & half.

Murlinch with Catcot, Chelton, Erington & Sutton } XXXI marks.

Middlesey XLIX marks X shill. IV

Otheroy } pence.

Weston Zoyland }

Shapwyke and Ashcote XXIII marks.

And the whole profits of these curacies were appropriated to them:

St. John in Glastonbury taxed 20 Edw. I at XXIV marks.

St. Benignus.

West Pennard.

Pensions paid to the abbat & officers of the monastery, from several rectories in this diocese:

To the abbat, from the rectory of Almeneford XL shillings.

To the sacrist from Batcomb XX shill.

To the sacrist from Doultong IV marks.

To the abbat from Camerton VIII sh. VIII pence.

To

To the sacrist from Murlinch VII marks & half.

To the abbat from Streat XL shillings.

To the sacrist from Shapwyke XX shill.

To the mead maker XLIII sh. & IV pence.

To the abbat from High Ham XL shill.

The convent from Norton under Hamden XL shill.

The abbat from Puddimore Milton X shill.

The keeper of the infirmary { Berrow XIII sh. IV pence.
East Brent XIII sh. IV pence.
Limpsham XIII sh. IV pence.

To the mead maker Limpsham V shill.

To the precentor Wynescomb II marks.

The abbat Wrington III marks.

1444 The revenues of this monastery were valued thus: *Abbas Glaston. cum officiariis ibidem, et cum ecclesia de Strete MDCCXXVII marks Xs. i.e. 1151--06--08. and 1534. 26 Hen. VIII at 3311--07--06. the tenths 331--02--09.*

Domus loci Dei de Henton ordinis Cartusiensis.

1403 THOMAS Wyne was prior. *Bowet 29.*

1513 John was prior. *Adrian 10.*

1540 Edmund Hord.

Dec. 11. 1344 Radulphus de Salopia, then bishop of this diocese, appropriated the church of Henton *monachorum* to this monastery. *Reg. 3. 172.*

It's revenues were valued 1444 LXXVI marks III s. IV pence, and 1534. 26 Hen. VIII at 248-19-02. the tenths 24-17-11.

1540

1540 Edmund Hord prior & nineteen monks surrendered their house to the king, for which he had a pension of 44*ll.* yearly, & a gratuity of eleven pounds.

Bishop Burnet saith there were about 19 monks vol. I. collect. fol. 147. but Dr. Fuller names one and twenty, each of which had a yearly pension, & most of them gratuities as well as the prior, viz.

	Pension.	Gratuity.
Thomas Fletcher	06-13-04	01-13-04
William Burford	06-13-04	01-13-04
Hugh Laycocke	08-00-00	02-00-00
Robert Frye	06-13-04	01-13-04
John Bachcroft	08-00-00	02-00-00
Robert Russell	02-00-00	00-10-00
Robert Lightfoot	02-00-00	00-10-00
Robert Nolinge	06-13-04	01-13-04
Henry Gurney	06-13-04	01-13-04
Thomas Hellyer	06-13-04	01-13-04
Nicolas Baland	06-13-04	01-13-04
William Reynold	06-13-04	01-13-04
Robert Savage	06-13-04	01-13-04
Will. Robinson	02-00-00	00-10-00
John Chamberlaine	06-13-04	01-13-04
William Coke	06-13-04	01-13-04
James Marble	06-13-04	01-13-04
Roger Legge	02-00-00	00-10-00
Hen. Bourman	06-13-04	01-13-04
John Calert	02-00-00	00-10-00
Robert Stamerdon	06-13-04	01-13-04
<hr/>		Gratuities to
Pensions to the prior	44-00-00	the prior
to the friars	119-06-08	the friars
<hr/>		11-00-00
		29-16-08
<hr/>		40-16-08

Hospitale sanctæ Trinitatis de Alba aula. Drok.

411. *Prioratus Albæ aulæ Welcestre.*

THIS house was founded by William Dacus about the year 1226 for an hospital, and 1241 bishop Joceline appropriated the church of St. Mary minor to it, with the consent of the abbat & convent of Cerne the patrons, & of the rector of the parish. *Drok.* 58.

Some time after it became a nunnery.

1316 Alitia de Zerde prioress was expelled. *Drok.* 98.

1323 Alitia de Chilthorne was prioress & was expelled 1325. *Drok.* 238.

Sir Nicolas de Boleville knight, then patron.

1335 Aug. 7 Cæcilia de Draycot was prioress. *Rad.* 127.

This house was called in 1313 the hospital of the holy Trinity, & in 1313 it was a priory of nuns, but how long it continued so is uncertain.

It was called afterwards *Libera capella de Whitehall*; to which king Henry VI presented Nov. 29. 1485 William Ellyot a clerk in chancery upon the death of John Banys. *Stafford* 130.

1497 March 10 Bishop Oliver King collated to it by lapse. *King* 13.

1519 Aug. 30 Richard bishop of London, Edmund bishop of Sarum, John Fineux knight chief justice of the common pleas, John Neville knight lord of Burge Venny & Robert Poyntz knight

feoffees of Henry Stafford earl of Wilts presented to this chappel, as they did again in 1525.

26 Hen. VIII 1534 it was valued at 16-09-09 $\frac{1}{2}$. the tenths 01-12-11 $\frac{3}{4}$.

*Monasterium beatæ Mariæ virginis de Keynesham,
ordinis sancti Augustini, observantie sancti Victo-
ris. Bekinton 207.*

1455 **H**UMPHRY duke of Gloucester patron & founder.

The abbats were summoned to the convocation.

1175 William was abbat.

1322 & 1335 Nicolas was abbat. *Drok.* 159.

1348 Feb. 3 John de Bradford confirm'd. *Rad.* 337.

1396 Thomas was abbat. *Reg.* 3. fol. 179. he was summoned to the convocation Nov. 9. 1416.

1438 Ap. 20 Walter Bekkensfeld was summoned to the council of Florence. *Stafford* 145. he resigned in December 1455.

1455 Jan. 9 Thomas Tyler. Fifteen monks were then in the convent. he was abbat in 1463.

1497 June 1 John Graunt confirmed. *King* 6.

1499 May 31 Philip Keynesham confirmed. *King*. he died in 1505.

1506 Ap. 8 William Rolfe. *Adrian*. he was summoned to the convocation 1515.

1526 March -- John was abbat. *Clark* 60. I suppose John Stoneston, who with ten monks surrendered their abby to the king Jan. 23. 1539, for which he had a yearly pension of 60-00-00.

The

The abbat & convent presented to the rectories of Ubley.

Hardington by Frome.

Holcomb.

They had the churches appropriated to them of these vicarages, to which they presented, High Littleton appropriated 1322. *Drok.* 159. Keynesham. the church valued 20 Ed.I. at L marks.

West Harptree valued 20 Ed.I. XIII marks. appropriated 1337.

Cloford.

The abbat of Keynesham received a yearly pension from the parsonage of Newton St.Loo of VI sh. VIII pence.

The abbey of Keynesham is not mention'd in the taxation 1444.

The revenues were valued 26 Hen.VIII 1534 at 419-10-05. the tenths 41-19-00 $\frac{1}{2}$.

Domus pauperum leproorum beatæ Mariæ Magdalænae de Langport.

1310 **J**A N. 31 the bishop granted the lepers of this house a brief, to collect almes in his diocese for their support. *Drok.* 34.

1337 Ap.8. *Rad.* 163 & 1452 Dec. 1. *Bek.* 149.
There are numerous instances of briefs granted by the bishop to make collections for the repair of churches, & the releif of poor people, which were directed to the ministers of the several parishes in the diocese with orders to publish the

tenor of them in the church, & exhort their people to a generous contribution.

Upon this account, I suppose, at the review of the liturgy in 1660 Briefs were directed to be read in the church by the minister in the rubrick after the Nicene Creed.

Mochelney.

Monasterium sanctorum apostolorum Petri & Pauli de Mochelney, ordinis sancti Benedicti.

THE king patron. The abbats were summoned to the convocation.

1201 Nov. 29¹ Richard abbat of Mochelney & his convent made a grant to Savaricus bishop of Bath & Glastonbury of the church of Ilmister, which he afterwards converted into a prebend & annexed it to the abbats of Mochelney, who were prebendaries of Ilmister, till the dissolution of the monastery. *Reg. Well. I. fol 41.*

1248 Walter.

1304 John de Hentone. he died June 9. 1334.

1334 July 19 John de Somerton was confirmed.

Rad. 94.

1353 Thomas de Overton. & 1368.

1375 William de Shepton. & 1387.

1399 John Bruton. & 1410. *Bubwith.*

1446 John of Charde was at the election of Nich. Carent dean of Wells Aug. 27. he died Sep. 10.

1463. *Bekington.*

¹ Compare this Catalogue of Abbats with my Observations in my Preface to Adam de Domerkam, p. XXV.

1463 Sep. 21 Thomas Pipe elected, fourteen monks then in the abbey. *Bekinton.*

1472 John Bracy was at the election of John Gunthrop dean of Wells. *Stillington.* he died May 16. 1490.

1490 June 15 William Wyke. Fifteen monks in the abbey & two absent. *Stillington.* he died in Oct. 1504.

1504 Jan. 21 Thomas Broke confirmed. *Adrian I.* he died in 1522.

1522 Nov. 6 John Shirbourne confirmed. Wolsey 20.

1533 Thomas Yve was abbat.

The abbat & monks had the advowson of the rectory of Chipstaple, & the appropriated churches of the vicarages of

Fifehead: the rectory of which taxed 20 Edw. I in III marks.

Ile abbats — in IIII marks.

Merriot not appropriated till after 1362.

Mochelnye — in IX marks.

Somerton — in XXX marks.

this was appropriated by bishop Savaric in 1205.

Reg. Well. I. fol. 49.

The revenues were valued 1444 at CXLV marks X sh. i.e. 97-03-04 and 1534. 26 Hen. VIII at 447-05-00. the tenths 44-14-06.

The abbat surrendered his monastery to the king Jan. 3. 1539.

Prio-

Prioratus exempti monasterii apostolorum Petri & Pauli Pontis acuti, ordinis Cluniacensis. Adrian 121.

TH E priors were summoned to the convocation.

- 1362 Giraldus was prior. *Rad. in Drok.* 254.
- 1416 Nov. 9 John was summoned to the convocation. *Bubwith.*
- 1449 June 7 John Benet summoned to convocation. *Bekinton* 152.
- 1452 & 1463 Robert Mountague summoned to the convocation. *Bekinton* 286.
- 1498 & 1509 John Watts was prior. *Adrian* 115. summoned to convocation.
- 1515 Thomas Chard was summoned to convocation. he was prior in 1525. *Clark* 25.
- 1539 March 20 R. Whitelocke & thirteen monks surrender the priory to the King. The prior having a yearly pension of 80-00-00 allowed him, with a gratuity of 20*l*, with the capital messuage of East Chinnock to live in.

The prior & convent were patrons of the rectories of Odcombe &
Clowseworth.

and had the appropriate churches¹ & advowsons
of these vicarages,

Creech, the rectory 20 Ed. I tax-
ed at XXIX marks & half.
appropriated to them 1362.

¹ Brympton d' Evercy belong'd to Mountague Monastery. *Sir Philip Sydenham.* East

East Chinnock taxed at XV
marks.

Mountague XV marks.

Tintenhull XXIV marks.

The prior of Mountague received a yearly
pension of X shillings from the rectory of
Yarlington.

from Camerton VIII shillings.

Creech VI marks.

Norton fitz Warren V shill.

Chesilborough C shillings.

Tintinhull XIII sh. IV pence.

Merston magna VII shill.

Yeovill V pounds.

The revenues were valued 1444 at CCXXXIV
marks X sh. i.e. 156-10-00. and 1534. 26 Hen.
VIII were valued at 456-14-04 $\frac{1}{2}$. the tenths
45-13-05 $\frac{1}{4}$.

Collegium de Mountroy.

A College consisting of fourteen chantry
priests founded by Ralph Erghum bi-
shop of Bath & Wells's executors in the year
1407.

The revenues were valued 1534. 26 Hen.
VIII at 83-16-00 $\frac{1}{2}$. the tenths 08-07-07 $\frac{1}{4}$.

*Prioratus ecclesiae conventionalis sancti Jacobi de Sta-
verdale, ordinis sancti Victoris. Drok. 290.*

RICHARD Lovel lord of Kary castel pa-
tron & founder.

- 1263 Robert was prior. *Reg.Well.* 1. fol. 116. perhaps the same with Robert de Cherlton, who died in February 1309.
- 1309 Walter de Eton. *Drok.* 29, 30. he resigned Aug. 13. 1322.
- 1322 Aug. 29 William de Nymefeld confirm'd. *ib.* 189. he died about July 1333.
- 1333 July 21 Henry de Nymefeld. *R&d.* 87.
- 1418 Oct. 29 John Pense. he died in October 1440. *Bubw.* 150.
- 1440 Nov. 5 William Poynetyngton. *Bek.*
- 1502 Sep. 22 Andrew Grey. *King.*
- 1508 Sep. 15 John Legge. *Adrian.* he resigned Aug. 13. 1513.
- 1513 Aug. 11 Richard Crue canon of Bruton. *Adrian.*

24 Hen.VIII 1533 this convent was united to the priory of Taunton. *Monast.* 10. 2. p. 207.

This priory was endowed with the appropriate rectory of Wincanton, & in the year 1374 bishop John Harewel appropriated the vicarage to it. *Reg. 3. fol. 171.*

Prioratus alienigena de Stoke Curcy, cella monasterii beatae Mariae de Lonely ordinis sancti Benedicti Cenomanensis diacefis.

THE priors were named & removed at the will of the abbat & convent of Lonely.

- 1221 M. Abbas de Lonley præsentavit G. monachum ad prioratum de Stoke Curcy. *Reg. 3. fol. 111.* Vin-

Vincent Tybone removed 1309 by Peter abbat of Loneley.

1309 Jan. 14 Peter de Siena. he died in 1316.
Drok. 28.

1316 Aegidius Rousee Aug. 14. *Drok. 11.* recalled in 1328.

1328 June 14 Godfrey de Luco. *Drok. 280.* presented by William abbat of Lonley.

There were at this time three monks residing in this priory.

William Hodu ----- resigned 1350.

1350 Jan. 8 John Gallard. *Rad. 378.*

1402 Richard Amys was prior.

Upon the inquisition that was made upon the vacancy of this priory July 31. 1316 it was found, the prior & convent were indowed with some portions of the rectory of Stoke Curcy, with the rectory of Lillingstoke, & the fine cure chapel of Derborow, which were valued then as they were 20 Edw. I in XLV marks. *Drok. 11.*

The prior & convent presented to the vicarage of Stokegursy with Lilstone annexed, and to the rectories of Holford & Wootton Courtney; which advowsons and the endowment king Henry VI gave to Eton college.

The prior received a yearly pension of X shillings from the rectory of Wootton Courtney. & VII shill. from West Quantokeshead.

1444 The revenues of this priory were valued at LII marks VI s. VIII pence 35-00-00.

*Prioratus apostolorum Petri & Pauli de Taunton,
ordinis sancti Augustini.*

THE bishop of Winchester patron & founder.

The priors were summoned to convocation.

1175 Stephen was prior, & in 1189. *Reg. Well. I.*
fol. 35,60.

1313 John was prior, who being very old & infirm,
the bishop appointed two of the canons to be
his coadjutors. *Drok. 140.*

Stephen de Pycoteston died 1325.

1325 Jan. 23 Richard de Colmstoke. *Drok. 270.*

1331 Ralph of Colmstoke was prior. *Rad. 51.* he
resigned March 22. 1338.

1339 Ap. 19 Robert de Messingham. There were
25 canons belonging to the convent, of which
twenty four were present at the election & one
was abroad. *Rad. 197.*

1346 Ap. 8 Thomas Cok or le Cock. *Rad. 308.*
Thomas de Pederton died 1361.

1361 Jan. 17 Walter de Gratly. *Rad. in Drok. 286.*
Walter Coke died in January 1307.

1307 Robert Newton Jan. 18. *Bowet 48.* he died
Aug. 12. 1431.

1431 Sep. 14 Thomas Ufcolm. Fourteen monks
then in the convent.

1438 Thomas Benet prior was summoned to the
council of Florence. *Staff. 145.*

1449 Richard Glene summoned to the convocation.
Bek. 88.

he died Jan. 31. 1475.

1475 Feb. 28 John Aylshent. Fifteen canons devolve the election to Henry bishop of Winchester. *Stillington.*

1492 John Prowse was prior. *Fox.* he resign'd
1513.

1513 Feb. 23 Nicolas Peper. Thirteen canons present, & three absent. *Adrian.* he died Sep. 26.
1523.

1523 Oct. 27 Will. York B.D. canon of Bruton, named by cardinal Wolsey.

Twelve canons present & one absent; the election was by compromise devolved to the cardinal. *Clerk.*

1539 William Williams was prior, who with twelve monks surrender the priory into the King's hands Feb. 10. he having a yearly pension of 60-00-00, & a gratuity of 30. *Fuller.* 344.

This prior & convent presented to the rectories of Comb Flory.

St. Laurence Liddiard.

Rowington.

Thurloxford.

They had the appropriate rectories of the following vicarages, to which they also presented.

Kingston & Cothelstone taxed 20 Edw. I
in XX marks.

Ninehead VI marks & half.

Pitmister XXXII marks.

Dulverton XIII marks.

They had also the rectories of these parishes entirely appropriated to them, viz.

The vicarage of St. Mary Magdalene, the vi-

car being paid by the convent. This vicarage had the following chapels depending on it.

St. James in Taunton. Staple Grove.

Hillbishops. Thurlebearne.

Riston. Trull.

St. Mary Stoke. Wilton.

and of Corfe, Otterford, & Ashe priors, which
20 Edw.I was taxed in XX shillings.

The rectory of St. Mary Magdalene 20 Edw.I
was valued at XC marks.

Tho the rectory of Dulverton was appropriated to the prior & convent in general, yet the prior had a particular yearly pension from thence of IIII marks & an half.

and the rectory of St. Laurence Liddiard II marks,

The revenues of this priory were valued
1444 at CCXX marks 146-13-04 and 26 Hen.
VIII 1534 at 286-10-00. the tenths 28-13-00.

Templecomb.

A Preceptory or commandery of the
knights Templars.

The revenues of the free chapel belonging to
this commandery were valued 26 Hen. VIII
1534 at 107-07-01. the tenths 10-14-08 $\frac{1}{2}$.

*Prioratus hospitalis sancti Johannis baptistæ Wel-
liae, ordinis sancti Augustini.*

THE bishop patron.
1228 Peter was prior. *Reg. I. fol. 162.*

- 1314 Walter. *Drok.* 68. he died 1323.
 1323 Jan. Philip de Exton. *Drok.* 214.
 1348 Feb. 29 Henry de Exton. *Rad.* 413. he was prior 1352.

John Type died 1409 March 12. the brothers desire a Conge d'elire from the bishop.
Bubw. 37.

- 1410 July 13 John Bartlet collated by the bishop by lapse. he died 1438.
 1438 Feb. 12 Nicolas Cousin collated by the bishop, there being but two brothers in the house having a right to vote in an election of a new master. *Stafford* 156. he resigned Sep. 20, 1445.
 1445 Oct. 4 Thomas Yle a brother of Bridgwater hospital, named by the bishop, there being but two brothers in the house, they devolved the election to the bishop. he resigned Aug. 1.
 1462 Aug. 27 Thomas Cornish bishop of Tine, a canon of St. Austin, chosen by the bishop, five brothers devolving the election to him. Thomas was suffragan bishop to Adrian de Castello bishop of this see. he resigned 1497. *King.* 28.

- 1497 July 1 Reginald ap David.
 1500 April 9 John Marler. *King.* he resign'd 1513.
 1513 Dec. 1 Richard Smith. *Adrian* 113. he died

- 1524 May 10 John Bartram brother of the hospital of Bridgwater. *Clark.* 10.
 1539 Rich. Clarkson was prior. he & three brothers resigne the hospital to the king Feb. 3. he receiving a yearly pension of 12-00-00. *Fuller.*
 The master & brothers had the rectory of

Ever-

Evercreech & Chesterblade appropriated to them, & presented to the vicarage.

- 20 Edw. I The rectory was taxed in IX marks.
 1534 26 Hen. VIII the revenues of this hospital were valued at 40-00-05. the tenths 04-00-00 $\frac{1}{2}$.

Prioratus de Witham, ordinis Cartusiensis.

- 1458 JOHN Pester was prior. He & the convent obtain a licence, to lay out a Cœmetery about the chapel in the Fratry, to bury the secular persons who lived in their district, & to have a font in the chapel, & a chaplain to officiate in it. *Bek. 233.*
 1539 John Witham was prior. he & twelve monks surrender their monastery to the king Feb. 15. he having a yearly pension of 33-06-08. & a gratuity of 08-06-08.
 1444 The revenues of this priory were valued at LXXXVI marks 32-10-00 and 1534 26 Hen. VIII at 215-15-00. the tenths 21-11-06.

Prioratus de Worspryng ordinis sancti Augustini, observantiae sancti Victoris.

- 1266 & 1277 JOHN was prior. *Reg. I. fo. 18.*
 1383 Thomas. *Reg. 3. 221.*
 Thomas Barewell died 1414.
 1414 Nov. 18 Peter Loviare. *Bubw. 93.*
 William Lustre died 1457.
 1458 Ap. 6 John Gurman, six canons present. *Bekington.*

1498 Richard Spryng was prior. King.24. he resigned Aug.30. 1525.

1525 Sep.24 Roger Tormenton, five canons present.

William de Courtenay lord of Worspryng founded this convent of the order of St. Austin in this manour, where he had built a chapel dedicated to St. Thomas of Canterbury, & requested bishop Joceline to appropriate the church of Worle then vacant to this priory.

Henry Engayne gave the canons half the manour of Worle.

Galfridus Gilbewyn gave them the manour of Lokkyng.

The prior & convent had the rectories of Kewstoke, Lokkyng & Worle appropriated to them, and they presented to the vicarages.

20 Edw.I. The Kyustoke was taxed at
church of } VIII marks.
 } Lokkyng at VI
 } Worle at -- VIII

1444 Not taxed.

26 Hen.VIII 1534 the revenues of this priory were valued at 87-02-11. the tenths 08-14-06.

Rectories, vicarages & perpetual curacies in the diocese of Bath & Wells belonging to religious houses in other dioceses.

TH E abbat & convent of Bermondsey in Surrey were patrons of the rectory of King Weston, and received yearly from that manour XLVIII marks, i.e. 32-10-00.

The

The prior of Bermondsey received from the rectory of Chilthorne Domer a yearly pension of XX shillings.

from the rectory of Inglescomb L sh. which he paid to the refection of the monks of Bath, and another pension of II marks X shill.

The rectory of Yeovil III marks.

The prior & convent of Bradenstoke in Wilts, had the entire revenues of Chilcompton, now a perpetual curacy, appropriated to them.

In the year 1188 Gerbertus or Gilbertus de Percy, lord of the manour of Childecompton, made an oblation of the grant of this church upon the altar of St. Andrew in the cathedral church, to found a prebend there. & a little after, in the same year the prior & convent of Bradenstoke, patrons of the church of Cheddre, with the consent of Reginald bishop of Bath & the chapter of Wells, exchanged the church of Childcompton with the prior & convent, for the church of Chedder. *Reg. Well. I. fol. 27.*

The abbat & convent of St. Austin in Bristol, were patrons of the rectory of Rowbarow, & had the appropriated rectories of these vicarages, to which they presented:

Clevedon the rectory 20 Edw. I. valued at XII marks.

Pawlet ---- XV marks.

Portbury -- XV marks.

Tickenham IX marks.

Were — XIV marks.

The prior & convent of Bronmere in Hampshire had a yearly pension of one mark & half from the parsonage of Stanton Drew.

The prior & convent of Bustleham in Surrey had the rectory of Curry Revel appropriated to them June 14. 1391 by bishop Ralph Erghum, with the consent of John duke of Aquitaine & Lancaster founder, & William de Mountague earl of Sarisbury patron of the rectory. *Reg. Well. 3. fol. 201.*

The abbess & nuns of the priory of Canonleigh, Devon, had the rectory of Sampford Arundel appropriated to them Dec. 1 by bishop William de Button the first, with the consent of Sir John Arundel. *Knight. Reg. 1. 70.*

The abbat & convent of Cirencester had the advowson of the rectory of Standerwyke. They had the appropriated rectories of these vicarages to which they presented.

Frome, which was given them 1133 by king Henry. *Monast. to. 2. p. 89.* and was taxed 20 Edw. I at XXV pounds.

Milborne Porte given them at the same time & taxed at XXV marks.

Merston Bigot taxed in X marks.

Wellow given them at the same time, & taxed at XXIV pounds.

The abbat of Cirencester had a pension from the rectory of Frome XX shillings.

From the Hungerford Farley IIII shillings.
rectory of Milborn porte II marks.

The prior & convent of Farleigh in Wiltshire
Vol. II. L 111 re-

received a yearly pension of X shill. from the parsonage of Timbsborough.

The abbess & convent of Godstow in Oxfordshire had the advowson of the rectory of Lam-yat.

The prior & convent of Gold Clyve in Monmouthshire, which was a cell depending upon the abbey of Bec in Normandy, had the advowson of the rectory of Monks Selver; they enjoyed the appropriate rectories of the following vicarages, of which they were patrons,

Nether Stowey 20 Edw. I taxed at VII marks.

Puriton XII marks.

Woollavington X marks.

This rectory & the endowments of the other churches were given to this priory & abbey of Bec by Robert de Chandos, the founder. *Monaſt.to. I. p. 590.*

The prior of Gold Clyve had a yearly pension from the rectory of Puriton of II shill. VII pence, & from Wollavynton XXII marks VI^s. VIII^d. and from the manour of Preston in the parish of Milverton, yearly XVII marks 11-06-08.

The prior & brothers of St. John of Jerusalem, at London, were patrons of the rectories of Elworthy,

Tolland,

Heathfield,

and of these vicarages, whose rectories were appropriated to them,

North Petherton,

Kilmesden,

Halse.

Aug.

Aug. 22. 1335 Radulphus de Salopia, bishop of this diocese, made this return to the king's writ, directing him to send an account of the possessions belonging to the prior & brothers of the hospital of St. John of Jerusalem within the diocese of Bath & Wells:

*Prior et fratres hospitalis sancti Johannis Ierusalem obtinent in nostra diœcesi in proprios usus, ecclesias, de Halse, quæ valet per annum X*lib.* de Drifton, quæ valet per annum, cum decimis de Coggeleade, juxta Boctande, octo marcas; de North Pedreton, quæ valet per annum sexaginta marcas; et de Kynemersdone, quæ valet per annum viginti quatuor marcas. Habent etiam in nostra diœcesi advocationes ecclesiarum de Ellesworthe taxat. in sex marcis & dimidia, de Tolande taxat. in tribus marcis, et Hethfeld taxat. in quinque marcis. Percipiunt insuper pensionem annuam duorum solidorum de capella de Dodyngdon in parochia de Netherstaueye; pensionem annuam duorum solidorum de ecclesia de Toulande; pensionem annuam XX solidorum de ecclesia de Bekynton, et pensionem annuam unius marca de ecclesia de Poulet.* Reg. Rad. fol. 126.

The abbat & convent of Jumiege in Normandy, & diocese of Roan were patrons of the rectory of Chewton, with the chapels of Eston major & minor, Emborow, Faringdon & Palton, & upon the resignation of the rector, they prevailed upon Joceline bishop of Bath to appropriate the rectory to them Feb. 17. 1241. Reg. Well. 3. fol. 183. When the alien priories were in the hands of the crown, king Henry V gave this appropriation to the Carthusian priory

of Jesus de Bethleme de Shene in Surrey, which he founded in the year 1413.

20 Edw. I this rectory was taxed at XXXII marks VIII^{d.} *ob.* exclusive of the other pensions it was charged with.

This rectory paid likewise a pension to the priory of Hastyng in Normandy, a cell to the abbey of Jumiege, of V marks.

The abbess & nuns of Keinton, Wilts, had the appropriate rectory of & presented to the vicarage of Twiverton. 1318. 11 Edw. II the rectory was taxed at VI marks.

The prior & convent of Kenelworth in Warwickshire had the appropriate rectory of & presented to the vicarage of Charlton Canfield.

20 Edw. I the rectory taxed in XXV marks.

The prior & convent of Merton, Surrey, had the appropriate rectory of Midsomer-Norton, taxed 20 Edw. I at XXV marks, and presented to the vicarage.

The prior of Merton received a yearly pension from the parsonage of Mertock of IV marks.

The abbess & nuns of Polsho, Devon, had the appropriate rectory of Merston *magna*, taxed 20 Edw. I at XXIII marks VIth. & VIII^{d.} & presented to the vicarage.

The abbess & nuns of Syon, Middlesex, had the appropriate rectory of Yeovil given them about the year 1418, when the rector resigned it, & king Henry V gave it to this abbey of his foundation. *Bubwith* 152, 153. from which time the abbess & convent presented to the vicarage.

The abbess & nuns of Shaftesbury, Dorset, had the advowsons of the rectories of

Abbats Comb,

Kelston,

Kilmington,

and the abbess received a pension from Abbots Comb yearly of XV marks; and from the manour of Kelston XXX marks, 20-00-00.

The abbess & nuns of Stodelegh, Oxfordshire, had the advowson of the rectory of Crocomb, and from the manour of Trent VI marks.

The abbat & convent of Teuksbury, Gloucester, had the advowson of the rectory of Burnet.

The abbess and nuns of Wherwell in Hampshire had the appropriate rectory of Bathwyke & Woolly, taxed 20 Edw. I at XII marks, & presented to the vicarage. Pope Gregory the IXth. confirm'd the grant of this rectory & the manour to this convent 1228. *Monaſt. tom. 3.*

p. 10.

The abbess had a yearly pension of XIII sh. & IV pence.

The abbey & convent of St. Michaël *in periculo maris* in Normandy, to which the priory of St. Michaëls mount in Cornwall was a cell, received a yearly pension from the parsonage of Mertock of XL marks.

The prior of Flexley in Gloucestershire had an estate at East Brent, valued at XX marks a year 1444.

The prior of Winchester had an estate in the deanary of Axbridge, valued at XIII marks a year 1444. The

The prior of Stanly in Wilts had an estate in the same deanary, valued at VII marks a year 1444. & in Bedmister II marks X sh.

The prior of Bradley, Wilts, had II marks III s. IV pence in Frome deanary.

The abbat of Shirbourn, Dorset, received from Corton & Ilchester yearly VIII marks.

The abbat of Ford, in Devon, had estates in the parishes of Winsham, Crykete, & other places in the deanary of Crewkerne, to the value LVIII marks X sh.

The abbat of Nethe in Glamorganshire had from the manour of Exford yearly III marks X sh.

The abbefs of Wilton, Wilts, from the manour of Exton III marks VI^s. VIII^d.

The abbat of Tewkesbury, Glouc. received yearly from the manour of Burnet VIII marks.

The abbat of Bruern, Oxford, III marks from Bedmister.

The abbat of Whitland, Brecon, one mark, from the same manour.

The prior of Brynmore, Hampshire, from Portbury IX marks.

Here follows a Paper (relating to Glastonbury) that Dr. Archer received (after he had drawn up and transmitted the foregoing account) from Mrs Prowse (Daughter of the late Bishop of Bath and Wells Dr. Hooper) to be sent to me, written & spelt exactly as in the Original, from which she transcribed it.

T. H.

The

The Names of the Chambers, as I finde them
named in the Inventory, as likewise of other
Roomes belonging to the late Abby of GLA-
STONBURY.

The Great Chamber.

The Abbots Chamber.

The second Chamber.

The third Chamber.

The fourth Chamber.

The fifth Chamber.

The high Chamber, called the Kings Lodgings.

The Wardrobe, under the Kings Lodgings.

The second Chamber, next to the Kings.

The third Chamber.

The fourth Chamber.

Two Chambers, called the Inner Chambers.

The Pryors Lodgings.

The Hall. The Pryors Chamber.

The Kitchin. The Inner Chamber.

The Chappell.

The Buttery. The Bake house.

The Farmerars Office.

The Hall. The Inner Chamber.

The buttery. The Cook's Chamber.

The Kitchen. The Stilling house.

The Chaple.

The

The Almors house.

The Innez Chamber. **The Buttery.**
The new Chamber.
The Chamber over against it.

In another Office.

A Hall. **one Chamber.**
A Chamber called Paradice.
The Inner Chamber.

The Fryars Chamber.

The Doctors Chamber. **The buttery Chamber.**
The Bishops Chamber. **The Monck Chamber.**
The Chapell. **The Parlor.**

The Sextons Office.

The Chambez hanged with green Say.
The Jubylers Office.
The Fryery Office.
The Dary house.
The Subamnors Office.
The bake house belonging to the Subamnors Office.
The Bishops Chamber.
The Innez Chamber.
The Cellars Chambers.
The red Chamber. **The greene Chamber.**
The Broade Chamber.
The Chamber next to it. **The White Chamber.**

Pauletts Chamber.

The fourth bed Chamber.

The middle Chamber. The next Chamber.

I Doders Chamber.

Another Hall. The Mill house.

The Bake house.

The Brewhouse.

The Armory, where was a great number of Swords,
Gunnis, bullets and other materialls belonging to that of-
fice.

The Cobents Kitching.

The Archdeacons officie.

The Gallery.

The Sextery.

The Kitchen.

Another Chapple.

The little Parlor under the Gallery.

The great Hall, hung at the upper end with a great
Peice of Arras.

The Pantry. The buttery.

The Abbotts Plumphouse.

In the Abbotts Stable 8 horses.

I finde the Abbott had of horses, mares & colts at Sharp-
ham, at the same time, & at another Parke in all 44.

This is almost all I finde about the house.

Seaven great bells in the great Towre.

There was a great many fine Alteris in the Church,
with very rich things belonging to them.

In the new Chapple, a very faire Toombe of King Edgar,
Copper gilt,

The Alter being sett with Images all gilt.

The rest belonging to the Church I will give you a more full account another time.

The length and breadth of the great Hall at Glastenbury.

The Hall contained in length one hundred and eleven foot,

And in breadth one and fiftie foot.

The Great Chamber contained in length seaventie two foote,

And in breadth twentie foure foote.

The broade Couzt belonging to the said Abbey contained in length foure hundred ninety one foote :

And in length two hundred and twentie foote.

In another hand.

The great Church in the Aby wase in length 594 foott as followeth:

The Chapter house in length 90 foott.

Mitez in length ————— 159 foott, in bredth 75 foott.

The bodie of the Church in length 228 foott.

Josephs Chapell in length — 117 foott.

—
594

The Ritching 40 foott square.

AN

A N
ALPHABETICAL LIST
 OF THE
RELIGIOUS HOUSES
 In **S O M E R S E T S H I R E,**
 Rectifying some Mistakes & Omissions in
HARPSFEILD, SPEED and DUGDALE'S
 Catalogues.

By **JOHN STRACHEY,**
 of **SUTTON-COURT** in *Somersetshire*, Esq.;

THE **E**L **P**Y, **Æ**delingey or
the Noble Isle. the first Abbot of
 it was one John, a Native of
 Old Saxony, & all the ¹Monks
 forreigners, for there were none
 in England would take the habit
 (Affer.) Alphred endowed it
 with 10 *Cassatae terraæ* in Sutton [viz. Long Sutton] &

¹ Thomas Sprott [*Chron. p.105.*] says this *Abbey* was for
 Nunns, which should be corrected Monks. T. H.

20 Ed. 3 the Abbot is certified to hold One Knight's fee in Charlton, & half a fee in ~~Hinmere~~. Robert Hamlin the Prior with 8 Monks signed the Surrender 1540, & had a pension of 50*l. per annum*. The Scite of the Abby was granted to Clayton, & he soon sold it [36 H. 8] to John Timbersborow, with Messuages in Ling & Michaëls borow belonging to it. Monkton also belonged to it, as appears by a grant of it 2^d. Eliz. to one Bolt, & Bosinton in the Hundred of Carhampton. In 1672 when the gold picture case, of which Dr. Musgrave writt a dissertation, was found, Captain Hacker was Owner of it. It's now a little farm house in the parish of Ling. Just at the Meeting of the Rivers Tone & Parret near Burroughbridg 4 Mile above Bridgwater.

Banwell, Beanwell & Bananpele, Leland [Itin. vol. 8] says was a notable Monastery in the time of King Alfred, & Affer says he was presented to the government of it by the King himself. This seems to have been on the Scite of the Bishop's Palace which now is standing here, & probably not appropriate to any particular Order, for there is no record of it's Continuance or Dissolution, & the Mannour was afterward part of the great Estate of Harold Earl of West-sex, afterwards K. of Engl. Earl Goodwin, father of this Harold, with Harold and other Sons were banished by Edw. surnamed *the Confessor* on this Occasion. King Edward during his Exile had, as is natural, taken a greater Affection to foreigners, who had civilly entertained him, than to his own Countrymen, who had excluded

cluded him. The Earl of Boloign after he was seated on the throne, with a great Retinue made Edward a Visit, & at the Earl's departure one of his purveyors arbitrarily forcing provisions from the Owner at Canterbury, occasion'd a Riott, & in the tumult some of the forreigners were kill'd. King Edward hereupon orders Goodwin, who as Earl of Kent had both Civill & Military Jurisdiction in that County, to punish the Riotters. Goodwin represents the Matter in favour of the English, & layes the fault on the Insolence of the forreigners. Whereupon Edward, who was alwayes ¹ jealous of Goodwin's power, who by bringing in Edward, & making him King in opposition to the Danish Power, had given proof, that so great an Interest might also dethrone him again, layes hold on this Occasion to humble Goodwin, summons him to appear before the Great Councill, & on his Non appearance procures a Sentence of Banishment against him and his Sons (who had recourse to Arms) seizes their vast Estate, grants this Mannour & several others of Earl Harold's in these parts to Dudaco, the Bishop of Bath, a forreigner, conteining 30 mansions or farms. Harold turns Pyrate, makes a descent in Somersetshire among his former Tenants, rayses Contributions, & oppresses all the Bishops Tenants, who were generally his own (for most, if not all, of the lands in King Edward's Charter to Wells Church were Harold's, as appears by Dooms day) & plunders the Bishop, & afterward when he was restored to King Edward's favour, & made his Captain general, did in his turn procure the Banish-

ment of Bishop Gyfo, another forreigner also, then in possession of this See & of his Lands, and then, or at least when he came to the Crown, reassumed these Lands or most of them. This I remark, because from hence seems to arise the common Cry of the Norman & forreign Clergy, who are the only historians of the next Reigne, against Harold, who was the Greatest Nobleman then in England, & by unanimous Vote of the rest advanced to the Crown, & dyed bravely fighting for it & the English Libertyes against the Norman Invader, who soon ¹usurped the One & shortly after subverted the Other, & the Conqueror ^{2 anno Regni 2°.} restored these Lands to Gyfo, & thô the Mannour hath been again alienated, yet it hath allso been restored & still remaines to the Bishoprick.

Bablew Priory was in Tintinhull two miles from Ilchester. I presume annexed to Montague Priory, which being aliens, was suppressed ² Hen. 5 because ³ 5 Hen. 8 there is a lic. to Sir Tho. Wyat [who had the grant of Montague priory] to alien Lands in ³ Balhow, Bearcroft and other Lands in Tintinhull to the use of Eliz. Darrel, and ² Edw. 6 there is a licence to John Light to alienate a Capital Messuage called Bablew Priory in Tintinhull to John Cuff & John Timbersbury. which is all I find of it.

Warelinch. Dugd. calls it **Wyrbyche**. it's in the parish of Brampton *regis* on the little river Barle, 2 miles

¹ *The Duke of Normandy had a good Title to the Crown of England, as may plainly appear from that right famous Book call'd, Hereditary Right. T. H.* ² *Regist. Well. 1067. which was 2. Regni.* ³ *Alibi Bablew.*

from

from the Church South. Speed sayes William Say founder, ¹ others say the Fettiplaces. 34 Hen. 8 the Scite of this Priory, Bury & Lincomb, & the Man-
nour of Brampton Bury & Worleys Woods granted to Wallop. it's now Mr. Lucas's of Taunton, who has built a new house there. He purchased it of Ball of Devon. to whome Wallop sold it.

Bath. The Scite of the Abby here, with the customary works & services of the Tenants in Lincomb, Holway & Walcot, & the Capital Mess. of Comb, were granted by Hen. 8th. to Humph. Colles, who soon sold it to Math. Colthurst. William Colthurst gave the Abby Church to the Town of Bath, & 12 Eliz. Edw. Colthurst sold the Abby house to Fulk Morley. The Duke of Kingston is now owner of the Land, & last Year 1729 in digging foundations for new buildlings, some stone Coffins were discovered behind the Abbey in the Walks. Comb aforesaid belonging to the Abby, 6 Eliz. was granted to Robinson, & from him descends Sir John Robinson, the present Owner of the Cap. Mess. & Man-
nour of Comb. The Parsonage of Inglescomb, appropriate to this Priory, 36 Hen 8. with the Advow-
son, was granted to John Lord Russel & James Bis
of Stoke St. Michaël for 335*l.* valued then at 7¹ 10^{sh},
o. at 15 shil. reserv'd rent, from whome it came to Coll. Hales of Gloucester, who sold it to Catherall (*carta penes Rev. Sam. Catherall.*)

St. John's Hospitall near the Hot Bath by Bishop Re-
ginald fitz- Joceline 1174, for such sick poor as come

for the use of these Waters. But the number is now confined to 12, who are not adventitious strangers, but settled for life, & therefore I beleive herein mistaken for

Bellotts, founded by Tho. Bellott, Esq; *temp. Ja. I* on a more extensive Charity, & takes in Diseased from all parts.

The Bimberyes, sometime called **St. Catherines**, by the Sisters of that name, in a lane from thence called *Binbury Lane* —

St. Mary Magdalene. — Leland reckons this among the Hospitals of Somerset for leprous persons, & therefore I doubt he mistakes it for another which follows. This of St. Mary Magdalene, commonly call'd **The Magdalenes**, is in a Vill. called Holoway, going up the Hill on the South side of Bath bridg, & hath been for many years an hospital for Ideotts. There are several Lands held by lease of the Master of this hospital, particularly at Roddon near Frome & at Timbersbury. There have been sometime two, oftner one, & many times none mainteyned here. There is an Old house & decayed Chappel adjoyning, which may perhaps eat up the rents & fines of the Lands.

An **house for Leprous persons** behind the Hott Bath is different from the former, but is, as I suspect, confounded with it by Leland.

A **Freeschole** built by K. Edw. 6 as by the Inscription over the dore.

A Charity Schole of late foundation is a good building.

Bircle, alias Spaulesmead, ⁱ now called *Burtle house*, not *Barcley* (as the similitude of *Bercle* & *Bertle* has induced some to think) is in the very sink of the marish on the river which runs to Hunespill, fit for an Hermitage. For thô there is a stone ford, called *Birtle Steening*, over the river by it in the Summer; tis not passible, or the place any way without Boat accessible, in Winter. I do not find this in the List of Aliens suppress'd 2 H. 5. & thô it's called a Cell to Glaston, 'twas dissolved before that Abby. For 14 Edw. 4. Portman had Bircles ley, & 3 & 4 Phil. & Mary Portman is certifyed to hold the Scite of Birtle Priory alias Spaulsmead, & 8 E-liz. *Situm Prioratus de Bircles ly alias Spaulsmead.*

Brent or East Brent was also a Cell to Glaston. See after.

Brerewell or Brymtere, I presume the same which in the *Notitia Mon.* is called *Bearwel*, said to be of Black Nuns, but I take this place to be in Wilts, thô at Portberry in Somersetshire there is an old building said to have been a Priory, & in an Inquisition taken 20 Ed. 3. Maurice Berkly is certifyed to hold half a Knight's fee in Portberry, & the

ⁱ This Priory or Hermitage (which was a Cell to Glastonbury Abbey) was dedicated to St. Stephen, and founded by William Fitz Geffry A. D. 1226. Coll. nostr. MSS. Vol. 99. p. 39. & Adam de Domerham, p. 656. T. H.

List of the Religious Houses

Prior of Brymere the other half there, which his predecessors formerly held, & the 9th. Rich. 2 Berkly *inter alia* is certyfed to hold the Church of Breremeb & the Mannour & Advowson of Exton. this is not mention'd in Speed or Dugdale.

Barow, or Minchin Barrow, Speed sayes was of Black Nuns dedicat to St. Mary & St. Edwin, built by Gournay, who, as Leland says, also founded Gaunts. 36 H. 8 the Scite of this Priory was granted to Clark, & 44 Eliz. it continued in the same name, thô Leland says Drew of Bristol converted this Priory into a fair dwelling. It is now, & hath been for several descents, the seat of the family of Gore.

Brew Speed says was also of Black Nuns, dedicat to St. Mary & Edwin, & therefore I suspect he confounds it with the former, & because it's omitted by Dugd. & I know not where else to find it.

Brewton, or Bruton, a Priory belonging to St. Martin of ' Thoriano in Normandy. These Priories alien were suppress'd when the Warrs with France broke out T. H. 5. thô sometime restor'd again, which made William Gilbert Prior 1514 procure the Pope to turn it into a Monastery, but it continued not long after. Hen 8. granted the Scite of it & of the Mannours of Bruton with it's appurtenances in Wyke, Pitcomb & Cole, Hengrove, Wilkenthorp & Harwood, to Maurice Berkly, who also 37 Hen. 8 held the Chap. of Brewham, Redlinch, Pitcomb & Wyke, & in this family it hath conti-

i Toriana *alibi.*

nu'd

nu'd to this time, being lately the residence of the Viscounts Fitzharding.

Bridgwater. Harpsfeild & Speed say there was a Priory of Minorites or Grey Fryers, Dugd. says Canons of St. Augustine, dedicat to St. Francis.

An Hospital of Knights of St. John of Jerusalem, founded by William Breiwer partly without the Eastgate. preists habited like Secular preists with Crosses on their Breasts, sayes Leland. Lord Zouch, Earl of March & Lord Daubigny Benefactors (Speed.) 34. H.8. the King granted the Scite of this Hosp. & Lands near it, called Smallcroft, to Humph. Colles. Dugd. omitts it.

Bristol. St. Augustines, Black Canons, *Victorini*, now the Cathedrall or College & the Bishop's palace.

St. James a Priory & Cell to Tewksberry. a Gateway by the Tower of the Church leads to severall old Tenements, formerly the Fryers Lodgings behind the Church.

White fryers dedicat to St. Mary, founded by Edw. Ist. Dugd. omitts it. *Qu.* whether on the Wear or in Lewins Mead? For there was a priory in both places, one of them is still omitted.

Beatae S. Magdalena domus. Harpsfeild & Speed omitt this, but it's still known by the Name of **the Fryers**, & the lane, where it was, called *Magdalene Lane*. it's now converted into severall good houses & gardens. N n n n 2 Ba-

Kalendarium domus. val. 10.18.8. Dugd. Qu.¹ What these were?

The Gaunts alias St. Marks, alias Billingswick.
 Black Canons regular of St. Augustines (Dugd.)
 Speed says dedicat to St. Jo. which Error happens
 by it's being afterward converted to an Hospital
 of Knights of St. Jo. of Jerusalem. he also says
 Hen. de Gaunt Preist was the founder. Leland
 sayes Gournay for the Soul of Maurice de Gaunt his
 Unkle. however 20 Ed. 3. I find, that Tho. de
 Gournay, Master of St. John's Bristol, held Lands,
 viz. $\frac{1}{2}$ a Knight's fee in West Harptre, & 7 H. &
 John Tiptoft, Master of the same, held the same.
 The Parsonage also, & Part of Paulet, called thence
 Paulet Gaunts, & of Stokeland Gaunts or Stoke-
 land Bristol belonged to it. Tho. Carr a Citizen
Temp. Jac. 1st. converted it into an Hospital for Blew-
 coat boyes. Dugdale distinguishes it from the Ho-
 spital of St. John of Jerusalem. if so, the last suc-
 ceeded the Templars in Temple Street in the said
 City.

Buckland. The *Notitia Mon.* calls it the only precepto-
 ry of Sisters of St. John of Jerusalem in Engl. placed
 there by H. 2. 1182. in room of Black Canons for-
 merly seated there by William de Erleigh. Harp-
 feild, Speed & Dugd. confound it with Buckland
 in Devon, & the *Notitia* still mistakes it for Buck-
 land St. Marye's in this County, whereas this place
 is in the parish of Ling 4 miles from Bridgwater &

¹ What they were may be learned from Leland's *Itin.* Vol. VII. p. 75, 76. & from my Appendix to Thomas Key. T. H. two

two from Borowbridg, but the Tything is in the Hundred of N. Petherton & called Buckland fee. 'Twas lately the Seat of the Lord Hawly, now of James Baker, Esq. The house has been new built, but the outward Inclosures or old Court or Garden walls remain. There is a Mannour at some dist. formerly belonging to it, styled the Mannour of Bankland, Chedmede & Buckland *Sororum*. late Sir Copleston Bampfeild's, who being then an Infant, was enabled by Parliament to sell it. Sir Tho. Wroth purchas'd it 1716, & 'tis now Sir Hugh Akland's. 46 H. 8 Ludlow held lands in Frome of the Priorefs of Minchin Buckland, viz. a farm call'd Ballow farm. To this did belong also the Mannour of Halse & advowson of Heathfeild, all held by Gabriel Hawly 16 Eliz.

Cannington. Harpsfeild says black Nunns, Dugdale Benedict. priory, Speed fayes founded by Robert de Romera, but Leland & the *Notitia* by Rob. de Curcy. Anno 5 R.2 *magister* Rob. Cross, Rector of Spaxton, gave Messuages in Paulet, val. 26 shil. *per ann.* which he held of the Master of St. Marye's Bristol, to this priory, to find 2 Wax Candles for the Altar — 30 Hen. 8. the Scite of this priory was granted to Edw. Rogers, & continued in his family till about 1670, when, for default of heires, it escheated to the Crown, & King Cha. 2 in June 1672 granted the Mannour & that of Radway fitz Payn & Charlton fitz Payn to the Lord Clifford. the present Lord has rebuilt the house.

Cadbury or North Cadbury, a Collegiat Church of a Rector, 7 Chaplaines & 4 Clerks. Speed says founded by Ela or rather Eliz. Widow of Sir William Botereaux & her Son Will. 4 Hen. 5. This Mannour descended by an heires of Bottereaux to Lord Hungerford, & was lately the Seat of Francis Hollis Newman, Esq.

Cainsham. Speed sayes Black Canons, Dugdale more truly Benedictine Monks, dedicat to St. Mary. It consisted of 10 Monks. The Mannours of Cainsham, Chuton-Cainsham, Charlton, Littleton, Marksburry, Hunstreet, some Lands near Priddy but in West Harptre parish & Marshfeild in Gloucestersh. belonged to it. After the Dissolution 'twas part of the Joynture of Queen Catherine Parr, ¹& 6 Ed. 6 the K. in consideration of ²940 l. granted the Scite of the Abby, & the advowson & the farms of Estover & Westover in Cainsham, to Tho. Bridges, in which family it still continues, being one of the Seats of George Bridges, Esq; 1730.

St. Catherine's Hospital, valued by Speed & Dugd. 21.15.8 is now a Glasshouse near Bedminster Bridg.

St. Cross in the parish of Chew-stoke, are now some enclosures, where there are foundations of buildings & a Well called St. Marye's Well. by tradition here was a little Cell for 4 Nuns, founded by Eliz. de Sancta Cruce, a family who were Lords of

¹ *Carta penes late Sir Tho. Bridges.* ² Now good 600 l. per annum.

Moreton hard by, but I find no record of it, & it must be suppress'd before the General dissolution, because John St. Loe held these lands, called St. Cross, with Stoke &c. 24 Hen.7 of the Bishop of Bath.

Congersbury. Wharton from the Chron. of Glaston sayes, that the Saints Faganus & Deruvianus began a Bishoprick here *anno 167.* which continued to the time of King Ina, when Daniel removed to the place called Wells, which, according to the modern notion of Bishopricks, must be a very narrow Diocess. for in the Confessor's Charter, afterward granted to Wells Church, it's said to contain 38 mansions. Ina seems to have given Bishop Daniel Wells in exchange for this place, & then annexed it to Shirbourn. How Shirbourn lost it again, or Wells, which was erected out of Shirbourn, is not clear; but by Doomsday it appears to have been the Estate of Earl Harold, as indeed were most of the donations of Edw. the Confessor to Wells Church, & Harold resumed them when King, & William the Conquerour regranted most of them to Bishop Gyso, yet this Mannour some how came to the Bishop of Lincoln. Robert Grouthead, Bishop of that see, sold it to Joceline Bishop of Wells 1239. Yet under a fee farm of 54*l.* for the 3 manours of Congersbury, Axbridge & Cheddre, so that the fee still remained in the Crown. *Anno 1583* John Carr, Citizen of Bristol, being possess'd of this mannour, gave it with the advowson to the Corporation of Bristol, to the use of the Orphans hospital, which he had erected on the Scite of the Gaunts.

Clive

Clive or Old Clive. Harpsfeild sayes White Monks, Dugdale Benedictines, but the Charter expressly sayes Cistercians, dedicat to St. Mary, by William de Romera. K. Hen. 8th. granted the Chappel & manour of Clive to Robert Earl of Sussex, with messuages in London, Bilbrook, Washford, Golsingworth, Rode-water, Leigh & Lingham &c.

Dunstar of Benedictines, a Cell to Bath, William not John de Moion founder. it was first a priory alien, & with others suppress'd 2 H.5. but then procured to be annexed to Bath, & after the general dissolution, the Scite of Bath & this Priory were granted to Humph. Colles 34 H.8.

Farley Priory is in Wilts, but being only 2 miles from Farley Castle, which is in Somerset, occasions the Error of those, who place it in this County.

Frome. here is the outward Inclosure or Stone wall of a Priory, but the house entirely new built. Mr. Bull lives in it, & on St. Catherine's hill was a small Cell of Nuns, of which there are now no remains, dedicat to that St. & at Cayford, in the same parish, are large old Walls and buildings, said to have been a Nunnery belonging to Cirencester; with the ruins of an old Cross there.

Glastonbury. The manour was granted to the Duke of Somerset 4 Ed.6. 1 Eliz. the Scite of the Abby & the manour of Pridy was granted to Peter Carew, & 13 Eliz. the Scite of the Abby & Wy-

ral

ral park & a messuage called **Le Galliz** in Glaston were granted to the Earl of Suffolk. the Scite is now the Duke of Devon's.

Wyrall the Hill, where the old Thorn grew, a park belonging to the Abby a mile out of Glaston, where is said to have been a Nunnery dedicat to St. Peter, very conveniently scituate within the Pale of the Abby Park.

Green Dar on Mendip, a Cell to this Abby. A Contest between the Prior of Green Oar & the Lord Bonvill's Tenants at Chewton occasioned the settling the Laws of the Miners of Mendip by Lord Justice Chock. *Temp. Ed. 4.*

East Brent was another large manour house & Cell to Glaston. This house was taken down 1708, & the materials sold. There were many monuments of the Monks or Priors in the Cloysters. I saw some lye about the Church yard, covered with Nettles & long grafs, one of them at length a Monk as his *Tonsure* shewed, another half length or Bust. Doctor Westover of Blackford in Wedmore bought some of them, as I was inform'd, for statues in his gardens. The Church is an hansome building of 3 Isles, hath a Spyre covered with lead, & a great deal of painted Glass preserved in the windowes. In one there is part of the History of our Saviour, the imprisonment & decollation of St. Jo. Baptist in another, St. Jo. Bapt. St. Jo. Evangelist & St. James Minor in a third, 2 Monks at length lying under

¹ Now Mr. Berkly's alias Portman's farm.

List of the Religious houses

2 of the Windows in stone. Three niches over one another in different storyes of the Church tower, in one a King with Scepter & Mound another person embracing him, in the middle a Queen, & in the lowest another King. The mannours both of East & South Brent were held of the Abbot of Glaston. In East Brent one Tenant held by Service of keeping a boat at the place, where Abbot Rook since built a Bridg called Rook's bridg. In South Brent are 12 Tenements that held by the Service of drawing the Abbot's Wine during Christmas. East Brent was lately Sir William Whitmore's Estate. South Brent St. Barb's manour.

Hinton or Henton, the second house of Carthusians in England, founded by Ela Countess of Sarum *Temp. Hen. 3.* At the dissolution Edm. Hord prior had a pension of 44*l.* & 11*l.* mony in hand, & soon after, viz. 37 Hen. 8th the Scite of the Abby was granted to John Bartlet, who alienated to Mathew Colthurst, & 21 Eliz. I find a Licence to Edward Colthurst, successor to Math. to alienate it to Walter Hungerford, in which family it remained, till Sir Edward Hungerford, about the beginning of this Century, sold his great Estate hereabout. This Abby was bought by Walter Robinson, Esq. whose Seat it now is. Many of the out walls & old buildings are still in being. Phillips Norton likewise belonged to the said Abby & since to the Hungerfords, till parcelled out in fee to the several Tenants about the Time before mentioned. the Rectory of Wellow &—

1700

Lang

Langly¹ alias **St. Algar's** in Merston, where Leland says are the Bones of St. Algar, where is an old Chap. & Monksham.

Ilchester² — *Whitehall* five *Libera-Hospital* found, ed by Jo. Wybourn & Rich. Reeves.

Linton a Priory of Aliens & Cell to St. Jacutus in Brittany, suppress'd 2 H. 5 [Not. Mon.] I can find no remaines of this priory or where it was.

Martock a priory belonging to Syon Monastery. for 34 Hen. the 8th that King grants to Humph. Colles lands in Cote, lately belonging to Syon, as of the priory of Martock. 3 & 4 Phil. & Mary Buckland had these Lands, in which family (of Stanlinch in Wilts) they still remain [*carta penes Maurice Buckland.*]

Mountacute, endowed ³ by William E. Moreton ⁴ with the lands of Mountacute & Tintinhul hard by, & Creech 10 miles distant. this Earl took part with Robert against Hen. 1st. & his Lands, with all those he had given to the Priory, were seized. however these were after restored. for 33 Hen. 8th after the

¹ Now Lerd Weymouth's. ² *The Charters for the foundation of Trinity Hospital, at Ilchester, by William Dacys, about the year 1226, I have printed at the end of John Trokelowe's Annals &c. A. D. 1729. T. H.* ³ Leland. ⁴ Tho' William E. of Moreton is said to be the founder, yet John of Glastonbury tells us it was founded by William the Conq. pag. 155. T. H.

Suppression the K. granted it to Sir Tho. Wyatt, with lands called Fulford, Spotsgrove, lands in Mi-chaëlcreech, the Rectory of Higham & Odcomb belonging to it. he was attainted 3 Mar. *Temp. Jac. I.* Mr. Phillips Serjeant at Law built a fine Seat, where the priory stood, making a glorious Shew (says Camd.) this is now in being, & in the same family, & shews what building was then glorious would now be accompted mean.

Bountoy, Speed calls it **Boundroy**, a Coll. val. 11.18.8. he makes it distinct from a College in Wells, founded by Ralph Erghum Bishop *Temp. R. 2.* but it's certainly the same, & was some time since the Habitation of Harry Bridges, Esq. & since of William Baron, Esq. 'Twas a Cell to Glaston for 14 Chauntry preists. The Tradition is, that it was heretofore the Seat of a Saxon King, which if true, it's not unlikely to be King Ina's, when Daniel Bishop of Congersbury married him & his Queen Adelburga, & thereupon he planted a Church here under the said Daniel, who removed hither.

Morelinch a Cell to Glaston, on Poledon hill. the Monks supplyed 7 Churches, viz. Morelinch, Sutton, Edington, Grainton, Stole, Catcot, Chilton, which are still united to it, & called *the 7 Sisters.*

Buchelny, Leland says founded by Ina, Camden ascribes it to Athelstan. 1 Hen. 7th. John Buller held Lands of the Abby in Cudworth, Ashwell & Turnie, *alibi* Twinie, & Cheningstraw. this Abbot was alwayes a prebendary of Wells, viz. of Cudworth.

worth. after the dissolution 30 H. 8 the King granted to Edw. E. of Hartford the Monastery & Mannour of Muchelny, Drayton & Weston, Middlesey, Lamport & Audry, Yarnhill, Camel, Downthead, Isle Abbots, Ilminster, Illecomb, Fifehead, Chipstable, Yvell, Yvilchester, Melton & Merston, most, if not all, belonging to the said Monastery.

Pilton Priory, Leland says founded by King Ædelstan, who gave the Mannour, Parsonage & Cell there to Malmsbury, yet he says, that the left hand of Pilton street belonged to Barnstable priory, the right to Clive Abby. Yet the Author of *Angl. Sacra* quotes R. de Diceto, that *anno 1180* an agreement was made with the Abbot of Glaston & Reginald Bishop of Wells, that the Abbot should give the Bishop the mannour of Pilton to constitute 2 Prebendaryes in Wells Church, & thereupon the Abbot was to be perpetual Archdeacon of 10 Churches (but I can find no such passage in Diceto) Math. Paris indeed says, King Ina granted the man-
nour to Glaston. cont. 20 Hydes, & Leland that Abbot Jo. Chinock built the mannour house. The Demeasnes are now Mr. Rider's. Mr. Langton bought the mannour 1719.

Kegill, not taken notice of by Harpsfeild, Speed, Dugdale or the *Notitia*, was a Cell to Flexley in Gloucestersh. it's on Broadwel down 6 mile from Bristol in the Parish of Nemnett. ¹Hen. the 8th. granted it to Sir Anthony Kingston, who sold it to --- Ba-

1 *Carta penes Mr. Baber.*

rone,

rone, & he to Sergeant Baber *Temp. Eliz. Regine*, & was the Seat of the late Edward Baber Esq. & from him came to Sir Halfwell Tynt his next heir.

Staverdale or **Staffordale**, a Priory of Black Canons, omitted by Speed & Dugd. founded by Sir William Zouch, says the *Notitia*, probably pursuant to the desire of Sir William St. Maur, whose heir he was, *Temp. R. 2.* & therefore I have met with it ascribed to St. Maur. It's now the Seat of James Church Esq. rebuilt. There were the ruins of an old Church, said to be the Mother Church to Win-canton.

Stoke-Curcy¹, a Priory alien of Benedictines, belonging to ²St. Mary of Lolly in Cenomania, suppres'd *2 H. 5. 1414.* Dugd. by mistake places it in Devon.

Stoke under **Hambden**, Speed says Black Monks, a Coll. founded by Math. Gourney, who, as Leland says, lyes buried there. he dyed *1406 atat. 96.* The Provost had a large house there (Leland) Dugdale omitts it.

Taunton. Leland calls it a Priory, Speed a Nunnery, founded by William Gifford & Hen. de Blois Bp. of Winchester. Dugd. says Canons of St. Augustine. *34 Hen. 8* the King granted to Humph. Colles the

¹ Founded by Hugh de Nevill & William de Curcy temp. Hen. II. T. H. ² Dugd. Quære T. 2. p. 113. alibi Lonly in Normandy.

Grange of Barton *alias* Blackdown, & the Rectory & Advowson of Corfe, Pitminster & Trull, & the manour of Middlecot, & parcells of land in Orchard, Trull, Pitminster & Corfe, & tenements in Cathanger belonging to the said Priory — Dugd. says Rob. d' Arundel *Temp. Steph.* gave the Church of Dilham & 2 hydes of land to the Canons of Taunton.

Temple Comb. Knights Templars. They had another house in Temple Street Bristol. Temple also near Camely, 7 miles from Bristol, seems to have been a Cell of them. After the suppression of the Knights Templars, the Knights of St. John of Jerusalem or Hospitallers had their Lands. these were also suppress'd by Parliament 1540. 35 Hen.8 the manour of Temple Comb was granted to Lord Clinton. It's now the Seat of Sir William Wogan.

Wells. The Church said to be founded there by King Ina, over which Daniel from Congersbury is said to preside, seems only to have been a collected Society to be instructed in Christianity, & not a Bishoprick in the modern notion. for this place was long afterward in the diocess of Shirbourn, & was taken out of it about the year 905 in the time of Edw. the Elder.

— **St. John Baptist.** a Priory there, Speed sayes an hospital, by Joceline Bishop of Wells & Hugh Bishop of Lincoln. it's now the Lord Brook's.

— **Bubwith's hospitall** for 24 poor men, omitted by Dugd.

— **The College** built by Ralph Erghum Bishop mention'd in Speed, is certainly the same which he afterward calls **Houndroy**, & is **Montroy** before mentioned.

Witham Camd. sakes was in the first place a Nunnery, built by Hen. 3. afterward the first Carthusian Monastery in England — 15 Eliz. Sir Ralph Hopton dyed seized of it, from whome descended another Sir Ralph, who for his service to Car. 1. was created Lord Hopton, & dying 1652, his Sister & heiress brought it to Wyndham, & is now the chief Seat of Sir William Wyndham Baronet. The house is for the most part new built, but the old dark vaulted Chappel remaines, thô converted to another use, & a much finer built near it.

Charterhouse on Mendip 15 mile distant was a Cell to this, & is still reputed in the same parish. 36 Hen. 8th. the King granted it to Rob. May, & 44 Eliz. 'twas the Seat of John May sheriff of Somerset. 'Tis Tythe free, & now a Seat & Mannour of Mr. Gore.

Wainsford in the West of this County (not **Winford** 5 miles from Bristol) seems to have been a Cell ¹to Barelinch. for 38 Hen. 8 the King granted all the

¹ It was a Cell to Glastonbury. See *John of Glastonbury's Chron.* Vol. II. p. 408. also *Adam de Domerham*, p. 618. T.H. mes-

messuages in Winford late belonging to Barelinch to Ch. Holcomb. — Joan heiress of the last Lord Cobham *Temp. H.6.* had this manour. & the Parsonage & Advowson belong to Emanuell Coll. Cambridg.

Woodspring, a priory, *per* William Courtney 14 Ed.2. — 36 Hen.8 St. Loe had the Scite of this, & the Mannours of Locking, Worle & Kewstoke belonging to it.

Pbel, Speed sayes founded by John Woburn, petty Canon of St. Paul's, & Rich. Hewet. Dugd. omitts it, & therefore as well as by similitude of the names I take it for the Whitehall in Ilchester founded by John Wyburn & Rich. Hughes, as before.

At **Cayford** in Frome parish is a Cross, and the remaines of some old building like Church building, & the Inhabitants have a tradition there was a Monastery there.

William of Malmsbury § book *de Pont.* says, that in a Synod 705 a Charter is granted to the Monastery of Malmsbury, Frome & Bradford.

I beleive it might afterwards belong to Mayden Bradly 4 myles distant, because I find there were lands in Frome belonging to that priory.

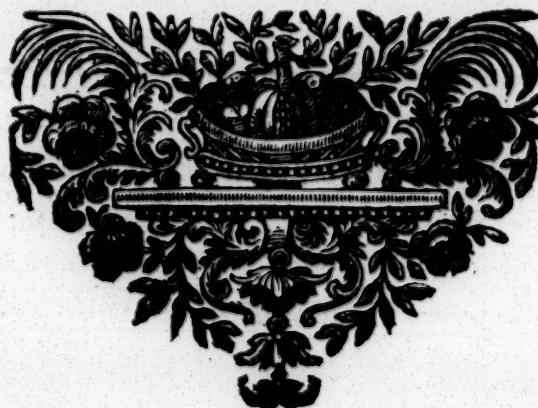
Wells, now the Seat of Collonel Horner, is thought to have been a Cell to Glaston, but it was only a
Vol.II. P PPP man-

mannour house. One of the Abbotts took a fancy to rebuild the Town, but built only one Street, which still remaines an uniform Church building.

These are the Collections I promised you when I had the pleasure to wait on you at Oxford. I have purposely omitted what has already been said by others, except where it was necessary to shew their disagreement, or in order to rectify their mistakes.

From Mrs. Tyndall's in Broadstreet
Bath 11. April 1730.

Your most obedient humble Servant
John Strachey.

A N.

ANNOTATIONES.

PA G. 4. l.12. *incertis*] *insertis* per se ferunt alii. idque rectius. Sed & per c alibi etiam saepius in Codd vett. manuexaratis.

P.25. Not.2. post *quod adde*, & *quidem jure potest retineri* sibi, *ut de rege intelligatur*.

P.41.l.2. *spiritus*,] *Omnipotens* pro hac voce apud Knygh-tonum, col.2495. *Ib.l.22. indicatum*,] *Vel*, ut apud Knygh-tonum, *judicatum*.

P.45. l.20. *Makantes*,] *Makanter* Hen. Knyghtono, col. 2498.

P.46. l.24. *Lyons*,] *Lyews*, Hen.Kn. col.2498.

P.53. l.13. *nostrae* pro *vestrae* apud Knyghtonum, col. 2501. apud quem & l.14,16,21. *nostra* pro *vestra*, l.20. *no-*
stros pro *vestros*, & l.21. *nobis* pro *vobis* effertur.

P.54.l.17. *constituit*.] *destituit* Knyghtono, col.2502.

P.61. l.24. *adio indicamus sollicite*,] à Deo inducamus solli-cite, H. Knyght. col.2504.

P.62. l.8. *Potissime sollempnes*] *Potissimo*, *solemnes* Knygh-tono.

P.66. l.4. *numo*] Non, ut Knyghtono, col.2506. *immo*.

P.70. l.6. *cum*] *tamen* Knyght. col.2508.

P.71. l.13. *aurora à secundæ diei dato cum hoc signo*] *auro-*
ra secundæ diei, *dato tamen hoc signo* Knyght. col.2508.

P.75.l.2. *Katerini*] *Katerni*, Knyght. col.2510.

P.84. l.26. *comunicato cum suis optimatibus suis consilio*, *vo-*
cavit] Alterutrum *suis* abesse malim. Nam in T. *commu-*
nicato consilio cum suis optimatibus, *vocavit*.

P.91.l.XI. *telam*, & l.20. *tela*,] Sic MSS. Vulgo *telum* dicitur.

P.92. l.10. *mense*] *mensis* T.

P.110. l.2. *restituerent*.] F. *restitueret*.

P.128.l.2. *quid*] *quidem* H.Knyghtono, col.2518. rectius.

P.131. l.24. *circumducentes patriam, subito peremerunt*] *circumgirantes subito patriam peremerunt* H. Kn. col.2519.

P.133. l.5. *Episcopatu Dunolmensi*] *Episcopatum Dunelmensem* H. Kn. col.2520. *Ib. l.10. Scotti multorum*] *multi Scotorum* H. Kn. col.2520. *Ib. l.16. fugierunt.*] Sic.

P.134. l.12. *altari,*] *ad altare,* H. Kn. col.2521.

P.139. l.3. *a nous*] *Vel auons* sive *anons.* Nam promiscue in Codd. MSS.

P.146. l.2. *hujus*] *hujusmodi* forsitan malint alii.

P.147. l.18. *Burgenses,*] F. *Brugenses.*

P.154. l.10. *vassalorum*] Sic.

P.155. l.29. *sententienda,*] *Vel sententianda.*

P.157. l.23. *errare*] Potius, *errore.*

P.160. l.6. *cedebant*] *cædebant* per diphthongum forsitan malint alii. id quod etiam ipse probo. Nam eo pacto infra, p.162. l.13.

P.163. l.2. *distrarius*] Sive *dextrarius.* Infra, p.220. l.1, & 29. & p.225. l.14. *destrarius.*

P.170. l.26. *Marcatores.*] Sic. Quod & alibi dicendum de aliquibus aliis dictionibus, à vulgata scribendi ratione diversis.

P.171. l.21. *sequens*] Subintellige *festum*, nisi *sequentem* reponas.

P.172. l.9. ab imo. *in re.*] Potius, *jure.* Ib. l.31. *prædictum*] *Vel, prædicta.* Ib. l.ult. *conjunctionem*] Potius, *cognitionem.*

P.173. l.14. *memorata,*] *Vel, memorata.*

P.174. l.11. *tui p. r. reg. licet indebite &c.*] Potius, *cui præfati regni regimen, licet indebite, &c.*

P.175. l.4. *iniqua, antiquitas*] Potius, *in qua antiquitus.* Ib. l.10. *hoc profecto,*] Potius, *hac profecto.*

P.176. l.1. *regis*] *Vel, regiæ.* l.3. *at*] Sic. Nescio an *ac.*

P.177. l.ult. *Umbrorum*] *Vel, Cumbrorum.*

P.178. Not.9. post T. adde, *Sed legendum potius Dee.*

P.184. l.8. *crimine*] *Vel, crimen.*

P.185. l.17. *per leges ipsum Johannem,*] F. *per leges nec ipsum Johannem.*

P.189. l.10. *equituris*] Sive, ut alii, *equitaturis.* *Equitatura*

tura autem, juxta Glossographos, idem est quod equus, sive animal, quo quis vebitur.

P.191. l.10. *omnesque custodes*] F. *omnes custodes*.

P.196. l.7. *instituet*] F. *institueret*.

P.198. l.8. ab imo. *Quid ad me de hereditate tua? Non curo.*] Poteſt & hoc pacto diſtingui: *Quid ad me? De hereditate tua non curo.*

P.202. l.2. *expendidit.*] Sic effertur & alibi apud scriptores monasticos.

P.203. l.7. *marcatorum,*] Vide Annot. ad p.170. l.26.

P.210. l.10. ab imo. *illos*] F. *illi*.

P.211. marg. *Gallice sunt scripta.*] Idcirco vero omittuntur, ut opinor, in Codice hoc Cantabrigiensi, quia scriba (quum, ut videtur, corrupta esſent) minime, vel falso pa- rum intellexerit. *Quam ob causam & ipſe Jacobus Tyrrellus aliique etiam describere operae pretium esse non du- xerunt.* Ad *Trailebaston* vero spectabant, quæ proinde ex aliis scriptoribus sunt petenda. Certe eadem etiam in Chronico Abingtonensi maculis ſimiliter admodum ſunt inquinata, ſicuti me monuit amicus eruditus. Nos igitur, ne ineptire videamur, meritò quoque rejicienda judicavimus, donec exemplar fanius oblatum fuerit, abſque quo verbis Gallicis medicinam facere fruſtra tentarem.

P.214. l.5. ab imo. *Lews*] Potius, *Lewes*. Vide Dugda- lii Baronag. Tom.I. p.80.

P.220. l.1. *deſtrarium, & l.29. deſtrarios*, uti etiam pag.

225. l.14.] Vide ſupra ad pag. 163.

P.243. l.1. *bachalarium*] Hæc vox plane indigitat, ipsum tunc admodum fuisse juvenem. Nam eo nomine plerumque tunc temporis uſi ſunt de adolescentibus, adolescentulisque etiam, valde formofis, & qui ab hominibus aliquot magnis ita pendebant, ut abſque illis facultates tenuiffimæ ſane eſſent, & vix à pauperum facultatibus diuersæ. Neque dubium, quin forma ſua admodum fuerit ſpectabilis Gaverſtonus. Naturæ forſitan miraculum haud immeritò dixeris. Atque hac corporis dignitate facile principis (qui & ipſe euerit corpore elegans) amore ac favorem ſibi conciliavit, ſicuti & adolescentularum etiam, qui Veneris (~~marinis~~ ſcilicet, quæ in libidinem impellere putata, non

segerias) Baccalaureum nominare consueverint. At vero, ut quid sentiam libere proferam, verisimile est, auctorem de baccalaureo militari esse intelligendum. De ratione vero vocem scribendi, nihil refert quid monere. Nullus tamen dubito, quin originem debuerit baculis, olim traditis juvenibus primum gradum in Academiis sumentibus, tanquam libertatis signis. Quam ob caussam et cœlibes (quibus nunc sane accensendus erat Gaverstonus noster) Baccalaureos itidem appellare solemus, qui & ipsi suæ plane sunt libertatis, priusquam nuptiarum vinculis ligati eam quadantenus amittant, ludisque valedicant juvenibus, liberis suis (seu filiis, seu etiam filiabus) relinquentes, qui tunc ipsi rectius Baccalaureorum nomen fortiantur. Quo minus ambigas de baculis juvenibus academicis, ad gradus jam admissis, tradendis, prohibet ipsa illa consuetudo, olim apud Oxonienses usurpata, in cursibus suis perficiendis tempore Quadragesimali; quando equidem è Scholis, postquam Aristotelem ratiociniis defendissent, ad baculos suos, libertatis insignia, se se conferebant, & quinam essent fortiores laureaque digniores quisque pro virili in vicis pariter atque campis tentaret. In hisce autem cursibus non raro tantæ factæ sunt conturbationes, ut etiam catenis opus esset. Usi sunt nimirum cives, ut intra limites continerentur togati. Cujusmodi catenis vici cujusdam nomen ortum suum retulit, si fides antiquariis. Et tamen absit, ut cum Milesio Windesorio catenas illas argenteas fuisse existimem. Atque hanc opinionem nostram de baculis in manus togatorum, adolescentia ac juventute sua florentium, traditis tueri quoque videntur virga ferulaque antiquitus Academicis, quotquot ad professionem rei Grammaticæ apud nos admittebantur, traditæ, quæ quidem & ipsæ similiter libertatem indicant, quam super pueros exercere debent ludimagistri, ita tamen ut prudenter id faciant, ne alioqui tyranni tum evadant tum & nuncupentur. Neque absurde quis putet, baccalaureos militares eo nomine quoque gaudere, quum & ipsi itidem baculis ornari consueverint in juventute sua, veluti libertatis insignibus, indicibusque etiam auctoritatis, quam ob fortitudinem magnanimitatemque indubie tandem essent adepturi. Quem

pro-

profecto titulum sæpius in adolescentes conferebant puerulæ forma honesta ac singulari, simulatque in ludis luctantes conspexissent; quales ludos crebro olim habitos fuisse è chronicis manifestum est vetustis, eaque, quæ diximus, satis firmant picturæ aliquammultæ elegantissimæ, in Codicibus antiquis MSS. deprehensæ, quæ & ipsæ mire placere solent è sexu femineo lectoribus, easdem conspicientibus. Ceterum si baculorum figuram scire cupias, to-gatis nostris traditorum, optime discas, ni fallor, è baculis, in militum Romanorum statuis conspicuis. Nam Romanis ipsis, ut conjectura assequor, ipsam consuetudinem acceptam retulerunt ipsis etiam togati. Et ne spectatum procul contendas, id genus baculi in marmoribus nostris comparent Oxoniensibus. Unum certe à parte Scholæ Theologicæ sæpius vidi septentrionali. Evidem me non fugit, nihil de baculorum traditione in statutis vel decretis Academicis nunc legi hodiernis. Verum enimvero hoc nil vetat, quo minus, morem hunc antiquum olim apud nos valuisse, credamus. præcipue quum hoc pro certo habeamus, ante etiam Æluredum Academiam apud nos fuisse, etsi ejusdem Statuta minime nunc extent. Prisci ævi ruderâ satis manifesta Oxoniæ etiamnum apparent, neque dubito quin antiquitus aulæ aliquammultæ essent ultra ecclesiam Ægidianam; utpote qui ex Adversariis Wodianis, penes amicum egregium Thomam Rawlins, de Pop-hills in agro Warwicensi, armigerum, ecclesiam ultra illum domos extitisse plusquam ducentas *colligo. Quod neutquam miraberis, si unquam de viculo legeris Waltoniano, qui nunc evanuit, perpenderisque, aulas atque hospitia numero quinquaginta duo ultra portam antiquitus fuisse borealem¹, Wolvercotamque etiam (sive potius Wolvescotam²) atque Godstoviam intra civitatis Oxonien-

* 200 houses beyond St. Giles Church, as it was related to Mr Miles Windsor of C. C. C. by an old man, circa A. 1566. Coll. nostr. MSS. vol. 132. p. 76. 1 Centuria borealis: the Northerne Century: the University beyond North gate, containing 52 halls & inns. Ibid. 2 Pref. nostr. ad Joan. Rossum, p. VII.

sis, pro quorundam sententia, limites comprehensam fuisse¹. Ædificia quoque Academica & alibi apud nos perierunt vetera. De rabie Danica fuse historici, qui & ipsi Æluredum Academiam restituisse tradunt: quam ob restitu-
tionem Academiæ *fundator* ab aliquibus appellatur, licet *instaurator* tantummodo re vera sit appellandus. eo pacto
quo & ipse Guilielmus Dunelmensis collegium Universi-
tatis, quod *primus* fundaverat Æluredus, post Guilielmi
Normanni, vel, ut alii, Haraldi Harefooti in idem inju-
rias, *instauravit* tantummodo, quomodo cunque *fundatorem*
nuncupaverint nonnulli; sicuti cum ex aliis, tum ex ipsis,
quæ diximus, Adversariis Wodianis intelligas. Nam sic
Adversaria²:

B. Alfrid founded Univers. Coll, where the Schollers had (as I think) but honorary allowance till Will. the Conq. time, who took away that, & forbade the Clerks to preach in their owne mother tongue. this Coll did, as twere, lay waste from his time to Will. of Durhams time, who was accounted the founder, as it appears ex veteri scripto in fine Missalis et aliis Archivis Col-
legii hujus, sic:

" Coll. Du-	" Memorand. quod A. MCC LXXX venerabilis et dis-
" nelm.	" cretus vir Will: de Dunelm : Archidiacon : Dunelm.
" 1280. si-	" dotavit Collegium possessionibus, nominatusque funda-
" ve Coll.	" tor in testamento suo &c. imperfecte.
" Univers.	

In quibus verbis *fundator* idem signare quod *instaurator*, tam clare manifestum est (id quod, ni fallor, sponte plenique largientur nobis) quam & clare profecto liquet, verba hæc-
ce *primus instituit* in Codice MS. bibliothecæ collegii Ma-
gdalenensis, à memet in Præfatione³ advocate, non alio sensu (quicquid in contrarium dicant alii, qui se, quanquam nihil est caußæ, hac de re torquent) accipienda esse, quam, post stragam horrendam Danicam, Academiam Oxonien-
sem ab Æluredo primò fuisse instauratam vel etiam condi-
tam, nemine equidem ante ipsum manus medicas operi

1 Some think that the City reached soe farre, that Wolvecot & Godstow was contained in its limits: — Coll. nostr. MSS. vol. 132. p. 76. 2 Provis constat è dicto vol. 132. Coll. nostr. MSS. p. 84. 3 §. XXII.

egrègio porrigente, quemadmodum nec, antequam id faceret Guilielmus Dunelmensis, nemo sane instauravit collegium Universitatis, quod tantum jam antea damnum sustinuerat ; qua de causa in verbis Wodianis, vel potius Windesorianis, à nobis adductis *fundator* (i. e. *fundator secundarius*, neque enim *primarius*, seu, ut in Cod. MS. Magdalensis, *primus præmittitur*) vocatur. Ceterum Codicis MS. Magdalensis verba ipsa subjiciemus, ut de eisdem judicium commodiùs ferre queas.

pag. 114. — *Ad consilium eciam Neoti abbatis scolas publicas variarum arcium apud Oxoniam primus instituit [hic Aluredus,] quibus præficit sanctum Grimbaldum monachum, literatura peritum, de partibus Gallie, ac Joannem monachum de ultimis finibus Walliæ, s. de monasterio sancti David Meneviae, eamque urbem multis privilegiis decorari procuravit. optimates suos ad discendam literaturam provocavit, ita ut ipsi filios suos, aut, si filios non haberent, servos suos, si ingenio pollerent, data libertate literis commendarent. Fecit etiam Wereftibum, Wigorniensem episcopum, transferre libros dialogorum Gregorii in lingua Saxoniam*^{1.}

Fundatio Universitatis Oxonii.

E quo similiter MS. colligitur, privilegia sua Leofrico, Comiti Merciorum, accepta referre Coventriam, adeo ut ipse plane jure merito ejusmodi privilegiorum auctor fuisse perhibetur, et si alii non dissimilibus privilegiis antea etiam gavisam fuisse Coventriam referant, Leofricum vero sustulisse, tandemque, uxore, heroinarum prima, omniumque feminarum formosissima, nuda, comis duntaxat obiecta, per medium urbis equitante (nam haud alia lege concedere voluit maritus, cui morem gerendum esse duxit uxor) restituisse sive instaurasse. Nam hoc modo Codex MS. Locum autem lubens profero, quia firmat quæ in eandem sententiam diximus in Præfatione ad Joannis Forduni Scoticronicon.

pag. 155. *Circa annum sextumdecimum regni hujus E. [Confessoris] Leofricus, Comes Merciorum nobilissimus, obiit, & apud Coventriam in monasterio, quod ipse cum uxore sua sanctissi-*

¹ Coll. nosfr. MSS. Vol. 130. p. 128.

ma, Godina nomine perpetuo digna, construxerat, sepultus est. qui etiam aliquando, consilio uxoris suæ, monasteria Leonense juxta Herefordiam, Wenlocense, Wigorniense, Euishamense, & duas ecclesiæ in Cestria, i. sancti Johannis & sanctæ Weroburgæ, reparavit, & possessionibus amplis ditavit. qui etiam, ad jugem dictæ uxoris instanciam, urbem suam Coventriam ab omni

*Nota bene tolneto, præterquam de equis, liberam fecit. ad quod impetrans pro Coventre, dum uxor sua quodam mane per medium urbis nuda, set comis manu itin dem anti-tecta, equitavit¹. Neque novum esse, ut instauratores aqua ejusdem seculi. dificiorum pro fundatoribus habeantur, ex historiis monastitis satis patescit. Exemplum habemus in cœnobio S. Mariæ Eboraci. (exemplis aliis, quia passim suppetunt, supersedeo.) Siwardus comes Northumbriæ idem fundavit, ibique in claustro sepultus est. Quanquam Alano, comiti Richmondiæ, foundationem adscribunt alii, qui tamen instauravit duntaxat, teste Dugdallo, Baronag. Tom. I. p. 46. Hinc de Siwardo in Chron. Saxon. Abbington. sub an. 1055. On þyrum geare fforð-ferde Siward eopl on Eoforwic. Þ his lic lið binnan þam mýnþtje æt Galmanho. he he jylf ær getýmbraðe. gode to lofe. Þ eallum his hal-gum. id est, *Hoc anno obiit Siwardus Comes, Eboraci: & corpus ejus jacet intra monasterium apud Galmanho, quod ipse antea construxerat, in Dei laudem, & omnium Sanctorum ejus.* Locum acceptum referimus cl. Somnero in Dict. Sax. De- est enim in Chronico Sax. Oxoniæ edito. Evidem nihil de claustro in verbis Saxonis. At in claustro humatum fuisse disertim testatur Joannes Bromptonus, X. Script. col. 946. *Et sepultus est in monasterio sanctæ Mariæ apud Eboracum in claustro.* Unde & illud intelligas, Galmanho idem esse cœnوبium atque monasterium S. Mariæ. id quod cum ē Dugdallo (Baronag. Tom. I. p. 4.) tum & ē nostro quoque liquet Lelando, Coll. Tom. I. p. 23. Nempe hoc pacto Lelandus, ex libro autoris incerti nominis, sed monachi cœnobii S. Mar: Ebor: de abbatis & rebus in eo gestis. *Pax facta inter cives Ebor: & abbatem S. Mariae anno D. 1266.* Et hoc anno inceptus est à Simone abate Petrinus*

¹ Coll. nostr. MSS. ibid.

*murus circuinens [l. circuiens] abbatiam S. Mariæ Ebor: incipiens
ab eccl: S. Olavi, & tendens versus portam civitatis ejusdem Galmanlith
que vocatur Galmanlith. Nec est, cur dicas, Galmanho at-*

Galmanlith
 porta Ebor:
 [nunc
 Boothum-
 barr.]

*que Galmanlith, vel potius (nam h superne ipse scripsit Le-
landus) Galmanlith, loca esse diversa. Ho enim non aliud
valet atque h̄y᷑ five portum. Nomen recentius (quod ad-
didit Guilielmus Burtonus Lindiacus Leicestrensis) Booth-
umbarr five Gatehumbar firmat sententiam nostram. Quod
si ho idem esse atque h̄oy five celocem vel liburnicam putet,
non refragabor, modo concedas, & hanc etiam interpre-
tationem ab opinione nostra non abludere, Galmanho ni-
mirum atque Galmanlith unum eundemque signare locum.
Imo nec quid refert, si etiam Galmanlith lectionem verio-
rem esse censeas. Quid enim apertius, quam h̄ide non aliud
significare quam classem? Utrovis igitur modo legas, res
eodem redibit. Quidni autem conjiciamus, Galmanlith
idem esse quod Galleymens-hith?*

P.245. l.2. scilicet & dedit] F. scilicet Armerio [vel Aime-
rio] de Frisconbaude dedit. Vide Lelandi Coll. Vol.II. p.473.
& Dugdalii Baronag. Tom.II. p.42.

P.249.l.19. *Lugdune,*] Pro, *Lugdunum.*

P.252. l.1. *expresso*] F. *expresse.*

P.253. l.3. *ipse conventus*] Conjeceram, *ipsi conventi.*

P.263. l.16. *inimicis qui sunt. Scotti secuti*] Potest et sic
distingui (id quod malim) *inimicis, qui sunt Scotti, secuti.*

P.273. l.16. *recto*] Nescio an retro.

P.277. l.10. ab imo. *Anandiæ*] *Anandiæ alibi.*

P.283. l.4. *persequenti*] *prosequentes* al. Ib.l.5. *detrimento*
pro *interesse* al. Ib. l.13. *imponitur*] *impeditur*, al. Ib. l. 15.
peccato, al.

P.285. l.6. *differtur, defertur*, al. Ib. l. 18. *commate*
potius *distingue post vicio.*

P.289.l.10. *et, sicut*] *ut, sicut* al.

P.291. l.19. *armatus.*] *armata* al.

P.341. l.8. *deferret*] F. *deferet.*

P.361. l.16. *ne unius*] L. cum Thoma Walsinghamo,
nec unius.

P.373. l.25. *Johanne de Offord decano ecclesiæ Lincolnien-
sis,*]

sis,] Is promotus est ad hanc dignitatem per bullam papalem 3 Id. Apr. (XI) 1344. admissusque 5 Kal. Sep. (Aug. 28.) seq. Unde forsitan haec litterae ad annum 1345 re vera pertinent. Et tamen sub anno 1344 collocavimus, quod mox post eas hujus anni meminerit auctor. Sane Clemens electus erat Nonis Maii 1342, coronatusque XIII Kal. Jun. Platina observante. Itaque annus tertius ipsius incidit in an. 1345.

P. 374. l. 9. ab imo. *extimatur,*] pro *estimatur*, eo pacto quo infra pag. 377. l. XI. *inextimabilibus* pro *inestimabilibus* legitur. Neque ab hac locutione abhorrent veteres.

P. 382. l. 10. ab imo. *deveniemus*] Haec vox vereor ut recte se habeat. Malim, *devenire volumus*.

P. 408. Not. 2. l. 4. post *quotiens* adde, *uti etiam toties quam* totiens. & *quinquies quam* quinquiens.

P. 410. l. penult. *sexannalem,*] Sic, non, ut vulgo, *sexennalem*.

P. 411. l. 17. *Dufford*] Sive, *De Ufford*.

P. 414. l. 3. *tractandum*] Malim, *ad tractandum*. Ib. l. XI. ab imo. *recipit*] Verius, *recepit*.

P. 422. l. 19. *liberatus est David Rex de Bruce, Scotia Rex,*] Qua de caussa tanto gaudio affecti sunt Scotti, ut David in rei memoriam nummos, quorum singuli quatuor denarios valebant, Anglice *silver Groats*, variis in locis signari jussserit. idque sane hortantibus nobilibus suis, qui tanta erant magnanimitate, ut nihil passi sint regem facere, quod in ipsius cederet detrimentum honoris. Apud me unum habeo, Edinburgi cusum. Mihi donavit Georgius Ballardus Campodunianus, is quem in Præfatione commemoravi. qui mihi retulit, in agro Warwicensi Alcestriæ, vulgo *Duster*, repertum fuisse. Pars aversa rem aperte indicat, id quod viderant viri clarissimi Guilielmus Nicolsonus & Radulphus Thoresbeius. Nempe nummus sic describendus (sine abbreviaturis vocumve compendiis:)

DAVID DEI GRATIA REX SCOTORUM.

Davidis secundi, Regis Scotorum, facies dimidiata, cum sceptro intra rosam.

DOMINVS PROTECTOR MEVS ET
LIBERATOR MEVS. VILLA EDINBURGH.

Quatuor stellæ pentagonæ, vulgo *Mullers*.

Sed

Sed ectypum, quod cum compendiis subsequitur, verius, quam ulla nostra verba, rem explicabit. cuiusmodi proinde ectypa utinam passim in historiis suis edidissent Historici Scotici, Leslæus præcipue, vir probitate sua ac integritate colendus.

P.424. l.9. ab imo. *circa ad*] F. *circa festum ad*. Nam in apographo spatium esse videtur duarum litterarum, *f m* nimurum, id est, *festum*.

P.433. l.19. *Winchesee*] Potius, *Whittlesey*. Ib. l.20. *Willemum Lyme*. Vide infra ad pag.440.

P.434. l.XI. *Henricus Percy*] Thomas Percy aliis. Ib. l.22. *Chalhulia*] Vel *Chalkhil*. Vide Tho. Walsingham. p.178. Ed. Parker.

P.440. l.5. ab imo. *Johannes Lyme*] Aliis *Guilielmus de Lynne* sive *Lenne*. Et quidem *Willelmus Lyme* appellatur supra p.433.

P.448. l.7. *Eucharistiam* forsitan reponend. pro *quod Eucharistia*.

P.449. l.5. *refrænare,*] F. *refrænavit*.

P.494. l.17. *contra fundamentum*] Distinctionem firmat Codex MS. in quo etiam per *f* minusculam scribitur *fundamentum*. Clare intelligetur locus, si consideretur, liberum scripsisse Augustinum contra *Fundamentum*, sic dictum, *Manichæum*. Vide Caveum in Hist. Lit. Ib. l.20. *autoritatem*] Sic, sine *c*, licet superius cum *c*.

P.497. l.15. *vetus & novellum testamentum,*] Primum scribatur, *testamentum vetus & novellum*; sed eadem manus postea hoc signum " posuit, (hoc scilicet pacto, *supra*" *testamentum* " *vetus & novellum*) indicans, *vetus & novellum testamentum* legendum esse (nam eodem transpositionis signo & alibi utitur scriba) nisi malis, *vetus testamentum & novellum*, eo modo, quo & in versione vernacula, *The Old Testament and the New.*

P.501. l.ult. *Phæton*] *Phaëton* vulgo, sed e pro a five a semper fere in Codd. mediæ ac infimæ antiquitatis.

P.505.l.2. *S. Basiliae*] Conjeceram *S. Basili*. Sed mutare non placuit. præcipue, quum i et e promiscue non raro in Codd. vett. usurpentur.

P.506. l.19. *Kexby*] Vel, ut alii, *Haxby*. Ib. l.20. *ad se --- ad se*] Vel prius vel posterius *ad se* delend. Ib. l.27. *bunc responsum.*] Sic Wodii codices impressi. Potius, *hoc responsum.*

P.511. l.9. ab imo. *habendo,*] Alii *habendum* malint.

P.523. l.4. ab imo. *& in alios,*] Tò *in* delend. forsitan, nisi *inde* malis.

P.529. l.15. *A. D. 1384. in die S. Sylvesteri.*] Neque aliter Historiæ & Antiquitatum Universitatis Oxoniensis auctor, qui ad verba firmando Gascoignii ibi advocat notam in quadam pagina ante Historiam Iwonis Carnotensis MS. in bibliotheca Cottoniana. Wicclefi (qui nec fuerat collegii Mertonensis socius, nec annum probationis habuerat plenarie in eodem, teste Lelando Coll. Vol.IV. p.55.) mortem anno M. CCC. LXXXVII. assignant alii. His accensendi sunt Joannes Baleus & Henricus Whartonius. Et tamen hi etiam diei S. Sylvesteri, five ultimo Decembri, eandem pariter adscribunt. Gascoignum sequi malim; præcipue quum adstipuletur Chronicon Tynense apud Lelandum, Coll. III. p.406. uti etiam Polychronicon in Collegio Magdalenensi Oxoniæ, ab ipso etiam Lelando laudatum, Coll.Vol.I. p.381. Neque recedere videtur auctor vitæ Ricardi II. à nobis in medium prolatæ, p.58. Ib.l.20. *combussit*] Sc. Universitas.

P.541. l.7. *rotundis pileis,*] At nunc dierum quadratis utuntur Theologiæ Doctores, juristæ vero ac medici rotundis. Atque juristarum medicorumque pileos ab illis, quorum

rum meminit Gascoignius, diversos non esse, è forma pilorum rotundorum, quibus Theologiae Doctores usi sunt vivente Gascoignio, discas. Eam nempe in margine videtas Codicis MS. mihi porrecti ab amicissimo juvene Joanne Lovedaio, (in bibliotheca collegii Magdalenensis Oxonii, num. 43.) Gascoignii vitam S. Hieronymi inter alia complectentis. Unde & evidenter constat, Doctorum ordinem non tantum in ecclesia supremum quasi fuisse, sed & pileum rotundum magnæ sane libertatis signum. *Doctorum* (inquit Gascoignius) *ordo est quasi supremus ordo in ecclesia, ut testatur Dominus Innocencius tercarius papa in antiquis de hæreticis capitulo, Cum ex injuncto. Scieniam enim habuit & auctoritatem eam docendi, ut major in eadem. unde merito magister, i. major stans nuncupatur.* Nam pilleus, qui est habitus doctorum rotundus pro capitibus, signum fuit indultæ & magnæ libertatis. *ut testatur sanctus Paulus Orosius, ad beatum doctorem Augustinum, in libro suo de Ornesta mundi.* (Coll. nostr. MSS. Vol. 129. p. 40.) Ceterum quo minus arbitreri, antiquitus artium magistros pileis similiter rotundis usos fuisse, obstat Kalendarium quoddam vetustum membraneum MS. penes amicum eximium Thomam Wardum Warwicensem, è qua notam quandam exscripsimus (Coll. MSS. vol. 120. p. 9.) unde claret, magistris pileos doctorales nunquam nisi per dispensationem in usu fuisse; temporibus nempe illis, quibus doctorum vices supplebant. Alias quadratis, licet à pileis sive cappis recentioribus aliquantulum diversis, utebantur. Verba Kalendarii:

Forma admittendi magistrum in loco doctoris.

M. Thomas, nos admittimus te ad deponendum loco et absentia doctoris in medicinis. In cuius signum tradimus tibi hoc insignium, hoc est, pilleum doctorale, & admittimus et [f. te] ad usum ejusdem in hoc tempore.

P. 542. l. 11. *Guliellimus*] Sic Apographum Harbinianum.

P. 556. l. 3. *Exam & Confess.*] Idem valent hæ voces, quod *Examination and Confession.*

P. 561. l. 18. *Governor,*] Sir Thomas Glemham, Kt.

P. 566. l. 5. ab imo. *Alderman,*] Sic Apographum Bakerianum. Malim, *Aldermen.*

P.575. l.18. *any of Parliament*] Sic Apogr. Bakerianum.
F. *any of the Parliament.*

P.592. l. ult. *January 1428.*] Sic Autographum Arche-
rianum. Sed reponend. forsitan *January 1438.*

P.594. l.4. 1233.] Sic Autogr. Arch. Scribend. potius,
1223.

P.598. l.2. ab imo. *nidii*] Vocabulum sane rarum, fru-
straque fortean alibi quæras, sed quod idem valere ac *nigri*
plane probat vocula *aut.* Unde vero traxit originem neu-
tiquam dixerim, nisi quod putem, sicuti *niderling* vel *ni-*
derring idem esse quod *nequam*, ita equidem & *nidium*, *impro-*
bum itidem sonare. at vero improbos omnes *nigros*, quoad
mores, profecto esse, notius est, quam ut ostendi debeat,
quemadmodum & probos homines esse candidos albosque
etiam, si mores itidem spectes, apud omnes in confessio est.
Quidni igitur recte ad vestimenta quoque transferamus, ut
ad eorundem itidem colorem *nigrum* indicandum apte
usurpetur? ita tamen, ut si *aliquantum nigrum* potius deno-
tare existimes, me non refragantem sis habiturus, quum vi-
deam, stultos plerosque apud nostrates *nidos* sive *noddios*,
vulgo *noddies*, audire, à cuiusmodi fatuis improbos minime
esse fecernendos lubentissime, ni fallor, fateberis. quo no-
mine & subfusci itidem esse coloris, morum ratione habita,
prompte similiter agnosces. Neque quis, ut opinor, qui
recte attendit, inficiabitur.

P.630. l.14. *John Witham*] Sic Autogr. Archerianum.
Aliis *John Michell.*

P.633.l.4. *Bustleham in Surrey*] Sic Autogr. Archeria-
num. At legend. *Bustleham in Berks.*

P.642. l.13. *And in length*] Sic feminæ ornatissimæ Au-
tographum. Reponerem, *And in breadth.*

P.649. l.20. *Beartwel,*] 'Tis *Beartwe* in the *Notitia Mon.*

P.656. l.25. *Glastonbury.*] E Coll. nostris MSS. Vol. 121.
p.153. h̄c loci sequentia inferenda duxi:

Jul.27. 1729. Sund.

The ingenious Mr. *John Murray* being now in *Oxford*,
put into my hands this Morning to peruse, a little fol. Pa-
per MS. in *English* about *Glastonbury*, having this Title,
The famous Monastery of Glastonbury in the County of So-
mert-

merset, of the Order of St. Benedict. It is a Translation from the *Monaicon*, (with an Addition from *Camden* about King *Arthur's* Monument.) For which reason I have not judged it proper to transcribe any thing from it; but the Translator (who lived a little after the Restauration of K. Ch.II.) having subjoyn'd something about K. *Ina*, and the modern State of the place, I shall, for that reason, here annex it:

* Of King Ina.

* F. 41. 2.

Ina, or Ine, was the Son of Kenred, of the lineage of Cher-dick, the first King of the West Saxons, after Ceadwall his predecessor's departure to Rome, took upon him the govern-ment of the West Saxons, which he successfully managed with continual Victories the terme of 38 yeares. His first at-tempts were against the East, or Kentish, Saxons, in revenge of his cousin Molloe, the brother of Ceadwald, whome the Kentish Saxons, in the siege of a fort, had burnt to death, whose wrath Withred pacified by the payment of 30000 Markes, in the yeare of grace 708, & 21 of his owne reigne. He fought with the Brittains under their Capt. Gerent, whome he victoriously subdued, and in his 26th reare against Cheolred, King of Mercia, with doubtfull victory, at the place then called Wodensbury, & in his 36th invaded the South Sa-xons with such success, that he reduced the same into a province, annexing it to the West Saxons subjection, & man-tifesting his god desires, both to the administration of Ju-stice, & the advancement of divine piety, he ordained many god Lawes, for the amendment of manners in his people, which are yet extant, written in the Saxon tounge, & trans-lated into Lattin by the leazned Mr William Lambert.

He built at Wells in Somersetshire a Colledge, dedicated to God & St Andrew, whiche after Kenulph, King of the West Sa-xons, made an Episcopall See, & annexed great possessions thereabout adjoining to it.

The famous & renowned Abbey of Glaston he built most stately, to the honouz of Christ, Peter & Paul, in a fenny place, sequestred from the road way, where formerly had stood the old Cell of Joseph of Aramathea, and that being decayed, Devi, Bp of St David's, had thereon erected a new, whiche time al-

so having ruined, 12 men well affected in the North parts of Brittan had repaired. But now by this Ina was quite pulled downe, & after a most sumptuous manner was built; the Quire or Chappell whereof he adorneed with gold & silver, & gave rich Ornaments thereto, as Altaz, Chalice, Censer, Candlesticks, Basin, Bucket, Images, & pall for the Altar of incredible value; for the gold thereupon bestowed amounted to 333 pound weight, & the silver to 2835 pound, besides precious Gemms in the imbrodery of the celebrazing Robes. He instituted also a certaine yearly payment to the See of Rome, injoining every one of his subiects, that possessed in his House of one kind of goods to the value of twenty pence, that he should pay a penny to the pope upon Lammas day yearly, - - - - - was contributed under the name of the King's Almes, but a - - - - - alled & challenged by the name of Peter Pence. At length, by the instigation & earnest perswasion of Ethelburg his Queene, he layed away & renounced the glittering glory of his princely & present estate, wherein he had in greate prosperity reigned 37 yeazes & odd moneths, & professing a voluntary poverty (so greate was the zeale of that age, but quite contrary now) went to Rome, where, in the habit of a religious man, he ended his life in meane estate. And Ethelburg his Queene became a veiled Nun, & was made Abbess of Barking neare London, wherein shee ended her life.

The Gold before menconed, which he royally & religiouly gave to the Churcch of Glaston, amounted to 15984 pounds, besides the Silver & precious Gemms, & great & large possessions of Land. Now the Tree is best knowne by it's fruits, or true faith shewne by works, whether thus, or by scrapeing all from the Churcch & poore &c. I leave to the sober Christian Readers to judge.

King Ina's picture with others is fairely drawne in the West window of the beautifull Cathedrall Church of Wells, which was new glased shortly after King Charles the second came to the Crowne, by the care & at the cost of the worthy Bishop Creighton (then Deane) for which he paid 140 pounds.

The foundation plott of ground, on which the Abbey &c. was built, is 60 Acres within the wall.

Joseph's Chappell, contiguous to the West end of the great Church, was 111 foot long, & 24 foot broad.

The great Church, whose body or inferior part from Joseph's Chappell to the Cross was, 144 foot long.

The Cross part of the great Church from the nave or body was, 37 foot long, & 58 foot broad.

The Quire of the Church was, 116 foot long. The Church was, 70 foot broad.

The whole Church, with Joseph's Chappell, was 466 foot long & more, besides the large & beautifull Lady's Chappell at the East end, of which nothing now remaines, but part of Joseph's Chappell, part of the Quire, part of St Stephen's Chappell, and the North porch. At the West end of Joseph's Chappell are two Turrets yet remaining, in each of which is a faire staire Case of free stone, of 48 steps in each, yet pretty intire.

Under the floore of Joseph's Chappell was a large & faire vault to bury in, & under the body of the Church 3 large vaults supporting the Church & floore, with 2 rowes of massey strong free stone pillars, in which lye intombed many of those great persons, formerly mentioned [from the Monasticon.]

The Cloysters joined to the Church on the South side.

The Head of the great Hall of the monastezy (which was throwne downe not many yeazes since) was 46 foot broad, 80 foot high.

The Kitchin, built all of Stone, haveing no Timber in it but the 2 doores, is yet standing, & is about 30 foot Diameter within the walls, 8 Squares, 4 Chimneys & Windows, it's inferior part is 20 foot high, a strong & stately building.

The Tower of St Michael (whose Church perished with the Abbey) stands upon - - - - - he highest Hill, about a Mile from the Abbey - - - - - call-

ed the Tor, where Richard Whiting, the last Abbot of this place, for not acknowledging the King's Supremacy, or rather for refusing to resign the Abbey into the King's hands (as the manner of the times went) was hanged by the neck, & so finished his life.

The tradition of this place sayes, he was in this time (to hasten his ruine) indited for felony also, in takeing some plate & money of the Abbey, & conveying it to those, who were in Armes in the North against the suppression of Monasteries, which was called Rebellion. & so sentence of Death passing against him, some armed men came suddenly to the Abbey, & surprized him, & draging him to the top of the Tor Hill, as hastily executed him, though supposed never heard.

The Tor is yet standing, & in the West end of it is yet to be scene the figure of St Michaēl the Arch Angel, cut in free stone, with weights in his hand, in one Scale the Bible, in the other a Devill, & another hanging by striveling to make weight, but are too light.

The ancient large & famous Church had it's first foundation about the yeaze of our Lord 65, in that plot of ground (after the first Oratory of wreathen wands on the Tor Hill was erected) neare the Town of Glaston, where now the ruines are yet to be scene, & by severall changes, intervals, various successes & Augmentations, was continued untill the Reigne of Hen.*2. And then by the cost & care of the then Abbot Hen. de Bleys was built that large & stately structur, which was standing at the dissolution in Hen.8's time, which was about the yeare of our Lord 1538. Some ruines yet remaine, which shew what it had been, when it was in it's prosperity & glory. So that from it's first foundation to it's destruction was 1473 yeares. And that last new Church,

that great & stately fabrick (some ruines whereof yet remaine) which was built - - - - - eys stood 412 yeazes from it's building to it's - - - - -

Of some of the Chappells in & belonging to Glaston.

St. Margaret's Chappell.

In the East end of the Towne, in Wells way, was a Chappell dedicated to the memory of St Margaret. it's now a small dwelling House, in which lives one Tho. Jacob.

St. Dunstan's Chappell.

In a neighbour village, called Edgarsley, at the foot of the Tor Hill, on the South & about a mile out of Glaston Towne, was a Chappell dedicated to the honour of St. Dunstan (of whome you may read before) it's now a Bazne, belonging to one Timothy Rood.

St. Bridget's Chappell.

In the Isle of Beokery was a Chappell, dedicated to St. Bridget. it's wholly ruined. It was about halfe a mile out of Towne on the West side.

Here are also two small Almeshouses yet remaining (supposed of the Abbey's foundation) in each of which is a Chappell, where prayers are read Wensdayes and Fridays weekly. In the one of these is 10 men, & in the other 10 women.

The Reader hath 5 li. per ann. salary for his attendance, paid by the King's Receivers, out of which they deduct about 10^s per annum for fees &c.

P. 658. l. 14. Hinton] In Leland's *Collectanea*, Vol. II. p. 445, 446. & in the *Monasticon Anglicanum*, T. II. p. 113. as well as in the *Notitia Mon.* p. 199. is mention made of Haselburg, a Priory of Black Canons founded by William Fitz-Walter about A. D. 1160.

I N D E X.

A

- A** BÆLARDUS (Petrus) 484
 Abbendoniæ abbates—
 Rogerus 57. Guiliel-
 mus Ashenden 483, 518
 Abbingtoniensis (Chronica)
 151, 152
 Aberdene (Villa de) 278
 Abreconway Castrum 9
 Acræ. *Vide* Tholomayda.
 Acton Burnel (Parliamentum
 apud) 13
 Æluredus Magnus. *Vide* Oxo-
 nii.
 Albertus (Magister) 530
 Alexander Rex Scociæ & Mar-
 gareta ejus uxor 29. & ea oc-
 casione de successione regni
 Scociæ *ibid. & seqq.* in quibus
 & Arbitracio super Regno
 Scociæ 36
 Alexandriæ civitas capta per
 Regem Cypriæ 430
 Algar's (St.) *See* Langly.
 Allendale 133
 Alnewyk (Castrum de) 132
 Amand. *Vide* Sancto.
 Ambler (Richard) 581
 Ambrosius (S.) 543, 547
 Ameraduk (Rees) 16
 Anandiaæ (Vallis) 136

- Andreæ (Matthæus episcopus S.)
 76, 81
Andree (S.) petra vel acus, la-
 pis sic dictus 121
 Angleſay (Insula de) 9
 Angliæ (Qualiter Magnates)
 scriperunt papæ contra pro-
 visores, sive impetrantes in
 curia dignitates vel præben-
 das 363. Angliæ Regum olim
 Confessores boni Doctores
 Theologi, sive Doctores Theo-
 logiæ maturi, non Episcopi
 512, 524. Quis Regum no-
 strorum primus pro Confesse-
 ore suo Episcopum habuerit ?
 512. In Anglia quid facit E-
 piscopum ? 527. Paucæ olim
 querelæ in populo & paucæ
 implacitationes, & pauci Le-
 gistæ in Angliæ regno 540
 Anglicanæ (Oppressio terræ)
 per prisas 110
 Anglicos (Inter) et Hannonien-
 ses conflictus 389
 Anglicus (Petrus) *Vide* Payn.
 Angos (Gilbertus de Umfreidle,
 Comes de) 272
 Annata sive fructus primi 525,
 528, 533
 Appropriatio & Non-Residen-
 tia 510
 Aquitaniæ (Bellum fortissimum
 in-

- inter principem) et Henri- Ays (Villa de) 320
 cum Hispaniæ intrusorem
 432
- Ardern (Johannes ab sive de) 444, 445, 446
- Are (Villa de) 122
- Aree (Castrum vel Castellum de) 166, 237
- Aree (Insula de) 166
- Armachanum (Magna contro- versia inter episcopum Hiber- niæ) et fratres mendicantes 423. Sed feliciter terminata 424
- Artheret 88
- Arthoys (Comes de) 73, 199
- Articuli, quos Comites pecie- runt nomine communitatis [Angliae] 115
- Asechel sive Asehel (Comes & Comitatus de) suspensus 223, 224. Aseles sive Athelus vel Athels (Comes de) 278, 400, 407, 408. Assellia, Arsellia vel Athels (Comes de) occi- sus 408, 409. Asthell (Willelmus Comes de) 97. Athels (David Comes de) 272
- Ashbournham sive Ashburnham (John) 553, 557, 558, 560, 561, 562, 564, 565, 566, 570, 572, 574, 575, 576
- Asthell. *Vide* Asechel.
- Athanasius (S.) 494
- Athelney 587, 643
- Athels. *Vide* Asechel.
- Attaciare quid? 23, 24
- Avesburiensis (Rob.) emenda- tur 377
- Augustinus (S.) 494, 542, 543, 545, 547, 677
- Bablew 646
- Bachalario sive Baccalaureo (Dis- fertatio brevis de) in qua & quædam ad Universitatis O- xoniensis antiquitates spe- ctantia 669
- Badenaugh sive Badenagh (Johannes de) 122
- Baliolo, Bayllol sive Baillel (Ed- wardus de) 401. jus in regnum Scociæ vendicans, Anglicos ad pugnam provocat, sed ipse & socii repelluntur 272. ac devincuntur magno cum da- mino 273. in Regem coro- natur 274. congressum cum Scotis habet *ibid.* cum quibus treugas init *ibid.* sed in da- minum suum *ib.* ipse & multi nobiles Angliae, Scociam in- trant, eamque devastant *ib.*
- Baliolo (Edwardus de) Rex Scociæ, homagium Regi An- gliae facit 277. ab Edvardo III ad custodiam totius Sco- tiæ dimissus 403. tenet Par- liamentum 405. *Vide* Edwardus III.
- Ballardus (Georgius) 676
- Balliolensis (Johannes) quon- dam rex Scociæ, custodiæ Do- mini papæ liberatus 169
- Baly (Will.) 280
- Banaester (Adam de) 263
- Bangorniensis episcopus (Joan- nes Gilbert) 442
- Banwell, Beanwell or Bananyele 643
- Bar-

- Bardale (Johannes de) 276
 Barde (Willelmus) 275
 Barez (Comes de) 19
 Barham (Rob.) 579, 580
 Barlich, Barelinch or Byrbyche 590, 646
 Barton 57
 Barton de Ryton (Johannes de) 208
 Barwe, Barow, Barrow-Gurney, or Mynchyn-Barrow 591, 650
Basiliensis Concilii Acta 536
 Basset de Drayton (Rad.) 164
 * Bathoniae (Hospitale sancti Johannis) cum capella sancti Michaëlis annexa 592, 648.
 Monasterium sanctorum apostolorum Petri & Pauli Bathoniae 593. Bath Abby 647.
 St. John's Hospitall *ib.* Bellots 648. The Bimberyes *ib.*
 St. Mary Magdalene *ib.* An house for Leprous persons *ib.*
 A freeschole *ib.* A Charity schole 649
 Batho-Wellenses (Episcopi)—
 Joannes de Drokennesford 396.
 Radulphus de Salopia sive de Shrowsberry 396, 418. Johannes Bernet 428, 431. Johannes Harewel 431. Nich. Bubbewith 549. Beckingtonus 506
 Bayllel (Edwardus de) venit in Angliam de jure suo in regno Scotiae 400. pugnatque cum Edvardo III, sed in suum incomodum 401
 Bayun, Bayon, Bayon—sive Bayonum 47, 51, 71, 74, 75
 Beamund (Henricus de) 246
 Bearwel 649
 Becket (Thomas) 525
 Beckettus (Guilielinus) 57
 Beda (S.) 526, 534
 Bedefordia (Symon de) 271
 Bedmynster juxta Bristol (Hospitale sanctæ Katharinae de) 604
 Beleregard, Belegarde sive Velegarde 72, 74
 Bellasis or Bellasyse (The Lord) 565, 573
 Bello (Abbatis de) misericordia 429. *It fuisse colligiur Robertus de Bello. Vide Lelandi Coll. vol. VI. p. 429.*
 Bello monte Comes de Bogham (Henricus de) 272, 273, 400, 405, 407
 Bellomonte (Joh. de) 311
 Bellum valde lethale apud Dover inter Dominum Johannem de Monte fortis, & Dominum Carolum de Blois 429. Bellum lethale inter Christianos et Paganos 430
 Berechere (Patricius de) 276
 Bercfordia (Symon de) 398
 Berewyckum captum ab Edvardo I^{mo} 89. Parliamentum apud Berewyk 100. Berewyk occupatum à Scotis 131. Berewici villa obsessa ab Edvardo III 275. quo tempore in ea incendium horribile *ibid.*
 Castrum de Berewyck, sive Barewyck vel Berewyk, obsesum 402. Berewicum capitut à Scotis, & à rege Edvardo III liberatur 422
 Berkeleye (Thomas de) 388 Berk.

- Berklee (Mauricius de) 311
 Bermonsey 631
 Bernardi castrum 218
 Bertle *alias* Spraulesmede five
 Spaulsmead 596, 649
 Bertram (Jordanus) 47
 Beverley *alias* Hysford (Petrus)
 482, 542
 Bigod (Rogerus) fratrem suum
 Johanne in exheredat, & quo-
 modo 198
 Billingswick. *Vide* Bristol.
 Bircle. *Vide* Bertle.
 Biscop (Abbas Benedictus) 534
 Blaynes 46, 48, 49, 69
 Bloys (Carolus de) 429
 Blunt (Adamus) 92
 Boddenath (Johannes Cumyn,
 five Cumyn, comes de) inter-
 fectus 219, 220. mortis vero
 ejus auctores puniti 224
 Boid (Rob.) 276
 Bonifacii VIII Papæ Ordinacio
 inter Reges Franciæ & An-
 gliæ, Philippum nempe IV,
 ac Edvardum I. 149. quæ
 declaratur Edvardo 168. Bo-
 nificius [VIII.] papa litteras
 dirigit Edvardo I pro Scottis
 & regno Scotorum 172. lit-
 terarum forma *ib.* ad easdem
 responsum, in quo de jure
 Anglorum ad Scotiam fuse
 agitur 177. Magnatum regni
 Angliæ hac de re ad papam
 litteræ 186
 Bonner (Tho.) 573
 Bosco (Humfridus de) 275
 Bothevile (Castrum de) 278, 279
 Botulphi (S.) magna pars com-
 busta 7. Botulfi (Nundinæ
 Vol. II.
- S.) combustæ dolo 16
 Boughan. *Vide* Bouthan.
 Boun (Edwardus le) submersus
 407
 Boun (Willelinus de) 362
 Bourser five Bouster (Robertus
 le) Cancellarius Angliae 331
 Bouthan five Boughan (Uxor
 comitis de) 220
 Boyding (H. de) 50
 Boys (Rich. de) 46
 Brabancia (Johannes dux) 19
 Brabazon (Rogerus) 32
 Bradenstoke 632
 Bradley 638. *Vide* Mayden.
 Braundun (Reg. de) 189
 Brent or East Brent 649, 657
 Brerewell or Brymere 649
 Brew 650
 Brewton. *Vide* Bruton.
 Bridget's (St) Chappell 685
 Bridgwater. *Vide* Bruggewater.
 Brighyn, Britin five Brychyn
 (Castrum de) 98
 Bristol: (Hospitale sancti Jo-
 hannis baptista) 603. Bristol
 (St Austin's in) a Priory of
 Black Canons 632, 651. St
 James a Priory [of Black
 Monks] 651. White fryers *ib.*
 Beatæ S. Magdalena domus
ib. Kalendarium domus 652.
 The Gaunts *alias* S. Mark's,
alias Billingswick five Byles-
 wyke 606, 652. *Vide* Bedmyn-
 ster. *Vide* Gaunt.
 Britannia (Johannes de) 45, 46,
 74
 Brithin. *Vide* Brighyn.
 Bronmere five Brynmore 633,
 638

S f f f

Bruere

- Bruere (Willelmus) 597, &c.
 Bruern 638
 Bruggewater or Bridgwater Priory 597, 651
 Brus (Alexander) 273, 276
 Brus (David le) Edvardi III sororem in uxorem dicit 392
 Brus (Edwardi de) res gestæ in Hibernia 263
 Brus (Nigellus) 219, 223, 273
 Brus (Petrus de) 214
 Brus (Robertus de) genitus 214.
 Robertus, quintus filius filii illius Roberti de Brus, qui cum Johanne de Balliolo disceptavit, ad regnum Scociæ aspirat 218, 219. & facit se coronari 220. quam ob causam eum prosequitur rex Angliæ 221. cum rege Angliæ parat se pugnare 222. & in fugam convertitur ib. Robertus de Brus, novus rex Scociæ, ab insulis Scociæ, ad quas fugerat, revertitur 225. devincitque Henricum Percy ib. circuitque terram Scociæ ib. ipsius duo fratres Thomas de Brus & Dominus Alexander capti, tructi & suspensi ib. Robertus cum fautoribus suis excommunicatur 226. movet contra Anglos 236. eosque fugat 237. sed ipse tandem devincitur & latere cogitur ib. Robertus de Brus, rex Scociæ, reversus ex Insulis, multas strages exercet in Northumbria 245. cum eo treugæ initæ ib. latenter venit in episcopatum Dunelmensem 262. ci-
 vitatem Karleoli expugnate tentat ib. sed frustra ib. fratri suo Edwardo de Brus stupratus fert in Hibernia cxi. stenti 263. Robertus Brus, Rex Scociæ, lepra percussus obit 270. *Vide item de morte Roberti le Bruse pag. 390. Vide Bruse. Vide Brugs.*
 Brus (Thomas de) 219
 Bruscewith five Brusewyks 223
 Bruse junior (Robertus de) fugit à facie Edvardi I mihi 166. *Vide Brus.*
 Bruton or Brewton 606, 650
 Bruys (Robertus de) obit 67. & sepelitur in domo de Giffenburn *ibid.* Bruys (Robertus de) filius Roberti quarti 83. *Vide Brus. Vide Bruse.*
 Bryan (Guido de) 422
 Brychyn. *Vide Brighyn.*
 Brymire. *Vide Brerewell.*
 Buckland five Mynchyn Buckland 608, 652
 Bughan (Johannes de) 122. *Vide Comyn.* *Vide Bouthan.*
 Bulmer (Johannes de) 169
 Burbach five Burback (Joh.) 482, 542
 Burdegalis 46, 71
 Burdews 70
 Burghass (Bartholomæus de) 373
 Burgus super mare 45, 48, 49, 69
 Burtonus (Guilielmus) 675
 Bury (Johannes) 482
 Buisse five Bussche (Johannes) 208
 Bustleham 633
 Buthe

Butle (Will.)	527
Byleswyke. <i>Vide</i> Gaunt.	
Byrbyche. <i>Vide</i> Barlich.	
Byfeth (Thomas)	166

C

Cadbury or North Cadbury	654
Cainsham. <i>Vide</i> Kaynesham.	
Caldecotes (Rob. de)	276
Caldestrem	89
Calna sive Calva (Thomas de)	
533	
Calores nimii	442
Cambel (Dunecanus de)	276
Cambel (Johannes)	276
Cannington. <i>Vide</i> Canyngton.	
Canonleigh	633
Cantiæ (Edmundus, Comes) de-	
collatur	271
Cantilupo (Nich. de)	311, 348
Cantuarienses archiepiscopi —	
Tho. Becket	525.
Robertus de Kiluerby	1, 3.
Robertus de Wynchelse	107, 138.
Walterus Raynolds	387, 393.
Simon de Mepham	393, 396.
concilium provinciale tenet	
London	394, 400.
visitat Diœcesim Batoniæ	399.
& de discordia inter ipsum & epi-	
scopum Exoniæ	399, 400.
Simonis de Mepham mors	403.
Johannes de Stratfordia	403,
406, 409, 415.	transit mare ad
Regem Franciæ	406.
redit &	
diœcesim visitat	408.
Johannis [Stratford] archiepiscopi	
Cant, littera ad Edvardum	
III. qua de consiliariis malis	
regem monet	327.
Qualiter	

Archiepiscopus idem scripsit
Cancellario Angliae de liber-
tatis Ecclesiæ 331. Qualiter
etiam Archiepiscopus idem
eadem de re scripsit Regi, con-
silioque suo 333. Qualiter
quoque idem Archiepiscopus
Cantuariensis scripsit eadem
de re Episcopo Londoniensi
335. Qualiter Archiepisco-
pus idem excommunicari fe-
cit pacis perturbatores, et pri-
vilegia Ecclesiæ infringentes
339. Symon Islepe 431. Sy-
mon de Langham *ib.* in Car-
dinalem creatus 433. Wil-
lielmus Wynchelesey, sive po-
tius Wittlesey 433, 441. De
Simone Langham iterum in
archiepiscopum confirmando
agitur, sed frustra 441. Sy-
mon proinde de Sudbury ar-
chiepiscopus fit 442. [Guiliel-
mus] Courtney 531. Tho-
mas Arundel 520, 529, 531.
Henricus Chichele 516. [Jo-
hannes] Stafford 523, 542.
Johannes Kemppe 482, 506,
522, 523, 542. Thomas Bou-
chier, Boucher sive Bouscher
482, 486, 493, 526, 544, 547,
549. Cantuariensis (archie-
piscopus) Papæ *legatus natus* in
Anglia, sed non *legatus mis-
sus* 515

Canyng sive Cannynges	545, 546
Canyngton sive Cannington	
609, 653	
Capistrane (Joh. de)	510
Caputia & pilica antiqua qua-	
lia?	541

- Carcathona 422
 Cardinales in Angliam veniunt pro pace inter Reges Angliae & Franciae 413. revertuntur 415
Carich (Dominus de) 276
Carliolenses faciunt prædas in Valle Anandiæ 136
Carliolensis episcopus (Mariniducus Lumley) 524
Carliolo (Willemus de) 275
Carnarvan (Castrum de) 55
Carr (Leonard) 573
Cartæ Magnæ Confirmacio 138.
 Articuli inserti in Magna Carta 141
Caryngton (Arth.) 580
Cæbus quid? 243
Castræ duo apparent 426
Castrellum sive costrellum quid? 56
Catherine's (St) hill 656
Catherine's (St) Hospital 654
Cayford 656, 665
Cestria (Villa de) à Jacobo de Douglas spoliata 262
Cestriæ. *Vide Cicestriæ.*
Cestriæ sive Lichfeldiaæ episcopi — Guilielmus Butth, Buthe vel Boothe 524. Johannes Kemp 522. Adam Molens 523, 524
Chalhullia (Mons de) 434
Chamberley (Robertus) 17
Chapman (Magister) 514
Charterhouse on Mendip 664
Chaundos (Dominus Johannes) interficitur 435
Chene (Reginaldus de) 276
Cherleton (Thomas de) 389
Chikwell' (Robertus de) 334
Cicestriæ vel Cestriæ episcopi — Walterus sive Joannes de Langeton 242, 244. Willelmus Lyme 433. Magister Reede *ibid.* Ricardus Praty vel Prate 519, 534. Adamus Molens 482, 486. Reginaldus Pecock 524, 528. *Vide Peckock.*
Cirencester 633, 656
Clement (Vincentius) 482, 518
Clementis (V) papæ bullæ contra Templarios 249, 257. Consilium suum tenet Viennæ 261. Templariosq; delet 261, 262
Clericus vel Clark. *Vide Payn.*
Cleyken (Bertrandus) & ejus res gestæ 431, 432
Clive. *See Clyve.*
Clyfford (Jacobus de) 247
Clyfford (Rogerus de) 8
Clyforde, Clyfforde vel Clifforde (Robertus de) 221, 224, 246
Clyve, Clive or Old Clive 610, 656
Cobham (Reg. de) 311, 426
Cockerdale. *Vide Cokedale.*
Cofrer (Radulphus lee) 197
Cokedale sive Cockerdale 94.
Cokefeld sive Godefold (Rob. de) 50
Cokermouth. *Vide Kokermew.*
Colevile (Robertus de) 274
Columpnas (Duo Cardinales de) Jacobus f. & Petrus nepos Jacobi, depositi per papam 203. posteaque bellum contra papam gerunt, sed incassum 203, 204

- Cometa sive comata stella apparet 415,433
 Comitiva magna diversarum nationum, vocata *gens sine capite* 426. alia, vocata *alba comititia* 427
 Comyn de Badenach (Johannes) 98,103
 Comyn de Boughan sive Boughan (Johannes) 83,98,103.
Vide Bughan. *Vide* Bouthan.
 Comyn (Johannes, filius Johannes) 97
 Comyn (Robertus) 219
 Concubinæ 521
 Confessores. *Vide* Angliæ.
 Congersbury 655
Conquestus (Terminus d.) 391
 Constantinopolis Civitas capta 532
 Constantynia (Insula de) obseffa à Francigenis, & eis redditur 442
 Corebrigge 94
 Cornubiæ (Johannes de Eltham, Comes) 279,394,398. moritur 410. & sepelitur 411.
 Cornubiæ Comitatus qualiter Ducatus factus est, & de ceteris eventibus illius temporis 279. Cornubiæ (Edvardus, primogenitus R. Edvardi III, Dux) 411. Northamptoniæ per ipsum (Regni tunc custodem) Parliamentum tenatum 416
 Costrellum. *Vide* Castrellum.
 Coventiensis civitatis privilegia 673
 Cowsi (Dominus de) Isabellam, filiam regis Angliæ, ducit in uxorem 430

- Crabbe (Johannis) audacia inepita 273
 Creighton (Bp.) 682
 Cressi (Bellum de) 384,386
 Cressingham (Hugo de) 118, 127,129
 Creswell (Mr) 572
 Crettyng sive Treting (Jacob de) 50
 Crettyng sive Treting (Joh.de) 50
 Cross (St.) 654
 Crosse (Dr.) 567,568,569,575, 576,578,579,581
 Crux sanguinea 425
 Curteray. 147
 Cuthbertus (S.) amorem in episcopatum Dunolmensem ostendit 133
 Cynerinus (Sanctus) 47
 Cynerus (S.) 50,74

D

- Damlet (Hugo) 482,542
 Dampe (Villa de) 148
 Darci (Johannes) 311
 David cum fratre suo Leulino, principe Walliæ, concordatus 7,8
 David, Rex Scociaæ, dicit in uxorem Johannam de Turri 270. ambo coronantur 271.
 David de Bruce, Scotiæ Rex, de custodia apud Odiham liberatur 423. nummus ejus 676,677
 Dawson (Henry) 570,573
 Deen (Comes de) 432
 Dei ira in inaniter jurantes 513. & in Rectores ecclesiasticos plu-

- plures *ib.* victoria magna contra Turcas 526
- Deneby. *Vide* Tynche.
- Derby (Henricus de Lancastria, Comes de) 279, 373, 411
- Derewent 133
- Dertsford 272
- Despenser (Hugo le) 242
- Devoniam (Hugo Courtenay, Comes) 421
- Dewesey (Johannes) 196
- Digby (Kenelme) 582, 583
- Dokking (Tho.) 529
- Domicellus quid? 407
- Dominarum vestium cum caudis longis, Anglice *Trains*, origo 512
- Dover, Dovernia sive Doveria 59
- Dovery. *Vide* Bellum.
- Douglas (Archibaudus vel Archebaudus) 273, 274, 276. Angliae marchiam intrat 274. remeatque cum magna præda *ibid.*
- Douglas (Jac.) 262, 268, 392
- Douglas (Will.) filius Jacobi Douglas 275, 276
- Doway 147
- Drilton (Castrum de) 160
- Duglas (Dominus Willelmus) 91, 118, 119, 123, 124
- Dunbar (Patricius Comes de) 273, 274, 277, 279
- Dunbarre (Castrum de) 94. obsessum 281
- Dunelmi (De rebus gestis) postquam Henricus, episcopus Dunelmensis, factus fuerit patriarcha Hierosolymitanus 217, 218. *Vide* Dunolmenses.
- Dunfermelyn 205
- Dunkeldensis episcopus (Mathæus) 76, 81
- Dunstan's (St.) Chappell 685
- Dunster or Dunstor 612, 656
- Dunolmenses episcopi—Richardus de Pover 194. Robertus de Insula sive Insulis 6, 194. Antonius de Bek 14, 51, 64, 69, 99. Execrabilis dissensio inter Dominum Anthonium BekDunlinensem episcopum, & Richardum de Hoton priorrem & monachos Dunelinenses 188 &c. Anthonius, episcopus Dunelmensis, patriarcha factus Hierosolymitanus 216. & quo modo postea se gescit 217, 218. obit 254. cui succedit Richardus de Kellaw *ibid.* Ludovicus de Bello Monte 403. Richardus, vel potius Robertus, de Graystanes 404. Richardus de Bury 404, 415. Laurentius Booth 488. Dunelinensis Ecclesiae Chronica 534. *Vide* Dunelmi.
- Dunolmenses priores — Richardus 188, 218. Willelmus de Tanfeld *ibid.*
- E
- East Brent. *Vide* Brent.
- Ebachardus (vel Herwart) frater 35
- Eboraci S. Mariae monasterii fundatio 674
- Eborall (Tho.) 482, 506, 534, 542
- Eborum (Thomas Spofforth Abbs)

- bas Ecclesiæ B. Mariæ) 533
 Eborum Archiepiscopi --- S. Wil-
 lelmus 14. ejus translacio *ib.*
 Walterus Giffard 6, 194. Wil-
 lelmus Wetewang, Wickwane
 sive Wyckewang vel Wyk-
 wang (qui & aliter Walterus
 Wethebanger nuncupatur) 6,
 14, 194. Dunelmum visitat 6,
 7. Johannes Romanus 14,
 54, 196. obitus ejus 68. qua-
 lis fuerit? *ibid.* illi succedit
 Henricus de Newerk 69, 108,
 142, 170, 196. Thomas de
 Corebryg 170, 196, 207. Wil-
 lelmus de Grenefelde 207,
 215, 254. archidiaconatum
 Dunelmensem visitat 254. in-
 quisitionem facit de templariis
 255. Johannes Thoresby
 440. Alexander Nevyl *ib.* Jo-
 hannes Kemp 522, 523. Wil-
 lelmus Buthe 527
 Eborum Decani --- Willelmus
 Hameldon 237. Feltar 522.
 Bermyngham 523. Richardus
 Andrew *ib.* controversia de e-
 lectione Decani 522, 523
 Eborum Cancellarius (Doctor
 Kexby, vel, ut alii, Haxbye)
 506.
 Eborum Ecclesiæ Thesaurarius
 Enericus sive Henricus [*quem*
Almericum appellant alii] 5
 Eborum dux Ricardus surgit pro
 Reformatione Regni Angliæ
 536
 Eborum (Parliamentum apud)
 158, 170, 405, 408. Eborum
 (Concilium provinciale apud)
 248
 Ecclesia (Promotorum in) im-
 peritia & ignavia 537. Valde
 vitiosi & fatui ex nativitate in
 Ecclesia exaltati 539
 Eclipsis solis 425
 Edinburgh (Castrum de) obse-
 sum 281
 Edmundum (Parliamentum a-
 pud S.) 107
 Edwardi (De Coronacione) I^mi
 Regis, et ejus Primordiis 1.
 descriptio Edwardi 2. Edwardus I^mus in Walliam profici-
 scitur, ipsiusque Regina parit
 filium Edwardum apud Carnarvan 14. filius ejus Alfon-
 sus moritur *ibid.* Edwardus
 tenet Parliamentum apud A-
 ston Burnel *ib.* & apud West-
 monasterium *ib.* Rex profici-
 scitur in Vasconiam 14, 15.
 ubi moratur per tres fere an-
 nos 15. reversus, Capitalem
 suum Justiciarum, Thomam
 de Weyland, perpetuo exulat
ib. Edvardi I^mi filia 19. Ed-
 vardus Rex tenet Parlia-
 mentum Londoniis *ib.* Regina e-
 jus Alienora obit 21. Quo-
 modo Rex Angliæ Edvardus
 I^mus homagium reddidit Re-
 gi Franciæ 44. mittit exerci-
 tum in Vasconiam 45. quid-
 que fecerit exercitus ille *ibid.*
 De confusione & capcione no-
 strorum in Vasconia 48. Quo-
 modo Rex noster Edv. I. fœ-
 dus iniit cum Rege Alema-
 niæ 51. recipit omne depositum
 in Ecclesiis *ibid.* capit la-
 nas 52. exigit medietatem
 bo-

bonorum à Clero *ib.* Wallenses rebellare incipiunt 55. frater suus Edmundus cum Comite Lincolnensi, Henrico de Lacy, ipsi opem ferunt 56. & tamen Wallenses primo prævalent *ibid.* tandem vero devincuntur 57. paxque cum illis inita *ib.* Cardinales veniunt in Angliam ad regem cum literis l'apæ, pro pace reformatanda inter ipsum & Philippum Regem Franciæ 61. De Responsione Regis Angliæ 63. Dominus Edmundus, Frater Regis, transfretat in Vasconiam, cum Comite Lincolnensi, &c. 69. & in partibus transmarinis obit 72. sed sepelitur apud Westmonasterium *ibid.* post cujus mortem Anglis in Vasconia præficitur Comes Lincolnensis *ibid.* quid deinceps gesserit: *ib.* Confusi sunt nempe nostri secundò in Vasconia *ib.* Scotti rebellare incipiunt contra Regem, & quo modo 75. Scotti ineunt Fœdus cum Philippo, Rege Francorum 76. Tenores Procuratoriarum Literarum ea occasione 81. De Responsione Scotorum facta Regi Angliæ 82. De seditione contra ipsum Roberti de Ros 85. Quomodo Rex noster capit Berewykum 89. Rex Scociæ reddit homagium suum Regi Angliæ 92. Quomodo Rex Scociæ & Magnates sui subjecerunt se 97.

capit Rex Edvardus Castrum de **Edensburgh** 98. divertit usque Strivelyn *ibid.* proficiscitur usque ad villam S. Johannis 98. Johannes, Rex Scociæ, resignat Regnum Edvardo, Regi Angliæ 99. Magnates Scociæ subjiciunt se Regi Angliæ per Scriptum 100. Scriptum eorum 101. Scriptum Roberti de Bruys, et quorundam aliorum 102. testet Parliamentum suum Edvardus apud Berewyk 100, 103. Lapidem de Scone, in quo Reges Scociæ coronari solebant, præcipit Londonias amoveri 100. ordinacio Edvardi Regis nostri de Regno Scociæ 103. Quomodo Rex Angliæ posuit Clerum extra Protectionem suam 107. Comes Flandrensis concordatus cum Rege Angliæ 111. Dissensio orta inter Regem et Comites suos 112. Reconciliatur Archiepiscopus Cantuariensis [Robertus Winchelsea] Regi, et transfretando licenciam accepit Rex 113. Articuli, quos Comites pecierunt nomine communitatis 115. De Responsione Regis 116. & de transfretatione ipsius verbum unum atque alterum 117. Scotti infurixerunt contra Regem, et quo modo 118. qua occasione de Roberto de Bruys Juniori tractatur 119. Quidam Scotorum dedunt se nostris apud

apud Irewyn 123. Quomodo decepti sunt nostri & devicti apud Stryvelyn 124. Comites nostri reconciliati per Filium Regis 137. Rex Magnam Cartam, cum quibusdam Articulis adjectis, et Cartam de Foresta concedit et confirmat 138. Quomodo Comites procedunt in Scociam 143. Transfretat Rex in Flandriam, et quid ibi fecerit 146. Quomodo treugas inierunt Reges nostri, Edvardus sc. Rex Angliae & Philippus Rex Franciae 148. Ordinatio Papæ inter utrumque Regem, in qua & de pactione nuptiarum sororis Regis Francorum [Margaretæ sc.] cum Rege Anglorum, uti etiam de pactione nuptiarum filiæ Regis Francorum [Isabellæ nempe] cum filio Regis Anglorum [Edvardo] agitur 149. Dum Rex Edv. I. parat se in Angliam redire è partibus transmarinis, sedicio declaratur Flandrensum 156. à Flandria reversus, statuit parliamentum suum apud Eborum 158. visitat sanctum Johannem de Beverlaco *ibid.* bellum gerit cum Scottis 159. victoria deficiunt regi 161. contra Scottos procedit versus locum nominatum de Faukirke 162. Edvardus ab equo suo læsus, sed modicum 163. pugnat cum Scottis apud Faukirke *ibid.* vincitque magno

Vol.II.

cum damno Scottorum 165. eosque insequitur, incredibili cum timore fugientes *ib.* Revertitur Rex 166. tenet parliamentum apud Karliolum *ib.* magnatibusque suis dat terras multas *ib.* Nuncio accepto Scottos coadunasse, revertitur 167. natale Christi celebrat apud Cothyngham sive Cottenham *ib.* Quo perfecto, tendit Londonias *ibid.* ubi parliamentum tenet *ibid.* in quo contentio magna super confirmatione magnæ chartæ *ibid.* tandem tamen omnia petita concedit rex 168. ordinatio papæ inter ipsos Reges, Franciae sc. & Angliae, ab episcopo Wynciano [Joh. sc. de Pontifera] declaratur Edvardo *ib.* nuptiæ celebrantur inter Edvardum regem & Margaretam sororem regis Franciae 169. parliamentum apud Eborum tenet Edvardus 170. inde proficiscitur versus Scociam *ibid.* celebrat natale [Christi] apud Barwick *ib.* & postea redit Londonias *ib.* ubi apud Westmonasterium parliamentum tenet *ib.* prohibet omnem monetam alienigenam, ne ulterius pro *sterlingo* currat *ibid.* congregato exercitu proficiscitur in Scociam 171. revertitur post tempus modicum in partes australes *ib.* parliamentum tenet apud Stanfordiam *ib.* litteras à papa Bonifacio

T t t

fa-

facio VIII accipit pro Scottis & regno Scottorum 172. Regis responsum, in quo de jure Anglorum ad Scotiam fuse agitur 177. qua de re consilium sane convocabat Lincolnia ibid. eadem de re rogatu regis Edvardi magnatum ad papam litteræ 186. in Scociam cum exercitu proficiscitur Edvardus 196. natale suum tenet apud Linlyscothibid. initis treugis, revertitur Londoniis 197. Sed treugis elapsis milites in Scotiam misit, qui tamen devicti ibid. tenet parliamentum Londoniis, in quo pecunias exigit 198. filius ejus Comitis Flandriæ filiam amat 200. Sed quo minus in uxorem duceret, impedit rex Franciæ 201. filiusque dictus dicit sororem regis Franciæ in uxorem, licet eam neutiquam dixerit 202. Edvardus I. fatus in tota Wasconia 205. exercitum congregat, & in Scociam proficiscitur ib. ipsique Scotti se se submittunt ibid. Reversus, obsidet castrum Stryvelyn ibid. hiemat apud Dunfermelyn ib. ubi ad eum venit uxor sua regina ib. tendit ad austrum Edvardus, tenetq; natale Domini Lincolnia 206. Justiciarri sui apud Eborum ibid. exigit sextum denarium ib. ejicit Flandrenses è terra sua 207. inquietat Thomam archiepiscopum E-

borum novo modo ibid. inquiret de malefactoribus per breve, cuius formam adhibuit Hemingfordius 208. superque articulis inquirendis contra malefactores viri egregii electi 214. episcopum Dunelmensem Anthonium prosequitur 218. bellum contra novum Scotiæ Regem Robertum Brus, filium Roberti de Brus, qui cum Balliolo contenderat, gerit 221. filium, principem nimirum Edvardum, aliosque etiam milites facit 221. princepsque pariter atque Rex & Regina, magnusque apparatus in Scociam proficiscuntur 221. regem Scociæ in fugam se vertere cogit Edvardus 222. multosq; morte punit, regina interim conservata cura regis nostri 223. parliamentum apud Karliolum tenet Edvardus 225. ubi venit Cardinalis Hispaniæ pro maritagio filii regis Angliæ cum filia regis Franciæ adimplendo 226. quid hac de refiat 226, 227. pecuniae Regi concessæ 227. Robertum de Brus, regem Scociæ, vincit Edvardus, & latere cogit 237. De morte Regis Edwardi primi ibid. celatur mors, donec veniret filius 238. filius horum magia à Scotis capit, revertiturque versus austrum ib. tenetque parliamentum apud Northamptonam ib. Edvardus I. sepelitur 238, 239, 244. Ed-

Edwardus II^{us} natus 14. Edwardo I^{mo} succedit 240. petit filiam regis Franciæ dari sibi in uxorem *ibid.* quod et fit *ibid.* Edwardusque dicit eam in uxorem Parisiis 241. & mox reducit in Angliam, & cum ea coronatur *ibid.* mittit magnatibus, ut de rebus magni momenti convenienter Westmonasterii *ib.* tribus scilicet præcipue articulis 241, 242. mire favet Petro de Gaverston 242, 243, 244, 245. valde indignante ea de cauſa Edwardi patre 243. indignatibus etiam magnatibus 245. parliamentum tenet Londoniis Edwardus II. *ib.* nuncios mittit ad tractandum de pace vel treuga cum Roberto de Brus *ib.* Edwardo conceditur XXV denarius, pro confirmatione magnæ chartæ & chartæ de Foresta 245, 246. convenienter ipsius magnates apud Stamfordiam 245. tenet rex parliamentum apud Eborum 246. sed inde transfert parliamentum usque Londonias *ib.* hoc autem in parlimendo de negotiis contra Scotos agitur *ibid.* magnum exercitum contra Scotos dicit 247. magnates autem aliqui, ipsi suppetias ferre renuant 248. intrat Scotiam, bisque revertitur ad Barwick, Scottis tamen fugientibus tum ab ipso, tum & à Petro de Gaverston Comite Cornubiæ *ib.* Edwardus II

apud castrum de Berkley interfectus 268. ipsius reginæ dos assignata 388. inhumane tractatur *ibid.* mors ejus 389, 390, 398

Edwardus III, de gestis ejus & ceteris eventibus 267. Edwardus III coronatur *ibid.* tenet Parliamentum apud Westmonasterium *ib.* libertatemque concedit Londoniensibus 268. Scociam oppugnare proponit *ibid.* Sed Scotti evadunt *ib.* Edwardum vel surripere vel etiam interficere tentat Jacobus Douglas *ib.* sed frustra *ibid.* dicit in uxorem Philippam, Comitis Hanoniæ filiam 269. resignat jus & vendicationem superioritatis in Scocia 270. ad Regem Franciæ transfretat redditque *ibid.* Edwardi Regina Philippa coronatur 271. Edwardi filius primogenitus Edwardus nascitur *ibid.* Edwardus Rex capit in manu sua omnes terras, prius matri suæ concessas *ibid.* mare transit ac reddit 272. torneamentum tenet apud Dertford *ib.* Edwardus III cum Edwardo de Baliolo Berewycum obsidet 275. Qualiter Scotti devicti sunt per Regem Angliæ et Edwardum de Baliolo *ibid.* Edwardus de Baliolo ipsi homagium facit 277. amboque reges inimicis suis Scottis magnorum inde damnorum sunt auctores 278. Rex Angliæ aliquique mirum in modum Scociam

ciam devastant *ibid.* ipsius filius primogenitus Edwardus Dux creatus Cornubiæ 279. Edvardus III. in Scociam iter facit, castrumque de Strivelyn tuetur 280. magnum consilium tenet apud Stanfordiam *ibid.* nuncios mittit ad Regem Franciæ *ibid.* qui cum Proceribus Almaniæ fœdus in-eunt, redeuntesque duas na- ves versus Scociam navigan- tes capiunt *ibid.* Rex Angliæ custodiam Marchiæ Scociæ Comiti Warewyci &c. com- mittit, qui modicum profi- ciunt 281. adeo ut Scotti, nil timentes, versus Angliam au- spicato progrediantur *ibid.* Rex cum Regina &c. transit mare contra Regem Franciæ 282. fitq; Vicarius Ludovici de Bava- ria *ibid.* Qualiter Edwardus scri- psit Papæ et Cardinalibus de jure suo in regno Scociæ *ibid.* Qualiter summus Pontifex re- scripsit Regi Angliæ Edwardo 293. Qualiter Flandrenses Re- gi Angliæ favent, et de mu- tatione sigilli sui, & de gestis inter ipsum et Regem Fran- ciæ habitis 303. Qua occa- sione litteræ Edvardi inserun- tur locis Flandriæ contermi- nis, et portis Ecclesiarum af- fixæ 303. Rex Angliæ com- burendo et prædas agendo Franciam intrat 305. arripit iter suum versus Veremondoys 306. Laurencium de Hastyng facit comitem Pembrochiam *ibid.*

multos nobiles facit milites *ibid.* Cardinales ad tractandum de pace accedunt ad regem *ibid.* privilegia offert omnibus, qui ad pacem suam venirent 306. Regis responsum Duci Brabanciae de penuria &c. querenti *ibid.* De litteris inter exercitus missis, et qualiter Rex Franciæ Anglorum Regi terga dedit 307. et si Rex Fran- ciæ se pugnaturum cum An- glis declarasset 310. unde pu- gnæ se diligenter parat Rex Angliæ 311. nomina illorum, qui alis singulis præficiuntur *ibid.* Rege Franciæ fugiente, in Angliam transfretat Edvar- dus 312. Qualiter Papa Be- nedictus cito post hæc scripsit Regi Angliæ *ibid.* Responso Regis Edwardi 316. Parlia- mentum apud Westmonaste- rium, in quo nonum vellus, nonus agnus &c. conceditur Edvardo III. & quid ipse ea de caussa conferat 319. De bello navalí, inter Anglicos et Gallicos in mari commisso, et de littera per Regem Pra- latis missa *ibid.* pro victoria Deo gracias agit Rex 321. litterasque Angliæ mittit Pra- latis, ut & ipsi Deo gracias re- ferrent 322. litterarum for- ma *ibid.* Qualiter Rex An- gliæ Gallicis multa mala in- tulit, Tornacum obsedit, et de litteris inter Reges mutuo missis 323. Qualiter Rex Ed- wardus, Angliam intrans, mi-

nistros suos aminovit, et Archiepiscopus ei litteram misit 326. Qualiter etiam Archiepiscopus scripsit Cancellario Angliæ de libertatibus Ecclesiæ 331. Qualiter item idem Archiepiscopus scripsit eadem de re Regi, consilioque suo 333. Qualiter quoque idem Archiepiscopus eadem de re scripsit Episcopo Londoniensi 335. Qualiter idem Archiepiscopus excommunicari fecit pacis perturbatores et privilegia Ecclesiæ infringentes 339. Qualiter Rex Edwardus scripsit Episcopo Londoniensi contra Archiepiscopum 344. Qualiter Ludovicus, Romanorum imperator, revocavit vicariatum, regi Angliæ collatum 352. Qualiter Edwardus Ludovico rescripsit 353. et eciam Episcopis Angliæ 355. De treugis inter reges Angliæ et Franciæ initis 359. Qualiter rex Angliæ scripsit papæ contra provisores, sive impetrantes in curia dignitates vel præbendas 363. Commissio nunciorum ad curiam Romanam de pace transfinisorum, et qualiter rex scripsit delegatis ac notariis graciæ domini papæ, et Vic. suis 369. Qualiter papa scripsit regi, quia nuncios ad curiam non misit 373. Qualiter Rex Angliæ declaravit treugas per Philippum violatas, & ipsum ab observatione illarum fore

inimunem 376. Edwardus III. in Normanniam applicat 381. Qualiter rex Angliæ et Franciæ ante bellum de Cressi mutuo litteras transmiserunt 384, 385. Edwardus III coronatur 387. multique milites eo die insigniti *ibid.* Edwardus III versus Scociam se transfert, sed cum dedecore redit 389. filiam Comitis Hanoniæ Philippam in uxorem dicit 392. Parliamentum tenet Northamptoniæ *ibid.* pax turpis inter Anglicos & Scotos *ib.* Edwardus se transfert versus Herefordiam 393. Parliamentum tenet Sarum 394. transit mare, homagiumque facit pro ducatu Aquitaniæ *ib.* tenet Parliamentum Wintoniæ, ubi de proditoribus agitur 395. tenet Parliamentum apud Nottingham 396. tenet Parliamentum apud Westmonasterium 397, 400. transit mare 397. redit 398. natale solenniter tenet apud Wells 399. ad Berewyck venit, Scotosque vincit, & castrum villamque capit 402. ad diversa loca, devota Angliæ, peregre proficiuntur 403. tenet natale Domini apud Walingford 405. mittit inde uxorem ad parendum apud Woodstock *ib.* tenet Parliamentum apud Eborum *ibid.* recipit homagium Edwardi le Bayllol, Regis Scotiæ, *ib.* & homagium Ducis Britanniæ *ib.* prælatos &

Ma-

Magnates ad Notingham vocat *ib.* tenet Parliamentum Londoniæ 406. se versus Scotiam iturum promittit *ib.* taxa ipsi concessa *ib.* consentit ire in terram sanctam propriis sumtibus *ib.* transfert se versus Marchiam Scotiæ 407. tenet festum nativitatis apud Rokesborch *ib.* treugas concedit Scottis 408. ipse cum magnatibus in Scotiam proficiscitur, iniunicosque domat *ibid.* tractatus multi inter ipsum & Scotos habiti, sed inutiles 409. taxatio ipsi concessa *ib.* Parliamentum habet Norham sive Northamtoniæ *ib.* versus Scotiam, cum paucis, equitat 410. tenet Parliamentum Londoniæ *ibid.* Pascha tenet apud Eltham *ib.* & Pentecosten apud Wodestock *ib.* transfert se versus Scotiam, Scottis fugientibus *ib.* pecuniam capit, in subsidium terræ Sanctæ collectam *ib.* Parliamentum tenet Westmonasterii, in quo primogenitum suum facit Duce in Cornubiæ, multosque alios ad honores evehit 411. tenet Parliamentum Londoniæ 412. in quo decimæ &c. ipsi concessæ *ib.* ad manum suam caput omnes lanas regni sui *ibid.* quas mittit in Brabantiam cum magna classe 412, 413. convocat Parliamentum de pace cum Francis 414. natale suum tenet apud Guldestade

ib. iter arripit versus Scotiam *ibid.* lanam extorquet *ib.* de ipsius in partes transmarinas transitu agitur *ibid.* Rex cum Regina prægnante, & duabus filiabus, in partes proficiscuntur transmarinas 415. lana ipsi concessa, sed non soluta 416. Taxatio ipsi concessa *ib.* Lanarum quo modo extorsio excogitata 416, 417, 418. per totum hyemem perendinat apud Andwerp, ubi regina filium parit, Leonem vocatum 419. lana in Edvardi usum congregatur *ibid.* Edvardus suscipit vicariatum imperii à Lodovico Bavaro *ib.* conventum et concordatum inter Reges Angliæ et Franciæ 421. Edvardus III intrat regnum Franciæ 422. redit in Angliam, liberatque Berwicum *ib.* transfretat in Vasconiam, urbesque quasdam capit, diruit, deprædat & incendit *ib.* ipsius filius princeps Edvardus Regem Franciæ devincit & capit 423. Edvardus rex in Angliam transfretat, una cum Johanne Rege Francorum *ib.* Regis Edvardi mandato magna vastatio in Britannia & Normannia *ib.* Ipse cum principe aliisque apud portam de Sandewichia 424. Franciæ regnum pervadunt, & in Angliam revertuntur *ibid.* Princeps Edvardus aliique Calexiam de pace accedunt *ib.* quæ & confirmatur 425. Princeps

niger dicit in uxorem comitissam Cantiacæ *ibid.* Edvardus III confert ecclesiæ Westmonasteriæ vestimenta Sancti Petri **427.** Edvardus Princeps niger accipit principatum Aquitaniæ, & in Vasconia cum uxore & suis transfretat *ibid.* *Vide Aquitanie.* Edwardus III Leonellum, filium suum, facit ducem Clarentiæ, Johanneum Ducem Lancastriæ, et Edmundum Comitem Cantabrigiæ **428.** fama regis Edvardi ad ipsum visendum trahit tres Reges *ibid.* Edmundus Langheley paratus desponsare filiam comitis Flandriæ, sed impeditus **430.** unde mulier Philippo, duci Burgundiæ, nubit *ibid.* Principi Walliæ filius Edwardus natus *ib.* Principi Edwardo Ricardus filius natus **431.** Regis Edwardi filius Leonellus ducis Mediolanensis filiam in uxorem dicit **433.** breve postea obit Leonellus *ibid.* Francigenæ pacem frangunt cum Edvardo *ibid.* Edvardus tenet Parliamentum apud Westmonasterium **434.** in quo tractat de rupto foedere inter ipsum & regem Franciæ *ibid.* Philippæ Reginæ mors & sepultura **434, 435.** in Parliamento apud Westmonasterium Regi conceduntur decimæ triennales **435.** magnam summa pecuniæ à Prælatis &c. incassum petit *ibid.* magnum

exercitum in Franciam mittit, qui debellatur **436.** Princeps Walliæ contra civitatem Elinavicensem, sive Leinovicensem, agit fortiter ob rebellionem, & postea in Angliam redit, relinquens viros magnanimos post se in Francia **437.** Rex Navarræ ad nostrum apud Clarindoniam venit regem de guerra *ib.* è parliamento apud Westmonasterium obtinet rex noster subsidium quinquaginta millium librarum *ibid.* in hoc parliamento Cancellarius &c. amentur *ib.* ambassiatores à papa veniunt de pace **438.** Edvardus tenet Parliamentum apud Wintoniam *ib.* Cardinales duo à Papa veniunt de pace *ib.* Anglii à parte regis nostri vincunt in bello navalí Flandrenses *ib.* Comitem de Pembroke, ad dissolvendum obsidionem villæ de Rochelia, mittit Edvardus, sed frustra **439.** neque felicius agit ipse rex in itinere, quod ipse aggreditur eundem in finein **439, 440.** mittit Ambassiatores Domino Papæ de reservationibus beneficiorum &c. **440.** Edvardo III taxatio concessa **441.** Aquitania contra ipsum rebellat *ib.* apud Bruges de diversis articulis inter Regem & Papam, sicut de reservationibus & electionibus, tractatur *ib.* tractatur ibi de pace, sed sine effectu **442.**

treu-

INDEX.

- treugæ inter duo regna concessæ, & dux Britanniæ in Britanniam tranfretat *ib.* Dux Lancastriæ & Dux Andegaviæ apud villam de Brugis occurruunt de pace 443. maximum Parliamentum celebrari facit Rex apud Westmonasterium *ib.* in quo subsidium petit, invita communitate ob consiliiorum malorum facinora *ib.* de quibus facinoribus hic agitur 444. Edwardi principis nigri mors ac sepultura 444,445. encomium 445. filium suum Ducem Lancastriæ ad sui regni regimen reassumit Rex 447. Regi subsidium conceditur apud Westmonasterium *ib.* Richardus, Princeps filius, Princeps Walliæ factus 449. & miles 450. Edwardi III mors & encomium 450,451,452
- E**dwen (Guydo episcopus) 375
- E**gborough 555
- E**lienses episcopi — Thomas Lylde 425. Symon Langham 425,426,427,431. Johannes Bernet 440. Thomas Arundelius *ib.*
- E**ltham (Joannes de) 394, 398
- E**piscopi in Anglia à suis subditis occidi à Deo permitti, & quare? 511
- E**vesham (Abbatia de) mala perplura patitur ab hominibus et tenentibus Comitis Warwici, in eum insurgentibus 446
- E**veshamia Chronica 539
- E**xoniæ episcopi — Walterus de Stapuldon 394. Jacobus de Berkeleye 388,389. Joannes de Grandison, sive Graunston vel Grandison 389,391, 399,434. Thomas Brentyng-hain 434. Georgius Nevill 487,545

F

- Fames valida 57,58
- F**arleg or Farly 633,656
- F**aukyrke (Prœlium de) 162
- F**awconberge (Walterus de) 214
- F**errariis (Johannes de) 141
- F**errariis (Henricus de) 311
- F**errariis (Walterus de) 311
- F**fif (Comes de) 272
- F**ilius Cassiodori (Petrus) *Vide Papa.*
- F**ilius Johannis Comyn (Johannes) 97
- F**ilius Warini (Willelinus) 311, 426
- F**ilius Willelmi (Radulfus) 203
- F**itzwater (Dominus) 436
- F**landrensum sedicio 156. Flandrenses devincunt Francos in prœlio 214
- F**landria (Henricus de) 311
- F**leetwood (Sir William) 561
- F**leming (Malcolmus) 276
- F**lexley 637
- F**oleburn sive Juleburne (Joh. de) 50
- F**olkesius (Martinus) 444
- F**ord 638
- F**racni multis vicibus devicti à Flandrenibus, & quid sequi-

tur 199. Causa hujus dissensionis, ubi & de Comitis Flandriæ filia pulcherrima, quam Regis Angliæ filio dare in uxorem voluit, sed à rege Franciæ impeditus 200
 Franciæ (Quomodo guerra) orta est inter Regem Angliæ et Franciæ 39. ubi & multa sifillatim referuntur, ad Edinundum, Edvardi primi Regis fratrem, Comitem Leycestriæ pertinentia 41. qui quidem Edmundus Reginam Naverniæ, matrem uxoris Regis Franciæ, duxerat in uxorem, 43. Franciæ rex Scottos ejicit de terra sua 207. Qualiter Philippus, rex Franciæ, scripsit David, Regi Scociæ, de regis Angliæ in Franciam adventu 381. Carolus, Rex Franciæ, obit 392. ipsius successor Philippus, Domini Caroli filius, de Valoys, *ibid.* Franciæ regis galeæ capiunt 5 majores naves regis Angliæ 418. quinque galeæ Southamptoniam villam deprædantur & incendunt 418, 419. Regis Franciæ piratæ mire infestant Angliam 420, 421. Franciæ Rex Johannes obit 429. succedit ejus filius Carolus *ib.*

Francigenæ pacem frangunt cum Anglicis 433
 Frankecon (Steph.) 11
 Fratres duo combusti pro opinionibus erroneis 422
 Frenes (Hugo de) 279
 Frisel (Alexander) 280

Vol.II.

Frisel (Jacobus)	276
Frisel (Symon)	276
Frome	656, 665
Frugum abundancia	17
Fruimenti billæ	17
Fullar (Erasmus)	533
Fygas (Tho.)	280

G

Gardin (Willelmus de)	276
Gardino (Humfridus de)	275
Garnegarth (Jac.)	276
Gascoigne (Ric.)	519, 523
Gascoigne seu Gascoyn (Tho.)	507, &c. 510, 511, 512, 513, 518, 519, 520, 523, 526, 528, 529, 530, 534, 535, 537, 538, 539, 541, 542, 548, 550, 678, 679
Gaverston (Petri de) origo atque facta 242, 243, 244, 245, 246, 248. ipsius pulcritudo 669	
Gaunt sive Byleswyke vel Billingwick juxta Bristoliam (Hospitale sancti Marci de)	606. <i>Vide</i> Bristol.
Gaunt (J. de) moritur ex putrefactione membrorum genitalium & corporis sui, causata per frequentationem mulierum 530	
Gawnt (Civitas de)	147, 156
Gaytam sive Gaytan (Benedictus) 150	
Gedeworth	93
Gelu forte	429
Geneue (Hugo de)	307, 308, 309
Gibb (Sir Hen.)	566, 572
Uuuu	Gif-

Giffard vel Gyffard (Johannes)	113, 142
10, 48, 142. <i>Vide</i> Gyffard.	
Giffard (Walt.)	50
Gildas	512
Giru. <i>Vide</i> Jaru.	
Giseburn (Ecclesia) combusta 18	
Glasguensis episcopus (Robertus)	175
Glastmore	272
Glastonbury	613, 639, 656, 680,
	681, 682, 683, 684. Wyrall the
	Hill 657. Green Oar <i>ib.</i> East
	Brent 649, 657. Of some of
	the Chappells in & belonging
	to Glaston 685
Gloucestræ Parliamentum	6
Statuta Gloucestræ <i>ib.</i>	
Gloucestræ sive Glovernia (Gilbertus de Clare, Comes)	19,
225, 236, 237. obit 67. ejus	
uxor & heres <i>ibid.</i> Gloucestræ Comes (Henricus de Audeley vel Henricus Audele)	
279, 411	
Godard (Gul.)	484, 528
Godefold. <i>Vide</i> Cokefeld.	
Godstow	634
Godwinus correctus	207
Gold Clyve	634
Gordoun (Adam)	276
Gordoun (Will.)	276
Gorges (Rad. de)	49
Gorney (Thomas de)	390, 398
Graham sive Graine (Patricius de)	96, 276
Grandi-sono (Otho de)	23
Grandisono (Will. de)	392
Graunt (Alanus)	276
Graunt (Johannes)	276
Grauntson (Dominus)	436
Gray vel Grey (Reginaldus de)	
Green Oar	657
Gregorius (B.)	494, 528, 543,
	547
Gressey (Le Sieur de)	581
Grey. <i>Vide</i> Gray.	
Grostestus ep. Linc. (Robertus)	
484, 534, 538. <i>Vide</i> Lincolnenses.	
Guilielmus Dunelinensis	672,
	673
Gyffard (Hugo)	280. <i>Vide</i> Gyffard.
H	
Hameldon (Willelmus de)	237
Hamptonia	420
Hannonia (J. de)	311
Harcham (Andreas de)	262
Haselburg	685
Hastiludia Londoniis	272
Hastingia	420
Hastings (Joannes de)	393
Hastyng	636
Haukewode (Johannes) & ejus	
virtus militaris 435. interfici-	
tur <i>ibid.</i>	
Hay (David de la)	280
Hays	72
Heleswath. <i>Vide</i> Hileswath.	
Hemingfordii interpolator	24
Hempingham, vel potius Sem-	
pringham 214	
Henrici VI infortunia 532. Is	
primus Regum Angliae Epi-	
scopum in suum Confessorem	
habuit, & Episcopum in do-	
mo sua hebdomadatim ma-	
nentem 536. Henricus VI	
cum Communitate litem ha-	
bet,	

- bet, in suum certe magnum incommodum 537. Uxor ipsius filia Regis Siciliæ *ib.* coronæ Angliae pertinentia alienat Henricus VI. 538, 541
- Henton or Hinton 615, 657
- Herefordensis & Essexiensis (Humfridus de Bown, Comes) 141
- Herefordiæ episcopi — Adam [de Orleton] 393. Thomas de Charleton *ib.* Lodowicus Charleton 434. Willelmus Courtenay sive Courtney 434, 442
- Herefordiæ hastiludia aliæque solennitates 393, 398
- Herewich incendi à galeis novem tentata, sed sine magno damno 420
- Herford (Comes de) 224
- Hermeri (Edw. de Monte) 311
- Hert 224
- Herterness sive Hertenæ 224.
- Hexelsham, vel Hexelsam, sive Hexselsham, cum tota patria combustum à Scottis 93, 94. Hexelsham, & quid ibi faciant Scotti Anglis insensi 133, 134. Et tamen Scotorum tandem duces locum protegunt 135
- Heyman (Sir H.) 579
- Hieronymus sive Ieronimus (S.) 492, 528, 541, 543, 545, 547
- Hillswath sive Hellswath 10
- Hinton. *Vide* Henton.
- Hispania (Ludovicus de) princeps factus à Papa 376. Hispaniæ Rex Petrus à regno su-
- gatus, & frater ipsius Bastardus intrudit 431. Sed Petrus tandem restituitur 432
- Hothom sive Hoton (Will. de) 33, 64, 148
- Huluersterh sive Hulnester (comes de) 223
- Huntingdoniæ (David Comes) & ejus filiæ 36. Huntingdoun (Willelmus de Clinton, Comes de) 279, 411
- Hunycourt (Castrum de) 306
- Hus sive Husse (J.) 509, 510, 511
- Hyda juxta Portum de Rumenal. 59
- Hyrbotil (Castellum de) 93
- Hyrford. *Vide* Beverley.
- I
Jaru seu Giru	534
Jeniper	579, 580
Ieronimus. <i>Vide</i> Hieronymus.	
Jerusalem (Priory of St. John of)	634
Ilchester. <i>Vide</i> Ivelcestre.	
Ina (K.)	681
Incubo (De muliere ab) cognita 281	
Inglewode (Foresta de)	132
Insulæ fortunatæ 376. earundemque populi <i>ib.</i>	
Inundatio mira	407
Johannis (S.) Villa 98, 278. ab Anglicis capta 273	
Ipre	147
Ireton (Col.)	562
Irewyn. <i>Vide</i> Scoti.	
Jubileus episcopus	189
Judæi expulsi à Terra	19
Ivelcestre sive Ilchester	617
Uuuu 2	Ju-

Juleburne. <i>Vide</i> Foleburn.		Kylling in Howdernes	214
Jumiege	635	Kypyer (Hospicium de)	195

K

- Karleolensis (*Tota Civitas*) concremata 38,39. Karleolensis episcopus (Radulphus) 38. Karliolensis (*Civitas*) obseissa à Scotis 88. sed frustra 89. Karliolum vel Karleolum (Parliamentum apud) 166, 216, 225. Karliolum quomodo derelictum à Scotis absque obsessu 132. ordinatioque de capitulo ordinis Cisterciencium &c. ib. Karleoli civitas frustra obsidetur à Roberto de Brus, Scociæ Rege 262. Karolus Princeps de Murreo Regnum Jerusalem & Siciliæ suscipit 15. Karrik (Rob. Brus, Comes de) 272. Katerinus (S.) 75. Kaynesham sive Cainsham 618, 654. Keinton 636. Kelshow 145. Kemp (Johannes) 522,523. Kenelworth 636. Kentyr (Insula & castrum de) 222,223,225. Kenyngton (Manerium de) 448. Keth (Willelmus de) 275,276, 279. Knollia (Robertus de) 423,436. Knyghtonus (Henricus) 151, 152. Kokernew sive Cokeymouth 133.

Kyrkopatrik (Thomas de)	276
-------------------------	-----

L

- Lacu (Willelmus de) Mabonis 274. Lacy (Johannes de) 189. *Lagena vox* 56,57. Lambert (William) 681. Lameley five Lameley (Dominus Sanctarum Monialium de) 94. Lana (Statutum de) 411. & de panno ib. Lanarum extorsio in usum Regis quo modo excogitata? 416. Lancastriæ comes 242. Lancastriæ (Henricus Senior, Comes) Edvardo III se humiliat 270. Henricus, filius Comitis Lancastriæ Henrici, 278. Lancastriæ (Henricus dux) 426. Johannes Gaunt ibid. Lancastriæ Ducissa, filia Henrici, quondam ducis Lancastriæ, obit 433. Lancastriæ (Dux) et Comes Herfordia in Franciam transfretant 434. Dux Lancastriæ & Comes Cantabrigiæ filias Petri, quondam Hispaniæ regis, uxores sibi accipiunt 438. Lancastriæ dux in Franciam transfretat absque resistentia Gallorum 440. indeque redit ib. Lancastriæ Dux hospitium igne consumere minitantur Londonienses 448. quid facit Dux ea occasione 449. Lancastriæ Dux graviter persequi-

- sequitur Episcopum Wintoniæ *ib.*
- Lanercost 94
- Langeton. *Vide* Cestriæ.
- Langham (Simonis de) mors 449. *Vide* Cantuarienses.
- Langhorne (Maj. Gen. Rowland) 553
- Langly alias St Algar's 659
- Langon 70
- Lang-port 619
- Lapides pro cultellis 376
- Latemer (Dominus) 444
- Latymer, Latimer vel Lytiner (Willelmus) 10, 45, 46, 214, 224
- Laudulphus Cardinalis 258
- Lavercost [vel, ut alii efferre solent, Lanercost] 222
- Laxa* quid? 243
- Layburn (Rog. de) 50
- Ledyerd (Thomas) 573
- Leighton (Villa de) 282
- Legistæ. *Vide* Angliæ.
- Lelandus illustratur 674, 675
- Lenenax. *Vide* Leuenax.
- Lenthall (William) 581
- Leuenax sive Lenenax (comes de) 125, 130
- Leulinus, Princeps Walliæ, sponsat sibi in uxorem filiam Domini Symonis de Monteforti 4, 5. movet guerram in Wallia 5. sed ab Edvardo Rege ad obedientiam cogitur *ib.* sed iterum rebellat *ib.* & iterato devincitur *ib.* Leulinus cum fratre suo Davide denuo rebellant 8. multique ex nostris ea occasione submersi 9. sed tandem vincitur & occiditur Leulinus 11. quo fato sortilegæ impletur vaticinum 12. Davidque captus morte plectitur 12, 13
- Lews 14
- Leycestriæ Comes. *Vide* Franciæ.
- Leycestriæ Parliamentum 537
- Lichfeldiæ. *Vide* Cestriæ.
- Lincolniaæ consilium 177
- Lincolnienses episcopi — S. Hugo 7. Robertus Grostestus vel Groslesteste sive Grosteste 507, 510, 511, 512, 534, 538. *Vide* Grostestus. Ricardus de Gravelhend 7. Olyverus [Sutton] 7, 54, 109. Henricus de Burghaſſ 311. Ric. Fleming 535. Willelmus Alnwyke 518
- Lincolnienses Decani — Richardus de Mapham 3, 4. Johannes de Offord 373, 676
- Lincolniensis (Henricus de Lacy Comes) 56, 241, 242. præficitur Anglis in Vasconia 72. de gestis ejus *ibid.* &c. obit 254. ipsiusque filia unica succedit *ib.*
- Lincolniensis (Doctor) 495
- Lingua (Quod) materna placitetur statutum 428
- Linliscoch sive Linliscoth 162, 163
- Linton 659
- Littefeild (Gul.) 482
- Loghmaban sive Lohmaban (Caſtrum vel Caſtellum de) 83, 166
- London episcopi — Stephanus de Gravesend 418. Richardus de Bentworth *ibid.* Radulfus [de Stratford] 335, 344. Michaël [de Northburg] 425. Symon Sudbury 425, 426, 428.

428. Johannes Kemp 522.
 Thomas Kempe 488,549
 Londoniis parliamentum 245,
 279, 410. Londoniæ Parliamentum & convocatio 406,
 412. Provinciale concilium
 London 394,400. Londoniæ hastiludia in Chepe, ubi Regina aliæque dominæ cadunt de quadam machina 398,442.
 Will. Courtnay *ib.* Cannynge
sive Cannynge Major Londoniarum 544,546
 Longe (Will.) 530
 Loring (Nigellus de) 373
 Lovedaius (Johannes) 446,679
 Lowden (Lord) 568
 Luceby (Henricus de) 190,217,
 318
 Ludovicus, Romanorum imperator. *Vide* Edvardus III.
 Lingdunensi (De concilio) per
 Papam Gregorium decimum
 2. in quo agitur de negotio
 Terræ sanctæ *ibid.*
 Lombardi mercatores accusati
 429
 Lundy (Richardus) 123,127
 Lufci (Antonius de) et Willelmus de lacu Mabonis Scociam
ingrediuntur, magno cum
damno inimicorum suorum
 274
 Lyndesey (David de) 276
 Lyra (Nich. de) 513
 Lytmer. *Vide* Latymer.
- M
- Macharius (Sanctus) 71
 Macun (Rogerus) 195
- Madoch. *Vide* Maldoch.
 Makantes 47
Mala tota, sive mala tolta, quid?
 110
 Maldoch *sive* Maldoch 55,57
 Malnesburiensis 512
 Malo lacu (Edmundus de) 224
 Malo leone. *Vide* Mawlyon.
 Manley (Robertus & Johannes de) 70
 Manny *sive* Mannay (Walterus de) 311,413
 Mantravers *sive* Montravers (Johannes de) 388,390,398
 Manu mortua (Statutum de) 7,
 55
Marche. *Vide* Patricius.
 Mare (Petrus de la) 444,449
 Margaret's Chappell (St.) 685
 Marmeduche (Johannes) 160
 Martinus 5th Papa Rom. 515.
consuetudines certas malas &
certa mala Statuta in regno
Angliae mutare conatur ib.
 Martock 659
 Maundevile (Joh. de) 50
 Mauney *sive* Maunay (Walterus de) 305,320
 Mawlyon, i. e. de malo leone
(Castrum de) 226
 Mayden Bradly 665
 Meadus (Ricardus) 444
 Mediolani (Guerra contra Döminos) in qua præclare se
 gerit Dominus de Spenser 435
 Meldron (Philippus de) 276
 Mells 665
 Meneteth (Alexander Comes de) 97
 Menevensis Episcopus (De la bere) 521,522
 Menstr-

I N D E X.

711

- Menstrworthe (Johannes) 449,
 450
 Merton 636
 Michaël in *periculo maris* (St.)
 637
 Millington, Myllington, Myl-
 lyngton vel Millington (Will.)
 482, 485, 524, 525, 542
 Milverton (Joh.) 482
 Mochelney or Muchelny 620,
 660
 Molyns (Joh.) 311
 Moneta retorta per Judæos 6.
 Nova facta ib. Moneta cor-
 rupta per Judæos 19. Moneta
 corrupta 54. Moneta alieni-
 gena omnis prohibita, ne ul-
 terius pro sterlingo currat, [A.
 nempe D. 1299.] 170. illud
 seculum pessimum sane pro vi-
 li moneta 171
 Mongomery (Johannes de) 311
 Monhermerū five de Monher-
 mes (Radulphus) 225. Mon-
 te hermer (Thomas de) 321.
Vide Montermere.
 Monte acuto (Edwardus de)
 305. Monte acuto (Willehnus
 de) 362, 396, 397
 Monte acuto (Symon de) 404
 Monte acuto (Willemus de)
 404, 405
 Montereal, Montrevil or Mount-
 rell (Monsieur de) 553, 557,
 558, 564, 573, 574, 575
 Montermere (Radulfus de) 68.
Vide Monhermerū.
 Montis acuti (Prioratus mona-
 sterii) 622, 659
 Montravers. *Vide* Mantravers.
- Montrevil. *Vide* Montereal.
 Moravia vel Moravia (Andreas
 de) 135, 279
 Moraviae Comes 276. Morra-
 viae Comes captus 278. Mo-
 raviae Comes (Tho. Radulf)
 390
 More (Johannes de la) 280
 Morelinch 66
 Morgan 55, 57
 Morlee (Robertus de) 320
 Moravia. *Vide* Moravia.
 Mortalitas magna 426
 Mortimer (Mrs) 576, 577, 578
 Mortimer (Rog. de) 10, 46
 Mortuo mari (Galfridus de)
 271. Mortuo mari (Rogerus
 de) 270, 387, 392, 393, 394,
 395, 402. captus, & adjudica-
 tus ad mortem 396, 397. tra-
 ctus & suspensus & sepultus
 271, 397. causæ mortis ejus-
 dem 398
 Moubrai (Johannes, filius Gau-
 fridi de) 97
 Moubray five Moubrai (Alexan-
 der) 272, 278
 Mountacute. *Vide* Montis acuti.
 Mountrell. *Vide* Montereal.
 Mountroy or Moundroy 623,
 660, 664
 Muchelney. *Vide* Mochelney.
 Muffet (Will.) 280
 Murimuth (Adamus de) 445
 Murray (John) 680
 Myllyngton. *Vide* Millington.
 Mynchyn-Barrow. *Vide* Barwe.
 Mynchyn Buckland. *Vide* Buck-
 land.

N

INDEX.

N

- Narbona 422
 Nasfer (Villa de) 432
 Neel sive Nele (Dominus de) 48, 199
 Nerbon[—] (Archiepiscopus de) 199
 Nethe 638
 Nettar. *Vide* Walden.
 Neveill (Robertus de) 198
 Nevil (Georg.) 515
 Nicholas (Secretary) 556, 557,
 560, 572, 576
Nidii vocabulum rarum 680
 Non-Residentia. *Vide* Appropriatio.
 Nordovicensis episcopus (Gualterus Hart) 482, 483, 485
 Norham 89. *Vide* Northamptonia^æ.
 Norhampton[—] (Willelmus Boun,
 Comes) 279. *Vide* Northamptonia^æ.
 Normanni de Wynchelsee per-
 veniunt, sed recedere con-
 guntur 424
 Northamptonia^æ (Willelmus de
 Boun, Comes) 411. *Vide*
 Norhampton[—].
 Northamptonia^æ, Northampto-
 næ sive Norham Parliamentum 31, 238, 392, 409, 416
 Northburgh (Michaël de) 373
 North Cadbury. *Vide* Cadbury.
 Northfolcia^æ (Rogerus Bygot,
 Comes) 141
 Norwic[’] (Johannes de) 311
 Norwic[—] Episcopi — Willelmus
 [Bateman] 373, 422. Henri-

cus (vel potius Thomas)
 Percy 434. Henricus de le
 Spenser *ibid.* Walterus Lyard
 five Hart 524, 547

Nottingham (Parliamentum a-
 pud) 271, 396

Novum Castrum quo modo, quo
 minus in Scotorum deveni-
 ret potestatem, conservatum
 136

Nutt (John) 579

O

- Odiham (Castrum de) 423
 Odomari (S.) Civitas 147
 Old Clive. *Vide* Clive.
 Orle (Johannes) 520, 521
 Orleton (Adamus de) 393, 404
 Ormesby (Willelmus de) 118
 Ormondia (Boteler, Comes de)
 394
 Orosius (Paulus) 679
 Osney 526
 Otry S. Mariæ (Collegium Ca-
 nonicorum & Clericorum Se-
 cularium fundatum apud)
 391, 392. & dominium ejus-
 dem S. Mariæ à Rothoma-
 genibus liberatum 392
 Ovidius citatus 492
 Oxenden (Lieut. Coll.) 579
 Oxonii (De Anonymo quodam
 historico in Coll. Magd. bi-
 bliotheca) 446. In Oxonia
 & in aliis Studiis gradus in
 indignos collati 510. Tri-
 ginta millia Scholarium olim
 in Oxonia 540. baccalaurei
 academici, & unde sic dicti
 670. Cursus Oxonienses Qua-
 drage-

dragesimales *ibid.* virga ferulaque olim traditæ admissis Oxoniae ad professionem rei grammaticæ *ibid.* strages ibi mira olim 671. Academia Oxoniae ante Æluredum Magnum *ib.* ejusdem tamen ipse instaurator Æluredus 672. quam ob causam fundator à quibusdam appellatur *ibid.* Æluredus ille collegii Universitatis *primus vel primarius* fundator *ibid.* Guilielmus vero Dunelmensis ejusdem instaurator *ibid.* De fundacione Universitatis Oxon. excerptum è Codice quodam MS. in bibliotheca collegii Magd. Oxon. 673. De pileis Academicis 679, 680

Oxonensis Cancellarius (Thomas Chaundler) 488

P

Papæ Romani — Gregorius X^mus 2, 3, 4. Johannes 4. Nicholaus III^mus *ibid.* Martinus Thuronensis 7, 13. Honorius 13, 15. Nicholaus IIII^mus 15, 22. Nicholaus IIII Papa concedit Regi Angliæ decimam 25. ipsius litteræ ea occasione *ib.* ejus lamentacio super civitatis Tholomaydæ perditione 26. obit 38. Cælestinus quintus *ibid.* Bonifacii VIII. Papæ litteræ ad Edvardum I. regem Angliæ, pro pace reformatu inter ipsum & Regem Franciæ Philippum

Vol. II.

61. Litera Bonifacii Papæ super Libertate Universalis Ecclesiæ 104. Bonifacius Papa obit 200, 202. succeditque Benedictus XI. 193, 200, 204. Benedictus moritur *ib.* ordinavit & fecit sextum librum Decretalium 202. ordinavit, ut sanctæ moniales in domibus recluderentur *ib.* disposuerat ordinasse duas tantum regulas permanuras, beati s. Augustini & s. Benedicti, & omnes ordines etiam fratrum prædicatorum & minorum ad illos duos ordines reduxisse *ibid.* Albertum, regem Alemaniæ, confirmat in regem Romanorum 203. duos Cardinales deponit *ibid.* qui deinde bellum contra illum gerunt, sed frustra 203, 204. Benedictus XI papa obit 214. ipsiusque loco electus Archiepiscopus Burdegalensis, Clemens V. vocatus 215. qui multas facit novitates 216. De oppressoribus Domini papæ 227. Quem in finem inseritur scedula Petri, filii Cassiodori *ibid.* ut & Consideratio de provisionibus papalibus 232. oppressiones ulterius fieri non permisæ 234. auctoresque earum puniti 235. nunciique ad papam hac de re missi 236. Papa exigit à Clero quasi tres decimas 246. Benedictus XII Papa 355. Clemens VI. *ibid.* Clementis hujus Revocatio sentenciarum et pœnarum,

X x x x

quas

quas incurrent prælati, qui scolares ad studia non miserunt 357. Qualiter papa scripsit regi Edvardo III, quia nuncios ad curiam non misit 373. dominus papa facit unum principem in consistorio publico 376. Qualiter Magnates Angliæ scripserunt papæ contra provisores, sive impetrantes in curia dignitates vel præbendas 363. Joannes XXI. vel, ut alii, XXII. facit graves processus contra Ducem Bavariæ 396. decimas bonorum ecclesiasticorum Regi Angliæ concedit 397. obit 407. frater Jacobus in Papam electus *ibid.* & coronatus 408. Benedictus XII nominatus 409. Benedictus XII Papa revocat decimam sexannalem, concessam in subsidium terræ sanctæ 410. sex cardinales facit 419. Innocentius sextus 428. Urbanus quintus *ibid.* constitutionem edit contra pluralitates beneficiorum *ibid.* transfert se versus Romam, ubi cum honore recipitur 432. mors ejus ac sepultura 436. illi succedit Gregorius undecimus, antea Petrus Belfortis nuncupatus *ib.* Papa Gregorius transfert se de Avinionia ad urbe Romanam 449. Papæ licentia ad Episcopatus tenendos absq; episcopis non consecratis 513, 514, 515. Papales provisiones 516, 517, 527, 533, 538. Indulgentiæ

papales 519. Calistus III. Papa 513. Nicolaus V. 522, 523, 532. Johannes XXII. 525, 533. Quando primi fructus sive Annata primum solvi Papæ incepérunt *ibid.* Martinus V. Papa 531. Alexander Vth. 533. Papa Innocentius IV, & ipsius nepos Fredericus 538, 539. Papæ Collector in Anglia 539. Provisionum papalium incommoda atque mala 232. *Vide* Bonifacii. *Vide* Martinus.

Paschæ in Genitivo casu, licet sit neutrum 79. *Idcirco* & in accusativo *hæc vox semper Pascha, ni fallor, efferenda, quod semel monuisse sat est.*

Patricius Comes, vulgo Counte de la Marche, & uxor ejus 94, 95

Payn (Petrus) 510, 511. alias Clericus sive Clark vel Clerk, alias Hogh, alias Freyng, alias Inglys sive Anglicus 510, 511, 536

Pecocke vel Pekok (Reginaldus) 490, &c. 511, 514, 516, 517, 518, 520, 524, 528, 537, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550 Pecocke (De Reginaldo) erroribusque ac abjuratione ejus &c. Narratio 480, &c. ipsius doctrinæ Deo minime placuerunt 524, 525. *Vide* Cicestrenses. **Pembrochiaæ (Laurencius de Hastings, Comes)** 306. [Johannes Hastings] Comes de Pembroke ad obsidionem villæ de Rôche.

- Rochellia mittitur, & suo cum
infortunio 439. obitus ejus
443
- Peneryth 218
- Percy (Henricus de) 90, 122, 123,
127, 142, 144, 221, 224, 236,
247. à Roberto de Brus, Re-
ge Scociæ, devincitur 225. sed
à rege Angliæ liberatur *ibid.*
- Peres (Alicia) 444
- Perforarde sive Perforade 73,
74
- Perte (Villa S. Johannis de) 222
- Pestilentia magna 434. unde
frumentum admodum caruum
redditur *ibid.* pergrandis 442.
qua durante, à papa concedi-
tur plena remissio omnibus in
Anglia 443
- Petra quid? 412
- Pileis Academicis (De) 678, 679
- Pilton 661
- Pinchebek sive Pynchbek (Dr.)
544, 546
- Pipe (Jacobus de) 423
- Pitman (Col.) 569, 579, 580
- Plymoutha 421
- Pluvia sanguinea 4, 425
- Pointz (Maj. Gen. Sedenham)
553
- Pollard 552
- Ponnynges (Thomas) 306
- Portismuda villa quasi totaliter
combusta 282
- Praga (Ieronymus de) 509, 510,
511, 529
- Prestefen 86
- Prestfen (Willelmus de) 273
- Pudensach 48
- Pykering (Robertus de) 260
- Pynchbek. *Vide* Pinchebek.
- R
- Randolf (Thomas) 268
- Raneshelm 277
- Rawlins (Thomas) 671
- Redesdale 94
- Regill 661
- Retaciati & retaciare quid?* 23
- Richardi 2di uxor Anna 512
- Rishanger (G.) tractatus episto-
laris de jure Anglorum ad
Scotiam 177
- Riton (Villa de) 136
- Rochellia (Villa de) obfessa,
sed magno cum damno An-
glicorum 439
- Roffenses episcopi — Willelmus
de Wittelesseye 428. Thomas
Trilleke 429, 440. Thomas
de Bramptonia 440. Johan-
nes Kemp 522 [Joannes] Low
488, 549
- Rokesburgh (Castrum de) 86,
98, 145, 205
- Roos sive Ros, Domini Castris
de Werk (De sedicione) 85.
Frater ejus Willelmus 85, 86
- Ros (Comes de) 276
- Roscherm (Thomas) 278
- Rosse (Willelmus, Comes de) 97
- Routhebiry (Foresta de) 131
- Rushworth 578
- Ryens sive Ryons 48, 50, 58
- S
- Saccus quid? 412
- Sacerdotis corpus in quatuor
partes divisum 428
- St Barbe 541
- X x x x 2 Salo-

- Salopesbire (Parliamentum de)
 12, 13
 Salton (Lord) 578
 Sancto Claro (Willelmus de) 97
 Sancto Edmundo sive Amand
 (Emericus de) 50
 Sancto Johanne (Johannes de)
 45, 47, 74
 Sancto Paulo (Johannes de) 334
 Sandewichia (porta [f. *porus*]
 dc) 424
 Saresbire ~~sive~~ Sarum (Parlia-
 mentum apud) 112, 393, 394
 Sarum (Willelmus de Monte A-
 cuto, Comes) 279, 392, 411
 Sarum Episcopi — Rogerus de
 Mortevaus 395. Robertus
 Wifeldus vel de Wyueley 395,
 442. Radulphus Argum 442.
 Gul. Askue, Hachko sive Ai-
 scoth vel Aiscough 486, 512,
 524, 532
 Say (Jacobus Dominus de) 532
 Say (Will.) 537
 Scabies ovium 4
 Scaly (Dominus Baro) 487, 547
 Scambeschinel. *Vide* Skambsky-
 nel.
Scanopark vel **Stannon park**
 sive **Stanhop=pazke** 389, 398
Scarre quid? 20
 Sceggefled 195
 Scelton 214
 Scociæ (Quomodo Dominium
 Regni) concessum est Regi
 Angliæ 29. Rex Scociæ red-
 dit sive resignat homagium
 suum Regi Angliæ 92
 Scot (Jo. Duns) 510
 Scotti rebellare incipiunt contra
 Edvardum I. Regem Angliæ,

et quo modo 75 ineunt Fœ-
 dus cum Philippo, Rege Fran-
 corum 76. Tenores Procura-
 toriarum Literarum ea occa-
 sione 81. De Responsione
 Scotorum facta Regi Angliæ
 82. Scotti incendunt omnia
 usque Karliolum 87. combur-
 runt Hexcelsham. cum tota
 patria 93. attoniti vero ac
 stupefacti revertuntur 94. Ca-
 piuntur Scotti multi apud Dun-
 barre in Castro ib. qua occa-
 sione & exercitus Scotorum
 cum magna jactura fugatur
 95, 96. Quomodo Rex Sco-
 ciæ & Magnates sui subje-
 runt se 97. Johannes, Rex
 Scociæ, resignat Regnum 99.
 Magnates Scociæ subjiciunt
 se Regi Angliæ per Scriptum
 100. Scriptum eorum 101.
 Scriptum Roberti de Bruys,
 et quorundam aliorum 102.
 Ordinacio Edvardi Regis An-
 gliæ de Regno Scociæ 103.
 Scotti insurrexerunt contra
 Regem Edvardum I^{mūn}, et
 quo modo 118. qua occa-
 sione de Roberto de Bruys
 Junio*ri* tractatur 119. Qui-
 dam Scotorum dedunt se no-
 stris apud Irewynⁿ 121. Quo-
 modo decepti sunt nostri et
 devicti à Scottis apud Stryve-
 lynⁿ 124. Scotti vastant quali-
 tres Comitatus 131. eorum
 propositum S. Cuthberti con-
 filio quasflatum 133. Scotti
 magno cum damno vieti apud
 Fawkiike ab Edvardo I^{no} 162,
 163,

- 163, 164, 165. Scoti ab Edwardo III & Edwardo de Ballio maximo cum damno devicti 275, 276, 277. Scotorum quadraginta millia à duobus millibus Anglicorum vincuntur 401. & paullo post longe majori cum damno vincuntur 401, 402. *Vide* Bonifacius.
- Scrop (Galfridus de) 311
- Segrave (Dominus de) 311
- Segrave (Jacobus) 207
- Segrave (Johannes de) 144, 197
- Selekyrk (Forest de) 96, 165
- Seinpringham. *Vide* Heimpingham.
- Senis cuiusdam devotio 268. somniumque de Scottis pariter atque Anglis 269
- Sentenciarum Revocacio &c. *Vide* de Papa.
- Sethon (Christoferus de) 219, 224
- Sethon five Seton (manerium de) 224
- Seton (Alexander de) 272
- Shaftesbury 637
- Shene 636
- Shirbourn 638
- Siccitas magna 422
- Sixle. *Vide* Thixsell.
- Skambeskynel five Scambeschnel monasterium 126
- Sodoreng' episcopus (Marcus) 175
- Soleys. *Vide* Soules.
- Somerville (Johannes de) 97
- Sondirland (Comes de) 276
- Soules five Soleys (Johes de) 76, 81
- Southamptonia villa deprædata & incensa 418, 419
- Southfolch (Robertus de Ufford, Comes) 279
- Spaulsmead. *Vide* Bertle.
- Spencer (D. Edwardus Le de) 442
- Spenser. *Vide* Mediolani.
- Spinks 554
- Spofforth (Tho.) 511
- Spraulesinede, or Spaulsmead. *Vide* Bertle.
- Stafforde (Radulphus de) 348
- Staffordus (Joh.) 482
- Stagnum idem quod flannum 18
- Stanfordiam five Stamfordiam (Parliamentum apud) 171.
- Stanfordiam (Consilium magnum apud) 280. *Vide* Edwardus II.
- Stanhop (Parkus de) 268. *Vide* Scanopark.
- Stanley (Tho.) 487, 547
- Stanly 638
- Stannon park. *Vide* Scanopark.
- Staverdale or Staffordale 623, 662
- Stella. *Vide* Cometa.
- Stevens (Mr.) 568, 569, 575, 576, 577
- Stodelegh 637
- Stoke-Curcy 624, 662
- Stoke under Hambden 662
- Stoveus 445
- Stretford' (Henricus de) 334
- Stretherne (Comes de) 276
- Strivelyn, Stryvelyn vel Strivelin five Strivilyn (Castrum vel Castellum de) 98, 130, 170, 205, 278, 279
- Strivelyn (Johannes de) 311
- Stuward (Joh.) 280
- Stu-

- Stuward (Walterus) 276
 Styvelyngton sive Stynelington
 (Thomas de) 207
 Subtilis (Doctor) 542
 Suffolcia (Gulielmus Poole, vel
 Pule, Dux) 482, 485, 524, 532,
 538, 548
 Suthfolchiæ Comes (Robertus
 Dufford) 411
 Swyn (Portus de) 146, 147
 Swynerton (Rogerus de) 273
 Syon 636
 Syward (Ricardus) 97
- T
- Talbot (Richardus) 400, 406,
 408
 Tanay (Lucas) 9
 Tanfeld (Willelmus de) 218
 Tarentinus (Doctor) 494
Tascia quid? 24
 Taunton 626, 662
 Teasdale (Mr.) 562
 Tempestas mire humida ac se-
 vera 420
 Templarios (Bulla Domini papæ
 contra) qui ejusdem virtute
 dissolvuntur 249. Inquisitio
 de Templariis 255, &c. bullæ
 contra eos 249, 257. de pœ-
 nis corundem 260. delentur
 Templarii 261, 262
 Templecomb 628, 663
 Templehiston 160, 162
 Tenantius 508
 Terræ motus generalis 4
 Testa (Willel. de) 216, 232, 234,
 235
 Teuksbury sive Teukesbury 637,
 638
- Thixsell vel potius Sixle (mo-
 nasterium de) 224
 Tholomayda i. Acra (Civitas)
 perditur 21. lamentacio Pa-
 pæ super hac perdicione 26
 Thorp (Johannes de) 334
 Thottenham & Thottenham scire,
 vel Tottenham & Tottenham-
 shire 224
- Tinemew 205
- Toner (Castrum de) 305
 Tornacensis civitatis obſidio
 323
- Toway (Rad.) 50
- Treting. *Vide* Crettyng.
 Turbevyle (Tho. de) 50. De
 Seditione Thomæ de Turbe-
 vile 58
- Turcas (Dei victoria magna
 contra) 526
- Turnay 148
- Turpington (Henricus de) 396,
 397
- Turri (Johanna de) *Vide* David.
 Twathys (Rob.) 513
 Tweng (Marmeducus sive Mar-
 maducus de) 128, 129, 130
- Tynebe sive Deneby (Castrum
 de) 56
- Typtoft (Rob.) 16
- V
- Valencia de Pembruc (Emeri-
 cus de) contra Scotos per-
 git 263. à quibus fugatur *ibid.*
 Vide Walence.
- Valoys (Caroli de) mors 390
- Velegarde. *Vide* Belegarde.
- Ventus vehemens 427
- Ver (Hugo de) 47, 50
- Ver-

- Vermyn five Vernun (Johannes de) 362
 Vesey (Johannes de) 31
 Vesey (Willelmus de) 72
 Ufford (Dominus de) 311
 Vitulus monstrosus natus 282
 Uinframvyle (Imgramus de) 76

W

- Waite (Tho.) 554
 Wak (Johannes de) 144
 Walays five Wallensis (Will.) 118, 119, 121, 124, 126, 132, 134, 135
 Walden alias Nettar (Tho.) 509, 512, 531, 536
 Walence five Valente (Almericus five Emericus de) 221, 222, 236. *Vide* Valencia.
 Walker 555
 Wallayn (Hilius five Helias) 10
 Wallenses cum Leulino rebellare cōperunt 4. Wallenses surrexerunt, et Leulinus occiditur cum fratre suo David 7. Wallenses rebellant & subiguntur 16. Wallenses rebellarē incipiunt 55. in suum detrimentum rixantur cum Anglicis 161
 Wallingford 405
 Walsinghamus (Tho.) emendatus 430
 Warennā (Comes de) 95, 118, 122, 124, 125, 144, 145
 Warennā (Johannes comes de) 214
 Warewyk (Gwydo Filius Comitis de) 144
 Warewyk ([Thomas Beau-

- champ] Comes de) versus Normanniam properat, & apud Calesiam moritur 434, 435
 Warwyk (Edmundus de) 263
 Warwyk (Tabula rotunda apud) 7
 Wath (Michaēl de) 334
 Watton (Monasterium de) 224
 Wellensis (Johannes de Godeleye, Decanus) 389
 Wells Church 663, 684. Welliæ (Prioratus sancti Johannis baptistæ) 628, 663. Bubwith's hospitall 663. The College 664
 Wenelliscomb (i. e. *Wivescomb*) 399
 Werk (Castrum de) 85, 87
 Wermouth 534
 Westmonasterii Statuta secunda 14. Parliamentum apud Westmonasterium 170. & statuta ibideū edita (A. viz. D. 1299)
 ib. Parliamentum apud Westmonasterium 267, 318, 397, 400, 411, 434, 435, 437. Parliamentum maximum apud Westm. 443. aliud Parliam. apud Westm. 447
 Westmonasterii (Symon Langham abbas) 426, 427
 Weyland (Thomas de) 15
 Wherwell 637
 Whitehall (Joh.) 555
 Whitland 638
 Wicclefus. *Vide* Wycliff.
 Wigornienses episcopi — Adam [de Orleton] 393, 404. Thomas Heminale 419. cuius loco eligitur Wolstanus ac confirmata

I N D E X.

firmatur, bis antea electus	419.	Wodiana Adversaria	671, 672
Reginaldus [Brian]	425.	Wolmere (Foresta de)	281
Johannes Bernert, Bernet vel		Wood	583
Barnet	425, 431.	Woodforth (Will.)	531
Wittelessey sive Winchesee		Woodstock	405
429, 433.	Johannes Lyme vel	Worspryng sive Woodspring	
Guil. de Lynne sive Lenne		630, 665	
440, 677.	Dominus Wake-	Worthyngton (Gilb.)	482
field <i>ib.</i>		Wrothell (Manerium de)	224
Wilton	638	Wycliff, Wickliff, Wycliffe, Wi-	
Winchester	637	cliff, Wycliffe sive Wicclefus	
Windesorius (Milesius)	670, 671	(Joh.) ejusque opiniones er-	
Winsford	664	roneæ 447, 448, 509, 510, 529,	
Wintoniæ sive Wyntoniæ Par-		531. ipsius conclusiones plu-	
liamentum, in quo de prodi-		res damnatæ 531. quarum &	
toribus, qui Edvardum II vi-		aliquot abjurantur à quolibet	
vare finixerant, agitur 395.		Oxonensi Graduato <i>ib.</i> Joan.	
Parliamentum apud Winto-		Wicclefi mors 678.	
niam 271, 438		Wynchelsee	424
Wintonienses Episcopi — Jo-		Wyntoniæ. <i>Vide</i> Wintoniæ.	
hannes de Stratfordia 397. A-		Wyrall the Hill	657
dam de Orletonia 404. Wil-		Wyseman (Gilb.)	276
lelmus de Edyngtonia 431.			
Willelmus de Wikeham 431			
Witham 630, 664. Charterhouse			
on Mendip <i>ib.</i>			
		Y	
		Yvel	665

Ope-

Operum nostrorum genuinorum hactenus impressorum Catalogus.

I. **A** *N Index of the principal Passages in Sir Roger L'Estrange's Translation of Josephus into English.* Lond. 1702. fol. Hæc versio deinde in 8vo. prodiit una cum eodem nostro Indice.

II. Reliquiæ Bodlejanæ: *Or, some genuine Remains of Sir Thomas Bodley.* Lond. 1703. 8vo. Ex Autographis. Prelo mandavit Amicus quidam Londinensis, ad quem Apographum miseram.

III. C. Plinii Cæcili Secundi Epistolæ & Panegyricus, cum variis Lectionibus & Annotationibus. Accedit vita Plinii ordine chronologico digesta. Oxon. è Th. Sheld. 1703. 8vo.

IV. Eutropii Breviarium Historiæ Romanæ, cum Pænii Metaphraſi Græca. Messala Corvinus de Augusti Progenie. Julius Obsequens de Prodigis. Anonymi Oratio Funebris Gr. Lat. in Imp. Fl. Constantiū Constantini M.fil. Cum variis Lectionibus & Annotationibus. Oxon. è Th. Sheld. 1703. 8vo.

V. Indices tres locupletissimi in Cyrilli Hierosolymitani opera Gr. Lat. Oxon. è Th. Sheld. 1703. fol. ad finem Cyrilli operum.

VI. Ductor Historicus: *Or, a Short System of Universal History, and an Introduction to the Study of it. Vol. the first, in three Books, containing, I. A Chronology of all the most celebrated Persons and Actions from the Creation to this Time. To which is premised an Explication of Terms, and other Præcognita. II. An Introduction to History. Wherein an Account is given of the Writings of the ancient Historians,*

Vol.II.

Y y yy

rians, Greek and Roman, with the Judgment of the best Critics upon them. Together with an ample Collection of English Historians. III. A Compendious History of all the ancient Monarchies and States from the Creation to the Birth of Christ. Lond. 1705. 8vo. the second Edition. Prodiit item, me inscio, anno 1714. & 1724. Ad primam editionem quod attinet, alteri cuidam omnino illa est adscribenda. Quin & duo primi libri in secunda, tertia & quarta editione sunt item alterius cuiusdam auctoris, qui & Præfationem scripsit. Librum autem tertium ipse contexui, veterum Historicorum, Inscriptionum, Nummorum, aliorumque monumentorum antiquorum auctoritate nixus.

VII. Ductor Historicus: Or, a short System of Universal History. Vol. the second. Containing a Compendious Account of the most considerable Transactions in the World, from the Birth of Christ to the final Decay of the Roman Monarchy, and the Establishment of the German Empire by Charles the Great: In three Books, viz. I. A Series of the Succession, and a History of the Reigns of all the Emperors, from the Birth of Christ to the Removal of the Imperial Seat to Constantinople. II. The succession of the Emperors, continued from the Translation of the Empire, to the Reign of Charlemayne. III. The History of Persia under Parthian Kings, and the Persian Race restored, to the Destruction of that Monarchy by the Saracens: The several Kingdoms erected in Europe, by the Francks, Saxons, Goths, Vandals, &c. and their respective Successions: The Life of Mahomet, and the Succession of the Saracen Caliphs: Together with an account of the Foundation of the most considerable Cities, &c. for 800. Years after Christ, with other Miscellaneous Things, not mentioned in the Course of the History. Oxon. 1704. 8vo. è prelo Lichfeldiano. Prodiit etiam ter Londini, (clam me,) id quod innui in Glossario ad Petrum Langtoftum, voc. **Wiri**. Tertium volumen me editurum esse

in Præfatione monui. Quem in finem multa ex optimæ notæ libris collegeram. At quo minus pergerem impediit Puffendorfii Introductionis versio Anglicana, quæ ab eo seculo exordium dicit quo definit volumen secundum, & ad nostra usque tempora serie continua historiam deducit.

VIII. *Index of the four Parts of Dr. Edwards's Preservative against Socinianism.* Oxon. 1704. 4to. è prelo Lichfeld. Ipsius auctoris rogatu confeci.

IX. *Index to the Lord Clarendon's History of the Rebellion.* Oxon. è Th. Sheld. 1704. fol. Aliæ item extant editiones tum in fol. tum in 8vo. Hanc opellam navavi rogatu clarissimi doctissimique viri, Henrici Aldrichii, S. T. P. Ædis Christi Decani.

X. M. Juniani Justini Historiarum ex Trogo Pompeio libri XLIV. MSS. Codicum collatione recogniti, annotationibusque illustrati. Oxon. è Th. Sheld. 1705. 8vo.

XI. T. Livii Patavini Historiarum ab urbe condita libri qui supersunt, MSS. Codicum collatione recogniti, annotationibusque illustrati. Oxon. è Th. Sheld. 1708. sex voluminibus in 8vo.

XII. *A Letter containing an account of some Antiquities between Windsor and Oxford, with a List of the several Pictures in the School Gallery adjoyning to the Bodleian Library.* Edidit amicus quidam (ad quem scripsoram) Lond. A. D. 1708. in libro nimirum miscellaneo (in 4to.) cui tit. *The Monthly Miscellany, or Memoirs for the Curious.* Exstat etiam alia editio, auctior & emendatior, omisso tamen Picturarum Catalogo, (quem calamo quoque correxeram,) ad calcem Vol. quinti Itinerarii Lelandi. At quum Catalogum etiam hunc vehementer expeterent eruditæ, opusculum totum à memet recoctum (nam ed. Londinensis mendis obsita fuit) sicut jam prius scripsoram denuo edidi A. D. M. DCC. XXV.

Yyyy 2 in

in 8vo. nimirum, idque consilio atque hortatu amicorum aliquot doctorum; ita tamen, ut centena duntaxat exemplaria excudenda duxerim.

XIII. *The Life of Ælfred the Great, by Sir John Spelman, Kt. Published from the Original MS. in the Bodleian Library. To which are added many Historical Remarks, and a Discourse upon an old Roman Inscription lately found near Bath.* Oxon. è Th. Sheld. 1710. 8vo.

XIV. *The Itinerary of John Leland the Antiquary, in IX. Volumes 8vo. Published from the Original MSS. and other authentick Copies.* Oxon. è Th. Sheld. 1710, 1711, 1712. NB. This Work, which is very scarce, there having been only an hundred and twenty Copies printed, viz. 12. in fine, and 108. in ordinary, Paper, is adorned with divers curious Discourses and Observations, partly written by the Publisher himself, and partly by others.

XV. Henrici Dodwelli de Parma Equestris Woodwardiana Dissertatio. Accedit Thomæ Neli Dialogus inter Reginam Elizabetham & Robertum Dudleium, comitem Leycestriæ & Academiæ Oxoniensis Cancellarium, in quo de Academiæ Ædificiis præclare agitur. Oxon. è Th. Sheld. 1713. 8vo. E Codicibus MSS. edidi, quos & summa cura recensui. Libro huic Operum Dodwelli editorum Catalogum præmisi.

XVI. Joannis Lelandi Antiquarii de rebus Britannicis Collectanea. Ex Autographis descripsi edidique. Quin & Appendicem subjeci, totumque opus (in VI. Volumina distributum) notis & indice adornavi. Oxon. è Th. Sheld. 1715. 8vo. Non plura quam centum quinquaginta sex exemplaria imprimenda curavimus.

XVII. Acta Apostolorum Græco-Latine, litteris majusculis. E Codice Laudiano, characteribus uncialibus exarato, & in Bibliotheca Bodleiana adservato, descripsi edidique. Symbolum etiam Apostolorum ex eodem Codice sub-

subjunxi. Oxon. è Th. Sheld. 1715. 8vo. Centum vi-ginti duntaxat exemplaria excudimus.

XVIII. Joannis Rossi Antiquarii Warwicensis Historia Regum Angliae. E Codice MS. in Biblioteca Bodleiana descripti, notisque & indice adornavi. Accedit Joannis Lelandi Antiquarii Nenia in mortem Henrici Duddelegi Equitis; cui præfigitur Testimonium de Lelando amplum & præclarum, hactenus ineditum. Oxon. è Th. Sheld. 1716. 8vo. Sexaginta tantummodo excusa sunt exemplaria.

XIX. Titi Livii Foro-Julienensis Vita Henrici quinti, regis Angliae. Accedit Sylloge Epistolarum, à variis Angliae Principibus scriptarum. E Codicibus calamo exaratis descripti edidique. Appendicem etiam Notasque subjeci. Oxon. è Th. Sheld. 1716. 8vo.

XX. Aluredi Beverlacensis Annales, sive Historia de Gestis regum Britanniæ, libris IX. E Codice pervetus, calamo exarato, in Bibliotheca Viri clarissimi, Thomæ Rawlinsoni, Armigeri, descripti edidique. Quin & Præfatione, Notis atque Indice illustravi. Oxon. è Th. Sheld. 1716. 8vo. Centum quadraginta octo solummodo exemplaria sunt impressa.

XXI. Guilielmi Roperi Vita D. Thomæ Mori equitis aurati, lingua Anglicana contexta. Accedunt, Mori Epistola de Scholasticis quibusdam Trojanos sc̄e appellantibus; Academiæ Oxoniensis Epistolæ & Orationes aliquammultæ; Anonymi Chronicō Godstovianum; & fenestrarum depictarum ecclesiæ Parochialis de Fairford in agro Glocestriensi Explicatio. E Codicibus vetustis descripti edidique, Notisque etiam adornavi. A.D. 1716. 8vo. Neque hujus quidem libri plura quam centum quadraginta octo exemplaria sunt excusa.

XXII. Guilielmi Camdeni Annales Rerum Anglicarum & Hibernicarum regnante Elizabetha. Tribus Voluminibus comprehensī. E Codice præclaro Smithiano, propria

pria Auctoris manu correcto, multisque magni momenti Additionibus locupletato, erui edidique, aliumque insuper Codicem è Bibliotheca Rawlinsoniana adhibui. A.D. 1717. 8vo.

XXIII. Guilielmi Neubrigensis Historia sive Chronica rerum Anglicarum, libris quinque. E Codice MS. pervertuto in bibliotheca prænobilis Domini Dni. Thomæ Sebright, Baronetti, uberrimis additionibus locupletata, longeque emendatius quam antehac edita. In hac Editione præter Joannis Picardi Annotationes, meas etiam Notas qualescumque & Spicilegium subjeci. Quinetiam accedunt Homiliæ tres eidem Guilielmo à Viris eruditis adscriptæ, partim è Codice præclaro antedicto, partim è Codice antiquo Lambethano nunc primùm editæ. Oxonii, è Theatro Sheldoniano, 1719. 8vo.

XXIV. Thomæ Sprotti Chronica. E Codice antiquo MSto. in Bibliotheca prænobilis Adolescentis Dni. Edwardi Dering, de Surrenden Dering in Agro Cantiano, Baronetti, descripsi edidique. Quin & alia quædam Opuscula, (Nicholai speciatim Cantalupi Historiolam de Antiquitate & Origine Universitatis Cantabrigiensis.) è Codicibus MSS. authenticis à meipso itidem descripta, subjeci. Oxon. è Th. Sheld. 1719. 8vo.

XXV. *A Collection of curious Discourses, written by eminent Antiquaries upon several Heads in our English Antiquities, and now first published chiefly for the use and service of the young Nobility and Gentry of England.* Oxon. è Th. Sheld. 1720. 8vo.

XXVI. Textus Roffensis. Accedunt Professionum antiquorum Angliae Episcoporum Formulæ, de canonica obedientia Archiepiscopis Cantuariensibus præstanta, & Leonardi Hutteni Dissertatio, Anglice conscripta, de Antiquitatibus Oxoniensibus. E Codicibus MSS. descripsi edidique. Oxon. è Th. Sheld. 1720. 8vo.

XXVII. Roberti de Avesbury Historia de Mirabilibus gestis Edvardi tertii. Accedunt, (1.) Libri Saxonici, qui ad manus Joannis Joscelini venerunt. (2.) Nomina eorum, qui scripserunt historiam gentis Anglorum, & ubi exstant; per Joannem Joscelinum. E Codicibus MSS. descripti edidique. Appendicem etiam subnexui, in qua, inter alia, continentur, *Letters of K. Henry VIII. to Anne Bolen.* Oxon. è Th. Sheld. 1720. 8vo.

XXVIII. Johannis de Fordun Scotichronicon genuinum, una cum ejusdem Supplemento ac Continuatione. E Codicibus MSS. erui edidique. Appendicem etiam subjunxi, totumque opus (in quinque Volumina distinctum) Præfatione atque Indicibus adornavi. Oxon. è Th. Sheld. 1722. 8vo.

XXIX. *The History and Antiquities of Glastonbury.* To which are added, (1.) *The Endowment and Orders of Sherington's Chantry, founded in St. Paul's Church, London.* (2.) *Dr. Plot's Letter to the Earl of Arlington concerning Thetford.* To all which Pieces (never before printed) a Preface is prefix'd, and an Appendix subjoyn'd. Oxon. è Th. Sheld. 1722. 8vo.

XXX. Hemingi Chartularium Ecclesiæ Wigorniensis. E Codice MS. penes Richardum Graves, de Mickleton in agro Gloucestriensi, armigerum, descripti edidique. Quin & eam partem libri de *Domesday*, quæ ad Ecclesiam pertinet Wigornensem, aliaque ad Operis (duobus Voluminibus comprehensi) nitorem facientia, subnexui. Oxon. è Th. Sheld. 1723. 8vo.

XXXI. Robert of Gloucester's Chronicle. Transcrib'd, and now first publish'd, from a MS. in the Harleyan Library. To which is added, besides a Glossary and other Improvements, a Continuation (by the Author himself) of this Chronicle from a MS. in the Cottonian Library. In two Volumes 8vo. Oxon. è Th. Sheld. 1724.

XXXII.

XXXII. Peter Langtoft's Chronicle, (as illustrated and improv'd by Robert of Brunne) from the Death of Cadwalader to the end of K. Edward the First's Reign. Transcrib'd, and now first publish'd, from a MS. in the Inner-Temple Library. To which are added, besides a Glossary and other curious Papers, (1.) A Roll concerning Glastonbury Abbey, being a Survey of all the Estates belonging to that House at the Dissolution, taken by King Hen. the Eighth's order and for his use. (2.) An Account of the Hospital of St. Mary Magdalen near Scroby in Nottinghamshire, by John Slacke, Master of that Hospital. (3.) Two Tracts by an anonymous Author; the first relating to Conquest in Somersetshire, the second concerning Stone-henge. In two Volumes 8vo. Oxon. è Th. Sheld. 1725.

XXXIII. Johannis, confratris & monachi Glastoniensis, Chronica, sive Historia de rebus Glastoniensibus. E Codice MS. membraneo antiquo descripsi edidique. E quo Codice & historiolam de antiquitate & augmentatione vetustæ Ecclesiæ S. Mariæ Glastoniensis præmisæ, multaque Excerpta è Richardi Beere (Abbatis Glastoniensis) Terrario hujus cœnobii subjeci. Accedunt, Quædam, eodem spectantia, ex egregio MS. nobiscum communicato ab amicis eruditis Cantabrigiensibus, ut & Appendix, in qua, inter alia, de S. Ignatii Epistolarum Codice Medicéo, & de Johannis Dee, Mathematici celeberrimi, vita atque scriptis agitur. Duobus Voluminibus. Oxon. è Th. Sheld. 1726. 8vo.

XXXIV. Adami de Domerham Historia de rebus gestis Glastoniensibus. E Codice MS. perantiquo, in bibliotheca Collegii S. Trinitatis Cantabrigiæ, descripsi primusque in lucem protuli. Quin & (præter alia, in quibus Dissertation de Inscriptione perveteri Romana, Ciceriorum nuper reperta,) Guilielmi Malmes-

bu-

buriensis librum de Antiquitate Ecclesiæ Glastoniensis, et Edmundi Archeri Excerpta aliquam multa satis egregia è Registris Wellensibus, præmisi. Duobus Voluminibus. Oxon. è Theatro Sheldoniano 1727. 8vo.

XXXV. Thomæ de Elmham Vita et Gesta Henrici Quinti, Anglorum Regis. E Codicibus MSS. vetustis descripsi, & primus luci publicæ dedi. Oxon. è Th. Sheld. 1727. 8vo.

XXXVI. Liber Niger Scaccarii. E Codice, calamo exarato, mihiique à Richardo Gravesio Mickletonensi donato, descripsi & nunc primus edidi. Qui et cum duobus aliis Codicibus MSS. contuli, Wilhelmitique etiam Worcestrii Annales rerum Anglicarum (antehac itidem ineditos) subjeci. Duobus Voluminibus. Oxonii, è Th. Sheld. 1728. 8vo.

XXXVII. Historia Vitæ & Regni Ricardi II. Angliæ Regis, à Monacho quodam de Evesham consignata. Accesserunt, præter alia, Joannis Rossi Historiola de Comitibus Warwicensibus; Joannis Bereblocki Commentarii de rebus gestis Oxoniæ, ibidem commorante Elizabetha Regina; & D. Ricardi Wynn, Baronetti, Narratio historica de Caroli, Walliæ Principis, Famulorum in Hispaniam Itinere A. D. MDCXXIII. E Codicibus MSS. nunc primus edidi. Oxon. è Th. Sheld. 1729. 8vo.

XXXVIII. Johannis de Trokelowe Annales Edvardi II. Henrici de Blaneforde Chronica, et Edvardi II. Vita à Monacho quodam Malmesburiensi fuse enarrata. E Codicibus MSS. nunc primus divulgavi. Quin &, præter Appendicem (in qua, inter alia, Ordinationes Collegii Orielensis) Monumenta quædam vetera, ab Edmundo Archero communicata, subjunxi. Oxon. è Th. Sheld. 1729. 8vo. NB. Trokeloum ac Blanefordium ad fidem excudimus apographi, amici longe Vol. II. Z z z z do-

doctissimi Ricardi Meadi (qui studiis nostris impense favet) sumptibus è bibliotheca Cottoniana exscripti, nobisque ab ipso Meado dono dati, è qua bibliotheca et Observationes illas egregias (hoc in opere editas, p. 384.) de cœnobio sanctimonialium de Winteney in agro Hantoniensi impensis suis exscribendas curavit amicus noster eruditus Jacobus Westus, armiger, qui & ipse nobis, in veteris ævi monumentis ruspandis versatis, dolentibusque tantopere apud multos nunc fordere antiquitatem, donavit.

XXXIX. Thomæ Caii (Collegii Universitatis regnante Elizabetha Magistri) Vindiciæ antiquitatis Academiæ Oxoniensis contra Joannem Caium, Cantabrigiensem. In lucem ex Autographo emisi. Porro autem non tantum Antonii à Wood Vitam, à seipso conscriptam, & Humphredi Humphreys (episcopi nuper Herefordiensis) de viris claris Cambro-Britanicis Observationes, sed et reliquias quasdam, ad Familiam religiosissimam Ferrariorum, de Gidding Parva in agro Huntingdonensi, pertinentes, subnexui. Duobus Voluminibus. Oxon. è Th. Sheld. 1730. 8vo. NB. Pag. LXXXVIII. l. 17. *concieved*] Lege, *conveyed*, prout emendavit cl. Bakerus.

XL. Walteri Hemingforde, Canonici de Giffeburne, Historia de rebus gestis Edvardi I. Edvardi II. et Edvardi III. Accedunt, inter alia, Edvardi III. Historia per anonymum; Narratio de Processu contra Reginaldum Peacockium, auctore Johanne Whethamstadio; Excerpta historica è Thomæ Gascoignii Dictionario Theologico; Libellus de Caroli I. ab urbe Oxoniensi fuga sive discessu, Notitiaque Domorum Religiosarum in Diœcesi Batho-Wellensi. E Codicibus MSS. nunc primum publicavimus. Duobus Volumini-

nibus. Oxon. è Th. Sheld. 1731. 8vo. NB. In Præfatione mentionem feci *Durandi Rationalis Divinorum Officiorum* Moguntiæ excusi M.CCCC.LIX. Nunc tandem intellexi, exemplar ejusdem editionis penes se habere Comitem nobilissimum Oxoniensem, Edvardum Harleium, idque etiam membraneum & perquam nitidum. Me per litteras, docte & candide propria sua ipsius manu scriptas, certiorem fecit ipse Comes, conatum nostrorum litterariorum fautor eximius. At ne de tempore ambigas, obstat nota, characteribus rubris excusa, ad calcem operis. hæc scilicet, quæ & in Codice similiter Sebrightiano εντολες exstat. *Præsens rationalis divinorum codex officiorum venustate capitalium decoratus, rubricacionibusque distinctus, artificiosa ad inventione imprimendi ac caracterizandi, absque calami exaratione sic effigiatus, et ad eusebiam Dei industrie est consummatus per Johannem Fust civem Maguntinum, et Petrum Gernszheym, Clericum dioecesis ejusdem, anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono, sexto die Octobris.* Hinc manifestum, longe falli Jacobum Mentelium (ceteroquin forsitan his in rebus non mediocriter versatum) qui in Parænesi de vera Typographiæ Origine (Parisiis 1650. in 4to. excusa) pag. 67. monuit M. CCCC. LIX. librariorum mendam esse pro M. CCCC. LXI. Sic ut (inquit) Librariorum menda profecto sit, (ut in primoribus librorum Editionibus contigisse sape sapius agnovimus) in ea designatione Temporis, editi istius Operis: ubi punctum, quod ante Notam X. positum, de numero detrahit; eundem post fixum augere debeat, hoc modo: M. CCCC. LXI. non illo, M. CCCC. LIX. At vero non numeris (sive litteris vel characteribus numeralibus) exprimitur. Quidni itaque contendamus, vel Mentelium editionem hanc principem Rationalis nunquam

vidisse, vel saltem memoriā mire fuisse lapsum? Mihi profecto ita videtur. Neque, ut opinor, quis iniquo animo feret, memet sententiam aperuisse. certe M entelium erroris nemo excusare poterit. Proinde absit, ut quis suspicetur, librariorum injuriā M.CCCC.LXI. in *Millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono* corruptum fuisse. Hæc paucissimis verbis complector. Nec enim vacat, nec quidem necesse est, fusius hīc loci disferere. Qui plura velit, adeat, si lubet, de arte typographica scriptores, qui singula pensiculatiū considerarunt. Etsi vero in hac editione signaturæ non compareant, admodum tamen vetustam esse consuetudinem apud typographos ejusmodi signaturis schedas notandi, liquet ex Hieronymi, vel potius Rufini (nam Ru fino adjudicant Codices antiqui MSS.) libro de Fide, Oxoniæ A. D. M CCCC LXVIII. (nec quid clamat editionem esse supposititiam) impressi. Ni fallor acceptam retulerunt Harlemensibus typographi. Harle menses etenim quum ab una duntaxat schedæ parte, atramento typographicō nondum invento, imprimere consueverint, binas ea de caussa schedas inter se invicem conglutinare coacti sunt, ejusmodique schedas signaturis distinguere, ut inde facilius constaret, quænam schedæ re vera essent simul glutinis ope conjungendæ. Utinam hac de re quid animadvertisset doctissimus Wallisius, qui notis suis quibusdam adornavit Rufini exemplar, quod Academiæ Oxoniensi donavit Moses Pit. Miror tamen Wallisium fugisse, Moguntiæ artem typographicam ante annum MCCCCLXV re vera exercitam fuisse. Nam illo anno vetustiorem esse fidem faciunt Durandi exemplaria, aliisque libri, in quibus plane est *Johannis* (vel, ut alii, *Jacobi*) *de Janua Catholicon*, Moguntiæ A. D. MCCCCLX excusum, cuius bi na

na (unum membraneum, alterum chartaceum) exemplaria in bibliotheca sua, libris omnibus instructissima, habet Comes, quem diximus, præstantissimus Oxoniensis. Sed, ne in obscuro sit quod innui, accipe notam, ad initium pariter atque finem operis impressam: *Altissimi præsidio, cuius nutu infantium linguae fiunt disertæ, quique numerosæ parvulis revelat quod sapientibus celat, hic liber egregius, Catholicon, Dominicae incarnationis annis MCCCCCLX Alma in urbe Maguntina nacionis inclitæ Germanicæ, quam Dei clemencia tam alto ingenii lumine, donoque gratuito, ceteris terrarum nacionibus præferre, illustrareque dignatus est, non calami, stili, aut pennæ suffragio, sed mira patronarum formarumque concordia, proporcione et modulo, impressus atque confectus est.*

*Hinc tibi, Sancte Pater, nato cum flamine sacro
Laus et honor Domino Trino tribuatur et Uno,
Ecclesiæ laude libro hoc Catholice plaudere:
Qui laudare piam semper non linque Mariam.*

D E O G R A C I A S.

In sua itidem bibliotheca *Catholicon* habuit episcopus nuperus Elyensis Joannes Moorus, (sicuti è Catalogo Codicum MSS. observare est, ubi tamen, Tom. II. p. 379. mendoza, quam dedimus, nota exstat) qui de eodem mecum h̄c Oxonii coram egit; ita tamen ut de Durandi editione principe Moguntina nihil audivisse videretur. Quod moneo, quia rei librariæ admodum peritus esset Moorus, certaque sit conjectura, ipsum mihi commemoraturum fuisse, si modo ad aures, harum rerum avidissimas, de Durandi illa editione quid pervenisset, utpote qui de aliis, huc spectantibus, expresse, licet strictim, tunc temporis differuerit. Mihi verisimile videtur, Oxonienses Harlemenium in sche-

schedis signandis, Moguntiacorum (vel saltem Moguntiacorum Harlemi viventium) sive potius Argentoratensium (nam Argentorati *typos singulares metallicos* primum inventos fuisse compertum habeo) in typis conficiendis, inventa sectari voluisse, licet tam acri ac sublimi ingenio fuerit is qui Oxoniæ Rufinum excudebat, ut fere existimem, *typos aliquot peculiares* ipsum vera adinvenisse, & in ipsos haud parce sumptum fecisse. Nec est, quod aias, hoc merum esse nostrum commentum. Typi, quibus usus est *typographus* ille *Oxoniensis*, sententiam firmat. Neque abiit Bagfordii opinio. Nec tamen registra laudare possum, quæ me tuo ne perierint. Sed vix est, ut hanc caussam juvem, quum Harlemensium libros nulos ob oculos habeam. Hæc de *typographorum* nostrorum *Oxonensium* præcessoribus dicta sunt. Ad aliarum rerum, eo pertinentium, nunc explicationem, narrationemque etiam de quibusdam Moguntia Harlemoque profugis, (qua occasione vestibus paullo vilioribus, *τριπλάκαις* veteribus non dissimilibus, utebantur) & in Angliam nostram contendentibus (et quidem in promptu caussam video, cur huc se contulerint) nosmet accingeremus, modo è re nostra esset, *δικτυοδείκτας* de hoc argumento agere in animo haberemus, sermonemque cum illis ferere, qui jam antea ex professo de eodem quid litteris consignarunt. Eo autem inclinatus, ut putem, non deesse qui invideant, tantam apud nos Oxonienses esse artis typographicæ antiquitatem. quæ tamen res quum nobis satis sit clara, (idque etiam è monumentis, quorum fidem nemo temere in dubium vocet) nolumus sane cum aliquo in præsentia ducere contentionis funem. nedum cum amicis Cantabrigiensibus, qui tamen nihil (quantum intelligere possum) Erasmi libello de

L

con-

conscribendis epistolis Cantabrigiæ impressum antiquius ostendere possunt. Auctor mihi est amicissimus Bakerus, qui Erasmi libellum, ibi A.D. M. D. XXI. mense Octobri per Joannem Siberch impressum, mihi dono dedit (A. D. M. DCC. XVII.) & ad ejusdem initium notam hanc (dignam quæ adscribatur) proprio suo calamo posuit.

This is the first Book, that I (or Mr Bagford) have yet met with printed at Cambridge. Dr Fuller (Hist. of Cambr. P. 58, 59.) seems to be of the same opinion, tho' by a mistake in his account, he seems never to have seen the Book. Two other Books I have seen printed by Siberch at Cambridge the same year, viz. 1521. In one of these he styles himself, Joannes Siberch primus utriusque linguæ in Angliâ Impressor. I meet with one Joh. Siberti Printer at Lyons an. 1498. whome I take to be the same Man, & if he printed in England as early as he did at Lyons, he might be, primus utriusque linguæ in Angliâ Impressor.

This is the only Copy that I know of in this University, unless it be amongst the Bp. of Ely's Books, who had it not some short time before his death, as I was told, for he was then enquiring after it.

Primum typographum Oxoniensem fuisse Fredericum Corsellis (qui multos viros eruditos in familiaritatem suam adsciverat) mihi liquet, illumque plane fuisse qui Rufinum excuderit. Arbitror, dignum fuisse statua. Levioribus certe de caassis homines de se bene meritos ~~χαλκαῖς εἰκόναις ἐπιμυταῖς~~ veteres. Tantum vero abest, ut ejusmodi statua ipsi unquam fuerit posita, ut ne quidem apud nos ejusdem ~~εἰκῶν~~ ullibi in parietibus comparerat. Nec quidem olim comparuit. Unde nec quid ejusmodi commemorat Wodius, cuius tamen opus multa,

ta, ad artem typographicam spectantia, pandit. Append. p. CLXII. l. 6. *ymo pocius*] Subintellige, volo. P. 3, 4. ad summit. pag. pro 1724 lege 1274. P. 227. l. 3. ab imo, *Comparabo*] L. *Comparabo*. P. 292. Not. 13. pro *possitis* leg. *positis*. P. 310. l. 18. *Veneruntqne*] L. *Veneruntque*. P. 586. l. 19. *Tannner*] L. *Tanner*. P. 678. l. 35. pro *Vol. I.* p. 381. lege, *Vol. III.* p. 381.

F I N I S.

